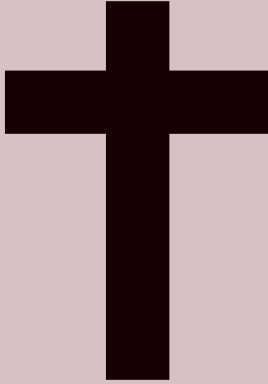

Yoaç kekehagocac
Dzadzahac gboria nga
Mitiyegec

The New Testament and Psalms in the Dedua Language of Papua
New Guinea

**Yoac kekehagocac Dzadzahac gboria nga
Mitiyegec
The New Testament and Psalms in the Dedua Language
of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Dedua long Niugini**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dedua

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

19b7c48c-f4ce-5007-838d-58f01dc01ecc

Contents

MATAIO	1
MAREKO	70
RUKA	111
YOHANE	183
APOSORO	234
ROMA	302
1 KORINTI	337
2 KORINTI	369
GARATA	390
EFESO	401
FIRIPI	412
KOROSAI	419
1 TESARONIKE	427
2 TESARONIKE	434
1 TIMOTEO	438
2 TIMOTEO	447
TITO	454
FIREMONG	458
HEBIRAIIO	460
YAKOBO	485
1 PETORO	494
2 PETORO	503
1 YOHANE	509
2 YOHANE	517
3 YOHANE	518
YUDA	520
YOHANEAC KPEFING	523

Mataio Yeng Yesuac Siduc Gombang Ohoec

¹ Yesu Kristo arunac fingecsahe amma fingeceregec, imocac yofi ohogec. Yesu ye Dawidi arunac nga Dawidi ye Abrahang arunac. ² Abrahang ye Isakaac mama. Isaka ye Yakoboac mama. Yakobo arunac Yuda nga dacmunafora. ³ Yudaac medahora Perese nga Dzera fingeroc, yereac nonggongira Tama. Anu Perese ye Hesoronggac mama nga Hesoronggo Ranggac mama. ⁴ Ranggo Aminadaac mama, Aminadango Nasonggac mama nga Nasonggo Sarmonggac mama, ⁵ Boas ye Sarmong nga enema Rahaba arunac. Boasi ye Obedac mama nga nonggea, imoc Ruti. Nga Obednggo Isaiac mama. ⁶ Isaingo ngictau Dawidiac mama, Dawidingo Saromoac mama yeac nonggea ye warac Uriaac enema kefec.

⁷ Saromo ye Rehoboanggac mama, Rehoboang ye Abiaac mama nga Abia arunac Asafa. ⁸ Asafa ye Yosafataac mama, Yosafatango Yoranggac mama nga Yorang ye Usiaac mama. ⁹ Usiango Yotanggac mama, Yotang ye Ahasiac mama nga Ahasi yearunac Hesehia fingeroc. ¹⁰ Hesehia arunac Manasse fingeroc, Manasse arunac Among, Amonggarunac Yosia fingeroc. ¹¹ Yosia yearunac Yekonia nga munafora fingecgec. Yeni Babirong bangecfu meyunu kenggec, naso imohai fingecgec.

¹² Yeneac ngadeu Saratiere fingeroc, ye Yekoni arunac. Nga Saratiere yearunac Dzorobabe. ¹³ Dzorobabe arunac Abiudu, Abiudu arunac Eriaking, Eriaking arunac Asore fingeroc. ¹⁴ Asore arunac Sadoko, Sadoko arunac Aking nga Aking arunac Eriudu fingeroc. ¹⁵ Eriudu arunac Ereasa, Ereasa arunac Matang nga Matang arunac Yakobo fingeroc. ¹⁶ Yakobo arunac Yosefe Mariaac ewea fingeroc. Nga Maria yearunac Yesu, kpara Kristo degec, ye fingeroc.

¹⁷ Fingecsa hengina Abrahang arunac erekecma Dawidi fingeru andenga 14 ande. Nga Dawidi arunac fingecsa hengina erekecma andenga 14 ammanu Babironnu meyunuma kenggec. Nga imohacnac namma erekecgec andenga 14nu Messia fingeroc.

¹⁸ Yomoc Yesu Kristoac fingec fingecac siduc. Maria nga Yosefe yeri eweeneng anecdac yoac dedzege bic anoc nga Maria yeng ine Yosefegoc feyac mi ammaec Tiri Asuarunac medac kpenanggec. ¹⁹ Nga ewea Yosefenggo ifi negemma ngic kpetiac kefecac ngicngac yeneac kicfu enembingeha

gamekpekpe ammiudeac negenu naric mi anu negen negengua mema tembuhau aikic waudeac negenec.

²⁰ Ye imocac negen negengua mema kecmanu Kebuac angero mongngo ine gauu fingeemima yofi edeec, “Yosefe, Dawidiac kisicfunac, ge enembingecga Maria menadeac mi kengecgubeso. Sabac hereau tacde, ye imoc Tiri Asuarunac.

²¹ Mariango medac mong meude, yeng kecma ngicngacfora kopocsinginaunac mesiyunuu komoc kpegecde. Imocac ge kpara Yesu mibesena.” ²² Anu Kebungo yoac profete yenearu faiu degec, imocnoc fingeedarudeac ifi fingerec.

²³ “Negenggec, ngacnaroangngo medac mong kpenanggema meu yeac kpara Imanuere degecde.” (*Yesaia 7:14*)

Imocac titiha yofi, Anutungo nenanggoc kecde.

²⁴ Anu Yosefengo gauunac yacma Kebuac angerongo yoac edeec, imoc modacma kemma Maria hesickema ameau enec.

²⁵ Enu yeri eweeneng kekec bic mi kecmaecngoc medac fingeru kpara Yesu kparoc.

2

¹ Yesu Betreheng amau Yudaia prowinsiu fingerec, naso imohai Herodengo ngictau kefec. Kecmanu negen negengngic goa bangec wenac ere ereaunac Yerusarennu hama

² yofi degec, “Yudangic ngeneac ngictau fingeedac, ye dahai? Neni wenac ere ereau tacma yeac asomeng ereu hemma ye eweheiminideac hadimbe.” ³ Ifi degec ngictau Herodengo imoc negemma ubaebic meec. Meu ngicngac Yerusareng taonnu kegec, yeneng ifingoc anggec.

⁴ Nga ye yudaareng yeneac womong gareng enara nga mitiac negen negengngicfocngina sasawa heitaiyunuma yofi dekpesi ayemmeec, “Messiango dahai fingerudeac dedea?” ⁵ Ifi kpesiyemmeu yofi degec,

“Imoc Betreheng taonnu Yudaia prowinsiu. Imocacnoc profetengo yoac yofi ohoec fede, ⁶ ‘Yuda bangecfu Beterehennac enara mong fingeema israengicngac-focna garengyunuudeac taong imoc yudaarenggac taong goa yeneac mamea kpac.’” (*Mika 5:2*)

⁷ Ifi edegec Herodengo wenac ere ereaunac negen negengngic tembuclu heitaiyunuma asomeng noc nasoac fingerec, imocac naso dindingac negenudeac dekpesi ayemmeu edegec. ⁸ Edegec yeng yofi dema Betreheng amau sueyunuec, “Ngeni kemma sabac dahai fede, imoc hofocma meficgema hama edenugec neng mong ifingoc kemma eweheimibesare.”

⁹⁻¹⁰ Ngictaungo ifi deu yeni imoc negemma sinnu kenggec. Kemma asomeng wenac ere ereau henggec, imocngo monggoc fingeru hemma ubangerectoa negemma desogai homac

anggec. Nga asomengngo waraiyemmeu kengkecma sabac feec, ama imocac witiau heiserima tarec. ¹¹ Taru yeni amau emma sabac nga nonggea Maria yerenggec. Yeremma fafoc heima ngonducnema ye afehegec. Amma finachienginaunac ubangerecac wiac yofi widicma migec, gol nga hosuc homungkerengagoc amma icsopea homuna gombunga kpara mira. ¹² Nga Anutungo yeni Herodearu sing mi dzigenegecdeac gauu goro dema dederecge ayemmeu yeni sing monnu sing bangecnginau dzigenegec.

¹³ Dziginema kenggec Kebuac angero mongngo Yosefe gauu fingecmima yofi edeec, “Ge yacma sabac nonggeagoc meyuruma worama Aigita bangecfu kemma kecgec. Kecmagec neng edengunubaguc monggoc habisia, nocac Herodengo sabac hofocma meficgema kpehomeudeac dede.” ¹⁴ Ifi deu Yosefengo tofocnac imohaingoc yacma sabac nonggeagoc meyuruu Aigita bangecfu kenggec. ¹⁵ Kemma ihai kecmagec Herode homeuguc dzigenegec. Nga Anutungo profeteac enacfu yoac faiu yofi deec, “Ni Aigita bangecfunac medacna kpacba haec.” (*Hosea 11:1*) imoc fora anudeac ifi fingerec.

¹⁶ Anu negen negengngic yeneng Herodeac yoac wagec, ye ifi hemma herebutoa negenec. Negemma Betreheng nga amabangec imocac wegenacfu tarec, imohai wasaingic sueyunuu yeni ngicngac imoc yeneac medacfocngina kifangina yohockang namma made, yeni sasawa yunuhomedagec. Imoc negen negengngic yeneacunac naso negenec, imocac sirihau anec. ¹⁷ Ifi anu profete Yemiaaru yoac yofi dedea, imoc fora fingerec.

¹⁸ “Raama taonnu kiacsonggong nga ubahodung kuneng fingecde. Imoc Rahengo nambaracfora homegec, yeneac kiackecde. Ye nambaracfora homedagec mong mi kecdaeac demefai ammigeceac mi negende.” (*Yeremaia 31:15*)

¹⁹ Anu Herode homemanuguc Anutuac angero mongngo Yosefe gauu fingecmima yofi edeec, ²⁰ “Ge yacma medac nonggeagoc meyuruma Israe bangecfu kenna, medac kpehomebesonga degec, ngic imoc yeni bic homegec.” ²¹ Ifi deu Yosefengo efaima yacma medac nonggeagoc meyuruma Aigita bangec wama Israe bangecfu dzigenema kenggec. ²² Kemma Yosefengo yoacsiduc yomoc meficgeec, “Akeraongo mama Herodeac tatac mema Yudaia prowins, imocac ngictau anec.” Yosefengo imoc meficgema ihai kecbeso kengec kpeec. Nga ye gauu goroyoac negenecac Gariraia prowinsiu kenec. ²³ Kemma taong mong kpara Nadzarete, ihai emma kecgec. Profete yeneng yoac yofi

degec, “Ye nadzaretengic, ifi degecde.” imoc fora anudeac ifi fingerec.

3

¹ Naso imohai Yohane dokunadzicngo Yudaia bangec kisiu hama ngicngac mitiyoac edekpou ayemmema ² yofi deec, “Kurumenggac eucererengngo bic mewegenengunudeac ngeni ubangina merenggec.” ³ Nga profete Yesaiango Yohaneac yofi ohoec,

“Bangec kisiu kpakpac mong yofi fingece, ‘Ngeni KEBUAC sing wisima singa heitumeigec.’” (Yesaia 40:3)

⁴ Nga ye wamba kamere dzoeango memea, imoc heima fadenga mong yangseberango memea, imocngo kebangau dzegeec. Amma ye ipua nga kateac kukundzau nekefec.*

⁵ Anu Yerusareng ngicngac nga Yudaia prowinsiunac amma Yodang doku wegenacfu bangec tackenec, imohacnac yeni amanene yearu kenggec. ⁶ Kemma kopocsicngina deficgemagec Yodannu doku nadzicyemmeec. ⁷ Farisaio nga sadukaio homacngo doku nadzicgecdeac hagec Yohanengo yenemma yofi edeyunuec, “Boidzocac gboricfora, ngeni Anutuarunac turunga haudeac ande, imohacnac woragecdeac merang goroyoac edengunuec? ⁸ Imocac ngeni doku nadzicma ubamerenggac siricfu fora meficgebisia. ⁹ Nga ge geanggaac yofi mi negengemebesena, ‘Abraham ye bangecna.’† Anutungo hoc yomoc naric deu Abrahanggac bangecfora fingegecdenoc, imoc edengunuduae.

¹⁰ Naka ic haniau bic faigec fede. Nga ic goa fora gombunga mi angandae, imoc sasawa heiu kpeu gerecfu ukugecde. ¹¹ Ni uba dzigec dzigeneac doku nadzicngemembade. Nga ngic ngadenau hama kecde, yeng ine Tiri Asu nga gerec nadzicngemmeude. Nga yeac kucngo neac kuc ferahade. Ni ifiango yeac hanitabe hesimiba naric mi ngereeude. ¹² Ye meic meicke saraha mariaui mehama wit seuhagoc meic meicke sobennu feu imoc fima seuha meickeude. Meickema fora mekpedzuc amma ameau faima seuha wanggema gerec pisisickea kpac, imohai ukuu dzeude.”

¹³ Naso imohai Yesungo Gariraia bangecfunac Yodang dokuu kemma Yohanengo mitidoku nadzicmiudeac edeec. ¹⁴ Edeu Yohanengo imoc negenu naric mi anu deec, “Geng ni naric nadzicnennade, imoc ngereede, ammanu geng nearu hama nadzicgembadeac denec.” ¹⁵ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ge yoac imoc wana, faka dindingac sasawa fora fingerudeac yaguc edeguduae, ifi anna ngereeude.” Ifi deu naric dema

* **3:4:** Ngakpia nga fadenga imoc Eriaac ngakpi nga fadeng isoc. ² Ngictau 1:8 † **3:9:** Abrahanggac bangecfora sasawango kekeceri megecde ifi negensingegec.

yoara tofohoec. ¹⁶ Nga Yesungo doku nadzicma dokuunac eremanu kurumeng anggeec. Anggeu Anutuac Asungo kebesac siric amma hau hemmanu yearu maec. ¹⁷ Mamanu kurumennunac ubaudumeng mongngo yofi deec, “Yomoc songomedacna, ye hensongo ammiduae.”

4

¹ Naso imohai Asungo Yesu wangepma mangana minginango ye tobanggeudeac bangec kisiu hesicke kenec. ² Kenu Yesungo imohai hadzingtoforec 40 yakasege kecma hereaac homeec. ³ Ifi anu faitobang ngicngo yearu hama deec, “Ge Anutuac Medac fora kecnecfu hoc yomoc dena meremma ic sogong anu.” ⁴ Ifi deu Yesungo yoac yofi meremmiec,

“Yoac yofi oho ohoya fede, ‘Ngicngo ic sogonggacsac mi kefude, kpac. Ye Anutuac enacfunac yoac ereandesoc, imoc sasawa mema kecbeso.’ ” *(Dedeseri 8:3)*

⁵ Ifi deu mangana minginango Yesu hesickema taong kpetiacfu kemma Anutuac womong witiau wi yombong, ihai faiu nanu edeec, ⁶ “Ge Anutuac Medac fora kecnecfu geanggaoc yomohacnac yuma kemena. Yoac yofi oho ohoya fede,

‘Ye geac amma angerofora uayoac yemmeu yeneng maringina witiau tofohogugec hoc mongngo haniga mi herecgeude.’ ” *(Mitiyegec 91:11-12)*

⁷ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Nga monggoc yoac yofi oho ohoya fede,

‘Ge KEBU Anutuga faitobannu mi faibesena.’ ” *(Dedeseri 6:16)*

⁸ Ifi deu mangana minginango Yesu monggoc hesickema tiki buma kuneng monnu emma bangectoa bangec gawamangnginagoc nga kuc kibikperagingina hania hania, imoc edzahema ⁹ edeec, “Negenna, ge fafoc heima ngonducnema eweheinennadeu yomoc sasawa gembade.” ¹⁰ ifi deu Yesungo yofi edeec, “Satang ge meickena. Yoac yofi oho ohoya fede,

‘Ge KEBU Anutuga, ye mocgu eweheimima kingang kpebibesena.’ ” *(Dedeseri 6:13)*

¹¹ Ifi deu mangana minginango wama kenu angero yeneng hama Yesu henggareng ammigec.

¹² Ngic yeni yoac yomoc degec, “Yeni Yohane witicamau faigec tacde.” Yesungo imoc negemma Gariraia bangecfu Nadzarete taonnu dzigenec. ¹³ Dzigenema Nadzarete wama Seburong nga Naftari yereac bangec Gariraia dzohong tegiau, Kafanaung taonnu tacyac anec. ¹⁴ Profete Yesaiango imocac kpefinnu yofi deec,

15 “Yodang noboc sing doku dzohonnu kende, Seburong nga Naftariac bangec ihai bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng Gariraia bangecfu kecdae. 16 Ngicngac kundunnu kecgec, yeni kperagi kuneng henggec nga ngicngac homecac bageu bangecfu kecgec, yeneac botucfu kperagia fingerec.”
(*Yesaia 9:1-2*)

Yocac imoc fora anudeac ye Kafanaung taonnu tacyac anec. 17 Naso imohai Yesungo ngicngac yocac yofi edekpou ayem-meec, “Kurumenggac eucererengngo bic mewegenengudeac ngeni ubangina merenggec.”

18 Yesungo ifi kpouyemmema kemma Gariraia dzohong tegiau kensikema dacmunac yohockang ufcngira dzohonnu ukuma nanec yerene. Imoc Simong, kpara mong Petoro degec nga munea Anderea. Yeri kondungyang meme ngic kefoc. 19 Yeri yeremma yofi edeyuruec, “Ngeri hama modac-nuec. Ngeri kondungyang meandape, ifi isocngoc ngic meyunuecdeac kpoungemechade.” 20 Ifi deu yeri imohaingoc ufcngira wama ye modaroc.

21 Anu imohacnac kemma monggoc dacmunac yohockang, Dzebedaioc medahora, Yohane nga munea Yakobo yerene. Yerenu yeri mangngira Dzebedaiogoc gombau ufcngina memengere amma kecmagec kpacyuruec. 22 Kpacyuruu yeri naso imohaingoc mangngira nga gomba wama ye modaroc.

23 Yesungo Gariraia ihai bangecsoc yerecgema kpeketurang amanginau kpoukpou ua mema eucererenggac siduc gombung dekperagiyemmekefec. Amma ye ngicngac hafei nga kucmamangina hania hania sasawa mengereyunudarec.

24 Ifi anu yeac siducngo kemma Siria prowins sasawa sokodarec. Sokodaru ngicngac yeneng ngicngac hafei hania haniango memanganeyunuec nga kpendzengtoa kpegec amma hadehade nga yafingoc amma goa afonasongina hau ubasufu angandae nga ngicngac hanimaringina homemea, yeni Yesuaru meyunu kendacgec yeng mengereyunuec. 25 Nga Gariraia bangecfunac nga Dekaporisi, imohacnac amma Yerusareng taonnunac nga Yudaia prowins amma Yodang nobocgennac ngicngac habutoango yombong ye modackegec.

5

1-2 Yesungo habutoa yenemma tikiu emma tarec. Tacmanu medacfora yeneng yearu kenggec yeng yocac yofi dema kpouyemmeec. 3 “Ngicngac Asuac songou home homegoc kecandae, yeni kenecnginagoc, nocac kurumenggac eucerereng imoc yeneacnoc. 4 Ngicngac ubahodunggoc kecandae, yeni kenecnginagoc, Anutungo yeninoc meefaiyunuude.

⁵ Nga ngicngac memaemema kecandae, yeni kenecnginagoc, nocac bangec yomocngo yeneac maridzoming anude. ⁶ Ngicngac yaka nga dokuac homeandae, ifi isoc dindingac kekecac homeandae, yeni kenecnginagoc, Anutungo yeni imoc gumecyunuu gebecyunuude. ⁷ Ngicngac ogofocngina yeneac ubamangang negengandae, yeni kenecnginagoc, nocac Anutungo ifingoc yeneac ubamangang negenude. ⁸ Ngicngac ubangina kongaha kecandae, yeni kenecnginagoc, yeni Anutu henggecde. ⁹ Ngicngac yare menomanandae, yeni kenecnginagoc, nocac yeni Anutuac nambaracfora deyemmebesonga. ¹⁰ Ngicngac faka dindingac angkecdaeac yunumeme ayemmeandae, yeni kenecnginagoc, kurumeng-gac eucerereng imoc yeneac.

¹¹ Nga ngeni neac arennu kecdaeac amma ngic yeneng desofoc nga ngunukporac angemmema ikoc amma ngeneac negemma yoac mangana hania hania angemmegecde. Yeni ifi angemmegecde, ngeni kenecnginagoc. ¹² Bungngina kunengngo kurumennu tomaingina fede. Ngeni imocac ubangerec negemma sogaibisia. Ngicngac yeneng warac profete yunukporac ayemmegec, yeni ifi isoc angemmegec-denoc.

¹³ Ngeni bangecngicngac yeneac kondung. Kondungngo kiacma songea kpac anudeu songea monggoc naric mi meficgeude. Kondung ifia, imoc uaya kpac. Imoc eng bangecfu ukuni ngic yeneng haningo tigece. ¹⁴ Anu ngeni bangectoa bangec yomocac kperagi. Taong mong tikiu nande, imoc naric mi sufuude. ¹⁵ Nga ngic mongngo kifa kpedzereckema pake bageau naric mi faiu tarude. Imoc ine kifa tatahau faiu tacma ngicngac ama manau tacdae, yeni mekperagiyunudarude. ¹⁶ Nga ngeneac kperagingo siriha imocngoc amma ngicngac mekperagiyunubeso. Mekperagiyunuu yeni angammemengina gombunga hemma Mangngina kurumennu kecede, ye dengeregecde.

¹⁷ Ngeni yofi mi negembisia, ye dedeseriyoac nga profete yeneac kpoukpouyoac kpeudeac maec. Negenggec, ni yoac kpebadeac mi mayai, kpac. Enacdedea imocngo fora fingerudeac mayai. ¹⁸ Foracngoc, bangec nga kurumeng yeri kpac anecde. Nga dedeseriyoacac dzikangabisic mongngo naric mi kpac anude. Dedeseri kibiyoac oho ohoya fede, imoc sasawango foragoc ammanu bangec nga kurumeng wisickeude. ¹⁹ Imocac amma yofi ande, mong ye dedeseriyoac yomohacnac wiac kapiabisic mong meickeude amma ogofora ifingoc anggecdeac kpouyemmeude, yennoc kurumenggac areng yenearunac ngic mamea yombong demigece. Nga ngic mong ye dedeseriyoac tofohoma ogo-

fora modacgecdeac kpouyemmeude, ye kurumennu ngicngac yeneac engena demigece. ²⁰ Ni edengunuba negenggec, ngeni fakangina dindingacngo mitiac negen negengngic nga farisaio yeneac angammeme mi feraheyombonggeudeu ngeni kurumenggac eucererennu naric mi enggece.

²¹ Bangecfofnina nga esangabofocfnina yeni yofinoc ede edeyunuya, 'Ge ngicngac mi yunuhomesena. (*Makekeng 20:13*) Nga mong ye ngic kpehomeude, ye yoacac areng anude.' ²² Neng ine yofi edengunuba, ngic mong ye ogeaac herebu angande, ye yoacfu nambeso. Nga mong ye ogeaac yofi deude, 'Ge ngic irec ireckea kpac.' Ye yudangic yeneac tutumangtoanginau faibesonga. Nga mong ye ogeaac yofi deude, 'Ge negen negengga kpac.' ye hofeac gerecfu ukugec kemeude. ²³⁻²⁴ Ge imocac amma ubangerecgaac wiac Anutu-aru faibeso dema yofi ambesena. Aratau kemma ogoga geac ngaba mekece, imoc negensinadeu ge sesega arata kiwau wana taru kemma ogogagoc yoac mengerena. Mengerena ruae fingeruguc hama ubangerecgaac wiac faibesena. ²⁵ Nga ngabagango yoacfu faigubacac ngerahafoc sinnu kemma yegoc dedefic angemema ngaba wabesera. Ge ifi mi annadeu ngabagango desi desingic yearu faiguu yeng keracnatang yeneac mariu faiguu witicamau faigugece. ²⁶ Ni fora yombong edeguduae, ge witicamau takecma ogogaac turung sasawa hafoangoc kpoumaguc manade.

²⁷ Anu yoac yofi bic edengunugec fede, 'Ge kaisero mi ambesena.' (*Makekeng 20:14*) ²⁸ Neng ine yofi edengunuba, ngic mongngo ngac mong hemma hensongo ammiude, ye hereango serofaka bic andac. ²⁹ Nga kicga foingo anggenu kopocsic meficgenadeu ge imoc tatahaunac meickema ukuna kembeso. Sebiga tosea kpac anu sebiga hafoangoc hofeu mi ukugece, imocngo ngereeude. ³⁰ Nga marifoigango anggenu kopocsic meficgenadeu ge imoc herecgema ukuna kembeso. Sebiga tosea kpac anu sebiga hafoangoc hofeu mi ukugec kemeude, imocngo ngereeude.

³¹ Warac yofi dekecgec, 'Ngic mongngo enema wade, ye wawakibi ohoma mibeso.' (*Dedeseri 24:1-4*) ³² Neng ine yofi edengunuduae, enemango serofaka mi ammanu ngic mongngo ye waude, ye serongac anudeac ammiude. Nga ngicngo ifi anu enemango eweenenggac sing ferahema kefude. Amma ngic ye ngac wawaya meude, ye eweenenggac sing ferahema serofaka anude.

³³ Anu bangecfofnina nga esangabofocfnina yeni ifingoc yofi bic edeyunuyunuya, 'Ge dedzegegaac dzadzahac mi meickebesena. Nga yoacga Anutuac kicfu seria deserinec, imoc modacbesena.' ³⁴ Neng ine yofi edengunuduae, ngeni

yoacngina seriudeac wiac mong kpacma mi deseribisia. Kurumeng imoc Anutuac amatatac, imocac ngeni kurumeng kpacma yoacngina mi deseribisia. ³⁵ Nga bangec, imoc Anutuac fetec, imocac ngeni yoacngina deserigeceac bangec mi kpachisia. Nga ngeni Yerusareng imoc ifingoc deserima mi kpachisia nocac imoc Ngictautoa, yeac taong. ³⁶ Nga ge oruczoga mocgubisic kongac kongac me dzadzu dzadzu menadeacsoc mi annecac orucga kpacma dedeseri dede, imoc ifingoc wabesena. ³⁷ Ngeni yoacngina sasawa yofisac debisia, 'Fora imoc fora nga kpac imoc kpac. Yoacngina yomoc ferahema torokpema degecde, imoc mangana mingina yearunac hade.'

³⁸ Ngeni yoac mong yofi bic negenggec, 'Ngic mongngo ogeaac kic memanganeudeu yeac kic ifingoc memanganebesonga. Nga mongngo ogeaac enac hetackeudeu yeac enac ifingoc hetackebesonga. Kicac turunga imoc kicngo kpoumibesonga nga enacac turunga imoc enacngo kpoumibesonga.' (*Makekeng 21:24; Sesememe 24:20; Dedeseri 19:21*) ³⁹ Neng ine yofi edengunuduae, ngicngac mangana angemmegec ngeni turunga mong mi merengyemmebisia. Mongngo munggungga foiu kpeudeu geng munggungga kanau ifingoc sinemibesena. ⁴⁰ Nga mongngo yoacfu faigubesonga ngakpiga mana meudeu ge ngakpiga witiau ifingoc wamibesena. ⁴¹ Nga mongngo igocguma sing kiromita mocgu yegoc kennadeac edeguudeu geng kiromita yohockang yegoc kembesena.* ⁴² Nga ngic mongngo wiac mong minadeac kpesigenu ge imoc mibesena. Nga mongngo gearunac wiac monggac turung ambesonga dema kpesigenu wiacga mi segerebesena.

⁴³ Yoac mong yofi fede, ngeni imoc warac bic negenggec, 'Ngicngac gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena (*Sesememe 19:18*) amma ge ngabafocga ngadeyunubesena.' ⁴⁴ Neng ine yofi edengunuduae, ngeni ngabafocngina heresongogoc hoangyunubisia amma ngicngac ngunukporac angemmeandae, yeneac numubisia. ⁴⁵ Ngeni ifi amma Mangngina kurumennu kecde, yeac nambaracfora kegecde. Ye wenaha uayoac miu imocngo ngic gombunga mangana yeneac amma ereude. Nga ye ngic dindingac nga ngic faka dindingac mi angandae, yeni momocngoc kia yemmeude. ⁴⁶ Nga ngicngac yeneng ngeni heresongogoc hoangngunugec ngeneng yeni heresongogoc hoangyunugecdeu faka imocac buma mong mi fingerude, kpac. Takesimeme ngic yeneng

* **5:41:** Yesungo mail deec. Roma yeneac mail imoc kiromita mocgu nga noboha isoc.

imoc ifingoc angandae. ⁴⁷ Ngeni dacmunafocngina yeneac edoc bedoc ayemmegecdeu imoc faka engena kpac. Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeni ifingoc imoc angandae. ⁴⁸ Imocac amma ngeni yofi ambisia, kurumeng Mangngina ye dindingac kecde nga ngeni ifingoc ye isoc dindingac kecbisia.”

6

¹ “Ngeni ngicngac yeneng ngenemma dengerengunugecdeac yeneac kicfu faka gombunga mi angkecbisia, kpac. Ngeni ifi anggecdeu kurumeng Mangngina yearunac faka gombungaac buma mong mi megecde. Ifi fingeccbacac henghomema kecbisia. ² Imocac ngicngac makpekpea ubangerecac wiac yemmenec, imohai ngicngac yeneng trampet udumengtoayagoc geac amma fifigecdeac mi edeyunubesena. Ngic ikoha goa yeni kpekpeturang amau me singtoau ngicngac yeneng dengereyunugecdeac ifi angandae. Ni fora edengunuduae, ngic ifia yeni bungngina hafoangoc bic megec. ³ Ge ngicngac makpekpea ubangerecac wiac mong yemmenade, imohai ine marifoigango wiac anu kanagango imoc mi negembeso. ⁴ Ge ifi amma ubangerecac wiac mong yemmenade, imocngo sufu sufuu femanu Manggac wiac sufu sufuu hengande, yennoc buma genude.

⁵ Anu ngeni numubesonga dema ngic ikoha yeneng angandae, ngeni ifi isoc mi ambisia. Yeni kpekpeturang amau nga singtuturunnu numuma nanggec ngic yeneng yenemma dengereyunugecdeac songo negengandae. Foracngoc, yeni bungngina hafoangoc bic megec, imoc edengunuduae. ⁶ Ge numubesonga dema, imohai ine amaga mana kapiiau emma naguga heima Manggac sufu sufuu kecde, ye numumibesena. Ifi anna Manggac faka sufu sufuu hennegeng angande, yeng buma genude. ⁷ Nga ngeneng numubeso dema, bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng numuandae, ngeneng ifi isoc mi numubisia, kpac. Yeni nunumu herea negengisinga kpac eng numuandae. Amma yoacngina homac osokecdaeac amma negenggec nunumunginango foragoc anude. ⁸ Imocac ngeni yeni isoc mi ambisia. Ngeni mi numumimagec Mangngina yeng ngeni noc wiacac kpedadangandae, imoc bic negenude.

⁹ Ifi anu ngeni yofi numubisia, ‘Kurumeng Mannina, geac kpac kpetiac febeso. ¹⁰ Nga eucererengga hanemmebeso. Kurumennu geac songo nga negen negeng modacgec fede, siriha imocngoc bangecfu nenearu fingeccbeso. ¹¹ Ge yaguc yaka socnina nemmena. ¹² Nga neni ngic yeneac kopocsic

waandimbe, siriha ifingoc kopocsicninaac turunga wanemena. ¹³ Ge faitobannu mi fainununa nga manganaunac mesinunubesena.'

¹⁴ Ngeni ngicngac mangana angemmegec ngeni yeneac kopocsic wagecdeu kurumeng Mangnginango ngeneac kopocsic ifingoc waude. ¹⁵ Amma ngeni ngic yeneac kopocsic mi wagecdeu ine Kurumeng Mangnginango ngeneac kopocsic ifingoc mi waude.

¹⁶ Anu ngeni yaka segekecma ikocngic yeneng angandae, ifi isoc mi ambisia. Yeni yakasege kecdae, naso imohai ngicngo yenenggecdeac kicnangengngina huringaiande. Foracngoc, ngic ifia yeni bungngina hafoangoc bic megec, imoc eden-gunuduae. ¹⁷ Ge yakasege kecma orucga kerec nadzicmima kicmesuga dzuachesena. ¹⁸ Ifi anna ngic yeneng ge yakasege kecne, imoc mi negentegecmagec Manggac mi hengena kecde, yengsac negenude. Amma Manggac angammemega sufu sufuu hengkecde, yengsac buma genude.

¹⁹ Bangecfu dzaukpadzadzangno dzofinacngina kirecgeande nga hufengngo wiacngina meande amma hamangecngic yeneng ama hetackema wiacngina meandae. Imocac ngeni bangecfu dzofinacngina mekpedzuc mi ambisia. ²⁰ Ngeni dzofinacngina kurumennu mekpedzuc ambisia. Imohai dzaukpadzadzangno wiacngina mi kirecgeude nga wiacngina hufengngo mi meude amma hamangecngic yeneng imohai naric mi hetackema wiac megecde. ²¹ Ge dzofinacga fede, imohai songoga ifingoc feude.

²² Kicga imoc sebigaac kifa nga kicgango gombunga feudeu sebiga sasawa mekperagidarude. ²³ Nga ge kickerec me kicmangang me kicgango manganeudeu ine sebiga sasawa kundung kpeude. Nga kperagi gearu fede, imocngo kundung kpeudeu kundungtoa yombong fingecegenude.

²⁴ Ngic mongngo ngic kuneng yohockang yereac kingang naric mi kpekefude, kpac. Ye monggac songo negemma mongngadeheude me monggaru kpeketahema mong waude. Ngeni naso socfungoc Anutu nga dzofinac yereac kingang naric mi kpegecde.

²⁵ Imocac amma yofi edengunuduae, ngeni nenedokuac dema kekecnginaac defagung amma yofi mi debisia, 'Neni noc yaka nema kecnide?' me sebinginaac negemma, 'Noc wamba heima kecnide?' Negenggec, kekecngo yaka feraheude nga sebingo ine ngakpikporuc feraheude. ²⁶ Ngeni sawau neng yenenggec. Yeni heikpenec me netohong mong mi angkecgec Mangngina kurumennu kecde, yeng yaka eng

yemmeude. Nga ngeni isinggema negembisia, ngeneng Anutuac kicfu neng yeneac engena andae. ²⁷ Nga ngeneanac mongngo dewaidzoc amma kefu imocngo kekecnasoya kapi-anec monggoc naric mi mehereeude, kpac. ²⁸ Anu ngeni nocac negengyohoc amma yofi deandae, 'Neni noc wamba mema mekecni?' Ngeni dzaring amasobennu eng tohoandae yenembisia. Yeni witic mi yumuma uatoa mi mema sifu yadiandae. ²⁹ Nga ngictau Saromo ye warac wamba kibia gombunga gombunga heikefec, yeac kibikperagitoayango ine dzaring yeneac kibi kereng kereng mi feraheec, imoc edengunuduae. ³⁰ Nga dzaring amasobennu eng tohoande, imoc yagucacsac fingeru wereckengau herecgema gerecfu ukugecde. Nga Anutungo dzaringtehec ifia wamba heiyemmeudeu ye ifingoc ngicngac ngeni negen negensinggina kapia fede, ngeni ngakpi kporucngina torokpeu torokpeu ngemmeude.

³¹ Imocac amma ngeni dewaidzoc amma yofi mi debisia, 'Neni noc nenedoku nenide me noc wamba heinide?' ³² Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng imoc sasawa megecdeac negen negengngina imohai faigec fekecde. Nga Kurumeng Mangnginango ngeni wiac sasawa kpedadanggeandae, imoc bic negenude. ³³ Imocac ngeni warac warac yombong Anutuac eucerereng nga yeac faka dindingac meficgegecdeac uatoa mebisia. Ngeni ifi anggec yeng wiac sasawa imocnoc ifingoc torokpeu torokpeu ngemmeude. ³⁴ Ifi anu ngeni wereckenuac dema negengyohoc mong mi ambisia. Wereckenu ye yengenaoc negengyohoc angemeude. Uameme tembuc tembuc ye yengenaoc ebihaac sirihau ebiha mebeso, imoc soha ande."

7

¹ "Ngic yeneng ngeneac faka isinggema desingunubauac ngeni ngic yeneac faka isinggema mi desiyunubisia. ² Imoc yofiac, ngeni ngic isingyunuma yoacngina desiandae, sirihai ifiangoc yeneng isingngunuma ngeneac yoacngina desigecde. Nga ngeni wiac kpetea isinggema imocacsoc ngicngac wiac yemmeandae, yeni sirihai ifiangoc kpetea isinggema turung kpoungemmegecde. ³ Ge ogogaac kicfu gocbistic tacde, imoc henganec amma geangga kicfu ine ic kebanga fede, imoc mi hentegecnec, faka ifia imocngo mi ngereede. ⁴ Geangga kicfu ic kebanga femanu ogogaac deannec, 'Naric negemmana kicgau goc tacde, imoc meickeba.' ⁵ Ikocngic, ge geangga kicfu ic kebanga fede, imoc meickemaguc ogogaac kicfu gocbistic tacde, imoc naric hentegecma meickenade.

⁶ Ngeni wiac mong kpetiac dedea, imoc kasi mi yemmebisia nga kubungina imoc berec yenearu mi ukubisia. Kasi yeneng dzigenema nginibauac nga berec yeni imoc haningingango tidzamebauac.

⁷ Ngeni turunga fingecngemmeudeac numuma kecbisia nga wiac meficgegecdeac hofocma kecbisia. Amma nagu witingemmeudeac nagu heima kecbisia. ⁸ Ngic mong ye numukecde, yeng wiac meude nga hofockecdengo wiac meficgeude amma nagu heikecde, yeac nagu witimigece. ⁹ Ngenearunac ngic mong medahango yakaac kpesimiu yeng hoc naric mi miude. ¹⁰ Me kondungyanggac kpesimiu boidzoc mangana naric mi miude. ¹¹ Ngeni ngic fakangina manganagocngo sifu nambaracfocngina ubangerecac wiac gombunga yemmegecdeac negentegecdae. Imocac ngeni yofi negembisia, Kurumeng Mangnginango ngeneac faka gombunga imoc homac ferahaude. Ngeni yearu wiac monggac kpesigec yeng wiac gombunga torokpeu torokpe ngemmeude.

¹² Nga ngic yeneng noc faka angemmegecdeac negensian-dae, ngeni faka siriha imocngoc ayemmebisia. Imocnoc dedeseriyoac nga profeteyoacac hania.

¹³ Ngeni nagu kapiau emma kengkecbisia. Imoc yofiac, manganaac sing imocac naguya kuneng nga sing imoc singtoa amma ngicngac homacngo sing imoc modacma kengkecgec kecma kpetotieyunugecde. ¹⁴ Nga kekecac sing imocac naguya kapia nga sing imoc fofonga anu ngicngac efeanecngosac imohai kengkecma kekec fora meficgegecde.

¹⁵ Profete ikoha yeneng memanganengunubauac ngeni yeneac henghomema kecbisia. Yeni sebinginango rama sebi nga ubanginango ine katekasi anu yeni godzuac arennu iwaingina wangecngunugecdeac ngenearu hagecde. ¹⁶ Nga forangina fingectegeru, ngeni imoc hemma negengyemmegecde. Ngic yeni kemma witic waeyagoc, imohacnac waing fora naric mi mesigece. Amma fareng nga gberafecfunac fig fora naric mi megecde, imoc negendae. ¹⁷ Nga ic gombunga sasawa, yenearunac fora gombunga fingerude nga ic manganaunac ine fora mangana fingerude. ¹⁸ Nga ic gombunga imohacnac fora mangana fingec fingec mi fede. Nga ic manganaunac fora gombunga naric mi fingerude. ¹⁹ Ic mong foraya gombunga mi fingerudeu imoc kperecgema gerecfu ukugecde. ²⁰ Ifi anu ngeni profete ikoha yeneac forangina hemma naric negentegecyunugecde.

²¹ 'Ngcngac Kebuna, Kebuna.' ifi denengandae, yenearunac sasawango kurumenggac eucererenu naric mi enggecde. Manna kurumenu kecde nga ngicngac yeac

songo nga negen negeng modacma kecdae, yeneng ihai enggecde. ²² Nga naso imohai ngicngac homacngo ede-nugecde, ‘Kebu, Kebu, neni geac kpacfu profeteyoac de-
ing amma hadehade nga yafing kporacyunuing amma faka
kuhagoc homac meing, ge imoc sifu negennec.’ ²³ Ifi degec
yofi yombong edeyunubade, ‘Ni ngeni mi negengngunuduae.
Dedeseriyoac kpekpengic, ngeni neac kicfunac meickegec.’

²⁴ Ngic mong ye yoacna yomoc negemma tofohoande, yeng
ngic irec ireckea nga ngic amea peperandzi witiau meec,
ye isoc. ²⁵ Ye ameaac hania peperandzi witiau nanecac
serima taru kiafirangtoa kpeu tungbaungngo hama ama
imoc naric mi kpembarackeude. ²⁶ Nga mong ye yoacna
yomoc negemma mi tofohoude, yeng ine ngic negen negenga
kpac nga ngic amea sangiu meec, ye isoc. ²⁷ Kia kpeu
tungbaung nga firangtoa kpema ama imoc kpembarackema
medidinggeu makpeude.”

²⁸ Yesungo yoac yomoc deu wisickeu ngicngac habutoa
yeneng kpoukpouyaac amma kerectegec anggec. ²⁹ Nocac
yeng mitiac negen negengngic yeneac dede isoc mi deec,
kpac. Ye ngic uakibi mekecde, yeac siricfu kpoukpou ua
kuhagoc meec.

8

¹ Yesungo tikiunac mamamu habutoa kuneng yombongngo
ye modacgec. ² Modacmagec ngic mong kukuseriagocngo
hama fafoc heimima deec, “Kebu, ge negenna naric anu
medzuacnubang.”*

³ Ifi deu Yesungo maria sinema ngic kpeserema yofi edeec,
“Ge ngereenadeac songona fede.” Deu imohaingoc sebia
ngereeu hafeia kpac anec. ⁴ Nga Yesungo yofi edema de-
raheec, “Ge sebigau faka fingeccac, imocac ngic mong mi
edebesena. Ge womong gareng yearu kemma sebiga edza-
hena. Edzahema Mosengo seseac deec, imoc modacma
imocac sirihau faina yeneng sesega imoc hemma negen-
tegecgecde.”

⁵ Anu Yesungo Kafanaung taonnu emmanu wasaigareng
mongngo hama meficgeudeac desambic amma deec,†
⁶ “Kunenna, enac tofoc tofoho medacna ye hanimaria
homemea amma ye amau kpendzengtoa kpema fema kecde.”
⁷ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ni naric hama mengerebade.”
⁸ Ifi deu wasai garengngo yoac yofi meremmiec, “Kunenna, ni

* **8:2:** Mongngo kukuserigoc sebia wonongagoc dekecgec. Ngic homacngo
hafei ifia mi megecdeac kukuseriagoc yeni ama ngadeau kecbisia. Imoc Moseac
dedeseriyoacfu oho ohoya feec. † **8:5:** Wasaigareng yomoc yeac bageau
wasaingic 100 isoc kecgec. Wasaingic garengnginagoc yeni bangec monnunac.

noc gombunnaac amawarocnau erenade. Ge yoacgangosac dena enac tofoc tofoho medacna ngereede. ⁹ Imoc yofi, ni ngic kucnginagoc yeneac bageu kecduae. Nga neac bageu wasaifocna kecdae. Yenearunac monggac kenna deba ye kenude. Ni yenearunac monggac hana deba haude. Nga wanacngicnaac ua yomoc mena deba ye imoc meude.”

¹⁰ Ifi deu Yesungo imoc negemma kerectegec amma ngicngac modacgec, yeni yofi edeyunuec, “Foracngoc, Israe bangecfu ngicngac negen negensingngina seria yofia mong mi henai, imoc yeac henduae. ¹¹ Imocac yofi edengunuduae, ngic homacngo wenac ere ereaunac nga wenac keme kemeaunac hama Abrahang nga Isaka amma Yakobo yenigoc kurumenggac eucererennu yenhafoc tacma neneyaka negecde. ¹² Nga Anutungo warac warac yengena eucererenggac areng deec, yeni ine ngadeau kundunnu ukuyunugec kemegecde. Kemema ihai kiacma enacngina kisaranggema kegcde.”

¹³ Ifi dema wasaigareng yofi edeec, “Ge kenna, negensinggenecmoc, imoc fora fingeccgenude.” Anu wenac naso imohaingoc enac tofoc tofoho medaha ngereec.

¹⁴ Anu Yesungo Petoroac amau emma Petoro sefenango sebigerec ammiu feu henec. ¹⁵ Hemma mariaua mema kpesereu sefena hafeia kpac anu yacma yenenggareng ayemmeec.

¹⁶ Marai anu imohaingoc ngicngac yeneng ngicngac hadehade nga yafinggoc homac Yesuaru meyunuu hagec. Hagec, yeng yoac dema asu mangana kporacyunuma hafeinginagoc sasawa mengereyunuec. ¹⁷ Profete Yesaiango warac yofi deec, “Yeng nenang kucmamanina meickema hafeinina atickeec.”
(*Yesaia 53:4*) imoc imohai fora fingerec.

¹⁸ Ngicngac habutoango Yesu oronggegec ye ifi yenemma medacfora edeyunuec, “Nenang dzohong noboc kenni.” ¹⁹ Ifi demanu mitiac negen negengngic mongngo hama edeec, “Kpoukpou, ge ihai me ihai kennadesoc ni modacguma gegoc kembadeac negenduae.” ²⁰ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Katekasi yeni bangec manau fefenginagoc nga sawau neng yeni faecnginagoc nga ngicac Medacngo ine kparicganga kpac, ifi kecde.” ²¹ Deu medacfora yenearunac mongngo deec, “Kebu, negennemmana kemma manna tonggomaguc modacgubade.” ²² Ifi deu Yesungo ine yofi edeec, “Ge home-mea wayununa yeni yenaocngoc tonggoemegec. Nga geng ine ni modacnuna.”

²³ Yesungo gombau enu medacfora yenhafoc gombau emma kenggec. ²⁴ Kemmagec firang kucgoc kpeu siritem-bongngo gomba feraheu kemebesonga anec nga Yesungo ine

gau feec. ²⁵ Feu medac yeneng Yesuaru kemma midima degec, “Kebu ge onggonnununa, neni kemebeso andimbe.” ²⁶ Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Ngeni negen negensingngina kapianeacsac fede, ngeni kengec mi ambisia.” Ifi dema firang nga dzohong kpetariyemeru firang kpac anu dzohong ye ning kpema eng feec. ²⁷ Feu ngic yeni kerectegec amma kpesiemegec, “Ye noc ngic? Firang nga dzohongtoa yereng yeac enara tofohodape.”

²⁸ Anu yeni dzohong noboc gadarangic, yeneac bangecfu kensikemagec ngic yohockang hadehadengiragocngo kic-sereunac haoc. Yeri wasai yombong, imocac ngicngac yeni imohacsing susuferecge mi angkecgec. ²⁹ Nga yeri ihai namma kpacma deoc, “Anutuac Medac, neneac wiac imoc geac mi ande. Nasonina mi hamanu ge kpendzeng monnu mi fainunubesena.”

³⁰ Anu edibigeng berechabu mong kuneng yeni surukpema kecmagec ³¹ hadehade yeneng yofi dema Yesu desambic ammigeac, “Ge kporacnununade isoc, berechabu yenearu suenununa kemebisina.” ³² Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Ngeni meickegec.” Deu yeni meickema erema berechabu yenearu kemegec berec yeni hafoangoc fagannunac nedzima dzohonnu kemema doku nema homedacgec. ³³ Homegec berecgareng yeneng kengec worama taonnu kemma faka imocac siduc sasawa ayemmegec. Ayemmedacma ngic hadehadengiragoc yerearu faka fingerec, imocac ifingoc edeyunuec. ³⁴ Edeyunuec taong imocac ngicngac sawango Yesu meficgegecdeac kemma hemma amabangecngina waudeac edegec.

9

¹ Yesungo gombau emma dzohong ferecgema yengena taonnu kensikeec. ² Kensikeu yeni ngic mong hanimaria homemea dzakeu faima tofohoma hagec. Hagec Yesungo negen negensingngina hemma ngic puringa yofi edeec, “Medacna, ge ubaga ngereeu, kopocsicga imoc bic wawaya.” ³ Ifi deu mitiac negen negengngic goa yenaocngoc negensigec, “Ngc yomoc ye Anutu emmide.” ⁴ Ifi negenggec Yesungo negen negengngina hemma yofi deec, “Ngeni ubanginau negen negeng mangana mi negensigec. ⁵ Yoac damocngo efea ande, ‘Kopocsicga bic kpac ande.’ ifi debesonga me ‘Ge yacma kenna.’ ⁶ Ngicac Medac ye bangecfu kopocsic wawaac uayoac nga kuc femide. Nga ngeni imoc negenggecdeac amma yoac yomoc deduae.” Ifi dema ngicpur-ing yofi edeec, “Ge yacma dzakega mema amagau kenna.”

⁷ Ifi deu ngic ye yacma ameau kenec. ⁸ Kenu ngicngac hab-
utoa nanggec, yeneng imoc hemma kerecgec amma kenge-
cyunuec. Anutungo uayoac kuhagoc ifia ngicngac yemmeec,
yeni imoc hemma Anutu dengeregec.

⁹ Yesungo imohacnac ferecge kemma takesimemengic
mong kpara Mataio, ye takesimeme amau taru hemma yofi
edeec, “Ge hama modacnuna.” Ifi deu yacma modarec.
¹⁰ Anu Yesungo Mataioac amau emma yaka netacmanu takes-
imeme nga manganameme ngic homacngo hama Yesu nga
medacfora yenigoc tacma yaka yenahafoc negec. ¹¹ Nema
tagcec farisaio yeneng imoc hemma Yesuac medacfora
kpesiyemmegec, “Kpoukpoungina ye nocac manganameme
ngic nga takesimeme yenigoc tacma yaka nede?” ¹² Ifi
degec Yesungo imoc negemma yofi edeyunuec, “Ngicngac
kuchafeingina kpac kecdae, yeni dotaac mi ayemmeande.
Hafeinginagoc, yeneng ine dotaac ayemmeude. ¹³ Ngeni
kemma yoac yofi fede, imocac negen negeng megec,
‘Ni sesegerec meandae, imocac mi anende. Ngicngac wosoe-
fac angemeandae, imocac anende.’ (Hosea
6:6)

Imoc yofiac, ni ngic dindingac kpacyunubadeac mi mayai,
kpac. Ni ine ngicngac kopocsicnginagoc kpacyunubadeac
mayai.”

¹⁴ Naso imohai Yohaneac medacfora yeneng hama kpes-
imigec, “Neni nga farisaio naso homac yakasege angandimbe
amma geac medacfocga yeni nocac yaka sege mi angandae?”
¹⁵ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Memeturanggac ng-
icngo ogofora yenigoc kecmanu yeni ubahodung naric mi
anggecde, kpac. Nga kecma naso monnu memeturanggac
ngic yeneacunac meickegecde, naso imohai ine yakasege
anggecde. ¹⁶ Ngac mong ye ngakpi eseau kporucsusuc gboria
mong faima mi kpebiude, kpac. Ye gboria ifi faiudeu gbo-
riango esea taiu dzamema titingtoa fingerude. ¹⁷ Nga ngic
mongngo waing gboria bokong yangseberango memea eseau
mi kpeu kemeude, kpac. Ifi anudeu waing gboriango bokong
esea imoc tindziru manganeu dokuya maude. Imocac waing
gboriango bokong gboriau kpegec yerahafoc naric tarecde.”

¹⁸ Yesungo yoac imoc edeyunuma tacmanu gareng
mongngo yearu hama fafoc heima eweheiheigoc edec,
“Ni naroanna yaguc homedac. Geng hama mariga witiau
faina gboriude.” ¹⁹ Ifi deu Yesungo yacma kenu medacfora
ifingoc yenahafoc modacma kenggec. ²⁰⁻²¹ Kemmagec
ngac mongngo ngadenginau modacyunuma kenec. Ye
kifa 12 sacherec kefecac amma hama negenec, “Ni Yesuac
ngakpiasac kpeserebadeu ngerec ngeree meficgebade.”

ifi negemma ngakpihereha susiaac witiha kpesereec.
²² Kpesereu Yesungo dzigene hemma yofi edeec, “Ngac, ge ubaga ngereeu. Negen negensinggango mengeregudac.” Ifi demanu ngac ye imohaingoc ngereec.

²³ Anu Yesungo kemma garenggac amau kensikema emma kungac fifi fifi areng amma ngicngac habutoa kpeborongngina negemma yofi ²⁴ edeyunuec, “Ngeni yomohacnac meickegec. Naroang ye mi homedac, ye gau fede.” Ifi deu yeni deendema ammima dzomoremigec. ²⁵ Dzomoremima meickema mamagec, Yesungo naroang fec, ihai emma naroanggac mariau mema miaru gborima yarec. ²⁶ Yaru siduc imocngo bangec imoc sokodarec.

²⁷ Yesungo bangec imoc wama kemmanu ngic yohockang kicngira pisic pisickeango Yesu modacma arohoma kpac-sambic ammima deoc, “Dawidiac bangeha, ge nereacnec ubaga manganeu.”* ²⁸ Ye amau emmanu kicpisic yohockang yereng yearu kenec yeng yofi kpesiyemerec, “Neng faka ifia mebadeacsoc anduae, ngeri imoc negensinggedape me?” Ifi deu yereng deoc, “Oc Kebu, imoc negensinggedipe.” ²⁹ Ifi deec kicngira kpeserema yofi deec, “Negen negensingngiraac fora fingecegemeru.” ³⁰ Ifi deu kicngira tegerec. Tegeru wiac fingeceyemerec, imoc ngic mong mi edeecdac dederac ayecmeec. ³¹ Nga yereng ine kemma siduha imoc deyadiec amasoc negendacec.

³² Anu yeri kemmaec ngicngac yeni ngic mong yoara kpac nga hadehadeagoc Yesuaru mehagec. ³³ Mehagec yeng hadehade kporacmiu ngic ye yoac deec. Deu ngicngac habutoango imoc hemma kerecgec amma degec, “Israe bangecfu faka ifia warac mong mi fingeru hening.” ³⁴ Ifi degec ine farisaio yeneng degec, “Ye hadehade yeneac ngictaunginaac kucfu hadehade kporacyunuma kecdac.”

³⁵ Yesungo taong nga amabasic sasawau yerecgema kpeketurang amanginau emma edekpou ayemmema eucererenggac siduc gombang dekperagima hafei hania hania nga ngicngac kucmamanginagoc sasawa mengereyunudarec. ³⁶ Nga habutoa yeni demadzac nga kucmama amma rama garengngina kpac, ifi isoc kecgec. Imocac amma Yesungo yenemma ubea manganeu ³⁷ medacfora yofi edeyunuec, “Semeng fora homacngoc kpauedac fede nga uangic ine efeaneacsac kecdac.” ³⁸ Imocac amma ngeni Kebu, semeng mingina numumima yofi

* 9:27: 2 Samue 7:12-16 Anutungo Dawidigoc yoac dedzege yofi anec. Ngic mongngo geac arenunac naso wisic wisickea kpac geac tatacfu tarude. Imocac yeni Yesuac Dawidiac bangeha degec.

edebisia, 'Ge ua ngic sueyununa yeneng kemma foraga mekpedzuc ambisia.' "

10

¹ Yesungo medacfora 12 kpacyunuu hagec ngicngac yenearunac asu seuhagoc kporacyemmegecdeac uayoac yemmec nga hafei hania hania amma ngicngac kucmamanginagoc sasawa mengereyunugecdeac uayoac kuhagoc yemec. ² Aposoro 12, yeneac kpacngina yofi, Simong kpara mong Petoro nga munea Anderea amma Sebedaioc medahora Yakobo nga munea Yohane. ³ Firipo nga Batoromaio nga Toma amma takesimemengic Mataio, Yakobo Arifaioac medac nga Tadaio ⁴ Amma Simong Kananaio amma Yuda Kariotonac. Ngic yeng kecma Yesu kerereu megec.*

⁵ Yesungo medacfora 12 imocnoc sueyunuma yoac yofi dema edeyunuec, "Ngeni bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneac bangecfu nga samariangic yeneac taonnu mi kembisia, kpac. ⁶ Israhabuu ngicngac rama sufu sufuya, ifi isoc kecdae, ngeni yenearu kembisia. ⁷ Ngeni kemma yofi dekperagiyemmebisia, kurumenggac eucereeng imoc bic mewegenengunude. ⁸ Ifi dekperagiyememma ngicngac hafeigoc mengereyunuma homemea megboriyunubisia nga kukuserigoc sebingina ngereeudeac mengereyunuma hadehade nga yafing kporacyunubisia. Ni kuc imoc ubangerecac nga buma kpac ngemmedua, imocac amma ngeni ubangerecac nga buma kpac memefic imoc yemmebisia.

⁹ Ngeni dzo gol nga siriwa nga kopango† memea, imoc mi meficgebisia nga wiac ifia fadeng nabehau mi faima mekecbisia. ¹⁰ Ngicngac yeneng ua mekecmagec ua imocngo yakangina meficgebese, faka imoc ngereeude. Imocac ngeni singgac hie me ngakpi yohockang me hanitabe me yasu mong mi mekembisia. ¹¹ Amma taong me amabangec monnu kenggecde, ngeni imohai ngic mong yegoc tacgecdeac sirc ande, ye meficgebisia. Meficgema yegoc tacyac anggec wisickeu faima kembisia. ¹² Ngeni ama imohai emma w nacngerec ruaeyoacgoc debisia. ¹³ Ifi degec ama imoc ruae naric meudeac siriha anudeu, ruaengo ama imohai hama feude. Nga ama imoc ye ruaea naric mi meudeac siriha anudeu ruae imocngo ngenanggaru monggoc dzigenengemmeude. ¹⁴ Nga mongngo mi hoangngunuma yoacngina mi nengenudeu ngeneng ama me taong imoc wama haninginaunac yube kpegec mau kembisia. ¹⁵ Foracngoc, kecma ising ising

* **10:4:** Simonggac kpara mong Dzerote. Ruka 6:15. † **10:9:** kopa imoc aieng siriha mong karaya sacsac 1 nga 2 toea isoc.

nasotoau taong imocac ngicngac yeneac ebicngo Sodong nga Gomora taong, yereac ebic feraheude, imoc edengunuduae.

¹⁶ Nengendae, rama yeneng katekasi yeneac botucfu kecdae, ni siriha imocacsoc suengunuduae. Imocac ngeni boidzoc isoc negen negentegecnginagoc kecbisia nga kebesac neng, yeni isoc manganangina kpac kecbisia. ¹⁷ Ngeni ngic yeneac negentegecma kecbisia. Yeni yoacfu faingunugecde nga kpekpeturang amanginau dzikacngo ebiria ngunugecde. ¹⁸ Nga ngicngac yeni neac amma mengunuma kemma gawana nga ngictau yeneac kicfu faingunugecde. Ifi anggec ngeneng yeni nga bangec monnunac ngicngac Anutu mi negendae, ngic imoc momoc siduc gombung dekperagiyem-mebisia. ¹⁹ Nga ngicngac yeneac kicfu faingunugec yoacfu nanggecde, imohai ngeni noc yoac degecde me dafi degecde, imocac negengyohoc mong mi ambisia. Kebungo naso imohainoc yoac ngemmeu ngeni imoc debisia. ²⁰ Ngeni naso imohai ngenaoc yoac mi degecde, kpac. Mangnginaac Asungo yoac enacnginau faiu imoc degecde.

²¹ Imohai dara mongngo munea enara yeneac mariu faiu yeneng ye homecfu faigecde nga manggac mongngo faka imocngoc medahaac anude. Nga nambarac yeneng nonggo mangfocngina deengdema ayemmema homecfu faiyunugecde. ²² Nga neac kpacac amma ngicngac sasawa yeneng ubango ukungunugecde. Nga ngic mong ye seserigoc kecmanu nasotoa haude, yeng komoc kpeude. ²³ Ngeni taong monnu kecgec ngicngac yeneng ngunukporac angemmegec ngeni taong imoc wama worama monnu kembisia. Foracngoc, ngeni Israe bangecfu taong sasawa fekende, ihai uana mi mesimagec Ngicac Medacngo haude.

²⁴ Negen negeng medac mongngo kpoukpouya yeac engena mi anude nga wanacngic mong ye mingina yeac engena mi anude, kpac. ²⁵ Negen negeng medac ye kpoukpouyaac siric isoc ambeso nga wanacngic ye minginaac siric isoc ambeso, imocngo naric anude. Nga amaac enara yeac Bedzeburu demigec isoc amafora ngenearu kpac ifia mangana monggoc kpacngunugecde.

²⁶ Wiac mong sangoyagoc fede, imoc kecma nonongkac fin-gectegerude nga wiac sufu sufuya fede, imoc negendacgecde. Imocac ngeni yeneac mi kengecngunubeso. ²⁷ Ni tofocnac nasou yoac edengunuduae, ngeni imoc kperagiau debisia. Nga sangicfu kedzacnginau dedea, ngeni ama witiau namma imoc deyadigec negendacbisia. ²⁸ Ngicngac yeni sebingina kpehomema ubaongangina naric mi kpehomegecde, ngeni yeneac mi kengecngunubeso. Anutungo sebi nga ubaonga

yerahafoc hofeu memanganeude, ngeni yeac ine damungunubeso. ²⁹ Ngicngac yeni nengbistic yohockang faigec toea mocgu sacsacngo bummeandae. Nga neng yenearunac mongngo bangecfu makpeu Mangnginango imoc bic nengende. ³⁰ Nga ngeneac orucdzonginaac kpete, imoc ifingoc osoosodara. ³¹ Ngeneng nengbistic homac feracyunudae, imocac amma ngeni mi damungunubeso. ³² Mong ye ngic yeneac kicfu neac deande, 'Ni yeac areng.' Neng yeac ifingoc Manna kurumennu kecde, yeac kicfu yofi debade, 'Ye neac ngic.' ³³ Nga mong ye ngic yeneac kicfu neac kpacna busickpeu neng Manna kurumennu kecde, yeac kicfu yeac kpac ifingoc busic kpebade.

³⁴ 'Ye bangecfu ruae meficgeudeac maec.' ngeni neac ifi mi negembisia, kpac. Ni ruae meficgebadeac mi mayai, ni ine yare meficgebadeac mayai.

³⁵ 'Medac ye mamagoc tohoemeece nga naroang ye nonggeagoc tohoemeece. Nga ngac ye erangiagoc tohoemeece, ifi fingerudeac mayai. ³⁶ Ngicngac ngic monggac ameau yombong arengfora kecdae, yenennoc ngabafora anggecde.' (Mika 7:6)

³⁷ Ngic mong ye nonggo manghora heresongogoc hoangyuruma neac songo mamea negengande, ye neac areng anudeac siric mi anude. Nga mong ye medaha me naroanga heresongogoc hoanggema neac songo mamea nengende, yeng neac areng kefudeac siric mi anude. ³⁸ Ngic mong ye mariponga tofohoma ni mi modacnuude, yeng neac areng kefudeac siric mi anude. ³⁹ Mong ye yengena kekeha meficgema segerede, ye kekeha sufumiude. Nga mong ye neac amma kekeha wade, ye kekeha meficgeude.

⁴⁰ Ngic mongngo ngeni heitaingunuude, yeng ni heitainuude. Amma ni heitainuude, yeng Anutu suenuec, ye heitaiude. ⁴¹ Nga ngic mong ye profete mong hemma ngic imoc ye profete kecde, ifi negemma ye heitaiude, yeng profeteac bung meude. Amma mongngo ngic ye dindingac kecdeac amma ngic imoc heitaiude, ye ngicngac dindingac yeneac bung meude. ⁴² Mongngo medac kapia mong hemma neac medac andeac negemma doku nomang kpakenecfu kpemiu neudeu yeng kecma bumaac mi obohode, imoc fora yombong."

11

¹ Yesungo medacfora 12 dederecge ayemmedaru wisickeu amabangec imoc waec. Wama taonnginau siduc gombung edekpou ayemmeudeac kenec.

² Anu Yohanengo witicamau tacma Kristongo ua meec, siduc imoc negemma medacfora yearu sueyunuu kemma ³ kpesimigec, “Ngić hanemmeudeac dedea, imoc ge me neni monggac tomai kecbisina?” ⁴ Ifi degec yeng yofi deec, “Ngeni kemma wiac hennegeng andae, imocac siduc Yohane amibisia. ⁵ Ngicngac kicpisis yeni kicfifi andae nga hani-mangang yeni sing kengkecdae amma ngicngac kukusering-inagoc yeni sebingina ngereeu kecdae. Kedzacfong yeneng yoac negemma kecdae nga homemea yeneng gborima kecdae amma ngic makpekpea yeneng siduc gombang negengkecdae. ⁶ Nga ngic mong ye neac negemma herea mi buude, ye kenehagoc.”

⁷ Anu Yohaneac medacfora yeni kemmagec Yesungo yeac haniaya dekperagima habutoa yofi edeyunuec, “Ngeni bangec kisiu noc wiac henggecdeac kenggec? Komba mong firanggo kpeu kockpac ande, ngeni imoc henggecdeac kenggec me? ⁸ Imoc kpac. Imocac noc wiac hembesonga kenggec? Ngic mong wambaya kibiagoc me? Negenggec, ngic wambangina kibia gombunga heiandae, yeni ngictau yeneac amau kecandae. ⁹ Ngeni profete mong hembesonga kenggec me? Yennoc profete goa sasawa feracyunude, ifi deduae. ¹⁰ Yeacnoc yofi oho ohoya fede, ‘Negenna, ni enacedena sueba yeng waraigemna singga mengeregenude.’ *(Marekai 3:1)*

¹¹ Foracngoc, ngic ngacfunac fingegec, yeneacunac mongngo Yohane dokunadzic naric mi ferahaec, kpac. Nga kurumeng eucererenggac manau mamea kecde,* yeng Yohaneac engena. ¹² Nga Yohane dokunadzicngo uaya hanaheecfunac erekecma yaguc ande, ngicngac yeni kurumenggac eucerereng mebesonga ua serima meandae. ¹³ Profete sasawa nga Moseac dedeseriyoac, imoc yeni kpefingyoac deerekecmagec Yohanearu hasikede. ¹⁴ Nga ngeni yoac yomoc hoanggebeso negengandae isoc yofi deduae, Eriango haudeac degec, imoc yenc. *(Marekai 4:5)* ¹⁵ Kedzahagoc yeng yoac yomoc negembeso.

¹⁶ Nga areng yofinenggac kecdae, yeni fakangina yofi. Nambarac yeni sobennu tacma ogofocngina yeneac kpacandae, ¹⁷ ‘Neni kungac fifini ngeni ine yegec mi fededau nga ubahodung yegec heini ngeni mong mi kiacdau.’ ¹⁸ Yohanengo hama nenedoku mi neu yeni hemma degec, ‘Ye yafingagoc.’ ¹⁹ Nga Ngicac Medacngo hama nenedoku neu hemma deandae, ‘Henggec, ye nenedoku efea mi nekecde nga ye takesimeme ngic nga manganameme ngic yeneac

* **11:11:** Yesungo yengenaac negemma yofi deec, “Kurumeng eucererenggac manau mamea kecde” Anutungo ye ferahedeac ifi deec.

ogongina.’ Anutuac negen negentegec, imoc gombunga ande, imoc uayango dede.”

²⁰ Yesungo guruama goau faka kuhagoc homac meu ngicngac homacngo hemma ubamereng mi anggecac ye dehau ayemmema yofi edeyunuec, ²¹ “Koradzing nga Besaida ngicngac, ngeni sowecnginagoc. Ngenearu kucfaka homac bic fingerec, kucfaka ifia Tiro nga Sidong taonnu fingeccbac dede ngicngac yeni kopocsicnginaac amma ubamanganggac wamba bic heima hama nadzicma ubamereng ambau. ²² Ni eden-gunuba, ising ising nasotoau Anutungo Tiro nga Sidong areng yeneac ubamangang negemma turunga efeanec yemmeude amma ngeni ine turunga ebiriangoc ngemmeude. ²³ Nga Kafanaung taong, geng kurumennu ennadeac ifi negengan-nec, imoc kpac yombong. Yeni homecac amau megu keme kemeac siric annec. Faka kuhagoc gearu fingerec, imocngo Sodong taonnu fingeccbac dede Sodong ye naso yofinenggac febacngoc. ²⁴ Nga edengunuba negenggec, turung kpoukpou nasou Sodonggac areng yeni turunga efeanec ayemmegecde nga ge ine turunga meebirima anggenggecde.”

²⁵ Naso imohai Yesungo yofi deec, “Manggac, kurumeng nga bangec mingina, ngicngacareng negen negentegecnginagoc nga fitira andae, geng yeni wiacga sasawa yomoc mesufuyemmenec. Amma nambaracbisic bisic, yeni ine wiac yomoc mekperagiyemmenec, imocac dengereguduae. ²⁶ Oc Manggac, ge imoc hemma ubaga ngereede. ²⁷ Mannango wiac sasawa nenu neng imoc mekecduae. Nga ngic mongngo Medac naric mi negemmide, Manggacngosac negemmide. Ifi isocngoc mongngo Manggac naric mi negemmide, Medacngosac ine ye negemmide. Amma Medacngo ngicngac meisingyunuma edzacyunuande, yeneng ifingoc Manggac negemmigece.

²⁸ Ngicngac uatoa mema kucmama kecandae nga ebic homac tofohoandae, ngeni nearu hadacgec neng kecengeng ngemmebade. ²⁹ Ngeni hama tofona miacma tofoma negen negeng nearunac megec. Ni wonomang nga memaemema kecduae. Ifi anu ubaonganginango kecengeng meficgeude. ³⁰ Neac tofona imoc yumea nga tofo witiau wiac dzegeanduae imoc efea.”

12

¹ Naso imohai Yesungo sabata nasou wit uusing kemmanu medacfora yeni herenginaac homema wit fora goa menec anggec. ² Ifi anggec farisaio yeneng imoc hemma edegec, “Henna, medacfocga yeni sabata nasou faka mi angana, imoc andae.” ³ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Dawidi

nga uamedacfora yeni herenginaac homema faka anggec, ngeni imoc osonegeng mi angandae gedang. ⁴ Ye Anutuac womonnu emma ic sogong Anutuac sese faifaia, imoc mema uamedacfora yenigoc negec. Faka imoc mi angana nga Dawidi yengena nga uamedacfora yeneng imoc anggec. Womong gareng yeneng imoc naric negecde nga ngictehec yeneng imoc mi nebisia.

(1 Samue 21:1-6) ⁵ Womong gareng yeni ifingoc sabata nasou ua mema sabata tatac faka wama sifu kopocsic mi meficgegecde. Dedeseriyoac mitikibiu fede, ngeni imoc osoma mi negengandae. ⁶ Ni yoac yofi edengunuba, wiac yomocngo* Anutuac womong ferahade. ⁷ Nga yoac yofi oho ohoya fede,

'Ngeni wosoefac ayemmedae, imocac anende nga sesegerecac ine mi anende.'

(Hosea 6:6)

Ngeni yoac imoc negentegecbau dede ngeni ngic kopocsiha kpac, ye mangana mi demibau. ⁸ Ngicac Medac yennoc sabataac Kebu."

⁹ Anu ye wama imohacnac kemma kpekpeturang amanginau enec. ¹⁰ Enu ngic mong maria mong homemeango ihaingoc tarec. Taru ngic yeni Yesungo dafi deu negemma yoacfu faigecdeac kpesimigec, "Sabata nasou ngic mengec mengere ua naric mebesonga me kpac?" ¹¹ Ifi degec yeng yofi edeyunuec, "Ngenearunac mongngo ramaya mong sabata nasou teng monnu kemedac isoc, ye ine bic kemma ramaya taiu ereude. ¹² Nga ngic ngeneng ine wiac engena amma rama feraheyombonggedae. Imocac sabata nasou mengec mengere uac kpaea mong mi fede." ¹³ Ifi dema ngicac yofi deec, "Ge mariga sinena." Ifi deu ye maria sineu imohaingoc sorongaima ngereeu maria noboha isoc anec. ¹⁴ Nga farisaio yeni mama kemma adzoroma tacma Yesu kpegecdeac dekiric anggec.

¹⁵ Ifi anggec Yesungo negengyemmema imohacnac wama kenec. Kenu ngicngac homacngo modacgec yeng ngicngac hafeinginagoc sasawa mengereyunuec. ¹⁶ Mengereyunuma ngicngac yeni siduha mi deyadigecdeac goroyoac edeyunuec. ¹⁷ Profete Yesaiango kpefinnu yoac bic deec, imoc fora ambeso,

¹⁸ "Negenggec, ni ua ngicna meisinggeai nga heregoc yeac songo negemba ubaonganango yeac sogaide. Nga Asuna yeac witiu faiba yeng neac desi desifaka dindin-gac bangec monnunac ngicngac, yenearu dekper-agiyemmeude. ¹⁹ Amma ye ngaba mi anude nga ye kucgoc mi arohoude. Ngicngac yeni amasobennu

* 12:6: Yesu ye yengenaac negemma "wiac yomocngo" deec.

namma yeac yoac udumenga naric mi negenggecde. ²⁰ Nga yeng komba mong bic manganedac, imoc mi tueude nga kifa mong witiha hosuhagoc, imoc mi mepisickeude. Ifi anu kecma ye desi desi faka dindingac garenggekefu faka imocngo faka mangana feraheude. ²¹ Nga bangec monnunac ngicngac Anutu mi negendae, yeneng negen negensingngina yeac kpacfu gbedickegecde.” (Yesaia 41:1-2)

²² Yeni ngic mong hadehadeagoc nga kiwa pistic pistickeamma yoara kpac, ye Yesuaru mema kenggec. Kenggec yeng ngic mengereu yoac dede nga kicfifi anec. ²³ Ifi anu kpebung nandaceg, yeneng imoc hemma kerectegec amma degec, “Ngic imoc ye Dawidiac kisicfunac gedang.” ²⁴ Ifi degec Farisaio yeneng ine imoc negemma degec, “Hadehade nga yafing kporacde, imoc hadehade nga yafing yeneac ngictau Bedzeburu, yeac kucfu mede.”

²⁵ Ifi degec Yesungo negen negengnginau negemma yofi deec, “Bangec monggac ngicngac yeni ngaba angemema tohogecdeu bangec imoc kisi fingerude. Nga taong me amaareng mong yenaocngoc ngaba angemegecdeu taong me amaareng imoc naric mi fekefude. ²⁶ Nga Satang yengenaocngoc kporacemeudeu ye tohou habu yohockang anu yeac amabangeha seria naric mi feude. ²⁷ Neng Bedzeburu yeac kucfu hadehade nga yafing kporacyunubai dede ngeneac medacfocngina yeni ifingoc yeac kucfu hadehade nga yafing kporacyunubau. Ifi anu ngeneac medacfocnginango yoacngina isinggema desigecde. ²⁸ Nga neng Anutuac Asugoc hadehade nga yafing kporacyunuduae imohai Anutuac eucererengno ngenearu bic hadac kecde.”

²⁹ “Ngic mongngo ngic kuhagoc mong yeac amau naric mi enude nga ye iwaiya sasawa naric mi wangerude, kpac. Ye ngic kuhagoc witickemaguc amea manau emma iwaiya tacde, imoc naric wangerude.”

³⁰ “Ifi anu yofi edengunuba negenggec, ngic mong ye mi nanggenude ye ngadenuude. Nga mongngo nigoc mekpedzuc ua mi meude, yeng neac wiac megigi anu sin-sarang kpeudeac ua meude. ³¹ Imocac edengunuba negenggec, ngic mong ye kopocsic hania hania meande amma Anutu demanganeande, yeac kopocsic wawaac sing fede. Nga mongngo Asu demanganeude, yeac kopocsic wawaac sing ine mi fede, kpac. ³² Anu ngic mong ye Ngicac Medac emmima yoac deude, yeac kopocsic wawaya fede. Nga mong ye Tiri Asu emmima yoac deude, yeac kopocsic wawaac sing mong mi fede, kpac. Imoc naso yofinenggac kecdimbe me naso ngade haude, imohai ifi fekeng kecbesande.”

³³ “Ic mong gombunga degec, imohai fora gombunga fingerude nga ic mangana degec, imohai fora mangana fingerude. Forango icac sirihā edzacnunuude. ³⁴ Ngeni boidzocac fingeſaheunac. Nga wiac ubaherenginau wakema fede, imocnoc enacnginango dekperagiude. Ngeni ngic manganango yoc gombunga degecdeacsoc mi ande. ³⁵ Ngic gombungango ye tohonga gombunga femide, imohacnac wiac gombunga meu maande. Nga ngic manganango tohonga manganaunac wiac mangana meu maande. ³⁶ Neng yofi edengunuba, ngeni yoacngina sicsauha sasawa deanda, yoac imoc ising ising nasou isinggema foraya degecde. ³⁷ Yoacgaac siricfu yoacga gombunga desigeſcde nga yoacgaac siricfu desima mangana degenggecde.”

³⁸ Ifi deu mitiac negen negengngic nga farisaio goa yeneng degec, “Kpoukpou, ge faka kuhagoc mong edzacnununadeac anemmede.” ³⁹ Ifi degec yeng ine yofi edeyunuec, “Naso yomocac ngicngac ngeni mangana nga seroareng amma kucfaka mong henggecdeac kpesiandae. Nga ngeni ine faka kuhagoc mong mi ngemmengemma, kpac. Profete Yona, yearu kucfaka fingerec, ngeni imocsac henggecde. ⁴⁰ Yona ye hadzing nga tofocnac harebec kondungyangtoaac heremānau feec, ifi isocngoc Ngicac Medacngo bangecac heremānau hadzing nga tofocnac harebec feude, ngeni imocsac henggecde. ⁴¹ Anu Niniwe taongtoaac ngic yeni Yonaac dedekperagiyoac negemma ubamereng anggec. Imocac ngicngac yomoc ngeneng ising ising nasou Niniwe ngicngac yenigoc yacma nammagec fakangina isinggema ngeneac mangana dengemmegecde. Anu negenggec, yomocngo† Yonaac faka ferahade. ⁴² Nga Seba bangecac ngactaungo Saromoac negen negentegec meudeac bangec tegiau sautfunac haec. Yeng ising ising nasou ngicngac yomoc ngenigoc yacma nammagec fakangina isinggema ngeneac mangana dengemmeude. Anu negenggec, yomocngo‡ Saromo ferahede. (1 Ngictau 10:1-13)

⁴³ Asu seuhagoc ye ngicfunac erema bangec dokuya kpac, ihai kemma tacnegenudeac tatak hofocma yerecgema kecande. Kecma tatak mong mi meficgema ⁴⁴ yengenaocngoc yofi deude, ‘Amana warac tacma wayai, imohai monggoc dziſgenema kembadeac negenduae.’ Ifi dema kemma ama imoc henude. Nga imoc bic wangge wanggea nga mengec mengerea amma mingina kpac eng tacde. Taru asu seuhagocngo imoc hemma ⁴⁵ monggoc kemma arengfora 7 wange-cyunuu hagecde. Arengfora imoc yeneng ye ferahema man-

† 12:41: Yesu ye yengenaac negemma “Yomocngo Yonaac faka ferahade.” deec.

‡ 12:42: Yesu ye yengenaac negemma “Yomocngo Saromo ferahade.” deec.

gana yombong andae, yeni meyunuma kemma ama imohai enarangina anu kegedecde. Ifi anu ngic ye warac mangana kefec, ye imoc ferahema imocac mangana yombong kefude. Nga ngicngac yofinenggac mangana andae, ngenearu faka ifiangoc fingerude.”

⁴⁶ Yesungo ngicngac yoc edeyunumanu nonggo mu-nafora yeneng hama ngadeau namma yegoc yoc denegeng anggedecac degec enec.

⁴⁷ Enu ngic mongngo imoc negemma edeec, “Nonggo mu-nafocga yeni gegoc yoc yoc anggedecac ngadeau nandae.”

⁴⁸ Ifi deu Yesungo ye edeec, “Damoc yeneng neac nonggo munafocna?” ⁴⁹ Ifi dema medacfora nanggec, yenearu maria sinema yofi deec, “Ngicngac yomoc yeneng nonggo mu-nafocna. ⁵⁰ Imoc yofiac, ngicngac Manna kurumennu kecde, yeac songo nga negen negeng modacma uaya meandae, yenennoc neac nonggonaing nga dacmunafocna.”

13

¹ Uameme imohaingoc Yesungo amaunac mama dzohong tegiau kemma tarec. ² Tacmanu habutoa kunengngo yombong yearu kenggec ye gombau emma tacmanu ngicngac habutoango dzohong tegiau nanggec. ³ Nanggec yeng yoc heima yoc homac edeyunuma yofi deec,

“Gbome kpegi kpegingic mongngo gbome kpegiudeac uau kenec. ⁴ Kemma gbome kpegiu gbome goango mama sinnu heiu neng yeneng hama nedacgec. ⁵ Nga goango harongannu heiu ihai bangec efeanec feecac imoc bic nemonggema ereec. ⁶ Amma gbome godea homac mi faiecac wenacngo erema kpeu ururuema homeec. ⁷ Nga goango haseng manau heima nemonggeu hasengngo yadima gbome heihomeec. ⁸ Nga gbome goango bangec gombungau heima fora fingerec. Imohanac goau 100 fingerec nga goau 60 amma goau 30 fingerec. ⁹ Kedzahagoc yeng yoc yomoc negembeso.”

¹⁰ Anu medac yeneng yearu kemma kpesimigec, “Ge dafiac yoc heima edeyunuanne?” ¹¹ Ifi kpesimigec Yesungo yofi merengyemmeec, “Kurumeng eucererenggac negen negeng sufu sufuya, imoc ngeneng negenggedecac ngemmengem-mea. Nga imoc ine yeni mi yemmeyem-mea. ¹² Ngic mong wiac goa femide, ye wiac homac monggoc migec mekefude. Nga mong ye wiac mong mi mekecde, yearunac wiacbisis mekecde, imoc ifingoc wangedecde. ¹³ Ngicngac yeni kic fima mi hendae nga kedzac kpema sifu wiac mong mi negengegedecde. Imocac amma yoc heima edeyunuanduae. ¹⁴ Nga profete Yesaiango yoc deec, imoc yenearu fora fingecde,

'Ngiçngac kedzacngo negen negeng, yeni imoc negemma naric mi negentegeçgeçde. Amma kicngo heheng yeni imoc hemma naric mi hentegeçgeçde. ¹⁵ Ngiçngacareng yomoc yeni herengina tondzera nga kedzacnginango yoac negenggeçdeac ebiridae amma kicnginango wiac henggeçdeac mepisickegeç. Yeni kicnginango wiac mong hembauac nga kedzacnginango negembauac amma negen negengnginango wiac mong negentegeçbauac, imoc yeni ubangina dafiu dzigeneu mengereyunubade.' (Yesaia 6:9-10)

¹⁶ Nga ngiçngac kicpisis nga kedzacfong kpac, ngeneac kickedzacngina kenehagoc. ¹⁷ Foracngoc, profete nga ngic fakangina dindingac homacngo warac keçgeç, yeni wiac ngeni hengandae, imoc hembeso songo negemma sifu mi henggeç. Nga ngeni wiac kedzacnginango negengandae, yeni imoc kedzacngo negembeso ayemmeu ifingoc mi negenggeç."

¹⁸ "Imocac ngic gbome kpegieç, imocac yoac heiheiac hania deba ngeni negenggeç. ¹⁹ Ngic mongngo eucerereng-gac yoac kedzahango negemma mi negentegeru mangana minginango hama gbome hereau homec homera, imoc bic meickeude. Imoc wit gbomea sinnu heieç, siriha imocacsoc ande. ²⁰ Nga gbomea harongannu heieç, imoc ngic mongngo eucerereng-gac yoac negemma songogoc bic hoanggeude, ye isoc. ²¹ Hoanggeu imocngo ubeau godu mi mema naso we-genanecsac feude. Nga Anutuac yoacac amma kpendzeng me yunukporacfaka yearu fingeru ye makpeude. ²² Nga gbomea hasennu heieç, imoc ngic mong ye eucerereng-gac yoac negemma kefude, ye isoc. Ye yoac negenu kekeçac negengyohoc nga dzofinacac faitobangfaka imocngo yadima yoac imoc heihomeu fora mong mi fingerude. ²³ Nga gbomea bangeç kerehagocfu heieç, imoc ngic mong ye eucerereng-gac yoac negemma negentegerude, ye isoc. Ngic ifia yearunac goango fora 100 nga goango 60 amma goango 30, ifi fingerude."

²⁴ Yesungo yoac mong heima yofi edeyunueç, "Kurumeng-gac eucerereng imoc ngic mongngo uayau kemma witgbomea gombunga kpegieç, siriha imocacsoc ande. ²⁵ Ngic ye kpegima kenu amaareng yeni tofocnac gau fedacmageç ngabango ine hama kpindzing mangana ifingoc wit botuhau kpegima kenec. ²⁶ Nga wit imoc nemonggema erema fora fingecmanu kpindzing manganango ifingoc nesarima ereec. ²⁷ Ifi anu wanacngic yeneng hama mingingngina edegeç, 'Kunennina, ge uau gbome gombunga kpegineç anu kpindz-

ing mangana imoc ine damohacnac erede?’²⁸ Ifi degec yofi edeyunuec, ‘Ngabangic mongngo imoc andac.’ Ifi deu degec, ‘Neni kemma kpindzing mangana imoc taima ukunide, ge ifi negennec, me?’²⁹ Ifi degec yeng yofi edeyunuec, ‘Kpac, ngeni kpindzing taidimbe dema wit ifingoc taibauac amma wagec.’³⁰ Wit nga kpindzing yerahafocngoc yadimaec kpememe naso hau kpememengic yofi edeyunubade, ‘Ngeni hanahema kpindzing taima dedeckema gerecfu ukugec dzebeso. Nga wit ine mekpedzuc amma semengamanau faigec tacbeso.’”

³¹ Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec, “Kuruleng-gac eucerereng imoc mastet gbomea isoc, ngic mongngo imoc mekemma uayau homerec. ³² Mastet gbomea, imoc gbome sasawa yeneac kapiangina. Amma ye yadima semeng uaac mondzang feracyunuma ic wegena anu sawau neng yeneng hama fawau faec heiandae.”

³³ Anu Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec, “Kuruleng-gac eucerereng imoc yis isoc. Ngac mongngo farawa 20 kg mema uuha yisgoc yerecgema meu hafaogoc yisagoc anude.” ³⁴ Yesungo yoac deec, imoc yoacfu sasawa heima ngicngac habutoa edeyunuefec, ye eng mong mi edeyunuec. ³⁵ Profete mongngo yoac yofi deec,

“Ni yoac heima deba, imoc enacnaunac maudeac ande nga wiac warac kundunnu sufu sufuya feec nga wiac ngade fingecebesande, imocac yoac debade.” (*Mitiyegec* 78:2)

Yoac imoc fora fingerudeac Yesungo yoac heimasac yoac edeyunuefec.

³⁶ Anu ye habutoa faiyunuma amau enu medacfora yeneng yearu emma degec, “Ge yoac heima kpindzing mangana uau erede dedang, imocac hania dekperaginemma negenni.” ³⁷ Ifi degec yeng yofi merengyemmeec, “Ngicac Medacngo gbome gombunga kpegima kecede. ³⁸ Semeng uaya imoc bangectoa bangec amma gbomea gombunga imoc eucerereng-gac nambaracfora. Nga kpindzing mangana imocngo mangana minginaac nambaracfora. ³⁹ Nga ngabangicngo gbome uau kpegiec, imoc mangana mingina. Nga fora kpememe naso, imoc naso wisic wisickea, imocac nasotoa. Uangic imoc angero. ⁴⁰ Yeneng kpindzing mangana taima gerecfu ukugec dzeude, nasotoau ifi isoc fingerude. ⁴¹ Imohai Ngicac Medacngo angerofora sueyunuu yeneng yeac amabangehaunac wiac kopocsic meficgeande amma ngicngac kopocsic mekecdae, imoc sasawa kpezucyunudacma ⁴² gerecyadau ukuyunuu kemegecede. Ihai ngicngac kiacma enacngina kisaranggema kececede. ⁴³ Nga ngicngac kpetiac

yeni Mangnginaac eucererennu wenackiwa isoc kperagima kecgecde. Kedzahagoc yeng yoac yomoc negembeso.”

⁴⁴ Yesungo monggoc yofi deec, “Kurumenggac eucerereng imoc ngic yeneng dzofinac ua monnu sufugec, ifi isoc. Ngic mongngo ihai kemma imoc meficgema monggoc mesufuec. Mesufuma ubangerec kuneng negemma kemma wiara sasawa suema dzo mema kemma ua imoc bummeec. ⁴⁵ Anu monggoc yofi, kurumenggac eucerereng imoc kubu gombunga buma kuneng kubu faifaingic mongngo hofocma kefec, ifi isoc. ⁴⁶ Hofoc kecma kubu mong buma kuneng yombong meficgeec. Meficgema kemma iwaiya sasawa sueu dzo kirecgeec. Kirecgeu hama imocngo kubu imoc bummeec.

⁴⁷ Ni monggoc deba negenggec, kurumenggac eucerereng imoc ufic mong isoc. Ngic yeni ufic dzohonnu ukugec kemema kondung yang hania hania meande. ⁴⁸ Ukugec dzohonggac yangngo ufcfu wakeu tegiau kpedzigec ereec. Ereu ngic yeni kondungyang nenea isinggema otou faigec nga mi nenea, imoc ukugec. ⁴⁹ Naso wisic wisickea imohai faka ifi isoc fingerude. Angero yeneng kemma ngicngac manganameme areng kecdae, yeni ngicngac dindingac yeneac botucfunac meicyunuma ⁵⁰ gerectoau ukuyunugec kemegecde. Kemema yeni ihai kiacma enacngina kisaranggema kecgecde.” ⁵¹ Yesungo ifi dema kpesiyemmeec, “Ngeni yoac imoc sasawa negentegecdae me?” Ifi deu degec, “Oc.” ⁵² Ifi degec yofi edeyunuec, “Imocac mitiac negen negengngic kurumeng eucererenggac negen negeng mema kecandae, yeninoc ama monggac mingina, ye isoc andae. Yeng tohongaunac wiac esea nga gboria memaude.”

⁵³ Yesungo yoac heima imoc dedacma amabangec imoc wama ⁵⁴ yengena amabangehau kenec. Kemma kpekpeturang amanginau emma edekpou ayemmeu ngicngac yeneng imoc negemma kpidohoma degec, “Ngic yomoc ye negen negentegec nga kucfaka imoc dahacnac mema mekecde? ⁵⁵ Ye amamemengic yeac medacnoc. Nga nonggea kpara Maria amma ye Yakobo nga Yosec nga Simong amma Yuda yeneac dacngina. ⁵⁶ Nga naingfora sasawa yeni nenanggoc kecdae. Yeng negen negeng imoc dahacnac meec?” ⁵⁷ Yeni ifi dema Yesuac yoac nga uyaac dehesi amma wagec. Ifi anggec Yesungo edeyunuec, “Profete yeni yenang amanginau nga amabangecnginau, imohaisac kpacngina kpac kecdae.” ⁵⁸ Anu ngicngac yeni mi negensinggegecac amma yeng imohai kucfaka efeaneccac meec.

14

1 Naso imohai Yesuac siducngo gawanatoa Herode yeac

kedzacfu kemeu ² yeng negemma uamedacfora edeyunuec, “Imoc Yohane dokunadzic. Ye homecfunac gborima yarecac amma faka kuhagoc meudeac kuc femide.”

³⁻⁴ Imoc yofiac, Herodengo warac munea Firipoac enema Herodia hamangec meec. Meu Yohanengo yofi edeec, “Ge ngac imoc mema yegoc kecnade, imoc singngo mi dede.” Ifi deecac Herodengo Yohane mema hanimaria kpema witicamau faima ⁵ kpehomebeso negensiec. Nga ngicngac yeneng ye profete, ifi negenggecac amma kengec anec.

⁶ Anu Herodeac fingec fingecnaso hau yeni adzoroma tacmagec Herodiaac naroangngo yeneac botucfu yegec fedeu Herodengo hensongo ammima ⁷ naroangngo wiac monggac ammiu imoc naric miudeac nemuya monggac kpacfu deseriec. ⁸ Deseriu naroang ye nonggeango negen negeng miu Herode edeec, “Ge Yohane dokunadzicac oruha terau faima mehama nenna.” ⁹ Ifi deu negemma ngictau ye ubaebic meec. Amma ye ine dedeseriyoac ngicngac tacgec yeneac kicfu deec, imoc negensima naroangngo deec, imoc migeceac deserima ¹⁰ wasaingic sueu Yohane witicamau tarec, ye ubea herecgebesonga kenec. ¹¹ Kemma Yohaneac ubea kperecgema hatea terau faima mehama naroang miu nonggeaarua mekenec. ¹² Anu Yohane medacfora yeni kemma farenga mehama tonggoma kemma Yesu siduc imoc ammigece.

¹³ Ammagec Yesungo siduc imoc negemma amabangec imoc wama gombau emma medacfora yenigoc amabangec mong ngiha kpacfu, ihai ye tembuha tarudeac kenggec. Ammanu ngicngac habutoa yeneng imoc bic negemma taongngina wama hanising ye modacma kenggec. ¹⁴ Kenggec Yesungo gombaunac mama ngicngac habutoa ifi yenemma ubea manganeu ngicngac hafeinginagoc mengereyunuec. ¹⁵ Mengereyunuma kecmanu ama marai anu medacfora yeneng yearu hama degec, “Bangec yomoc ngiha kpac anu naso bic kendacdeac ngicngac habutoa sueyununa amabangec goau kenggec. Yeni kemma yenaoc yaka bummenec anggec.” ¹⁶ Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Yeni kenggecdeacsoc mi ande, ngeni ngenaoc yaka gumecyunugec.” ¹⁷ Ifi deu degec, “Neni ic sogong marimong nga kondungyang yohockang yoc mekecdimbe.” ¹⁸ Ifi degec yeng yofi deec, “Ngeni yaka imoc nearu mehagec.” ¹⁹ Yesungo ifi dema ngicngac habutoa kpindzinnu matagecdeac edeyunuec. Edeyunuma ic sogong marimong nga kondungyang yohockang, imoc mema kiwa fiu kurumennu enu yaka keneheec. Kenehema ic sogong imoc tuema medacfora yemueu yeneng imoc mema ngicngac habutoa

yemmegec negec. ²⁰ Nga yeni sasawango negebec amma yaka tosea neti anggec tarec, imoc kpedzucnegec kemema sakac 12 wakeec. ²¹ Ngicngac yaka negec, ngic yeneac kpete imoc 5 tauseng isoc. Nga ngacnambarac yeneac kpetengina imoc mong mi megec.

²² Yesungo medacfora sueyunuu yeni gombau emma dzohong nobocgeng waraigecdeac kenggec. Kemmagec ye yengenaoc kecma ngicngac habutoa faiyunuu ²³ kendacgec. Kendacgec ye numuudeac tikiu enu ama toforeu tembuha tarec. ²⁴ Taru gombango dzohong dzongiau kensikemanu firangngo kenggecfusing hama siri kpema gomba mekem-meha anec. ²⁵ Ifi anu ama wereckembesonga ammanu Yesungo dzohong witiau titi medacfora yenearu kenec. ²⁶ Ye dzohong witiau titikenu medacfora yeneng hemma yofi degec, “Wosongango hade.” Ifi dema kengec amma arohogec. ²⁷ Arohogec Yesungo negemma imohaingoc yofi edeyunuec, “Ngeni wosongina makiu, imoc ni, ngeni mi kengecngunuu.”*

²⁸ Ifi deu Petorongo meremma deec, “Kebu, ge geanggaoc hanec isoc, ni doku witiau tima tima gearu habadeac ede-nuna.” ²⁹ Ifi deu Yesungo deec, “Ge hana.” Ifi deu Petoro ye gombaunac mama doku witiau tima Yesuaru kenec. ³⁰ Kemmanu firangtoa kpeu hemma kengec amma ine dokuu kemema kpacma deec, “Kebu, ge meficnuna.” ³¹ Ifi deu Yesungo maria bic sinema Petoroac mari mema miacma yofi edeac, “Ngic negen negensingga kapia, ge nocac negengyohoc andang?” ³² Ifi deu gombau emmaec imohaingoc firang kpac anec. ³³ Anu gombau tacgec, yeneng Yesu dengerema yofi degec, “Foracngoc, ge Anutuac Medac.”

³⁴ Anu yeni dzohong ferecgema Genesarete bangecfu kensikegec. ³⁵ Kensikemagec bangec imocac ngic yeneng Yesu bic hensima yoac imoc faigec bangec imohai yerecgeu yeni ngicngac hafeinginagoc yearu meyunudacma hagec. ³⁶ Hama hafeinginagoc yeni ngakpia susiaac witihasac kpeseregecdeac derecgegec. Amma kpeseregec, yeni sasawango ngereedacgec.

15

¹ Mitiaac negen negengngic nga farisaio yeneng Yerusarennac Yesuaru hama degec, ² “Medacfocga yeni nocac bangecfocnina nga esangabofocnina yeneac singyoac kpema maringina mi dzuacma yaka menec angandae?” ³ Ifi degec

* **14:27:** Grik yoacfu ye “Ego eimi.” deec. Imocac titiha yohockang, “Imoc ni.” me “Ni kecduaengoc.” Imoc Anutuac kpara mong Anutuac angerongo Mose edeac.

yeng yofi deec, “Ngeni nocac Anutuac dedeseriyoac kpema ngenang singyoac waraima modacandae.” ⁴ Anutungo yofi dede,

“Ge nonggo manghocga seseheyurubesena.” Nga “Ngic mong nonggea me mamaac sowecyoac deude, ye homebeso.”
(*Makekeng 20:12; 21:17; Sesememe 20:9; Dedeseri 5:16*)

⁵ Ngeni ine yofi deandae, “Mongngo nonggea me mama edema yofi deude, ‘Neng wiac goa gemma nanggegubai dede imoc bic Anutuac sese dedua.’ ⁶ Ye ifi dema nonggo manghora mi seseheyuruude. Ifi amma ngeni singyoacngina kpa-banggema Anutuac yoac semegecde. ⁷ Ikocngic, ngeneacnoc profete Yesaiango kpefing dema fora yombong yofi deec,

⁸ ‘Ngichabu yomoc yeni enacbibicngo sesehenuandae nga herenginango ine neac hereau kecdae. ⁹ Nga yeni kpoukpou ngicngac kpouyemmeandae imoc ngicac singyoacsac edekpou ayemmeandae amma eng den-gerenugec hembra fora kpac angkecde.’ ” (*Yesaia 29:13*)

¹⁰ Anu Yesungo ngicngac kpacyunuu hagec yoac yofi dema edeyunuec, “Ngeni kedzac kpema negentegecbisia. ¹¹ Enacfusing wiac kemedede, imocngo ngic ubahere mi heidzadzu kpeude. Nga wiac hereninaunac nga enacfu ereande, imocngo ine ngic ubahere heidzadzu kpeude.” ¹² Anu medacfora yeneng yearu hama edegec, “Farisaio yeneng yoac imoc negemma negemmangang meficgegec, ge imoc negennec me?” ¹³ Ifi kpesimigec yeng yofi deec, “Kurumeng Mannango iwai mong mi homerec, imoc godeagoc kpedzigece. ¹⁴ Ngeni imocac wayunugec. Yeni yenaoc kicpisis amma kicpisis yeneac enara kecdae. Amma kicpisis mongngo kicpisis ogea wangerudeu, yeri yerahafoc tennu kemeyuruude.”

¹⁵ Deu Petorongo kpesimiec, “Yoaac heidang, imocac hania dena negenni.” ¹⁶ Ifi deu yeng yofi edeyunuec, “Ngeni negen negentegecngina kpac isoc kecdaengoc. ¹⁷ Wiac enacfusing kemeande, imoc sasawango herenginang kemema isinggeu keractennu kemeude. Ngeni imoc mi negentegecdae me?” ¹⁸ Nga wiac enacfusing ereande, imocngo ine ubahereunac erema ngic ubahere heidzadzu kpeude. ¹⁹ Ubahereunac wiac yofia ereande, negen negeng magana nga ewekpekpe amma kaisero faka nga eweeneng mewa amma hamangec faka nga ikoc yoacfu faifaiyunu amma desureyoac. ²⁰ Faka imocngo ngic ubahere heidzadzu kpeude. Nga ngeni maringina mi dzuacma yaka eng negecde, faka imocngo ine ngic ubahere naric mi heidzadzu kpeude.”

²¹ Yesungo Genesarete bangec wama Tiro nga Sidong bangec, imohai kenec. ²² Kemmanu imohacnac Kanaang

yeneac arenunac ngac mongngo hama Yesu kpacsambic ammima deec, “Kebu, Dawidiac bangeha, ge neac ubaga manganeu, hadehadengo naroanna memangane-ande.”²³ Deu Yesungo yoac turunga mong mi merenu medacfora yeneng hama igockema degec, “Ngac ye ngadeninau homac kpacdeac suena kenu.”²⁴ Ifi degec, yeng yoac yofi merenec, “Ni Israe amaarenggac rama sufu sufuya kecdae, yeneac amma mayai.”²⁵ Anu ngacngo ine hama Yesuac fafoc heimima deec, “Kebu, ge meficnuna.”²⁶ Ifi deu yofi edeec, “Nambarac yeneac yaka wangecyunuma kasi yenearu ukuyemmeyemme, imoc faka gombunga mi ande.”²⁷ Ifi deu ngac ye serima deec, “Kunenna, imoc naric denec. Nga kasi yeni ine mingingfocnginango yaka kisisickegec tebo bageau mau imocsac neandae.”²⁸ Ifi deu Yesungo meremma ngac yofi edeec, “Ngac, negen negensingga imoc engena yombong. Negen negenggau negendang, ifi fingeccende.” Ifi demanu naso imohaingoc naroanga ngereec.

²⁹ Anu Yesungo amabangec, imoc wama Gariraia dzohong tegiau kemma tikiu emma ihai tarec.³⁰ Tacmanu ngicngac habutoa kuneng yombong hama ngicngac hanimangang nga puring amma kicpisc nga yoacngina kpac amma ngicngac homac ifia meyunuma hagec. Hama Yesuac hoannu faiyunugec yeng mengereyunuec.³¹ Mengereyunuu ngicngac yoacngina kpac, yeni yoac degec nga puring yeni ngeregec amma hanimangang yeni sing tigecc nga kicpisc yeni kic figec. Ifi anggec ngicngac yeneng imoc hemma kerecgecc amma Israeac Anutu dengeregecc.

³² Anu Yesungo medacfora kpacyunuu hagec yofi edeyunuec, “Ngicngac habutoa yomoc yeni yakangina kpac uameme harebec bic nigoc kecdauac yeneac ubana manganede. Yeni sinnu kemma kicgigi ayemmebacac herenginaac homemagecc naric mi sueyunubade.”³³ Ifi deu medacfora yeneng meremmigec, “Nenang yei bangecc kisiu keccma yaka dahacnac meni ngicngac habutoa kuneng yomocac kpetenginasoc anude?”³⁴ Ifi degecc Yesungo yofi kpesiyemmecc, “Ngeni ic sogong dafiguc mekecdae?” Kpesiyemmeu degecc, “Ic sogong seweng nga kondungyangbisc bisc goa.”³⁵ Degecc Yesungo ngicngac habutoa bangeccfu matageccdeac edeyunuec.³⁶ Edeyunuu tacgecc, yeng ic sogong nga kondungyang mema ubangerecc dema tuema medacfora yemmeu yeneng mederema ngicngac habutoa yemmegecc negecc.³⁷ Yeni sokoma nema negebec andagecc yaka tosea neti anggecc tarecc, imoc kpedzucnegecc kemema sakac 7 wakecc.³⁸ Nga yaka negecc, ngic imoc yeneac kpetengina 4 tauseng nga ngac nambarac

yeneac kpete imoc mi memea. ³⁹ Yesungo ngicngac habutoa sueyunu kengha anggec ye gombau emma Magadang bangecfu kenec.

16

¹ Farisaio nga sadukaio yeni Yesuaru kemma yeac kuha isinggegecdeac negenggec. Ifi negemma ye faka furia mong kurumennunac meu fingeru edzacyunuudeac kpesimigec. ² Kpesimigec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Ama marai anu ngeni deandae, ‘Amabangec saccac andeac wereckenu naso gombunga anude.’” ³ Nga asoac yacma deandae, ‘Amabangec saccac amma kundung kpedeac kiafirang kpeude.’ Ngeni sawau faka fingeacande, imoc gombunganoc isinggeandae nga nasoac soi fingeacande ngeni imoc ifingoc isinggegec ngereebac. ⁴ Ngicngac areng yomoc ngeni manganameme nga seroareng amma ngeni kucfaka mong henggecdeac kpesiandae. Imocac ngeni faka kuhagoc mong mi ngemmengemnea. Yonaaru kucfaka fingerec, ngeni faka imocfiasac henggecde.” Ifi dema wayunuma kenec.

⁵ Yesuac medacfora yeni yegoc dzohong noboc kenggec. Kembeso ic sogong nigecyunuu engsac kenggec. ⁶ Kensikema Yesungo yofi edeyunuec, “Ngeni farisaio nga sadukaio yeneac yis henghomema kecbisia.” ⁷ Deu medac yeni yenaocngoc denegeng amma degec, “Nenang ic sogong mi mema hading, imocacnoc ifi dede.” ⁸ Ifi degec yeng bic negengyem-mema deec, “Ngeni ngic negen negensingngina kapianec, ngeni ngenaocngoc ic sogong mi mehadauac denegeng andae, yoac imoc wagec. ⁹ Ngeni negen negentegecngina kpac. Ic sogong 5ngo ngic 5 tauseng sokoyunudaru sakac dafiguc mewakegec, imoc mi nigecongubeso. ¹⁰ Amma ic sogong 7ngo ngic 4 tauseng sokoyunudaru sakac imoc dafiguc mewakegec, imoc ifingoc negensibisia. ¹¹ Ni ic sogonggac mi dedua. Ngeni farisaio nga sadukaio yeneac yis, imocac henghomema kecgecdeac dedua nga ngeni imoc mi negentegecdau.” ¹² Ifi edeyunuma yeni ic sogonggac yis garengeme kecgecdeac mi deec, imoc negentegecgec. Yeni farisaio nga sadukaio yeneac kpoukpouyoac, imocac garengemema kecgecdeac ine deec.

¹³ Yesungo Firipi bangecac Kaisarea taong mewegenema medacfora yofi kpesiyemmec, “Ngcngac yeni Ngicac Medac yeac merac deandae?” ¹⁴ Ifi deu degec, “Ngc goango Yohane dokunadzic deandae nga goango Eria amma goa yeneng ine Yeremia me profete mong deandae.” ¹⁵ Ifi degec yofi deec, “Nga ngeni ngenaoc ine neac merac deandae?” ¹⁶ Kpesiyemmu Simong Petorongo deec, “Ge Messia, Anutu

kekehagoc yeac Medac.”¹⁷ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Si-mong, Yonaac medac, yoc imoc ngic dedeunac mi dedang, imocac ge kenecgagoc. Manna kurumennu kecede, yennoc imoc mekperagima edeguu dedang.¹⁸ Neng ifingoc edeguba negenna, ge Petoro,* anu hoc yomocac witiau† kpebungtoana faibade. Nga imocngo serima nanu homec amaac nagungo naric mi hepatanggeude.

¹⁹ Ni kurumeng eucererenggac ki gamba geng bangecfu iwai sasawa dzenade, imoc kurumennu ifingoc dzege dzegea fingerude. Nga ge wiac bangecfu yungecdacnade, imocngo kurumennu ifingoc yungec yungec fingerude.”²⁰ Ifi dema medacfora yeneng Yesu ye Messia, imoc ngic mong mi edeyunugecdeac deracyunuec.

²¹ Naso imohai hanahema Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Ni Yerusarennu kamba yudangic enarafocngina nga womong gareng enara amma mitiac negen negengngic yeneng kpendzengtoau fainuma nuhomegecde. Anu uameme harebec ammanu monggoc gborima yacbesare.” Faka imoc fingerudeac deec.²² Ifi edeyunuu Petorongo Yesu ngadeau wangec kemma tembuclu namma dekpitari ammima deec, “Anutungo meficgumanu faka imocngo gearu naric mi fingecegembeso.”²³ Ifi deu Yesungo dzigenema Petoro yofi edeec, “Satang, ngadenau hakenna, ni memanunadeac negennec. Ge wiac negennec, imoc Anutuarunac kpac, imocngo ine ngicac negen negeng ande.”

²⁴ Ifi dema medacfora yofi edeyunuec, “Mong ye ni modacnubeso negendeu ye yengena ubasebiaac songo memama mariponga miacma tofohoma modacnubeso.²⁵ Ngic mong ye kekeha segereudeac negemma uaya mekecede, ye kekeha sufumiude. Nga mong ye neac amma kekeha waude, ye kekeha fingeelmiude.²⁶ Imocac amma ngic mong ye bangectoa bangec yomocac finac sasawa meficgema yengena kekeha ukuu sufuude, wiac imocngo memefihagoc naric mi anude. Amma mong ye kekeha monggoc meudeac negenside, ye imoc bummemeac osiude.²⁷ Nga Ngicac Medacngo Mamaarunac kuc nga kibikperagiagoc angerofora yenigoc hama ngicngac sasawa angammemengina angandae, imocac sirihaui turunga kpouyemmeude.

²⁸ Foracngoc, ngic yomoc nandae, ngeneearunac goa mi homemagec Ngicac Medacngo eucererengagoc hau kicnginango henggecde.”

* **16:18:** Petoro imocac titiha, hocbisis. † **16:18:** Yesu ye yengenaac negemma “hoc yomocac witiau kpebungtoana faiba.” ifi deec.

17

¹ Uameme 6 wisickemanu Yesungo Petoro nga Yakobo amma munea Yohane hesicyunuu tikitoa herea monnu emma tembucngina kecgec. ² Ihai kecmagec Yesuac sebia kicnginau heimerenec. Heimerenu kicmesuya imoc wenac isoc anec nga ngakpikporuha imoc kongac kpema ama meaiu kperagia fingeacande, ifi isoc anec. ³ Ifi ammanu Mose nga Eria yereng imohaingoc fingeceyemmema yegoc denegeng anoc. ⁴ Nga Petorongo Yesuac deec, “Kebu, nenang yei kecni songea andeac ge negenna naric anu bedzo bedzo harebec meba. Geac mong nga Moseac mong amma Eriaac mong.” ⁵ Anu Petorongo ifi denammanungoc hoeng mong kperagiagocngo mama semeyunumanu hoeng manaunac yoacudumeng mong yofi kpacma deec, “Yomoc neac Songomedacna, ye hensongo ammiduae. Ngeni yeac yoac negembisia.” ⁶ Nga medac yeni imoc negemma kengec ebiria amma bangecfu makpema kicmesungina sufugec. ⁷ Ifi anggec Yesungo yenearu kemma midiyunuma yofi edeyunuec, “Ngeni yacgec, kengec mi anggec.” ⁸ ifi deu yeni kicngina fima ngic mong mi henggec, yeni Yesu yengenasac nanu henggec.

⁹ Anu tikiunac mama Yesungo deracyunuma yofi deec, “Ngeni onga hendau, imocac ngic mong mi edeyunubisia. Kecma Ngicac Medacngo homecfunac gborima yaruguc ine edeyunubisia.” ¹⁰ ifi deu medacfora yeneng kpesimigec, “Mitiac negen negengngic yeni dafiac Eriango waraima haudeac deandae?” ¹¹ ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Eriango warai hama wiac sasawa memengere anudenoc.” ¹² Ni yofi eden-gunuba negenggec, “Eria ye bic hau yeni mi hensima yenang songo modacma faka hania hania ammigec. Nga yeni Ngicac Medac ifingoc kpendzenu faigec kpendzeng kpeude.” ¹³ Ifi deu medac yeni Yohane dokunadzicac deec, imoc bic irickegec.

¹⁴ Anu yeni tikiunac mama habutoa yenearu kensikemagec ngic mongngo Yesuaru hama fafoc heimima deec, ¹⁵ “Kebu, ge medacnaac ubaga manganeu. Ye afonasoya hau kpendzeng ebiria kpema naso homac gerecfu nga dokuu kemeande. ¹⁶ Nga medacna geac medacfocga yenearu mekemba yeneng ye mengeregecdeac obohoma wadau.” ¹⁷ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngicngac areng yomoc ngeni negen negensingngina kpac yombong amma ngeni fakangina sicsauha. Ni naso herea ngenigoc monggoc tacbadeac modzona tide. Ngeni medac nearu mehagec.” ¹⁸ Deu mehagec Yesungo hadehade ngabayoac seria edeu ye medac imoc wama kenec. Kenu naso imohaingoc medac imoc ngereec.

¹⁹ Ifi anu medacfora yeneng Yesuaru hama tembucngina tacma kpesimigec, “Neni dafi ac hadehade imoc kporacbibieding?” ²⁰ Kpesimigec Yesungo yofi merengyem-meec, “Foracngoc, ngeni negen negensingngina kapiance sac fedeac obohoma wadau. Ngeni negen negensingngina mastet gbomea* isoc fengem-meu debac ngeni tiki yomoc naric edegecde, ‘Tiki, ge yomohacnac yacma edimoc kenna.’ Ifi edegec ye kenude. Nga ngeni wiac monggac naric mi obohogecde. ²¹ Hadehade ifia yakasege kecma nunumungosac kporachbesonga.”

²² Yesu nga medacfora yeni yenhafoc Gariraia bangecfu kpedzucnema kecmagec yeng yofi edeyunuec, “Ngic yeneng Ngicac Medac kererema ngicngac yeneac mariu faigecde, imocac naso wegenede. ²³ Faigec yeneng ye mema kpegec homeude. Homema uameme harebec ammanu homecfunac monggoc gborima yarude.” ifi deu yeni ubaebic kuneng megec.

²⁴ Anu Kafanaung taonnu kensikemagec Anutuac womonggac takesimemengic yeneng Petoroaru hama kpesimigec, “Ngeneac kpoukpou ye womonggac takesi faiande me kpac?” ²⁵ ifi degec Petorongo deec, “Oc, faiande.” Ifi dema amau emma yoc mi demanu Yesungo kpesimiec, “Simong, ge dafi negennec, bangeha bangeha ngictaungina, yeni takesi meracarunac meandae? Yeni yenang medacfocngina, yene arunac me ngicngac goa yene arunac meandae?” ²⁶ Kpesimiu deec, “Yeni ngicngac goa yene arunac meandae.” ifi deu Yesungo yofi deec, “Ifiac amma medacfora yeni takesi mi faifai eng kecgecde. ²⁷ Nga yeni neranggac negemmangang mi anggecdeac amma geng ine dzohong tegiau kemma kondungyang memeac hawic mong ukuna. Ukuma kondungyang waraima menade, imocac enara mekpacgema siriwadzo mong meficgenade. Meficgema dzo imoc mema neac nga geangga kpacfu takesimemengic yemmebesena.”

18

¹ Naso imohai medac yeneng Yesuaru hama kpesimigec, “Kurumenggac eucerereng, imocac arennu merang kuneng kecde?” ² Ifi kpesimigec Yesungo nambarac yene arunac mong kparec. Kparu kenu ye botucnginau faiu nanu yofi deec, ³ “Foracngoc, ngeni ubangina mi merenggecde amma nambarac yeni isoc mi anggecdeu kurumenggac eucererenu naric mi enggecde. ⁴ Imocac ngic mong ye memaemema medac yofia, yac siricfu kefude, yeng kurumeng-

* 17:20: Mastet gbomea imoc homong gbomea isoc kapia yombong.

gac eucererennu kuneng kefude. ⁵ Nga mong ye nambarac yenearunac mong yofia neac kpacfu hoanggeude, yeng ni hoannuude.

⁶ Nga nambarac kapia yenearunac mong ni negensinnude, ye mongngo ngombonggeu sing segeudeu faka yomocngo yearu ngereebac. Ye yagucnoc dzamandzingtoa ubiau ubahemima kondung keme kemeau ukugec kemebac. ⁷ Bangectoa bangec yomocac ngic manganaac ngombonggema ogofocngina kopocsicfu faiyunuandae, yeni sowecnginagoc. Nga faka imoc fingerude, amma ngic mong ye faka imoc fingerudeac ngombonggeude, ye ebihagoc. ⁸ Ge haniga me mariga mongngo anggenu kopocsic meficgenadeu geng imoc herecgema ukuna kembeso. Hanimariga hafoangoc kecma gerec wisic wisickea kpac, imohai ukugugec kemebanggac, hani mangang me hanimariga tegec tegera kecma kekecseriu ennade, imoc ine ngereeude. ⁹ Me kicga mongngo anggenu kopocsic meficgenadeu geng kicga meickema ukuna kembeso. Ge kicga yohockanggoc kecma hofeac gerecfu ukugugec kemebanggac kicga nobohagocsac kecma kekecseriu ennade, imoc naric anude. ¹⁰ Ngeni nambarac kapia, yenearunac mong ubango mi ukubisia. Ni edengunuba negenggec, nambarac yeneac angerofocngina kurumennu kecdae, yeni nasosoc Manna kurumennu kecde, yeac kicmesuya hengkecdae. ¹¹ Nga Ngicac Medacngo ngicngac sufu sufuya, yeni ebicfunac kpedzucyunuma meyunuudeac maec.

¹² Ngic mong ye ramafora 100 mekecde, imohacnac mong kemma sufuu yofi anude. Ye ramafora 99 tikiu wayunuu nanggec kemma sufudacmoc, imocnoc hoforude. ¹³ Hofockecma meficgema yeac ubangerec kuneng negenude. Nga 99 mi sufugec, yeneac ubangerec negengande, imoc ferahema sufuec, yeac ubangerec kuneng negenude, imoc fora yombong. ¹⁴ Nga Mangngina kurumennu kecde, yeng ifi isocngoc areng kapia yomoc, yenearunac mongngo mi sufuudeac negemma kecde.

¹⁵ Ogoga mongngo gearu kopocsic meficgeudeu ge kenna yegoc tembucngira tacma imoc deficgemina. Nga yeng yoacga negenudeu ge firang anna ye geac ogoga monggoc anude. ¹⁶ Nga ye yoacga mi negenudeu geng ine ngic mocgu me yohockang meyuruna ngenahafoc ebic imoc mengeregecdeac tachisia. Ifi amma ngic yohockang me harebec dede sasawa demeseri ambisia. (*Dedeseri 19:15*) ¹⁷ Nga ye yoacngina mi negenudeu ngeni ine kemma kpebung edeyunubisia. Edeyunugec yeng kpebung yeneac yoac ifingoc waudeu ine ngic imoc henggec ye ngic Anutu mi negem-

midae nga takesimemengic, yeni isoc ambeso. ¹⁸ Foracngoc, ngeni bangecfu wiac sasawa dzegegedce, imoc kurumennu ifingoc dzege dzegea feude. Nga ngeni bangecfu wiac yungedacgedce, imoc kurumennu ifingoc yungec yungera feude. ¹⁹⁻²⁰ Imoc yofiac, yei bangecfu ngicngac yohockang me harebecngo neac kpacfu kpeturanggema tacgedce ni botucnginau kecbade. Imocac ngeneanunac yohockangngo uba mocgu amma wiac monggac me monggac kpesiecdeu Manna kurumennu kecde, yeng negengngecmema imoc ngerude.”

²¹ Anu Petorongo Yesuaru hama kpesimiec, “Kebu, ogo-nango nearu kopocsic meficgeudeu naso dafiguc kopocsiha wabadeac negennec? Atac 7 soha ande me?” ²² ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Atac 7 kpac, atac 70 namma ende imocac deduae. ²³ Imocac kurumenggac eucerereng imoc ngictau mong ngic homac mingingngina kefec, ye isoc. Nga yeng wanacngic yeni yearu turungngina kpougedceac nasoya faiec. ²⁴ Faiu hagec turungnginaac ising ising ua hanaheu ngic mong ye turunga kifa 150 tausenggac uabung, imocacsoc feec, ngic imoc yearu mehagec.*

²⁵ Nga ye turunga imoc kpouudeac obohoma mingi-nango edeu yengena nga enemmedacfora minging mong-garu sueyunuma wiara sasawa suedacma, imocngo dzo kirecgeu turung imoc kpac anudeac deec. ²⁶ Ifi deu wanacngic ye imoc negemma minginaac kicfu makpema deec, ‘Kunenna, ge neac ubaga manganeu tomaina kecmama turunna kpoudacbade.’ ²⁷ Ifi deu minginango yeac ubea manganeu yoara nga turunga momoc waec.

²⁸ Anu wanacngic ye ngadeau kemeec. Kemema ine wanacngic ogea mong yearu turunga uameme 100ac uabung[†] feec, ye meficgeec. Meficgema ye mendanggema ubea mendzicma deec, ‘Neac turunna gearu fede, imoc bic kpounendacna.’ ²⁹ Ifi deu wanacngic ogeango imoc negemma yeac kicfu makpema desambic ammima deec, ‘Ge neacnec ubaga manganeu tomai kecmama turungga imoc ngade kpoubade.’ ³⁰ ifi deu ogeango yeac yoac wama turunga kpoudacmaguc maudeac mekemama witicamau faiu tarec. ³¹ Taru wanacngic ogofocngira yeneng faka imoc hemma ubangina homac manganeu negenggec naric mi anec. Nga yeni kemama faka fingerec, imoc sasawa mingingngina edegec. ³² Edegec mingingnginango wanacngic imoc deu hau edeac, ‘Ge wanacngic mangac manganea. Geng desambic anenna turungga sasawa wadua. ³³ Nga neng geac ubana manganeu turungga

* **18:24:** Yesu ye 10 tauseng tarantong deec. Tarantong imoc dzotoangina anec. Nga 10 tauseng imoc kpetetoangina anec. Imocac witiau mi osogec. † **18:28:** Ye 100 denari deec.

wadua, ge ifi isoc wanacngic ogogaac ubaga ifingoc manga-neu turunga wabanggacsoc.’³⁴ Ifi dema minginango herebu negemma ngaba ammima witicamagareng yeneac mariu faiec. Faiu wanacngic ye turung imoc sasawa kpoudacmaguc maudeac deec.

³⁵ Anu ngeni sasawango ogofocngina tembuc tembuc yeneac kopocsic ubaherenginango yombong mi wagecdeu Manna kurumennu kecde, yeng siriha ifingoc ngeni angemuede.”

19

¹ Yesungo yoac imoc dedaru wisickeu Gariraia bangec wama Yudaia bangecfu Yodang nobocgengau kenec. ² Kenu ngicngac habutoa kuneng yombong ye modacgec yeng ngicngac hafeinginagoc mengereyunuec.

³ Anu farisaio yeneng yearu hama faitobannu faigecdeac kpesimigec, “Ngc ye enema wiac hania haniaac amma waude, singngo imoc dede me?” ⁴ Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Fingec fingec minginango hana-hema deu ngic nga ngac anecde, ifi meficyuruec. Ngeni imocnoc osonegeng angandae. (*Fingec fingec 1:27; 5:2*)⁵ Ye meficyuruma yofi deec, ‘Imocac amma ngic ye nonggomama wayuruma enemaaru kpeketaheu yegoc sebi mocgu anecde.’ (*Fingec fingec 2:24*)⁶ Ifi anecdeac yeri yohockang monggoc mi andape, kpac. Yeri sebi mocgu anecdeac yofi ande, Anutungo wiac dzegeec, imoc ngicngo naric mi herecgebeso.”

⁷ Deu degec, “Nga dafiac Mosengo dedeseri yofi nemmeec, ngic mongngo ngac wawa kibi ohoma ngac miu ngac ye wau kembeso?” ⁸ Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ngeni ngic ubaseri nga herengina dzege dzegea, imocac Mosengo enengfocngina wayunugecdeac kpae mi heiec. Nga hanac hanaheaunac ereec sing ifia mong mi feec. ⁹ Ni ine yofi edengunuba, ngic mongngo enema serofaka mi ammanu ye eng wama ngac mong meude, ngic imocngo serofaka anude.”

¹⁰ Ifi deu negemma medacfora yeneng degec, “Eweeneng yereac botucfu faka ifia fedeu eweeneng kekec kecnide, imoc gombunga yombong kpac.” ¹¹ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Yoac yomoc goa yenearu mi heiude. Yoac imoc ngic yemmeyemlea yenearusac heiude. ¹² Ngic goa yeni nonggo heremanaunac kufing fingecgec. Nga goa yeni ngicngo faka ayemmegec kufing anggec amma ngic goa yeni kurumeng eucererengac amma kufing isoc kecandae. Ngic mong ye yoac imoc yearu heide, yeng imoc mebeso.”

¹³ Anu ngicngac yeneng nambaracfocongina kapiabisic Yesuaru meyunu kemma negenggec, “Yeng mariango nambarac witinginau faima numuyemmeude.” ifi anggec medacfora yeneng kpetariyemmegec. ¹⁴ Yesungo ine yofi deec, “Nambaracbisic bisic yeni nearu naric hagec. Ngeni kpae mi heiyemmegec. Kurumenggac eucerereng imoc nambaracbisic bisic yofia yeneac.” ¹⁵ Ifi dema maria witinginau faima kenecyunuu wisickeu ye amabangec imoc wama monnu kenec.

¹⁶ Negenggec, ngic mongngo Yesuaru hama deec, “Kpoukpou, ni noc faka gombunga angkecma kekecseri mebai?” ¹⁷ Ifi deu yeng yofi deec, “Ge wiac gombungaac ni mi kpesinenna. Mocgungo gombunga kecde. Nga ge kekecseriu embesonga dema dedeseriyoacnina tofohobesena.” ¹⁸ Ifi deu deec,

“Dedeseriyoac damoc tofohobadeac denec?” ifi deu Yesungo yofi deec, “Ge ngicngac mi yunuhomesesena nga kaisero mi ambesena nga hamangec mi mebesena amma enacfu faifai mi ambesena. ¹⁹ Ge nonggo manghocga seseyurubesena amma geangga anggengande, siriha imocngoc ogofocga heresongogoc hoangyunubesena.” (*Makekeng 20:12-16; Dedeseri 5:16-20; Sesememe 19:18*)

²⁰ Ifi deu sebigboringic yeng deec, “Ni imoc sasawa modacanduae. Nga noc wiacac monggoc kpedadangebade?” ²¹ Deu Yesungo yofi edeec, “Ge ngic dindingac hafoangoc kecbesonga negennec isoc, yofi anna. Kemma wiacga sasawa suedacma hiedzoga mema ngicngac makpekpea yemebesena. Ifi anna kurumenggac dzofinac fingecegnu hama modacnubesena.” ²² Ifi deu sebigboringic ye dzofinaha homac femiecac yoac imoc negemma ubaebic mema kenec.

²³ Kenu Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngic mong dzofinactoagoc, ye kurumenggac eucererennu enudeac ambibieude. ²⁴ Amma monggoc deba negenggec, kamerengo bungic singau engeng, imoc ua efea nga ngic dzofinacgoc yeng Anutuac eucererennu engeng, imocngo ine ua-toayagoc.” ²⁵ Ifi deu medac yeneng yoac imoc negemma kpidohoma kerecgec yombong amma degec, “Ifi anu merang naric komoc kpeude?” ²⁶ Ifi degec Yesungo yenemma yofi deec, “Ngc ngeni imoc obohoma wagecde nga Anutungo wiac sasawa naric meude.” ²⁷ Ifi deu Petorongo deec, “Negenna, neni wiacnina sasawa wadacma modacguma kecdimbe. Imocac neni noc wiac menide?” ²⁸ ifi deu Yesungo yofi edeec, “Foracngoc, kecma wiac sasawa gboria fingerude, naso imohai Ngicac Medacngo kurumenggac kuc

nga kibikperagiaac ngictautatahau tarude. Nga ngic modacnuandae, ngeni ifingoc ngictautatac 12 imohai tacma Israeac kiscic 12, yeneac fakangina isinggema desigece. ²⁹ Nga ngicngac kpacnaac amma amafocngina me dacmunafocngina me nonggo mangfocngina me nambaracfocngina me bangecngina wagec, ngeni sasawango wiac imocac naso 100 monggoc megece nga kekecseringo maridzomingngina ambesande. ³⁰ Ngic warac warac kecandae, yenearunac ine homacngo ngadea anggece nga ngadea kecdae, yenearunac homacngo warac warac anggece.”

20

¹ “Kurumenggac eucerereng imoc ngic mong amabangehagoc, siriha imocacsoc. Ye asoacngoc kemma ngic waing uayau ua megececeac ngic yagura meyunuec. ² Meyunuma ua ngic yagura yeni uameme mocguac dzo ifiasoc megececeac denegeng amma uba mocgu amma sueyunuu uau kenggec.*

³ Nga 9 kiroc ammanu waing ua minginango ngic goa kpedzaroc sobennu eng nanggec yenemma ⁴ yofi edeyunuec, ‘Ngeni ifingoc waing uanau kemma ua megec, imocac sirihau dzo ngemmebade.’ ⁵ Ifi deu yeni waing uayau kenggec. Nga ye 12 kiroc nga 3 kirocfu faka imocngoc anec. ⁶ Nga 5 kiroc anu ye monggoc kemma ngic goa ifingoc eng nanggec meficyunuma yofi edeyunuec, ‘Ngeni nocac eng nanggec ama marai ande?’ ⁷ Ifi deu degec, ‘Ngic mongngo uayoac mong mi denemmedac.’ Ifi degec yofi edeyunuec, ‘Ngeni ifingoc kemma neac waing uau ua mebisia.’

⁸ Ama marai anu ua minginango ua gareng yofi edeec, ‘Ge yagurangic kpacyununa hagec uaac bung yemmena. Amma ngic wisic wisickea hagec, yenearunac hanahema yemmekegkecna waraima hadau, yenearu wisickebeso.’ ⁹ Ifi deu ua garengngo ngic 5 kiroc hagec, yeni hanahema ua meme mocguac bung, ifi yemmeec. ¹⁰ Yemmeu ngic waraima hagec yeneng negenggec, ‘Ye dzo meemma nemmeude.’ Nga ua garengngo dzo kpetea imocngoc yemmeec. ¹¹ Yemmeu yeni dzo kpetea imoc hemma negenggec naric mi anu waing ua mingina ¹² edegec, ‘Ngic yomoc yeni ngade yombong hama aua mocgusac ua megec. Nga neni ine asoacngoc hama uaac ebic hemma wenacfu namma meerekecni ama marai ande. Nga geng yenigoc siriha mocgungoc anemmedang.’ ¹³ Ifi degec yeng yenearunac mong yofi edeec, ‘Ogona, ni kopocsic mong mi meficgegendua. Negenna, nerang waraima uameme mocguac dzo ifiasoc deserima uba mocgu andic.

* **20:2:** Yeni denari mocgu degec. Denari imoc Roma yeneac dzo monggac kpara. Yesuac nasou denari mocgu uameme mocguac bung anec.

¹⁴ Ge imocac dzoga mema kenna. Nga neng ine yagurangic ngade hadau yeni bung socfungoc yemmebadeac songona ande. ¹⁵ Ni neanna hiedzongo ifi me ifi ambesonga negemma imoc naric ambai. Amma fakana gombunga anu imocac negen negengga mi manganebeso.' ¹⁶ Ifi isoc ngadea yeneng warac warac anggecde nga warac warac yeneng ine ngadea anggecde."

¹⁷ Yesungo medacforagoc Yerusarennu kembeso kemma sinnu tembucnginau yofi edeyunuec, ¹⁸ "Negendae, nenang Yerusarennu endimbe. Enni ngic yeneng Ngicac Medac womong gareng enara nga mitiac negen negengngic, yeneac mariu faigecde. Faigec yeneng ye homeudeac desigecde. ¹⁹ Desima ye bangec monnunac ngic Anutu mi negemmidae, yeneac mariu faigecde. Faigec yeneng deendema ammima dzikacngo kpema sebia kpekperecge amma mariponnu kpegec homeude. Amma uameme harebec kemmanu homecfunac monggoc yarude."

²⁰ Anu Dzebedaioac medahora nonggongirango meyuruu Yesuaru hagec. Hama Yesu fafoc heimima deec, "Ni wiac monggac naric kpesigembai me?" ²¹ Ifi deu deec, "Ge noc wiacac anggende?" Deu edeec, "Medachocna yomoc yereng eucererenggau mongngo foigau nga mongngo kana-gau tarecde, imoc deserinenna." ²² Ifi deu Yesungo yofi deec, "Ngeni wiac kpesidae, imocac hania mi negenghomedae. Nga neng kpendzenggac kpakenecfu nebeso anduae, ngeri imoc needeac dedape me?" deu deoc, "Oc, naric nedede." ²³ Yeri ifi deec Yesungo yofi edeyuruuec, "Ni kpendzenggac kpakenecfu nebade, ngeri imocngoc neede. Nga ngic merang foinau me kananau tarude, imocac fora ine neng naric mi desibade. Mannango ngic tatac imohai tarecdeac bic mengereec, yereng ihai naric tarecde."

²⁴ Anu medacfora 10 yeneng imoc negemma dacmunac yereac negenggec manganeec. ²⁵ Manganeu Yesungo kpacyunuu kenggec yofi edeyunuec, "Bangec monnunac ngicngac, yeneac ngictaufocngina ngicngac yeneac ngickuneng siricfu garengyunuandae. Nga ngicngac kunengfocngina yeni ngicngacfocngina yeneng yoacngina modacgecdeac kuc feyemmede, ifinoc negengandae. ²⁶⁻²⁸ Nga faka ifia ngeneac botucfu mong mi febeso, kpac. Ngicac Medacngo ngicngac yeneng yeac kingang kpegecdeac mi maec, kpac. Yeng yeneac kingang kpema ngicngac homac ebicfunac yungecyunuma kekeha wau yeneac doudeac maec. Ifi isoc ngeneanunac ngic mongngo engena kecbeso ammide, yeng botucnginau kingang kpekpengina kecbeso. Nga ngeneac botucfunac

warac warac ambeso ammidé, yeng botucnginau wanacngicngina kecbeso.”

²⁹ Yesu nga medacfora yeni Yeriko taong wama kemmagec ngicngac habutoa kuneng yombong modacyunugec. ³⁰ Nga sing tegiau kicpisc ngic yohockang taroc. Tarec ngicngac yeneng degéc, “Yesungo hama kende.” ifi degéc yeri imoc negemma kpacma deoc, “Kebu, Dawidiac bangeha, ge nereacnec ubaga manganeu.” ³¹ Ifi kparec ngicngac habutoa yeneng waickema tarecdeac kpetariyecmegec. Nga yeri ine monggoc seriangoc kpacma deoc, “Kebu, Dawidiac bangeha, ge nereacnec ubaga manganeu.” ³² Kparec Yesungo namma kpacyuruma yofi deec, “Ngeri noc wiac angecmebadeac negendape?” ³³ deu deoc, “Kebu, neri kicnira tegerudeac negendipe.” ³⁴ Deec Yesungo ubea manganeu mariango kicngira kpesereu yeri imohaingoc kicngira fima ye modaroc.

21

¹ Yesu nga medacfora yeni Yerusareng mewegenema Betefage amabangec Oriwa tikiu tarec, imohai kensikema Yesungo medahora yohockang yofi dema sueyuruec, ² “Ngeri dindigac kemma guruama sing enarau tacde, imohai donggi mong bic meficgeecde. Ye medahagoc witickegec nande. Ngeri donggi imoc yungecyuruma nearu mehaec. ³ Nga ngeri ifi anec ngic mongngo ngeremma kpesingemerude isoc ngeri yofi edebesera, ‘Kebungo yerigoc ua meudeac dede.’ Ifi deec yeng donggi nonggomedac bic ngerigoc sueyuruude.”

⁴ Profete yoac mong yofi deec, imoc fora anudeac ifi fingerec.

⁵ “Ge Sionggac naroang yofi edebesena, ‘Henna, ngictauga hagende. Ye donggiu hade, ye donggi medahaac witiau tacde nga ye fakaya memaemeemea.’” (*Dzekaraia 9:9*)

⁶ Nga medac yeri kemma Yesungo edeyuruec, ifi isoc anoc.

⁷ Ifi amma donggi medahagoc meyuruma hama ngakpingira herea hesima donggi nonggomedac yereac witingirau tiameoc. Tiameec Yesungo imocac witiau tarec. ⁸ Taru ngicngac habutoa nanggec, yeni ngakpingina hesima sinnu tiamegec nga goa yeni ic fawa icfunac herecgema sinnu tiamegec. ⁹ Nga ngicngac habutoa kiwau kenggec nga ngadeau modacgec, yeneng kpacma yofi degéc,

“Ohec waec, Dawidiac kisicfunac, ohec. Ngic Kebuac kpacfu hade, ye kenehagoc. Wi kurumenu kpara dengergec, ohec waec, hosanna.” (*Mitiyegec 118:26*)

¹⁰ Yesungo Yerusarennu enu taonggac ngicngac sasawa yeni kpidohoma kengha amma degéc, “Imoc merac?” ¹¹ Ifi degéc

ngicngac habutoa yeneng edeyunuec, “Imoc Yesu, profetenoc Gariraiia bangecfunac Nadzarete taonnunac.”

¹² Anu Yesungo Anutuac womonggac oda manau emma ngicngac wiac emekpesi anggec, yeni imohacnac kporacyunuec. Ye ngic hiedzo emekpesi anggec, yeneac tebo heimeremma kebesac emegec, yeneac tatac ifingoc heimeremma ¹³yofi edeyunuec, “Yoac yofi oho ohoya fede, ‘Neac ama imoc nunumuama, kpara ifi kpachbesonga.’ (Yesaia 56:7)

Nga ngeneng ine imoc merenggec, hamangec ngic yeneac sufu sufuama ande.” (Yeremaia 7:11)

¹⁴ Anu womonggac odatooac manau ngic kicpisis amma hanimangang yeneng yearu hagec yeng mengereyunuec.

¹⁵ Ye faka kuhagoc ifi meec nga nambarac yeneng womong manau kpacma yofi degec, “Dawidiac bangeha, ohec, hosanna.” Kpacgec womong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeneng imoc hemma herebu negemma ¹⁶Yesuaru kemma degec, “Yeni yoac dedaemoc, imoc negenec me?” Ifi degec yeng yofi deec, “Negenduae amma ngeni yoac yomocnoc osonegeng mi angandae gedang,

‘Ge nambarac kapia nga sabac namuu kecdae uayoac yemmena yeneng geac kpac kuneng heiwayong memigeccde.’ ” (Mitiyegec 8:2)

¹⁷ Ifi dema wayunuma taong wama Betania amabangecfu kemma tofocnac ihai kefec.

¹⁸ Amma Yesungo asoac taonnu dzigene kemma hereaac homema ¹⁹sing tegiau kic fima fig ic mong henec. Hemma negenu foragoc isoc anu haniau kemma mariasac hemma ic yofi edeec, “Ic, gearunac fora monggoc mi fingeckebesoc.” Ifi deu fig ic imoc imohaingoc ururuec. ²⁰Ururueu medacfora yeneng imoc hemma kpidohoma kpesimigec, “Fig ic imoc dafi bic yombong ururuede?” ²¹Ifi dema kpesimigec Yesungo yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngeni negen negensingnginagoc kecma negengyohoc mi anggecdeu icfu faka medua, faka imoc naric megeccde, imoc edengunuduae. Nga imocsac kpac, ngeni ifingoc tiki yomocac yofi naric degeccde, ‘Tiki ge miacemema kondunnu ukuemema kemena.’ Ngeni ifi edegec, ifinoc anude. ²²Nga ngeni wiac monggac me monggac negensinggema nunumunginau kpesigeccdeu ngeni imoc sasawa megeccde.”

²³ Yesungo ifi dema taonnu hama womonnu emma kpoukpou ua meu womong gareng enara nga yudangic enarafocngina, yeneng hama kpesimigec, “Ge noc kucfu ua yomoc menec amma merang uayoac imoc genec?”

²⁴ Ifi kpesimigec yeng yofi merengyemmeec, “Neng ngeni

wiac monggac ifingoc kpesingemmeba ngeni turunga edenugecdeu ni uakibinaac hania imoc edengunubade.²⁵ Yohanengo dokunadzic ua mekefec, imoc dahacnac, kurumennunac me ngicfunac?” Deu yeni yenaocngoc denegeng amma degec, “‘Imoc kurumennunac.’ ifi denideu yeng yofi kpesinemmeude, ‘Ifi negemma ngeni nocac ye mi negensinggegec?’²⁶ Me ‘Imoc ngicfunac.’ ifi denideu ngicngac sasawa yeni Yohaneac ye profete negendae, imocac debesonga yeneac kengecnunude.”²⁷ Yeni ifi denegeng amma Yesu edegec, “Imoc mi negendimbe.” Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ifi degec, ni ifingoc noc uayoacac kucfu ua mekecduae, imoc mi edengunubade.”

²⁸ Negenggec, “Ngic mong ye medahora yohockang nga ye waracmedahaaru kemma edeec, ‘Medacna, ge yaguc waing uau kemma ua mebesena.’²⁹ Ifi edeu medahango merenec, ‘Ni imoc waduae.’ Ifi dema ine ngade ubea dzi-geneu uau kenec.³⁰ Nga manggac ye kemma ngademedaha, yeac ifingoc edeu ngademedahango deec, ‘Manggac, ni naric kembade.’ Ifi dema kemma ihoc bahoc amma uau mong mi kenec.”³¹ Ngeni dafi negendae, “Medac yerearunac merang mamaac songo modacma uaya meec?” Ifi kpe-siyemmeu degec, “Waracmedaha yeng.” degec Yesungo yofi edeyunuec, “Foracngoc, takesimeme ngic nga singtoangac yeneng waraingemmema Anutuac eucererennu enggecde.³² Yohanengo sing dindingac modacma ngenearu hau ngeni ine mi negensinggegec. Nga takesimeme ngic nga singtoangac yeneng ye negensinggegec. Ngeni ine imoc henggec amma sifu ubangina mi merenggec nga mi negensinggegec.”

³³ Ni yoc mong heiba negenggec, “Ngic mong amabangehagoc ye waing ua mong homecma oda dzegeec. Dzegema waing tidzoc tidzohoac teng usuma gareng yeneac kicifiac amaherec meec. Ifi meu wisickeu waing ua garenggegecdeac ngic meficyunuma yenigoc yoc dedzege anggec. Nga yengenaoc ine bangec hereau kenec.³⁴ Kenu fora kpememe naso hau ye wanacngicfora sueyunuu uagareng yenearu waing fora megecdeac kenggec.³⁵ Kenggec ua gareng yeneng ine minginaac wanacngicfora meyunuma mong kpema mong kpehomema mong hocngo heigec.³⁶ Ifi anggec ua minginango wanacngic goa homac monggoc sueyunuu kenggec gareng yeneng faka imocngoc ayemmegec.³⁷ Nga ngade ua minginango yofi negemma yengena medaha sueec, ‘Yeni medacnaac ewea sifu heigecde.’³⁸ Ifi dema sueu kenu ua gareng yeneng medaha hemma yofi denegeng anggec, ‘Yeng kecma ua yomoc tiu enude, imocac ye kpehomema bangeha nga maridzominga sasawa meni nenang ambeso.’³⁹ Ifi dema

miacukugec oda ngadeau kemeu mema kpehomegec.

⁴⁰ Nga ua minginago monggoc hama uagareng dafi ayem-meude?" ⁴¹ Ifi deu degec, "Ua minginango hama uagareng mangana memanganeyunuma yunuhomema waing uaya imoc uagareng goa yeneac mariu faiude. Faiu yeneng imoc garenggema foranasou mingina fora migeccde." ⁴² Ifi degec Yesungo yofi deec, "Mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede, 'Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec.

Nga hoc imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude. Kebu yengenaoc faka imoc meu ngicngo hensongo ammidimbe.' (Mitiyegec 118:22-23)

Ngeni kibi imoc osonegeng mi angandae gedang. ⁴³ Imocac amma edengunuba negenggec, Anutungo eucerereng nge-nearunac meickema areng mong yemmeude. Nga yeneng eucererenggac uaya mema foraya meficgegeccde. ⁴⁴ Nga ngic mong ye hoc imocac witiu maude, ye sebia tegerude. Nga hoc imocngo yeac witiu makpema hedzameu kapuc kpeude."

⁴⁵ Anu Yesungo yoac heiec, imoc womong gareng enara nga farisaio yeneac deec, imoc bic negentegecgec. ⁴⁶ Yeni ifi negenggec nga habu yeneng yeac profete degecac yeni ine Yesu mendanggeccdeac kengecyunuu osima wagec.

22

¹ Yesungo yoac mong heima torokpema yofi edeyunuec, ² "Kurumenggac eucerereng imoc ngictau mong isoc, ye medahaac memeturang nasoac yakatoa ohoma memengere anec. ³ Amma ngictaungo wanacngicfora sueyunuu yeni ngicngac memeturanggac amma bic heitaiyunuec, yeni wange-cyunugeccdeac kenggec. Kenggec ngicngac yeneng ine mod-zongina tiu wagec. ⁴ Wagec ngictaungo wanacngicfora goa monggoc sueyunuma yofi deec, 'Ngeni kemma ngic bic heitaiyunuai, yeni edeyunugec, "Negendae, burumakana ngiwa nga yang kerectoayagoc imoc bic kpeoho amma yakatoa mengeredacdua. Ni wiac sasawa bic memockedua, imocac ngeni hagec." '

⁵ Ifi deu kemma edeyunugec, yeneng ine yoac monggoc hau imoc negemma modzongina tiu eng wama kengha anggec. Mong ye uayau kenec nga mongngo kpounec uayau kenec.

⁶ Nga ngicngac tosea yeneng ngictauac wanacngicfora ngaba ayemmema yunuhomegec. ⁷ Ifi anggec ngictau ye imoc negemma herebu amma wasaifora sueyunuu kemma ngick-pekpengic imoc yunuma taongngina faigec dzeec. ⁸ Amma wanacngicfora yofi edeyunuec, 'Memeturanggac yaka imoc bic mengec mengerea nga ngic heitaiyunudua, yeni areng mangana ifiango nearu hageccdeacsoc mi ande. ⁹ Imocac

ngeni sing sosocfu kemma namma ngic meficyunugec desoc, yeni edeyunugec memeturanggac amau habisia.’ ¹⁰ Ifi deu wanacngic yeni sinnu kemma ngic meficyunugec soc gom-bunga nga mangana momoc hesicyunudacma hama memeturanggac yakaama imoc mewakegec.

¹¹ Anu ngicngac yeni hadacma tacgec ngictaungo yenenudeac hama ngic mong memeturanggac ngakpi mi heima tarec, ¹² ye hemma yofi edeec, ‘Tosona, ge dafi memeturanggac ngakpi mi heima erema tacnec?’ Ifi deu ngic ye yoara kpac waickema taru ¹³ ngictaungo kingangngicfora yeneac yofi deec, ‘Ngeni hanimaria kpema ngadeau kundunnu ukugec kemeu. Ihai kiacma enara kisaranggema kecbeso.’ ¹⁴ Ngicngac kpacyunuyunuya, yeni homac nga meisingyunuyunuya, yeneng ine efeanec.”

¹⁵ Anu farisaio yeneng kemma yoac dafi dema Yesu to-banggeni yoac goa segeu meni dema imocac denegeng anggec. ¹⁶ Ifi amma medacfocngina nga Herodeac areng goa Yesuaru sueyunugec kemma degec, “Kpoukpou, ge yoac fora dekecnec, imoc negendimbe. Nga Anutuac sing dinding-gac ngicngac edekpou anemmekecnec amma ngic monggac me monggac songo mi negemma engena mamea socfungoc anemmeannec. ¹⁷ Imocac dafi negennec, damocngo naric ande, neni takesi ngictau Sisa naric minide me kpac?” ¹⁸ Ifi degec Yesungo ngabasiricfu degec, imoc negemma yofi edeyunuec, “Ikocngic, ngeni nocac suba idenendae? ¹⁹ Ngeni takesi faiandae, imohacnac dzo mong mehagec hembra.” Ifi deu yeni denarihoc mong mekemma edzahegec ²⁰ yeng imoc hemma yofi kpesiyemmeec, “Onga nga kibi yoc, imoc meracac?” ²¹ Deu degec, “Imoc Sisaac.” Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Imocac ngeni Sisaac wiac Sisa mibisia nga Anutuac wiac Anutu mibisia.” ²² Ifi deu yeni imocac negenggec engena anu wama kenggec.

²³ Sadukaio areng yeni homecfunac yacyac mi fede, ifi dekecdae, yenearunac ngic goango wenac imohaingoc Yesuaru hama kpesimigec, ²⁴ “Kpoukpou, Mosengo yofi deec, ‘Ngc mongngo ngac meec nga ye gboriha kpac kecma homeu muneango daraac hodzec mema gboric kpeficgema daraac kpac miacma kecbeso.’ *(Dedeseri 25:5-10)*

²⁵ Dacmunac seweng nenigoc kecgec, yenearunac warac-dacnginango ngacfu kemma gboriha kpac kecma homeu muneango hodzaha meec. ²⁶ Meu mune nga yeac ngadeau munafora 5 kecgec, yenearu faka ifiangoc fingeru yeni sasawango homedacgec. ²⁷ Homedacgec ngac ye ifingoc kecma homeec. ²⁸ Ngic seweng yeni sasawango ngac yeac ewea

anggec. Nga yacyac nasou ngac imoc meracac enema anude?"

²⁹ Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, "Ngeni mitikibi nga Anutuac kuc mi negentegecdaeac yoac desufudae.

³⁰ Yacyac nasou ngicngac yeni monggoc mi meemegecde amma manggac mongngo yofi mi deude, 'Ni naroanna ngic mibade.' Imohai ngicngac yeni ine kurumenggac angero, yeni isoc anggecde. ³¹ Nga homecfunac yacyac dema Anutungo yofi bic edengunuec,

³² 'Ni Abrahang nga Isaka amma Yakobo, yeneac Anutu.'
(*Makekeng 3:6*)

Ngeni imoc osonegeng mi angandae gedang. Nga ye ine ngic homemea, yeneac Anutu kpac. Ye gbori kecdimbe, neneac Anutu." ³³ Nga ngicngac habutoa yeni kpoukpouya imoc negenggec engena anec.

³⁴ Anu farisaio yeneng yoac yomoc negenggec, "Yesungo sadukaio yeneac yoac merenu yoacngina dugung kpeu engsac nanggec." Yeni imoc negemma kpedzucnema ³⁵ yeneac botucfunac dedeseriyoacac negen negengngic mongngo Yesu faitobannu faima kpesimiec, ³⁶ "Kpoukpou, dedeseriyoacac manau dedeseriyoac damocngo engena yombong ande?"

³⁷ Ifi kpesimiu yofi edeec,

"'Ge ubaherega nga ubaongaga amma negen negengga hafoangoc Kebu Anutugaac songo negemma keche-sena.'
(*Dedeseri 6:4-5*)

³⁸ Imocngo dedeseriyoacac warac warac nga kuneng ande.

³⁹ Nga imocac ngadeau ogea yofi,

'Ge geangga anggengande, siraha imocngoc gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena.' (*Sesememe 19:18*)

⁴⁰ Dedeseriyoac nga profeteyoac sasawango dedeseriyoac yohockang yomocac witiau tima nandae."

⁴¹ Anu farisaio yeni kpedzucnema tacmagec Yesungo yofi kpesiyemmec, ⁴² "Ngeni Messiaac hania dafi negendae, ye meracac kisicfunac?" Kpesiu meremmigec, "Ye Dawidiac bangeha." ⁴³ Ifi degec Yesungo yofi deec, "Ifi anu Tiri Asungo dafiaw Dawidiac enac meefaiu yeac 'Neac Kebu.' dema yofi deec,"

⁴⁴ "KEBUNGO neac Kebu edeec, 'Ge foinaugeng tacmana ngabafocga hanigaac bageau faiyunuba yeni hanititiga anggecde.'"
(*Mitiyegec 110:1*)

Ifi deec. ⁴⁵ Nga Dawidi yengenaoc kpara yofi kparec, "Neac Kebu. Nga Messiango dafiu Dawidiac bangeha ande?"

46 Ifi deu yeni Yesuac yoac turunga merembesonga obohogec. Obohoma naso imohacnac erema yeac kengec amma mongngo dekpesi monggoc mi ammigec.

23

1 Yesungo ngicngac habutoa nga medacfora yofi edeyunuec, 2 “Mitiac negen negengngic nga farisaio yeni Moseac tatacfu tacdaeac 3 yeni yoac edengunudae, ngeni imoc sasawa tofohoma modacbisia. Nga yeni faka angandae, ngeni siric ifi mi ambisia. Yeni yoac edengunuandae, imoc ine yenaoc mi modacandae. 4 Yeni singyoacac dede ebiria yombong dedeckema ngic ngeneac fuau faigec ebiriude. Nga yenaoc ine dede imoc meefaima meficngunugecdeac gbongnginango miacgecdeac mi ayemmeude. 5 Yeni ngicngo fakangina henggecdeac mitigbomea kandacbisic bisicngina meyadiandae.* Amma ngakpingina herea heiandae, imohai witic kibi kibi kpatainggema nangande, imoc kuneng yombong meandae.†

6 Yeni yakatoa nasou nga kpekpeturang amau warac warac tatacfu tacesonga ayemmeude. 7 Nga kpedzaroc sobennu ngicngac yeneng ‘Wenacngerec.’ nga ‘Gareng,’ ifi dema kpacyunugecdeac homac ayemmeude.

8 Anu ngeni garengngina mocgungo kecede nga ngeni sasawa dacmunac andae. Imocac ngeneac negemma mongngo ‘Gareng,’ ifi mi kpacngunubeso. 9 Mangngina mocgungo kurumennu kecedeac amma ngeni bangecfu ngic monggac ‘Mannina,’ ifi mi debisia. 10 Nga kunengngina Messia mocgungo kecedeac amma ngic mongngo ‘Kunenna,’ ifi mi kpacngunubeso. 11 Nga kunengngina kecede, yeng ine ngeneac kingangkpekpe kecbeso. 12 Ngic mong ye yengenaac negenu engena angkecede, ye mamea anudeac memagecede. Nga mong ye yengenaac negenu mamea angkecede, ye meenggecede.

13 Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni kurumeng eucererengnac nagu kpebung yeneac kicnginau heiandae. Ngeneng imohai enggecdeac segeandae nga kpebung yeneng embesonga ammagec kpae ifingoc heiyemmekecdae. Ngeni ikocfakangina ifia mekecdaeac ngeni sowecnginagoc. 14 Mitiac negen negengngic nga farisaio ngeni sowecnginagoc. Ngeni ngachodzec amangina wangecyunugec engsac

* **23:5:** Yudangic yeni kandacbisic bisic yang seberango meme mitigbomea oho ohoya ihai barima mesunginau me fuanginau orohokecgec. Faka imocac hania Dedeseri 6:1-10 oho ohoya fede. † **23:5:** Faka imocac hania Bangec kisiu 15:38-41, imohai oho ohoya fede.

kecgecde. Amma ngicngac yeneng negengngeree ngem-megecdeac ngeni nunumu hereangoc numuandae. Ngeni ikocfaka ifia angandaeac turunga ebiriangoc megecde.

¹⁵ Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni ngic mocgu dekerecyoac ammigeceac bangeha bangeha nga kondung ferecgema kengandae. Nga yeng ngenearu torokpeu mefa-hegec, ye ngenang isoc hofeac nambarac amma feracn-gunuma kemeude. Ikocfakangina ifia mekecdaeac ngeni sowecnginagoc.

¹⁶ Sing edzac edzac ngic, ngeninoc kicpisis andae. Ngeni yoac yofi deandae, 'Ngic mongngo Anutuac womong kpacma yoara deseriudeu, imoc yoac kapia. Nga mongngo womong manau gol tacde, imoc kpacma yoara deseriudeu ye yoara imoc naric mi waude.' Ifi deandaeac ngeni sowecnginagoc.

¹⁷ Womongngo gol kpanjanggeu kpetiac anude, imoc wiac engena nga gol yengenaoc imoc wiac mamea. Ngeni kicpisis nga negen negengngina mi irec ireckea.

¹⁸ Amma ngeni deandae, 'Mong ye arata kpacma yoara deseriudeu, imoc yoac kapia. Nga mongngo sese arata witiau bic faifaia, imoc kpacma yoara deseriudeu yoara imoc naric mi waude.'

¹⁹ Aratango sese kpanjanggeu kpetiac anudenoc, imocngo wiac engena nga sese yengenaoc imoc wiac mamea. Ngeni kicpisis areng.

²⁰ Ngic mong ye arata kpacma yoara deseriudeu ye arata nga sese arata witiau fedacde, imoc momocngoc kpacma medarude. ²¹ Nga mong ye womong kpacma yoara deseriudeu womong yengena amma Anutu imohai kecde, ye momocngoc kpacma medarude. ²² Nga mong ye kurumeng kpacma yoara deseriudeu, ye Anutuac tatac nga yeng ihai mingina amma tarude, ye momocngoc medarude.

²³ Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni sowecnginagoc. Ngeni singyoac kapiabisic modacma dedeseriyoac engena, imoc ine wagecde. Ngeni ikocfakangina ifia meandae. Ngeni wiac homuna gombunga nga yakaac nga ic sogonggac homuna gombunga fingerude, imocac gbomea kapiabisic 10, imohacnac mocgu hendzicma Anutu miandae. Amma faka dindingac nga ubamangang amma negen negensingngina hafoangoc mekekec, imoc ine ihoc bahoc amma wagecde. Ngeni faka gombungngina imoc naric modacbisia amma tosea deduae, imoc ifingoc mi wabisia. ²⁴ Ngeni ngicngac sing edzacyunugecdeac ua, imoc kicpisis siricfu angkecdae. Nga kurungnginau picpic hemma imoc meickema kamere ine mi hemma gbokoandae. *(Sesememe 11:1-2,4,20)*

²⁵ Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni ikoc-fakangina yofia mekecdaeac ngeni sowecnginagoc. Ngeni

tera tasengina ngadeasac dzuacandae amma ngenang ubaherengina manau ine kickerec homac fede, imoc ngenaoc mi garengemeandae. ²⁶ Ge tase teraac mana dzuacnaguc ngadea ifingoc kongac kpeude. Farisaio ngeni kicpistic.

²⁷ Mitiac negen negengngic nga farisaio ngeni yofi negenggec, kicsere imoc homemea seucnginagoc nga sicngo wake wakea fede, imoc kibiagoc anudeac ngeni kicsereac simeng weroc nadzicandae. Nga ngeni ubaherenginang nga sebinginang siriha ifia amma kecdae. ²⁸ Ngeni sebinginango ngickicfu dindingac isoc ande. Nga ubaherenginang ine ikocngo wake wakea amma ngeni ngenaoc dedeseriyoac kpema kecdae. Ngeni ikocfakangina ifia mekecdaeac ngeni sowecnginagoc.

²⁹ Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni sebiengeneng amma ikocfakangina mekecdaeac sowecnginagoc andae. Ngeni profete yeneac kicsereu simengngina meyem-mema ngic dindingac simengngina kibiagoc anudeac monggoc heigborima mengereandae. ³⁰ Mengerema yofi deandae, 'Neni bangecfocnina yeneac nasou keching debac profete naric mi yunuhomebing nga sacngina maudeac faka yenigoc mi ambing.' ³¹ Ngeni ifi mekecma yofi dekperagiemedae, 'Nenang ngic profete yunuhomegec, yeneac medacfocngina.'

³² Ngeni ifi dema bangecfocngina yeneac faka mewakema mekecgecde. ³³ Ngeni ngenaoc boidzoc amma boidzocac medac, ngeni yoacfu turunga mema hofeu kemebauac

³⁴ neng profete nga negen negengngic amma mitiac negen negengngic sueyunuba hangemmegecde. Nga ngeneng kecma yenearunac goa yunuhomegecde nga goa mariponnu yunugecde amma goa kpekpeturang amanginang dzikacngo yunuma ngaba ayemmema taong monnunac monnu kporacyunugecde. ³⁵ Ngeni ifi mekecma ngic dindingac yunudacgec sacngina bangecfu madarec, imocac turunga hafoangoc ngenearu feude. Imoc Abeac sacfunac hanahema erekecma Barakiaac medac Dzekaraia, yeac sacfu erede. Ngeni ye kpetiac ama nga arata botucngirau kpehomegec.‡

³⁶ Foracngoc, faka sasawa imocac turunga, imoc areng yomoc ngenearu fingeccdarude, imoc edengunuduae.

³⁷ O, Yerusareng, Yerusareng, ge profete yunuhomeanec nga ngic gearu sueyunuyunuya, yeni hocngo yenereanec. Kokorec nonggeango nambaracfora kpeganga bageau foforacyunuande, ni naso homac ifi isoc nambaracfocga

‡ **23:35:** Kaing ye hanac hanaheau munea Abe kpehomeec. Fingec fingec 4:1-10. Ngictau Yoasi ye profete Dzekaria kpehomeec. 2 Ngictau siduc 24:17-27. 2 Ngictau siduc imoc Yuda yeneac mitikibiu wisic wisickea nande. Imocac Yesungo yofi deec, "Abeac sacfunac erekecma Barakiaac medac Dzekaraia sac imohai erede."

kpedzucyunubadeac negembare ngeneng ine imocac songo mi negenggec. ³⁸ Negenggec, ngeneac amagerec imoc ngiha kpac anu kisi fingerude. ³⁹ Ni edengunuba negenggec, yofinenggac hanahema ngeni monggoc mi nenggecde. Nga nang enggecdeu yofi degecde, 'Kebuac kpacfu ngic hade, ye kenehagoc.' (Mitiyegec 118:26) ifi degecde, naso imohai ngeneng monggoc nenggecde."

24

¹ Yesungo womonnunac mamamu medacfora yeneng yearu hama womonggac mana kuneng hania hania edzahegec ² yeng yofi edeyunuec, "Wiac imoc yaguc hendacdae, imoc ine ngade yofi fingerude. Foracngoc, areng mong yeneng hama imoc sasawa hembarkedagec kendarude. Kendaru hoc mongngo monggac witiu mi wagec tarude." Ifi dema ³ Yesungo Oriwa tikiu kemma taru medacfora tembucngina yearu kemma kpesimigec, "Ge yoac dedang imoc noc nasou fingerude? Nga naso wisic wisickea amma geangga hahana-sogau noc soi fingerude, imoc edenununa."

⁴ Ifi degec Yesungo meremma yofi deec, "Ngic mongngo ikocfu wangepgunubacac ngeni henghomema kecbisia. ⁵ Imoc yofiac, ngic homac yeneng hama neac kpac kpacma degecde, 'Ni Messia.' ifi dema ngicngac homac uba mesufu ayemmegecde. ⁶ Nga ewekpekpetoac siduc bangec wege-naunac nga bangec hereaunac hau ngeni imoc negemma mi kpidohobisia. Wiac ifia fingecheso nga nasongo imohaingoc bic mi wisickeude. ⁷ Bangec goa yeneng bangec ogofocngina yenigoc ewekpekpe anggecde. Nga ngictau monggac arengngo ngictau monggac areng yenigoc ngaba angemegecde. Nga boditoa bangec goau fingerude nga goau usoctoa meude. ⁸ Wiac gboria hanahema fingerudeac gadze kiande, ifi isoc ande.

⁹ Ifi fingeru ngicngac yeneng ngeni ngabafocnginaac mariu faingunugecde. Faingunugec ngaba yeneng ngunuma homecfu faingunugecde. Nga bangeha bangehaac ngicngac sasawa yeni neac kpacnaac amma ubango ukungunugecde. ¹⁰ Nga ngicngac homac yeni negemmangang amma wanuma yenaocngoc ogofocngina ngaba yeneac mariu faiemmegecde nga ubango ukuemmegecde. ¹¹ Nga profete ikoha homacngo fingeema ngicngac homac ikocfu wangecyunugecde. ¹² Singyoac wawa faka imoc yadiude imocac ngicngac homac yeneac heresongogoc negengemeeme nga hoangemefaka nomaneude. ¹³ Nga ngic mongngo serima kecmanu naso wisickeude, yeng komoc kpeude. ¹⁴ Nga ngicngac yeneng eucererenggac siduc gombang yomoc edeyunugec dedekperagi

imoc bangec sasawa sokodaru ngicngac yeni imoc negendacmagec naso wisickeude.

¹⁵ Profete Danierengo wiac mangac manganea imocac yoac warac deec, imocngo ama kpetiacfu nanu henggecde. Ngic mong ye yoac yomoc osoude, yeng imoc negentegecbeso. (*Danie 9:27; 11:31; 12:11-13*) ¹⁶ Faka imoc fingeru ngicngac Yudaia bangecfu kecdae, ngeni worama tikiu embisia. ¹⁷ Nga mong ye ama witiau nande, ye wiac mong meudeac ama manau mi embeso. ¹⁸ Nga mong ye semeng uau nande, ye ngakpi hereha meudeac mi dzigenebeso. ¹⁹ Ngac heregoc kecdae nga nengnac sabac namuu meyunukecdae, yeni naso imohai ebicnginagoc anggecde. ²⁰ Nga ngeni woragecdeac naso haude, imoc nomannasou me sabatana-sou mi fingerudeac numubisia. ²¹ Naso imohai kpendzeng kuneng yombong fingerude. Kpendzeng ifia bangec hanac hanaheaunacngoc erekecma yofinengnac mong mi fingerec amma ngade ifingoc mi fingecebesande. ²² Nga uameme imoc mi mewegenegecde isoc ngic mongngo komoc naric mi kpeude. Amma ngicngac isingyunuyunuya, ngeneac amma naso mewegenegecde.

²³ Naso imohai yoac mong yofi fingerude, 'Henggec, Messia yei fingece.' me 'Messia ye edi fingece.' Ifi degecde isoc ngeni mi negensingyunubisia. ²⁴ Imoc yofiac, Messia ikoha nga profete ikoha yeneng fingece ma ngicngac uba mesufu ayemmegecdeac tobangyunuma faka morora nga faka kuhagoc engena megecde. Amma yeni sing meficgegecdeu ngicngac isingyunuyunuya ifingoc ikocfu wangecyunugecde. ²⁵ Negenggec, ni faka imoc fingerudeac bic edengunuba negendae. ²⁶ Ngicngac goa yeneng yofi degecde, 'Henggec, ye bangec kisiu kecde.' Ifi degecdeu ngeni ihai mi kembisia. Me yofi degecde, 'Ye yei ama manabisicfu tacde.' Ifi degecdeu ngeni imoc mi negensinggebisia. ²⁷ Piratacngo wenac ere ereaunac heima wenac keme kemeau kpesiande. Nga Ngicac Medac haude, naso imohai siriha imocacsoc fingerude. ²⁸ Koec koec neng yeni fareng fede, imohai eacandae.

²⁹ Anu kpendzengtoa nasoya wisickeuguc wenackiwa kundung kpeu afokperagia mi fingerude.

Asomeng yeni kurumennunac fotockema magec kurumenga kurumenga yeneac kuc sasawa kpemindzahegecde. (*Yesia 13:10; 34:4*)

³⁰ Imohai Ngicac Medacac soi sawakebangau fingeru bangeha bangeha ngicngac sasawa yeni imoc hemma kiacsonggong anggecde. Ifi ammagec Ngicac Medacngo kurumengnac hoenu kuc nga kibikperagitoagoc hau

henggecde. ³¹ Nga trampet udumengtoa kuneng fingecmanu ye angerofora sueyunuu yeneng kurumenga kurumenga noboc noboc amma bangec tegia noboc noboc 4 imohai kemma Kebu yengenaoc ngicngac meisingyunuec, yeni kpedzucyunugecde.

³² Fig icngo hania edekpou angemmeu ngeni imoc negembisia. Fawa firitickema besaiu ngicngac yofi negengandae, wenac naso ande. ³³ Nga wiac sasawa dedua, imoc fingeru ngeni imoc hemma ifingoc negembisia, Ngicac Medacac naso imoc bic wegenema hade amma ye nagu ngadeau nande.

³⁴ Foracngoc, areng yomoc ngeni mi homemagec wiac yomoc fingeclarude. ³⁵ Fingeru bangec nga kurumeng kpac anecde nga neac yoc, imoc ine mi kpac anude. ³⁶ Faka imoc noc uamemeu amma aua nofu fingerude, imoc mongngo mi negenude. Kurumenggac angero yeni imoc mi negendae nga Medacngo ifingoc mi negende. Manggacngosac naso imoc negende.

³⁷ Noaac nasou faka fingerec, Ngicac Medacngo hau faka siriha imocngoc fingerude. ³⁸ Kiatunggbaung mi hamanu ngicngac yeneng nenedoku nema ngic yeni ngacfu kenggec nga manggac yeneng yofi degec, 'Ni naroanna ngic mibade.' ifi angkecmagec Noango wageu enec. ³⁹ Enu yeni mi negemma kecmagec kiatunggbaungtoango hama merucyunudarec. Ngicac Medacac hahanasou faka ifiangoc fingerude. ⁴⁰ Naso imohai ngic yohockang semeng uau kecmac yerearunac mong mema mong ine wagec uau kefude. ⁴¹ Ngac yohockang yeri flawa amau namma flawa medzama mema kecmac yerearunac mong mema mong ine wagec nanude.

⁴² Kebunginango noc uamemeac haude, ngeni imoc mi negendaeac amma ubagbori kecbisia. ⁴³ Hamangecngic ye ama hetackema engande. Nga ama mingina mong ye hamangecngic noc nasou haude negendeu ye gaugbori kecma amea garenggekecma hamangecngic imoc kpae heimuide. ⁴⁴ Imocac ngeni ifingoc efaima kecbisia. Ngicac Medacac aua ngeni mi negemmagec haude.

⁴⁵ Wanacngic mongngo negen negentegehagoc kefec. Nga minginango ye wanacngic ogofora yeneac gareng amma yakangina nasoyau modacma yemmeudeac demiec. ⁴⁶ Ye ua demi demia imoc medaru minginango hama henu naric anude, ye kenehagoc. ⁴⁷ Foracngoc, yeac minginango wiara sasawa garenggeudeac demiude. Ngeni siriha imocacsoc kecbisia.

⁴⁸ Nga wanacngic mangana, ye ine yengenaoc negensiude, 'Ni minginna naso herea kecmaguc haude.' ⁴⁹ Ifi

dema wanacngic ye ogofora yunuma minggong ngic, yenigoc doku seria neude. ⁵⁰ Ifi amma tomai mi kecma wanacngic yeng minginaac uamemenaso nga auaya mi negemmanu minginango haude. ⁵¹ Hama wanacngic imoc kpema herec kperecge heima ngic ikoha yenigoc faiude. Nga yeni ihai kiacma enacngina kisaranggema kecgecde.”

25

¹ “Kurumenggac eucerereng imoc yofi isoc anude. Naroang 10 yeni kifangina mema memeturang ngic yegoc mefice-megecdeac sinnu kenggec. ² Yenearunac naroang 5 yeni mi irec ireckea nga 5 yeni negen negengnginagoc. ³ Naroang mi ireckegoc, yeni kifangina mema kirung dokuyagoc mong mi megec. ⁴ Nga negen negengnginagoc, yeneng kifangina mema dokungina kirunnu kisima megec. ⁵ Nga memeturang ngicngo bic mi hau naroang sasawango kicngina gau anu gau fegec. ⁶ Femagec tofocnac dzongiau kpakpac mong yofi fingerec, ‘Nengenggec, memeturang ngic hade, ngeni kemma yegoc eacgec.’ ⁷ Ifi fingeru naroang 10 yeni gau-unac gborima yacma kifangina memengere amma ⁸ naroang negen negengngina mi irec ireckea, yeneng negen negeng-goc yeneac degec, ‘Kifanina bokobeso andeac ngeni doku mong kisinemmegec.’ ⁹ Ifi degec naroang negen negenggoc, yeneng merengyemmema yofi edeyunugec, ‘Doku yomocngo nenanggacsoc kpac. Imocac ngeni ine kifadokuya fa-iaandae, yenearu kemma bummegec.’ ¹⁰ Ifi degec, yeni kifadoku bummebesonga kemmagec memeturang ngicngo haec. Hau naroang efaigecmoc, yeni yegoc memeturanggac amau enggec. Emma nagu ukugec kpeu imohai nenesemeng nesogai amma tacgec. ¹¹ Tacmagec ngade ngac tosea yeneng hasikema degec, ‘Kebu, Kebu, nagu witinemmena ereni.’ ¹² Ifi degec, yeng edeyunuec, ‘Foracngoc, ni kicrurungngunud-uae.’ ¹³ Ngeni wenac nga aua mi negendae, imocac amma ngeni ubagbori kecbisia.

¹⁴ Imohai faka siriha yofi fingerude. Ngic mongngo bangec monnu kenudeac wanacngicfora kpacyunuma dzo-finaha yeneac mariu faima kenudeac negenec. ¹⁵ Ye dzo garenggegecdeac kucnginaac sirihau yofi hendzicma yem-mec. Ye ngic mong tarantong dzo 5 nga mong tarantong dzo yohockang amma mong tarantong dzo mocgu,* dzo ifi yemmema kenec. ¹⁶ Kenu ngic tarantong dzo 5 meec, ye imohaingoc kemma emekpesi uaya mema tarantong dzo 5 torokpema meficgeec. ¹⁷ Nga ngic tarantong dzo yohockang meec, ye ifingoc kemma emekpesi uaya mema yohockang

* 25:15: Tarantong dzo mocgu imoc kifa 15gac uabung.

torokpema meficgeec. ¹⁸ Nga ngic tarantong dzo mocgu meec, yeng ine kemma mingina dzo miec, imoc mema bangec usuma tonggoma mesufuec.

¹⁹ Anu mingingningango naso herea kecma monggoc dzi-gene hama dzo yemmeec, imocac turunga kpoumigeceac kpacyunuec. ²⁰ Kpacyunuu ngic tarantong dzo 5 meec, yeng tarantong dzo 5 mong momoc mekemma deec, 'Kunenna, ge tarantong dzo 5 nenna ni emekpesi uaya mema 5 monggoc torokpema meficgedua.' Ifi deu ²¹ minginango yofi edeec, 'Wanacngic gombunga yombong. Ge fakaga dindingac amma yoac modac modac fakaga soronga. Nga geng yoac modacma wiac kapia kpacgoc garenggedanggac wiac ebiriangoc garenggenadeac faigubade. Hana kunenggaac sogac sogaiu nerahafoc kecdede.' ²² Nga ngic tarantong dzo yohockang meec, yeng ifingoc hama deec, 'Kunenna, ge tarantong dzo yohockang nenna ni emekpesi uaya mema tarantong dzo yohockang monggoc torokpema meficgedua.' Ifi deu ²³ minginango yofi edeec, 'Wanacngic gombunga yombong. Ge fakaga dindingac amma yoac modac modac fakaga soronga. Nga geng yoac modacma wiac kapia kpacgoc garenggedanggac wiac ebiriangoc garenggenadeac faigubade. Hana kunenggaac sogac sogaiu nerahafoc kecdede.'

²⁴ Nga ngic tarantong dzo mocgu meec, yeng ifingoc hama deec, 'Kunenna, ge ngic gerea, imoc negenduae. Amma uau wiac heihomec mi amma foraya kpedziannec amma gbomea mong mi kpegima sifu foraya mesiannec. ²⁵ Imocac kengecnuu kemma tarantong dzoga bangecfu tonggoba feec wiacga imoc monggoc merenggenduae.' ²⁶ Ifi deu minginango yoara turunga yofi meremmiec, 'Ge wanacngic mangana amma oyonga. Ni uau heihomec mi amma foraya kpedzianduae amma gbomea mi kpegima sifu foraya mesianduae, geng imoc bic negennec. ²⁷ Ge imoc negemma dzona dzo tohonnu faina heikpegumekecgec saheu neng dzigenema dzona imoc nobohagoc mebai. ²⁸ Imocac ngeni tarantong dzo yearunac wangepma ngic tarantong dzo teng mekecde, ye migec. ²⁹ Ngic mong ye wiac mekecde, ye monggoc migec homac ebiriangoc anude. Nga mong ye wiac mi mekecde, yearunac wiac mekecdemoc, imoc ifingoc wangepgecde. ³⁰ Wanacngic uaya gombunga mi medac, ngeni ine ye mema ngadeau kundunnu ukugec kemebeso. Ihai kecdae, yeni kiacma enacngina kisaranggema kecgecde.'

³¹ Kecma Ngicac Medacngo kuc nga kibikperagiagoc nga angero sasawa yenigoc hasikegecde, naso imohai ye ngictau tataha kibikperagiagoc ihai emma tacesande. ³² Amma

ye bangeha bangehaac ngicngac sasawa deu hama yeac kicfu kpedzucnedacgecde. Kpedzucnegec garengngo rama nga noning medereyunuande, yeng naso imohai ifi isocngoc medereyunuma ³³ rama foiugeng nga noning ine kanaugeng faiyunuude. ³⁴ Ifi amma ngictaungo ngicngac foiugeng yofi edeyunuude, 'Ngicngac Mannaac kenecgoc, ngeni yei hagec. Ngeni maridzoming nga amabangecngina megec, imoc bicngoc bangec hanahema fingerecfunac ngeneac negemma faifaia. ³⁵ Ni yakaac homeba ngeni yaka nenggec nga dokuac anenu doku nenggec neai. Nga kuriha kecbare ngeneng nenggareng anenggec. ³⁶ Ni wambaac obohoba ngeneng wamba heinenggec. Amma hafei febare ngeni hama wirinugec. Nga witicamau kecbare ngeneng yugucnugec.' ³⁷ Ifi deu ngicngac dindingac yeneng yoac yofi meremmigece, 'Kebu, ge noc nasou yakaac anggenu gemma gumecguing me noc nasou dokuac anggenu gumecguing?' ³⁸ Amma noc nasou kuric hana genggareng anggening me wambaac obohona gening?' ³⁹ Amma noc nasoac hafei me witicamau tacmana gemma yugucguing?' ⁴⁰ Ifi degec ngictaungo yofi edeyunuude, 'Foracngoc, ngeni munafocna kapiabiscic yeneanunac mocgunec ubangerec ammigece, imocacsoc ninoc anenggec.' imoc edengunuduae.

⁴¹ Ifi dema kanaugeng nanggecde, yeneac yoac yofi edeyunuude, 'Ngicngac sowecngunungunuya, ngeni wanuma gerec wisic wisickea kpac, imohai kemma kecbisia. Imoc mangana mingina nga angerofora, yeneac amma dzema fede. ⁴² Ni yakaac homeba ngeni yaka mong mi nenggec nga dokuac anenu ngeni doku mong mi nenggec neai. ⁴³ Nga ni kuric hama kecbare ngeni nenggareng mong mi anenggec nga wambana kpac kecbare mong mi heinenggec. Ni hafei anenec nga witicamau febare ngeni mi yugucnugec.' ⁴⁴ Ifi edeyunuu yeneng degecde, 'Kebu, ge noc nasou nenedokuga kpac me wambaga kpac amma kuric kecmana neni gemma ihoc bahoc aning? Me dahai hafeiamau me witicamau femana gemma ihoc bahoc anggening?' ⁴⁵ Ifi degec yeng yofi edeyunuude, 'Foracngoc, ngeni munafocna kapiabiscic yeneanunac mocgunec ubangerec mi ammigece, imoc ifingoc ni mi anenggec, imoc edengunuduae.' ⁴⁶ Nga yeneng kopocsicac turunga kpendzeng nasoya kpac kpekecbesandaeac kenggecde. Nga areng dindingac yeneng kekecseriu enggecde."

26

¹ Yesungo yoac imoc sasawa dedaru wisickeu medacfora yofi edeyunuec, ² "Uameme yohockang femanu makekeng

naso imocac hombang ammanu imohaingoc ngic yeneng Ngicac Medac mariponnu kpegecdeac demeseri amma suegecde.”

³ Anu womong gareng enara nga yudangic yeneac enarafocngina, yeneng womong garengtoa kpara Kaifa, yeac amaodayagocfu endacma ⁴ Yesu akikic mema kpegecdeac dekiric amma ⁵ yofi degec, “Ngicngac botucnginau dzikac sicsauc fingebacac ye hombang nasou mi mebesonga.”

⁶ Anu Yesungo Betania amau Simong kukuseriagoc, yeac amau yaka netarec. ⁷ Netacmanu ngac mongngo yearu kemma, kirung mong arabastro hocngo memea, imocac kerecdokuya homung kerengagocngo yeac orucfu kpakema nadzicmiec. ⁸ Nadzicmiu medac yeneng imoc hemma kerecdoku buma yada anecac dehesi ammigec, “Ye nocac wiac buma engena imoc kpedzonggede? ⁹ Imocngo dzo homac kirecgeu ngic makpekpea yemmeni ngereebac.” ¹⁰ Ifi degec Yesungo imoc negemma yofi edeyunuec, “Ngeni nocac ngacac ifi dema ubaebic meficgemidae. Ye faka gombunga nearu meu ngereede. ¹¹ Ngic makpekpea yeni nasosoc ngenigoc kecgecde nga neng ine ngenigoc nasosoc mi kecbade. ¹² Ni homeba tonggonugecde, ye imocac sebina mengerema bic nadzicnende. ¹³ Foracngoc, ngic yeni siduc gombung yomoc bangeha bangeha kemma dekperagigecde, imohai yeng ifi anec, imoc ifingoc degec negenggec feude.”

¹⁴ Anu medacfora 12 yeneanunac mong Yuda Karioto amaunac degec, yeng womong gareng enara yenearu kemma ¹⁵ kpesiyemmeec, “Neng Yesu maringinau faibadeu dzo dafigoc nenggecdeac negendae?” Kpesiyemmeu yeneng siriwa dzo 30 osoma migec. ¹⁶ Migec, yeng Yesu naso damohai doc meu megecdeac hemmodacma kefec.

¹⁷ Kecma ic sogong yis kpac, hombang imocac hanac hanaheau medac yeni Yesuaru kemma kpesimigec, “Neni amadahai kemma makekenggac ramamedaha mengerema ohonenideac negennec?”

(*Makekeng 12; Dedeseri 16:1-8*) * ¹⁸ Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ngeni taonnu emma ngic imoc hemma yofi edebisia, ‘Kpoukpouninango geac yofi dede, nasona wegeneu gearu hama ni nga medacfocna neni gegoc makekenggac ramamedaha nenideac negenduae.’” ¹⁹ Nga Yesungo medacfora yoac edeyunuec, imoc tofodacma makekenggac ramamedaha ohomengere anggec.

²⁰ Ama toforeu Yesungo medacfora 12 yenigoc yaka netacma ²¹ yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngeneanunac mongngo

* **26:17:** Naso imohai yis mi feec. Yeni flawa esea dokuyagoc homunagoc bic anec imoc flawa gborigoc yerecgec flawa yadieci. Imocngo yisac ua meec.

ngaba yeneac mariu fainuude.”²² Ifi deu medac yeni ubangina homac manganeu yeneacunac mocgu mocgungo kpesimigec, “Kebu imoc sifu neng mi anduae, me?”²³ Kpesimigec yeng yofi deec, “Ngic nigoc kurungterau ic sogong nemuruckedic, yennoc doc faiu menugecde.”²⁴ Ngic ye Ngicac Medac doc meude, ye sowehagoc. Ye nonggeaac here mananac mi fingebac dede efaimibac. Nga Ngicac Medac neac negemma mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede, yeng wangunuma kenudenoc.”²⁵ Ifi deu Yudango Yesu docfu faiudeac negenecmoc, yeng ifingoc kpesimiec, “Kpoukpou, ge neac denec me?” Deu Yesungo yofi edeec, “Ge geanggaoc imocnoc denec.”

²⁶ Anu yeni yaka nemagec Yesungo ic sogong mong mema Anutuac ubangerec dema mendzicma medacfora yofi dema yemmeec, “Ngeni mema negec, yomoc fusina.”²⁷⁻²⁸ Ifi dema kpakenec mong mema Anutuac ubangerec ammima numumima yofi dema yemmeec, “Yomocngo dzadzahac gboriaac sacna, imoc ngicngac homac yeneac kopocsic kpac anudeac kpetic kpeatinggea, imocac ngeni sasawango imoc negec.”²⁹ Ni edengunuba negenggec, waing gbomeaac dokuya monggoc mi nene kecbarengoc Mannaac eucererennu nenahafoc sing gboriaac arennu nenide.”³⁰ Nga yeni ubangerec yegec heima amaunac mama edibigeng Oriwa tikiu enggec.

³¹ Sinnu kemma Yesungo yofi edeyunuec, “Tofocnac yomohai ngeni sasawango neac negemma makpema wanudagecde. Faka imocac yofi oho ohoya fede, ‘Ni gareng kpeba ramahabu yeni sinsararang kpegecde.’
(*Dzekaraia 13:7*)

³² Nga homecfunac yacmaguc waraingemmema Gariraia bangecfu kema ngeni ihai habisia.”³³ Ifi deu Petorongo edeec, “Goa yeni sasawa geac ifi dema wagugecde nga neng ine naric mi wagubade.”³⁴ Ifi deu yofi edeec, “Ni forangoc edeguba, tofocnac yomohai kokorec mi arohomanu geng sebiheinenna atac harebec anude.”³⁵ Deu deec, “Ge guma ni nubeso degec sebi naric mi heibade.” Petorongo ifi deu medacfora meficgema imocngoc dedacgec.

³⁶ Anu Yesungo kengkecma ua bangec mong kpara Gedzeman, ihai kensikema medacfora yofi edeyunuec, “Ngeni yei tacmagec ni edi kemma numubade.”³⁷ Ifi dema Petoro nga Dzebedaio medahora meyunuu kenggec. Kemma Yesungo ubaebictoa yombong memanu dzonoma fedeu³⁸ yofi edeyunuec, “Ubaongana ebiriyombonggeu homebeso anende, imocac ngeni yei nigoc ubagbori tacmina.”³⁹ Ifi dema kpesima kemma kicmesuya bangecfu hetutuckema yofi numuec, “Manna, negenna angana andeu ge kpakenec

yomoc meickena feracnuu. Amma neac songo kpac, geac songo nga negen negeng imocngo seribeso.”

⁴⁰ Ye ifi numuma medac yenearu dzigene kemma yenenu gau fegec. Gau fegec yenemma Petoro yofi edeec, “Ngeni sifu aua mocguacsoc nigoc gaugbori kecgec. ⁴¹ Ngeni faitobannu embauac ubagbori kecma numugec. Foracngoc, ongaasungo efaiande nga sebingo ine ebiriude.” ⁴² Nga ye monggoc kemma yofi numuec, “Manggacna, kpakenec yomocngo feracnuudeac negenna mi ngereeu imoc nebare geac yoac seribeso.” ⁴³ Ifi numuma hama henu medacfora yeni kicngina gaungoc anu fegec. Femagec yenemma ⁴⁴ monggoc wayunu kemma numuu atac harebec anu yoac warac deec, imocngoc dema numuec. ⁴⁵ Numudacma medac yenearu dzigene hama yofi edeyunuec, “Ngeni gaungoc fema kecdae, imoc naric kpac. Naso wegenede, ngic yeni Ngicac Medac kererema kopocsicmeme yeneac mariu faigejde. ⁴⁶ Benukererec ngicngo hadeac amma yacgec kenni.”

⁴⁷ Ye ifi dema nammanu medac 12 yenearunac ogongina Yuda, yeng ngichabutoa kuneng yombong enara waraiyem-meu hagec. Womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeneng sueyunugec wasaibeang nga gbarucnginagoc hasikegec. ⁴⁸ Sikegec benukererec ngic yeng waraima faka anudeac derec derecgeyoac yofi bic edeyunuec, “Ngic titikokoc ammibade, ngeni ngic imocnoc mendanggema mebisia.” ⁴⁹ Ifi dema yeng imohaingoc Yesuaru kemma, “Ohec, kpoukpou.” ifi dema titikokoc ammiac. ⁵⁰ Ifi ammiu Yesungo yofi edeec, “Ogo, ge noc ua menadeac yei hadang?” Deu yeni hama Yesu maria noboc noboc mema mendangegec.

⁵¹ Anu ngic Yesugoc kecgec, yenearunac mongngo wasaibeanga kpedzima womong garengtoa yeac wanacngic kpema kedzaha noboc herecgeec. ⁵² Herecgeu mau Yesungo yofi edeec, “Ngic mong ye dzikac kpeude turunga dzikacngoc kiude, imoc fingecegembacac wasaibeangga ameau monggoc faina kemeu. ⁵³ Neac memeficsing mong mi fede, imoc negemma ifi annec. Nga Manna yagucnoc numumibai dede yeng angero kpetengina 6 tauseng arenga 12, angero habutoa ifia naric sueyunuu mama meficnubau. ⁵⁴ Nga meficnubau dede mitikibiu faka yomoc fingerudeac oho ohoya fede, imoc fora mi fingeccbac.”

⁵⁵ Ifi dema ngichabu yofi edeyunuec, “Ngeni mendanuma godzungic meandae, ifi isoc wasaibeang nga gbarucnginagoc hadae. Nga ni wenaha wenaha Anutuac womonnu edekpou angemmema kecanduae, imohai ine naric menubau. ⁵⁶ Amma yoc ine profete yeni mitikibiu yoac

ohogec fede, imoc fora fingerudeac imoc sasawa fingec-dacde.”

Ifi deu medacfora sasawango Yesu wama woradacgec.

⁵⁷ Anu mitiac negen negengngic nga yudangic enarafocngina yeni womong garengtoa Kaifa yeac amau bic kpedzucnema tacgec, ihai Yesu wangecma kenggec. ⁵⁸ Yeni Yesu mendanggema ifi mekemmagec Petorongo ngadenginau hereaungoc Yesu modacma kenec. Kensikema, Yesuac yoac desigecde, imoc negenudeac womong garengtoaac ama imocac oda manau kemema uamedac yeneac botucfu matarec.

⁵⁹ Anu womong gareng enara nga yudangic tutumangtoaac memba yeni hafoangoc tacma Yesu homecfu faigecde nga ye enacfu faifai ammima boi anggecdeac negengising anggec.

⁶⁰ Ifi anggec ngic homacngo hama enacfu faifaiyoac degec, imocngo Yesu homecfu faigecdeacsoc mi anu hofocmangoc kecma ngic yohockang yereng fingecma boi amma deoc,

⁶¹ “Yesungo yofi deec, ‘Ni Anutuac womong hembarackema uameme harebec ammanu monggoc mebade, ni kucna imocacsoc fede.’ ” ⁶² Ifi deec womong garengtoango yacma Yesu kpesimiec, “Geac yoac dedae, imocac noboha mong mi denade me?”

⁶³ Ifi deu Yesungo ine waickema nanec. Nanu womong garengtoango edeec, “Anutu kekec mingina, yeac kicfu kpesigemba ge deserina, geng Messia Anutuac medac me kpac, imoc edenununa.”

⁶⁴ Ifi deu yeng meremma yofi edeec, “Imoc gennoc denec. Nga edengunuba negenggec, yaguc nga namma enude Ngicac Medacngo Kuctoa Minginaac foiaugeng tarude. Amma ye kurumenggac hoeng witiau hau ngeni imoc henggecde.” *(Mitiyegec 110:1; Danie 7:13-14)*

⁶⁵ Ifi deu womong garengtoango yoac imoc negemmanganema wambaya membarackema yofi deec, “Ye Anutu bic emmidacac yoacninaac boingicac monggoc mi obohonide. ⁶⁶ Ngeneng yoac imoc negemma dafi dedae?” Deu yeneng meremmigec, “Ye homeudeac arennoc.”

⁶⁷ Ifi dema yeni Yesu kicmesuya sofohoma mari tuema kpekpefac ammigec nga goa yeneng dzikacngo kpema ⁶⁸ degec, “Messia, merang gudac, imocac kpefingyoac edenununa.”

⁶⁹ Ifi amma kecmagec Petorongo oda manau ama sobennu tarec. Tacmanu wanac naroang mongngo yearu kemma deec, “Ge gariraiangicnoc Yesugoc kecanec.” ⁷⁰ Deu ye ngic sasawa tacgec, yeneac kicfu sebi heima deec, “Ge yoac denec, imoc obohoduae.”

⁷¹ Ifi dema naguu kemmanu wanac naroang mongngo hemma ngicngac ihai nanggec, yeni edeyunuec, “Ngic imoc ye Yesu Nadzaretenc, yegoc kecandenoc.” ⁷² Edeyunuu Petorongo Anutuac kicfu serima

monggoc busickpema deec, “Ni ngic imoc mi negenduae.”⁷³ Ifi dema nammanu ngic yeneng Petoroaru kemma degec, “Neni ubadzidziga negendimbe, ge foracngoc yeneac arenunac.”⁷⁴ Edegec ye yengenaoc sowecemema sopedcemema deec, “Ni ngic imoc mi negemmiduae.” Deu imohaingoc kokorecngo arohoc.⁷⁵ Nga Yesungo yoac yofi bic edeec, “Kokorecngo mi arohomanu geng ni mi negennunec dema sebiheina atac harebec anude.” Petorongong yoac imoc negensima kemema ubahodung kuneng negemma kiac hodung kiarec.

27

¹ Ama wereckenu womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeni uba mocgu amma Yesu homeudeac deserigec. ² Deserima Yesu maria dedeckema Yudaia bangecac gawana Pirato, yearu mekemma yeac mariu faigec.

³ Anu Yesu homeudeac deserigec, Yuda benukererec ngicngo imoc hemma deec, “Ni nocac ifi andua?” Ifi dema ubea manganeu siriwa dzo 30 migec, imoc mekemma womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeni monggoc merengyemmema ⁴ edeyunuec, “Negenggec, ni kererema ngic kopocsiha kpac, ye sac nadzicmiai.”* Ifi deu yeneng degec, “Imoc neneac ebic kpac, imoc geac ebic.” ⁵ Yeni ifi dema dzo wagec, yeng imoc mekemma womonnu ukuu enu wama kemma ubasac neec. ⁶ Nga womong gareng enara yeneng siriwa dzo imoc kpedzucnema degec, “Dzo imocngo sac bummeec. Imocac amma dzo imoc sesekatapau faifai, imoc singngo mi dede.” ⁷ Dema yeni yoac dedzege amma dzo imocngo kuric yeneac kicsere fingerudeac enang kudzimemengic yeac ua bangec bummegec. ⁸ Bummegec bangec imocac kpara Sacbangec hanahema degec nga imoc yaguc fedengoc. ⁹⁻¹⁰ Profete Yeremiango yoac yofi deec, imoc imohai foragoc anec, “Faka yofi fingerudeac Kebungo edenuc, Israe medacfora yeni ngic imocac buma kpetea faima, “Ye siriwa dzo 30 imocacsoc.” ifi degec. Nga yeni dzo imoc mema imocngo enang kudzimemengic yeac ua bangec bummegec.’”†

¹¹ Anu yeni Yesu mekemma gawanaac kicfu faigec nammanu yeng kpesimiec, “Ge yudangic yeneac ngictau me?” Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Imocnoc geanggaoc denec.” ¹² Anu womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeneng namma haniaya degec Yesungo yoac turunga mong mi merengyemmeu ¹³ Piratong kpesimiec, “Yeni yoacfu

* **27:4:** Dedeseri 27:25 yofi dede, ngic mong ye dzo mema mong kpehomeu sac kpeatingeude, ye sowehagoc anude. † **27:9-10:** Mataio ye Yeremia 32:6-9 nga Dzekaria 11:12-13 kpeturangema deec.

faiguma yoac homac yombong dedae, ge imoc mi negennec me?" ¹⁴ Deu yeng yoac monnec mong mi merenu gawanango kerecetegec yombong anec.

¹⁵ Anu gawanango hombannu yofi angkefec, yuda ngich-abu yeni witicngic monggac kpara kpacgec, yeng ngic imoc yungeru witicamaunac maande. ¹⁶ Naso imohai godzungic kpara kekena mong witicamau kefec, kpara Baraba. ¹⁷ Nga ngicngac kpedzucnedacma nammagec Piratongo yofi kpesiyemmeec, "Merac yungecngemmedeac negendae, Baraba me Yesu, kpara mong Kristo deandae?" ¹⁸ Yudangic yeni Yesu eng keracmangang ammima yearu faigec, imoc negemmanoc ifi deec.

¹⁹ Nga Pirato ye desi desi tatahau tacmanu enemango yearu yoac yofi faiu kenec, "Ge ngic kpetiac yomocac yoac mi kpeserena, imoc wana. Ni tofocnac fema gaukpefing hemma yeac amma ubaebic homac medua." ²⁰ Nga womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeneng habu fenggeyem-megec yeneng Baraba yungecyemmeudeac degec nga Yesu ine kpehomegecdeac degec. ²¹ Nga gawanango kpesiyemmeec, "Ngic yohockang nandape yerearunac merac yungecngemmedeac negendae?" ifi deu yeni imohaingoc degec, "Baraba." ²² Ifi degec kpesiyemmeec, "Ifi anu Yesu, kpara mong Kristo deandae, yeac dafi ambade?" Kpesiyemueu yeni sasawango degec, "Ye mariponnu kpena homeu." ²³ Ifi degec, yeng kpesiyemmeec, "Imoc dafi ac nga noc kopocsicac?" Ifi deu yeni arohomumunggema degec, "Ye mariponnu kpebesonga."

²⁴ Ifi dema nanggec hemma Piratongo yoac dindingac deudeac obohoec. Nga yeni ine serima kpacma nanggec kpeborongtoa hanahema fingeru yeng doku mema ngicngac habutoa kicnginau namma maria dzuacma yofi deec, "Ngic yomocac sacac kopocsic, imocngo nearu mi tacheso, imoc ngenearu febeso." ²⁵ Ifi deu ngicngac yeni sasawango yoara meremma degec, "Yeac sacac kopocsicngo neni nga nambaracfocnina nenearu febeso." ²⁶ Nga Pirato ye Baraba yungecyemmema Yesu ine dzikacngo kpema mariponnu kpegecdeac wasaingic maringinau wayemmeec.

²⁷ Anu gawanaac wasaingicfora yeneng Yesu ama man-aunac memama ama tegiau wasaingic oda manau kecandae, imohai meemma wasaiareng sasawa hafaogoc kpedzuc-negec. ²⁸ Kpedzucnedacma Yesu yengena wamba hesimima ngakpi mong kpauc kpauc heimigec kemeu ²⁹ somang bati-hema oruhau heimigec kemeec. Kemeu yasu mong memigec marifoiango mema nanec. Ifi amma kiwau fafoc heima defagoc ammigec, "Ohec, yudangic yeneac ngictau." ³⁰ Amma

yeni sofohoma yasu wangepma imocngo oruhau kpegec.
³¹ Defagoc ammikegec wisickeu yenang ngakpi hesim-
 ima yengena wamba monggoc heimigec kemeu mariponnu
 kpegecdeac hesicke kenggec.

³² Mekemma sinnu ngic mong meficgegec, kpara Simong,
 Kirene taonnunac, yeng Yesuac maripong tofohoudeac
 ngombonggegec tofohou kenggec. ³³ Kengkecma bangec
 buma mong kpara Gorigata, kpara mong Hatasic degec, ihai
 kensikegec. ³⁴ Kensikema waing doku wiac hodungagocngo
 yerec yerecgea, imoc gumegec ye imoc nenegemma waec.
³⁵ Nga yeni ye mariponnu kpegec nammanu wambaya
 kpeing kpema mederegec. (*Mitiyegec 22:18*)

³⁶ Ifi amma garenga tacgec. ³⁷ Nga ye nanu oruha witiau
 maripongau kopocsicac haniaya yofi ohogec, “Yomoc Yesu,
 yudangic yeneac ngictau.”

³⁸ Anu yeni godzungic yohockang yegoc momoc
 mariponnu yuruma mong foiugeng nga mong kanaugeng,
 ifi faiyurugec. ³⁹ Nga ngic ihai kengha anggec, yeni Yesu
 deengdema ammima orucngina kpatitickema ⁴⁰ degec, “Ge
 Anutuac womong hembarackema wenac harebec ammanu
 medacbesonga denec, ge geangga onggongemena. Nga
 Anutuac medac kec nec isoc mariponnunac mesiemema
 mana.” ⁴¹ Nga womong gareng enara nga mitiac negen
 negengngic amma yudangic enarafocngina yeneng ifingoc
 desusuic ammigec, ⁴² “Ye ngic goa onggongyunukefec
 nga yengena ine naric mi onggongemeude. Ye israengic
 nenang ngictau kecdeu mariponnunac mesiemema mau
 ye negensinggenide. ⁴³ Ye yofi dema negen negensinga
 Anutuaru faiec, ‘Ni Anutuac medac.’ ifi deu Anutungo yeac
 ammikecdeu mesibeso.” ⁴⁴ Nga godzungic yegoc momoc
 yurugec, yeri yoac siriha ifiangoc deendema ammioc.

⁴⁵ Anu wenac dzongiau 12 kiroc ammanu imohai ama
 kundung kpema kundungngo bangec sokoma fekemmanu 3
 kiroc marai anec. ⁴⁶ Nga 3 kiroc imohai Yesungo ubaudu-
 meng kunengngoc kpacma yofi deec, “Eri, Eri rema sabak-
 tani.” Imocac titiha yofi, Anutuna Anutuna, ge nocac
 wanudang? (*Mitiyegec 22:1*)

⁴⁷ Anu ngic nanggec, yene arunac goango negemma degec,
 “Ye Eria kpacsambic ammide.” ⁴⁸ Ifi kparu ngic mongngo
 negemma gereagoc nedzima kemma kondung sobing mong
 mema waingdoku aengagocfu nemuruckema kpinnu faima
 Yesu gumeec. ⁴⁹ Nga goango ine degec, “Ngeni imoc wagec,
 Eria foracngoc hama meficgeu henni.”

⁵⁰ Nga Yesungo monggoc ubaudumeng kunengngoc
 kparu asuya ereec. ⁵¹ Ereu homeec, imohaingoc Anutuac

womonnu kpoructoa womongmana kpetiac yombong naguyau nanec, imocngo wihacnac botuhaungoc tohoma mama yohockang anec. Amma usoctoa meu fagannu hoctoa toa tohogec. ⁵² Nga kicsere fekenec, imoc anggeu ngic kpetiac warac homegec, yenearunac homacngo sebigoc gborigec. ⁵³ Yesungo kicsereaunac gborima yaru yeni ngade kicserenginaunac erema taong kpetiac, imohai hama ngic homac fingeocyemmegec. ⁵⁴ Nga wasaigareng nga ngicfora Yesuac gareng nanggec, yeni usoc nga wiac fingerec, imoc hemma damuyunuu wareckema degec, “Foracngoc, ngic yomoc ye Anutuac medacnoc.”

⁵⁵ Nga Yesu kpegec, imohai ngac homacngo araing namma wiac hennegeng anggec. Yeni Gariraia bangecfunac hana-hema Yesu modacma hama kingang kpemigec, ⁵⁶ yenearunac ngac goa kpacngina yofi, Maria kpara mong Madara amma Maria mong, Yakobo nga Yosefe, yereac nonggongira amma ngac mong Dzebedaioac medahora, yereac nonggongira, yeneng ngachabu yenigoc nanggec.

⁵⁷ Anu Arimataia taonnunac ngic mong finactoayagoc, kpara Yosefe, yeng Yesuac yoac negemma yeac arennu ifingoc kefec. Ye ama toforebeso ammanu ⁵⁸ Piratoaru kemma Yesuac fareng meudeac kpesimiec. Kpesimiu Piratongo migeceac deu wamigec. ⁵⁹ Wamigec Yosefengo Yesuac farenga mema linengkporuc mong kongaha, imoc mema imocngo tembonggema mekenec.† ⁶⁰ Mekemma yengena kicsere gboria dema hocsirau singa usu usuya fec, Yesuac fareng imohai faima hocyada mong kpedidinggeu kicsere naguya imocngo hedzickeu taru kenec. ⁶¹ Anu Maria Madara nga Maria ogea yereng kicsere naguya nonongkac ihaigeng fiec kenu taroc.

⁶² Wereckengau sabata asoac anu womong gareng enara nga farisaio yeni kpeturanggema Piratoaru kemma ⁶³ degec, “Kunennina, ikocngic imocngo gbori kecmangoc, yoac mong deec, neni imoc negensidimbe, imoc edeguni negenna, ‘Ni homema wenac harebec ammanu Anutungo homecfunac megborinuu monggoc yacbade.’ ⁶⁴ Nga medacfora yeneng kemma farenga hamangec meworagec, ifi debauac, ‘Ye homecfunac yacdac.’ imocac ge kicsere garenggegecdeac edeyununa uameme harebec garenggebisia. Warac ikoc mong anec, imoc femanu ngadeac ikocngo witiau enu yadibacac imoc edegudimbe.” ⁶⁵ Ifi degec Piratongo yofi edeyunuec, “Naric, wasaingic ngemmeba ngeni wangecyunu kemma kicsere garenggegecdeac kuc mekecdae, imocac siri-hau garenggebisia.” ⁶⁶ Ifi deu yeni kemma kicsereac hocnagu

† 27:59: Lineng imoc kpindzing mong ambiac ogea, imocngo wamba megec.

mi kpedidinggegedeac witiau kpaе faigec. Faima wasaingic yeneng gareng nangegedeac edeyunugec.

28

¹ Sabata naso wisickeu sonda gboria hanac hanaheau ama werec wereckenggac Maria Madara amma Maria ogea, yeri kicsere hembesonga kenoc. ² Kemmaec Kebuac angero mongngo kurumennunac mau usoctoa kucbiricngoc meu yeng kicsereac hoc kpedidinggeu kenu witiau emma tarec. ³ Tarec, ye siriha pirac pirac siric nga wambaya kongac kongac hoeng isoc. ⁴ Nga gareng yeneng ye hemma kengecyunuu dzonongngina fedeu homebesonga amma fekenggec. ⁵ Nga ngac yeri kensikemaec angerongo yofi edeyuruec, “Ngeri mi kengecnguruu, ngeri Yesu mariponnu kpekpea, ye hembeso hadape, imoc negenduae. ⁶ Nga ye ine yei mi fede. Ye edengunuecmoc, ifi yacdac. Ngeri yoc hama fefeа henec. ⁷ Ngereng imoc hemma bic kemma medacfora yofi edeyunuec, ‘Yesungo homecfunac bic yacdac. Ye warainggemma Gariraia bangecfu kenu ngeni ihai kemma meficgegede.’ Yoac imoc yagucnoc edenguruba negendape.”

⁸ Ifi anu yeri kicsere wama damu nga sogac sogaitoagoc medacfora siduc edeyunugecdeac nedzima bic kenoc. ⁹ Nedzi kemma Yesugoc ewacgec yeng yofi deec, “Wenacngerec.” ifi deu yeri hoangau ngonducnema haniau mema afeheoc. ¹⁰ Nga Yesungo yofi edeyuruec, “Ngeri mi kengecnguruu. Ngeri kemma tosofocna Gariraia bangecfu kengegedeac edeyunuec, yeni ihai kemma nengegede.”

¹¹ Anu ngahoc yeri kemmaec wasai ngichabu kicsere garenggegec yeneарunac goango taonnu emma wiac fingerec, imocac siduc womong gareng enara edeyunudacgec. ¹² Edeyunugec yeni yudangic enarafocngina yenigoc adzorogec. Adzoroma yoac deserima wasaingic kicsere garenggegec, yeni yoac degedeac dzo imocacsoc yemmema ¹³ yofi dema deracyunugec, “ ‘Neni tofocnac gau femina yeac medacfora yeneng hama farenga hamangec medau.’ ngeni ifi debisia. ¹⁴ Nga gawanango yoac imoc negemma wiac mong angemmebacac mi kengecngunubeso. Neneng demekiri naric amminide.” ¹⁵ Ifi dema edeyunugec wasaingic yeni dzo imoc mema yoac ede edeyunuya, imoc deyadigec. Ikocyоacngina imocngo yudangic yeneарu sokoma feecngo fedengoc.

¹⁶ Anu medac 11 yeni Gariraia bangecfu tiki mong Yesungo bic derecgeyemmeec, ihai enggec. ¹⁷ Emma yengena hemma afehegec nga ngic mocgu mocgunго ine ubayohoc anggec.

¹⁸ Nga Yesungo kicnginau hama yofi edeyunuec, “Negenggec, bangec nga kurumenggac kuc sasawa ni bic nendac nendara. ¹⁹ Imocac ngeni kemma ngicngacareng sasawa neac sing negemma yoac modac modacareng anggec ngeneng meyunuma yenenggareng ayemmebisia. Amma ngeneng Manggac nga Medac amma Tiri Asu yeac kpacfu doku nadzicyemmebisia. ²⁰ Nga neng yoac sasawa dederecge angemmekesai, ngeni imoc hafoangoc modacdacgecdeac kpouyemmebisia. Amma negendae, ni wenaha wenaha ngenigoc kecbare naso wisickebesande.”

Mareko Yeng Yesuac Siduc Gombang Ohoc

¹ Yomoc Yesu Kristo Anutuac Medac, yeac siduc gombang hanahema fingerec, ² imocac siduc. Profete Yesaiango yofi ohoc,

“Negenna, ni siducedena sueba yeng waraigemma singga mengeregenude. *(Marekai 3:1)*

³ Nga bangec kisiu kpakpac mong yofi fingerude, ‘Ngeni KEBUAC sing wisima singa heitumeigec.’” *(Yesaia 40:3)*

⁴ Yoac imocac sirihau Yohanengo haec. Hama bangec kisiu kecma ngicngac ubangina dzigeneu kopocsicngina kpac anudeac mitidoku nadzicgecdeac edekpou ayemmeec.

⁵ Nga ngicngac yeni Yudaia prowins nga Yerusareng taon-nunac amanene yearu kenggec. Kemma kopocsicngina deficgemagec yeng Yodang dokuu namma doku nadzicyemmeec.

⁶ Yohane ye ngakpia kamere dzoeango memea, imoc heima fadenga mong yangseberango memea, imocngo kebangau dzegeec. Amma ye ipua nga kateac kukundzau nekefec. ⁷ Ye ngicngac yoac yofi edekpou ayemmeec, “Ngic neac ngadeu haude, yeac kucngo neac kuc ferahade. Ni ifiango ngonduc-nema yeac hanitabea witiha yungecha naric mi ngereede.

⁸ Ni doku nadzicngemmeduae nga yeng hama Tiri Asungo nadzicngemmeude.”

⁹ Naso imohai Yesungo Nadzarete taong Gariraia bangec wama Yodang dokuu hasikeec. Hasikeu Yohanengo doku nadzicmiec. ¹⁰ Nadzicmiu Yesungo dokuunac eremanu imohaingoc kurumeng anggeu Asungo kebesacac siric amma yearu mau henec. ¹¹ Hemmanu kurumennunac enacudumeng mong yofi fingeru negenec, “Ge neac songomedacna, ni gengsongo anggenduae.”

¹² Nga imohaingoc Asungo Yesu sueu bangec kisiu kenec. ¹³ Kemma uameme 40 kecmanu Satangngo ye tobanggeec. Tobanggeu imohai kateyang yenigoc kecmanu angero yeneng henggareng ammigec.

¹⁴ Ngic yeneng Yohane witicamau faigec tacmanu Yesungo Gariraia bangecfu kemma Anutuac siduc gombang edekpou ayemmema ¹⁵ yofi deec, “Naso bic hau Anutuac eucere-rengngo mewegenengunudeac ngeni ubangina dzigeneu siduc gombang negensinggeec.”

¹⁶ Anu Yesungo Gariraia dzohong tegiau kengkecma Simong nga munea Anderea yerenu yeri uficngira ukuma nanoc. Nocac yeri kondungyang meme ngic. ¹⁷ Yeremma

Yesungo yofi edeyuruec, “Ngeri hama modacnuec ngic yeneng kondungyang meandae, ngeri ifi isoc ngicmeme ua meecdeac kpoungemechade.” ¹⁸ Ifi deu yeri imohaingoc ufcngira wama Yesu modaroc.

¹⁹ Nga yeni kopianec kemma Yesungo Dzebedaioac meda-hora Yakobo nga munea Yohane yerenec. Yeri gombau ufcngira memengere amma taroc. ²⁰ Tarec yeng yeremma kpacyuruu yeri negenoc. Negemma imohaingoc mangngira Dzebedaio nga ua ngicfora gombau tacmagec wayunuma Yesu modaroc.

²¹ Anu yeni Kafanaung taonnu kensikegec. Kensikemagec sabata naso anu Yesungo kpekpeturang amau emma Anu-tuac yoac kpouyemmeec. ²² Kpouyemmeu ngicngac yeneng kpoukpouyoara negemma imoc negenggec engena anec. Ye kpouyemmeec, imoc ngic uakibi mekecdae, yeneac siricfu kuhagoc amma mitiac negen negengngic yeneac dede isoc mi deec.

²³ Anu naso imohaingoc kpekpeturang amau ngic mong asu seuhagocngo tacma arohoec. ²⁴ “Yesu Nadzarete mingina, neneac wiac imoc geac mi ande. Ge memangane-nununadeac hanec me? Ni gensiduaenoc, ge Anutuac kpetiac ngic.” ²⁵ Ifi deu Yesungo asu seuhagoc ngaba ammima yofi edeac, “Ge waickema ngicfunac erema kenna!”

²⁶ Ifi deu asu seuhagocngo ngic mekpefac ammima kucgoc arohoma erema kenec. ²⁷ Kenu ngicngac sasawango kerecgec amma yenaocngoc kpesiemegec, “Imoc noc wiac? Imoc kpoukpou gboria nga yeng ua minginaac kuhagoc kpounemmeu asu seuhagoc ifingoc yoac edeyunuu yeni yoara negemma tofohoge.” ²⁸ Nga siduhango Gariraia prowinsiu bic kemma sokodarec.

²⁹ Anu yeni kpekpeturang amaunac mama Yakobo nga Yohane yerigoc Simong nga Anderea yereac amau kenggec. ³⁰ Kemma enggec, imohai Simong sefena sebigerec ammiu feec, imoc Yesu edegec. ³¹ Edegec Yesungo yearu kemma mariaua mema miaru imohaingoc hafeia kpac anu yeneng-gareng ayemmeec.

³² Ifi anu wenac kiwa kemeu ama tofore hamanu ngicngac yeneng hafeigoc nga hadehade amma yafinggoc sasawa Yesuaru meyunu kenggec. ³³ Nga taonggac ngicngac sasawa yeni ama naguyau kpedzucnegec. ³⁴ Kpedzucnemagec Yesungo ngicngac hafeingina hania haniagoc mengereyunuma hadehade nga yafingngina homac kporarec. Nga hadehade nga yafing kporacyunuec, yeni haniaya negenggecac yoac degecdeac dederac ayemmeec.

³⁵ Anu ama mi wereckemmanu Yesungo kundunnungoc yacma ama wama bangec botuc mong ngiha kpacfu kemma numuec. ³⁶⁻³⁷ Numuu Simong nga tosofora yeni ye hofockemma meficgema edegec, “Ngicngac sasawango ge hofocgudae.” ³⁸ Ifi degec yofi edeyunuec, “Nenang taong goa wegenac tackende, imohai ifingoc kemma yoac edekpou ayemmebade. Nocac ua imocnoc mebadeac hadua.” ³⁹ Ifi deu yeni Gariraia bangec yerecge kenggec. Kemma kpekpeturang amasoc yeng yoac edekpou ayemmema hadehade nga yafing kporacyunuec.

⁴⁰ Anu ngic kubecserigoc mongngo yearu hama fafoc heima desambic ammima deec, “Geng negenna naric anu naric medzuacnubang.” ⁴¹ Ifi deu Yesungo ubea manganeu maria sinema ngic kpeserema yofi deec, “Ngereenadeac songona fede.” ⁴² Demanu imohaingoc kubeha mosiu sebia ngereec. ⁴³ Ngereeu Yesungo ngic derahema suema yofi deec, ⁴⁴ “Negenna, sebigau faka fingeccdac, imocac ngic mong mi edebesena. Ge womong gareng yearu kemma sebiga edzahema Mosengo seseac deec, imocac sirihau modacma faibesena! Ge ifi faina yeneng sesega hemma negentegecgecde.” ⁴⁵ Ifi deu yeng ine kemma siduc imoc sifu deyadieci. Imocac amma Yesungo taonnu fingecc fingecc monggoc mi enec. Ye ine ngadeau bangec kisiu kecmanu ngicngac noboc nobocnacngo yearu hakecgec.

2

¹⁻² Uameme goa wisickemanu Yesungo monggoc Kafanaung taonnu kenec. Kenu ngicngac homacngo imoc negemma ama wakema naguya hedzickemagec yeng Anutuac yoac edekpou ayemmeec. ³ Ammanu ngic ⁴ yeneng ngic mong hanimaria homemea tofohoma yearu mekenggec. ⁴ Mekenggec ngic homacngo nanggecac hoangau faigecdeac obohoma ama witiau enggec. Emma ama bubuya meickegec titinga fingerec. Fingeru yeni Yesu nanecfu imohai ngicpuring dzakeagoc faigec kemeecc. ⁵ Kemeu Yesungo negen negensingngina hemma ngicpuring yofi edeec, “Medacna, kopocsicga bic wawaya.”

⁶ Ifi deu mitiac negen negengngic goa ihai tacgec, yeneng ubanginau yofi negenggec. ⁷ “Ngic imoc ye nocac yoac ifi dema Anutu emmide! Anutu mocgungo kopocsic naric waude.”

⁸ Yeni ifi negenggec Yesungo ongaasuyau negengyemmema yofi edeyunuec, “Ngeni nocac negen negeng ifia ubanginango negensidae? ⁹ Damocngo efea ande? Ngic puring yeac debesonga, ‘Kopocsicga kpac ande’, me ‘Ge yacma tofoga

mema kenna.' ¹⁰ Nga Ngicac Medac, yeng bangecfu kopocsic wawaac uayoac nga kuc femide, ngeni imoc negenggecdeac amma yofi deba." Ye ifi dema ngicpuring yofi edeec, ¹¹ "Ni edeguduae, ge yacma dzakega mema amagau kenna." ¹² Ifi deu imohaingoc ngic ye yacma dzakea mema ngicngac kicnginau kenec. Kenu ngicngac sasawango imoc hemma kpidohoma kerectegec amma Anutu dengerema degec, "Wiac yomoc mi hehennina yaguc fingeru hendimbe."

¹³ Anu Yesungo ama imohanac mama dzohong tegiau kenec. Kenu ngicngac homacngo yearu kenggec kpoukpou ua meec. ¹⁴ Nga kemma Rewi Arifaioac medac takesimeme ameau taru hemma yofi edeec, "Ge hama ni modacnuna!" Ifi deu yeng yacma modarec.

¹⁵ Kecma Yesungo Rewiac amau yaka nema tacmanu takesimeme ngic nga manganameme ngic homacngo Yesu nga medacfora yenigoc yaka momoc negec. Ngic ifia homacngo yeni modacyunuma kenggec. ¹⁶ Ifi anu Yesungo takesimeme nga manganameme yenigoc tacma yaka neu farisaio yeneanunac mitiac negen negengngic goa, yeneng imoc hemma medacfora kpesiyemmegec, "Ye nocac takesimeme nga manganameme yenigoc yaka nede?" ¹⁷ Ifi degec Yesungo negemma yofi edeyunuec, "Ngicngac hafeingina kpac kedaec, yeni dotaac mi ayemmeude. Nga hafeinginagoc, yeneng ine dotaac ayemmeude. Nga ni ngicngac dindingac kpacyunubadeac mi mayai, kpac. Ni ine manganameme ngic kpacyunubadeac mayai."

¹⁸ Yohaneac medacfora nga farisaio yakasege kecandae, yeneanunac goango hama Yesu kpesimigec, "Yohane nga farisaio medacfocngina yeni yakasege angandae. Nga geac medacfocga yeneng nocac yaka sege mi angandae?" ¹⁹ Ifi kpesigec Yesungo yofi edeyunuec, "Memeturang ngicngo tosofora yenigoc taru yeneng yakasege naric mi kecgecde. Monggoc deba, yeng yenigoc tacmanungoc yakasege naric mi kecgecde. ²⁰ Kecma naso monnu ngic yeneng memeturang-gac ngic yeneanunac meickegecde, naso imohai yakasege anggecde.

²¹ Ngac mongngo ngakpi eseau kporucsusuc gboria mong mi kpebiude. Kporucsusu gboriango esea taiu dzamema titingtoa fingebac. ²² Nga ngic mongngo waing gboria bokong yang seberango memea eseau naric mi kpeu kemeude, kpac. Waing gboriango bokong esea tindziru yerahafoc manganebaoc. Imocac waing gboria imoc bokong gboriau kpeu kemeude."

²³ Naso monnu sabata nasou Yesungo wit ua dzongiau sing modac kemmanu medacfora yeneng wit fora mocgu mocgu

merecgema megec. ²⁴ Merecgegec farisaio yeneng degec, “Henna, yeni nocac sabata nasou faka mi angana andae?”

²⁵ Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Dawidi nga uamedacfora yeni yakaac obohoma herenginaac homema faka anggec, ngeni imoc osoneng mi angandae gedang. ²⁶ Abiatango womong garengtoa kefec, naso imohai Dawidingo Anutuac womonnu enec. Emma ic sogong Anutuac sese faifaia, imoc menema uamedacfora ifingoc gume-cyunuec. Nga ic sogong imoc womong gareng yenengsac naric negecde, ngictehec yeneng kpac.” (1 Samue 21:1-6)

²⁷ Ifi dema yofi edeyunuec, “Ngicngo sabataac amma mi fingerec, sabatango ine ngicngac ngeneac amma fingerec. ²⁸ Ngicac Medac ye sabataac Kebu kecdengoc.”

3

¹ Yesungo naso monnu kpekpeturang amau enu ngic mong maria noboc homemea, ye ihai tarec. ² Nga ngic goa yeni Yesu yoacfu faigecdeac negensigec amma ngic imoc sabata nasou mengereude me kpac, imocac hembikecgec. ³ Hembikecgec Yesungo ngic marimangang yofi edeec, “Ge yacma botucin nau nanna.” ⁴ ifi dema yofi kpesiyemmeec, “Sabata nasou noc faka naric ambesonga, faka gombunga me mangana? Amma homebeso andae, yeni agengngina tinide me yunuhomenide?” Ifi deu yeneng engsac ning kpegec. ⁵ Ning kpegec yeng ubasinginaac negenghodungaima herea buu kic fikengfiha amma ngic yofi edeec, “Ge mariga sinena!” deu ngic ye maria sineu ngereec. ⁶ Ngereeu farisaio yeneng naso imohaingoc Herodeac arengfora yenearu ioha kemma dafiu mema kpegecdeac yoac dedzege anggec.

⁷ Anu Yesu nga medacfora yeni amabangec wama Gariraia dzohonnu kemmagec Gariraia bangecfunac habu kunengngo modacyunuec. ⁸ Ngicngac Yudaia bangecfunac nga Yerusareng taonnunac amma Idumaia bangecfunac nga Yodang edibigeng amma Tiro nga Sidong bangecfunac, habutoa imoc yeni Yesungo faka sasawa meec, imocac siduc negemma yearu hagec.

⁹ Nga Ngicngac homacngo hasikema Yesu igockebauac medacfora yeneng wage wegenac faigecdeac edeyunuec. ¹⁰ Nga ye ngic homac mengereyunuu hafeigoc yeneng kemma kpeseregecdeac hefacemegec. ¹¹ Nga asu seuhagoc yeneng Yesu hemma ngonducnema yofi dema kpacma degec, “Genoc Anutuac medac.” ¹² Ifi degec hania dekperagibauac Yesungo dederac ayemmeec.

¹³ Anu ye tikiu emma medac goa ubango negenggosi ayem-meecmoc, deu yearu kenggec. ¹⁴⁻¹⁵ Kenggec medac 12 meis-
ingyunuma aposoro kpac yemmeec. Yemmeu yeni yegoc
kecmagec yoac edekpou ayemmegecde nga hadehade nga
yafing kporacyemmegecdeac uayoac nga kuc yemmeec.

¹⁶ Ngic 12 meisingyunuec, yeneac kpacngina yofi, Simong,
kpara mong Petoro miec, ye ¹⁷ amma Dzebedaioac medahora
Yakobo nga munea Yohane, yereac kpacngira Boanerges
yemerec. Imocac titiha, parandangac medac. ¹⁸⁻¹⁹ Nga
Anderea amma Firipo nga Batoromaio amma Mataio nga
Toma amma Yakobo, imoc Arifaioac medac nga Tadaio amma
Simong Kananaio nga Yuda Karioto amaunac, yeng kecma
Yesu kerereu megec.

²⁰ Anu Yesungo amau kensikeu habutoango hama kpedzuc-
negec medacforagoc yakaneneac titing mong mi fingerec.
²¹ Wiacfora yeneng yofi negenggec, “Ye ubea sufude.” ifi
dema megecdeac kenggec.

²² Nga mitiac negen negengngic Yerusarennac hagec,
yeneng degec, “Ye hadehade nga yafing yeneac ngictaungina
Bedzeburu, yeac kucfu hadehade nga yafing ngicngac yen-
earunac kporacande.” ²³ Ifi degec Yesungo kpacyunuma yoac
heima yofi edeyunuec, “Satang yengenaocngoc dafi kporace-
meude? ²⁴ Bangec monggac ngicngac yeni ngaba angemema
tohogecdeu bangec imocngo naric mi fekefude, kpac. ²⁵ Nga
amamana mocgungo tohoma ngaba angemeudeu amamana
imocngo kpac anude. ²⁶ Nga Satangngo tohoma yengenaocn-
goc kporacemeudeu ye ifingoc kpac anude.

²⁷ Ngic mongngo ngic kuhagoc, yeac amau emma iwaiya
naric mi wangerude, kpac. Ye ngic kuhagoc imoc wi-
tickemaguc amea manau emma iwaiya tacde, imoc naric
wangerude.

²⁸ Foracngoc, ngicngac yeni kopocsic hania hania angan-
dae nga wiac hania haniaac deendema nga dedenggbaring
angandae, kopocsic ifia sasawa, imocac wawa fede, imoc
edengunuduae. ²⁹ Nga ngic mongngo Tiri Asu denggbar-
inggeude, yeac kopocsic ine wawaya mi fede. Kopocsihaac
turunga imoc fekengkechesande.” ³⁰ Yeneng degec, “Ye asu
seuhagoc.” imocac amma yeng ifi edeyunuec.

³¹ Anu Yesuac nonggo munafora yeneng sobennu ken-
sikema ngic mong suema degec, “Yesu ye mabeso.” ge
ifi edena. ³² Ifi degec Yesungo habu yeneac botucfu tac-
manu ngicngac yeneng edegec, “Nonggo munafocga ngadeau
namma ge hofocgudae.” ³³ Ifi degec yeng merengyemmeec,
“Damoc yeneng neac nonggo munafocna?” ³⁴ Ifi dema yegoc

momoc tacgec, kiwa yenearu fima yofi deec, “Nonggo mu-
nafocna imoc ngicngac ngeni yomoc tacdae. ³⁵ Nga ngic Anu-
tuac songo nga negen negeng modacma yeac ua mekecdae,
yeneng neac nonggo naing nga dacmunafocna.”

4

¹ Yesungo dzohong tegiau monggoc kemma ngicngac
edekpou ayemmeu homacngo yearu kpedzucnema hagec.
Imocac yeng gomba monnu emma ihai tacma edekpou ayem-
mec. ² Amma ye yoac heima yoac homac kpouyemmema
yofi deec,

³ “Negenggec, gbome kpegi kpegingic mongngo gbomea
kpegiudeac uau kenec. ⁴ Kemma kpegiu gbome goa mama
sinnu heiu neng yeneng hama nedacgec. ⁵ Nga goa haron-
gannu heiu ihai bangec efeanec feecac gbome imoc bic
nemonggema ereec. ⁶ Erema godea ine homac mi faiecac
wenacngo erema kpeu gbome imoc ururuema homeec. ⁷ Nga
gbome goa haseng manau heiu hasengngo yadima heihomeu
fora kpac anec.

⁸ Nga gbome goango bangec gombungau heima kpea
nemonggema fora gombunga anec. Monggac imoc gbomea
30 nga monggac 60 amma monggac 100, ifi fingerec.”
⁹ Yesungo ifi dema yofi edeyunuec, “Kedzahagoc yeng yoac
yomoc negembeso.”

¹⁰ Anu ngicngac habutoa kenggec medacfora 12 nga ngicn-
gac goa yegoc kecgec, yeneng yoac heihei imocac hania Yesu
kpesimigec ¹¹ yeng yofi edeyunuec, “Anutuac eucererenggac
negen negeng sufu sufuya, imoc ngeni bic ngemmengem-
mea. Nga ngicngac ngadeau kecdae, yeni ine yoac heiheius-
ingsac yoac sasawa negenggecde. ¹² Ifi anu

‘Yeni kicnginango hemma wiac mong ine mi henggecde nga
kedzacnginango negemma wiac mong sifu mi negen-
tegecgecde. Imocac yeni ubangina mi dzigeneu kopoc-
sicngina kpac ambacac kopocsic wawa mi anggecde.’ ”
(*Yesaia 6:9-10*)

¹³ Anu Yesungo yofi edeyunuec, “Ni yoac heima deduae,
ngeni imocac hania mi negendaeu yoac heiheiac hania goa
monggoc deba imoc ifingoc dafi negentegecgecde. ¹⁴ Gbome
kpegi kpegi ngicngo Anutuac yoac kpegieci. ¹⁵ Gbome sinnu
heiec, imoc ngic goa yeni yoara negenggec nga Satang ye ine
bic hama gbome ubanginau kpegi kpegia meickeude.

¹⁶ Nga gbome harongannu heiec, imoc ngic goa Anutuac
yoac negemma heresongogoc bic hoanggecgecde. ¹⁷ Amma
yoac ubanginau godea mi meecac naso wegenanecsac taru

Anutuac yoacac amma kpendzeng me yunukporac faka fingeru yeni makpegecde.

¹⁸ Nga gbome hasennu heiec, imoc goa yeni Anutuac yoac negenggec. ¹⁹ Negemma bangectoa bangec yomocac kekecac fagung nga dzofinacac faitobang nga wiac goaac hensongo angandae, imoc sasawango ubanginau kemema yoac hei-homeu fora mong mi fingerude.

²⁰ Nga gbome goa bangec kerehagocfu heiec, imoc ngic goango Anutuac yoac negemma mekecgec fora fingerude. Goango 30 nga goango 60 amma goango 100 meficgeude.”

²¹ Yesungo monggoc yofi edeyunuec, “Ngc mongngo kifa kpiacma pake bageau faima mi kperahaude me tatac bageu faiu tarude, imoc kpac. Kifa imoc tatahau faini tacande.

²² Wiac sufu sufuu fede, imoc kecma didiu fingectegerude nga wiac seme semea, imoc kecma kperagiau fingectegerude.

²³ Mong ye kedzahagocngo yoac yomoc negembeso.”

²⁴ Amma Yesungo yofi edeyunuec, “Ngeni yoac yomoc negentegecbisia. Ngeni wiac kpetea isinggema ngicngac yemmeandae, ngic yeneng kpete siriha ifiangoc isinggema turung kpoungemmegecde. Yeni kpoungemmema imocac siriha meemma monggoc ngemmegecde. ²⁵ Imoc yofiac, mong ye wiac goa femide, ye wiac monggoc migegecde. Nga mong ye wiac mong mi femide, yearunac wiabasic femide, imoc ifingoc wangegecde.”

²⁶⁻²⁷ Amma monggoc yofi deec, “Anutuac eucerereng-gac siriha, imoc ngic mongngo gbome kpegiec, ifi isoc. Kpegiu hadzing toforec feyac ammanu gbome imoc nesarima ereude. Nga imoc dafiac erede, imoc ngicngo mi negentegecde. ²⁸ Nga bangec yengenaoc wiac meyadiu erema tebang angkecde. Amma fora amma wadzima kpaueude. ²⁹ Kpaueu fora kpememe naso anu ye semeng bic kperecgeude.”

³⁰ Yesungo monggoc yofi deec, “Nenang Anutuac eucerereng-gac siriha yofi heima deni naric anude. ³¹⁻³² Anutuac eucerereng imoc mastet gbomea isoc. Mastet gbomea imoc gbome sasawa yeneac kapiangina. Nga imoc bangecfu faini erema yadima semeng uaac mondzang feracyunuma fawa kuneng angande. Nga sawau neng yeneng imocac noku-mucfu hama faec heima tacgecde.”

³³ Yesungo yoac heima yoac ifia homac dema ngicngac negen negengnginaac siriha Kebuac yoac edeyunuec.

³⁴ Amma yoac deec, imoc ine yoac heimasac edeyunukefec. Edeyunuma medacfora meyunuma tembuclu kemma hania dekperagima edeyunukefec.

³⁵ Anu ama marai anu Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Nenang dzohong noboc kenni.” ³⁶ Ifi deu yeni ngicngac habutoa wayunuma Yesu gombau bic tacmanu yeni ye wangepma kenggec. Kemmagec gomba goango ifingoc modacyunuec. ³⁷ Nga imohai firang engena kpeu tembong kucgoc kpeu dokungo gomba manau erema gomba mewakebeso anec. ³⁸ Anu Yesungo gomba ngadeau kparicgang heima gau femanu medacfora yeneng midima degec, “Kpoukpou, kemebesonga andimbe, ge imocac fagung mong mi annec me?” ³⁹ Ifi degec ye gauunac yacma firang kpetarimima dzohong yofi edeec, “Ge waickema fena!” ifi deu firang kpac anu dzohong imoc ning kpema eng feec.

⁴⁰ Feu Yesungo medac yeneac yofi deec, “Ngeni nocac kengec andae, negen negensingnina mong mi fede me?” ⁴¹ Ifi deu yeni kengec nga damutoa yombong amma kpesimegec, “Ye noc ngic, firang nga dzohongtoa yereng yeac enac tofohodape.”

5

¹ Anu dzohong ferecgema Gerasene bangecfu edigeng kenggec. ² Kensikema Yesungo gombaunac mamamu ngic mong asu seuhagocngo kicsereunac hama Yesu meficgec. ³ Ngic imoc ye kicsereu feyac angkefu ngic mongngo ye witickeudeacsoc mi anec. Nga yeni sengngo witickebeso ifingoc obohogec. ⁴ Ngic yeni naso homac hanimaria sengngo witickegec yeng seng kperecedarec nga hania aiengngo witickegec, imoc ifingoc kperecedarec. Nga ngic sasawa yeni ye mendanggegecdeac obohogec.

⁵ Ngic imoc ye hadzing toforec kicsereu nga fagannu arohoma yengenaoc sebia hocfu heiherecge angemekefec. ⁶ Amma ye hereaugoc Yesu hemma nedzikemma haniau makpeec. ⁷ Makpema serianguc arohoma deec, “Yesu Anutuac kicfu edeguduae, ge kpendzenu mi fainuna.” ⁸ Yesungo asu seuhagoc kporaru yearunac erema kenudeac edeec, imocac amma ngicngo ifi deec. ⁹ Ifi deu Yesungo yofi kpesimiec, “Ge kpacga merac?” kpesimiu deec, “Ni kpacna habutoa, nocac neni homac.”* ¹⁰ Ifi deu ye kporacyunuu bangec imoc mi wagecdeac seriyombonggema derecgec.

¹¹ Anu bangec botuc imohai berechabutoa mong fagang wegenacfu surukpema kecgec. ¹² Kecgec asu seuhagoc yeneng yofi dema desambic ammigece, “Ge suenununa berecfu kemeni.” ¹³ Ifi degec Yesungo negengyemmu yeni

* 5:9: “Kpacna Region” deec. Region imoc ami areng mong kpetea 5 tauseng me 6 tauseng.

ngicfunac erema berechabu yenearu kemegec. Kemegec berec yeni fagannunac nedzima dzohonnu kemema doku nema homedacgec. Nga berec homegec, yeneac kpetengina imoc 2 tauseng isoc.

¹⁴ Anu berecgareng yeneng kengec worama taonnu nga amabiscifu ngic kegec, yenearu kemma faka fingerec, imocac siduc edeyunugec yeneng imoc hengecdeac hagec. ¹⁵ Nga yeni Yesuaru hasikema henggec ngic hadehadehabugoc warac kefec, yeng negentegecma wamba heima taru yeni ye hemma kengecyunuec. ¹⁶ Nga ngic kicnginango faka imoc henggec, yeneng ngic hadehadegoc, yearu faka fingerec nga berec yeneac siduc momoc ngicngac ayemmegec.

¹⁷ Nga yeni yocac imoc negendacma Yesungo amabangecngina waudeac edegec. ¹⁸ Ifi edegec ye gombau emmanu ngic hadehadegoc ngereec, yeng yegoc kenudeac derecgeec. ¹⁹ Derecgeu Yesungo ine kpetarimima yofi deec, “Ge amagau kemma Kebungo geac ubea manganau wiac sasawa anggencac, imocac siduc tosofocga ayemmebesena.” ²⁰ Ifi deu ye kemma Yesungo faka sasawa yearu meec, imocac siduc Dekaporisi bangecfu ngicngac yocac dekperagiyemuec yeni imoc negemma kerecgec anggec.

²¹ Anu Yesungo gombau emma monggoc dzohong ferecgec hasike nammanu ngicngac homacngo yearu heockema kemma kpedzucnegec. ²² Kpedzucnemagec kpeketurang amaac gareng mong kpara Yairo, yeng hama Yesuac haniau makpema desambic amma deec, ²³ “Naroanna homebeso ande. Ge hama marigango witiau faina ngereude.” ²⁴ Edeu negemma kemmaec ngicngac habutoango hefacemema yearu hagec.

²⁵ Anu ngac mong ihaingoc nanec, ye sacherec amma kecmanu kifa 12 bic anec. ²⁶ Amma ye kpendzeng kpema dota homac yenearu kemma hiedzoya eng kpedzonggeu sebiau ngerec ngeree mong ine mi fingecmiu eng monggoc manganec. ²⁷⁻²⁸ Amma ngac imoc ye Yesuac siduc negemma ngicngac ngadenginausing kemma yofi negenec, “Ni ngakpia kpeserema ngereebadenoc.” ifi negemma Yesuac ngakpihereha kpesereec. ²⁹ Kpesereu imohaingoc sawa gbanggeu sebia nomanau kpendzenga kpac anu negengemeec.

³⁰ Nga Yesungo yofi negenec, kucna tosea ferecgedac, imocac amma habutoa yenearu dzigenema yofi kpesiyemmeec, “Merang ngakpina kpeseredac?” ³¹ Ifi deu medacfora yeneng degec, “Ngicngac homac yeneng hefacgumagec geng merang kpeserenude dema kpesinec, imoc mi heide.” ³² Nga Yesu ye ine ngacngo kpesereec, ye hentegerudeac fikengfiha anec. ³³ Ammanu ngac ye kengec kpeu dzonoma fedeu Yesuac

haniau makpema haniaya hafaangoc deficgedarec, nocac sebiau faka fingerec, imoc negenec. ³⁴ Deficgeu Yesungo yofi edeec, “Naroang, negen negensinggango mengeregudac. Ge sebiga ngereeu ruaegoc kenna!”

³⁵ Anu Yesungo yoac denammanungoc ngic goa yeneng kpebung garenggac amaunac hama Yairo edegec, “Naroangga bic homedac, kpoukpou monggoc ebic mi mina!” ³⁶ Ifi degec Yesungo yoacngina wama gareng yofi edeec, “Ge mi kengecguu, eng negensinggena.” ³⁷ Ifi dema habu kpetariyemmema Petoro nga Yakobo amma munea Yohane, yeni meyunuu kenggec. ³⁸ Kemma garenggac amau kensikema henu ngicngac habu yeni ubahodung amma kpeborongtoa kpema kiascongong anggec.

³⁹ Nga Yesungo ine ama manau emma ngicngac yofi edeyunuec, “Ngeni nocac kpeborong kpema kiacdae? Naroang ye mi homedac, ye gau fede.” ⁴⁰ ifi deu yeni dzomoremigec. Yeng ine ngicngac sasawa kporacyunuu ngadeau madacgec. Magec naroanggac nonggomama nga medacfora harebec meyunuu naroang feec, ihai enggec. ⁴¹ Emma mariaui mema yofi edeec, “Tarita koumi!” imocac titiha yofi, “Ngacbisic, ni edeguduae, ge yacna.” ⁴² Ifi deu naroang ye imohaingoc yacma kengha anu yeneng hemma kpidohoma negenggec imoc wiac engena anec. Naroang imoc ye kifaya 12 anec. ⁴³ Nga Yesungo faka fingerec, imoc mi deficgegecdeac seria deracyunuma naroang yaka migec neudeac edeyunuec.

6

¹ Yesungo bangec imoc wama yengena amabangehau kenu medacfora yeneng modacgec. ² Nga sabata naso anu ye kpekpeturang amau emma ngic edekpou ayemmeu ngicngac negemma tacgec yeneng kerectegec amma degec, “Negen negeng imoc merang kpoumiec nga uayoac merang miecac mariango faka kuhagoc ifia mekecde? ³ Ye Mariaac medac nga amamemengic. Ye Yakobo nga Yosec amma Yuda nga Simong yeneac dacngina nga naingfora yeni nenanggoc kecdae.” Yeni ifi dema dehesi amma wagec.

⁴ Nga Yesungo yofi edeyunuec, “Profeteac amafora nga sactosofora amma arengfora, yenengsac yeac ewea mi heiandae.” ⁵ Nga ye faka kuhagoc mong yenearu meudeacsoc mi anec. Ye ngic hafeigoc mocgu mocgusac mariango kpesereyunuu ngeregec. ⁶ Nga yeni mi negensinggegecac negenu naric mi anec. Amma ye guruama tackenec, imohai yerecgema edekpou ayemmeec.

⁷ Yesungo medacfora 12 kpacyunuma yohockang yohockang hendzicyunuma asu seuhagoc kporacgecdeac uayoac nga kuc yemmema sueyunuec. ⁸ Amma yeng yofi dema dederecege ayemmeec, “Ngeni singgac mefic mong mi mema yasusac mebisia. Ngeni yaka me hie mi mebisia amma dzo mong fadeng nabehau mi baribisia. ⁹ Ngeni hanitabe faima ngakpi yohockang ine mi mekembisia.” ¹⁰ Ifi dema yofi edeyunuec, “Ngeni kemma ama monnu kensikegec ngic yeneng ama heingemmegec ngeni ama imohai tacyac angkegec wisickeu wama amabangec monnu kembisia.

¹¹ Nga amabangec monnu kenggec ngic yeni mi hoangngunugecde amma yoacngina mi negenggecdeu ngeni haninginaunac yube kpegec mau amabangec imoc wabisia. Nga ngic yeni imoc hemma haniangina negentegecbisia.” ¹² Yesungo ifi deu yeni kemma ngicngac ubangina merenggecdeac Anutuac yoac edekpou ayemmegec. ¹³ Amma yeni hadehade nga yafing homac kporacyunugec nga ngicngac hafeigoc kerecngo nadzicyemmema mengereyunugec.

¹⁴ Yesuac siduc imoc bangeha bangeha sokoma kenu ngic-tau Herodengo yoac imoc negemma yofi negenec, “Yohane dokunadzicngo homecfunac gborima yarecac amma faka kuhagoc meudeac kuc femide.” ¹⁵ Ifi degec ngic goa yeneng degec, “Imoc Eria.” nga goango degec, “Ye profete. Profete warac kecegec, yeni isoc.” ¹⁶ Anu Herodengo ine yoac imoc negemma deec, “Yohane ubea kperecegeai, yennoc gboriec kecede.”

¹⁷⁻¹⁸ Nga Herodengo munea Firipoac enema kpara Herodia, ye hamangec mema mekefec. Faka imocac amma Yohanengo Herode yofi edeec, “Ge munagaac enema menec, imoc singngo mi dede.” Ifi deu Herodengo ngicfora edeyunuu Yohane mema witickema witicamau faigec. ¹⁹ Anu Herodiango Yohaneac herebu negenec. Negenu Herode ye ine Yohaneac kengec kpeu garenggeecac amma Herodiango kpeudeac sing obohoec. ²⁰ Imoc yofiac, Yohane ye ngic dindingac nga kpetiac, Herodengo imoc negentegecma heng-gareng ammikefec. Amma ye yeac yoac negemma naso homac negengyohoc meficgema sifu yoara negenudeac am-miec.

²¹ Kecma Herodiaac naso gombunga mong yofi fingerec. Herodengo fingec fingec nasoyau ngickuneng yeac bageau kecegec nga wasaingicforaac enara amma Gariraia bangec-funac ngicenara, yeni heitaiyunuma neneyaka ohoyem-megec. ²² Ohoyemmema tacmagec Herodiaac naroangngo hama kicnginau yegec fedeec. Fedeu Herode nga ngic yegoc

yaka negec, yeneng imoc hemma songo negenggec. Imocac amma ngictaungo naroanggac deec, “Ge wiac monggac negemma derecgenenna imoc naric gembade.” ²³ Dema nemuya monggac kpacfu yofi deseriec, “Ge wiac sasawa derecgenenna gengyombonggebade nga bangecna nobohaac dena mendzicma gembade.”

²⁴ Ifi deu naroang ye kemma nonggea kpesimiec, “Ni noc wiacac debade?” deu nonggeango deec, “Ge Yohane doku-nadzicac oruha dena.” ²⁵ Ifi deu naroang ye imohaingoc ngictau yearu kemma deec, “Yohane dokunadzicac oruha yagucngoc terau faima nennadeac anende.” ²⁶ Ifi deu ngictaungo ubaebic meec. Amma ngic tacgec, yeneac kicfu yoac bic deseriecac amma ine imoc wabesonga negenu naric mi anec. ²⁷ Nga ye imohaingoc wasaingic mong sueu Yohaneac hatea mehaudeac witicamau kenec. Kemma Yohaneac ubia kperecgema ²⁸ hatea imoc terau faima mehama naroang miu naroangngo imoc mekemma nonggea miec. ²⁹ Anu Yohaneac medacfora yeneng siduc imoc negemma kemma farenga mehama tonggogec.

³⁰ Aposoro yeni monggoc Yesuaru kpeturangge hama wiac sasawa anggec megec nga edekpou ayemmegec, imocac siduc ammigeac. ³¹ Nga ngicngac homac yeneng kengha anggecac tacnegeng nga yakaneneac titing mong mi fingerec. Imocac Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Ngeni hagec tembucnina kecnideac nigoc bangec kisiu kemma kecnegembisia.” ³² Ifi deu yeni tembucngina gombau emma bangec mong ngiha kpacfu kenggec.

³³ Kemmagec ngicngac homacngo ine yenemma yenen-tegecma taong tackenec, imohacnac nedzima warac warac ihai kensikegec. ³⁴ Kensikema Yesungo gombaunac mama ngicngac habutoa ifi yenemma yeneac ubahodung negenec. Nocac yeni rama garengngina kpac kecdae, ifi isoc kecgec. Ifi negemma wiac homac edekpou ayemmeec. ³⁵ Ayemmema kefu marai anu medacfora yeneng yearu hama degec, “Bangec yomoc ngiha kpac anu naso bic kendacde. ³⁶ Imocac ge ngicngac sueyununa ama tackende, imohai kemma yaka bummenec ambisia.” ³⁷ ifi degec yeng yofi deec, “Ngeneng yaka yemmegec negec.” Ifi deu merenggec, “Neni kemma 200 denarigo* yaka bumme hama yemmeni negecdeac denec me?” ³⁸ Ifi degec Yesungo yofi kpesiyemmeec, “Ngenearu ic sogong dafiguc fede, ngeni kemma henggec.” Ifi deu kenghemma edegec, “Ic sogong marimong nga kondungyang yohockang metacdimbe.”

* 6:37: 200 denari imoc burumaka 6ac bungngina isoc ande.

³⁹⁻⁴⁰ Ifi degec yeng ngicngac kpindzinnu matagecdeac edeyunuec. Edeyunuu yeni mama goa 100 nga goa 50 ifi habu mema kpindzinnu tackenggec. ⁴¹ Tacmagec Yesungo ic sogong marimong nga kondungyang yohockang imoc meec. Mema kiwa kurumennu fiu enu kenehema ic sogong tuema medacfora ngicngac gumecyunugecdeac yemmeec. Yem-mema kondungyang ifingoc mederema yemmu medacgec. ⁴² Mema ngicngac sasawango negebec amma ⁴³ ic sogong nga kondungyang tosea neti anggec feu kpedzucnegec kemema sakac 12 wakeec. ⁴⁴ Ngic yaka negec, imoc yeneac kpetengina 5 tauseng.

⁴⁵ Nedacgec wisickeu Yesungo ngicngac faiyunuudeac namma medacfora sueyunuu yeni waraima gombau emma Besaida taonnu kenggec. ⁴⁶ Kemmagec ye ngicngac faiyunuma numuudeac tikiu enec. ⁴⁷ Nga ama toforeyemmu gombango dzohong dzongiau kemmanu Yesungo tembuha yeigeng kefec. ⁴⁸ Kefu medacfora kemmagec ama werac wereckenggac firangngo kenggecfusing haecac puri kpebibiegec. Ifi anggec Yesungo yenemma yenearyeng dzohong witiau titi kemma feracyunubeso anec.

⁴⁹ Ye dzohong witiau titi kenecac yeni hemma ine wosongango hade, ifi negemma kengec amma arohogec ⁵⁰ yeng yofi bic edeyunuec, “Ngeni wosongina makiu, imoc ni, ngeni mi kengecngunuu.” ⁵¹ ifi dema gombau emma yenigoc taru firang kpac anec. Nga yeni ongangina worau kerectegec anggec. ⁵² Amma yeni herengina dzege dzegea feecac amma yakau faka fingerec, imoc mi negentegecgec.

⁵³ Anu yeni dzohong ferecema Genesarete bangecfu kensikema gombangina dzegegec tarec. ⁵⁴ Taru gombaunac mamagec ngicngac yeneng Yesu bic hensigec. ⁵⁵ Hensima amea amea nedzikemma ngicngac hafeigoc tofou faiyunuma, “Ye ihai me ihai kecede.” imoc negemma ihai meyunu hakecgec. ⁵⁶ Yesungo taonnu nga amabisicfu endaru ngicngac yeneng ngicngac hafeigoc meyunuma didiu faiyunugec ngakpia susiaac witiha kpeseregecdeac derecgegec. Amma kpeseregec, yeni sasawango ngeregec.

7

¹ Farisaio nga Yerusarennac mitiac negen negengngic goa yeneng Yesuaru hama kpeturanggema kecegec, ² imohai Yesuac medacfora goa yeni maringina mi dzuac dzuac yaka menec anggec yenenggec. ³ Imoc yofiac, farisaio nga

yudangic sasawango bangecfocnginaac singyoac modacma maringina dzuacmaguc yaka neandae.*

⁴ Amma yeni emenecfunac hama doku nadzic nadziha kpac yaka eng mi menec amma faka goa ifia momoc kpa-banggema angandae. Yeni kpakenec nga sokoc amma birikeng ifingoc dzuacmaguc neandae. ⁵ Ifi anu farisaio nga mitiac negen negengngic yeneng Yesu kpesimigec, “Medac-focga yeni nocac bangecfocnina nga esangabofocnina yeneac singyoac mi modacma maringina mi dzuac dzuac yaka eng menec angandae?” ⁶ ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Profete Yesaiango ngic ikoha ngeneacnoc kpefing fora yombong yofi ohoec,

‘Ngichabu yomoc yeni enacbibicngo sesehenuandae nga herenginango ine neac hereau kecdae. ⁷ Yeni ngicngac wiac kpouyemmeandae, imoc ngicac singyoac edekpou ayemmeandae amma ni eng dengerenugec hembra fora kpac angkecde.’ (Yesaia 29:13)

⁸ Ngeni Anutuac dedeseriyoac meickema ngic yeneac singyoac hoanggeandae.”

⁹ Amma monggoc yofi edeyunuec, “Ngeni ngenang singyoac hoanggeandaeac Anutuac dedeseriyoac meickeyombonggegecde. ¹⁰ Mosengo yoac mong yofi deec, ‘Ge nonggo manghocga seseheyurubesena.’ nga ‘Ngic mong ye nonggea me mamaac sowecyoac deude, ye homebeso.’ ” (Makekeng 20:12; 21:17; Sesememe 20:9; Dedeseri 5:16)

¹¹ Ngeneng ine yofi deandae, “Ngic mongngo nonggea me mama yofi edema deude, ‘Wiac gamba nanggugudeac dedua, imoc bic Anutuac sese† dedua.’ ¹² Ifi deu ngeni ngic nonggea me mama meficgeudeac dekpitari ammigecde. ¹³ Amma ngeni singyoacngina kpabanggema Anutuac yoac semema faka goa ifia homac angandae.”

¹⁴ Yesungo ifi dema ngichabu monggoc kpacyunuu hagec yofi edeyunuec, “Ngeni kedzac kpema negentegecdagec. ¹⁵ Wiac mongngo ngadeaunac kemeande, imocngo ngic uba-here naric mi heidzadzu kpeude, kpac. Nga ngic heremanaunac wiac ereande, imocngo ine ngic heidzadzu kpeude. ¹⁶ Ngic kedzahagoc kecde, yeng yoac yomoc negembeso.”

¹⁷ Ye ifi dema ngicngac wayunuma amau enu medacfora yeneng yoac heima deec, imocac kpesimigec yofi edeyunuec, ¹⁸ “Ngeni negen negentegecngina kpac, ifi isoc kecdaengoc. Ngadeaunac wiac mong heremanau kemeande, imocngo naric mi heidzadzu kpeude, ngeni imoc mi negentegecdae

* 7:3: Ge imocac hania “Yoaac goaac dedekperagi” imohai hennade. Hafac 1130

† 7:11: Sese imoc Hebraio yoacfusing Korban

me? ¹⁹ Wiac imocngo ubanginau mi kemeandea hereu kemema isinggeu keractennu kemeude.” Yesungo ifi dema yaka sasawa nenideac desorongaieac. ²⁰ Amma torokpema yofi deec, “Wiac mong ngic ubahereunac ereande, imocngo ine heidzadzu kpeude.

²¹⁻²² Nga ngic ubahereunac wiac yofia ereande, negen negeng mangana nga Kaiserofaka amma hamangecfaka nga ngickpekpe amma eweeneng mewa nga kic hodung amma manganaac areng meme nga ikoc faka amma faka sicsauha nga keracmangang amma desureyoac nga sebiengeng amma ubafong, ²³ imoc sasawango ubahereunac erema ngic heidzadzu kpeude.”

²⁴ Anu Yesungo yacma imohacnac kenec. Kemma Tiro nga Sidong amabangecfu kensikema ama monnu enec. Enu ngicngac yeni taong imohai siduha mi negenggedea, ifi negenec amma ye ine sufuma tarudeac obohoec. ²⁵⁻²⁶ Ammanu imohaingoc Sirofoinikia bangecfunac grikgac mongngo haec. Hama Yesuac haniu makpema naroanga asu seuhagoc kporacmiudeac derecgemiec. ²⁷ Derecgemiu Yesungo yofi edeac, “Nambarac yeni yaka warac warac nema gebecyunubeso. Nambarac yeneac yaka wangecyunuma kasi yenearu ukunide, imocngo faka gombunga kpac.”

²⁸ Ifi deu ngacngo meremmiec, “Kebu, imoc negenduae, amma kasi yeni sifu nambarac yeneng yaka kisisickegec tebo bageau maande, imocsac neandae.” ²⁹ ifi deu Yesungo yofi edeac, “Ge yoac ifi denecac kenna, hadehade ye naroangga bic wadac.” ³⁰ Ifi deu ngac ye ameau kemma henu hadehadengo naroanga bic wau naroang ye fefeau waickema feec.

³¹ Yesungo Tiro bangecfunac dzigenema Sidong taong fercegema Dekaporisi[‡] bangecfu sing kemma Gariraia dzohonnu kensikeec. ³² Kensikemanu ngicngac yeneng ngic mong kedzacfong nga yoac dedea enara ebiria, ye mehama Yesu mariango kpesereudeac desambic ammigec. ³³ Ifi degec negemma ye ngichabu yenearunac meickema ngic ngadeau faiu nanu gbongango kedzahau faima mariau sofohoma nedzaranga kpesereec. ³⁴ Kpeserema kurumennu fiu enu asu heima deec, “Effata!” Imocac titiha yofi, “Ge sarina!” ³⁵ Ifi deu ngic kedzaha bic sariu nedzaranga monggoc merenu yoac tongganang deec.

³⁶ Ifi deu Yesungo faka fingerecmoc, imoc ngicngac yeneng mi deyadigecdea seria yombong deracyunuu yeni ine imoc monggoc deyadiyombonggema degec. ³⁷ Ifi degec ngicngac yeni homac wareckema kerecgec amma degec, “Ye wiac

[‡] 7:31: Dekaporisi imoc titiha taong 10.

sasawa mema kecde, imoc ngereeyombonggedacde. Ye ngicngac kedzacfong yeneac kedzac mesariude nga yoacngina kpac, yeni yoac meficgemyemmeude.”

8

¹ Naso imohai ngicngac habutoa yeni monggoc Yesuaru hama kpeturanggegec. Nga yakangina kpac anu Yesungo medacfora kpacyunuma yofi edeyunuec, ² “Ngcngac yomoc yeni yakangina kpac uameme harebec bic nigoc kecdauac ubana manganede. ³ Goa yeni amabangec hereaunac hagecac yakaya kpacfu sueyunuba amanginau kengkecma kicgigi ayemmebacac.” ⁴ Ifi deu medacfora yeneng degec, “Nenang bangec kisi yofiau yaka dafiu meficgema habutoa yemmeni gebecyunuude?” ⁵ ifi degec Yesungo kpesiyemmeec, “Ngeni ic sogong dafiguc mekecdac?” deu yeni “Seweng” degec.

⁶ Ifi degec negemma Yesungo habu bangecfu matagecdeac edeyunuec. Edeyunuma ic sogong seweng mema Anutuac ubangerec dema tuema medacfora yemmeu yeneng mederema ngicngac arennu yemmegec. ⁷ Amma ye kondungyangbisic bisic goa metagecmoc, imoc ifingoc Anutu ubangerec edema faiyemmegecdeac edeyunuec. ⁸ Faiyemmegec yeni negec gebecyunu yaka tosea tarec, imoc mema kpedzucnegec sakac 7 anec. ⁹ Nga ngic 4 tauseng ihai tacgec, yeni negec wisickeu sueyunuu kengha anggec. ¹⁰ Nga Yesu ye imohaingoc medacforagoc gombau emma Darimanuta bangecfu kenggec.

¹¹ Farisaio yeneng hama Yesugoc yoacngina engemmama anec. Yeni kuha isinggecdeac faka kuhagoc mong kurumennunac meu henggecdeac derecgemigec. ¹² Ifi degec yeng ongaasuyau ebic meficgema yofi deec, “Naso yomocac ngicngac ngeni nocac faka kuhagoc henggecdeac derecgeandae? Foracngoc, ngicngacareng yomoc ngenearu faka kuhagoc mong naric mi fingecongemmeude, imoc edengunuduae.” ¹³ Ifi dema ngic imoc wayunuma gombau monggoc emma dzohong nobocgeng kenggec.

¹⁴ Naso imohai medac yeni ic sogong nigecyunu mocgusac gombau taru mekenggec. ¹⁵ Nga Yesungo gorongina kpema yofi edeyunuec, “Ngeni farisaio nga Herode yeneac yis, imocac henghomema kechisia.” ¹⁶ ifi deu yenaocngoc denegeng amma degec, “Nenang ic sogonnina kpac, imocac amma ifi dede.” ¹⁷ Ifi denegeng anggec ye imoc negemma edeyunuec, “Ngeni ic sogong mi mehadauac denegeng andae nga ngeni yoac imoc wagec. Ngeni herenegen negengngina dzege dzegeaac amma wiac mong mi negentegecdae.

¹⁸ Ngeni kicnginagocngo wiac mi hengandae nga kedzacnginagoc ammanu wiac mi negengandae.

¹⁹ Ni ic sogong 5 tuema ngic 5 tauseng gumecyunuba tosea taru sakac dafiguc kpedzucnegec wakeec, imoc bic nigecngunuec me?" Kpesiyemmeu yeni 12 degec. ²⁰ "Anu monggoc ic sogong 7 tuema ngic 4 tauseng gumecyunuba tosea taru sakac dafiguc kpedzucnegec wakeec?" kpesiu yeni 7 degec. ²¹ Ifi degec yeng yofi edeyunuec, "Ngeni yaguc ifingoc negen negengngina mi ireckedengoc."

²² Anu yeni Betsaida amabangecfu kensikemagec ngicngac yeneng ngic kicpiscic mong Yesuaru mehama mariango kpesereudeac desambic ammigece. ²³ Ifi anggec ye kicpiscic mariaua mema guruama ngadeau hesicke kemma kiwau sofohoma mariango witiau faima kpesimiec, "Ge wiac mong hennec me?" ²⁴ Kpesimiu kicpiscic yeng kic fima deec, "Ngic yeni siricngina ic isoc yenemba kengha andae." ²⁵ Ifi deu Yesungo kiwau maria monggoc faiu ngereema wiac sasawa gombunga nga dindingac henec. ²⁶ Henu suema yofi edeec, "Ge amagau kemma taonnusing mi embesena."

²⁷ Amma Yesungo medacfora yenigoc Kaisarea Firipo taonnu kenggec. Sinnu kemmagec yeng medacfora yofi kpesiyemmeec, "Ngicngac yeni neac merac deandae?" ²⁸ Ifi deu degec, "Ngic goango Yohane dokunadzic deandae nga goango Eria amma goa yeneng ine profete mong esea deandae." ²⁹ Ifi degec yofi kpesiyemmeec, "Anu ngeni ngenaoc ine neac merac deandae?" deu Petorongo deec, "Ge Messia." ³⁰ Ifi deu yeng yoac imoc ngic mong mi edeyunugecdeac deracyunuec.

³¹ Anu Yesungo yofi edekpou ayemmeec, "Ngicac Medac ye kpendzeng homac kpebeso. Yudangic enarafocngina nga womong gareng enara amma mitiac negen negengngic yeneng ye ubango wama kpegec homebeso. Homeu uameme harebec ammanu monggoc gborima yacheso." ³² Yoac imocac didiu yombong edeyunuu Petorongo ngadeau wangec kemma tembucfu namma kpetarimiyombonggeec. ³³ Kpetarimiu Yesungo dzigenema kiwa medac yenearu fima Petoro kpetarimima edeec, "Satang, ge ngadenau hakenna. Ge wiac negennec, imoc Anutuarunac kpac, imocngo ine ngicac negen negeng ande."

³⁴ Yesungo habu nga medacfora kpacyunuma yofi edeyunuec, "Ngic mong ye ni modacnubeso negendeu ye yengena ubasebiaac songo memama mariponga miacma tofohoma modacnubeso. ³⁵ Imoc yofiac, ngic mong ye kekeha segereudeac negemma uaya mede, ye kekeha sufumiude. Nga ngic mong ye neac amma nga siduc gombungac amma kekeha waude, ye ine kekeha fingeelmiude. ³⁶ Imocac

ngic mongngo bangectoa bangec yomocac wiac sasawa meficgeecac kekeha ukuu sufuude, imocngo ngic naric mi meficgeude. ³⁷ Ngickekec monggoc memeaac sing mong mi fede. ³⁸ Imoc yofiac, ngic mongngo neac negenu gameagoc anude amma neac yoacnaac negenu gameagoc ande, yearu yofi fingerude, Ngicac Medacngo Mamaac kuc nga kibikperagiau angero kpetiac yenigoc haude, yeng ngic imoc yeac ifingoc negenu gameagoc anude.”

9

¹ Yesungo torokpema yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngic yomoc nandae, ngenearunac goa mi homemagec Anutuac eucerereng kuhagoc fingectegeru henggecde, imoc eden-gunuduae.”

² Anu uameme 6 wisickemanu Yesungo Petoro nga Yakobo amma Yohane meyunuu tikitoa herea monnu tembucongina kegcgecdeac enggec. Emma sebia kicnginau heimeremma siriha mong yombong anec. ³ Ngakpia hereha kperagima kongac koporacac yombong anec. Bangecfu ngic mongngo wamba kongac kongac ifia naric mi meficgeude. ⁴ Anu imohaingoc Mose nga Eria fingecyemmema Yesugoc yoac denegeng anoc. ⁵ Ifi anggec Petorongo Yesu edeec, “Kpoukpou, yei kecni songea andeac bedzo bedzo harebec meni. Geac mong nga Moseac mong amma Eriaac mong.” ⁶ Yeni homac kengecyunuecac ye noc wiac debeso, imoc obohoec. ⁷ Ifi nammagec hoeng mongngo hama semeyunumanu hoeng manaunac yoacudumeng mong yofi fingerec, “Yomoc neac Songomedacna, ngeni yeac yoac negembisial!” ⁸ Yoac wisickeu imohaingoc yeni fikengfiha amma Yesungosac yenigoc nanu henggec nga ngic mong mi henggec.

⁹ Nga yeni tikiunac mamagec Yesungo deracyunuma yofi deec, “Ngeni wiac hendaumoc, imocac siduc ngic mi edeyunubisia. Kecma Ngicac Medac homecfunac gborima yaruguc ine debisia.” ¹⁰ Edeyunuu medac yenaocngoc kpesiemegec, “Homecfunac gborima yacyac, imocac hania dafi?”

¹¹ Yeni yofi dema kpesimigec, “Mitiac negen negengngic yeni dafiac Eriango waraima haudeac deandae?” ¹² Ifi degec yofi edeyunuec, “Eriangonoc hama wiac sasawa memengere anude. Nga mitikibiu yofi oho ohoya fede, ‘Ngicac Medac ye kpendzeng homac kpeu desure ammigecde.’ imoc dafiac negensidae?” ¹³ Amma yofi edengunuba, “Eria ye bic haec nga ngic yeni songonginaac arennu faka hania hania ammigec, imoc yeacnoc oho ohoya fede.”

¹⁴ Yeni tikiunac mama medacfora goa yeneng yenearu hama henggec ngicngac homac yeneac botucfu mitiac negen

negengngic yenigoc yoacngina engemmama anec. ¹⁵ Nga ngicngac nanggec, yeneng Yesu hemma kpidohoma bic nedzikiemma wenacngerec demigec. ¹⁶ Ifi anggec Yesungo kpesiyemmeec, “Ngeni nocac yoacngina engemmama ande?” ¹⁷ Ifi deu habu yenearunac ngic mongngo deec, “Kpoukpou, hadehade mong yoara kpacngo medacnaac enac mema medzickeu gearu mehaduae.

¹⁸ Nga hadehadengo naso homac ye mema kpekpefac ammiande. Ammiu ye hanimaria goriu enaraunac nambang sofororoc ereu enara kirandziande. Imocac medacfoaga yeneng asu mangana kporacmigecdeac deba yeni kporacbi-biema wadau.” ¹⁹ Ifi deu Yesungo yofi merenec, “Areng yomoc ngeni negen negensingngina kpac yombong. Ni ngenigoc naso herea monggoc tacbadeac modzona tide. Ngeni medac imoc megec hau.” ²⁰ Ifi deu mekenggec hadehadengo Yesu hemma medac kpefahau bangecfu makpeec. Makpeu enaraunac nambang nga sofororoc ereec.

²¹ Ereu Yesungo mama kpesimiec, “Hafei yomoc noc nasoac hanahema fingeccmiec?” deu mamango deec, “Imoc sabahaungoc fingeccmiec. ²² Fingeccmiu hadehadengo naso homacngoc medac kpehomeudeac gerecfu me dokuu kpe-fahau kemeande. Nga ge meficnurunadeacsoc andeu sifu ubaga manganeu meficnuruna.” ²³ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Imoc ambadeacsoc, denec. Ngic mong ye negens-inggede, yearu wiac sasawa naric fingerude.” ²⁴ Ifi deu imo-haingoc medac mamango arohoma deec, “Ni negensingguba negen negensinna wegenedeac geng meficnuna.”

²⁵ Ifi deu ngicngac homacngo Yesuaru nedzima kenggec yeng yenemma asu seuhagoc yoac seria ammima yofi edeec, “Asu kedzacfong amma yoacga kpac, ni edeguduae, ge medac imoc wama erema kemma monggoc dzigenema yearu mi kembesena.” ²⁶ Ifi deu hadehadengo kucgoc yombong arohoma tima erema kenu medac ye homemea isoc feec. Feu ngic yeneng imoc hemma bic homedac degec. ²⁷ Ifi degec Yesungo ine mariau mema miaru yarec.

²⁸ Yaru Yesungo amau enu medacfora yeneng tembuclu yegoc tacma kpesimigec, “Neni dafiacc hadehade imoc kporacnideac obohoding?” ²⁹ Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Hadehade ifia yakasege kecma nunumungo kporachesa.”

³⁰ Yesu nga medacfora yeni ama imoc wama yofi negemma Gariraia bangec ferecgema kenggec, “Ngicngac yeneng imoc mi negembisia.” ³¹ Nga ye imohai kemma medacfora yofi edekpou ayemmeec, “Ngicngac yeni Ngicac Medac kererema

ngic yeneac mariu faigecde. Faigec yeneng ye kpegec homeude. Homeu uameme harebec ammanu gborima monggoc yarude.” ³² Ifi deu yeni ine imoc mi negentegecma kpesigecdeac kengecyunuec.

³³ Anu Yesungo Kafanaung taonnu kensikema amau emma medacfora yofi kpesiyemmeec, “Ngeni sinnu noc wiacac denegeng andau?” ³⁴ Kpesiyemmeu waickema tacgec nocac yeni sinnu yenanggarunac merang engena kecde, imocac denegeng anggec. ³⁵ Tacgec Yesungo medacfora 12 kpacyunuma yofi edeyunuec, “Ngic mong ye enara kecbeso negende, yeng ngic tosofora sasawa, ngeneac ngadeu kecma ngeneac kingangkpekpe ambeso.” ³⁶ Ifi dema nambarac yeneanunac mong mema botucnginau faima hoanggema yofi edeyunuec, ³⁷ “Ngic mong ye nambarac yeneanunac mong yofia neac kpacfu hoanggeude, ye ni hoannuude. Nga ngic mong ni hoannuude, yeng nisac mi hoannuude, kpac. Yeng Anutu suenuec, ye ifingoc hoanggeude.”

³⁸ Anu Yohanengo Yesu yofi edeec, “Kpoukpou, ngic mong ye geac kpacfu hadehade nga yafing kporacyemmeu hend-ing. Amma ye nenangoc mi kecdeac kpetarimiding.” ³⁹ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngeni mi kpetarimibisia. Ngic mong ye neac kpacfu ua mong kuhagoc meude, yeng kpacna bic mi demanganeude. ⁴⁰ Ngic mong ye neneac ngaba mi ande, yeng ogonina anude. ⁴¹ Nga ngic mong ye ngeni Kristoac medac dema doku kpakenecfu kpengemmeu negecde, foracngoc, yeng wiac imocac buma mi obohoute, imoc edengunuduae.”

⁴² “Amma nambarac kapia mongngo ni negensinnukecde, ngic mongngo nambarac ifia faka mangana kpoumibacac amma ye yagucnoc dzamandzingtoa ubeau ubahemima kondungtoau ukugec kemeu, imocngo ngic yearu ngeree-bac. ⁴³ Nga mariga mongngo anggeni kopocsic meficgenadeu ge imoc herecgema ukubesena. Mariga yohockanggoc kecma hofeac gerec pispic pispicka kpac, imohai kemebanggac maritegec kecma kekecseriu enna ngereeude.

⁴⁴ ‘Hofeu kamangina mi homeude nga gerecngo mi pispickeude.’ (Yesaia 66:24)

⁴⁵ Amma haniga mongngo anggeni kopocsic meficgenadeu imoc herecge ukubesena. Haniga yohockanggoc kecma hofeu kemebanggac hanitegec kecma kekecseriu enna ngereeude.

⁴⁶ ‘Hofeu kamangina mi homeude nga gerecngo mi pispickeude.’

⁴⁷ Me kicga mongngo anggeni kopocsic meficgenadeu imoc mesiukubesena. Kicga yohockanggoc kecma hofeu ke-

membanggak kicga mocgusacgoc kecma Anutuac eucerereng manau enna ngereeude.

48 'Hofeu kamangina mi homeude nga gerecngo mi pisickeude.'

49 Ngicngac kondung hosoandae, ifi isoc ngicngac sasawa gerecngo hosoyunubesonga. 50 Kondung imoc wiac gom-bunga nga imocngo ine kiacma songea kpac anudeu geng songea monggoc naric mi meficgenade. Ngeni kondung songea ubaherenginau mekecma ruaefaka angemmebisia."

10

1 Yesungo bangec imoc wama Yudaia bangecfu Yodang nobocgengau kenec. Kensikeu ngicngac habutoango yearu monggoc kemma kpeturanggegec. Kpeturanggegec ye fakaya modacma edekpou ayemmeec. 2 Nga farisaio goa yeni ye tobanggegecdeac negemma kpesimigec, "Ngc mong ye enema naric waude, imoc singngo dede me kpac?" 3 ifi degec yofi merengyemmeec, "Mosengo imocac dedeseriyoac dafi ngemmeec?" 4 ifi deu yeneng degec,

"Mosengo yofi naric annideac deec, 'Mong ye ngac wabeso dema yeng wawakibi mima wau kembeso.'" (*Dedeseri 24:1-4*)

5 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, "Ngeni ngic ubaseri nga herengina dzege dzegea, imocac Mosengo dedeseriyoac imoc ohongemmeec. 6 Nga hanac hanaheau Anutungo siricngira ngic nga ngac anecdeac, ifi meficyuruec. (*Fingec fingec 1:27; 5:2*)

7 Imocac amma ngicngo nonggomama wayuruma enemaaru kpeketahou 8 yegoc sebi mocgu anecde. Ifi anecdeac yohockang monggoc mi andape, yeri sebi mocgu anecde. (*Fingec fingec 2:24*)

9 Anutungo wiac dzegeec, imoc ngicngo naric mi herecgebeso."

10 Nga yeni amau monggoc emma medacfora yeneng imocac kpesimigec 11 Yesungo yofi edeyunuec, "Ngc mongngo enema wama ngac mong meude, ye serofaka enema esea ammiude. 12 Nga ngac mongngo ewea wama ngic mong meude, ye serofaka ammiude."

13 Ngicngac goa yeni Yesungo nambaracfcngina mari-ango kpesereyunuudeac meyunu hagec. Hagec medacfora yeneng ine kpetariyemmegec. 14 Ifi anggec Yesungo imoc hemma negenu homac manganau yofi edeyunuec, "Nam-baracbisic yeni nearu naric hagec, ngeni kpae mi heiyem-megec. Kurumenggac eucerereng imoc nambaracbisic yofia yeneac. 15 Foracngoc, ngic mong ye nambarac kapia yeni isoc

mi anudeu ye Anutuac eucererennu naric mi enude, imoc edengunuduae.”¹⁶ Ifi dema nambarac tabucyunuma maria witinginau faima kenecyunuec.

¹⁷ Yesungo kembesonga kemmanu ngic mongngo yearu nedzikiemma yeac kicfu fafoc heima kpesimiec, “Kpoukpou gombunga, ni dafi amma kekecseriac maridzoming mebade?”¹⁸ ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge nocac gombunga denennec? Anutu mocgungo gombunga kecde.

¹⁹ Ge dedeseriyoac bic negennec,

‘Ge ngicngac mi yunuhomesena, kaisero mi ambesena, hamangec mi mebesena, enacfu faifai mi ambesena, ngic yeneac wiac mong mi wangecyunubesena, nonggo manghocga seseheyurubesena.’” (*Makekeng 20:12-16; Dedeseri 5:16-20*)

²⁰ Ifi deu yeng meremma edeec, “Kpoukpou, ge denec, imoc sasawa sebigborinaungoc angereai.”²¹ Ifi deu Yesungo yearu kic fima yeac songo negemma yofi edeec, “Ge wiac mocguac kpedadanggenec. Ge kemma finacga sasawa fegende, imoc suena dzo kirecgeu imoc ngicngac makpekpea yemmebesena. Ifi anna kurumenggac dzofinac fingeccenu hama modacnubesena!”²² Ifi deu ngic ye ubea manganau negengebirima kenec nocac ye dzofinaha homac femiec.

²³ Kenu Yesungo fikengfiha amma medacfora yofi edeyunuec, “Ngic dzofinactoanginagoc yeneng Anutuac eucerereng manau enggecdeac ambibieyombonggegecde.”

²⁴ Ifi deu medac yeneng yoac imoc negemma kerectegec anggec monggoc yofi edeyunuec, “Nambaracfocna negenggec, ngic finactoayagocngo Anutuac eucerereng manau engeng, imoc uatoayagoc.”²⁵ Kamerengo bungic singau engeng, imoc ua efea nga dzofinactoagoc yeng Anutuac eucererennu engeng, imocngo ine uatoayagoc.”

²⁶ Ifi deu yeni kerectegec yombong amma degec, “Ifi anu merang naric komoc kpeude?”

²⁷ Ifi degec Yesungo kiwa yenearu fima yofi deec, “Ngicngac yeni imoc ambibiema wagecde nga Anutungo wiac sasawa naric mema wiac monggac mi obohoude.”²⁸ Ifi deu Petorongo deec, “Negennec, neni wiacnina sasawa wadacma ge modacguma kecdimbe.”

²⁹ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ni fora yombong edengunuba, ngic mong ye amabangeha me daramunea me nonggomama me nambaracfora me amauaya, imoc neac nga siduc gombungac amma waude,³⁰ yeng turunga mi obohoude. Amma ye wiac wadac, imocac turunga naso 100 monggoc meude. Ngicngac yeni naso yomohai ama nga daramuna amma nonggonasia nga nambaracfora amma amaua migeccde, imoc

sisic ammima kpekporac ammimagec mekefude. Nga ngade bangec siraha mong haude, imohai Kebungo kekecseri ifingoc miude. ³¹ Anu ngic warac warac kecdae, yenearunac homacngo ngadea anggecde nga ngadea kecdae, yenearunac homacngo warac warac anggecde.”

³² Anu yeni sing modacma Yerusarennu kengkecmagec Yesungo waraiu medacfora yeni ye modacma negenggec wiac kuneng anec nga goa ye modacgec, yeneng kengec anggec. Nga Yesungo medacfora 12 ngadeau meyunuma wiac fingecmiude, imocac yocac edeyunuec. ³³ “Negenggec, nenang Yerusarennu endimbe. Enni ngic yeneng Ngicac Medac womong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeneac mariu faigec, yeneng ye homeudeac desigecde. Desima ye bangec monnunac ngic Anutu mi negemmidae, yeneac mariu faigecde. ³⁴ Faigec, yeneng faifagoc ammima sofohoma dzikacngo kpema kpehomegecde. Nga uameme harebec ammanu ye monggoc gborima yarude.”

³⁵ Anu Dzebedaioc medahora, Yakobo nga Yohane, yereng Yesuaru kemma deoc, “Kpoukpou, neri wiac monggac derecgede anecmenadeac negendipe?” ³⁶ Ifi deec kpesiyemerec, “Ni noc wiac anecmebadeac negendape?” ³⁷ Kpesiyemeru deoc, “Kecma kibikperagigau nerearunac mongngo foigau nga mongngo kanagau tacede, imoc deserinemecna.”

³⁸ Ifi deec Yesungo yofi edeyuruec, “Ngeri wiac kpesidape, imocac hania mi negenghomedape. Neng kpendzenggac kpakenecfu nebade, ngeri imoc ifingoc neecdeac dedape nga doku nadzicbade, ngeri imohai nadzirecde me?” ³⁹ Ifi deu yereng deoc, “Oc, naric andede.” ifi deec Yesungo yofi edeyuruec, “Ni kpakenecfu nebade, imoc ngeri ifingoc neecde nga doku nadzicbade, imoc ngeri ifingoc nadzirecde. ⁴⁰ Nga merang foinau me kananau tarude, imocac fora ine neng naric mi desibade. Tatac imoc ngic damoc yeneac mengec mengerea fede, yeneng ihai tacgecde.”

⁴¹ Anu medacfora 10 yeneng imoc negemma Yohane nga Yakobo yereac negenggec manganec. ⁴² Manganu Yesungo kpacyunuu kenggec yofi edeyunuec, “Bangec monnunac ngicngac enarafocngina deyecdeyemmea, yeni ngicngac yeneac ngickuneng siricfu yenigoc kecandaeac kuc feyemmede. Nga kunengfocngina yeni kuc feyemmeu ngicngacfocngina yeneng yocacngina modacgecde, ngeni imocnoc negendae. ⁴³ Nga ngenearu faka ifia ine mi fingecbeso, kpac. Ngenearunac ngic mongngo engena kecbeso amide, yeng ine botucnginau kingang kpekpengina kecbeso. ⁴⁴ Amma ngeneac botucfunac mongngo warac warac ambeso

ammide, yeng tosofora sasawa, yeneac wanacngic kecbeso. ⁴⁵ Imoc yofiac, ngicngac yeneng Ngicac Medac kingang kpemigeacdeac mi maec, kpac. Yeng ine yeneac kingang kpema ngicngac homac yungecyunuma kekeha wau yeneac doudeac maec.”

⁴⁶ Yesu nga medacfora yeni Yeriko taonnu kensikegec. Ihai kecma ngicngac habutoa yenahafoc Yeriko monggoc wagec. Wamagec ngic kicpiscic mong kpara Batimaio, imocac titiha Timaioac medac, yeng sing tegiau tacma iwaiac derecgekefec. ⁴⁷ Derecgekefu Yesu Nadzarete taonnunac, yeng hama kende, yeni yocac ifi degec ye imoc negemma kucgoc kpacma deec, “Yesu, Dawidiac bangec, ge neacnec ubaga manganeu.” ⁴⁸ Ye serima ifi kparu ngicngac homacngo waicke tarudeac edegec. Edegec yeng ine seria monggoc kparec, “Dawidiac bangec, ge neacnec ubaga manganeu.”

⁴⁹ Kparu Yesungo namma yofi deec, “Ngeni kpacgec ye nearu hau.” deu ngic yeneng ngic kicpiscicac kpacma degec, “Ye kpacgude, ge ubaga ngereeu yacma kenna.” ⁵⁰ Ifi degec ngic ye ngakpihereha ukuma futucke yacma Yesuaru kenec. ⁵¹ Kenu Yesungo kpesimiec, “Ni noc wiac anggembadeac negennec?” deu ngic kickundungngo deec, “Kpoukpou, kicfifi ambadeac negenduae.” ⁵² Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Negen negensinggango mengeregudac imocac naric kenna!” Ifi deu ye imohaingoc kicfifi amma Yesu sinnu modacma kenec.

11

¹ Anu yeni kengkecma Yerusareng taong mewegenebeso amma Oriwa tikiu Betefage nga Betani amabangec tarocfu kensikegec. Kensikemagec Yesungo medacfora yeneacunac ngic yohockang sueyuruma yofi deec, ² “Ngeri dindingac kemma guruama sing enarau tacde, imohai emma donggi medaha mong ngicngo witiau mi tatara, imoc witickegec nande, ngeri imoc meficgema witic yungecma mema haec. ³ Yungerec ngic mongngo kpesingemecma deude, ‘Ngeri dafi anecdeac andape?’ ifi deu yofi edebesera, ‘Kebungo imocgoc ua meudeac dede.’ ifi deec minginango donggi bic faiu haude.”

⁴ Ifi deu yeri kemma donggi medaha sinnu ama naguyau witic witickea nanec, imoc hemma yungeroc. ⁵ Yungerec ngic goa ihai nanggec, yeneng yeremma degec, “Ngeri dafi negemma donggi medaha yungecdape?” ⁶ Ifi degec yeri Yesungo yocac edeyuruec, imoc edeyunuec yeni negemma wayurugec kenec. ⁷ Kemma donggi Yesuaru mekemma ngakpingira herea hesima donggi medaha witiau tiameec Yesungo imocac witiau tarec. ⁸ Taru ngicngac homacngo

ngakpingina herea hesima sinnu tiamegec goango ua tegiaunac ic fawa herecgema sinnu faikenggec.

⁹ Nga ngicngac kiwau kenggec nga ngadeau modacgec, yeneng kpacma yofi degec,

“Ohec, ngic Kebuac kpacfu hade, ye kenehagoc, hosanna.

(Mitiyegec 118:26)

¹⁰ Mannina Dawidiac eucerereng hade, imoc kenehagoc. Wi kurumennu kpara dengeregec, ohec waec, hosanna.”

¹¹ Yesungo ifi Yerusarennu emma Anutuac womonnu enec. Emma hennegeng andacma ama marai anecac medacfora ¹² meyunuu Betania amau kenggec.

¹² Wereckengau yeni Betania wama mama Yesungo hereaac homeec. ¹³ Homema hereau fima fig ic mong maria tengging tengging henec. Hemma negenu foragoc isoc anu ic haniau kensikema maria meficgeec. Fig nasoya mi anecac ifi anec. ¹⁴ Nga ye fora hofocma ic yofi edeec, “Gearunac ngic mongngo fora monggoc mi nebeso.” ifi deu medacfora yeneng yoac imoc negenggec.

¹⁵ Yesungo Yerusarennu kensikema Anutuac womonggac oda manau enec. Emma ngic wiac emekpesi anggec, yeni imohacnac kporacyunuec. Ye ngic hiedzo emekpesi anggec, yeneac tebo heimerenec nga kebesac emegec, yeneac tatac heimeremma ¹⁶ Anutuac womong manau wiac ifia meenggecdeac kpetariyemmeec. ¹⁷ Kpetariyemmema yofi edekpou ayemmeec, “Yoac yofi oho ohoya fede,

‘Amana imoc bangeha bangeha ngicngac sasawa yeneac nunumuama, kpara ifi kpacbesonga.’ *(Yesaia 56:7)*

Nga ngeneng merenggec imoc ine hamangecngic yeneac sufu sufuama ande.” *(Yeremaia 7:11)*

¹⁸ Ifi deu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeneng imoc negemma ye kpegecdeac sing hofocgec. Nga habu sasawango yeac kpoukpouyaac negenggec engena anec nga yeni ine yeac kengecyunuec. ¹⁹ Nga ama marai anu Yesu nga medacfora yeni taong wama kenggec.

²⁰ Wereckengau yeni sinnu kemma henggec fig ic imoc godeaunacngoc sokuema nanec. ²¹ Nanu Petorongo imoc hemma negensima Yesu edeec, “Kpoukpou ge henna, ge fig ic soweckedang, imoc bic ururuema nande.” ²² ifi deu Yesungo yofi merennec, “Ngeni Anutu negensinggebisia. ²³ Foracngoc, ngic mong ye ubeau negengyohoha kpac kecma wiac mong me mong dema imocac fora fingerudeac negensiudeu yeng tiki edimoc yacma kondunnu kemeu deu imoc foranoc fingerude, imoc edengunuduae. ²⁴ Ni imocac amma

yofi edengunuduae, ngeni wiac imocac me imocac negensima menide, ifi negemma negensinggema numugec wiac imoc fingecngemmeude.

²⁵ Anu ngeni namma numuandae, imohai ngic monggac wiac me monggac ngaba mekecdae kopocsiha wabisia. Ifi anggec kurumeng Mangnginango ngeneac kopocsic ifingoc waude. ²⁶ Nga ngeni ngic yeneac kopocsic mi wagecdeu ine Kurumeng Mangnginango ngeneac kopocsic ifingoc mi waude.”

²⁷ Yesu medacforagoc yeni Yerusarennu dzigene enggec. Emma Yesungo Anutuac womong manau yerecgemanu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic amma enarafocngina, yeneng yearu hama kpesimigec, ²⁸ “Ge noc kucfu ua yomoc menec nga merang ua imoc menadeac uayoac genec?” ²⁹ Ifi degec Yesungo yofi merengyemmec, “Ni yoac mong kpesingemmeba turunga edenugecguc ni ifingoc uakibinaac hania imoc edengunubade.

³⁰ Yohanengo dokunadzic ua mekefec, ua imoc kurumennunac me ngicfunac, ngeni imoc edenugec negemba.” ³¹ Ifi deu yeni yenaocngoc denegeng amma degec, “ ‘Imoc kurumennunac.’ ifi denideu yeng yofi kpesinemmeude, ‘Ifi negemmaguc ngeni nocac ye mi negensinggegec?’ ” ³² Nga ngicfunac, imoc debesonga ngic yeneac amma kengecyunuec. Nocac ngic yeni sasawango Yohane ye profete fora, ifi negenggec. ³³ Imocac yeni Yesu meremmigec, “Imoc mi negendimbe.” degec Yesungo yofi merengyemmec, “Ifi degec, ni ifingoc noc uayoacac kucfu ua mekecduae, imoc mi edengunubade.”

12

¹ Yesungo monggoc yoac heima yofi edeyunuec, “Ngic mongngoc waing ua gboria mong homecma oda dzegeec. Dzegema waing tidzac tidzameac teng usuma gareng yeneac kicfifiac amaherec meec. Meu wisickeu waing ua garenggegecdeac ngic meficyunuma yenigoc yoac dedzege anggec nga yengenaoc ine bangec hereau kenec. ² Kemma kecmanu fora kpememe naso hau wanacngiha mong sueu waingngic yeneanunac waing uaac fora noboha yeac anec, imoc meudeac kenec. ³ Kensikemanu waingngic yeni wanacngic mema dzoboya kpema entegeng suegec kenec. ⁴ Kenu minginango wanacngic mong yeneanu sueu kenu yeneng ye kpefuhama desofoc ammigec.

⁵ Ifi ammigec ua minginango serima wanacngic monggoc mong sueu yeneanu kenu ye kpehomegec. Kpehomegec ua minginango wanacngic homac sueyunuu kenggec

ua ngic yeneng medac goa dzoboyunugec nga goa ine yunuhomegec. ⁶ Wisic wisickeau ua minginango songomedacyombonga mocgu kefec, ye yofi negemma sueec, 'Yeni sifu medacyombonna eweheimigece.' ⁷ Ifi negemma sueu ua ngic yeneng ine medacyombonga hemma denegeng amma edeemegec, 'Yeng kecma ua yomoc tiu enude, imocac ngeni hagec kpeni bangeha nga maridzominga imoc nenang ambeso.' ⁸ Yeni ifi dema ua minginaac medacyombonga mema kpehomema farenga waing ua ngadeau ukugec kemema feec. ⁹ Anu ua minginango dafi anude? Ye hama waing ua ngic yunuhomema waing uaya imoc ua ngic areng mong yemmeude.

¹⁰ Mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede,

'Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec. Nga hoc imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude. ¹¹ Nga faka imoc Kebu yengenaoc meu ngicngo hensongo ammidimbe.' Ngeni yoac imoc osonegeng angandae." *(Mitiyegec 118:22-23)*

¹² Nga Yesungo enara yeneac negemma yoac imoc heima deec, yeni imoc bic negenggec. Nga yeneng ye mendanggegecdeac sing ine hofocgec. Nocac yeni ngicngac yeneac kengecyunuu wama kenggec.

¹³ Ngicenara yeneng Yesu tobanggegec yoacdedeau makpeu yoacfu faigecdeac negemma yofi anggec. Yeni farisaio nga Herodeac arenunac ngic goa yearu sueyunugec ¹⁴ yeneng Yesuaru hama degec, "Kpoukpou, yoac fora dema ngic engena me mamea yeneac mi negensianec. Ge ngicngac areng socfungoc ayemmekecnec, imoc negendimbe. Nga ge Anutuac sing dindingac edekpou anemmekecnec. Ifi anu ngictau Sisa takesi mibesonga me mi mibesonga, singngo dafi dede? Nenang ngictau Sisa takesi naric minide me kpac?"

¹⁵ Ifi degec Yesungo ikocfakangina negentegecma yofi edeyunuec, "Ngeni nocac faitobannu fainudae? Ngeni dzo mong meficgema edzacnugec hembra." ¹⁶ Ifi deu yeni dzo mong migec yeng imoc hemma yofi kpesiyemmeec, "Onga nga kibi yoc, imoc meracac?" kpesiyemmeu degec, "Imoc Sisaac." ¹⁷ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, "Imocac ngeni Sisaac wiac, imoc Sisa mibisia nga Anutuac wiac, imoc Anutu mibisia!" Ifi edeyunuu negemma kpidohogec.

¹⁸ Sadukaio areng yeni homecfunac yacyac mi fede, ifi dekecdae. Nga yeneacunac ngic goa Yesuaru hama kpesimigec, ¹⁹ "Kpoukpou, Mosengo dedeseriyoac yofi ohonem-mec, 'Ngic mong ye ngac mema gboriha mong mi kpeficge

kecma homeudeu ngac ye kefu muneango daraac hodzec mema gboric kpeficgema daraac kpac miacbeso.' (*Dedeseri 25:5-10*)

²⁰ Naso monnu daramuna seweng yeni kecgec. Nga warac-dacnginango ngac mong mema gboriha kpac kecma homeec. ²¹ Homeu muneango ngac imoc mema ye ifingoc gboriha kpac kecma homeec. Homeu munea mongngo faka imocngoc anec. ²² Nga daramuna seweng yeni ngac imocngoc mema gboricfocngina kpac kecma homedacgec. Home-dacgec hodzecngina kecma ngade homeec. ²³ Homeu ngic seweng yeneng ngac imocngoc megecac kecma yacyac nasou homecfunac yacgecde, imohai ngac imoc meracac enema anude?"

²⁴ Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, "Ngeni mitikibi nga Anutuac kuc, imoc mi negentegecdae, imocac amma yoac desufudae. ²⁵ Kecma homegec yeneng homecfunac yacgecde, imohai ngicngac yeni mi meemegecde. Nga manggac mongngo 'Ni naroanna ngic mibade.' imoc naric mi deude. Yeni imohai kurumenggac angero, yeni isoc anggecde. ²⁶ Nga homecfunac yacyac deba, ngeni yoac yomoc Moseac kibi u imoc osoandae, Mosengo icfu gerechorang fingeru hemma ihai kenu Anutungo yofi edeec,

'Ni Abrahang nga Isaka amma Yakobo, yeneac Anutu.'
(*Makekeng 3:6*)

²⁷ Nga ye ngic homemea yeneac Anutu kpac. Ye ngic gbori kecdae, yeneac Anutu. Ngeni sing homac yombong segema kecdae."

²⁸ Anu Yesugoc demereng anggec, yeng turunga gombunga merengyemmeu mitiac negen negengngic yeneanunac mongngo imoc hemma Yesuaru hama kpesimiec, "Dedeseriyoac damocngo engena yombong ande?" ²⁹ Ifi kpesimiu Yesungo yofi deec, "Dedeseriyoac engenangina yofi fede,

'Israengic ngeni negenggec, Kebu Anutunina ye mocgu nga ³⁰ ge ubaherega nga ongaga amma negen negengga nga kucga sasawa, imoc hafoangoc Kebu Anutugaac heresongo negemma kecbesena.' (*Dedeseri 6:4-5*)

³¹ Nga mong yofi,

'Ge geangga anggengande, siraha imocngoc ngicngac gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena.'
(*Sesememe 19:18*)

Dedeseriyoac imoc yereac engena mong mi fede."

³² Ifi deu mitiac negen negengngicngo meremmiiec, "Gombunga kpoukpou, ge fora yombong denec. Anutu ye mocgu,

mongngo ye isoc mi kecde.* ³³ Nga ubaherega hafoangoc nga negen negengga hafoangoc amma kucga hafoangoc yeac songo heregoc negemma kecbesena amma geangga anggen-gande, siriha imocngoc ngicngac gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena, wiac imocngonoc Anutuac hosuc heihei amma sese hania hania ferahade.”

³⁴ Ngic ye gombunga yombong merenu Yesungo negemma yofi edeec, “Ge Anutuac eucererenggac hereau mi kecne.” Ifi deu yeni Yesu monggoc kpesimigecdeac kengecyunuu wagec.

³⁵ Yesungo Anutuac womonnu edekpou ayemmema yofi kpesiyemmec, “Mitiac negen negengngic yeneng Messia ye Dawidiac kiscifunac nocac deandae?” ³⁶ Dawidi ye Asungo meefaiu yengenaoc yofi deec,

“KEBUNGO neac Kebu edeec, ‘Ge foinaugeng tacmana ngabafocga yeni hanigaac bageu faiyunubade.’
(Mitiyegec 110:1)

³⁷ Dawidi yengenaoc ‘Neac Kebu’, kparec. Nga Messia ye dafiu Dawidiac bangeha ande?” Ifi deu ngicngac habutoa yeneng negendzidziegoc.

³⁸ Ifi anggec Yesungo edekpou ayemmema yoac yofi torokpema edeyunuec, “Ngeni mitiac negen negengngic yeneac henghomema kecbisia. Yeni songonginaac amma ngakpi herea heima kegec ngicngac yeneng wenacngerec deyemmegecdeac emeneclu kenghaandae. ³⁹ Amma kpekpeturang amau nga yakatoa nasou warac warac tataclu tachesonga songongina angkecde. ⁴⁰ Amma yeni ine ngachodzec yeneac ama wangecyunuandae. Amma negen ngereengunugecdeac nunumu herea here numuandae. Yeni ikocfaka ifia angandaeac turunga ebiriangoc megecde.”

⁴¹ Anu Yesungo womonggac sesekatapa nobohau tacma henu ngicngac homacngo dzo imohai faigec kemeu ngic finactoagoc homacngo hama dzo ebiriangoc faigec kemeec.

⁴² Anu ngac hodzec mongngo ifingoc hama peni sacsac yohockang faiu kemeec, imoc toea mong kapiancec. ⁴³ Faiu Yesungo medacfora deu hagec yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngac hodzec hiedzoya kpac yombong dzo faidacmoc, yeng ngicngac sasawa sese faidau, yeni feracyunude, imoc eden-gunuduae. ⁴⁴ Ngicngac tosea sasawa, yeneng finactoangina wakema made, imohacnac sesengina faidau. Nga ngac ye ine wiac femidac, imocnoc hafoangoc faidacma entegeng kecde.”

13

¹ Anu Yesungo Anutuac womonnunac mama kemmanu medacfora yenearunac mongngo edeec, “Kpoukpou, hoc

* 12:32: Yesaia 45:21

gombunga gombunga nga ama kuneng kuneng tackende, imoc henna.”² Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ama kuneng kuneng tackenu hennec, imoc kecma naso mong haude, imohai wasaingic yeneng imoc sasawa hembarackegecde. Hembarackegec hoc mongngo monggac witiau wagec mi tarude.”

³ Yesungo Oriwa tikiu Anutuac womong kiwa dindin-gacfu tacmanu Petoro nga Yakobo amma Yohane nga Anderea, yeneng yegoc tembucfu kecma kpesimigec,⁴ “Ge yoac dedang, imoc noc nasoac fingerude nga naso imohai noc soi fingeckmanu yoac sasawa imoc seriude?”

⁵ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Ngc mongngo ikocfu wangepngunubacac ngeni henghomema kecbisia.”⁶ Ngic homac yeneng hama neac kpac kpacma degecde, ‘Ni Messia.’ ifi dema ngicngac homac uba mesufu ayemmegecde.

⁷ Dzikactoaac siduc bangec wegenaunac nga bangec here-aunac hau ngeni imoc negemma mi kpidohobisia. Forac-ngoc, faka ifia fingeckbeso. Nga naso wisic wisickea ine imohai bic mi haude.⁸ Bangecareng goa yeneng bange-careng ogofocnginagoc dzikac kpema kecgecde. Nga ngictau monggac arengngo ngictau monggac areng yenigoc ngaba angemegecde. Bangec monnu nga monnu usoc meude amma bodinaso fingeckenude. Nga faka yomoc, imoc wiac gboria fingeckbeso andeac ngac gadze kiude ifi isoc ande.⁹ Imocac ngeni ngenaocngoc garengemema kecbisia. Ngic yeni yoacfu faingunugecde amma kpeketurang amau dzikacngo ngunugecde. Amma yeni neac amma ngictau nga gawana yenearu yoacfu faingunugec ngeneng ihai namma ni dekperaginubisia.

¹⁰ Ngeni bangeha bangeha ngicngac siduc gombung edekpou ayemmegec negendacgecguc¹¹ ngic mengunuma ngic goa yeneac mariu faingunugecde, ngeni naso imohai, ‘Dafi denide?’ dema mi negengebiribisia. Tiri Asungo naso imohai yoac enacnginau faiude, ngeni imoc debisia. Ngeni yoac imohai degecde, imoc Tiri Asuarunac ambeso.¹² Anu dac mongngo munea enara yeneac mariu faiu yeneng homecfu faigecde nga manggac mongngo medahaac imocngoc anude. Nga nambarac yeneng nonggo mangfocngina deendema ayemmema homecfu faiyunugecde.¹³ Nga ngicngac sasawa yeneng neac kpacnaac amma ngeni ubango ukungunugecde. Nga ngic mong ye seserigoc kecmanu nasotoa haude, yeng komoc kpeude.

¹⁴ Anu ngic mong ye yoac yomoc osoude, yeng imoc negentegeckbeso. Wiac mangac manganea wiac sasawa kpetotieude, imocngo ama kpaecgocfu emma nanu

henggecde,* faka imoc fingeru ngicngac Yudaia bangecfu kecdae, ngeni worama tikiu embisia. ¹⁵ Nga mong ye ama witiau tacde, ye kemema ama manau emma wiac mong mi mebeso. ¹⁶ Nga mong ye semeng uau nande, ye ngakpi hereha meudeac mi dzigenebeso. ¹⁷ Amma ngac heregoc kecdae nga nenggac sabac namuu meyunukecdae, yeni naso imohai ebictianginagoc anggecde.

¹⁸⁻¹⁹ Naso imohai kpendzeng kuneng siriha mong yombong figerude. Anutungo hanac hanaheaunac bangec sasawa meficgeecfunacngoc erema yaguc kecdimbe, naso imocac manau kpendzeng ifia mong mi fingerec amma ngade naric mi fingeCBSande. Imocac amma ngeni wiac imoc noman-nasou mi fingerudeac numubisia. ²⁰ Kebungo naso imoc mi mewegenebac dede ngic mongngo komoc naric mi kpebac. Ngic meisingyunuyunuya, yeneac amma naso imoc bic herec heregea fede.

²¹ Naso imohai yoac yofi fingerude, 'Henggec, Messia yei fingeCde.' me, 'Ye edi fingeCde.' Ngicngac ifi degeCdeu ngeni mi negensingyunubisia. ²² Imoc yofiac, ngicngac fingeCma ikoc amma degeCde, 'Ni Messia.' yeni nga profete ikoha yeneng fingeCma ngicngac uba mesufu ayem-megeCdeac ngicngac tobangyunuma faka kuhagoc nga morora megeCde. Amma yeni sing meficgegeCdeu ngicngac meisingyunuyunuya ifingoc ikocfu wangecyunugeCde. ²³ Faka sasawa imoc mi fingeCmanu imoc bic edengunuduae. Ngeni imocac negemma henghomebisia.

²⁴ Anu kpendzeng imoc wisickemanu imohai 'wenackiwa kundung kpeu afokperagia mi fingerude. ²⁵ Nga asomeng yeni kurumennunac fotoCkema magec kurumenga kurumenga yeneac kuc sasawa kpemindza-hegeCde.' (Yesia 13:10; 34:4)

²⁶ Naso imohai ngeni Ngicac Medac henggec yeng kuc-toaya nga kibikperagitoayagocngo hoennu haude.† ²⁷ Hama angerofora sueyunuu bangec nga kurumeng tegia noboc noboc wisickede, imohai kenggec yengenaoc ngicngac meisingyunuec, yeni kpedzucyunugeCde.

²⁸ Fig icngo hania edekpou angemmeu ngeni imoc negenghomebisia. Fawaya doku doku amma besaiu ngic ngeni yofi negengandae, wenac naso ande. ²⁹ Nga ngeni wiac dedua, imoc fingeru hemma ifingoc yofi negembisia, Ngicac Medac nasoya bic wegenema hama nagu ngadeau nandenoc. ³⁰ Foracngoc, areng yomoc ngeni mi homemagec wiac yomoc

* 13:14: Imoc ama kpetiac. (Danie 9:27; 11:31; 12:11-13) † 13:26: Danie 7:13

fingecdarude, imoc edengunuduae. ³¹ Foracngoc, bangec nga kurumeng yeri kecma kpac anecde nga neac yoac ine mi kpac anude.

³² Nga faka imoc noc uamemeu amma aua nofu fingerude, imoc mongngo naric mi negenude. Kurumenggac angero yeni imoc mi negenggecde nga Medacngo ifingoc mi negenude. Manggacngosac naso imoc negende. ³³ Ngeni garengngina mema ubagbori kecbisia. Nocac ngeni naso mi negendae.

³⁴ Imohai faka yofi isoc fingerude, ngic mongngo amea wama bangec monnu kenudeac negenec. Ifi amma ye amagareng wanacngicfora amaac wiac uanginaacsoc garenggegecdeac uayoac deyemmema nagugareng naguu kicfifi nanudeac edeec. ³⁵ Imocac ngeni ubagbori kecbisia. Minginango ama toforemanu me tofocnac dzongiau me ama wrec wereckenggac me asoac nasou dzigeneude, ngeni imoc mi negendae. ³⁶⁻³⁷ Ngeni gaufemagec hama ngenembacac yoac yomoc ngeni nga ngicngac goa sasawa edengunuduae. Ngeni imoc negemma ubagbori kecbisia.”

14

¹ Makekenggac naso nga ic sogong yisya kpac nene, imocac hombanggac uameme yohockang feec. Femanu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeni Yesu no-fusing kic mesufu ammima mema kpegec homeudeac sing hofocma ² yofi degec, “Ngicngac yenearu dzikac sicsauc fingebacac amma ye hombang nasou mi mebesonga.”

³ Anu Yesungo Betania amau ngic mong kpara Simong kubecserigoc, yeac amau yaka netarec. Netacmanu ngac mongngo alabastros kirung* mong kerecdoku homung kerengagoc metarec, imoc mehaec. Doku imoc narda foranac memea amma buma engena yombong. Ngacngo imocnoc mehama kirung ubea kpetackema Yesuac oruhau kpakema nadzicmiec. ⁴ Nadzicmiu ngic goa ihai tacgec, yeneng imoc hemma dehesi amma degec, “Ye nocac wiac buma engena ifi kpedzonggede?”

⁵ Doku homuna gombunga ifiango kifa mocguac uabung[†] ferahema kirecgeu yeni imoc ngicngac makpekpea yem-megec ngereebac.” Ifi dema ngac yoac gereagoc ammigec.

⁶ Ifi ammigec Yesungo yoacngina negemma yofi edeyunuec, “Ngeni nocac ngacac ifi degec ubaebic meficgeude? Ngeni faka imoc wagec. Ye faka gombunga yombong anende. ⁷ Ngic makpekpea yeni nasosoc

* **14:3:** Alabastros kirung imoc hocngo memea nga ubahereagoc amma tapea kpac. † **14:5:** Ye 300 denari deec.

ngenigoc kecgoc ngeni meficyunubeso angemmeu naric meficyunukecgocde. Nga neng ine ngenigoc nasosoc mi kecbade.

⁸ Ngac yomocngo sebina doku homunagocngo nadzicmiu ngeni farena tonggocde, imocacnoc yeng hanahema meefainude. Meefainuma yeac uaareng fede, imoc bic me- siude. ⁹ Foracngoc, ngicngac yeneng siduc gombung bangec- toa bangec, imohai kemma ngicngac edekpou ayemmegecde, imohai ngac yomocngo faka anec, imoc ifingoc degoc ne- genggec feude, imoc edengunuduae.”

¹⁰ Anu medacfora 12 yenearunac mong kpara Yuda Karioto amaunac, yeng Yesu meyemmeudeac dema womong gareng enara yenearu kenec. ¹¹ Kenu yeni ubangerec negemma dzo migeceac degoc. Ifi degoc Yudango naso gombung damohai Yesu doc mema yereac mariu faiude, imocac kicfifi kefec.

¹² Ic sogong yis kpac, hombang imocac hanac hanaheau makekenggac ramamedaha kpeherecge angandae, naso imo- hai Yesuac medacfora yeneng Yesu kpesimigec, “Neni da- hai kemma makekenggac ramamedaha nenideac memen- gere annideac negennec?” ¹³ Ifi kpesimigec yeng medac yohockang yofi dema sueyuruec, “Ngeri taonnuu emma ngic mong dokuenanga tofohoma hau yegoc ewacma ye modacbesera. ¹⁴ Modarec kemma amau enude, ama imo- hai ama mingina yofi edebesera, ‘Kpoukpoungou yofi kpesi- gende, “Ama mana damohai mengerenenna ni medacfo- cngoc makekenggac ramamedaha nenide?” ’ ¹⁵ Ifi deec yeng ama witiau amamana mong kuneng ihai wiac bic mengec mengerea tacdacde, imoc edzacnguruu ngeri imo- hai iwainina mengerebesera.” ¹⁶ Ifi deu medac yeri ama wama taonnu enoc. Emma Yesungo edeyuruec, imocac siri- hau wiac meficgedacma makekenggac ramamedaha ohome- ngere anoc.

¹⁷ Anu ama toforemanu Yesu nga medacfora 12 yenigoc kensikegec. ¹⁸ Kensikema yaka netacma Yesungo yofi deec, “Foracngoc, ngenearunac mongngo ni ngaba yeneac mariu fainuude, yennoc nigoc yaka nede, imoc edengunuduae.” ¹⁹ Ifi deu medac yeni negengebirima tembus tembus kpesi- migec, “Ge imoc neac denec me?” ²⁰ Ifi degoc, yeng yofi merengyemmeec, “Imoc medac 12 ngenearunac mong anu yeng nigoc ic sogong terau nemuruckede.

²¹ Ngicac Medac ye wangunuma kenude, imoc neac negemma oho ohoya bic fede. Nga ngic ye Ngicac Medac doc meude, ye ine sowehagoc. Ye nonggeaac here manaunac mi fingebacfu efaibac.”

²² Anu netacmagec Yesungo ic sogong mong mema Anutu ubangerec edema ic sogong imoc mendzicma medacfora yemmema yofi deec, “Ngeni yomoc megec, imoc fusina.” ²³ Ifi dema kpakenec mong mema Anutuac ubangerec dema sasawa yemmeu negec. ²⁴ Negec yofi edeyunuec, “Yomoc neac sac, imocngo dzadzahac amma imoc ngicngac homac yeneac amma kpetic kpetinggea. ²⁵ Foracngoc, ni waing gbomeaac dokuya monggoc mi nene kecbarengoc Anutuac eucerereng manau waing gboria nebade, imoc edengunuduae.” ²⁶ Anu yeni Anutuac yegec heigec,[‡] Heima taong wama Oriwa tikiu enggec.

²⁷ Emma Yesungo yofi edeyunuec, “Ngeni sasawango neac negemmangang amma wanugecde, imoc yofi bic oho ohoya fede.

‘Ni ramagareng kpeba yeni sasawango sinsararang kpegecde.’
(Dzekaraia 13:7)

²⁸ Anu neng ine gborima yacma waraingemmema Gariraia bangecfu kembade.” ²⁹ Ifi deu Petorongo deec, “Ngicngac sasawango negemmangang amma wagugecdeu neng ine imoc naric mi ambade.” ³⁰ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Foracngoc, yaguc tofocnac kokorecngo arohou atac yohockang mi ammanu geng neac busickpena harebec bic anude, imoc edeguduae.” ³¹ Ifi deu Petorongo serimangoc deec, “Ni gegoc homebade isoc sebi ine naric mi heibade.” Ifi deu ogofora yeni sasawango imocngoc degec.

³² Yesu nga medacfora yeni ua bangec mong kpara Gedzeman, imohai kenggec. Kensikema yeng medacfora yofi edeyunuec, “Ngeni yei tacmagec ni numubade.” ³³ Ifi dema Petoro nga Yohane amma Yakobo meyunuu kenggec. Kemma negen negenga fonggou negengebirima ³⁴ yofi edeyunuec, “Ubaonganango ebiriyombonggeu homebeso anende, imocac ngeni yei garengngina meemema tacgec.” ³⁵ ifi dema kpesima kemma bangecfu makpefema yofi numuec, “Imoc naric anu naso imocngo feracnubeso.” ifi ³⁶ numuma yofi deec, “O Manggac manna, gearu wiac sasawa imoc efea. Ge kpakenec yomoc wangecnuna. Anu neac songo ine mi seribeso, kpac. Geac songo nga negen negeng imoc seribeso.”

³⁷ Ifi numuu wisickeu dzigenema medacfora yenearu hama yenenu yeni gau fegec Petoro yofi edeec, “Simong, ge gau fenec, ge naric aua mocguac manau gaugbori kecbang me? ³⁸ Nga faitobannu embauac ngeni ubagbori kecma numugec. Ongaasungo efaide nga sebingo ine ebiride.”

³⁹ Ye ifi dema monggoc kemma nunumu imocngoc numuec. ⁴⁰ Numuma hama yenenu yeni monggoc gau fegec.

[‡] 14:26: Yegec, imoc Mitiyegec 115-118.

Nocac yeni kicngina ebiriec. Nga ye yoac deu yeni merem-
migeceac obohogec. ⁴¹ Nga ye atac harebecfu dzigene hama
yenemma yofi deec, “Ngeni gau femangoc kecdae, imoc naric
mi ande. Yaguc ine wisickede nga nasobic hadac. Negenggec,
ngic yeni Ngicac Medac kererema kopocsicmeme yeneac
mariu faigecde. ⁴² Benukererec ngicngo hadeac amma ngeni
yacgec kenni!”

⁴³ Anu Yesu ye ifi demanungoc medac 12 yeneanunac mong
Yuda, yeng hau habu kunengngo wasaibeang nga gbaruc-
nginagoc ye modacgec. Anu yeni womong gareng enara
nga mitiac negen negengngic amma yudangic enarafocng-
ina sueyunugec, yeneanunac hagec. ⁴⁴ Hagec benukererec
ngicngo yofi derecgeyemmeec, “Ni ngic muduckebade, ngeni
yenoc mendanggema garenggeyombonggema mekembisia.”

⁴⁵ Anu Yuda ye hama Yesuaru bic kemma, “Kpoukpou.”
dema muduckeec. ⁴⁶ Muduckeu yeni Yesu maria noboc noboc
mema mendangegec.

⁴⁷ Mendangegec medac yeneanunac mongngo ine wa-
saibeang kpedzima womong garengtoaac wanacngic kpema
kedzaha noboc herecgeec. ⁴⁸⁻⁴⁹ Nga Yesungo yofi edeyunuec,
“Ni wenacsoc ngenigoc kecma womonnu edekpou angem-
meba ngeni imohai ine mi menugec. Nga yaguc ine
godzungic meandae, ngeni ifi isoc wasaibeang nga gbaruc
mema menugecdeac hadae.” Yoac mitikibiu fede, imoc sa-
sawango ine fingeceadacheso.

⁵⁰ Yesungo ifi deu yeac areng sasawango ye wama kengec
woragec.

⁵¹ Anu sebigborimedac mongngo kporuc linengngo memea
imocsac kpeec, yeng Yesu modaru megec. ⁵² Memagec, yeng
kporuc kpesima senggang worama kenec.

⁵³ Anu yeni Yesu mema womong garengtoa yenearu
mekenggec. Mekenggec womong gareng enara sasawa nga
enarafocngina amma mitiac negen negengngic, yeni kpetu-
ranggema hagec. ⁵⁴ Nga Petoro ye ngadenginang hereaun-
goc modacyunu kemma womong garengtoa yeac amaac oda
manaungoc enec. Emma imohai uamedac yenigoc gerec
dzeunegemma tarec.

⁵⁵ Anu womong gareng enara nga yudangic yeneac tutu-
mangtoa memba sasawa adzorogec. Adzoroma yeni Yesungo
faka mangana dafi anec dema kpehomegecdeac manganaac
kopocsicac yoac anggecdeac obohogec. ⁵⁶ Nga ngic homacngo
ikoc amma yeac enacfu faifaiyoac degec nga gubeyoacng-
inango socfungoc mi anec. ⁵⁷ Ngic goa yeneng kicnginau
emma namma yofi dema enacfu faifai ammigece, ⁵⁸ “Ye yoac
mong yofi deu negening, ‘Ni womong yomoc ngicmaringo

memea, imoc hembarackema uameme harebecac manau mong ngicmaringo mi memea mebade.’”⁵⁹ Nga kopocsicac yoacngina imocngo ine ifingoc socfu mi anec.

⁶⁰ Anu womong garengtoango yacma botucnginau namma Yesu yofi kpesimiec, “Geac yoac dedae, imocac noboha mong mi denade me?”⁶¹ Ifi deu Yesungo ine waicke namma turunga mong mi merennec. Nga womong garengtoango monggoc kpesimiec, “Ge Messia, Kenec keneheac medac me?”⁶² Ifi deu Yesungo deec, “Ni imocnoc.[§] Anu kecma ngeni Ngicac Medac Kuctoa mingina yeac foiaugeng tacma kurumenggac hoennu kicnginau hau henggecde.” (*Mitiyegec 110:1; Danie 7:13*)

⁶³ Ifi deu womong garengtoa yeng ngakpihereha membarackema deec, “Yoacninaac boingicac monggoc mi obohonide.⁶⁴ Ye Anutu emmima deu bic negendau, imocac dafi negendae?” Ifi deu sasawango ye kopocsihagoc negemma homeudeac deserigec.

⁶⁵ Ifi deserigec ngic goa yeneng sofohoma kiwa kporucngo biranggema marigbung gbungngo heima degec, “Ge kpefingyoac dena!” degec gareng nanggec, yeneng ye mema kpegec.

⁶⁶ Anu Petorongo oda manau nammanu womong garengtoaac wanac naroang mongngo ihai haec.⁶⁷ Hama henu Petoro ye gerec dzeunegemma taru kiwa yearu fima deec, “Ge ifingoc Yesu Nadzaretenc, yegoc kefoc.”⁶⁸ Ifi deu Petorongo ine sebi heima deec, “Ye mi negemmiduae nga yoac denec, imoc mi negentegecduae.” Ifi dema ama naguyau kemeu kokorec arohoec.⁶⁹ Arouhou wanac naroangngo Petoro hemma ngic wegenac nanggec, torokpema yeni monggoc edeyunuec, “Ngic yomoc ye yenearunac mong.”⁷⁰ Ifi deu Petorongo ine monggoc busickpeec.

Nga naso mi hereemanu ngic imohai nanggec, yeneng monggoc degec, “Foracngoc, ge yenearunac mong. Ge Gari-raia bangecfunacngoc.”⁷¹ Ifi degec ye yengenaoc sowe-cemema desopec amma deec, “Ngeni ngic dedae, ye mi negemmiduae.”⁷² Ifi deu imohaingoc kokorecngo arouhou yohockang anec. Anu Petoro ye Yesungo yoac edeec, imoc negensiec, “Kokorecngo arouhou atac yohockang mi ammanu geng neac busickpena harebec bic anude.” Petorongo imoc negensima ubahodung kuneng mema kiachodung kiarec.

[§] 14:62: “Ni imocnoc.” imoc Anutuac kpara mong. Ge “Yoac goaac dedekperagi.” henna. Hafac 1128.

15

¹ Asoacngoc yombong womong gareng enara nga yudangic enarafocngina amma mitiac negen negengngic nga yudangic yeneac tutumangtoa memba sasawa, yeneng yoac deserigec. Deserima Yesu maria dedeckema Piratoaru mekenggec. ² Mekenggec Piratongo Yesu kpesimiec, “Ge yudangic yeneac ngictau me?” ifi deu merenec, “Imocnoc geanggaoc denec.”

³ Nga womong gareng enara yeneng Yesu yoacfu faima yeac haniaya homac degec. ⁴ Ifi degec Piratongo mong-goc kpesimiec, “Yeni geac yoac homac yombong dedaemoc, imoc negemma turunga mong mi merennade me?” ⁵ Ifi deu Yesungo turunga monggoc mi merenu Piratongo negen negeng ua homac meec.

⁶ Anu makekeng nasousoc ngic mong witicamau takefu yudangic yeneng yeac kpara kpacgec Piratongo yenoc witi-camaunac wau makefec. ⁷ Amma ngic goa warac ngicngac here miac miac faka amma ngic goa yunuhomegec witi-camau faiyunugec, yeneacunac ngic mong kpara Baraba. ⁸⁻¹⁰ Nga womong gareng enara yeni Yesuac keracmangang amma yeac mariu mekenggec, Piratongo imoc bic negenec. Ifi negenu habutoa yeneng hama Piratongo angkefec, ifi isoc anudeac kpesimigec yeng meremma yofi kpesiyem-meec, “Yudangic ngeneac ngictau yungecngemmedeac negendae me?” ¹¹ Ifi deu womong gareng enara yeneng habu fenggeyemmegec yeneng Yesu wama ine Baraba naric yungecyemmegecdeac degec.

¹² Ifi degec Piratongo monggoc meremma kpesiyemmeec, “Anu ni yudangic ngeneac ngictau dedae, yeac dafi ambade?”

¹³ Kpesiyemmeu yeneng arohogec, “Ge ye mariponnu kpena homeu.” ¹⁴ Ifi degec Piratongo monggoc kpesiyemmeec, “Nga ye noc kopocsic meec?” deu ine yeneng monggoc seriangoc arohogec, “Ye mariponnu kpebesena.” ¹⁵ Ifi degec Piratongo habu yeneac negen negeng modarudeac negemma Baraba wau kenec. Nga yeni Yesuac sebia dzikacngo kpemaguc mariponnu kpegecdeac wasai maringinau wayemmeec.

¹⁶ Anu wasaingic yeneng Yesu mema gawamang yeneac amaoda manau emma wasaingic sasawa hafoangoc kpedzucnegec. ¹⁷ Kpedzucnedacma ngakpiherec mong gi-weng giweng heimima somang batihema ira isoc oruhau heimigec kemeec. ¹⁸ Kemeu eweheihei siricfu kpacma edegec, “Ohec, yudangic yeneac ngictau.” ¹⁹ Dema yasungo oruhau kpema sofohoma haniau fafoc heima numumigec. ²⁰ Anu yeni defagoc ammigec wisickeu ngakpiherec sacsac imoc hesima yengena wamba heimigec kemeu mariponnu kpegecdeac mema ngadeau kenggec.

²¹ Kemmagec Kirene taonnunac ngic mong kpara Simong, ye Aresande nga Rufu yereac mangngira, yeng semeng uaunac sinnu hamanu wasaingic yeneng Yesuac maripong tofohoudeac ngombonggegec tofohoec. ²² Tofohou yeni bangec buma mong kpara Gorigata, titiha hatasic, imohai Yesu mekenggec. ²³ Mekemma sopo mong aengagoc kpara mira, imoc wainggoc yerecgema migec nga yeng ine imoc waec.

²⁴ Anu yeni ye mariponnu kpema wambaya mederema wiac mong me mong merang meude, imocac kpeing kpegec. ²⁵ Yeni asoac 9 kirocfu Yesu mariponnu kpegec. ²⁶ Kpema ye yoacfu faigec, imocac hania tafebisicfu yofi ohogec, “Yudangic yeneac ngictau.” ²⁷⁻²⁸ Anu yeni godzungic yohockang, mong foiau nga mong kanayau yegoc mariponnu momoc yunugec. Ifi anggec yoac mitikibiu oho ohoya yomoc seriec, “Ye manganameme yenearunac mong, ifi negenggec.” (*Yesaia 53:12*)

²⁹ Anu ngic ihai kengha anggec, yeni Yesu deendema ammima orucngina kpatitickema degec, “Ngeni ngic imoc henggec, yeng womong hembarackema wenac harebecac manau monggoc meudeac deec. ³⁰ Ge geanggaoc onggongemema mariponnunac mesiemema mana!”

³¹ Anu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic, yeneng ifingoc ye desusuic ammima denegeng amma degec, “Ye ngic goa ongongyunukefec nga yengena ine naric mi ongonggemeude. ³² Ye Messia, Israe neneac ngictau kecdengo yaguc mariponnunac mau hemma negensinggenide.” Nga ngic yohockang mariponnu ifingoc yurugec, yereng ifingoc deendema ammioc.

³³ Wenac dzongiau 12 kiroc ammanu imohai ama kundung kpema kundungngo bangec sokoma fekemmanu 3 kiroc marai anec. ³⁴ Imohai Yesungo ubaudumeng kunengngoc kpacma yofi deec, “Eroi, Eroi rama sabaktani.” Imocac titiha yofi, “Anutuna Anutuna, ge nocac wanudang.” (*Mitiyegec 22:1*)

³⁵ Ye ifi kparu ngic wegenac nanggec, yenearunac goango imoc negemma degec, “Negenggec, ye Eria kpacsambic amide.”

³⁶ Ifi degec ngic mongngo nedzikemma kondung sobing mong mema waing aengagocfu nemuruckema yasuu faiu Yesuac enarau enu deec, “Tomai namma henni, Eriango hama mesiude me kpac!” ³⁷ Ifi demanu Yesungo ine ubaudumeng kunengngoc kparu asuya ereec. ³⁸ Ereu womonggac

kporuc kuneng* imoc dzongiausing wihacnac tohoma mau yohockang anec.

³⁹ Anu wasaigareng yeac kicfu nanec, yeng Yesungo kparec nga homeec, imoc hemma yofi deec, “Foracngoc, ngic yomoc ye Anutuac medacnoc.” ⁴⁰ Nga ngac goa ifingoc hereau namma faka fingerec, imoc henggec, yeneac botucfu Maria kpara mong Madara nga Maria, Yakobo mong munea deandae, ye nga Yosec yereac nonggongira amma Sarome, yeni yenhafoc nanggec. ⁴¹ Yesungo Gariraia bangecfu kefu ngac imoc yenennoc ye modacma meficgekecgec. Amma ngac tosea homac, yeni Yerusarennu yegoc bic kemma ihai ye hemma nanggec.

⁴² Marai bic anu hombanggac memengereac naso wegene hau sabataac naso femanu ⁴³ Yosefe Arimataia taonnunac, yeng ihai haec. Ngic ye kpactoyagoc yudangic yeneac tutumangtoa, imocac membangina mong amma ye Anutuac eucererenggac tomai kefec. Yeng kengeha kpac Piratoaru kemma Yesuac fareng meudeac kpesimiec. ⁴⁴ Kpesimiu Pirato ye Yesungo bic homeec, imocac kpidohoma wasaienara kpacma Yesu bic homedac me kpac, imocac kpesimiec. ⁴⁵ Kpesimiu Yesu bic homedac deu Yesuac fareng Yosefe desimiec.

⁴⁶ Desimiu Yosefengo linengkporuc mong bummema Yesuac farenga mariponnunac mesiu mau kporucngo tembonggema kicsereu mekenec.† Kicsere imoc hocsirau singa usu usuya, imohai farenga faima hoctoa mong kpedidinggeu singa hedzickeec. ⁴⁷ Anu Maria Madara nga Maria Yosec nonggea, yereng Yesuac farenga dahai faiec, imoc henoc.

16

¹ Sabata tatac naso wisickeu imohai Maria Madara nga Maria Yakoboac nonggea amma Sarome, yeneng kemma Yesuac fareng nadzicmigeccdeac kerec homunagoc bummegec. ² Bummema sonda gboria hanac hanaheau asoacngoc ama wereckenu kicsereu kemmagec wenac ereec.

³ Anu kemma yenaocngoc denengeng amma degec, “Merang hocsingaac naguya imohacnac hoc kpedidinggenmeude?” ⁴ Ifi dema kic fima henggec hoctoa imoc ine bic kpedic kpedidinggea. Nga hoc imoc kunengtoa yombong. ⁵ Hemma kicsereu emma henggec medac mongngo ngakpihereha kongac kongac mong heiec, yeng foiugeng taru hemma kpidohoma kerectegec anggec. ⁶ Ifi

* **15:38:** Kporuc imoc ama kpetiac nga ama kpetiac yombong, yereac botucngirau faifaia. † **15:46:** Lineng imoc kpindzing mong ambiaac ogea, imocngo wamba mekecgec.

anggec yeng yofi edeyunuec, “Ngeni mi kengecngunuu. Yesu Nadzaretenc mariponnu kpegecmoc, ngeni ye hembeso hadae nga ye bic gborima yacdac, yei mi fede. Faigec fedac, fefea imoc henggec. ⁷ Ngeni kemma medacfora nga Petoro yofi edeyunuec, ye waraingemmema Gariraia bangecfu kende. Anu ngeni imohai kemma ye meficgegec, yengenaoc edengunuec, ifi isoc.”

⁸ Ifi edeyunuu yeni kpidohoma dzonongngina fedeeccac kic-sereunac worama kenggec. Amma yeni homac yombong kpidohoma kengecyunuecac amma ngic mong mi edeyunuec.

⁹ Yesungo sondau yarec, naso imohai hanahema Maria Madara fingeccmiec. Ye warac hadehade 7 yearunac kporarec, ngac imocnoc fingeccmiec. ¹⁰ Fingeccmiu Mariango kemma ogofora yegoc momoc kecgec, yeni ubahodung negemma kiac kecmagec yofi edeyunuec, ¹¹ “Yesungo bic yacdac kecde, ni hendua.” ifi deu yeneng ye mi negensinggegec.

¹² Anu imocac ngadeau ngic yohockang yeri amabangec monnu kembesonga kemmaec ye siraha mong amma fingeccyemerec. ¹³ Fingeccyemeru yeri dzigenema goa edeyunuec, yeneng ine mi negensinggegec.

¹⁴ Anu medacfora 11 yeni yaka nema tacmagec Yesungo fingeccyemmeec. Nga ye yarec hemma edeyunuec, imoc mi negensinggegec nga ubangina serieccac amma ngaba siricfu yoac edeyunuec. ¹⁵ Edeyunuma yoac yofi deec, “Ngeni bangectoa bangec, imohai kemma wiac sasawa Anutungo deu fingerec, yeni siduc gombang edekpou ayemmebisia.

¹⁶ Anu ngic me ngac mong negensinggema mitidoku nadziru Anutungo ye ebicfunac mesiu komoc kpeude. Nga mong ye mi negensinggeude, yeng ine yoacfu makpeude. ¹⁷ Nga negensinggegecde, ngenearu faka kuhagoc yofi fingerude. Ngeni neac kpacfu hadehade nga yafing kporacyunuecde amma nedzarangyoac uba gboriausing degecde. ¹⁸ Ngeni boidzoc maringo megecde nga doku hodungagoc ngic memanganeyunuande, ngeni imoc negecdeu, imocngo mi memanganengunuude. Nga ngeni ngicngac hafeigoc yenearu mari faigec, yeni ngereegecde.”

¹⁹ Kebu Yesungo yoac ifi edeyunuu wisickeu Anutungo ye kurumennu meenu yeac foiau tacde. ²⁰ Anu medac yeni noboc noboc kemma siduc gombang ngicngac edekpou ayemmegec. Nga Kebungo yenigoc kefu yeni ua megec faka kuhagoc fingerec, imocngo yoara meseriec.

Ruka Yeng Yesuac Siduc Gombang Ohoec

1-3 Kunenna Teofiro, profete yeneng yoac degec, imocngo botucninau fora fingerec, imocac siduc ohogenduae. Ngicngac yeni hanac hanaheaunacngoc erema kicnginango faka fingerec, imoc hemma yeni siduc gombangac kingangkpekpefora anggec. Yeni faka fingerec, imocac siduc edenunugec homacngo imoc hanahema ohogec. Imocac siduc edenunugec amma ohogec, imoc isinggema hanac hanaheaunac erema fingerecmoc, imoc dindingac arenggema ohogemba naric anudeac negensiai. ⁴ Ge yoac yomoc osoma yoac kpougenggec, imocac fora ande, imoc naric negennade.

⁵ Yuda bangecac ngictau Herode yeac nasou Abia ua arenunac womong gareng mong kefec, kpara Dzekaria. Yeac enema kpara Erisabete ye Aronggac fingeceahe, imohacnac.*

⁶ Ngicngahoc imoc yeri Anutuac kicfu dindingac yombong kecma dedeseriyoac nga singyoac sasawa modacma ikocn-gira kpac amma kpetiac kefoc. ⁷ Yeri kufing kefocac amma Erisabetengo sabaha kpac kefu yeri kecma ngicngac yada bic anoc.

⁸ Nga naso botuc ihai Dzekariango Anutuac kicfu uaarengfora yenigoc ua megec ⁹ yeni fakangina modacma merang sesegerec homuna gombang kpedzereckeude, imocac kpeing kpegec Dzekaria heficgeec. *(Makekeng 30:7-8)*

¹⁰ Heficgeu sesegerec imoc kpedzereckebesonga nasoya hau ye Anutuac womong manau enec. Enu ngicngac habutoa yeni ngadeau numuma nanggec. ¹¹ Ifi ammagec Kebuac angero mongngo hosuc heiheiac arata, imohai Dzekaria fingecmiec. Fingecmima foiaugeng nanec.

¹² Nga Dzekariango hemma kpidohoma kengec ebiria anu ¹³ angerongo yofi edeec, "Dzekaria, ge mi kengecguu, Anutungo nunumuga bic negendac nga enengga Erisabetengo medac mong kpenanggema megenude. Ge kpara Yohane, ifi kpachesena. ¹⁴ Yeng geac ubangerec nga sogac sogai anude. Nga ngicngac homacngo ye fingerecac amma ifingoc ubangerec negenggede. ¹⁵ Imoc yofiac, yeng Kebuac kicfu kuneng anude. Amma waing doku me doku

* 1:5: Womong gareng sasawa yeni Moseac dara Aronggac bangefora. Yeni Aronggac fingeceaheunacsac ngac naric megec.

seria mong naric mi neude. Ye nonggo heremanaunacngoc Tiri Asu wake wakeagoc amma ¹⁶ Israe ngicngacfora homac wangecyunuu yeni ubangina Kebu Anutungina, yearu merenggecde. ¹⁷ Amma medac ye manggac wangecyunuu ubangina meremma heregoc nambaracfocngina yeneac songo negenggecde. Amma yoackpekpe yeni negen negeng dindingac meficgeyemmeudeac ua meude. Nga yeng Kebuac kicfu kecma Eriaac onga nga kucfu uaya mekefude. Ifi mekecma ngicngac meefaiyunuu yeni Kebuac kicfu efaima yeac ngicngacfora anggecde.”

¹⁸ Ifi deu Dzekariango angero yofi edeac, “Ni neanna ngicyada nga enenna ifingoc, ye kifaya bic homac ammanu geac yoac dafiugeng negemba fora anude?” ¹⁹ Ifi deu angerongo deec, “Ni Gabirie. Anutuac kicfu nanganduae nga ye yengenaoc yoac edegubadeac suenuu hama siduc gombung yomoc edeguduae. ²⁰ Negenec, yoac deduae, imocac nasoya hau foraya fingerude. Nga ge yoacna imoc mi negensinggedangac ge yoacga kpac anu ifi kecmana wiac deduaemoc, imocac nasoya hama fingerude. Fingeru wenac imohaingoc yoacgagoc monggoc annade.”

²¹ Anu ngicngacareng yeni Dzekariaac tomai namma ye Anutuac womonnu naso herea yombong nanecac kerectegec anggec. ²² Ifi anggec ye ngadeau mau yoara kpac anu yoac edeyunuudeac obohoy yeni bic negentegecgec, “O, ye womonnu emma onga mong hendac.” Kecma ye yoara kpac anu mariangosac faka anec. ²³ Anu Dzekariaac womong garenggac ua nasoya wisickeu ye mama ameau monggoc dzigenema kenec. ²⁴ Kenu naso mi hereemanu enema Erisabete ye hereagoc amma afo 5 sufuu kefec. Kecma yofi negenec, ²⁵ “Yomoc Kebuac faka mong, yeng neac negensima naso yomohai gamena mesawerema faka yomoc anendac. Nga ngicngac yeneng neac deendema monggoc mi anggecde.”

²⁶ Anu Erisabeteac afoya 6 ammanu Anutungo angero mong kpara Gabirie sueu Gariraia prowinsiu taong mong kpara Nadzarete, ihai kenec. ²⁷ Kemma ngac naroang kpara Maria, ye fingecmiec. Maria ye ngic mong kpara Yosefe, yeac enema anude, imoc bic deserigec amma Yosefe ye Dawidiac kicifunac. ²⁸ Angerongo Mariaac yofi deec, “Ohec, Kebungo gegoc kecde, wosoefactoyango gearu fedec ubangerec negembesena.” ²⁹ Ifi deu Maria ye imoc negemma kerectegec kuneng anec, “Angerongo noc wiacac negemma ifi edenude?” imoc negenu obohoy negen negeng ua homac meec.

³⁰ Memanu angerongo yofi edeac, “Maria, ge mi kengecguu, Kebungo geac negenu ngereeande. ³¹ Amma negenna, ge

sabac mong kpenanggema menade. Amma ge medac yeac kpara Yesu kpachesena. ³² Medac imocngo engena yombong anude. Yeng Anutu Engenatoaninaac Medac, yeac kpara ifi kpacgedce. Nga Kebu Anutungo ye kisiha Dawidi yeac ngic-tauac tatac miu ihai tarude. ³³ Amma yeng Yakoboac kiscifora yeneac ngictau amma nasoya kpac kefude nga amabangeha garenggeude, imoc wisic wisickea kpac feeng kefude.” ³⁴ Ifi deu Mariango angero edeac, “Ni ngicgoc mong mi fedua nga imoc dafiugeng fingerudeac denec?” ³⁵ Ifi kpesimiu yofi deec, “Tiri Asungo gearu mau Engenatoaac kucngo geac noku-muc amma kperacguude. Imocac amma sabacga kpetiac fingerude, yeac kpara Anutuac Medac degecde.

³⁶ Negenna, geac areng mocgu Erisabete, ye ngacyada amma sifu medac kpenanggeec. Ngicngac yeni ye kufing kecde, ifi degec nga yeng hereagoc anu afoya 6 bic ande. ³⁷ Anutuaru faka kpungge kpunggea mi fede.” ³⁸ Ifi deu Mariango deec, “Negenna, Anutu ye neac minginna imocac ge yoac dedang, imoc naric fingeenembeso.” Ifi deu angerongo wama kenec.

³⁹ Naso mi hereemanu Mariango efaima Yudaiaac sifec bangecfu taong monnu kenec. ⁴⁰ Kemma Dzekariaac amau emma Erisabete wenacngerec demiec.

⁴¹ Nga Erisabetengo Mariaac yoac negenu sabac hereau tarec, imocngo kpidohoc. Kpidohou Tiri Asungo Erisabetearu wakeu ⁴² ye kunengngoc kpacma deec, “Ge ngac botucninau kenecgagoc nga sabac heregau tacde, ye kenehagoc. ⁴³ Kebunaac nonggeango nearu hau faka yomoc fingeenende, imoc faka kuneng. ⁴⁴ Negenna, ge wenacngerecyoacga dena kedzacnango negembare sabacngo herenau sogaima yuengyuma andac. ⁴⁵ Ngac ye Kebungo yoac edeu imocngo fora fingerudeac negensinggeude, ngac imoc ye kenehagoc.”

⁴⁶ Ifi deu Mariango deec, “Anutu, ge kicga fima nenna wanac naroangga mamea yombong amma kefai. Imocac amma ubaonganango Kebu heiwayong anggenu ⁴⁷ Anutu memengerecna, ongaasunango geac amma sogaide. ⁴⁸ Yeng kingang naroang mamea kecde, imoc hentegecdac nga yofinenggac namma feengkefude, ngicngacareng sasawango negennemma yofi degecde, ‘Ye kenehagoc.’ ⁴⁹ Kuctoa Minginango fakatoaya kuneng yombong anendac nga yeac kpara kpetiac. ⁵⁰ Kiscifunac kiscic yeac ewea heimiandae, yeneac witiu yeac ubamangangngo feengkefude. ⁵¹ Nga ngicngac yenang uba negen negengnginaac negenggec engena ande, yenearu kucfakaya mema maria sinema medereyunuu singsararang kpegecde.”

⁵² “Ye ngictau kucnginagoc, yeni tatacnginaunac meicyunuma ngic kpac kuneng mong mi mekecgec, yeni memiacyunuec. ⁵³ Nga ngicngac here home homegoc kecdae, yeng yeni yengena wiac gombunga yemmema mewakeyunuec amma finactoanginagoc, yeni ine maringinau wiac mong mi faima eng sueyunuu kenggec. ⁵⁴⁻⁵⁵ Anutungo yoara bangecnina Abrahang nga fingeceaheyaac edeyunuec, imoc mi nigeckpeec, kpac. Ye kingangkpekpefora Israe siriha ifiangoc meficyunuma wosoefac ayemmeude.”

⁵⁶ Amma Mariango afo harebec isoc Erisabetegoc kecma monggoc ameau dzigene kenec.

⁵⁷ Kenu Erisabete ye sabac fingec fingec nasoya wegenu medac meec. ⁵⁸ Meu amafora nga yengena arengfora yeneng Kebungo yearu wosoefactoa ammiac, imocac negemma yegoc momoc sogaigec. ⁵⁹ Anu uameme 8 ammanu yeni medac sebi tosea herecgegecdeac hama ngic yeneng yeac kpara Dzekaraia, mamaac wase megecdeac degec. ⁶⁰ Ifi degec nonggea Erisabetengo kpetarima deec, “Yea kpara Yohane kpacbesonga.” ⁶¹ Ifi deu yeneng degec, “Geac arengfocga yeneanunac kpac ifia mong mi kpacgec fede.” ⁶² Ifi dema yeni maringo faka amma medac kpara merac kpacnide, imocac mama kpesimigec. ⁶³ Kpesimigec Dzekariango kibi oho ohoac tafe, imocac kpesiyemmeu migec yofi ohoec, “Medac yeac kpara Yohane.” Ifi ohou yeni sasawango kerecgec anggec. ⁶⁴ Nga naso imohaingoc Dzekariaac enara anggeu nedzaranga heimerenu ye monggoc yoacdede amma Anutu dengerema kefec.

⁶⁵ Anu amafora yeni sasawango kengec anggec nga ngicngac Yudaia sifec bangectoau kecgec, yeni faka fingerec, imocac denegeng amma kecgec. ⁶⁶ Nga ye Kebuac kucngo sabacgoc kefec, imocac amma ngicngac siduc negenggec, yeneng yoac imoc negen negenginau faima yofi negemma kpesiemegec, “Sabac imocngo kecma dafi ambesande?”

⁶⁷ Anu Tiri Asungo sabacac mama Dzekariaaru wakeu, yeng kpefingyoac yofi deec, ⁶⁸ “Kebu Israeac Anutu kenehebisina. Yeng ngicngacfora nenannu hama witicfunac bic yungecnunuec. ⁶⁹⁻⁷⁰ Amma ye bicngoc yombong profete yeneac enacfu yoac faiu degecmoc, imoc modacma kingangngiha Dawidi, yeac fingeceaheunacngo ngic mong ebicfunac yungecnunuuu komoc kpenide, ye meficgenem-meec.

⁷¹ Yeng ngabafocnina kecdae nga ubango ukununuan-dae, yeneac mariunac mesinunuudeac negenec. ⁷²⁻⁷³ Nga Anutungo kisicnina Abrahangoc yoac deserima deec, imoc negensima dzadzahac kpatanina modacma kisicfocnina

wosoefac ayemmema ⁷⁴ ngabafocnina yeneac mariunac mesinunuu kecma kengeha kpac eweheimima kecnide. ⁷⁵ Kecni kekecnasonina fedesoc, imohai yeac kicfu kpataning nga dindingac kecnideac ifi anemmeec. ⁷⁶ Anu sabacna genoc waraima Kebuac sing mengerema singa heitumeinadeac amma Engenatoa yeac profete, ifinoc kpacgugecde. ⁷⁷ Ge yeac ngicngacfora kopocsingina kpac anudeac kpouyemme-nade nga yeni ebicfunac mesi mesi nga komoc kpegecdeac sing, imoc naric negentegecgecde. ⁷⁸ Nga Anutuninango songo nga wosoefac engena yombong anemmekecdeac ifi fingerude. Yeac songotoayaac kuc imoc wenac isoc erema nenanggaru mama ngicngac ⁷⁹ kundung manau nga homecac nokumucfu kecdae, yeni mekperagiyunuu nenang ruaec sinnu kennideac hanianina garenggema sing imoc edzac-nunuude.”

⁸⁰ Anu sabac ye sebiugeng nga asuu yadiseri amma bangec kisiu kecma Israe ngicngac yeneac kicfu fingectegerudeac nasoac tomai kefec.

2

¹⁻² Kwiriniungo Siria bangecac gawana kefec, naso imohai Roma bangecac ngictau Sisa Agustongo bangeha bangeha kpacarenggina mengeregecdeac yoac faiu kendarec. Nga osokporeng ua ifia warac mi feec. ³ Ifi anu ngicngac sasawango kpacarenggina mengeregecdeac taongngina fekenec, imocacsoc kendacgec. ⁴ Yosefe ye Dawidiac kiscifunac, imocac amma yeng Gariraia prowinsiunac erema Nadzarete wama Yudaia prowinsiu Dawidiac taongbisic kpara Betereheng, ihai kenec. ⁵ Nga enembingeha Maria ye hereagoc anu yegoc yerahafoc kpacngira kpacarennu ohogecdeac kenoc. ⁶ Yeri ihai kecmaec sabacac fingec fingecnaso haec. ⁷ Anu yeri amatatacfu titinga mong mi feecac yeri ngadeau tacmaec morocmedacngira fingeru Mariango sangohoma ramaburumaka otou ihai faiu keema feec.

⁸ Anu toforecfu ramagareng goa yeni Betereheng ama wegenacfu ramafocngina garengyunuma kecgec. ⁹ Kecmagec Kebuac angero mongngo fingecyemmeu Kebuac kibikperagitoayango mekperagiyunuu yeni kengec ebiria anggec. ¹⁰⁻¹¹ Ifi anggec yeng edeyunuec, “Ngeni kengec mi anggec. Imoc yofiac, yaguc yombong ngenec amma Dawidiac taonnu Messia Kebungina fingecdac, ye ebicnginaunac mesingunuude. Nga ngicngac sasawa yeac amma ebiriangoc sogagecde, ni siduc gombung imoc dekperagingemmeduae. ¹² Sabac ye merac imoc negenggecdeac ma yomoc ngemmebade, ngeni kemma

ramaburumaka otou sabac mong kporucngo birac biranggea feu meficgegecde.”¹³ Ye ifi demanu imohaingoc kurumenggac angerohabu kuneng, yeneng fingecma yegoc namma Anutu dengerema yofi degec,¹⁴ “Anutu ohec, wi kurumennu febeso nga bangecfu ruae fingeCBSO. Anutungo ngicngac wosoefac ayemmede.”

¹⁵ Ifi dema angero yeni kurumennu dzigenema enggec ramagareng yeni yenaocngoc denegeng amma degec, “Betereheng taonnu faka fingeru Kebungo edenunudac, imoc bic kemma henni.”¹⁶ Ifi dema yeni bic kemma Maria nga Yosefe amma sabac oto manau feec, yeni meficyunuma yenenggec.¹⁷ Yenemma angerongo sabac yeac yoac deecmoc, imoc edeyunugec negendacgec.¹⁸ Nga ramagareng yeneng siduc anggec nga ngicngac imoc negenggec, yeni kerecgec andacgec.¹⁹ Mariango ine faka fingechaec, imoc hereau faima negensima kefec.²⁰ Nga angerongo yoac ramagareng edeyunuec, yeni imoc sasawa fora hemma negemma dzigenema Anutu afec afehe kenggec.

²¹ Uameme 8 wisickeu sabac sebi tosea herecgegecdeac nasya hau yeni kpara Yesu kpacgec. Kpac imoc ye nonggeango mi kpenanggemanu angerongo bic kparec.

²² Kecma Moseac dedeseriyoac modacma dzuac dzuacnasoac mitikibiu oho ohoya nande, nasongina imoc wisickeu yeni sabacngo Kebuac kicfu fingerudeac Yerusarennu meenoc.²³ Kebuac dedeseriyoacfu yoac yofi oho ohoya fede, “Waracmedac fingeckecgecdesoc yeni Kebuac kpataning areng.”²⁴ Nga sese faibesonga, imoc kebesac yohockang me gomoc gomocmedaha yohockang faibesonga, imoc Kebuac dedeseriyoacfu fede nga yeri imoc modacma mekenoc. (*Makekeng 13:1-2,10-13; Sesememe 12:1-8*)

²⁵ Naso imohai ngic mong Yerusarennu kefec, kpara Simeong. Ye ngic dindingac amma Anutu eweheimima Tiri Asugoc kefec. Amma ye Israengic yenearu memeseri fingerudeac tomiai anec.²⁶ Nga Asungo warac yofi deficgema edeec, “Ge mi homemana Anutuac Messia fingeru hennade.”²⁷ Nga Yesuac nonggomama yereng dedeseriyoac feec, imoc modacma sabacngira Anutuac womonnu meenoc. Meenec Asungo Simeong bic wangeru womong manau emma²⁸ sabac menamma Anutu dengerema yofi deec,²⁹⁻³⁰ “Kebu minginna, ni wanacngicga kicnango Memengerecga hambadeac denec, imoc bic henduaac ruaegoc kekecna mewegenena kembade.”³¹ Ge ngicngac sasawa yeneac kicfu sing imoc bic mengeredang.³² Nga yeng bangeha bangeha ngicngac ge mi negensinggudae, yeni

mekperagiyunuma kperagingina anude amma ye israengic-ngacfocga yeneac kibikperagitoa.”

³³Ifi deu sabac nonggomama yeri yeac yoac imoc negemma kerecgec anoc. ³⁴Nga Simeongngo kenecyunuma sabac nonggea Maria yofi edeec, “Negenna, Israengic homacngo medac yomocac amma mayunuude nga homacngo yeac amma yacma nanggecde, ifi fingerudeac Anutungo meis-inggeec. Nga ngic homac yeni ye hemma yeac ngaba amma deendema ammigeccde. ³⁵Ammigec geac ubaherega ifingoc dzikacac beangngo herecgeude. Ifi anu ngicngac homac yeneac negen negeng sufuma feec, imoc didiu fingerude.”

³⁶Anu profete ngac mong kpara Hanna, ye ifingoc womonnu kefec. Ye Fanuereac naroang Aseac kisicfunac. Amma ye ngic mema yegoc kifa 7 kecmanu ewea homeec. ³⁷Homeu ye hodzec kecmanu kifaya 84 anec. Amma yeng womong mi wawa hadzing toforec yaka segekecma Anutu numumikefec. ³⁸Kecma naso imohaingoc yenigoc wegena namma Anutu dengereec. Dengerema ngic Yerusarenggac tembuckekecngina fingerudeac tomai kecdacgec, yeni sabacac siduc dekperagiyemmeec.

³⁹Yosefe nga Maria yeri Kebuac dedeseriyoacngo dede, imoc sasawa andarec wisickeu Gariraiia prowinsiu dzigenema Nadzarete amanginau kemma kecgec. ⁴⁰Kecgec medacngo yadiu Anutuac ubangerecngo yearu feu yeng kuc nga negen negentegec wake wakea meec.

⁴¹Yesuac nonggomama yeri makekenggac hombang heneccdeac kifasoc Yerusareng taonnu engkefoc. ⁴²Amma yeni hombanggac faka modacma Yesungo kifaya 12 ammanu yenahafoc hombangnu kenggec. ⁴³Kemma kecmagec hombang naso wisickeu dzigene hagec Yesungo Yerusarennu tarec. Taru nonggomama yereng imoc mi negemma hama ⁴⁴yofi negenoc, “Ye habu yenigoc sinnu kecde.” Ifi negemma yeri uameme mocgu sinnu eng kenggec wisickeu Yesu hoforoc. Hofocma tosofocngina nga arengfocngina yenearu yerecgecma ⁴⁵mong mi meficgeocac monggoc dzigenema Yerusarennu meficgeecdeac kenoc.

⁴⁶Uameme harebec wisickeu Anutuac womong manau emma Yesu meficgeoc. Meficgeec yeng kpoukpou yeneac botucfu womonnu tacma negengyemmema dekpesi ayem-meec. ⁴⁷Amma Yesungo negen negenggoc yombong ngic sasawa yoacngina merenecac yeni kpidohoma imoc wiac engena ande, ifi negenggec. ⁴⁸Nga nonggomama yereng ye hemma kpidohoma nonggeango yofi edeec, “Medac, ge nocac faka ifia anecmenec? Manggagoc nereng negengyohoc amma hofocgukeccdic.” ⁴⁹Ifi deu yeng edeyuruec,

“Ngeri nocac hofocnudape? Mannango ua mekecde, ua imoc mebadeac denenec, imoc mi negendape me?” ⁵⁰ Ifi deu yeri yoac imocac obohooc.

⁵¹ Nga ye nonggomama yerigoc dzigenema Nadzarete taonnu kemma imohai enacngira tofohoma kefec. Nga nonggeango faka sasawa fingerec, imoc negen negengau faiu fec. ⁵² Nga Yesungo negen negeng nga kifayaac arennu yadiseri anu Anutu nga ngic yeni yenhafoc hendzidziegec.

3

¹ Ngictau Sisa Tiberiongo kifa 15 tatahau bic tackefec. Nga Pontio Piratongo Yudaia bangecac gawana kefec. Kecmanu Herodengo Gariraia bangecac gareng anec nga munea Firipongo Ituraia nga Trakoniti bangecac gareng anec amma Risaningo Abireneac gareng, ifingoc kegec. ² Ifi kec-magec Hannas nga Kaifa yereng womong garengtoa kefec. Naso imohaingoc Dzekariaac medac Yohanengo bangec kisiu kefu Anutuac yoacngo yearu haec. ³ Yohanengo Yodang doku noboc noboc bangec fekende, imohai yerecgema ngicngac yofi dekperagiyemmeec, “Ngeni kopocsingina kpac anudeac ubangina dzigeneu mitidoku nadzicbisia.” ⁴ Profete Yesaiango yoac imoc deec, yeac kibi yofi oho ohoya fede, “Bangec kisiu kpakpac mong yofi fingece, ‘Ngeni Kebuac sing wisima singa heitumegec. ⁵ Yeni kperemeng sasawa semegecde nga tikifagang sasawa imoc heitumegecde amma sing gbaring gbaring mengeregec dindigac anude nga sing kopocsiragoc heisorongaigec ⁶ Anutungo ngicngac manganaunac mesinunuude, imoc ngiha ngihango hendacegecde.’” (*Yesaia 40:3-5*)

⁷ Ifi anu ngicngac homacngo Yohanearu kenggec. Kemma doku nadzicyemmeudeac edegec Yohanengo yofi edeyunuec, “Boidezocac gboricfora, Anutuarunac turunga habeso ande, ngeni imohacnac woragecdeac sing fede, merang goroyoac imoc edengunuec? ⁸ Imocac ngeni doku nadzicma ubamerenggac siricfu fora meficgebisia. Nga ngeni yofinenggac ngenanggac yofi mi negengemebisia, ‘Abraham ye bangecnina.’ Anutungo hoc yomoc yenearu faka meu yenearu Abrahanggac bangecfora naric fingecegecde.* ⁹ Naka ye bic ic haniau tacdeac ic goa fora gombunga mi anggecde, imoc sasawa heiu kpeu gerecfu ukuyunuude.”

¹⁰ Ifi deu ngicngac yeneng kpesimigec, “Ifi anu neni dafi annide?” ¹¹ Ifi degec yofi merengyemmeec, “Ngic mongngo

* **3:8:** Abrahanggac bangecfora sasawango kekecseri megecde, israengic yeneng ifi negensinggec.

ngakpia yohockang mekecede, ye mong hesima ngakpia kpac kecde, ye meficgebese. Nga nenesemengagoc kecde, yeng faka imocngoc ambeso.”¹² Nga takesimeme goa yeneng ifingoc hama doku nadzicyemmeudeac hama degec, “Kpoukpou, neni dafi annide?”¹³ ifi degec Yohanengo edeyunuec, “Ngeni hiedzo megecdeac dengemmegec, imoc mi ferahema sirihausac mebisia.”¹⁴ Nga wasaingic goa yeneng ifingoc kpesimigec, “Anu neni dafi annide?” Ifi degec deec, “Ngeni godzufaka me ikocfu amma degbedicfu monggarunac hiedzo mi mebisia. Ngeni uanginaac bummekecdae, hiedzo imocsac fengemmebeso.”

¹⁵ Anu ngicngac yeni Messiaac tomai kecgecac amma uba-herenginau negenggec, “Yohane yenoc Messia gedang.”¹⁶ Ifi negenggecac Yohanengo yofi merengyemmeec, “Ni doku nadzicngemmeduae nga ngic ngadenau hade, yeng ine Tiri Asu nga geregcoc nadzicngemmeude. Nga yeac kucngo neac kuc ferahade, ni ifiango yeac hanitabea witiha yungecba naric mi ngereeude.”¹⁷ Ye meic meicke saraha mariauu mehama wit seuhagoc meic meicke sobengau feu, imoc fima seuha meickema fora mekpedzuc amma ameau faiude. Faima seuha wanggema gerec pisic pisickea kpac, imohai ukuu dzeude.”¹⁸ Yohanengo yoac siraha homac dema ngicngac dederecge ayemmema siduc gombang edeyunukefec.

¹⁹ Anu ngictau Herodengo ine muneaac ngac kpara Herodia hamangec mema faka mangana goa homac angkefecac Yohanengo faka mangana imocac nonoyoac ededarec.
²⁰ Edeu Herodengo yoara negemma monggoc Yohaneac ngaba amma witicamau faiec.

²¹ Ngicngac sasawango mitidoku nadzicmagec Yesungo ifingoc mitidoku nadzirec. Nadzicma numuma nammanu kurumeng anggeu²² Tiri Asungo kebesacac siric amma yearu maec. Mau kurumennunac enacudumeng mong yofi fingerec, “Ge songomedacna, ni gengsongo anggengkecduae.”

²³ Yesungo kifaya 30 ammanu uaya hanaheec. Nga ngicngac yeneng yofi negenggec, ye Yosefeac medac. Nga Yosefe ye Heriac medac²⁴ nga Heri ye Matataac medac. Matata ye Rewiac medac nga Rewi ye Merikiac medac. Meriki ye Yanaiac medac nga Yanai ye Yosefeac medac.²⁵ Yosefe ye Matatiaac medac nga Matatia ye Amosiac medac. Amosi ye Nahungac medac nga Nahung ye Esiriac medac. Esiri ye Nagaiac medac²⁶ nga Nagai ye Mahataac medac. Mahata ye Matatiaac medac nga Matatia ye Semeingac medac. Semeing ye Yosekeac medac nga Yoseke ye Yudaac medac.

²⁷ Yuda ye Yohananggac medac nga Yohanang ye Resaac medac. Resa ye Dzorobabeac medac nga Dzorobabe ye

Saratiereac medac. Saratiere ye Neri ac medac ²⁸ nga Neri ye Merikiac medac. Meriki ye Adiac medac nga Adi ye Kosang-gac medac. Kosang ye Erimadanggac medac nga Erimadang ye Erieac medac. ²⁹ Eri ye Yesouac medac nga Yesou ye Eriedzeac medac. Eriedze ye Yoringgac medac nga Yoring ye Matataac medac. Matata ye Rewiac medac ³⁰ nga Rewi ye Simeonggac medac. Simeong ye Yudaac medac nga Yuda ye Yosefeac medac. Yosefe ye Yonanggac medac nga Yonang ye Eriakinggac medac.

³¹ Eriaking ye Mereaac medac nga Merea ye Menaac medac. Mena ye Matataac medac nga Matata ye Natanggac medac. Natang ye Dawidiac medac ³² nga Dawidi ye Isaiac medac. Isai ye Obedeac medac nga Obede ye Boasiac medac. Boasi ye Saraac medac nga Sara ye Nasonggac medac. ³³ Nasong ye Aminadaac medac nga Aminada ye Adaminggac medac. Adaming ye Araniac medac nga Arani ye Hesoronggac medac. Hesorong ye Pereseac medac nga Perese ye Yudaac medac. ³⁴ Yuda ye Yakoboac medac nga Yakobo ye Isakaac medac. Isaka ye Abrahanggac medac nga Abrahang ye Taraac medac. Tara ye Nahoreac medac ³⁵ nga Nahore ye Seruguac medac. Serugu ye Ragauac medac nga Ragau ye Peregeac medac. Perege ye Ebereac medac nga Ebere ye Seraac medac.

³⁶ Sera ye Kenanggac medac nga Kenang ye Arapakisaac medac. Arapakisa ye Senggac medac nga Seng ye Noaac medac. Noa ye Rametac medac, ³⁷ nga Ramec ye Metuseraac medac. Metusera ye Enokoac medac nga Enoko ye Yaredeac medac. Yarede ye Maharareac medac nga Maharare ye Kenanggac medac. ³⁸ Kenang ye Enosiac medac nga Enosi ye Seteac medac. Setengo Adanggac medac nga Adang yeng ine Anutuac medac.

4

¹ Anu Tiri Asungo Yesu mewakeu Yodang dokuunac dzigene eremanu yeng bangec kisiu wangeru kenoc. ² Yesungo ihai kemma kecmanu uameme 40ac manau mangana minginango ye tobanggeec. Tobanggemanu imohai Yesungo yakaya kpac kecmanu uameme 40 wisickeu hereaac homeec. ³ Hereaac homema kecmanu mangana minginango edeec, “Ge Anutuac medac kecnefcu hoc yomoc dena imoc ic sogong anu.” ⁴ Ifi deu Yesungo meremmiec, “Yoac yofi oho ohoya fede,

‘Ngicngo ic sogonggacsac mi kefude, kpac.’ ” (*Dedeseri 8:3*)

⁵ Ifi deu yeng Yesu bangecbuma monnu wangec enu piratac isoc fingeru bangeha bangeha gawamangnginagoc edzahema ⁶ deec, “Bangeha bangeha yomocac kibikperagia nga

imoc garenggebadeac kuc bic nenggec. Nga ni imoc ngic mong me mong mibadeac kuc fenende. ⁷ Imocac ge eweheinennadeu ni imoc sasawa waba geac andarude.” ⁸ Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Yoac yofi oho ohoya fede, ‘Ge Kebu Anutuga mocgu eweheimima kingang kpemibesena.’” *(Dedeseri 6:13)*

⁹ Ifi deu yeng Yesu monggoc wangecma Yerusarennu kemma Anutuac womong imocac oda herea wi yombong nande, imocac bumau faiu nanu edeec, “Ge Anutuac Medac fora kecnecfu geanggaoc yomohacnac yuma kemena. ¹⁰ Yoac yofi oho ohoya fede, ‘Ye angerofora uayoac yemmeu yeneng ge sing sasawa kengkecnecc, imohai garenggugecde.’

¹¹ amma ‘Ge haniga hocngo heibacac yeneng maringina witiau faiguma sesehegugecde.’” *(Mitiyegec 91:1,12)*

¹² Ifi deu Yesungo deec, “Yoac yofi dedea fede, ‘Ge Kebu Anutuga faitobannu mi faibesena.’” *(Dedeseri 6:16)*

¹³ Ifi deu mangana minginango faitobang ammidaru wisickeu wama kemma naso monggac tomai kefec.

¹⁴ Anu Tiri Asungo Yesuaru wakema feu ye Gariraia bangecfu monggoc dzigeneu bangec fekende, imocac ngicngac sasawango siduha negendacgec. ¹⁵ Nga yeng kpekpeturang amanginau emma kpouyemmeu ngicngac sasawango dengeregec.

¹⁶ Anu Yesungo yadi yadibangeha Nadzarete, imohai kemma kpekpeturang amau engande, faka imoc modacma ihai enec. Emma mitikibi osoudeac nanu ¹⁷ yeni profete Yesaiaac kibi kpou kpouya migec ye imoc yungecma kibi yoc yofi feec, imoc meficgeec.

¹⁸ “Kebuc Asungo nigoc kecde nga neng ngicngac makpekpea siduc gombang edeyunubadeac Kebungo dzimbonga nadzicnenec. Ngic witicfu kecdae, yeni witicngina kpac anude nga kicpiscngo kicfifi anggecde, imoc edeyunubadeac yeng suenuec. Suenuu hama ebicgoc kecdae, yeni ebicngina meickema wangecyunubade. ¹⁹ Nga Kebuarunac naso gombunga hangemmeude, imoc ifingoc dekperagibade.”

(Yesaia 61:1-2)

²⁰ Yesungo kibi imoc monggoc kpouma kibigareng mic. Mima mataru kpekpeturang amau ngicngac tacgec, yeni kicngina yearu sasawa fidacgec. ²¹ Figec yeng yofi edeyunuec, “Yoac mitikibiu osoba negendau, imocac fora yaguc hafoangoc fingeccngemmede.” ²² Nga yeac enacfunac yoac dedea

imocngo wosoefac nga kuhagoc anecac ngicngac sasawango yeac negenggec naric anu kerectegec amma yeac kpe-siemegec, “Ngic yomoc ye Yosefeac medacngo ifi dede.”

²³ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “ ‘Dota, ge geanggaoc mengereemena.’ Yoac heihei imoc fede nga ngeni imoc bic edenubeso andae. Amma monggoc yofi, ‘Ge Kafanaung taonnu ua mena siducga negengandimbe, imoc yei bange-gau ifingoc mena henni.’” ²⁴ Dema monggoc torokpema deec, “Foracngoc, profete mong ye yengena bangecfu kenu ngicngac yeneng naric mi hoanggegede, imoc edengunud-uae. ²⁵ Eria bic kefec, naso imohai Israe bangecfu ngac hodzec homacngo kecgec. Kecmagec kurumeng nagu heiu kia mi kpeec, kifa harebec nga afo 6 bangec imohai bod-itoa fingerec. ²⁶ Fingeru Anutungo Eria sueu Israe ngac yenearu mong mi kenec. Nga ye Sidong bangecac Sarepac taonnu ngac hodzec mong kefec, yearu sueec. ²⁷ Nga profete Erisango Israe bangecfu kefec, naso imohai ngicngac homac-ngo kukuserigoc kecgec, yenearunac mongngo mi ngereec, kpac. Nga Siria bangecfunac ngic mong kpara Naimang, yengsac ine ngereec.”

²⁸ Ifi deu ngicngac sasawa kpekpeturang amau tacgec, yeni imoc negemma herengina buu ²⁹ yacma Yesu igockema meickema taong ngadeau kemegec. Kemema taongngina tikiu tarec ihai hofe mong nanec, imohai kemma ukugec kemeudeac negemma wangecma kenggec. ³⁰ Kenggec, yeng ine ngicngac botucnginau nedereyunuma kenec.

³¹ Yesungo Gariraia bangecac taong mong kpara Kafanaung, ihai kemema sabata nasou ngicngac Anutuac yoac kpouyemmeec. ³² Nga yeac kpoukpoungoc ngicngac uakibi mekecdae, yeneac siricfu kuhagoc yombong ngicngac yeneng imoc negenggec engena anec. ³³ Amma kpekpeturang amau ngic mong yafing seuhagoc kefec, yeng yoac kuhagoc kpacma deec, ³⁴ “Ah, Yesu Nadzaretenc, neneac wiac imoc geac mi ande. Ge memanganenununadeac hanec me? Gensiduaenoc, ge Anutuac kpetiac ngic.” ³⁵ Ifi deu Yesungo yafing yoac seria ammima yofi edeec, “Ge waickema ngicfunac erema kenna!” Ifi deu yafing ye ngic kpefaheu botucnginau makpeu yearunac erema kenec. Nga ye ngic imoc mong mi memanganec. ³⁶ Ngicngac sasawango imoc hemma kerectegec amma denegeng amma degec, “Ye noc yoac mekecde? Ngic yomoc ye kuc mimia nga kuhagoc yombong, yeng asu seuhagoc edeyunuu erema kenda.” ³⁷ Ifi fingeru Yesuac siducngo bangec imocac tegia noboc noboc amasoc kendaru negenggec.

³⁸ Yesungo kpekpeturang ama wama Simonggac amau kenec. Nga Simong sefena sebigerectoa ammiu feu Yesungo sefena mengereudeac edegec. ³⁹ Edegec Yesungo namma ngac feu hemma sebigerec yoac seria edema kpetarimiu sebigerecngo ngac wama meickeec. Meickeu ngac ye naso imohaingoc yacma yenenggareng anec. ⁴⁰ Anu wenackiwa keme kemeac ngicngac sasawango ogofocngina hafei hania hania ayemmec, yeni meyunuma Yesuaru hagec. Hagec Yesungo ngicngac hafeinginagoc sasawa maria witinginau faima mengereyunudarec. ⁴¹ Mengereyunuu yafing nga hadehade ifingoc ngicngac homac yenearunac erema yofi kpacgec, “Ge Anutuac Medac.” Nga ye Messia, imoc negenggecac yeneng yoac imoc mi degecdeac deracyunuec.

⁴² Werekengau Yesungo taong wama bangec botuc mong ngiha kpacfu kenu ngicngac yeneng ye hofocgec. Hofocma meficgema yeng yenigoc kefudeac negemma ye monnu mi kembeso degec. ⁴³ Ifi degec ine edeyunuec, “Taong goa fekendae, ni imohai ifingoc kemma Anutuac eucererenggac siduc gombang dekperagiyemmebesare. Anutungo imocac-noc suenuec.” ⁴⁴ Ifi dema Yudaia bangecfu kpekpeturang amangina fekenec, imohai Anutuac yoac dekpou ayemmema kefec.

5

¹ Naso monnu Yesungo Genesarete dzohong tegiau nammanu ngicngac yeneng Anutuac yoac negenggecdeac hama igocemema oronggegec botucnginau nanec. ² Namma kic fima henu gomba yohockang dzohong tegiau taroc. Nga kondungyang memengic yeneng gombangina faigec taru ufcngina dzuacma nanggec. ³ Nanggec Yesungo gomba mong, Simonggac gomba, imohai emma tacma Simong edeu yeng gomba kapianec kpesiu dzohonnu kenu ngicngac edekpou ayemmec.

⁴ Wisickeu Simong yofi edeec, “Kondungyang mebesonga dzohonnu doku keme kemea fede, ngeni ihai kemma ufcngina ukuma kondungyang megec.” ⁵ Ifi deu Simongngo meremmiec, “Kunenna, neni tofocnac yomohai hafoanoc uatoa mema kondungyang mong mi meding nga geng denecac ine kemma ufc ukubade.” ⁶ Ifi deu yeni ufcngina ihai ukuma kondungyang homac yombang megecac ufcngina wakema barackebesonga anec. ⁷ Ifi anu yeni ogofocngina gomba monnu tacgec, yeni marikarac heiyemmegec hama meficyunugec. Meficyunuma kondungyang gomba yohockang mewakegecac gomba yereng kondunnu kemebesonga anoc.

⁸ Simong Petorongo faka imoc hemma Yesuac haniu makpema fafoc heimima deec, “Kebu, ni ngic kopocsic-nagoc anduaeac wanuma kenna.” ⁹ Simong nga ngic yegoc kecdacgec, yeneng kondungyang homac yombong megec amma kerectegec anggecac ifi deec. ¹⁰ Nga Sebedaioc medahora, Yakobo nga Yohane, yeri Simonggec kondungyang mema kecma ifingoc imoc hemma negenec wiac engena yombong anec. Nga Yesungo Simong edeec, “Ge mi kengecguu. Ge kondungyang meme nga yaguc ngicmeme annade.” ¹¹ Ifi deu yeni gombangina mema tegiau faima wiac sasawa wama Yesu modacgec.

¹² Anu Yesungo taong monnu kecmanu ngic mong kukuseringo sebia semedaru manganeyombonggeec, yeng ihai kecma Yesu hemma makpema kiwa bangecfu hetutuckema kpacsambic ammima deec, “Kebu, ge negenna naric anu medzuacnubang.” ¹³ Ifi deu Yesungo maria sinema kpeserema deec, “Ge ngereenadeac songona fede.” Ifi deu imohaingoc kukuseringo ngic imoc waec. ¹⁴ Wau Yesungo derahema deec, “Sebigau faka fingeccac, imocac ngic mong mi edebesena. Ge womong gareng yearu kemma sebiga edzahena. Amma Mosengo seseac deec, imocac sirihau sese faina ngicngac yeneng sesega imoc hemma negentegecgecde.” ¹⁵ Nga Yesuac siduc, imoc ine kuneng yombong yadima kenu ngicngac habutoa homac yeneng yeac yoac negenggecde nga yeng hafeingina mengereudeac hagec. ¹⁶ Ifi anggec Yesungo naso homac kperecge tegecma bangec goa ngiha kpacfu kemma numukefec.

¹⁷ Kecma naso monnu Yesungo Anutuac yoac edekpou ayemmemanu farisaio nga dedeseriyoacac kpoukpoungic goa Gariraia nga Yudaia amabisc sasawa amma Yerusarennac hama tacgec. Nga hafei mengec mengereac kuc Kebuarunac, imocngo Yesuaru feec.

¹⁸ Ifi femanu ngic goango hama ngic mong hanimaria homemea dzakeu faima tofohoma ama manau Yesuac kicfu faigecdeac negemma mekenggec. ¹⁹ Mekenggec ngicngac homacngo hedzickema nanggecac yeni Yesuac kicfu faigecdeac sing hofocma ngic imoc amabubuyau tofoho emma ama bubuya hesarima ihacsing ngic botucnginau Yesuac hoannu dzakeagoc faigec kemeec. ²⁰ Kemeu Yesungo negen negensingngina hemma yofi deec, “Ngic, kopocsicga imoc bic wawaya.”

²¹ Ifi deu mitiac negen negengngic nga farisaio yeni yenaocngoc yofi negenggec, “Ngic imoc noc ngicngo Anutu emmide? Anutu mocgungo kopocsic naric waude.” ²² Ifi negenggec Yesungo wiac ubanginau negensigec, imoc hemma

yofi edeyunuec, “Ngeni nocac ubanginau ifi negensidae?²³ Yoac damocngo deni efea ande, ‘Kopocsicga kpac ande.’ me yofi, ‘Ge yacma kenna.’²⁴ Ngicac Medac ye bangecfu kopocsic wawaac uayoac nga kuc femide, ngeni imoc negenggecdeac amma yofi deba.” Ye ifi dema ngic puringgac yofi deec, “Ni edeguduae, ge yacma dzakega mema amagau kenna.”

²⁵ Ifi deu yeng imohaingoc ngicngac sasawa yeneac kicfu yacma fefea feande, imoc mema Anutu dengerema ameau kenec. ²⁶ Kenu ngicngac sasawango homac yombong kpidohoma kerectegec amma Anutu dengeredacgec. Nga kengecngo mewakeyunuu degec, “Neni faka morora mi hengennina yaguc kicninango hending.”

²⁷ Anu Yesungo imohacnac mama kemma takesimeme ngic mong kpara Rewi, ye takesimeme amau tacmanu hemma yofi edeec, “Ge hama ni modacnuna.” ²⁸ Ifi deu Rewingo yacma wiac sasawa wadacma Yesu modarec. ²⁹ Nga Rewi ye Yesuac amma ameau yaka kuneng ohou takesimeme nga ngicngac homacngo yenigoc tacma yaka negec. ³⁰ Ifi anggec farisaio nga miti negen negengngicfocngina yeneng negenggec naric mi anu Yesu medacfora yeneac yoackpekpengina kpema degec, “Ngeni nocac takesimeme nga manganameme yenigoc nenedoku nedae?” ³¹ Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Ngicngac sebingina hafeia kpac kecandae, yeni dotaac mi ayemmekecde. Hafeinginagoc, yeneng ine dotaac ayemmekecde. ³² Ni ngicngac dindingac kpacyunubadeac mi mayai, kpac. Ni ine manganameme yeni ubangina merenggecdeac kpacyunubesonga mayai.”

³³ Ngicngac goa yeneng Yesu kpesimigec, “Yohaneac medacfora nga farisaio yeneac medacfocngina yeni naso homac yakasege kecma nunumu ua meandae. Nga geac medacfocga yeneng ine nenedoku nekecdae.” ³⁴ Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Memeturang ngicngo ogofora yenigoc kecma yakasege anggecdeac naric mi deude. ³⁵ Kecma naso monnu memeturanggac ngic yeneacunac meickecde, naso imohai ine yakasege anggecde.”

³⁶ Yesungo torokpema yoc mong heima yofi edeyunuec, “Mongngo kporuc gboriaunac sintaha herecgema mema eseau naric mi faima kpebiude. Ifi anudeu kporuc gboria manganede amma gboria nga esea kpeturangyuruu siriha naric mi fingerude. ³⁷ Nga ngic mongngo waing gboria bokong yangseberango memea eseau naric mi kpeu kemeude, kpac. Ifi anudeu waing gboriango bokong esea imoc tindziru manganede dokuya maude. ³⁸ Imocac waing gboriango bokong gboriau kpeni kemeu naric ande. ³⁹ Amma ngic mongngo waing esea bic nec, yeng waing gboria neudeac songo naric

mi negenude, kpac. Ye yofisac deude, 'Waing esea imoc gombunga yombong.' "

6

¹ Yesungo sabata naso monnu wit uausing kemmanu medacfora yeneng wit fora merecgema sebera kpetima asahema negec ² farisaio goango yenemma kpesiyem-megec, "Ngeni sabata nasou faka mi angana imoc nocac andae?" ³ Kpesiyemmegec Yesungo yofi merengyem-meec, "Dawidingo uamedacforagoc herenginaac homema faka anggec, ngeni imoc mi osonegeng angandae gedang. ⁴Ye Anutuac womonnu emma ic sogong Anutuac sese faifaia, imoc mema yengena nema uamedacfora ifingoc yemmec. Nga ic sogong imoc womong gareng yenengsac naric neandae, ngictehec yeneng kpac." (1 Samue 21:1-6) ⁵ Ifi dema yofi edeyunuec, "Ngicac Medac ye sabataac Kebu."

⁶ Sabata naso monggac Yesungo kpekpeturang amau emma Anutuac yoc kpouyemmeec, imohai ngic mong marifoia homemeango yenigoc tarec. ⁷ Nga Yesungo sabata nasou hafeigoc memengerecua mong meu yeni haniaya mong meficgema yoacfu faigecdeac miti negen negengngic nga farisaio, yeni garemmea nanggec. ⁸ Yesungo ine negen negengngina hemma ngic yeac yofi deec, "Ge yacma erahama botucninau nanna." Ifi deu ngic ye yacma ekemma botucnginau nammanu ⁹ Yesungo yofi edeyunuec, "Wiac mong kpesingemmeba, sabatanasou damocngo angana ande? Faka gombunga me faka mangana ayam-mebesonga amma homebeso andae, agengngina tigeceac dede me goa memanganeyununideac dede?" ¹⁰ Ye ifi dema kiwa fikengfiha amma yenendacma ngic yeac deec, "Mariga sinena." Ifi deu ngic ye maria sineu maria ngereeu ¹¹ yeni herebutoa yombong negemma yenaocngoc Yesu dafi amigecdeac denegeng anggec.

¹² Yesungo naso imohai numuudeac tikiu emma tofocnac hafoa Anutu numumima kecmanu ¹³ ama wereckenu medac kpacyunuu kenggec medac ¹² meisingyunuma aposoro kpac imoc yemmec. Nga aposoro yeneac kpacngina yofi: ¹⁴ Simonggac kpara mong Petoro kparec nga yeac munea Anderea, Yakobo nga Yohane, Firipo nga Batoromaio. ¹⁵ Mataiao nga Toma amma Arifaioac medac Yakobo nga Simong, yeac kpara mong Dzerote. ¹⁶ Amma Yuda, Yakoboac medac nga Yuda Karioto taonnunac, yeng kecma Yesu kerereu megec.

¹⁷ Anu Yesungo tikiunac medacfora ¹² yenigoc mama bangec tumia monnu medacfora homac yenigoc nanec. Nanu ngicngac habu kunengngo Yudaia bangec noboc noboc

nga Yerusarennac amma Tiro nga Sidonggac kondunnu amabangec fekende, imohacnacngo hagec. ¹⁸ Hama Yesuac yoac negenggecde nga yeng hafeingina mengereudeac hagec. Amma ngicngac asu seuhagoc hama yeneng ifingoc ngeregec. ¹⁹ Nga kucngo yearunac yenearu kemma ngicngac sasawa mengereyunuecac yeni sasawango ye kpeseregecdeac negenggec.

²⁰ Ifi anggec Yesungo kiwa medacfora yenearu fima deec, “Ngcngac wanac kecdae, ngeni kenecnginagoc, nocac Anutuac eucerereng imocnoc ngeneac. ²¹ Nga ngicngac yaguc herenginaac homedae, ngeni kenecnginagoc, ngeni yaka nema gebecngunuude. Amma kiac ubahodunggoc yaguc kecdae, ngeneng kenecnginagoc, ngenennoc kecma dzomoregecde. ²² Nga ngicngac yeneng Ngicac Medacac amma ngeni ubango ukungunuma demanganengunuma ngadeau faingunuma kpac mangana kpacngunugecde, imoc ngeni kenecnginagoc. ²³ Ngeni naso deduaemoc, imohai ubangerec negemma yuengyuma amma sogaibisia, nocac kurumennu bunggina kuneng tomaingina fede. Nga ngic yeneac bangecfocnginango warac profete faka imocngoc profete ayemmegec.

²⁴ Ngicngac dzofinagoc kecdae, ngeni sowecnginagoc, nocac ngeni wiacngina songeagoc hafoa bic megec wisickeec. ²⁵ Nga ngicngac semeng negebec yaguc angkecdae, ngeni sowecnginagoc. Ngeni kecma herenginaac homegecde. Nga yaguc dzomocgoc kecdae, ngeni sowecnginagoc. Ngeni kecma ubamangang negemma kiagecde. ²⁶ Amma ngicngacngo dengerengunukecdae, ngeneac deduae, ngeni sowecnginagoc, nocac yeneac bangecfocnginango warac profete ikoha ifingoc dengereyunukecgec.

²⁷ Ngicngac yoacnaac kedzac kpeandae, ngeni ine yofi edengunuduae, ngeni ngabafocngina heresongogoc hoangyunubisia amma ngic ubango ukungunuandae, yeni faka gombunga ayemmebisia. ²⁸ Nga ngic sowecyoac edengunuandae, ngeni yeni kenecyunubisia amma memanganengunuandae, ngeni yeneac numubisia. ²⁹ Nga ngic mongngo munggunnga noboc kpeudeu ge munggunnga noboha ifingoc wamibesena nga mongngo ngakpiga witiau meudeu ngakpiga mana ifingoc wana mebeso. ³⁰ Nga ngic yeneng gearunac wiac monggac derecgeandae, ge wiac imoc yemmebesena amma mongngo geangga wiac wangecguu monggoc meremma genudeac mi hatahemibesena.

³¹ Ngic yeneng noc faka angemmegecdeac negensiandae, ngeni faka siriha imocngoc ayemmebisia. ³² Nga ngic goa

yeneng ngeneac songo negenggec ngeneng yeneac songo negenggecdeu ngeneac ubangerecyoac homac mi debesonga. Kopocsicmeme ngic yeneng ifingoc ngic damoc yeneac songo negengandae, yeneac songo negenggecde. ³³ Nga ngicngac goa faka gombunga angemmekecgec ngeni faka gombunga ayemmegecdeu ngeneac ubangerecyoac homac mi debesonga. Kopocsicmeme ngic yeni imoc ifingoc angandae. ³⁴ Anu ngic ngenearu turung anggec ngeni turunga ifiangoc kpoungemmegecdeac negensigecdeu ngeneac ubangerecyoac homac mi debesonga. Ngic kopocsicnginagoc yeni ifingoc manganameme ogofocngina wiacngina turungagoc yemmeandae. ³⁵ Anu ngeni ine ngabafocngina heregoc yeneac songo negemma faka gombunga ayemmebisia. Amma ngeni turungngina wagec yenearu febeso nga kpougecdeac mi negembisia. Ngeni ifi anggecdeu faka gombungaac bungngina kuneng feude nga ngeneng Mangngina Anutu Engenatoa yeac nambaracfora anggecde. Yeng ngicngac ihoc bahoha nga kichodungnginagoc nga ngic mangana faka gombunga ayemmeude.

³⁶ Mangnginango ngicngac wosoefac ayemmekecde, ngeneng ifi isocngoc wosoefac ayemmebisia.”

³⁷ “Ge ngicngac mi demanganeyunubesena, yoc imoc modacnadeu ngic yeneng ifingoc mi demanganegugecde. Amma ge ngicngac mi isingyununa nga mi desiyunubesena, yoc imoc modacnadeu ngic yeneng ifingoc mi isinggugecde nga mi desigugecde. Nga ngicngac kopocsicngina wana. Ifi anna yeni ifingoc geac kopocsic wagecde. ³⁸ Ngeni wiacngina ngicngac naric yemmebisia, ifi anggecdeu, Kebungo wiacngina turunggeu kemeu kpemindzaiude. Amma monggoc kpakeu wakema kpetinggeu noboha tabunginau mau megecde. Nocac ngeni wiac kpetengina isinggema ngicngac yemmeandae, kpete siriha ifiangoc yeni isinggema turung kpoungemmegecde.”

³⁹ Yesungo monggoc yoc heima yofi edeyunuec, “Ngic kicpisc mongngo kicpisc ogea mong naric mi wangerude, yeri ifi amma yerahafoc tennu kemeecde. ⁴⁰ Nga negen negengmeme medac mongngo kpoukpouyaac engena mi anude. Kpoukpoungo medacfora hafaogoc kpouyemmedaru wisickeu yeni yeac siric andacgecde. ⁴¹ Anu ge tosogaac kicfu gochisic mong tacdemoc, imoc hemma geangga kicfu ic kebanga fede, imoc ine mi negensiannecc, faka imoc naric mi ande. ⁴² Ifi amma ogogaac yofi mi debesena, ‘Toso, ge negemmana kicgau gochisic tacde, imoc meickebadeac negenduae.’ Ikocngic, geangga kicfu ic kebanga kuneng fede mi hemma imoc naric mi annade.

Ge geangga kicfunac ic kebanga meickemaguc ogogaac kicfu gocbistic tacde, imoc hentegecma naric meickenade.

⁴³ Ic mong gombungau fora mangana naric mi fingerude nga ic manganau fora gombunga naric mi fingerude. ⁴⁴ Ic sasawa yeni foranginango haniangina mekperagigecde. Ge witic waeyagoc, imohacnac fig icac fora naric mi mesinade nga wainggac fora imoc fareng nga gberafecfunac naric mi mesinade. ⁴⁵ Wiac gombunga ngic gombungaac ubatohong gombungaunac ereude. Nga ngic mangana yeac tohong manganaunac wiac mangana ereude. Wiac ngic ubahereau wakema fede, enarango imocnoc dekperagiude.

⁴⁶ Ngeni nocac Kebuna Kebuna kpacnuandae nga yoacna wama mi modacnugecde? ⁴⁷ Ngic mong ye hama yoacna negemma imoc modacma uaya ifingoc meudeu, ye ngic dafia, imoc edzacngunubade. ⁴⁸ Ngic mong ye ama meudeac dema bangec usuu peperandzi fingeru imocac witiau wotunga ukuu kemeec, ngic imoc ye isoc. Ye ama seria meecac kia tunggbaungtoango hama ama imoc memanganeudeacsoc mi anec. ⁴⁹ Nga ngicngac goa yoacna negemma uaya mi meandae, yeni ngic mong ye ama meudeac dema wotunga bangec pereckeau ukuu kemeude, ye isoc. Kia kpeu doku yadima ama imoc kpeu ama imocngo bic barackema mama kpedzamedarec.”

7

¹ Yesungo yoac imoc sasawa ngicngac edeyunudaru negenggec wisickeu Kafanaung taonnu kenec. ² Kemma ihai wasai gareng monggac wanacngic ye homebesonga amma fec. Amma ye ngic gombungango mingina yeac ewea heimiande.*

³⁻⁴ Nga wasai garengngo Yesuac siduc negemma yudangic enarafocngina goa Yesuaru sueyunuu kemma ngombonggema degec, “Ge wasai garenggac wanacngic mong mengerenadeac hana. Wasai gareng ye ngic gombunga, ye naric meficgena. ⁵ Ye isaengic nenanggac songea negengande nga yeng kiwa amma kpekpeturang amanina meec.”

⁶⁻⁷ Edegec Yesungo yenigoc kemma ama mewegenemanu wasai garengngo ogofora goa sueyunuu yofi edegecdeac kenggec, “Kunenna, nasoga homac mi wana. Ge noc gombunnaac amawarocnau erenade, ni ifiango gearu naric mi habade, imocac ge ihai namma yoac dena medacna ngereeu. ⁸ Imoc yofi, ni ifingoc ngic kucnginagoc yeneac bageu kecbadeac fainugec. Amma neac bageu wasaifocna

* **7:2:** Wasai gareng yomoc yeac bageau wasaingic 100 isoc kecgec. Wasaingic garengnginagoc yeni isaengic kpac, yeni bangec monnunac.

kecandae. Nga monggac kenna deba kenude nga monggac hana deba haude. Amma wanacngicnaac yomoc mena deba meudenoc.”⁹ Ifi deu Yesungo imoc negemma kerectegec amma dzigenema habu modacgec, yeni yofi edeyunuec, “Ni wiac mong edengunuba negenggec, Israe bangecfu negen negensingngina kuhagoc yofia mong mi henai.”¹⁰ Nga ngic sueyunuyunuya, yeni garenggac amau dzigenema kemma henggec wanacngiha ye hafeia kpac anec.

¹¹ Anu Yesungo taong mong kpara Naing, ihai kenu medacfora nga ngicngac homacngo ye modacgec. ¹² Kemma taongodaac nagutoayau kensikemanu ngic yeni medac mong homeec, yeac farenga tofohoma magec. Medac imoc ye ngac hodzec monggac medaha mocgusac anu ngicngac habu homacngo ye modacma taonnunac magec. ¹³ Ifi magec Kebungo ngac imoc hemma ubea manganau deec, “Ge mi kiacna.” ¹⁴ Ifi dema kemma katapa imoc kpesereu ngic tofohogec, yeni wama nanggec Yesungo deec, “Medac, ni edeguduae, ge yacna.” ¹⁵ Ifi deu homemeango yacma yoac deec. Nga Yesungo medac imoc nonggea monggoc miec. ¹⁶ Nga ngicngac yeneng imoc hemma kpidohoma homac kengecyunuu Anutu dengerema degec, “Profete kuneng mongngo nenannu fingecma kecde nga Anutungo ngicngacfora nenang yugucnunuma kecde.” ¹⁷ Siduc imocngo Yudaia bangecfu nga bangec goa nobohau tacdae, ihai kenu sasawango yoac imoc negenggec.

¹⁸⁻¹⁹ Yohaneac medacfora yeneng kemma siduc imoc ammigec Yohanengo medahora yohockang kpanyuruu haec yeri Kebuaru kemma yofi dema kpesimiecdac sueyuruec, “Hanemmeudeac dedea, imoc ge me neni ngic monggac tomai kecbisina?” ²⁰ Ifi dema sueyuruu yeri Yesuaru kensikema yofi dema kpesimioc, “Hanemmeudeac dedea, imoc ge me neni ngic monggac tomai kecbisina? Yohane dokunadzicngo imoc kpesigendedeac suenurude.” ²¹ Sueyuruec, naso imohaingoc Yesungo ngicngac homac hafeinginagoc nga kucmama amma asu manganagoc mengereyunuec amma kicpisis homac mengereyunuu kicfifi anggec. ²² Nga ngihoc yereng ifi edeac Yesungo deec, “Ngeri kemma wiac hennegeng andaoc, imocac siduc Yohane ammibesera. Ngic kicpisis yeni kicfifi andae nga hanimangang yeni sing kendae amma kukuseringinagoc yeni sebingina ngereede. Nga kedzacfong yeni yoac negendae amma homemea, yeneng gboridae nga ngicngac makpekpea yeneng siduc gombang negendae. ²³ Nga mongngo neac amma negemmangang mi angande, ye kenehagoc.”

²⁴ Anu Yohaneac medahora kemmaec Yesungo yeac yofi dema habu edeyunuec, “Ngeni bangec kisiu noc wiac henggecdeac kenggec? Komba mong firangngo kpeu kockpac anu, imoc henggecdeac kenggec me? ²⁵ Imoc kpac anu noc wiac hembesonga kenggec? Ngic mong wambaya kibiagoc me? Negenggec, ngic wambangina kibia gombunga gombunga heiandae nga bangecac songotoagoc kecandae, yeni ngictau amau kecandae. ²⁶ Ngeni profete mong hembesonga kenggec me? Yeng profete goa sasawa feracyunude, ifinoc deduae. ²⁷ Yeacnoc yofi oho ohoya fede, ‘Negenec, ni enacdedena sueba yennoc waraigemma singga mengeregenude.’ *(Marekai 3:1)*

²⁸ Ni yofi deba negenggec, ngic ngacfunac fingegec, yenearunac mongngo Yohane naric mi ferahaec. Anu Anutuac eucererenggac manau mamea,† yeng ine Yohaneac engena.”

²⁹ Ngicngac sasawa nga takesimemengic momoc, yeni imoc negemma yofi negenggec, Anutu ye yoac fora nga dindin-gacac mingina, ifi dema Yohanearu kemma mitidoku nadzicgec. ³⁰ Nga Farisaio amma dedeseriyoacac negen negengngic yeni ine Anutungo sing deyemmeec, imoc ngadehema Yohanearu mitidoku mong mi nadzicgec.

³¹ Anu Yesungo yofi deec, “Ngicngac yofinenggac kecdae, ngeneac fakangina yofi. ³² Ngeni nambarac sobenu takecdae isoc. Yeni tacma yenaocngoc yofi dema kpacemeandae, ‘Neni kungac fifini ngeni nocac yegec mi fededau nga ubahodung yegec heini nocac mi kiacdau?’ ³³ Yohane dokunadzicngo hama ic sogong nga waing mong mi neec, imohai ngeni yofi degec, ‘Ye yafingagoc.’ ³⁴ Nga Ngicac Medac ye hama nenedoku neande, imohai yofi deandae, ‘Henggec, ye nenedoku efea mi nekecde nga takesimeme nga manganameme yeneac tosongina.’ ³⁵ Nga Anutuac negen negentegec imoc gombunga ande imocac nambaracfora yeneac fakanginau ireckeude.”

³⁶ Farisaio mong kpara Simong ye Yesugoc yaka neudeac ameau heitaiu yeac amau emma taroc. ³⁷ Tarec manganamemengac mongngo taong imohai kefec, ye yoac yofi degec negenec, “Yesungo Simonggac amau tacde.” ifi degec negemma kirung mong arabastro hocngo memea keredokuyagoc homuna gombunga, imoc mekenec. ³⁸ Mekemma Yesuac ngadeaugeng haniau namma kiaru kickumiango mama Yesuac hani heiu urucsusiango imoc mekerenggema hania titkokoc ammima keredoku homuna gombunga imocngo hania nadzicmiec. ³⁹ Nadzicmiu farisaio Yesu

† **7:28:** Yesungo yengena negemma Anutuac eucererenggac manau mamea deec.

heitaiec, yeng imoc hemma yengenaocngoc yofi negenec, “Ngac hadac ye manganamemengac. Nga ngic yomocngo profete fora ambac dede ye dafugeng kpeserema faka yomoc ande, imoc negemmibac.”

⁴⁰ Ifi negenu Yesungo yofi edeec, “Simong, ni yoac mong edegubeso negenduae.” ifi deu deec, “Oc, kpoukpou dena.”

⁴¹ Ifi deu yofi edeec, “Ngic yohockang yeri dzogareng mong yearunac turung anoc, mongngo 500 denari nga mongngo 50.

⁴² Amma yeri turung imoc kpoumiecdeac osima kefecac turunggira waec. Wau yerearunac damocngo dzogarenggac songo homac negenude?” ⁴³ Kpesimiu Simongngo merenec, “Dzo homac wamiec yeng, ifi negenduae.” deu Yesungo deec, “Negenggosi amma yoac dindingac denec.”

⁴⁴ Anu yeng ngac yearu dzigenema Simong yofi edeec, “Ge ngac yomoc henna. Ni amagau ereba ge haninaac doku mong mi nendang, yeng ine kickumiango hanina dzuacma yengena orucsusiango hanina mekerenggedac. ⁴⁵ Nga amagau haba geng ubangerecac titikokoc mong mi anendang nga yeng hadua, imohacnacngoc haninau titikokoc anendac.

⁴⁶ Nga geng orucna kerecdokungo mong mi nadzicnendang nga yeng hanina kerecdoku homunagocngo nadzicnendac.

⁴⁷ Imocac edeguba negenna, ye heresongoya hafaangoc edzacnudacac kopocsiha hafaangoc ifingoc wamiba kpac andacde. Mong ye kopocsiha kapianec wawaya, ye ine songo kapianecsac femide.” ⁴⁸ Ifi dema ngac yofi edeec, “Kopocsicga imoc bic wawaya.” ⁴⁹ Ifi deu ngicngac goa tatacfu tacgec, yeni yenaocngoc denegeng amma degec, “Yomoc merac ngic? Ye kopocsic ifingoc wayemmede.”

⁵⁰ Nga Yesungo ngacac yofi deec, “Ge ruaegoc kenna. Negen negensingango ebicfunac mesigudac.”

8

¹ Yesungo taong nga amabisicfu yerecge kemma Anu-tuac eucererenggac siduc gombang edeyunukefec. Ifi kenu medacfora 12 ²⁻³ nga warac ngac goa asu mangana nga hafeinginagoc mengereyunuec, yeneng yegoc momoc kengkecmagec dzofinacnginango meficyunugec. Ngac homac ifi anggec yenearunac mong kpara Maria kpara mong Madara, Yesungo warac yearunac hadehade 7 kporacmiec. Nga mong Yoana, ye Herodeac gareng Kusaac enema amma mong kpara Susana.

⁴ Ngicngac homac yeni taong tackenecsoc, imohacnacngoc Yesuaru hama habu kuneng anggec yeng yoac mong heima yofi edeyunuec, ⁵ “Gbome kpegi kpegingic mongngo gbome kpegiudeac uau kenec. Kemma gbome kpegiu gbome goango

mama sinnu heiu ngic yeneng witiau tigec nga neng yeneng hama nedacgec. ⁶ Nga goa harongannu heima nemonggema ereu bangec dokuya kpac anecac sokuema homeec. ⁷ Amma gbomea goa haseng manau heiu haseng nga gbomea yera-hafocngoc yadieac hasengngo imoc heihomeec. ⁸ Nga gbome goango bangec gombungau heima kpea nemonggema fora 100 sasawa fingececarec.” Ifi dema kunengngoc yofi kpacma edeyunuec, “Kedzahagoc yeng yoac yomoc negembeso.”

⁹ Anu medacfora yeneng yoac heiheiac hania, imocac kpes-imigec ¹⁰ yofi merengyemmeec, “Anutuac eucererenggac negen negeng sufufufuya, imoc ngeneng negentegecgecdeac bic ngemmengemnea. Amma goa yeni kicngina fikecma mi henggecde nga kedzacnginango negengkecma naric mi negentegecgecde, imocac yoac heiheiausung yoac sasawa yemmeyemnea.” *(Yesaia 6:9)*

¹¹ “Yoac heiheiac hania imoc yofi, gbome imoc Anutuac yoac. ¹² Nga gbome sinnu heiec, imoc ngicngac goa yeni yoara negenggec. Nga mangana minginango hama yoac imoc ubanginaunac meickeu yeni negensinggebeso obohoma komoc mi kpegecde. ¹³ Gbome harongannu heiec, imoc ngic goango Anutuac yoac negemma heresongogoc bic hoanggecde nga yoacngo ubanginau godea mong mi meecac naso wegenanecsac taru faitobannaso hau yeni wagecde. ¹⁴ Nga gbome hasennu heiec, imoc ngic goango Anutuac yoac negenggec, yeni kekecnginaac negengyohoc nga dzofinacac faitobang amma bangecac kekec hensongo angkecgec, imocngo yoac heihomeu fora mangana amma kpac angkecde.”

¹⁵ “Anu gbome bangec kerehagocfu heiec, imoc ngic goa yeneng Anutuac yoac negemma ubaherenginau faima sing dindingac nga gombunga mekecgecde. Mekecma seserigoc kecma fora meficgecde.”

¹⁶ “Ngc mongngo kifa kpedzereckema tera bageau faima mi kperahaude nga fefe bageau faiu mi tarude. Imoc kpac, ye kifa tatahau faiu tacma ngicngac amau eregecde, yeneng kperagi hendacgecde. ¹⁷ Imoc yofiac, wiac sasawa sufufufuya fede, imoc didiu fingectegerude nga wiac seme seme fede, imoc kecma kperagiau fingectegerude. Imoc sufufufu mi kengkefude. ¹⁸ Ngic mong ye wiac goa femide, ye wiac monggoc migecece nga mong ye wiac mong mi femide, yearunac wiac fenende dema negende, imoc ifingoc wangecgec eng kefude. Imocac amma ngeni yoac negendae, imoc henghomema negemma kecbisia.”

¹⁹ Anu Yesuac nonggo munafora yeneng yearu kenggec ngicngac homacngo hedzickegecac amma naric mi henggec.

²⁰ Ifi anggec goa yeneng Yesuaru yofi degec enec, “Nonggo munafocga yeni hama genggecdeac ngadeau nandae.” ²¹ Ifi degec Yesungo deec, “ngicngac Anutuac yoac negemma modackecdae, yeneng nonggo munafocna andae.”

²² Naso monnu Yesungo medacfora yenigoc gombau emma yofi edeyunuec, “Nenang dzohong noboc kenni.” Ifi deu kemmagec ²³ Yesungo gau feu kia firangtoango hama dzohongtoa kpeu dokungo gomba mewakebeso anu yeni kemebeso anggec. ²⁴ Amma medac yeneng Yesuaru kemma midima degec, “Kunennina, Kunennina, neni kemebesonga andimbe.” Ifi degec Yesungo yacma firang nga dokuac siritembong dekpetari ayecmeu firang kpac anu dzohongngo ning kpema feec. ²⁵ Feu medacfora yeneac deec, “Ngeni negen negensingngina kpac, ifi isoc ande.” Ifi deu medac yeni kengecyunuu kerectegec amma yenaocngoc denegeng amma degec, “Ye noc ngic? Yeng firang nga dzohong yoac edeyuruu yeac enac tofohodape.”

²⁶ Yesu nga medacfora yeni dzohong ferecgema Gerasene bangecfu kenggec. Bangec imoc Gariraiia dzohong noboc. ²⁷ Kensikema Yesungo gombaunac mama taong imocac ngic mong hadehadeforagoc meficgeec. Ngic imoc ye naso herea bic senggang kecma amau ngisitataha kpac kicsereu kecande. ²⁸ Ngic imocngo Yesu hemma seriangoc arohoma Yesuac hoannu makpema yofi kparec, “Yesu Anutu engena-toaac Medac, neac wiac imoc geac mi ande. Ni desambic anggenduae, ge kpendzennu mi fainubesena.”

²⁹ Nga Yesungo asu seuhagoc yearunac kporaru erema kenudeac bic edeec, imocac ifi deec. Asu seuhagoc imocngo naso herea ammiu ngic yeneng mema sengngo hanimaria kpema garenggegec. Nga ye seng kperecgedacma asu seuhagocngo wangepma bangec kisiu kengkefec. ³⁰ Nga Yesungo kpesimiec, “Ge kpacga merak?” Kpesimiu deec, “Habutoa.” Hadehade homacngo yeac hereu kemema kegcac amma yeng ifi deec. ³¹ Nga hadehade yeneng Yesu desambic ammigec, “Ge hofeu suenununa mi kemeni.”

³² Nga bangec imohai berechabu kunengngo fagannu surukpema kegcac. Anu yeni kporacyunuu berecfu kemegecdeac desambic ammigec yeng ifi anggecdeac negengyemmeec. ³³ Negengyemmeu yeni ngicfunac erema berec habu yenearu kemegec berec yeneng fagannunac nedzima dzohonnu kemema doku nema homedacgec.

³⁴ Homedacgec berecgareng yeneng faka fingerec, imoc hemma kengec worama siduc deyadigec taonnu nga bedzou

kenec. ³⁵ Kenu ngicngac yeneng imoc negemma faka fin-gerec, imoc henggecdeac Yesuaru hagec. Hama ngic hade-hadeagoc kefec, ye henggec. Yeng negentegecma wamba heima Yesuac haniu tarec. Ifi taru yeni hemma kenge-cyunuec. ³⁶ Nga ngic hadehadeforagoc kefecngo dafiu ngereedac, imoc ngic kicnginango faka fingeru henggec, yeneng siduc ayemmegec. ³⁷ Ayemmegec gerasenengic ye-neac amabangec, imocac ngicngac sasawango kengec homac yunuecac amma Yesungo wayunuudeac edegec. Edegec Yesungo dzigenema kenudeac gombau enec. ³⁸ Enu ngic hadehade kporacmiec, yeng Yesugoc kenudeac derecgeu Yesungo ine suema yofi edeec, ³⁹ “Ge amagau dzigene kemma Anutungo fakatoa anggenda, imoc dekperagibesena.” Ifi deu ngic ye kemma Yesungo yearu fakatoa meec, imoc taong hafoangoc dekperagiyemmedarec.

⁴⁰ Yesungo dzohong noboc kensikemanu ngicngac yeneng ye heitaigec. Yeni sasawango yeac tomak kegec. ⁴¹⁻⁴² Nga kpekpeturang amaac gareng mong kpara Yairo, yeng haec. Ye naroanga mocgusac, kifaya 12 ammanu homebesonga anecac amma ngic ye hama Yesuac haniau makpema ameau kenudeac desambic ammiec. Ammiu yeni kemmagec ngicngac habutoango noboc noboc hedzickegec.

⁴³ Anu ngac mong ye sacherec amma kecmanu kifaya 12 anu ye dzofinaha sasawa dota hania hania yemmeu mongngo ye mengereudeac sing mi meficgeec. ⁴⁴ Ngac imoc ye habu yeneac botucfu Yesuac ngadeausing kemma ngakpiherehaac witic usia kpesereu sawa bic gbanggeec. ⁴⁵ Gbanggeu Yesungo kpesiec, “Merang kpeserenudac?” Ifi deu yeneng degec, “Imoc mi negendimbe.” nga Petorongo edeec, “Kebu, ngicngac homacngo orongguma hedzicgudae.” ⁴⁶ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Mongngo kpeserenudac, kuc wanuma monggaru kenu negendua.” ⁴⁷ Ifi deu ngac ye yofi negenec, “Ye bic meficgedac.” Ifi negemma sufu sufu worabeso osima dzonoma fedeu hama Yesuac haniau makpeec. Amma ye Yesu kpeseredac nga dafiu ngerec ngeree bic yombong fingecmidac, ngicngac yeneac kicfu imoc dekperagidarec. ⁴⁸ Dedaru Yesungo yofi edeec, “Naroanna, ge ruaegoc kenna. Negen negensinggango mengeregudac.”

⁴⁹ Amma ye yoac denammanungoc kpebung gareng, yeac amaunac yoac yofi haec, “Naroangga bic homedac, ge kpoukpou monggoc ebic mi mina.” ⁵⁰ Ifi degec Yesungo imoc negemma Yairo edeec, “Ge mi kengecguu eng negensinggena. Ye kekec monggoc meficgeude.” ⁵¹ Yesungo ifi dema amau kensikema ngic mongngo amau mi enudeac kpetarima Petoro nga Yohane amma Yakobo nga naroanggac

nonggomama, yenigocsac enudeac deec. ⁵² Dema ngicngac hafoangoc yeni naroanggac kiacsonggong anggec yofi edeyunuec, “Ngeni kiac wagec, naroang ye mi homedac, ye gau fede.” ⁵³ ifi deu yeni dzomoremigec. Naroang ye bic homedac, ifi negenggec. ⁵⁴ Nga ye ine naroanggac mariau mema kpacma deec, “Naroang, ge yacna.” ⁵⁵ Ifi deu asuya monggoc kpoduu imohaingoc yacma taru Yesungo yaka migeceac edeyunuec. ⁵⁶ Nga nonggomama yereng kerecgec anec Yesungo ine ngic mong mi edeyunuecdeac kpae heiyemerec.

9

¹ Yesungo medacfora 12 kpacyunuu hadacgec hadehade nga yafing sasawa kporacyunugecdeac nga hafei hania hania mengeregecdeac uayoac nga kuc yemmeec. ² Yemmema Anutuac eucerereng dekperagigecdeac nga hafeigoc mengereyunugecdeac sueyunuma ³ yofi edeyunuec, “Ngeni singgac mefic mong mi mekembisia, hie nga yaka amma yasu nga dzo mong mi mebisia nga ngakpi yohockang mi mekembisia. ⁴ Nga ama monnu kensikegec, ngic yeneng ama heingemmegec ngeni ama imohai tacyac angkecgec wisickeu taong monnu kembisia. ⁵ Nga taong mong imocac ngicngac yeneng mi hoangngunugecdeu ngeni taong imoc wama haninginaunac yube kpegec mau yeni imoc henggec faka imocngo manganangina edzacyunubeso.” ⁶ Ifi deu yeni amea amea kemma siduc gombang dekperagikecma hafeinginagoc mengereyunugec.

⁷ Ifi anu Gariraia bangecac gawanatoa kpara Herode, yeng wiac sasawa fingerec, imocac siduc negenu obohoec. Nocac ngic goa yeneng yofi degec, “Yohane dokunadzicngo homec-funac gborima yacma kecde.” ⁸ Ifi degec goango yofi degec, “Eriango fingeacma kecde.” nga goa yeneng degec, “Profete bicngoc yombong kecgec, yeneacunac mongngo hadac.” ⁹ Nga Herodengo deec, “Neng Yohane ubea bic kperecgeai nga yomoc ine merac ngicac siduc negengkecduae.” Dema Yesu henudeac kicfifi kefec.

¹⁰ Anu aposoro yeni dzigenema ua megec, imocac siduc Yesu ammidacgec. Ammigec yeng meyunuma meickema tembuha tachesonga taong mong kpara Betsaida, imohaigeng kenggec. ¹¹ Kenggec habutoa yeneng imoc negemma ye modacgec. Modacgec, yeng hoangyunuma Anutuac eucerereng dekperagiyemmema ngerec ngereec ayemmeec, yeni mengereyunuec.

¹² Ama marai anu medacfora 12 yeneng Yesuaru hama degec, “Bangec yomoc ngiha kpacfu kecmiina ama marai an-deac habu sueyununa amabangec tackende, imohai kemma

yaka meficge nema imohai febisia.” ¹³ Ifi degec deec, “Ngeneng yaka yemmegec negec.” Ifi deu merenggec, “Neni ic sogong marimong nga kondungyang yohockangsac mekecdimbe. Neni yaka mong mi bummebing dede habu sasawa yeneacsoc naric mi ambac.” ¹⁴ Ngic imoc yeneac kpetengina 5 tauseng, ifi isocngo kecgecac amma ifi degec Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Ngeni ngicngac edeyunuec, yeni 50 habusoc ifi kpedzucnema tackenggec.” ¹⁵ Ifi deu medac yeneng ngicngac ifi anggecdeac edeyunuec sasawango matagec. ¹⁶ Matagec Yesungo ic sogong marimong nga kondungyang yohockang, imoc mema kiwa kurumenu fiu enu kenehema mendzirec. Mendzicma ngicngac mederema yemmegecdeac medacfora yemmeu ¹⁷ yeneng imoc mederema ngicngac yemmegec. Yemmegec ngicngac sasawango negebec amma yaka tosea neti anggec, imoc kpedzucnegec kemema sakac 12 wakeec.

¹⁸ Yesungo naso monnu yengenaocngoc numuudeac kecmanu medacfora yegoc kecgec yeni kpesiyemmeec, “Ngicngac yeni neac merac deandae?” ¹⁹ Ifi deu degec, “Goango Yohane dokunadzic nga goango Eria amma goa yeneng ine profete mong esea, yeng gborima kecede deandae.” ²⁰ Ifi degec deec, “Nga ngeni ngenaoc ine neac merac deandae?” Ifi deu Petorongo deec, “Ge Anutuac Messia.” ²¹ Ifi deu, yeni yoac imoc ngic mong mi edeyunuecdeac deracyunuec.

²² Nga Yesungo yofi deec, “Ngicac Medac ye kpendzeng homac kpebeso. Yudangic enarafocngina nga womong gareng enara amma mitiac negen negengngic yeneng ye ubango wama kpegec homebeso. Homeu uameme harebec ammanu monggoc gborima yacbeso.”

²³ Yesungo habu sasawa yofi edeyunuec, “Ngic mong ye ni modacnubeso negendeu ye yengena ubasebiaac songo memama wenacsoc mariponga miacma tofohoma modacnubeso. ²⁴ Ngic mong ye yengena kekeha segereudeac negemma uaya mekecede, ye kekeha sufumiude. Nga mong ye neac amma kekeha waude, ye ine kekeha fingecmiude. ²⁵ Imoc yofiac, ngic mong ye bangecac wiac sasawa meficgema mekecede, ye ine kekeha sufumidarude nga yengena memanganeemeu kekeha imoc fora kpac anude. ²⁶ Nga ngic mongngo neac negenu gameagoc ande amma neac yoacnaac negenu gameagoc anude, yeac siduc yofi, Ngicac Medac ye Mamaac nga angeroforaac amma yengena kibikperagitoagoc haude, naso imohai yeng ngic imoc yeac ifingoc negenu gameagoc anude. ²⁷ Nga ngic yomoc nandae, ngenearunac goa yeni mi homemagec Anutuac eucerereng hau henggecede, imoc forangoc edengunuduae.”

²⁸ Anu yoac imoc deec, imocac sonda mocgu isoc wisicke-manu Yesungo Petoro nga Yakobo amma Yohane meyunuu numugecdeac tikiu enggec. ²⁹ Emma numumanu kicmesuya heimerenu siriha mong anu wambaya kperagima kongac koporarac yombong anec. ³⁰ Ifi ammanu imohaingoc ngic yohockang, Mose nga Eria yereng fingecma yegoc denegeng anoc. ³¹ Yeri kibikperagitoangiragocngo fingecma Yesungo Yerusarennu kemma kekeha mesima wayunuma enudeac denegeng anggec.

³² Nga Petoro ogohoragoc, yeni gautoa fegec. Fegecfunac gborima yacma Yesuac kibikperagitoa nga ngic yohockang yegoc nanec yenenggec. ³³ Nga ngic yohockang yeri Yesu wama kemmaec Petorongo Yesu edeac, “Kunenna, yei kecni songea andeac bedzo bedzo harebec meni, geac mong, Moseac mong nga Eriac mong.” Ye wiac imoc mi negentegecma eng ifi deec.

³⁴ Yoac denammanu hoeng mongngo fingecma mama semeyunuu kengec amma hoeng manau kemmagec ³⁵ hoeng manaunac ubaudumeng mong yofi kpacma deec, “Yomoc neac Meisingmedacna, ngeni yeac yoac negembisia.” ³⁶ Ubaudumeng imoc kpac anu yeni kic fima Yesu tembuha nanu henggec. Hemma medac yeni yoacngina waickema nanggec. Nga naso imohai wiac henggec, imocac ngic mong mi edegec.

³⁷ Werekengau Yesungo medacfora harebec yenigoc tikiunac kemmagec ngicngac habu kunengngo meficgegec. ³⁸ Anu habu yeneac botucfunac ngic mongngo Yesuac kpacma derecema deec, “Kpoukpou, ge hama medacna henna, ye medacna mocgusac. ³⁹ Hadehade mongngo medac mendanggeu ye arohou asu manganango mema kpekpefac ammima sebia mekuc kpekutung meu enaraunac sofororoc ereande. Asu imocngo medac mi wama naso homac memanganeyombonggeande. ⁴⁰ Nga medacfocga yeneng kporacmigeacdeac edeyunuba yeni kporacibiema wadau.” ⁴¹ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngicngac areng yomoc ngeni negen negensingngina kpac amma fakangina sicsauha. Naso herea ngenigoc monggoc tacbadeac modzona tide. Ge medacga nearu mehana.” ⁴² Ifi deu medac ye wegena kemmanu asu seuhagocngo medac kpefaheu bangecfu makpeu yeac sebia mekuc kpekutung meu Yesungo asu seuhagoc yoac seria ammima medac mengerema mama monggoc miec.

⁴³ Miu ngicngac yeneng Anutuac kuctoa imoc hemma kerectegec amma negenggec wiac engena anec. Amma yeni Yesuac ua sasawa hemma kerectegec anggec. Ifi ammagec

yeng medacfora yofi edeyunuec, ⁴⁴ “Ngeni kedzac kpema yoac yomoc negenggec. Naso mi hereemanu yeni Ngicac Medac kererema ngicngac yeneac mariu faigec kpegecde.” ⁴⁵ Ifi deu medac yeni yoac imoc mi negentegecgecdeac Anu-tungo uba negen negengngina hedzickeec. Hedzickeu yeni Yesuac yoac obohoma imocac hania kpesimigecdeac kengecyunuec.

⁴⁶ Anu medac yeneanunac merang engena ande, imocac yenaocngoc yoacngina engemmama anec. ⁴⁷ Ifi anggec Yesungo negen negeng ubanginau feec, imoc bic negemma medacbisic mong mema yegoc faiu nanu ⁴⁸ yofi edeyunuec, “Ngic mong ye kpacna negemma medac yomoc hoanggeude, yeng ni ifingoc hoannude. Nga ni hoannude, yeng Kebu suenuec, ye ifingoc hoanggeude. Imoc yofiac, ngeneac botucfunac ngic mong mamea kecande, yeng engena ande.” Ifi deu ⁴⁹ Yohanengo deec, “Kebu, ngic mongngo geac kpacfu hadehade nga yafing kporacyemmeu neni imoc hemma nenangoc mi kecdeac amma kpetarimiding.” ⁵⁰ Ifi deu yofi deec, “Ngic mong ye uanginaac ngaba mi ande, yeng ogongina ande. Imocac ngeni ye mi kpetarimibisia.”

⁵¹ Yesungo kurumennu enudeac nasoya wegene hau negen negenga Yerusarennu sueu kenec. ⁵² Kenu ngic goa sueyunuu yeni waraima nenesemeng nga amagerec mengeregecdeac Samariaac guruama monnu kensikegec. ⁵³ Kensikegec Yesungo Yerusarennu kenude, ngicngac yeneng imoc negenggecac Yesu ama mong mi heimigec. ⁵⁴ Ifi anggec medahora Yakobo nga Yohane yereng imoc hemma yofi deoc, “Kebu, neni kurumennunac gerec deni mama ngic yomoc yonohodaru, imoc naric ambing me?” ⁵⁵ Deec Yesungo dzigenema yoac ifia negembesonga kpaee heiyemeru ⁵⁶ medacforagoc guruama monnu kenggec.

⁵⁷ Sinnu kemma ngic mongngo Yesu edeec, “Ge ihai me ihai kennadesoc modacguma gegoc kembadeac negenduae.” ⁵⁸ Ifi deu yeng yofi meremmiec, “Katekasi yeni bangec manau fefenginagoc nga sawa neng yeni faecnginagoc amma Ngicac Medacngo ine kparicganga kpac.” ⁵⁹ Ye ngic mong yofi edeec, “Ge hama ni modacnuna.” Ifi deu yeng deec, “Kebu, negennemmana kemma manna tonggomaguc habade.” ⁶⁰ Ifi deu meremmiec, “Homec yeni yenaocngoc tonggoemegec nga geng ine wayunuma kemma Anutuac eucerereng dekperagima kecbesena.” ⁶¹ Nga ngic mongngo deec, “Kebu, ni modacgubadeac negenduae nga kemma arengfocna edeyunumaguc ine habade, imoc naric me?” ⁶² Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ngic mong ye negen negenga bic suemaguc dzigenekpe ande, ngic ifiango Anutuac

eucererengacsoc mi ande.”

10

¹ Imoc wisickeu Kebungo ngic 72 meisingyunuma yohockang yohockang hendzicyunuec. Hendzicyunuma yengena taong nga amabasic kembesonga negensiec, imohai yeneng waraimigecdeac sueyunuma yofi edeyunuu kenggec, ² “Semeng fora homacngoc kpauedac fede nga ua ngic ine efeanecsac kecdae. Imocac ngeni semeng mingina numumigec yeng ua ngic sueyunuu yeneng kemma foraya mekpedzuc ambisia.

³ Negenggec, ramamedahango katekasi yeneac botucfu kecdae, siriha imocacsoc suengunuba kembisia. ⁴ Ngeni dzobirang me hie nga hanitabe mi mema kembisia. Amma sinnu ngic mong meficgema yoac mi mebisia. ⁵ Amma ngeni ama imohai me imohai enggecde imohai emma yofi debisia, ‘Ruae ngenearu febeso.’ ⁶ Ifi degec ruaengic mong imohai kecdeu ngeneac ruaengo ye hoanggeude nga mi kecdeu ruae imoc monggoc ngenanu dzigeneude. ⁷ Ngicngac ama ngem-megec ngeni imohaingoc tacbisia. Nga yeni yaka nga doku ngemmegec ngeni imocnoc nebisia. Ngeni amayuguc mi kembisia. Uango ua ngic uabungngina meficgeyemmebeso, imocngo ngereude.

⁸ Ngeni taong monnu kenggec ngic yeneng ama heingemmema wiac mong negecdeac ngemmedae, ngeni imoc nebisia. ⁹ Ngeni taong imohai ngicngac hafeinginagoc mengereyunuma yofi edeyunubisia, ‘Anutuac eucererengngo ngenearu bic mewegenengunuma hama fede.’ ¹⁰ Nga ngeni taong monnu enggec ama mi heingemmegecdeu ngeni ine amasingnginau kemma yofi edeyunubisia, ¹¹ ‘Taongnginaac yubengo hanininau mendangedac, neni imoc ifingoc kpeni mama imocngo manganangina edzacngunubeso. Nga ngeni ine yofi negembisia. Anutuac eucererengngo yei bic mewegenengunuma hama fede.’ ¹² Amma nasoya hau taong imocac turunga ebiria yombong haude, imoc Sodong amabangec ferahema fingerude, imoc edengunuduae.

¹³ Korasing nga Besaida ngicngac, ngeni sowecnginagoc. Ngenearu kucfaka homac bic fingerec. Amma kucfaka ifia Tiro nga Sidong taonnu fingebacfu yeni kopocsicnginaac ubahodunggac wamba bic heima hama nadzicma tacma ubamereng ambau. ¹⁴ Nga ising ising nasotoau Anutungo Tiro nga Sidong areng, yeneac ubamangang negemma turunga efeanec yemmema ngeni ine turunga ebiringoc

ngemmeude. ¹⁵ Amma Kafanaung, geng kurumennu ennadeac ifi negengkecneac nga kpac yombong. Ge homecamau megu keme kemea siraha annec. ¹⁶ Ngic mong ye kedzaha ngenearu faide, yeng kedzaha nearu faide. Nga ngeni ngadengunuude, yeng ni ngadenuude nga Kebu suenuac, ye ifingoc ngadeheude.”

¹⁷ Anu ngic 72 yeni sogac sogaigoc dzigenema degec, “Kebu, neni kpacga kpacni hadehade nga yafing yeneng yoacnina tofohoma woragecde.” ¹⁸ Ifi degec Yesungo yofi merengyem-mec, “Ni Satang hembra yeng piratac isoc heima kurumen-nunac maec. ¹⁹ Negenggec, ni uayoac nga kuc bic ngemmeai. Ngemmeba ngeni boudzoc nga wemeweme witinginau naric tigece amma ngabanina nga yeac arengfora sasawa yeneng ngeneac bageu kegecde. Nga wiac mongngo ngeni naric mi memanganengunuude, kpac. ²⁰ Nga hadehade nga yafingngo enacngina tofohoma woraandae, ngeni imocac homac mi sogaibisia. Nga kpacarengngina kurumennu oho ohoya fede, ngeni imocac homac yombong sogaibisia.”

²¹ Naso imohaingoc Tiri Asungo Yesu ammiu sogac sogai songongo mewakemiu yoac yofi deec, “Manggac, kurumeng nga bagec mingina, geng wiacga sasawa yomoc mesufuyemmenecac ngicareng negen negentegecnginagoc nga fitira keadae, yeni imoc mi hennegeng andae. Amma nambaracbisic bisic, yeni wiac yomoc mekperagiyemmenec, imocac dengereguduae. Manggac, ge imoc hemma ubaga ngereede, imoc fora.

²² Mannango wiac sasawa nenec imoc mekecduae. Nga mongngo Medahaac hania naric mi negende, Manggacngosac negemmide. Ifi isocngoc mongngo Manggacac hania naric mi negende, Medacngosac ye negemmide. Amma Medacngo ngicngac meisingyunuma Manggac edzacyunude, yeneng ifingoc ye negemmigece.”

²³ Anu Yesungo medacfora yenearu dzigenema yeneac-sac yofi dema edeyunuec, “Faka yomoc fingeru kicnginango hengkeadae, ngeni kenecnginagoc. ²⁴ Ni eden-gunuba negenggec, warac profete nga ngictau homac yeneng ngeni wiac hengandae, imoc hembeso negemma sifu mi henggec. Nga ngeni wiac yomoc kedzacnginango negengandae, yeneng imoc ifingoc negembeso ayemmeu mong mi negenggec.”

²⁵ Anu dedeseriyoac negen negengngic mongngo hama Yesu faitobannu faiudeac negemma deec, “Kpoukpou, ni faka dafi amma kekecseriac maridzoming mebade?” ²⁶ Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Dedeseriyoacfu yoac oho ohoya

fede, ge kibi imohai dafi osonegeng angannec?" ²⁷ Ifi deu ngicngoc meremmiéc,

"Ge ubaherega nga ubaongaga nga kucga amma negen negengga hafaogoc Kebu Anutuga heresongogoc hoanggebesena." (Dedeseri 6:5)

Amma,

"Ge geangga anggengande, siriha imocngoc gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena." (Sesememe 19:18)

²⁸ Ifi deu Yesungo yofi edeéc, "Ge yoac dindingac dema merennendang. Ifi amma kecengkecbesannec." ²⁹ Nga ngic ye Yesungo yeac ngic dindingac debeso, ifi negemma kpesimiec, "Nga ngicngac neac wegena kecdae, imoc merac yombong?" ³⁰ Kpesimiu Yesungo meremmiéc,

"Ngc mongngo Yerusarennac Yeriko taonnu kemeudeac kemma godzungic yeneac mariu heieć. Heiu yeneng wambaya hesima kpegeć homebeso anu ukugeć feu worageć. ³¹ Femanu womong gareng mongngo imohacsing kemema ngic feec, ye hemma kpegegenggema nobocsing kenec. ³² Kenu womong gareng yeneac memefic ngic mongngo ifingoc imohai kemeec. Kemema ngic imoc henu feu ye ifingoc kpegegenggema nobocsing kenec.

³³ Anu samariangic mongngo sing imocngoc modacma kemema ngic feec, ye hemma yeac ubea manganec. ³⁴ Manganeu yearu kemma kereć doku nga waing dokuya kubehau kpakema kubeha biranggemiec. Biranggema yengena donggi witiau faima kiangamau mekemma henggareng ammiéc. ³⁵ Amma wereckengau siriwa dzo yohockang kiangamaac gareng mima yofi edeéc, 'Ge ngic yomoc henggareng ammima kecbesena. Ni monggoc dzigeneba dzo imocngoc mi heiude isoc, imohaingoc imocac turunga gembade.' " ³⁶ Ifi dema Yesungo dedeseriyoac negen negengngic yofi kpesimiec, "Ge dafi negennec? Ngic ye godzungic yeneac mariu manganec. Nga ngic harebec yenearunac ngic merang yeac ogo amma wegena kefec?"

³⁷ Ifi kpesimiu yeng meremmiéc, "Yeać ubamangang negemma meficgeec, yeng." Ifi deu Yesungo yofi edeéc, "Ge geanggaoc kemma ye anec, ifi isoc angkecbesena."

³⁸ Yesu nga medacfora yeni kengkećma guruama monnu kensikegeć. Kensikema ngac mong kpara Mata, yeng Yesu ameau enudeac heitaieć. ³⁹ Heitaiu Mataac munea kpara Maria, yeng Kebuac haniu matacma yoara negenec. ⁴⁰ Negemmanu Matango ine dzandzung namma yenigoc mi tacma ha namma Yesu edeéc, "Kebu, ge neac negengyohoc

mi annec. Ni tembucna ngenenggareng ua mebadeac munana wanudac, ye edena meficnuu.” ⁴¹ Ifi deu Kebungo yofi meremmiec, “Mata Mata, ge wiac homacac negengyohoc amma ebic mekecne. ⁴² Amma wiac mocgusac imoc megec ngereude. Maria ye wiac gombunga isinggema mekecde, imoc mongngo yearunac naric mi meickeude.”

11

¹ Yesungo naso monnu kemma botuha monnu numuu wisickeu medacfora yenearunac mongngo deec, “Kebu, Yohane ye medacfora numugecdeac sing kpouyemmeec, ge ifingoc ifia goa kpounemmena.” ² Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngeni yofi dema numubisia, ‘Manggac, geac kpac kpetiac febeso. Anu eucererengga imocngo hanemmebeso. ³ Ge wencac soc yaka socnina nemmebesena. ⁴ Kopocsicnina wanemmena. Neni ifingoc ngic yeneac kopocsicnginaac turung kpoukpouac wayemmekecdimbe. Faitobannu mi fainunubesena.’”

⁵ Ifi dema yofi edeyunuec, “Ngenearunac mongngo tofocnac dzongiau ogea monggac amau kemma debac, ‘Ogona, ge ic sogong harebec meficnuna turunga ngade gembade. ⁶ Ogona mongngo sing hereaunac hama tofocnac amanau hau yakana kpac anu noc gumbadeac obohoduac.’ ⁷ Ifi deu ogea ama manau tacma debac, ‘Ge ebic mi nenna. Nagunina bic meserima nambaracfocnagoc gaufedimbeac naric mi yacma megembade.’ ⁸ Ni edengunuba, ye ogeaac amma ic sogong mi mibac dede yeng ngombonggema engngoc kpesimibac, imocac amma ye sifu yacma ic sogong miude.

⁹⁻¹⁰ Ngic mong ye numukecde, yeng wiac imoc meude nga hofockecdengo wiac imoc meficgeude amma naguu heiande, yeac nagu witimigece. Imocac ngeni numugec turunga ifi ngemmeude nga ngeni hofocma foraya meficgegece amma naguu heigec nagu witingemmegece. ¹¹ Ngeneac botucfu manggac monggac medahango kondungyanggac kpesimiu yeng boidzoc mangana naric mi miude. ¹² Nga ye kokorec gbomeaac kpesimiu weme weme naric mi miude. ¹³ Ngic ngeni mangana angandaengo sifu nambaracfocngina ubangerecac wiac gombunga yemmegecdeac negentegecdae. Imocac yofi negenggec, kurumeng Mangganganango fakangina gombunga imoc homac feraheu ngicngac Tiri Asuya yemmeudeac kpesimidae, yeni Tiri Asuya naric yemmeude.”

¹⁴ Naso monnu Yesungo hadehade mong yoara kpac, imoc ngicfunac kporarec. Kporaru hadehadengo ngicfunac erema kenu ngic yoara kpac kefec, yeng yocac deu ngicngac yeneng

kerectegec anggec. ¹⁵ Nga ngicngac goa yeni ine yofi degec, “Ye hadehade nga yafing yeneac ngictaungina Bedzeburu yeac kucfu ngicngac yeneacunac kporacande.” ¹⁶ Anu goa yeneng ine Yesu kuha isinggegecdeac negemma kurumenunac faka kuhagoc mong meudeac edegec.

¹⁷ Edegec Yesungo negen negengngina bic negemma yofi edeyunuec, “Bangec monggac ngic yeneng ngaba angemema tohogecdeu bangec imoc kisi fingeru ama mongngo ama monggac witiau makpema kpac anude. ¹⁸ Nga Satangngo tohoma yengenaocngoc kporacemeudeu ye nga arengfora naric mi serima nanggecde, kpac. Nga ngeni neac ine deandae, ‘Ye Bedzeburungo ammiu yeac kucfu hadehade nga yafing kporacyunuande, imoc obohode.’ ¹⁹ Neng Bedzeburuac kucfu hadehade nga yafing kporacyunubai dede ngeniac medacfocngina yeni ifingoc yeac kucfu hadehade nga yafing kporacyunubau. Ifi anu ngeniac medacfocnginango yoacngina isinggema desigecde. ²⁰ Nga Anutungo gbonga faiu ni imocngo hadehade nga yafing kporacyunuduae Anutuac eucererengngo ngenearu bic hadac kecde, ngeni imoc negenggec.”

(Makekeng 8:16-19)

²¹ “Ngic kuhagoc mongngo dzikacac iwaiya mema ameaac gareng kecmanu finaha gombunga feude. ²² Nga ngic mong kuha monggoc, yeng yearu hama yegoc ewema firang anudeu yeng ngic yeac dzikacac iwaiia wangecmidarude. Wangeru ama minginango dzikac wiac, imocac kucfu seria kefec, imoc kpac anu ngic kuha monggocngo yeac finaha hamangec mema hendzicma ngicngac goa yemmeude. ²³ Ifi anu mong ye neac ogona mi ande, ye ubeango wanude. Nga mong ye nigoc mekpedzuc ua mi meude, yeng neac wiac sinsararang kpeudeac ua meude.”

²⁴ “Asu seuhagoc yeng ngicfunac erema bangec dokuya kpac, ihai kemma tacnegenudeac tatic hofocma yerecema kecande. Kecma tatic mong mi meficgeudeu yengenaocngoc yofi deude, ‘Amana warac tacma wayai, imohai monggoc dzigenema kembadeac negenduae.’ ²⁵ Ifi dema kemma ama imoc wangge memengere angana henude. ²⁶ Hemma monggoc kemma arengfora 7 wangecyunuu hagecde. Arengfora imoc yeneng ye ferahema mangana yombong andae, yeni meyunuma kemma ama imohai enarangina anu tacgecde. Tacgec ngic ye warac mangana kefec, imoc ferahema imocac mangana yombong kefude.”

²⁷ Yesungo yoac ifi demanu ngac mongngo habu yeneac butcfunac kpacma deec, “Ngac meguma namuu garengguec, ye kenehagoc.” ²⁸ Kparu Yesungo imoc wama yofi deec, “Ng-

icngac Anutuac yoac negemma hoanggeandae, yeni kenecnginagoc.”

²⁹ Ngicngac habu yeni engngoc hamangoc fegeg Yesungo yoac torokpema yofi deec, “Naso yomocac ngicngac ngeni areng mangana yombong. Ngeni kucna isinggegecdeac faka kuhagoc fingecongmemmeudeac derecgeandae. Nga ngeni faka kuhagoc mong mi ngemmengemmea, Yonaaru kucfaka fingerec, ifiasac henggecde. ³⁰ Niniwe taonggac ngicngac yeneng negensinggegecdeac Kebungo Yonaaru faka kuhagoc meec. Nga sirihia imocngoc Ngicac Medac yengenaoc ngicngac yomocngo negensinggegecdeac fakaya kuhagoc meude.

³¹ Seba bangecac ngactau ye Saromoac negen negentegec meudeac bangec tegiau sautfunac haec. Imocac amma yeng ising ising nasou ngicngac yomoc yenigoc yacma nammagec fakangina isinggema yeneac mangana deyemmeude. Anu negenggec, yomocngo* Saromoac negen negeng ferahade.

(1 Ngictau 10:1-13) ³² Niniwe taonggac ngic yeni Yonaac dedekperagiyoac negemma ubamereng anggecac amma yeneng ising ising nasou ngicngac yomoc yenigoc yacma nammagec yeneac fakangina isinggema yeneac mangana deyemmegecde. Negenggec, yomocngo† Yonaac faka ferahade.

³³ Mongngo kifa kpedzereckema sufu sufuu me pake bageau naric mi faiude, ye kifa imoc tatahau faiu tacma kperagi ngicngac yeni erema kperagia henggecde. ³⁴ Kicga imoc sebigaac kifa amma kicga gombunga fema sebiga sasawa mekperagidarude. Nga ge kickerec me kicmangang mekecma kicgango manganeudeu ine sebiga sasawa kundung kpeude. ³⁵ Imocac amma ge kperagia fegende, imoc kundung kpebacac amma garengemema kecbesena. ³⁶ Ge sebiga sasawango kundunga kpac kperagigoc feudeu sebiga kperagiango sokoma feude. Imoc kifa mong kperagitoayagoc mekperagiguande, ifi isoc.”

³⁷ Anu Yesungo yoac demanungoc farisaio mongngo yegoc yaka neudeac heitaiu yeac amau emma taroc. ³⁸ Matacma maria mi dzuacma yaka eng neudeac anu farisaiongo imoc hemma kpidohou ³⁹ Kebungo ine yofi edeec, “Farisaio ngeni teratasengina ngadeasac dzuacandae nga ngeni ubaherengina manau ine kickerec amma wiac manganango wake wakea fede. ⁴⁰ Ngeni negen negengtegecngina kpac. Kebungo ngadeau wiac meec, yeng manaac ifingoc meec. ⁴¹ Ngeni imocac amma ngicngac makpekpea wiac heregoc

* **11:31:** Yesungo yengenaac imoc deec. negemma “yomocngo” deec.

† **11:32:** Yesungo yengenaac

yemmebisia. Ifi anggec wiacngina sasawa dzuac dzuara anude.

⁴² Farisaio, ngeni romboc nga gime amma mondzangngina sasawa imocac kpete mema 10 imohacnac mocgu hendzicma Anutu miandae. Nga faka dindingac nga heregoc Anutuac songo negembesonga, imoc ine ihoc bahoc amma waandae, imocac ngeni sowecnginagoc. Ngeni faka gombunga imoc modacbisia amma tosea mi wabisia.

⁴³ Farisaio, ngeni kpekpeturang amau tatac warac warac imohai tacgecdeac angemmeande nga ngicngac yeneng kpedzaroc sobennu eweheihei faka angemmegecdeac songo negengandae, imocac ngeni sowecnginagoc. ⁴⁴ Kicsere esea mong wiaha kpac ngic yeneng mi negemma eng witiau kengha andae, ngeni kicsere ifia isoc kecdae, imocac ngeni sowecnginagoc.”

⁴⁵ Ifi deu dedeseriyoacac negen negengngic yeneanunac mongngo edeec, “Kpoukpou, ge ifi dema neni ifingoc denggarinnununec.” ⁴⁶ Ifi deu Yesungo yofi merenec, “Dedeseriyoacac negen negengngic, ngeni ifingoc sowecnginagoc. Ngeni ngic yeneac ngadenginau finac ngicngo memecsoc kpac, imoc faiandae nga ngenang ine ngicngac ebicngina efea anude, imoc meficyunugecdeac gbongngina mong mi sinegecde.

⁴⁷ Bangecfocnginango profete esea yunuhomegec homegecmoc yeneac kicsereu simengngina miacandae, imocac ngeni sowecnginagoc. ⁴⁸ Yeneng profete yunuhomegec nga ngeneng kicserengina simenggoc miackeandae, ngeni ifi amma yofi dekperagidae, ‘Neni fakaninau uba mocgu kecdimbe.’ ⁴⁹ Ngenec amma Anutuac negen negentegecngo bicngoc yofi deec, ‘Ni profete nga aposoro yenearu sueyunuba yeneng goa yunuhomegecde nga goa yunukporac ayemmegecde.’ ⁵⁰ Imocac amma bangec hanac hanaheau-nacngoc erekecma profete yunuhomegec sacngina maec, imocac turunga yagucac ngicngac kecdae, ngeneanunacngo kpoudagecde. ⁵¹ Turung imoc Abeac sacfunac hanahema erekecma Dzekariaac sacfu erede. Yeni Dzekaria arata nga kpetiac ama botucngirau kpehomegec. Oc, ngicngac areng yomoc ngeneng turunga imoc kpoudacbisia, imoc eden-gunuduae.

⁵² Dedeseriyoacac negen negengngic, ngeni Anutu negemigecdeac ki, imoc ngicngac yeneanunac meickegec. Amma ngenang imohai mi emma ngicngac yeneng embesonga ammagec ine kpae bic faiandae, imocac ngeni sowecnginagoc.”

⁵³ Anu Yesungo wama ngadeau kemeu mitiac negen negengngic nga farisaio, yeneng yeac negemmangang amma

kpesi kpesi hania hania kpesimigec. ⁵⁴ Yeni, “Yoac goa segeu meni.” dema yeac gareng mema kecgec.

12

¹ Ngicngac homac yombong, teng tauseng nga noc ifiac-soc yeni kpezucnema nanggecac yenaocngoc timbimbinge-megec. Nga Yesungo medacfora, yeneac negemma yofi deec, “Ngeni farisaio yeneac ikoc fakangina imocac henghomema kecbisia, imoc yis isoc ic sogonnu sokoude. ² Wiac mong sangoyagoc fede, imoc kecma nonongkac fingectegerude nga sufu sufuya fede, imoc negendacgecde. ³ Imocac ngeni kundunnu yoac sasawa deandae, imoc kperagiau negenggecde nga ama mana kapiau kedzacnginau sangic sangic deandae, yeni imoc ama witiau namma dekperagiegcde.

⁴ Nga tosofocna, ngic goa yeni sebingina kpehomegecdeac kuc mekecma monggoc memanganengunugecdeac kuc hofocandae, ngeni yeneac mi kengecngunubeso, imoc eden-gunuduae. ⁵ Ngeni ine Kebu monggacsac damungunubeso. Yeng ngunuhomema gerechofeu ukungunuu kemegecdeac uayoac nga kuc mekecde. O, yofi deduae, ngeni yeac ine damungunubeso. ⁶ Ngicngac yeni nengbisis 5 faigec peni yohockang sacsacngo bummeandae nga Anutungo neng imoc yeneacunac mong naric mi nigeckpeude. ⁷ Amma ngeneac orucdzongina kpete, imoc ifingoc oso osodara. Nga ngeneng sawaac nengarengtoa yeni feracyunudae, imocac ngeni mi kengecngunubeso.

⁸ Ngic mong ye ngic yeneac kicfu Ngicac Medac yeac deande, ‘Ni yeac areng anduae.’ ifi deu Ngicac Medacngo yeac ifingoc Anutuac angerofora yeneac kicfu yofi deude, ‘Ye neac ngic.’ ⁹ Nga ngic mong ye ngic yeneac kicfu ine ni busicnuude, neng ye ifingoc Anutuac angerofora yeneac kicfu busic kpebade. ¹⁰ Ngic mong ye Ngicac Medac emmiude, yeac kopocsic wamigecde nga mongngo Tiri Asu denggbaringgema emmiude, imocac kopocsic wawaya ine mi fede. ¹¹ Ngic yeneng mengunuma kpeketurang amau nga yoacgarenggac enara nga ngickuneng, yeneac kicfu faingunugecde, ngeni naso imohai negengyohoc amma yofi mi debisia, ‘Neni turunga dafi merennide nga noc yoac denide?’ ¹² Naso imohaingoc Tiri Asungo yoac enacnginau faiu ngeni imoc debisia.”

¹³ Anu ngicngac habu yeneac botucfunac ngic mongngo Yesuac deec, “Kpoukpou, dacna ye mannaac maridzoming tembuha mekecde, imocac geng dena noboha ni mederema nenu.” ¹⁴ Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ngic, ngereac iwai mederema gareng ambadeac mongngo mi fainuec.”

¹⁵ Ifi dema torokpema yeneac yofi deec, “Ngeni dzofin-actoaac kichodung ambauac garengngina mebisia. Ngic monggac dzofinactoa, imocngo yengena kekehaac siriha mi heficgeude.”

¹⁶ Ifi dema yoac mong heima yofi edeyunuec, “Ngic dzofinactoaac mongngo uayau semeng fora homac anu ¹⁷ semenga dahai faiudeac negengemema ¹⁸ yofi ambade negenec, ‘Ni semengama dafiguc mekecduae, yeni hembarackema monggoc meyadiyunuma mema semeng nga wiacna gombunga sasawa kpedzucnema ihai kpeturanggebade. ¹⁹ Kpeturanggeba wisickeu neanna ubaonganaac yofi debade, ni kifa homacacsoc wiac gombunga bic kpedzucnedua, imocngo kekecna meefaiu menec amma sogac sogaigoc kecbade.’ ²⁰ Ifi deu Anutungo yeac yofi deec, ‘Kapangic, tofocnac yomohaingoc kekecga wangecgugecde. Nga wiacga mekpedzuc amma wanade, imoc goa yeneng megecde.’”

²¹ Nga Yesungo monggoc torokpeec, “Ngic mong ye yengenaac amma bangecac dzofinactoa mekpedzuc amma Anutuac kicfu ine dzofinaha kpac kecde, yeac kekeha imocacsoc anude.”

²² Imocac amma Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Neni noc yaka nenide nga sebininau noc wamba heima kecni. Ngeni imocac kekecnginaac defagung mi ambisia. ²³ Kekecngo yaka ferahaude nga sebingo ngakpikporuc ferahaude. ²⁴ Ngeni wondong yenenggec. Yeni heikpenec nga netohong mong mi negenggec Anutungo sifu eng semeng yemmekecde. Nga Anutuac kicfu ngeneng neng yeneac engena andae. ²⁵ Ngenearunac mongngo dewaidzoc amma kefu imocngo kekecnasoya kopianec monggoc naric mi mehereeude. ²⁶ Ngeni wiac kapia ifiaac obohoma tosea goaac ifingoc negengyohoc mi ambisia.

²⁷ Dzaring eng tohoandae, ngeni yenembisia. Yeni witic mi yumuandae amma uatoa mi mema sifu yadiandae. Ngictau Saromongo warac wamba kibia gombunga gombunga heikeyu kibikperagitoayango ine dzaring yeneac kibi kereng kereng mi ferahaec. ²⁸ Nga dzaring amasobennu eng tohoandae, yeni yagucac fingeadae nga ngic yeni wereckenu herecgema gerecfu ukuyunugecde. Nga Anutungo dzaringtehec ifia wamba heiyemmeudeu yeng ifingoc ngicngac negen negensingngina kapia mekecdae, ngeni ngakpikporucngina torokpeu torokpe imoc monggoc ngemmeude.

²⁹ Imocac ngeni noc yaka nga doku dahacnac fima negecdeac negengyohoc nga demadzac imoc wabisia. ³⁰ Nga bangeha bangeha ngicngac yeneng imoc megecdeac negen negengngina imohai faigec fekecde. Nga ngeni wiac imocac

obohoandae, Mangnginango imoc bic negende. ³¹ Ngeni yeac eucerereng meficgegecdeac ua mebisia nga wiac imocnoc ifingoc torokpeu torokpe megecde.”

³² “Habubisic, ngeni mi ebiribisia. Mangngina ye eucererenga ngemmeudeac negenu ngereede. ³³ Ngeni finacngina suegec ngicngac yeneng imoc bummedacgec ngeni dzo imoc mema ngicngac makpekpea kecdae, yeni ubangerecac wiac imoc yemmebisia. Ngeni dzobirang mi barackeudeac meficgebisia. Nga ngeni dzofinac kuha mi maude, imoc kuru-mennu kpedzucnebisia. Ihai hamangecngic yeni mi hagecde nga dzaukpadzadzangngo wiac mi memanganeude. ³⁴ Imoc yofiac, ngeni dzofinacngina nofu faigec fede, imohaingoc ubasongngina ifingoc feude.”

³⁵ “Ngeni kporucngina seria kpema kifangina kpedzereckema efaima kecbisia. ³⁶ Ngic kuneng ye memeturang amaunac hama naguu heiu ua ngihango yeac tomai kecma nagu bic witimiude, ngeni ifi isoc tomai kecbisia. ³⁷ Nga mingingnginango hama uamedacfora yeni gaugbori kecgec meficyunuude, yeni kenecnginagoc. Foracngoc, ye yengenaoc yeneac kingang kpeudeac kporuha mewegenema ‘Ngeni tacmagec.’ deu tacgec yaka meha yemmeu negecde, imoc eden-gunuduae. ³⁸ Ye tofocnac dzongiau me ama werac wereckenggac gaugbori kecmagec hama yenenudeu uamedac imoc yeni kenecnginagoc. ³⁹ Hamangecngic ye ama hetackema engande. Nga ama mingina mong ye hamangecngic noc nasou haude negendeu ye hamangecngic kpaheimiude. ⁴⁰ Nga ngeni Ngicac Medacac aua mi negemmagec ye haude, imocac amma ngeni ifingoc efaima kecbisia.”

⁴¹ Anu Petorongo deec, “Kebu, ge yoc heima dedammoc, imoc neneac me ngicngac sasawa yeneac denec?” ⁴² Ifi deu Kebungo yofi merenec, “Amagareng gombunga mong negen negentegehagoc minginaac yoc dede modacande, minginango amagareng ifia uayoac miu ye uamedacfora yeneac enarangina amma yaka nasou hendzicma deecfu negecdeac yemmekefude. ⁴³ Yemmekefu minginango dzigene hama henu uamedacngo ua imoc medarudeu uamedac ye kenehagoc. ⁴⁴ Foracngoc, minginango wiara sasawa garenggeudeac demiude, imoc fora yombong. ⁴⁵ Anu wanacngic mong ye yengenaocngoc ine yofi negensiudeu, ‘Minginango bic mi haude.’ Ifi dema ua ngicngac goa yunuma minginaac wiac nedacma doku seria nema ubea sufuude. ⁴⁶ Ifi anudeu wanacngic ye tomai mi kecma minginaac uamemenaso nga auaya mi negemmanu minginango haude. Hama uamedac imoc herecge meickeu kemema negen negensingngina kpac, yenigoc kefude. ⁴⁷ Nga wanacngic mong

ye minginaac yoac negemma mi efaima kecede, yeng dzikac ebiria kiude. ⁴⁸ Nga wanacngic mong ye minginaac uayoac nga songo mi negemma dzikacac arennu faka goa angande, ye dzikac efeanecsac kiude. Ngicngac yeneng ngic mong wiac ebiria migec mekecede, yearu wiac ebiriangoc fingecmiudeac negenggecede. Nga yeni ngic mong wiac homac garenggeudeac uayoac migec mekecede, yeng wiac monggoc negen negengtegecgoc garenggeu imoc mi memanga-neudeac negenggecede.

⁴⁹ Ni bangecfu gerec habuya habuya fiba dzeudeac mayai. Amma gerec imoc bic dzebacfu ubana ngereebac. ⁵⁰ Amma ni dokunadzic siraha mong nadzichesare. Ni imoc negemma herenango ebiriu kecma uana imoc hafoangoc wisickeu herena ngereeude. ⁵¹ Ni bangecfu ruae meficgebadeac mayai, ngeni imoc mi negembisia, imoc kpac. Ni ine tohoe-megecedeac mayai, imoc edengunuduae. ⁵² Nga yofinenggac nga namma enude, imohai ngicngac 5 ama mana monnu kecdae, yeni tohoma kecede. Harebec yeneng yohockang yerigoc nga yohockang yeri harebec yenigoc ngaba ngaba angemegecede. ⁵³ Yeni tohoma manggacngo medac yegoc ngaba anude nga medac yeng mamagoc ngaba anecde. Nenggac ye naroangagoc ngaba anude nga naroangngo nonggeagoc ngaba angemeecde. Nga erangi yeri tohoemema ngaba angemeecde.”

⁵⁴ Anu Yesungo ngicngac yeneac yofi deec, “Ngeni wenac keme kemeau hoeng mong hemma yofi bic deandae, ‘Kia kuneng kpeude.’ ifi degec kia kpeude. ⁵⁵ Nga sautfunac firang kpeu negemma yofi deandae, ‘Bangec gerea anude.’ degec ifi angkecede. ⁵⁶ Ikocngic, ngeni bangecfu nga sawau wiac fingecande, imoc hemma naric isinggecede. Nga naso yofinenggac kecdimbe, imocac faka hemma isinggebau dede imocngo naric ambac.

⁵⁷ Amma ngeni faka damocngo dindingac ande, imoc ngenaoc isinggebau dede imoc naric ambac. ⁵⁸ Anu ngabaga mongngo yoacfu faiguudeac meguu ngerahafoc sinnu kengkecdape, ge imohai yoacngira dengereecdeac uatoa mebesena. Ifi mi annadeu ye desi desingic yearu faiguude. Nga desi desingicngo keracnatanggaru faiguu keracnatangngo witicamau faiguude. ⁵⁹ Faiguu ge ihai takecma ngabagaac turung hafoangoc nga dzo wisickea yombong kpoumaguc witicamaunac manade, imoc edeguduae.”

13

¹ Naso imohaingoc ngic goa yeneng Yesu siduc yofi am-

migec, “Gariraiangic goa yeni sesenginaac yang Anutuac hosuc heimagec Piratongo deu ngicfora yeneng kemma yunuhomema sacngina imoc sesenginaac yang sawagoc meturanggegec.” ² Ifi degec Yesungo yofi kpesiyemmec, “Ngic homegec, yeneac kopocsicngo gariraiangic sasawa yeneac kopocsic ferahaecac ifi fingecyemmec, ngeni imoc negensidae me? ³ Nga imoc kpac yombong. Ngeni ubangina mi merenggecdeu ngeni sasawango yeni homegec, ifi isocngoc homedacgecde, imoc edengunuduae. ⁴ Nga Siroang amaherecngo barackema ngicngac 18 witinginau mama yunuhomeec. Imocac ngeni dafi negensidae, yeneac kopocsicngo Yerusarennu ngicngac sasawa kecdae, yeneac ferahade me? ⁵ Imoc kpac yombong. Nga ngeni ine ubangina mi merenggecdeu ngeni sasawango yeni homegec, ifi isocngoc homedacgecde, imoc edengunuduae.”

⁶ Anu Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec, “Ngic mong ye fig ic mong waing uayau homeru nanec. Nanu ye kemma fora hofocma ⁷ waing uaac gareng edeec, ‘Ic yomocac fora hofocma kecbare kifa harebec bic ande nga ye nocac eng namma bangec kereha nedarude? Imocac ic imoc herecgema ukuna.’ ⁸ Ifi deu waing uagarengngo deec, ‘Kunenna, ge imoc wana kifa yomohai ifingoc nammanu haniau usuma bangec goa kerehagoc heikecbesare. ⁹ Ifi amba ngadeguc fora gombunga anude gedang. Nga fora mi anudeu ge naric herecgema ukubesena.’”

¹⁰ Sabata naso monnu Yesungo kpekpeturang ama monnu emma kpoukpou ua meec. ¹¹ Meu ngac mong imohai tarec, ye hafeiac hadehade mongngo ngadea mendanggeu ngadehokuc kefu kifaya 18 bic anu naric mi kpehengaibac. ¹² Nga Yesungo ye hemma yearu haudeac kpacma edeec, “Ngac negenna, ni hafeiga meickeba kpac ande.” ¹³ ifi dema maria witiau faimanu ngac ye ngadea bic kpehengaima sorongaiu yacma namma Anutu dengerec.

¹⁴ Ifi anu kpekpeturang amaac gareng yeng ine Yesungo sabatau mengec mengere ua meecac herebu negemma ngicngac edeyunuec, “Uameme 6 fede, imohai ua mebesonga. Ifi anu ngeni naso imohai hagec mengerengunugecde nga sabata nasou ine kpac.” ¹⁵ Ifi deu Kebungo meremmiec, “Ikocngic, ngeni sasawa burumaka nga donggifocngina doku yemmegecdeac sabata nasou yungecyunugec, yeni amangin-aunac magec meyunu kengandae, imocngo ngereede. ¹⁶ Nga ngac yomoc Abrahanggac naroannoc, ye ine Satangngo kifa 18 bic dzegeu kecmanu sabata nasou yungec yungera anude, imoc negenggec ifingoc ngereede.” ¹⁷ Yesungo ngabafora

turunga ifi merengyemmeu yeni gameyunudarec. Nga ngicngac tosea yeni ine faka engena sasawa meu henggec, imocac sogac sogai andacgec.

¹⁸ Imocac Yesungo yofi deec, “Ni noc wiacfusing yoac heiba ngeni Anutuac eucererenggac siriha naric negentegecgecde?
¹⁹ Imoc mastet gbomea isoc, ngic mongngo mastet gbomea mema uayau homeru yadima ic wegena anu sawau neng yeneng hama fawau faec heigec.”

²⁰ Ifi dema Yesungo monggoc deec, “Anutuac eucerereng, imoc noc wiacfusing yoac heiba negenggecde, ²¹ Imoc yis isoc, ngac mongngo farawa 20 kiroacsoc meu uuha yisgoc yerecema meu hafoangoc yisagoc anude.”

²² Yesungo taong nga amabisicfu yerecema ngicngac yenearu kpoukpou ua mema Yerusarennu kenudeac kenec.
²³ Kemmanu ngicngac goa yeneng kpesimigec, “Kebu, ngicngac efeanec, yenengsac komoc kpegecde me?” ifi degec Yesungo yofi merenec, ²⁴ “Ngeni nagu kapiau enggecdeac ua seserigoc mekecbisia. Ni edengunuba, ngicngac homac yeni Anutuac eucererennu enggecdeac uatoa mema obohogece.

²⁵ Nga ama minginango yacma nagu heiu ngeni ngadeau namma nagu heima degecde, ‘Kebu, nagu witinemmena ereni.’ Ngeni ifi degec yeng merengngemmema yofi deude, ‘Ngeni dahacnac? Ni mi negengngunuduae.’ ²⁶ Ifi deu ngeneng degecde, ‘Neni gegoc nenedoku neing nga geng neneac sinnu namma edekpou anemmenec.’ ²⁷ Ifi degec, yeng ine monggoc edengunuude, ‘Ngeni dahacnac? Ni mi negengngunuduae. Manganameme, ngeni neac kicfunac meickegec.’

²⁸ Ngeni Abrahang nga Isaka amma Yakobo nga profete sasawa Anutuac eucererennu tacgec yenenggecde. Nga ngeni ine ngadeau ukungunugec kemegecde. Ihai ngeni kiacma enac kisaranggema kecgecde. ²⁹ Nga ngicngac yeni wenac ere ereaunac nga keme kemeaunac amma nort amma sautnango hama Anutuac eucererennu tacma neneyaka negecde. ³⁰ Amma goa ngadea kecandae, yeni warac warac anggecde nga warac warac kecandae, yeneng ngadea anggecde.”

³¹ Naso imohaingoc farisaio goa yeneng hama Yesuac degec, “Herodengo gubeso andeac bangec yomoc wama kenna.” ³² Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Ngeni kemma katekasi imoc yofi edegec, ‘Negenec, ni yaguc nga wereckenu hadehade nga yafing kporacyunuma hafeigoc mengereyunuba uameme harebecfu uana wisickeude. ³³ Ni yaguc nga wereckenu amma wereu kengkecbade. Profete yeni bangec goau naric mi yunuhomebesonga, kpac. Yeni Yerusarennusac yunuhomebesonga, faka ifi fede.’

³⁴ Yerusareng Yerusareng, ge profete yunuhomeannec nga ngic gearu sueyunuyunuya, yeni hocngo yenereannec. Nga Kokorec nonggeango nambaracfora kpeganga bageau fororacyunuande, ni ifi isoc naso homac nambaracfocga kpedzucngunubadeac negembare ngeneng ine imocac songo mi negenggec. ³⁵ Negendae, amangina kisi nanude nga ngeni monggoc mi nenggecde kecma yofi degecde, 'Kebuac kpacfu ngic hade, ye kenehagoc.' ifi degecde, imohai ngeneng monggoc nenggecde." (Mitiyegec 118:26)

14

¹ Yesungo sabata naso monnu farisaio yeneac enarameme monggac amau yaka neudeac enu farisaio yeneng yeac haifaka hennegeng amma tacgec. ² Imohai ngic mong sebia yadi yadia, yeng hama Yesuac kicfu nanu ³ Yesungo dedeseriyoacac negen negengngic nga farisaio yofi kpesiyemmeec, "Sabatau ngic mengec mengereyunuac sing mong fede me kpac?" ⁴ Ifi deu yeni turunga mong mi merenggec Yesungo ine ngic imoc maringo mema mengerema sueu kenu ⁵ yofi edeyunuec, "Ngeneareunac monggac medac me burumaka mongngo dokuteng monnu kemeu sabata naso anu ye sifu bic kemma kpedziu ereude." ⁶ Ifi deu yeneng yoac imocac turunga meremmigecdeac obohogec.

⁷ Anu imohai ngic heitaiyunuyunuya goa yeneng tatak warac warac isinggema ihai tacgec Yesungo yenensima yoac heima yofi dema edeyunuec, ⁸ "Ngic mongngo memeturanggac yakau heitaiguude, imohai ge yakaac tatak warac waracfu bic mi tachesena. Ngic heitaiyunuyunuya, yeneareunac mongngo gedang geac engena anu ⁹ ngic ye nga ge ngerahafoc heitainguruec, yeng hama yofi edeguude, 'Ge meickemana ngic yomocngo taru.' Ifi deu gameguu tatak wisic wisickeau yombong kemma tacnade. ¹⁰ Ngic mong heitaiguu ge ine kemma tatak wisic wisickeau tachesena. Ifi anna ngic heitaiguec, yeng hama gemma yofi gedang deude, 'Tosona, ge tatak warac waracfu ekemma tacna.' Ifi deu ngicngac bic tacdae, yeneac kicfu ewehaihei anggenude. ¹¹ Ngic mong ye yengena sebi meengande, ye memagecde nga mong ye sebia memaemeande, ye meenggecde."

¹² Nga Yesungo ngic heitaiec, yeac ifingoc yoac mong yofi deec, "Ge wenacfu me marai yakaneneac areng goa heitaiyununade, imohai ogofocga me dacmunac me arengfocga me dzofinacnginagoc geac wegenacfu kecdae, yeni mi heitaiyunubesena. Yeneng turunga gedang monggoc kpougenggec sing imohai turungga bic menade, imoc mi

ngereede. ¹³ Ge heitaiyununadeac yaka mengerenade, naso imohai ine ngic makpekpea nga sebimangang nga hanimangang amma kicpisc heitaiyunubesena. ¹⁴ Ge ifi amma kenecgagoc annade. Imoc yofiac, ngic imoc yeni turunga kpougenggecdeacsoc mi anggecde. Nga geng yaka imocac turunga imoc ngicngac dindingac gborima yacgecde, naso imohai menade.”

¹⁵ Ifi deu yeni yaka netacma yoara negenggec yeneanunac ngic mongngo Yesu edeec, “Mong ye Anutuac eucererennu emma yaka netarude, ye kenehagoc.” ¹⁶ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ngc mongngo nenesemeng kuneng mengereudeac negemma ngicngac homac yeneac yoac faima heitaiyunuec. ¹⁷ Heitaiyunuu yakaneneac naso hau ye wanacngiha sueu yeng ngic heitaiyunuec, yeni edeyunuudeac kemma deec, ‘Hagec, wiac sasawa bic mengereding tacde.’ ¹⁸ Ifi deu ngic sasawango degbedic amma ngic warac warac yeng deec, ‘Ni bangec mong bummedua, imoc hembadeac kembeso negenduae, imocac negenna mi manganebeso.’ ¹⁹ Nga mongngo deec ‘Ni burumaka ngiwa 10 uaac amma bummedua, imocac kemma uau tobangyunubeso negenduae, imocac negenna mi manganebeso.’ ²⁰ Ifi deu ogongira mongngo deec, ‘Ni ngac medua, imocac amma naric mi habade.’ ²¹ Nga wanacngic ye kemma yoac imoc sasawa mingina edeu minginango herebu negemma wanacngic yofi edeec, ‘Ge taonggac sinnu nga singbisicfu bic kemma ngicngac makpekpea nga sebimangang amma kicpisc nga hanimangang, yeni hesicyununa hagec.’

²² Ifi deu wanacngicngo kemma deec, ifi isoc amma dzigenema yofi edeec, ‘Kunenna, ge dedang, imoc bic andacdua nga ama manau ine tatac fedengoc.’ ²³ Ifi deu minginango deec, ‘Ge singtoa nga singbisic fedacde, imohai kemma ngicngac yenemma hagecdeac serima dema hesicyunuma hana yeni amana mana yomoc mewakebisia. ²⁴ Ngic heitaiyunuyunuya, yeneanunac mongngo yakana ohoai, imoc naric mi nehembesande, imoc edengunuduae.’ ”

²⁵ Yesungo kenu ngicngac habutoango ye modacma kenggec dzigenema yenemma deec, ²⁶ “Ngc mong ye hama modacnubeso negenside, ye yengena nonggomama nga eneng nambaracfora amma dacmunac nga yengena kekeha ifingoc mi ngadeheudeu ua medacna naric mi anude. ²⁷ Nga mong ye yengena mariponga mi tofohoma modacnuudeu ye medacna naric mi anude. ²⁸ Ngenearunac ngic mongngo kicfifiac amaherec mebesonga negende, ye ama naric medarude me kpac, imocac waicke tacma hanahema iwaiac buma osoareng andarudeu ngereede. ²⁹ Nga ye hanahema

ifi mi amma eng simenga yerecgema faima ama tosea mi medzickebac dede ngicngac yeneng imoc hemma deendema ammima ³⁰ yofi degecde, 'Ngc yomoc ye ama mebesonga amma kuha mong mi feecac ama ua mi mesiec.'

³¹ Anu ngictau mongngo ngicfora 10 tauseng eng meyunuma kemma ngictau mong ye ngicfora 20 tauseng, yenigoc ewegecde, imoc mi ngereeude. Ye matacma yofi isinggemaguc anude, neac ngicfocna 10 tauseng yeneng ngabafocna hagecde naric yunugecde me kpac. ³² Imoc naric mi anudeu yeni hereaungoc kecmagec yeng gubekisang ngic ruae dafi fingerudeac sueu kenude. ³³ Imocac ngenearunac mongngo yengena wiac sasawa mi ngadehedarudeu ua medacna naric mi anude.

³⁴ Kondung imoc wiac gombunga. Nga kondungngo ki-acma songea kpac anudeu ine ye songea monggoc naric mi meficgeude. ³⁵ Kondung ifiango yaka sereau ukuni memefic mi anude nga bangec kereha semeng uau faiandae, imocgoc kpeturanggenideac siric ifingoc mi ande. Imoc eng ukuan-dae. Kedzahagoc yeng yoac yomoc negembeso."

15

¹ Takesimeme ngic nga manganameme sasawa yeneng Yesuac yoac negembesonga yeac hoannu kendacgec. ² Nga farisaio nga mitiac negen negengngic yeneng negenggec imoc naric mi anu nasosoc yofi dekecgec, "Ngc yomoc ye manganameme hoangyunuma yenigoc yaka neande."
³ Ifi degec Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec,
⁴ "Ngenearunac ngic mong ye ramafora 100 femide. Ifi femiu yeneanarunac rama mong sufuudeu minginango dafi anude? Ye rama 99 wayunuu bangec kisiu nanggec kemma mocgu imoc hofockecma meficgeude. ⁵ Meficgema ubangerec negemma fuayau faima tofohoma mekenude. ⁶ Mekemma ameau kensikema ngic ogofora nga tosofora wegenac kecdae, yeni kpcayunuma yofi edeyunuude, 'Ngeni hagec nenahafoc sogaini. Ni ramana sufuec, imoc meficgedua.' ⁷ Ifi isoc ngic kopocsihagoc mocgungosac ubamereng anu sogac sogai siriha imocngoc kurumennu fingerude, imoc edengunud-uae. Nga ngicngac 99 yeni ubamerenggac sing mi obohoma kpetiac bic kecdae, yeneac amma sogac sogai ifia mi fingerude.

⁸ Me ngac mong ye siriwa dzoya 10 mekecma mong ukuu sufuudeu ye dafi anude? Ye kifaya kpedzereck-ema ama wanggema serima hofockengkecma meficgeude.
⁹ Meficgema ngac ogofora nga tosofora wegenac kecdae, yeni

kpacyunuma yofi edeyunuude, 'Ngeni hagec nenahafoc so-gaini. Ni dzona ukuba sufuec, imoc meficgedua.' ¹⁰ Nga ngic kopocsihagoc mongngo ubea merenu Anutuac angero yeni yenhafoc ifingoc sogaigecde, imoc edengunuduae."

¹¹ Yesungo torokpema deec, "Ngic mong ye medahora yohockang kefoc. ¹² Nga medaha kapiango mama edeec, 'Manggac, ge dzofinac goa hendzicma neac nobohana nenna neannaoc mekecbade.' Ifi deu mangngirango iwaiya hendzicma medahora yemerec. ¹³ Yemeru naso mi hereemanu medaha kapia ye dzofinaha kpedzucnedacma mema bangec hereau kenec. Kemma imohai bangecac sicsauckekecfu dzofinactoya mekefec, imoc ukudarec. ¹⁴ Ukudaru kpac ammanu bangec imohai boditoa fingeru ye yaka nga wiac sasawaac obohoec. ¹⁵ Obahoma bangec imocac mingina mong yearu kemma ogo ammiu yeng bereha garenggeudeac berecodau sueu kenec. ¹⁶ Kenu berec yeneng yaka sebera negec, imoc neudeac ammiac nga mongngo ine yaka mong mi gumegec.

¹⁷ Ifi anu ye yengenaoc kekeha hentegecma deec, 'Mannaac uamedacfora yaka negebec angandae. Nga neng ine yei yakaac homema homebeso anduae. ¹⁸ Imocac ni yacma mannaaru kembadeac negenduae. Kemma yofi edebade, "Manggac, ni kurumeng arenggac nga geac kicfu momoc kopocsic meficgeai, ¹⁹ imocac monggoc medacga kpacnugecde, imoc mi ngereeude. Ge sifu menuna yagurangicfocga yenearunac mong isoc amma kecbesare." ' ifi negemma kenec.

²⁰ Amma medac ye hereaungoc kemmanu mamango bic hemma yeac ubea manganey yearu nedzima kemma tofohoma titikokoc ammiu ²¹ medacngo deec, 'Manggac, ni kurumeng arenggac nga geac kicfu momoc kopocsic meficgeai, imocac medacga monggoc kpacnugecde, imoc mi ngereeude.' ²² Nga manggacngo ine wanacngicfora yofi bic edeyunuec, 'Ngeni bicbic kemma ngakpiherec gombunga yombong mehama heimigec kemeu gbonggac ring heimima hanitabe haniau heimigec kemeu. ²³ Ngeni kemma buru-makamedaha gbofoma, imoc mehagec kpema nenahafoc nesogai anni. ²⁴ Medacna yomoc ye bic homeec, ifi negening ammanu ye kekec monggoc meficgedac. Ye sufuecfunac monggoc meficgeding.' Ifi deu yeni nesogaitoa anggec.

²⁵ Ifi ammagec medaha kunengngo semeng uau kecma ihacnac ama mewegenema hama ine musi nga yegec fede fedeac udumeng negemma ²⁶ uamedac mong kparu hau kpesimiec, 'Noc faka fingecde?' ²⁷ Ifi deu uamedacngo turunga yofi merenec, 'Munagango kpesipiriha kpac gom-

bunga amau monggoc dzigenedacac amma manggango deu burumakamedaha gbofoma kpeding.'

²⁸ Ifi deu dara ye herebu meficgema ngadeau namma amau enudeac mi ammiu mamango mama amau enudeac demekiri ammiu ²⁹ darango mama edeec, 'Negenna, ni kifa dafiguc geac wanac ua mema kecma yoacga mong mi kpeai. Ifi mekecba ogofocna yenigoc noningmedaha mong nenideac mong mi nennec, kpac. ³⁰ Nga medacga imoc ye iwaiga singtoangacgoc kecma ukuma hau geng ine yeac amma burumakamedaha busia kuneng kpenec.'

³¹ Ifi deu mamango deec, 'Medacna, ge nasosoc nigoc kecannec nga neac wiac sasawa imoc geacnoc. ³² Nga nenang yaguc ubangerec negemma nesogai ambisina. Munaga yomoc ye bic homeec, ifi negening ammanu ye kekec monggoc meficgedac. Ye sufuecfunac monggoc meficgedingac ifi anni.' "

16

¹ Yesungo medacfora yoac yofi edeyunuec, "Ngic mong dzofinacgoc yeng dzogareng ngic mong meec. Meu yeng yegoc kecma yeac dzofinac garenggekefec. Garenggekefu goa yeneng yeac yofi dema edegec, 'Dzogarengga imoc ye dzofinacga mi garenggema sicsauc faiande.' Imocac amma yeng dzogarenga kparu hau ² edeec, 'Geac fakaga mangana degec negengkecduae. Dzogarenga monggoc naric mi kecnade. Ge imocac dzofinacac nga uagaac siduc hafoangoc ohoma nenna.' ³ Ifi deu dzogareng yengenaocngoc yofi negenec, 'Ngickunennango dzogareng ua nearunac meickeude. Nga ni ama uamemeac osiduae amma kucna mi fede, derecgenecngic ambadeac gamenude, imocac dafi ambade?'

⁴ 'O, yaguc negenduae. Uaunac meicnugec kpac anu goa yeneng amanginau heitainugecdeac faka mong ambade.' ⁵ Ifi negemma ngic sasawa kunengaac turung mekecgec, yeni tembuc tembuc kpacyunuec. Kpacyunuu ngic warac enec, ye kpesimiec, 'Ge kunenna yearunac turungga dafiguc annec?'

⁶ Ifi deu meremmiec, 'Oriwa kereha kes 600.' Ifi deu edeec, 'Ge turungkibiga mema bic tacma kes 300sac ohona.' ⁷ Dema ngic mong kpesimiec, 'Nga ge turung dafiguc annec?' Kpesiu meremmiec, 'Wit toru 800, imocacsoc.' Ifi deu edeec, 'Ge turungkibiga mema 640sac ohona.' ⁸ Anu dzogareng mangana ye negengising amma anecac dzofinac minginango dengereec. Nocac bangectoa bangec yomocac medacfora yeni kperagiaac medacfora ferahema ebiriangoc meficemeandae.

⁹ Neng ine yofi edengunuduae, dzofinac yengenaocngoc fakaya dindingac kpac, ngeni wiac imoc mema ogo gboria meficgebisia. Ifi anggec dzofinacac naso kpac anude,

imohai ogofocnginango bangec feengkefude, ama imohai heitaingunugec enggecde. ¹⁰ Ngic mong ye yoac modacma wiac kapianec gombunga garenggeande, ye ifingoc yoac modacma wiac kuneng garenggema kefude. Nga mong ye yoac mi modacma ikoc amma wiac kapianec gombunga mi garenggeande, ye ifingoc yoac mi modacma ikoc amma wiac kuneng gombunga mi garenggeude. ¹¹ Nga ngeni yoac mi modacma bangecac dzofinac mangac manganea gombunga mi garenggegecde isoc ngic mongngo dzofinac fora garenggegecdeac maringinau naric mi faiude. ¹² Nga ngeni yoac mi modacma ngic monggac dzofinac gombunga mi garenggegec isoc, imohai wiac ngeneac desi desia imoc ngemmegecdeac osiude. ¹³ Uamedac mocgungo ngic kuneng yohockang yereac kingang naric mi kpeude. Ye monggac songo negemma mong ngadeheude me monggaru kpeketahema mong waude. Ngeni, Anutu nga dzofinac yereac kingang sofucngoc kpegecdeacsoc mi ande.”

¹⁴ Yesungo yoac imoc deu farisaio yeni hiedzoac songo kuneng feyemmeecac amma imoc negemma detenic ammigec. ¹⁵ Ammigec Yesungo yofi edeyunuec, “Ngc yeneng dindingac dengemmegecdeac ngeni imoc yeneac kicfu faka dindingac angkecdae. Nga Anutungo ine wiac ubaherenginau fede, imoc negendacde. Imoc yofiac, ngic yeneng wiac monggac negenggec engena angkecde, imoc Anutungo henu faka mangana yombong ande.

¹⁶ Moseac dedeseriyoac nga profete yeneac yoac dekperagigec erema Yohane fingeru naso imoc wisickede. Nga imohacnac erema ngicngac yeneng Anutuac eucerereng dekperagigecde. Dekperagigec ngicngac yeni serima ihai endae. ¹⁷ Bangec nga kurumeng meickeu kpac anude, imoc efea nga Anutuac dedeseriyoac imohacnac dzikangabisic meic meicke imoc ine naric mi fingerude. ¹⁸ Ngic mong ye enema wama ngac mong meude, ye serofaka anude nga mong ye ngac wawaya meude, yeng ifingoc serofaka anude.”

¹⁹ Anu Yesungo monggoc deec, “Ngc mong kefec, ye dzein-gakpia gombunga linengngo memea* amma ngakpia witiau sacsac siriha gombunga heima wenacsoc nenesemengtoagoc nga ondzonggboc amma songo witiau takefec. ²⁰ Nga yeac amasinnu, oda ngadeau ine ngic mong makpekpea kpara Radzaro kefec. Ye sebiau kubecngo wake wakea nga ngic yeni ihai faigec fekefec. ²¹ Fema ngic dzofinacgoc yeac tebounac yaka tosea maande, imoc neudeac ammikefec. Nga kasi yeneng ine hama kubeha aberekecgec.

* 16:19: Lineng imoc dzaring mong dzuama imoc ambi feranga isoc.

²² Kecma ngic makpekpeango homeu angero yeneng ye mekemma Abrahanggac hoannu faigec kefu ngic dzofinacgocngo ifingoc homeu tonggogec. ²³ Tonggogec ye homeca-mau kecma ihai kpendzeng kuneng kpekefec. Ifi kpekecma kic fima henu Abrahangngo hereau yombong tarec nga Radzaro henu yeac hoannu tarec. ²⁴ Ifi hemma kpacma deec, 'Abrahang manna, ni yei gerec manau kpendzeng kuneng kpeduae, imocac amma ge ubaga neac manganeu Radzaro suena kemma gbonga susiango dokuu nemurucke hama nedzaranna menomaneu.' ²⁵ Ifi deu Abrahangngo yofi deec, 'Medacna, ge wiac mong negensibesena. Ge bangecfu kecmana ngicngac yeneng iwai gombunga gombunga genggec mekecna Radzaro ine manganasac migec. Yaguc Radzaro yei menomanedae nga geng ine kpendzeng kpekecne. ²⁶ Nga monggoc torokpema deduae, botucninau tufatoa faifaia fede. Ifi anu mongngo yeihacnac ferecgema gearu haude me ihacnacngo yei haha, imoc osiosia.'

²⁷ Ifi deu dzofinacgocngo deec, 'Ifi anu manggac derecgegemba, ge Radzaro suena mannaac amau kenu. ²⁸ Dacmunafocna 5 ihai kecdae, yeneng kpendzengbangec yomohai habauac ye kemma gorongina kpema edeyunubeso.' ²⁹ Ifi deu Abrahangngo ine yofi deec, 'Yeni Mose nga profete yeneac yoc mekecma negengkecbisia.' ³⁰ Ifi deu dzofinacgoc kefecngo deec, 'Abrahang manna, imoc kpac. Ngic mongngo homecfunac gborima kemma edeyunuu ine ubamereng anggede.'

³¹ Ifi deu Abrahangngo yofi deec, 'Yeni Mose nga profete yeneac yoc mi negemma wagecdeu ngic mongngo homec-funac gborima deu ye ifingoc naric mi modacgede.' "

17

¹ Anu Yesungo medacfora yeneac yofi deec, "Ngicngac faka mangana anggedeac faitobang, imocngo bangecfu fingerude. Nga ngic mongngo ngicngac ogofora faitobang ifia ayemmeude, ye ine sowehagoc. ² Ye nambarac kapia yenearunac mong mangana mi kpoumiudeac ye yaguc-noc dzamandzing ubeau ubahemima kondunnu ukugec ke-meu, imoc yearu ngereebac. ³ Ngeni ngenaocngoc garengemema kecbisia. Tosoga mongngo kopocsic mefcgeudeu ge goroyoac edena. Nga ye ubea merenudeu kopocsiha wabesena. ⁴ Nga ye uameme mocguac manau atac 7ngoc ge memanganeguu naso 7 ifingoc gearu dzigenema hama yofi deude, 'Kopocsic yomoc anaiac ubahodung negenduae.' Imoc deudeu kopocsiha wakechesena."

⁵ Anu aposoro yeneng Kebuac degec, “Ge negen negensinnina meyadinemmena.” ⁶ Ifi degec Kebungo yofi merengyemmeec, “Negen negensingngina kapia mastet gbomea isoc fengemmeudeu ngeni fig ic yomoc ye yengenaoc godeagoc fukema kondunnu kemema nanudeac edegec ye enacngina tofohoma naric kemema nanude.”

⁷ “Anu ngeneanunac mongngo wanacngiha bangec mendzic mendzic kefude me ramaburumaka garenggekefude, yeng semeng uaunac hama amau ereu minginango matacma yaka neudeac mi deude. ⁸ Ye ine yofi edeude, ‘Ge ngakpikporucga mewegenema yakana mengerema henggareng anemma tomai nanna. Tomai nammana neba wisickeuguc ge yaka naric nenade.’ ⁹ Minginango wanacngic uayoac ifi miu yeng yoara tofohoma ua medacdac, imocac ubangerecyoac mi edeude. ¹⁰ Ngeni ifingoc wiac anggecdeac dengecdengemnea, imoc mesidacma yofi debisia, ‘Neni wanacngic amma uaninasac meding.’”

¹¹ Yesungo ifi dema Yerusarennu kenudeac sing modacma Samaria nga Gariraia botucngirau kenec. ¹² Kemma guruama monnu emmanu ngic 10 kukuseringinagoc sinnu hamagec meficyunuec. Anu yeni hereaungoc namma ¹³ kpacma degec, “Yesu, kunennina, ge neneac ubaga man-ganeu.” ¹⁴ Ifi degec Yesungo yenemma edeyunuec, “Ngeni kemma womong gareng fingeeyemmema sebingina edzacyunuec.”

(*Sesememe 14:1-32*) Ifi deu yeni sinnu kemmagecngoc sebingina ngereec. ¹⁵ Ngeregec yeneanunac mongngo sebia ngereeu hemma dzigene hama seriangoc arohoma Anutu dengereec. ¹⁶ Dengereama Yesuac haniau kicmesuya hetutuckema makpe fema yeac ubangerec yoac deec. Amma ngic imoc ye Samariangic. ¹⁷ Ye ifi anu Yesungo kpesimiec, “Ni negemba ngic 10 yeneng ngerec ngeree meficgedau nga ngic 9 yeni damoc? ¹⁸ Ngic yomoc ye areng monnunacngo yeneac botucfunac yengsac Anutu afeheudeac dzigenema hade nga goa yeni ifingoc anggec naric ambac.” ¹⁹ Dema Yesungo yeac yofi deec, “Ge yacma kenna, negen negensingango mengeregudac.”

²⁰ Farisaio goa yeni Anutuac eucerereng noc nasoac haudeac Yesu kpesimigec yofi merengyemmeec, “Anutuac eucerereng hau ngeni imoc kicngo naric mi henggecde. ²¹ Amma yofi naric mi degecde, ‘Ngeni henggec, ye yoc me ngeni henggec, ye edimoc.’ Negenggec, Anutuac eucerereng imoc ubaherenginau fede.” ²² Ifi dema medacfora yeneac yofi deec, “Kecma naso mong hau ngeni Ngicac Medacac uameme mocgusac henggecdeac angemmeude amma naric mi henggecde. ²³ Nga ngicngac yeni ngeneac yofi degecde,

‘Ngeni henggec, ye edi.’ me ‘Ngeni henggec, ye yei.’ Ifi degec ine mi modacyunubisia nga ihai bic mi kembisia. ²⁴ Imoc yofiac, sawau piratac heiu kperagiango nobocnac ferecgema noboc kengande, Ngicac Medac ye ifi isocngoc hahanasoyau fingectegerude. ²⁵ Hanahema ine naso yomocac kisic yeneng ye ngadehegec kpendzeng homac kpeude.

²⁶ Noaac nasou faka fingerec, Ngicac Medacac haha nasou faka ifiangoc fingerude. ²⁷ Ngicngac yeni nenedoku nema ngic ngacfu kenggec nga manggac yeneng degec, ‘Ni naroanna ngic mibade.’ Ifi angkecmagec Noango wageu enu doku yadima wiac sasawa semedaru manganema kpac andarec. ²⁸ Nga Rotiac nasou faka ifiangoc fingerec. Ngicngac yeni nenedoku nema iwai bummema suema neneyaka mehomeckecma ama mekecgec. ²⁹ Nga wenac mong ifi amma kecmagec Rotingo Sodong waec, wenac imohaingoc Anutungo negenu kurumennunac gerec nga sarafa hoc* imoc ine kia isocngo mama wiac sasawa dzedaru kpac andarec. ³⁰ Nga Ngicac Medac fingectegerudeac nasoyau faka ifia isoc fingerude.

³¹ Naso imohai ngic me ngac mong ye ama witiau tarude nga iwaiyango ama manau taru ye imoc meudeac ama manau mi embeso. Nga mong ye semeng uau nanude, ye ifingoc ameau dzigene mi kembeso. ³² Roti enemaaru faka fingerec, ngeni imoc negensibisia. ³³ Ngic mong ye kekeha segereudeac ua mekecde, ye kekeha ukuu sufumiude nga mong ye kekeha ukuu sufuude, ye kekeha fingecmiude. ³⁴ Tofocnac imohaingoc yohockang yeri fefe mocguac witiau femaec Kebuac areng yeneng yerearunac mong mema mong ine wagec feude. ³⁵ Nga ngac yohockang yerahafoc imohaingoc namma flawa medzamema kecmaec Kebuac areng yeneng yerearunac mong mema mong ine wagec nanude. ³⁶ Nga ngic yohockang yeri semeng uau kecmaec Kebuac areng yeneng yerearunac mong mema mong ine wagec uau kefude, imoc edengunuduae.” ³⁷ Ifi deu medacfora yeneng kpesimigec, “Kebu, faka imoc dahai fingerude?” Kpesimigec Yesungo yofi merengyemmeec, “Koec koec neng yeni fareng fede, imohai eacgecde.”

18

¹ Medac yeneng nasosoc modzotitia kpac nunumu ua megecdeac Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec. ² “Yoac isic isingge ngic mong ye taong monnu kefec. Ye

* **17:29:** Sarfa hoc imoc hoc mong dzagec dzagec. Gerecfu dzeu gereha gerecyohoc ande.

Anutuac kengec mi angkefec nga ngicngac yeneac eweheihei mong mi angkefec. ³ Nga taong imohaingoc ngac hodzec mong kefec, ye nasosoc yearu hama yofi dekefec, 'Ngabafocna yeneng memanganenubeso amma kecdaeac neac yoac dindingac dema meficnubesena.' ⁴ Ngac ye ifi dekefu yoac isic isinggengo meficgeudeac mi negenec. Amma ngade ngac imocac modzea tiu yengenaocngoc ine yofi negenec, 'Ni Anutuac kengec mi anduae nga ngic yeneac eweheihei mong mi negenduae. ⁵ Nga ngac hodzec yomoc ye nasosoc nearu hama hatahenengkecde, imocac amma yoara mengeremibesare. Ifi mi ambadeu ye nasosoc hakefu modzona tiyombonggeude.' "

⁶ Anu Kebungo yofi deec, "Ngeni yoac isic isinggengo faka dindingac mi modacande, yeng yoac deec, imoc negensibisia. ⁷ Anutungo ngicngacfora meisingngunuec, ngeneac amma modzea mi tiude. Ngeni hadzing toforec ye meficngunuudeac kiacnginango yearu kenu ye ngeneac amma faka dindingacfu meficngunuudenoc. ⁸ Nga nasongina mi mehereema faka dindingac fingecongemmeudeac ua bic meude, imoc edengunuduae. Nga Ngicac Medacngo haude, imohai ngicngac ye negensinggedae, ngicngac ifia negemba homac kecgecde."

⁹ Ngic goa yeni yenanggac negenggec dindingac anu goa ngadeyunuma kecgec, yeneac negemma Yesungo yoac mong heima yofi deec, ¹⁰ "Ngic yohockang, farisaio mong nga takesimeme mong, yereng numuecdeac Anutuac womonnu enoc. ¹¹ Emma farisaiongo yacma namma yengenaac negemma yofi dema numuec, 'Anutu ni ngic goa, godzungic nga faka mangana me kaisero angandae, yeni isoc kpac. Nga takesimeme ngic edimoc, ni ifingoc ye isoc kpac, imocac ubangerec edeguduae. ¹² Amma sondasoc uameme yohockang yakasege kecanduae nga wiac sasawa mekecduae, imoc 10nunac mocgu genganduae.' ¹³ Anu takesimeme ngic yeng farisaioac hereau namma kpehengaima kurumennu fiu enudeac negengebirima ine ngonducnema mokuhaul kpema yofisac dema numuec, 'Anutu, ni kopocsicmeme, ge neac ubaga manganeu.' ¹⁴ Nga takesimemengo ifi deecac Anutuac kicfu ngic dindingac amma amau kenec, imoc edengunuduae. Nga farisaio ye ine kpac. Ngic mong ye yengena sebi meende, yeni ye memagecde nga mong ye yengena sebi memaemeude, ye meenggecde."

¹⁵ Ngicngac goa yeni Yesungo sabacfocngina mariango kpesereyunuudeac yearu meyunu hagec. Hagec medac yeneng yenemma ine kpetariyemmegec. ¹⁶ Kpetariyemmegec Yesungo ine kpacyunuma deec,

“Nambaracbisic yeni nearu naric hagec, ngeni kpae mi heiyemmegec. Anutuac eucerereng imoc nambaracbisic yofia yeneac. ¹⁷ Foracngoc, mong ye nambarac kapia angkecdae, ifi isoc mi angkecde, ye Anutuac eucererennu naric mi enude, imoc edengunuduae.”

¹⁸ Ngic enara mongngo Yesu kpesimiec, “Kpoukpou gombunga, ni dafi amma kekecseri mebade?”

¹⁹ Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ge nocac gombunga denendang? Anutu mocgungo gombunga kecde. ²⁰ Ge dedeseriyoac yomoc bic negennec,

‘Ge kaisero mi ambesena, ngicngac mi yunuhomebesena, hamangec mi mebesena, enacfu faifai mi ambesena nga nonggo manghocga seseheyurubesena.’”
(*Makekeng 20:12-16; Dedeseri 5:16-20*)

²¹ Ifi deu ngicngo merenec, “Ge denec, imoc sasawa sebigborinaungoc angereai.”

²² Ifi deu Yesungo imoc negemma edeec, “Ge wiac monggac engngoc kpedadangenec, imoc yofi ambesena. Finacga sasawa fegende, imoc suena hiedzo kirecgeu imocngo ngicngac makpekpea medereyemmebesena. Ifi anna kurumenggac dzofinac fingeccenu hama modacnubesena.” ²³ Ifi deu ngic ye yoac imoc negemma ubaebic kuneng meec, nocac ye dzofinactoa homac femiec.

²⁴ Yesungo ngic henu ubaebic meu yofi deec, “Ngc dzofinactogoc yeneng Anutuac eucerereng manau enggecdeac uatoa yombong ande. ²⁵ Kamerengo bungic singau engeng imoc ua efea nga ngic dzofinactogocngo Anutuac eucererennu engeng, imocngo ine uatoayagoc.” ²⁶ Ifi deu ngicngac yeneng yoac imoc negemma kpesimigec, “Ifi anu merang naric komoc kpeude?” ²⁷ Ifi degec Yesungo deec, “Ngc ngeni faka goa megecdeac obohodaec, imoc Anutungo naric meude.”

²⁸ Ifi deu Petorongo deec, “Negennec, neni ama nga iwainina wama ge modacguma kecdimbe.” ²⁹⁻³⁰ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ni foracngoc edengunuduae, ngic mong ye Anutuac eucererenggac amma amea me enema me nambaracfora nga dacmunafora amma nonggomama wayunuma kecde, yeac yofi fingerude, ye warac iwaiagoc kefec, imoc ferahema kekec nasoyau iwaiia monggoc homac meficgeude. Amma wisickeu bangec siriha mong haude, imohai kekecseri ifingoc meficgeude.”

³¹ Anu Yesungo medacfora 12 ngadeau meyunuma yofi edeyunuec, “Nengendae, nenang Yerusarennu ennide. Enni imohai profete yeneng warac Ngicac Medacac yoac kibinginau ohogecmoc, imocac fora fingeccdarude. ³² Nga ngic yeni ye mema faigec bangec monnunac ngic Anutu mi

negemmidae, yeneac mariu enu yeneng detenic nga meenti memati ammima desofoc ammigece. ³³ Amma dzikacngo ye kpekecma kpehomegece. Nga ye uameme harebec amanu ine monggoc gborima yarude.” ³⁴ Ifi deu medac yeneng yoac imoc negemma mong mi negengireckegec. Yoac imocac hania imoc yenearu sufu sufuya feu Yesungo yoac deec, imoc mong mi negengireckegec.

³⁵ Yesungo Yeriko taong mewegenemanu ngic kicpisc mongngo sing tegiau tacma iwaiac dereckekefec. ³⁶ Amma negenu ngicngac habutoango ferahema kengha anggec kpesiec, “Imoc dafi andae?” ³⁷ Kpesiu edegec, “Yesu Nadzaretenc, yeng ferecgema kende.” ³⁸ Ifi degec yeng kunengngoc kpacma deec, “Yesu Dawidiac bangec, neacnec ubaga manganeu.” ³⁹ Kparu ngicngac kiwau kenggec, yeneng kpetarimima waickema tarudeac edegec yeng ine monggoc arohoec, “Dawidiac bangec, neacnec ubaga manganeu.” ⁴⁰ Kparu Yesungo namma kicpisc yearu mekenggecdeac edeyunuu yeni wegenac mekenggec Yesungo yofi kpesimiec, ⁴¹ “Ni noc wiac anggembadeac negennec?” deu merenec, “Kebu, kicfifi ambadeac negenduae.” ⁴² Ifi deu Yesungo edeac, “Negen negensinggango mengeregudeac, ge monggoc kicfifi anna.” ⁴³ ifi deu ngic ye imohaingoc kicfifi amma Yesu modacma Anutu dengereu ngicngac sasawa yeneng imoc hemma Anutu dengeregec.

19

¹ Yesungo Yeriko ferecge kemmanu ² takesimeme ngic yeneac enara mong dzofinactoyagoc, kpara Sakaio, ye ihai kefec. ³ Yeng Yesu ye ngic dafia dema hembesonga negenec. Amma ye ngic wegena anu ngicngac homac yeneac botucfu nanecac Yesu naric mi henec. ⁴ Ifi anu Yesungo sing kenudeac kenec, ye ngicngac yeneac botucfunac ihai waraima nedzi kemma fig ic mong nanec, imocac witiau emma kic fima tarec. ⁵ Taru, Yesungo imohai kensikema kiwa fiu enu edeac, “Sakaio, ni yaguc amagau hama tacbade, ifi negenduaeac ge bic mana.”

⁶ Ifi deu Sakaiongo icfunac bicbic mama Yesu ubangerec-goc hoanggeu ameau kenoc. ⁷ Kenec ngicngac sasawa yeneng imoc hemma negenggec naric mi anu degec, “Yesungo manganamengic yeac amau nocac kendac?” ⁸ Ifi degec Sakaiongo ine ihai namma Kebuac deec, “Kebu negenna, finacna mekecduae, imocac noboha ngicngac makpekpea yemmebade nga goa ikoc ayemmema wiac meai, yeneac turung atac fo meemma monggoc yemmebade.”

⁹ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Anutungo yaguc ama mana yomocac mingina ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecde. Ngic yomoc ye ifingoc Abrahanggac kiscifunac. ¹⁰ Imoc yofiac, Ngicac Medac ye ngicngac sufu sufuya hofocyunuude nga kpedzucyunuude amma ebicfunac meyunuudeac maec.”

¹¹ Ye ifi dema kemma Yerusareng taong mewegeneec, imocac yeneng yofi negenggec, “Anutuac eucerereng imoc kicin nau yombong bic fingectegerude.” Ifi negenggecac amma Yesungo yocac mong heima torokpema yofi edeyunuec,

¹² “Ngic mongngo ngickunenggac arenunac fingec fingera, yeng yofi negenec, ‘Ni bangec hereau kemba yeneng ngictau kpac nenggec dzigenema bangec yomocac ngictau ambade.’

¹³ Nga ye kembesonga dema wanacngicfora 10 kpacyunuma dzo mong kpara mina mocgu tembu tembu yemmema deec, ‘Ni kembareng ngeni dzo yomocngo emekeng emeha amma kpetea meyadibisia.’* ¹⁴ Nga ngic yeac ama mocgu-fora, yeneng ine ye ubango ukugec. Ifi anu ye kenu ngic goa yofi dema edeyunuma sueyunugec kenggec, ‘Yeng neneac ngictau kefudeac songo mi negendimbe.’

¹⁵ Nga ye ihai kefu yeneng ngictau kpac migec kecma monggoc dzigenema bangehau haec. Hama wanacngicfora dzo yemmeec, imoc dafi meyadigec, imoc negenudeac kpacyunuec. ¹⁶ Kpacyunuu wanacngic warac warac yeng hama deec, ‘Kebu, ni dzo nennec, imoc meyadima dzo 10 monggoc meficgeai.’ ¹⁷ Ifi deu ngictaungo yofi deec, ‘Ge wanacngic gombunga amma ua gombunga medang. Ge yocac dedena modackecma wiac kapia gombunga garenggedanggac taong 10 garengyununadeac uayoac nga kuc genduae.’ ¹⁸ Nga wanacngic ngade, yeng hama deec, ‘Kebu, dzo nennec, imocngo dzo 5acsoc monggoc meyadieci.’ ¹⁹ Ifi deu ngictaungo edeeci, ‘Ge taong 5 imocac gareng faiguduae.’

²⁰ Anu ua ngic mongngo hama deec, ‘Kebu, dzoga yomoc kporuc manau sufuba tarec, imoc henna. ²¹ Ge ngic gereac amma kpekpeturang uaac hiedzo mi faima sifu meannecc. Nga uau heihomec mi amma sifu foraya kpedziannec, imocac geac kengecnuu ifi anai.’ ²² Ifi deu ngictaungo deec, ‘Ge wanacngic mangac manganea, yocaga meremba imocngo giude. Ni ngic gereac amma kpekpeturang uaac hiedzo mi faima sifu meanduae. Nga uau heihomec mi amma sifu foraya kpedzianduae, imoc bic negennecc. ²³ Nga ge nocac dzona yomoc dzo tohonu mi fainec? Ifi ambannu dzigenema dzona imoc nobohagoc mebai.’

²⁴ Ifi dema ngicngac goa ihai nanggec, yeneac deec, ‘Ngeni dzo imoc wangecma wanacngic minadzoya 10 femide, ye

* 19:13: Mina mocgu imoc wenac 100ac uabung.

migec.’ ²⁵ Ifi deu yeneng degec, ‘Kebu, ye dzoya 10 bic fede.’ ²⁶ Ifi degec yofi merengyemmeec, ‘Ngic mong wiac goa femide, ye wiac monggoc migecde nga mong ye wiac mong mi femide, yearu wiac fedemoc, imoc ifingoc wangecgecde, imoc edengunuduae. ²⁷ Anu ngabafocna yomoc yeni neng ngictaungina kecma garengyunubadeac wagec, ngeni ngic imoc yei meyunu hama kicnau yunuhomegec.’ ”

²⁸ Yesungo yoac ifi deu wisickeu ye waraima Yerusarennu enec. ²⁹ Emma tiki kpara Oriwa, imocac wegena hama Betefage nga Betania amabangec mewegenema medac yohockang, yofi dema sueyuruec. ³⁰ “Ngeri dindingac kemma amabangec sing enarau tacde, imohai enec donggi medaha mong ngicngo witiau mi tatara, imoc witickegec nande. Nanu ngeri imoc meficgema witic yungecma mema haec. ³¹ ‘Ngeri nocac donggi yungedape?’ Ifi kpesigecdeu ngeri yofi debesera, ‘Kebungo imocgoc ua meudeac dede.’ ” ³² Yesungo ifi dema ngic sueyuruu kemma yeng deec, imoc sasawa meficgedaroc. ³³ Meficgema donggi medaha yungerec minginango deec, “Ngeri nocac donggi medaha yungedape?” ³⁴ Ifi deu yereng deoc, “Kebungo imocgoc ua meudeac dede.” ³⁵ Ifi dema yeri donggi medaha imoc Yesuaru mema kenoc. Amma Yesungo emma tarudeac yeri ngakpingira herea hesima donggi medahaac witiau kpesorohoma Yesu enudeac meficgeoc. ³⁶ Meficgeec ye emma tacma kenec, imohai ngicngac yeneng ngakpiherecngina hesima sinnu tiamegec.

³⁷ Nga Yerusareng wegenac Oriwa tikiac sing keme nande, imohai yeac arengfora habu kuneng yeneng kucfaka hengkecgecac amma ubangerec negemma udumengyadango Anutu dengerema yofi degec,

³⁸ “Ngictau Kebuac kpacfu hade, ye kenehagoc. Kurumennu ruafe sawau wi dedengerec febeso.” (*Mitiyegec 118:26*)

³⁹ Ifi kpacma dengeregec farisaio goa habu yeneac botucfu nanggec, yeneng Yesuac degec, “Kpoukpou, ge arengfocga dena waickebisia.” ⁴⁰ Ifi degec Yesungo merengyemmeec, “Yeni waickegecdeu hoc yeneng arohogece, imoc eden-gunuduae.”

⁴¹ Yesungo Yerusareng mewegenema taong imoc hemma kiacma ⁴² yofi deec, “Geng yofinenggac ruaegoc kecnadeac sing hentegecna ngereebac. Nga sing imoc ine yaguc sufu sufu fema kicgau mi fingectegecde. ⁴³ Geac nasoga haude, imohai ngabafocga yeneng noboc noboc orongguma bangec usuma heiemma igocgugecde. ⁴⁴ Igocguma yeneng me-manganeguma nambaracfocga geac botucfu kecdae, yeni

yunuhomedacgec bangecfu fegecde. Amma geac manau hoc mong wagec mongngo monggac witiu mi tarude, nocac Kebutango hadac, ge imoc mi hentegecdang.”

⁴⁵ Amma Yesungo Anutuac womonggac oda manau emma ngicngac yeneng wiac emekeng emeha amma nanggec, yeni kporacyunuma ⁴⁶ yofi edeyunuec, “Yoac oho ohoya yofi fede, ‘Ni womonna yomocngo nunumuac ama ambeso.’ (Yesaia 56:7)

Nga ngeneng ine imoc merenggec hamangecmeme yeneac sufu sufuama ande.” (Yeremaia 7:11)

⁴⁷ Anu Yesungo wenacsoc womonnu kpoukpou ua meu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic amma habu yeneac enarafocngina yeneng ye kpegecdeac nasoy-ombonga hofocma kecegec. ⁴⁸ Nga ngicngac yeni yeac yoac negengyombonggema kecegec nga yoara mong wagecdeac mi negenggec. Imocac amma ngaba yeneng ye meickegecdeac sing mong mi meficgegec.

20

¹ Yesungo naso monnu Anutuac womonnu ngicngac edekpou ayemmema siduc gombung edeyunuu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic amma yudangic enarafocngina yeni yenhafoc hama kicnginau namma ² kpesimigec, “Ge noc kucfu ua yomoc menec nga merang uayoac imoc genec? Imoc edenununa.” ³ Ifi degec yeng yofi merengyemmeec, “Ni ifingoc kpesingemmeba wiac mong edenugec, ⁴ Yohanengo dokunadzic ua mekefec, imoc kurumennunac me ngicfunac?” ⁵ Ifi deu yeni yenaocngoc denegeng amma degec, “‘Imoc kurumennunac.’ Ifi denideu yeng yofi kpesinemmeude, ‘Anu ngeni nocac ye mi negensinggegec?’ ⁶ Amma ‘ngicfunac’ ifi denideu ngicngac sasawa yeneng hocngo neneregecde nocac yeni Yohane ye profete, imoc ubaherenginango negensidae.” ⁷ Ifi dema meremmigec, “Dahacnac haec, imoc mi negendimbe.” ⁸ Ifi degec Yesungo yofi merenec, “Ifi degec, ni merang uayoac nenu ua mekecduae, imoc ifingoc mi edengunubade.”

⁹ Ifi dema Yesungo yoac mong heima ngicngac yofi edeyunuec, “Ngic mongngo waing uayau waing homerec. Homeru wisickeu waing ua garenggegecdeac ngic meficyunuma yenigoc uayoac dedzege anggec nga yengena ine naso herea bangec monnu kefudeac kenec. ¹⁰ Kemma kecmanu fora kpememe naso hau wanacngiha mong sueu waing uaac gareng yenearu kenu yeneng waing fora imohacnac yeac noboha migeceac kenec. Kenu waing uaac gareng yeneng wanacngic imoc dzoboya kpema entegeng suegec kenec. ¹¹ Kenu minginango ifi hemma ngic mong

sueec. Sueu kenu waing uaac gareng yeneng ye ifingoc kpema faka mangana yombong ammima entegeng suegec kenec. ¹² Kenu wanacngiha atac harebec sueu kenu yeneng ye ifingoc kpegec sawa mau kporacec kenec.

¹³ Ifi anu ua minginango yofi deec, ‘Dafi ambade? Ni medacyombonna songo negemmianduaemoc, ye sueba kenu ye sifu eweheimigece.’ ¹⁴ Dema medacyombonga sueu waing uaac gareng yeneng ye hemma yenaocngoc denegeng amma degec, ‘Yeng kecma ua yomoc tiu enude. Nenang ye kpehomeni yeac bangec nga maridzoming imoc nenang anude.’ ¹⁵ Ifi dema medac imoc kporacec oda ngadeau kemeu kpehomegec.”

Ifi dema Yesungo kpesiyemmeec, “Ua mingina imocngo waing uaac gareng yeni dafi ayemmeude? ¹⁶ Yeng hama waing uaac gareng yunuhomema waing ua imoc uagareng goa yeneac mariu faiude.” Ifi deu yeneng imoc negemma yofi degec, “Ifi naric mi fingecebeso.” ¹⁷ Ifi degec Yesungo yenemma yofi deec, “Yoac yofi oho ohoya nande, imoc titiha nengensibisia,

‘Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec. Nga hoc imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude.’ (Mitiyegec 118:22)

¹⁸ Ngicngac sasawa hoc imocac witiau mayunude, yeni sebingina tegerude. Nga hoc imocngo yeneac witiu makpema hedzameyunuu kapuc kpegece.”

¹⁹ Mitiac negen negengngic nga womong gareng enara yeni imohaingoc ye mebeso anggec. Yesungo yeneac yoac heima deec, imoc bic negenggec amma ngicngac yeneac kengecyunuu ine wagec.

²⁰ Anu yeni Yesu hembima ngicfocngina sueyunugec, yeneng yoara negendimbe sirc yearu kenggec. Kemma noc yoac dafi deu negemma ine prowinsiac desi desingic yeac mariu faigeceac negenggec. ²¹ Nga ngic imoc yeneng Yesuac degec, “Kpoukpou, ge yoac denec nga wiac kpounemmenec, imoc fora sasawa. Amma ge Anutuac sing ngicngac edekpou ayemmema yoac monde monde mi angkecnec, geac ifi negendimbe. ²² Imocac edenununa, neni takesi ngictau Sisa naric minide me kpac?” ²³ Ifi degec Yesungo ikocngina hentegecma yofi edeyunuec, ²⁴ “Ngeni dzo mong edzacnugec hembra. Onga nga kibi yoc, imoc meracac?” deu degec, “Imoc Sisaac.” ²⁵ Ifi degec Yesungo deec, “Imocac ngeni Sisaac wiac, imoc Sisa mibisia nga Anutuac wiac, imoc Anutu mibisia.” ²⁶ Ifi deu yeni ngicngac yeneac kicfu enacfu faifai ammima meme, imoc obohogec. Amma yoacngina turunga merenec, imocac kerectegec amma yoac mong mi degec.

²⁷ Anu Sadukaio yeneng homecfunac yacyac mong mi fede, ifi deandae. Amma yenearunac goa Yesuaru hama kpesimigec, ²⁸ “Kpoukpou, Mosengo dedeseriyoac yofi ohonemec,

‘Ngic mong ye ngac mema gboriha kpac kecma homeu ngic imocac muneango daraac hodzec mema gboric kpefigema daraac kpac miacma kecbeso.’ (*Dedeseri 25:5-10*)

²⁹ Naso monnu dacmunac seweng kecgec nga waracdacnginango ngac mema gboriha kpac kecma homeec. ³⁰ Homeu muneango daraac hodzec mema ³¹ eng kecma homeec. Anu munangirango hodzec imoc mema ifingoc sabaha kpac kecma homeu dacmuna seweng yeni ngac imocngoc mema gboricfocngina kpac kecma homedacgec ³² amma ngac ye wisickeu ifingoc homeec. ³³ Amma yeng ngic seweng yeneac enengngina amma kecma yacyac nasou ye dacmunac seweng yenearunac meracac enema anude?”

³⁴ Ifi degec Yesungo yofi merengyemmec, “Bangec yomocac kekec nasoac medacfora yeneng ngac meandae nga manggac yeneng yofi deandae, ‘Ni naroanna ngic mibade.’

³⁵ Nga ngicngac homecfunac gborima yacyac nga kekeseri megedceacsoc andae, yeni ihai eweeneng mi anggecde.

³⁶ Yeni homecfunac yacyac, imocac kisic anggecde. Amma yeni Anutuac nambaracfora kecma angero isoc anggecdeac yeni monggoc naric mi homegecde. ³⁷ Homecfunac yacyac fede, imoc Mosengo ifingoc ohoma dekperagiec. Imoc yofi, icfu gerec dzeu ye hemmanu Kebuac dede yoacfu yofi fingerec,

‘Ni Abrahang nga Isaka amma Yakobo yeneac Anutu.’ (*Makekeng 3:6*)

³⁸ Yeac hehennu yeni sasawango kekecnginagoc. Ye gbori kecdimbe, neneac Anutu, homemea yeneac Anutu kpahac.”

³⁹ Ifi deu mitiac negen negengngic goa yeneng yofi degec, “Kpoukpou, ge yoac gombunga yombong denec.” ⁴⁰ Anu imocac ngadeau yeni kengecyunuu mongngo kpesi kpesi monggoc mi kpesimigec.

⁴¹ Ifi anu Yesungo yofi deec, “Ngeni yoac yofi negembisia, yoac mong yofi fede, ‘Messia ye Dawidiac arennunac fingerude.’ ⁴² Nga Dawidi ye yengenaoc Mitiyegecfu yofi deec fede,

‘KEBUNGO neac Kebuna yofi edeec, “Ge foinaugeng tacmana ⁴³ ngabafocga hanigaac bageau faiyunuba yeni hanititiga anggecde.” ’ (*Mitiyegec 110:1*)

⁴⁴ Imocac Dawidi ye ‘Neac Kebu’ kparecngo dafiu yeac arennunac ande?”

⁴⁵ Yesungo ngicngac sasawa yeneac kicfu medacfora yofi edeyunuec, ⁴⁶ “Ngeni mitiac negen negengngic yeneac henghomema kecbisia. Yeni ngakpi herec gombunga faima amayuguc anggecdeac songo negengandae nga suenecfu kemma ngicngac yeneng yeneac wenacngerec deyemmegecdeac songongina kuneng fede. Amma yeni kpekpeturang amau nga yakatoa nasou warac warac tatacfu tachesonga songongina angkecde. ⁴⁷ Amma yeni ngac hodzec yeneac amangina wangecyunuandae. Amma yeneac negengngeree fingerudeac nunumu hereangoc numuandae. Yeni ikocfaka ifia angandaeac turunga ebiriangoc megecde.”

21

¹ Anu Yesungo kic fima henu ngicngac dzofinacgoc yeni sesengina Anutuac womonggac sesekatapau faigec kemeu ² ngac hodzec makpekpea mongngo peni sacsac yohockang, ifisac faiu kemeu hemma ³ yofi deec, “Foracngoc, ngac hodzec yomoc ye hiedzoya kpac kecma dzo faima ngic sasawa sese faidau, imoc feracyunuma faidarec, imoc edengunuduae. ⁴ Imoc yofiac, yeni finactoangina wakema fede, imohacnac tosea mema sesengina faidau. Ngac ye ine noc wiac femidac imocnoc hafoangoc faidacma entegeng kecde.”

⁵ Anu ngic goa yeneng Anutuac womong hoc kibia gombungango memea amma sese nga ubangerec hania haniango Anutu mikecgec, imocngo womong kibiagoc anudeac memengere anggec, imoc hemma siduc degec Yesungo yofi edeyunuec, ⁶ “Ama yomoc hensongo homac andae, imoc naso herea mi tarude. Naso mong haude, imohai ngic yeneng imoc sasawa hembarackegecde. Hembarackegec hoc mongngo monggac witiau wagec mi tarude.”

⁷ Ifi deu yeneng kpesimigec, “Kpoukpou, ge faka denec, imoc noc nasoac fingerude nga naso imohai noc soi fingeru hemma naso wegenede negennide, imoc edenununa.”

⁸ Ifi degec Yesungo deec, “Ngic yeneng ikocfu wangecngunubauac ngeni henghomema kecbisia. Ngic homac yeneng hama neac kpac kpacma yofi degecde, ‘Ni Messia.’ nga ‘Naso bic hadac.’ ifi degec ngeni mi modacyunubisia, kpac. ⁹ Nga ewekpekpetoa amma ubakpekpe udumengtoagoc fingeru ngeni imoc negemma kengec mi ambisia. Wiac ifia hanahema fingecheso nga naso ine imohaingoc yombong mi kpac anude.” ¹⁰ Amma monggoc torokpema yofi deec, “Bangec goa yeneng ogofocngina yenigoc ewekpekpe anggecde nga ngictau monggac arengngo ngictau monggac areng yenigoc ngaba angemegecde. ¹¹ Usoctoa meude nga

bodinaso nga hafei kuneng bangec monnu nga monnu ifiangoc fingeckenude. Fingeckenu bangecfu nga sawau soi hania hania fingeru henggecde.”

¹² “Faka ifia mi fingeckmanungoc yeni kpacnaac amma ngeni ngunukporac angemmema mengunuma kpekpeturangac amaareng yeneac mariu faingunugecde. Nga yeneng witicamau faingunugec ngeni ngictau nga gawana yenearu mengunuma kenggecde. ¹³ Nga naso imohainoc neac dedekperagi yoac edeyunugecdeac sing fingeckngemmeude. ¹⁴⁻¹⁵ Ni negen negentegec ngemmema yoac enacnginau faibade. Ifi amba ngabafocngina yeneac botucfunac mongngo yoac ngemmebade, imoc naric mi memaude me kpeude. Imocac amma ngeni yeneac kicfu noc yoac deni dema mi arenggekecbisia. ¹⁶ Kecma nonggo mang nga dacmunafocngina amma sactoso nga ogofocngina yeneng kererengunuma ngaba yeneac mariu faingunugec ngeneahunac goa yunuhomegecde. ¹⁷ Neac kpacnaac amma ngicngac sasawango ubango ukungunugecde. ¹⁸ Nga ngeneac orucnginaunac orucdzongina mongngo ine naric mi sufuude. ¹⁹ Ngeni seriangoc namma kekecngina onggonggegecde.

²⁰ Wasaingic habu yeneng hama Yerusareng oronggegecde, naso imohai ngeni yofi bic negenggecde, taong manganeudeac naso bic hade. ²¹ Imohai ngicngac Yudia bangecfu kecdae, yeni worama tikiu embisia nga Yerusareng taong manau kecdae, yeni worama ngadeau kemebisia amma ngadeau kecdae, yeneng Yerusareng manau mi embisia. ²² Naso imoc turung kpoukpou naso anude. Imohai yoac sasawa oho ohoya fede, imocac fora fingerude. ²³ Naso imohai ngac heregoc kecdae nga nenggac sabac namuu meyunukecdae, yeni ebicnginagoc anggecde. Bangec yomohai ebic kuneng fingerude nga bangecac ngicngac witinginau ngaba fingerude. ²⁴ Nga ngaba yeneng dzikacac beangngo ngic noboha yunuhomema noboha wicityunuma bangeha bangeha meyunuma kemma faiyunugecde. Amma bangeha bangeha ngicngac areng Anutu mi negemmidae, yeneng hama Yerusareng haninginango tima kecmagec nasongina dedea, imoc wisickeu kenggecde.

²⁵ Naso imohai wenac nga afo amma asomeng yenearu soi fingerude. Nga bangeha bangeha ngicngac yeni ubaebic mema kondunnu namma kondung tembonggac udumeng negemma negengyohoc amma dafi ambesonga obohogece. ²⁶ Ebic imocngo bangecfu fingerudeac ngicngac yeni imoc negemma negengyohoc nga kengec amma homecgboric anggecde. Sawau kuc sasawa yeni kockpac anggecde. ²⁷ Anu naso imohai yeni Ngicac Medac henggec ye kuctoayagoc nga

kibikperagitoayagocngo hoeng witiau haude. ²⁸ Faka imoc fingecheso ammanu ngeni kpehengaima yacma orucngina miacma nambisia. Naso imohai ebicfunac mesingunugec enggecdeac naso wegeneude.”

²⁹ Anu Yesungo yoc mong heima yofi edeyunuec, “Ngeni fig ic nga ic sasawa hemma negembisia. ³⁰ Ic yeni maringina besaiudeu wenac naso wegenede, imoc ngenaoc bic negenggecde. ³¹ Ngeni wiac sasawa deduae, imoc fingeru hemma ifingoc yofi negembisia, Anutuac eucerereng bic mewegenengunude.

³² Foracngoc, ngicngac areng yomoc, yeni mi homemagec wiac yomoc fingeccdarude, imoc edengunuduae. ³³ Bangec nga kurumeng, yeri kpac anecde nga neac yoc imoc naric mi kpac anude.

³⁴ Ubasufu nga dokunene amma bangecac negengyohoc imocngo meebiringunubauac ngeni garengngina meembisia. Wenac imoc utac fingeccngemebacac. ³⁵ Wenac imohai subango yang kpeande, ifi isoc bangectoa bangec imohai hama ngicngac sasawa yenearu fingeccdarude. ³⁶ Imocac ngeni nasosoc garengemema kecma nunumu ua mekecbisia. Mekecma wiac sasawa yomoc fingecheso ande, imohacnac woragecdeac kuc mema Ngicac Medac, yeac kicfu serima nangecde.”

³⁷ Yesungo naso imohai wenacsoc Anutuac womonnu kpoukpou ua meec. Mema kecmanu ama marai anu tiki mong kpara Oriwa, imohai kenu toforeu takefec. ³⁸ Werekenu ngicngac sasawa yeneng Anutuac womonnu yeac yoc monggoc negenggecdeac kengkecgec.

22

¹ Hombang mong, ic sogong yisya kpac nene, kpara mong makekeng deandae, imoc wegeneec. ² Wegeneu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeni Yesu homecfu faigecdeac sing mong meficgegecdeac negensigec. Amma yeni obohogec nocac yeni ngicngac yeneac kengecyunuec. ³ Yuda kpara mong Karioto ye medacfora 12 yeneearunac mong. Nga Satangngo yeac ubahereau kemeu ⁴ yeng kemma womong gareng enara nga womonggac keracnatang garengngina, yenigoc tacma Yesu sing dafiu mema yeneac mariu faiudeac yoc denegeng anggec. ⁵ Nga yeni ubangerec negemma dzo kpetea mong dema migecdeac yoc dedzege anggec. ⁶ Yudango yenigoc uba mocgu amma sing dafiu meficgema habu yegoc mi kecmagec Yesu sufuu sufuu yeneac mariu faiudeac kicfifi kefec.

⁷ Kecma ic sogong yisya kpac nene, imocac hombannu ramamedaha kpeandae, uameme imoc hau ⁸ Yesungo Petoro nga Yohane yofi dema sueyuruec, “Nenang makekenggac ramamedaha nenideac ngeri kemma wiac mengereec.” ⁹ Ifi deu kpesimioc, “Dahai mengerededeac negensinec?” ¹⁰ Deec merengyecmema yofi deec, “Ngeri kemma taonnu enecde, imohai ngic mong dokuenanga tofohoma hau ngeri yegoc ewacma modacma kemma ye ama monnu enu ngeri yegoc emma ¹¹ ama mingina yofi edebesera, ‘Kpoukpoungoc yofi kpesigende, amamana damohai medacfocnagoc makekenggac ramamedaha nenide?’ ¹² Ifi deec yeng ama witiau amamana mong kuneng edzacnguruude. Nga ihai wiac bic faifaia tadcacde, ngeri imohai iwai mengerebesera.” ¹³ Ifi deu yeri kemma Yesungo edeyuruec, imocac sirihau wiac meficgema makekenggac ramamedaha ohomengere anoc.

¹⁴ Anu yakanene naso hau Yesungo medacfora yenigoc yaka nebeso tacma ¹⁵ yofi edeyunuec, “Ni makekenggac ramamedaha yomoc ngenigoc nebesonga homac yombong anende. Amma imoc nemaguc kpendzennu embade. ¹⁶ Imoc yofiac, ni yaka yomoc monggoc mi nene kecbarengoc Anutuac eucererennu foraya fingerude.” ¹⁷ Ifi dema kpakenec mong mema Anutu dengerema yofi deec, “Ngeni yomoc mema ngenaoc emema negec. ¹⁸ Ni waing gbomeaac dokuya monggoc mi nene kecbarengoc Anutuac eucerereng haude.” ¹⁹ Ifi dema ic sogong mong mema Anutu dangge edema mendzicma yemmema yofi deec, “Yomoc fusina, imoc nge-neac amma faifaia. Ngeni neac negensima imoc negec.” ²⁰ Yaka negec wisickeu ye kpakenec ifingoc mema deec, “Kpakenec yomoc sacnaac dzadzahac gboria, imoc ngeneac amma kpetic kpetingea.

²¹⁻²² Ngicac Medac ye Anutungo sing demiecfu kenudenoc nga ngic docfu fainuude, ye maria neac marinagoc yakatebou tadcapede, ngic imoc ye ine sowehagoc.” ²³ Ifi deu medacfora yeni merang yeneac botucfunac faka imoc anude, ifi dema yenaocngoc kpesiemegec.

²⁴ Anu medac yeni yenang botucfunac merang engena kecde, imocac yoacngina engemmama anu ²⁵ Yesungo edeyunuec, “Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negensinggeandae, yeni ngictaufocnginango ngicngac garengyunuma enac tofoc tofohofocngina meyunuandae. Ifi meyunuma ine yofi deandae, ‘Neni memeficngina kecdimbe.’”

²⁶ Ngeneng ine ifi mi ambisia. Mong ye engena ande, ye ngadea ambeso nga enarangina kecde, yeng tosofora yeneac kingangkpekpengina siricfu kecbeso. ²⁷ Imocac yofi

kpesiduae, ngic merang engena ande? Ngic yaka eng tacma neude me yakau kingangkpekpe ua mema kecde? Yaka eng tacma neude, ngeni yeac negenggecde. Nga neng ine sifu ngeneac botucfu kingangkpekpe siricfu kecduae. ²⁸ Amma ni faitobang manau kecbareng ngeni mi wanuma nigoc kecgoc. ²⁹ Mannango eucererenggac kuc neac mariu faiec, ifi isocngoc neng eucererenggac kuc ngeneac mariu faibade. ³⁰ Faiba ngeni imocgoc kecma eucererennau yaka nga doku nema tacgecde. Amma ngeni ifingoc ngictautatac mema Israe kisis 12 yeneac fakangina isinggema desigecde.

³¹ “Simong, Simong, negenna, Satang ye ngic yeneng wit seuha kpegec maudeac kpemindaheandae, ifi isoc gombungaunac merengngunu manganegecdeac bic arenggema derecgenendac. ³² Nga Simong ge ine negen negensingga ukuna mi maudeac, neng geac amma nunumu ua bic medua. Amma ubaga meremma nearu monggoc dzigenema dacmunafocga meseriyunubesena.” ³³ Ifi deu Petorongo merenec, “Kebu, ni gegoc witicamau kembade amma homebadeac bic efaidua.” ³⁴ Ifi deu Yesungo edeac, “Petoro, ni edeguba yaguc tofocnac yomohaingoc kokorec mi arohomanu geng neac sebiheina atac harebec anude.”

³⁵ Anu Yesungo yofi edeyunuec, “Ni warac suengunuba kenggec, imohai dzobirang me hie me hanitabe mi mekecgoc ngeni wiac monggac kpedadanggec me?” Ifi deu yeneng degec, “Kpac.” ³⁶ Ifi degec Yesungo yofi deec, “Nga yaguc ine yofi deduae, Ngic mong ye dzobirangagoc me hieagoc kecde, yeng imoc mebeso. Amma wasaibeanga kpac kecde, ye ngakpitoaya sueu hiedzo kirecgeu imocngo wasaibeang bumebeso. ³⁷ Mitikibiu yoac oho ohoya fede, imocngo nearu fora fingeCBSO, imoc edengunuduae. Yofi,

‘Yeni yeac godzungic degec.’ *(Yesaia 53:12)*
Neac negemma yoac degec fede, imoc yaguc fora fingeCDARUDE.” ³⁸ Ifi deu medac yeneng degec, “Kebu henna, neni wasaibeang yohockang mekecdimbe.” degec Yesungo deec, “Imoc soha.”

³⁹ Dema Yesungo faka angkefec isoc amma taong wama Oriwa tikiu kenu medacfora modacma kenggec. ⁴⁰ Kensikema yofi edeyunuec, “Ngeni faitobannu embauac numugec.” ⁴¹ Ifi dema medacfora wayunuma kopianec kpesima kemma fafoc heima ⁴² yofi dema numuec, “Manggac, ge negenna naric anu kpakenec yomoc nearunac meickena. Amma neac songo mi fingeCBSO, kpac. Geac songo nga negen negeng imocngo seribesO.” ⁴³ Ifi numumanu angero mongngo kurumennunac fingeCmima mama meseriu ⁴⁴ Yesungo ine negengebirima seriangoc numuu

sengerangango sac isoc amma bangecfu maec. ⁴⁵ Numuu wisickeu yacma medacfora yenearu dzigene kemma yenenu yeni ubahodung negemma gau fegec ⁴⁶ yofi edeyunuec, “Ngeni nocac gau fedae? Ngeni faitobannu embauac yacma numugec.”

⁴⁷ Yesungo yoc denammanungoc habutoa mong yearu hagec. Hama medac 12 yeneurunac mong kpara Yuda, yeng waraiyemmema Yesu muduckeudeac yearu mewegeneu ⁴⁸ Yesungo deec, “Yuda, ge Ngicac Medac muduckema doc menec, ec.” ⁴⁹ Ifi deu ngic Yesu oronggema nanggec, yeneng faka mangana imoc fingechesonga anu hemma kpesima degec, “Kebu, neni wasaibeango yununide me?” ⁵⁰ Nga yeneurunac mongngo womong garengtoa yeac wanacngic kpema kedzaha foiugeng herecgeec. ⁵¹ Herecgeu Yesungo yofi deec, “Ngeni faka imoc wagec.” Ifi dema wanacngicac kedzaha kpeserema mengereec.

⁵² Anu ngic Yesu mebesonga hagec, imoc womong gareng enara nga womonggac keracnatang enaramemengina amma yudangic enarafocngina yeneac yofi deec, “Ngeni godzungic meandae, ifi isoc wasaibeang nga gbarucnginagoc hadae. ⁵³ Ni Anutuac womonnu wenacsoc ngenigoc kecbareng ngeni sifu imohai mi menugec. Nga yaguc ine ngeneac naso anu kundunggac kucngo garenggac tatac mekecde.”

⁵⁴ Ifi anu yeni Yesu mema womong garengtoaac amau mekenggec Petoro ye ngadenginau hereaungoc modacyunuma kenec. ⁵⁵ Kenu ngic goa yeni amaac oda manau sobeng dzongiau gerec figec dzeu dzeunegemma tacgec Petorongo yeneac botucfu mataru ⁵⁶ wanac naroang mongngo Petoro gerecfu taru kic fima hemma deec, “Ngic yomocngo yegoc kecande.” ⁵⁷ Ifi deu Petorongo ine sebi heima deec, “Ngac, ge denec, ni ye mi negemmiduae.” ⁵⁸ Ifi deu naso mi hereemanu ngic mongngo Petoro hensima deec, “Ge ifingoc yeneurunac mong.” Ifi deu Petorongo deec, “Ngic, ge negennec ni kpac.”

⁵⁹ Nga aua mocgu isoc nammanu ngic mongngo monggoc serima deec, “Fora yombong, ngic yomoc ye gariraiangic, ye ifingoc yeac arenunoc kecande.” ⁶⁰ Ifi deu Petorongo ine merenec, “Ngic negenna, ge denecmoc, imoc mi negentegecduae.” Dema yoc imoc mi desimanungoc kokorecngo arohoec. ⁶¹ Arouhou Kebungo dzigenema Petoro henu Petoro ye Kebungo yeac yoc deec, imoc negensiec, “Kokorecngo tofocnac yomohaingoc mi arohomanu geng neac sebiheina atac harebec anude.” ⁶² Imoc negemma Petorongo ngadeau kemema ubahodung kuneng mema kiac hodung kiarec.

⁶³ Ngic Yesuac gareng kecgec, yeneng Yesu dedzomoc am-mima kpema ⁶⁴ kiwa kporucngo biranggema degec, “Merang gudac, geng imocac kpefingyoac dena.” ⁶⁵ Ifi dema yeni faka hania hania ammima desusuic ammigec.

⁶⁶ Ama wereckenu yudangic enarafocngina, imoc womong gareng enara amma mitiac negen negengngic yena-hafoc kpeturanggemagec Yesu yudangic yeneac tutumang-toau mekemma ⁶⁷ yofi degec, “Edenununa, ge Messia me?” Ifi degec yeng yofi merengyemmec, “Edengunuba naric mi negensinggegecde. ⁶⁸ Nga kpesi kpesi kpesingemmedadeu turunga naric mi merenggecde. ⁶⁹ Nga yofinenggac nga namma enude Ngicac Medacngo Anutu Kuctoa minginaac foiaugeng tarude.” *(Mitiyegec 110:1)* ⁷⁰ Ifi deu

yeneng degec, “Ifi anu ge Anutuac Medac me?” Ifi degec, yeng merengyemmec, “Ni imocnoc, ngeneng ine imoc dedae.”*

⁷¹ Ifi deu yeneng degec, “Yoacninaac boingicac monggoc mi obohodimbe. Ye imoc yengena enarango deu bic negending.”

23

¹ Dema kpeturanggema tacdacgec, yeni sasawa yacma Yesu mema Piratoaru mekemma ² imohai yoacfu namma haniaya yofi degec, “Ngic yoc ye ngicngacfocnina yenearu singngina mesufuma takesi Sisa minideac kpetarinemmema yenge-naac ifi dekecde, ‘Ni Messia, ngictau mong.’” ³ Ifi degec Piratongo kpesimiec, “Ge yudangic yeneac ngictau me?” Ifi deu meremmic, “Imocnoc geanggaoc denec.” ⁴ Anu Piratongo womong gareng enara nga habu yeneac deec, “Ngic yomocngo singyoac mong mi kpeec, ni kopocsiha hofocduae.” ⁵ Ifi deu yeneng ine serima degec, “Ye ngicngac kpouyemmema here miac miac Gariraianac hanahema ayemme hakecma Yudaia bangecfu sokoma ihai wisickede.”

⁶ Ifi degec Piratongo imoc negemma kpesiyemmec, “Ngic yomoc Gariraia ngic me?” ⁷ Amma ye Yesuac hania negemma Herodengo bangec garenggede, ye ihacnac, ifi negenec. Negemma Herodengo naso imohai Yerusarennu ifingoc kefecac Yesu sueu yearu kenec. ⁸ Kenu Herodengo Yesuac siduc bic negenec. Ye Yesungo faka kuhagoc goa meu henudeac negengkefec. Ifi negemma naso herea Yesu hofockefecac amma Yesu yearu mekenggec ubangerec yombong negenec. ⁹ Negemma Yesu kpesi kpesi homac kpesimiu yeng ine imocac turunga mong mi merenec. ¹⁰ Nga womong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeneng hama namma yeac hania seriangoc yombong degec. ¹¹ Nga Herode nga wasai

* **22:70:** “Ni imocnoc” imoc Anutuac kpara mong. Ge “Yoac goaac dedekperagi.” henna. Hafac 1128.

arengfora yeneng ye ngadehema dedzomoc ammima ngakpi mong kibiagoc heimigec kemeu Piratoaru monggoc suegec mekenggec. ¹² Herode nga Pirato yeri warac ngaba ngaba kefoc nga wenac imohaingoc ogo ogo anoc.

¹³ Anu Piratongo womong gareng enara nga enarameme amma ngicngac kpcacyunuu hadacgec ¹⁴ yofi dema edeyunuec, “Ngic imoc ye ngicngacfocnina herengina miacande, ifi dema mehadau. Nga neng ngeneac kicfu kpesimiba wiac negemma yoacfu faidae, imoc kpac anu kopocsiha hofocduae. ¹⁵ Nga Herodengo ifingoc negemma eng merenu mema hadau. Ifi anu ngic yomocngo mangana mong mi memanu neng homecfu faibadeacsoc mi ande, ngeni imoc negentegechisia. ¹⁶ Ifi anu ye memeting goa mima waba kenudeac negenduae.” ¹⁷ Anu hombang nasou gawanango ngic mocgu witicamaunac yungecbeso, faka imoc feec.

¹⁸ Imocac habutoa sasawa yeneng arohogec, “Ye meickema Baraba yungecnemmena.” ¹⁹ Baraba ye warac taonnu ngicngac yeneac here miac miac faka amma ngic kpehomeec, imocac amma witicamau faigec. ²⁰ Nga Piratongo ine ngicngac yenearu monggoc serima deec nocac ye Yesu yungeru kenudeac negenec. ²¹ Ifi deu yeni arohogec, “Ge mariponnu kpenu homeu, mariponnu kpenu homeu.” ²² Arohogec naso harebec anu Piratongo deec, “Ngic yomoc ye noc kopocsic yombong meficgeec? Ni kopocsiha mong mi meficgema homecfu faibadeacsoc mi anduae. Ifi anu memeting mima waba kenudeac negenduae.”

²³ Ifi deu yeni mariponnu homeudeac serima seriangoc arohoma Piratoac yoac ferahema udumengtoa meficgema yeneng firang anggec. ²⁴ Ifi anggec Piratongo yeneac yoac negemma negengyemmema Yesu desiyemmeec. ²⁵ Amma ngic ye here miac miac faka angkecma ngic kpehomeu witicamau faigec tarec, ye yungegecdeac degec, imoc yungecyemmema Yesu ine maringinau faiu songongina modacgecdeac wayemmeec.

²⁶ Wayemmeu wasaingic yeneng Yesu mekemma henggec ngic mong Kirene taonnunac, kpara Simong, ye semeng uaunac hau sinnu meficgema yeng Yesuac maripong tofohoudeac ngombonggegec tofohoma Yesu modarec. ²⁷ Nga ngicngac habu kunengngo modacgec, yeneac botucfu ngac homac yeneng yeac dekiac amma ubamangang kuneng anggec. ²⁸ Ifi anggec Yesungo dzigenema edeyunuec, “Yerusarennac ngacnaroang, ngeni neac mi kiacgec. Ngeni ngenang nga nambaracfcngina, yeneac amma ine kiachisia. ²⁹ Naso mong haude, imohai ngicngac yeneng

yofi degecede, 'Ngac kufing nga sabac mi megec amma namu mi gumecyunugec, yeni kenecnginagoc.' ³⁰ Naso imohai ngicngac yeneng tikiac degecede, 'Tiki ge witininau mama ferandzinununa.' Nga faganggac yofi degecede, 'Fagang ge tohoma kperacnununa.' (Hosea

10:8) ³¹ Yeni ic sabayagoc nande, imohai faka ifia andaeu ic bic ururuedacfu, imoc memanganeyombonggegecede."

³² Anu yarengic yohockang yeri Yesugoc yurugecdeac ifin-goc meyuru kemma ³³ bangec buma mong kpara Hataasic degec, imohai kensikema Yesu mariponnu kpegec amma yarengic mong foiugeng nga mong kanaugeng, ifi yurugec. ³⁴ Yunugec Yesungo deec, "Manggac, yeni ua medae, imoc mi negentegecma andaeac kopocsicngina wana." Nga yeneng wambaya kpeing kpema mederegec. ³⁵ Ngicngac yeni wiac fingerec, imoc ifi hennammagec yudangic enarafocnginagoc yeneng ifingoc desusuic ammigec, "Ye Messia, Anutuac meis-ingmedaha andeu yeng ngicngac goa onggongyunuec, ifi isoc yengena ifingoc onggongemeu." ³⁶ Nga wasaingic yeneng ifingoc defagoc ammima yeac wegenacfu hama waing aengagoc yearu sinemima ³⁷ degec, "Ge yudangic yeneac ngictau kecnefcu geangga onggongemena." ³⁸ Nga oruha witiau yoac yofi oho ohoya nanec, "Yomoc yudangic yeneac ngictau."

³⁹ Anu yarengic yohockang yerearunac mong nanec, yeng Yesu desusuic ammima deec, "Ge Messia annefcu geangga onggongemema neri ifingoc onggonnuruna." ⁴⁰ Ifi deu ogeango kpetarimima deec, "Ge ifingoc yoacfu firang mi andang amma Anutuac kengecguu ngereebac. ⁴¹ Nerang kopocsicniraac turunga faka dindingacfu ifi anecmedae nga ngic yomoc ye ine kopocsic mong mi meficgeec." ⁴² Ifi dema Yesuac deec, "Yesu, ge eucererenggau kensikema ngictau tatac mema ni negensinubesena." ⁴³ Ifi deu Yesungo yofi edeec, "Foracngoc, yagucngoc nigoc eucererennu kecdede, imoc edeguduae."

⁴⁴ Anu wenac dzongiau 12 kiroc ammanu imohai ama kundung kpema kundungngo bangec sokoma fekemmanu 3 kiroc marai anec. ⁴⁵ Nga wenackiwa kundung kpeec, naso imohaingoc Anutuac womonnu kpoructoa womongmana kpetiac yombong naguyau nanec, imoc tohou yohockang anec. ⁴⁶ Nga Yesungo ubaudumeng kunengngoc kpacma deec,

"Manggac, ongaasuna marigau faiduae." (Mitiyegec 31:5) Ifi deu asuya ereec.

⁴⁷ Anu wasai garengngo imoc hemma Anutu eweheimima deec, "Ngic yomoc ye kopocsiha kpac, imoc fora." ⁴⁸ Nga ngicngac sasawa yeni faka fingerec, imoc hennegeng ambesonga

hagec, yeneng faka imoc fingeru hemma mokucnginau kpema kiacma amanginau kenggec. ⁴⁹ Nga Yesuac arengfora sasawa nga ngac goa Yesu modacma Gariraiianac hagec, yeni ine hama hereau namma faka fingerec, imoc henggec.

⁵⁰⁻⁵¹ Ngic mong kefec kpara Yosefe, ye Yudaia bangecfu Arimataia taonnunac. Amma ye yudangic yeneac tutumangtoaac memba kefec. Ye ngic yumea nga fakaya dindingac amma Anutuac eucererenggac tomai kefec. Nga yeac ogo-forango yoac degec nga faka anggec, yeng imocac negenu mi ngereec. ⁵² Ifi anu yeng Piratoaru kemma Yesuac fareng meudeac kpesimiec. ⁵³ Kpesiu negemmiu ye Yesuac fareng mesima linengkporuc imocngo tembonggema mekemma kicsere mong gboria, imohai faiec.* Kicsere imoc gboria amma hoc sirango mengec mengerea nga ngic mong imohai mi tonggo tonggoya. ⁵⁴ Anu wenac imoc sabataac efac kpefac naso anu sabata naso hanahebeso anec.

⁵⁵ Nga Gariraia bangecfunac ngac goa Yesu modacgec, yeneng Yosefe modacma kicsereu kemma Yesuac fareng faigec, imoc hennegeng amma ⁵⁶ monggoc dzigenema amanginau kemma fareng imocac kerecdoku homuna gombunga memengere amma sabatanasoac singyoac fede, imoc modacma tomai kecma tacnegenggec.

24

¹ Sonda gboria hanahema asoac ama negemma ngac yeni kerecdoku homuna gombunga memengere anggec, imoc mema kicsereu kenggec. ² Kemma henggec hoctoa kicsere sing hedzic hedzickeamoc, imoc bic kpedic kpedidinggea feu kicsere naguya eng nanec. ³ Nanu ngac yeni kicsere manau emma Kebu Yesuac farenga ine mi meficgegec. ⁴ Amma yeni noc wiac fingeacdac dema obohoma nammagec imohaingoc ngic yohockang ngakpingira kongac koporarac yombong, yereng hama kicnginau fingeacma nanoc. ⁵ Nanec ngac yeni kengec amma ngonducnema nammagec ngic yohockang yereng yofi edeyunuoc, “Ngeni ngic gboridac kecede, ye nocac kicsereu hofocdae? ⁶ Yenoc Anutungo homecfunac bic megboriu yacma yei mi kecede. Amma yeng Gariraia kecmangoc yoac edengunuoc, imoc negensibisia. ⁷ ‘Ngicac Medac ye kopocsicmeme yeneac mariu faigec, yeneng mema mariponnu kpegec homeude.’ imoc fingerudeac deec, ‘Nga uameme harebec ammanu monggoc gborima yarude.’” ⁸ Ifi deu ngac yeni yeng yoac bic deec, imoc negensigec.

⁹ Negensima kicsereunac monggoc dzigene kemma medac 11 nga tosofocngina faka sasawa fingerec, imoc

* **23:53:** Lineng imoc kpindzing mong ambiac ogea, imocngo wamba megec.

edeyunudagec. ¹⁰ Ngac kenggec, yeneac kpacngina Maria Madara nga Yohana amma Maria Yakobo nonggea nga ngac goa yenahafoc kenggec, yeneng siduc imocngoc aposoro edeyunugec. ¹¹ Nga ngac yeneng yocac imoc edeyunugec, imocac medac yeneng negenggec sicsauc anu yoacngina mi negensinggegec. ¹² Nga Petorongo ine yacma nedzima kicsereu kenec. Kemma kicsereu okarima henu kporucsusu tembonggegec imocngosac tarec. Ye imoc hemma negenu wiac engena anu monggoc dzigene kenec.

¹³ Anu wenacnaso imohaingoc ngic yohockang Yesu modacandape, yereng ama mong kpara Emausi, imohai kembesonga kenoc. Bangec imoc Yerusarenggac hereau 11 kiromita, imocfi tarec. ¹⁴ Nga yeri faka sasawa fingerec, imocac denegeng amma kenoc. ¹⁵ Yeri yoac imocac denegeng amma negen negeng ua mema kemmaec Yesu yengenaoc ngadengirau kemma meficyuruu yerigoc kenggec. ¹⁶ Amma yeri kic mesufuu ayecmeu mi hensioc.

¹⁷ Ifi anu Yesungo yofi kpesiyemerec, “Ngeri sinnu noc wiacac ngeraocngoc denegeng andape?” Ifi deu yeri ubahodung siric amma waickema nanoc. ¹⁸ Namma mong kpara Kereopa, yeng kpesimiec, “Ge kuricngic mocgungosac Yerusarennu kecmiina sonda yomocac manau ihai faka fingecdac, imoc mi negendang me?” ¹⁹ Ifi deu yeng deec, “Noc faka fingecdac?” Ifi deu yereng edeoc, “Yesu Nadzaretenc yearu faka fingerec. Ye profete mong amma Anutu nga ngic yeneac kicfu yoac deec nga faka sasawa meec, imoc kuhagoc yombong anec. ²⁰ Nga womong gareng enara nga isaengic enarafocnina, yeneng ye homeudeac dema gamang yeneac mariu faigec yeneng mariponnu kpegec homeec. ²¹ Nga neni yofi negensinggeing, yennoc isaengicngac mesinunuude. Faka fingerec, imocac uameme yaguc harebec ande. ²²⁻²³ Anu ngac goa neneac habuunac, yeni yaguc asoac yombong kicsereu kemma farenga hofocdau. Hofocma dzigenema hama yofi edenunudau, ‘Angero yereng ongau fingecnemmemma yofi deec, “Yesu ye bic gboridac kecede.” ifi dedau.’ Ifi degec kpidohoding. ²⁴ Amma nenearunac ngic goango kicsereu kemma ngac yeneng dedau, ifi isoc yombong meficgedau nga yengena ine mi hendau.”

²⁵ Ifi deu Yesungo yofi edeyuruuec, “Ngeni negen negengngina kpac nga wosongina nomana yombong. Profete yeneng bicngoc yoac sasawa degec, imoc bic mi negensinggedae. ²⁶ Imoc yofi fingerudeac degec, ‘Messia ye kpendzeng kpekefu wisickeuguc kibikperagiatoaac ameau naric enude.’” ²⁷ Yengena siduc imoc mitikibiui oho ohoya

fedacde, imoc Moseac kibiunac hanahema kengkecma profete sasawa yeneng yeac siduc ohogec, ye imocac hania deireckeyemerec.

²⁸ Anu yeri ama kembesonga kenoc, imoc mewegenema Yesungo ferecgema kembeso siric isoc anu ²⁹ yereng kpetarimima deoc, "Ama marai anu kundung kpebeso andeac ge nerigoc kenni." Ifi deec yerigoc amau emma tacgec. ³⁰ Yesungo yerigoc tacma yaka nebesonga ic sogong mema kenecyoac dema mendzicma yemerec. ³¹ Yemeru kicngira tegeru Yesu hensimaec yeng imohaingoc aockeu ³² yeraocngoc denegeng amma deoc, "Yeng sinnu mitikibiac hania edekpou anecmema deireckenemeru herenirango yacyombonggedac, imoc fora yombong." ³³ Nga yeri imohaingoc yacma dzigenema monggoc Yerusarennu kemma medacfora 11 ogofocnginagoc kpeturanggema tacmagec meficyun-uoc. ³⁴ Meficyunuec yeneng edeyuruma yofi degec, "Kebungo fora homecfunac gborima yacdac, ye Simong bic fingecmidac." ³⁵ Ifi degec yereng sinnu yerearu faka fingerec nga Yesungo ic sogong mendziru hensioc, imocac siduc andaroc.

³⁶ Siduc ifi andarec yeni yoac imoc negemma tacmagec Yesu yengenaoc botucnginau namma deec, "Ruae ngenearu febeso." ³⁷ Ifi deu yeni kpidohoma kengec amma negensigec, "Wosonga hendimbe." ³⁸ Ifi negensigec yeng yofi deec, "Ngeni nocac kpidohoma negengyohoc andae?" ³⁹ Imoc ni neanaoc, ngeni hanimarina henggec. Wosonga yeni sicfusingina kpac. Ngeni imocac hama kpeserenuma nenggec." ⁴⁰ Ifi dema hanimaria edzacyunuu ⁴¹ yeni kerectegec amma ubangerectoa negemma sifu mi negensinggegec yeng yofi kpesiyemmec, "Ngeni yaka mong faigec tacde me?" ⁴²⁻⁴³ Ifi deu yeni kondungyang dzedzea noboha migec mema kicnginau neec.

⁴⁴ Nema yofi edeyunuec, "Ni ngenigoc kefai, imohai yofi bic edengunuai, wiac sasawa neac negemma Moseac dedeseriyoacfu nga profete yeneac kibiunac amma Mitiyegecfu oho ohoya fede, imoc sasawa fora fingecbeso." ⁴⁵ Ifi dema ye imohaingoc negen negengngina meireckeyemmeu yeni mitikibiac yoac negentegecgec ⁴⁶ yofi torokpema deec, "Imocac amma yofinoc oho ohoya fede, Messiango kpendzeng kpema homema uameme harebecfu monggoc gborima yarude. ⁴⁷ Yaru ngicngac yeni yeac kpacfu ubamereng nga kopoc-sic wawaac sing imoc Yerusareng taonnusing hanahema bangeha bangeha ngicngac sasawa yenearu yoac dekperagigec kenude. ⁴⁸ Faka yomocnoc kicnginau fingecdacmoc imoc dekperagibisia. ⁴⁹ Nga Mannango wiac ngemmeudeac deec, neng imoc suengemmeba mebisia. Negenggec, ngeni taong yomohai tacma imoc mi wabisia kecma wihacnac kuc

heingemmebade. Ngeni kuc imoc memaguc naric kengha ambisia.”

⁵⁰ Anu Yesungo waraiyemmeu taong wama ngadeau Betania amabangec, imohai kemma maria miacma kenecyunumanu ⁵¹ Anutungo meu wayunuma kurumennu enec. ⁵² Enu yeni afehema songo kuneng meficgema Yerusarennu monggoc dzigenema kenggec. ⁵³ Nga yeni nasosoc womonnu kecma Anutu ubangerec edekecgec.

Yohane Yeng Yesuac Siduc Gombang Ohoec

¹ Hanac hanaheaunacngoc enacyoacngo kefec nga enacyoac ye Anutugoc kefec amma enacyoac ye Anutu. ² Amma yennoc hanac hanaheau Anutugoc kefec. ³ Nga Anutungo enacyoacfu deu wiac sasawa fingecearec, wiac sasawa fingece ma fekende imoc yea kpac mong mi fingerec. ⁴ Yearunoc kefec feec nga kefec imocngo ngicngac yeneac kperagi anec. ⁵ Nga kperagingo kundung mekperagi kundungngo kperagi imoc semeudeac ambibiema waec.

⁶ Anutungo ngic mong sueu haec, yeac kpara Yohane. ⁷ Yeng kperagi imocac hepucngic amma dedekperagi imoc ngicngac mekperagiyemmeudeac haec. Yeng ifi hau ngicngac sasawango kperagia imoc negensinggeceac negenec. ⁸ Ye yengenaoc kperagi imoc mi kefec, kpac. Ye ine kperagi imoc mekperagiudeac haec.

⁹ Anu kperagi fora yombang, yeng bangecfu ngicngac sasawa mekperagiyemmebeso haudeac anec. ¹⁰ Anutu ye kperagiango bangec nga wiac sasawa meficgedaru kperagia imocngo bangecfu kefu ngicngac yeneng ine ye mi hensigec. ¹¹ Ye bangehau dzigenemanu arengfora yeneng ama mi heimigec. ¹² Nga ngicngac ama heimima kpara negensinggec, yeni Anutuac nambaracfora anggeceac deyemmeec. ¹³ Deyemmeu ngicngac imoc yeni ngic sacfusiunac me sebiac songounac me ngic monggac songounac mong mi fingece, kpac. Yeni Anutu yengenaarunac fingece.

¹⁴ Anu enacyoacngo sebifusiagoc amma botucninau kefec. Kefu medac mocgungo fingece ma Manggacarunac kuc nga kibikperagia mekefec, kuc nga kibikperagia imocnoc hening. Henni yearu danggunuc nga yoac fora wake wakea fede.

¹⁵ Yohanengo yeac hepuc amma dekperagima kpacma yofi deec, “Ni yeacnoc yofi deai, ngadenau hama kecede, ye kunenna, nocac ni mi fingecebarengoc ye kechakefec.” ¹⁶⁻¹⁷ Dedeseriyoacngo Mosegoc hau yearunac meing nga danggunuc amma yoac fora imoc Yesu Kristogoc haec. Amma ye danggunuc hafoangoc femide, imocngo nenannu wisic wisickea kpac hakecede. ¹⁸ Ngic mongngo Anutu mong mi henec, kpac. Medaha mocgusac Mamaac hoannu kecande, ye Anutungoc. Yeng Manggac dekperaginemmeec.

¹⁹⁻²⁰ Yudangic Yerusareng taonnu kece, yeneng womong gareng nga womong gareng yeneac memefic sueyunugec Yohanearu kemma kpesimigec, “Ge merac?” kpesimigec,

yeng haniaya mi hesonggema yofi dekperagiyemmeec, “Ni Messia kpac.” imocngo Yohaneac dedekperagi. ²¹ Ifi deu yeneng monggoc kpesimigec, “Ge merac, ge Eria me?” kpesimigec yeng deec, “Ni ye kpac.” deu degec, “Ge profete yombong me?” degec merenec, “Kpac.” ²² Ifi deu degec, “Anu ge merac? Suenunudau, yenearu yoac turunga dafi mekemma edeyununide? Ge geanggaac dafi deannec?” ²³ Ifi degec Yohanengo yofi merenec, “Bangec kisiu ubaudumeng fingerec imoc nennoc yofi kpac-duae, ‘Ngeni KEBUAC sing heitumeigec.’ (Yesaia 40:3)

Profete Yesaiango neac ifi deec.”

²⁴ Anu farisaio yeneng ngic goa sueyunugec kemma ²⁵ Yohane kpesimigec, “Ge Messia kpac nga Eria kpac amma profete kpac. Ge nocac ngic doku nadzicyemmeannec?” ²⁶ Ifi degec Yohanengo yofi merengyemmeec, “Ni doku nadzicngemmeanduae. Nga botucnginau ngic mong kecde, ngeni ye mi negemmidae. ²⁷ Yeng ngadenau hama kecde nga ni ifiango yeac hanitabe witiha yungecba naric mi ngereeude.” ²⁸ Yohanengo Betania amau Yordang doku nobocgengau doku nadzicyemmekefec, imohai faka imoc fingerec.*

²⁹ Werekengau Yohanengo namma henu Yesungo yearu hau ngicngac yofi edeyunuec, “Henggec, imoc Anutuac ramamedaha, yeng bangectoa bangec imocac ngicngac sasawa yeneac kopocsic meickeude.” ³⁰ Yeacnoc negemma yofi deai, “Ngc mong ngadenau hama kecde, yeng ni mi fingeclare bicngoc yombong kefecac ni feracnude. ³¹ Neng ye mi negem-miai. Nga isaengicngac ngeneng ye hentegecgecdeac neng hama doku nadzicngemmebade.”

³² Yohanengo yofi dekperagiec, “Ni Tiri Asu hembra yeng kebesacac siric isoc kurumennunac mama yeac witiiau taru henai. ³³ Nga ni ye mi negemmibare suenuc, yeng yofi edenuc, ‘Asungo mama ngic yearu taru hennade, yeng Tiri Asungo nadzicngemmeude.’ ³⁴ Ni imocnoc hemma hepuc amma yofi dekperagiai, ngic yomocngo Anutuac medac.”

³⁵ Anu werekengau Yohane ye medacfora yenearunac yohockang yerigoc imohai monggoc nanggec. ³⁶ Nammagec Yesungo kenu hemma medahora yofi edeyuruec, “Henec, imoc Anutuac ramamedaha.” ³⁷⁻³⁸ Ifi deu negemma medahora yereng Yesu modacma kenec Yesungo dzigene yeremma yofi kpesiyemerec, “Ngeri noc wiacac angecmede?” kpesiyemeru deoc, “Rabbi, (imocac titiha kpoukpou) ge dahai kecnecc?” ³⁹ Deec yofi edeyuruec, “Ngeri hama henec.” ifi deu

* **1:28:** Betania ama yohockang feoc. Mong Yerusalem wegena nga mong Yordang wegena.

yeni yenahafoc kemma ama kefec, imoc hemma wenac imoc yegoc taroc. Faka yomoc marai 4 kiroc fingerec.

⁴⁰ Anu Yohaneac yoac negemma Yesu modaroc, yerearunac mong Anderea, Simong Petoroac munea. ⁴¹ Yeng Yesu hemma dzigenema warac warac yengena munea Simong mefigema yofi edeec, “Neri Messia mefigedic.” (Messia imocac titiha Kristo.) ⁴² Ifi dema Simong hesickeu Yesuaru kenec Yesungo ye hemma yofi deec, “Ge Simong Yohaneac medac, geac kpacga Kefa debesonga.” (Imocac titiha hoc amma grikyoacfu Petros.)

⁴³ Werekengau Yesungo Gariraia bangecfu kembesonga negemma Firipo mefigema yofi edeec, “Ge hama modacnuna.” ⁴⁴ Nga Firipo nga Anderea amma Petoro yeni Besaida taonnunac.

⁴⁵ Anu Firipongo Natanae mefigema yofi edeec, “Mosengo dedeseriyoac kibiuh ohoec nga profete yeneng ifingoc ohogec, neni ngic imoc mefigeding. Imoc Yesunoc, Yosefeac medac, Nadzarete taonnunac.” ⁴⁶ Ifi deu Natanaengo deec, “Nadzarete taonnunac wiac gombunga mong mi finge-cande.” ifi deu Firipongo deec, “Ge hama henna.”

⁴⁷ Nga Yesungo Natanae henu yearu kenu yofi deec, “Henggec, ngic yomoc israengic fora, yearu ikoc nga faitobang faka mong mi fede.” ⁴⁸ Ifi deu Natanaengo kpesimiec, “Ge dafi negennunec?” Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Firipongo mi kpacgumanu fig ic haniau tacmana bic gendua.” ⁴⁹ Ifi deu Natanaengo yofi edeec, “Rabbi, ge Anutuac medac, Israe neneac Ngictau.” ⁵⁰ Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ge fig ic haniau tacna gendua deduaeac negensinnunec. Kecma faka yofia monggoc ferahema fingeru hennade. ⁵¹ Negenggec, kurumeng anggeu ngeni Anutuac angerofora yeneng Ngicac Medac yearu engemmama anggec yenenggecde, imoc fora yombong edengunuduae.”

2

¹ Uameme yohockang wisickeu Gariraia bangecfu Kana taonnu memeturang fingerec. Nga Yesuac nonggea ihai kecmanu ² Yesu nga medacfora momoc heitaiyunugec. ³ Nga yeni waingngina kpac anu nonggeango Yesu edeec, “Waingngina kpac ande.” ⁴ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ngac, neac wiac imoc geac mi ande, nasona mi hadacngoc.” ⁵ Ifi deu nonggeango uamedac edeyunuec, “Yeng wiac monggac edengunuu ngeni imoc sasawa tofohobisia.”

⁶ Anu yudangic yeni dzuac dzuac fakangina modacma enang dokuyagoc faigec tacande. Imocac amma imohaingoc enang hocngo memea 6 faigec tarec. Enang mocgu mocgu

imoc 100 lita, ifingo tackenec. ⁷ Nga Yesungo uamedac yofi edeyunuec, “Ngeni doku fima enannu kpakegec kemema wakeu.” ifi deu yeni doku figec kemema wakedarec. ⁸ Figec wakeu yeng yofi edeyunuec, “Ngeni yaguc fima imoc yakagarenggaru mekenggec.” Ifi deu fima mekenggec. ⁹ Mekemmagec dokungo waing anu yakagarengo imoc nehemma waing dahacnac dema obohous uamedac doku fima mekenggec, yenengsac negenggec. Ifi nehemma yakagarengo memeturangngic, ye deu haec. ¹⁰ Hau edeec, “Fakanina yofi fede, hanahema waing gombunga ngic gumecyununi nekecma ubasufu anggec waing songea kpac gumecyunuandimbe. Anu geng ine waing gombunga mesufuna tacdacac yaguc meficgenec.”

¹¹ Yesungo Gariraia bangecfu Kana taonnu kecma negensinggecdeac faka kuhagoc imoc hanahema meec. Mema kuc nga kibikperagia ifi mekperagi medacfora yeneng imoc hemma ye negensinggec.

¹² Kecgec wisickeu Yesu nga nonggo munafora amma medacfora yenhafoc Kafanaung taonnu kemema ihai wenac goa kecgec. ¹³ Kecgec yudangic yeneac makekenggac naso wegene hau Yesungo Yerusareng taonnu enec. ¹⁴ Emma henu ngic yeneng womonggac oda manau ramaburumaka nga kebesacneng faigec nga goa tatacnginau tacma hiedzo emekecmagec Yesungo yenene. ¹⁵ Yenemma indzuru mong mudze mudzea mema imocngo ngic sasawa ramaburumakanginagoc womonnunac yunukisang ayemmeu kemegec. Kememagec ngic hiedzo emekecgec, yeneac dzongina megigi amma tebongina heimerenec. ¹⁶ Heimeremma ngic kebesacneng suegec, yeni yofi edeyunuec, “Ngeni wiacngina imoc meickegec! Ngeni Mannaac ama anggec emekpesi ama mi ambeso.” ¹⁷ Faka imoc fingeru medacfora yeneng yoac mong oho ohoya fec, imoc negensigec,

“Geac amaac amma herenango gerec dzema dzendandannu-
ude.” *(Mitiyegec*
69:9)

¹⁸ Amma yudangic yeneng meremma edegec, “Ge faka imoc andanggac noc faka kuhagoc mena hemma negensinggenide?” ¹⁹ Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Ngeni womong yomoc hembarackegec ni uameme harebecfu imoc miachade.” ²⁰ Ifi deu yudangic yeneng degec, “Ngc yeneng womong yomoc kifa 46 mekecma medzickegec. Anu geng uameme harebecfusac naric miacnade me?”

²¹ Yesungo ine yengena sebiaac womonnu yoac heima deec. ²² Kecma homecfunac megboriu yaru medacfora

yeneng Yesungo yoac ifi deec, imoc negensigec. Negensima mitikibiu yoac oho ohoya fede nga Yesuac yoac momoc negensingegec.

²³ Anu Yesungo Yerusarennu makekenggac hombang naso femanu ihai kecma faka kuhagoc meu ngicngac homacngo hemma yeac kpara negensingegec. ²⁴ Nga Yesu yengenaoc ngicngac haifakangina hentegecdarecac amma ubakeraha mong mi edeyunuec. ²⁵ Imoc yofiac, ye yengenaoc ngic yeneac ubaherenginawu wiac sasawa fede, imoc negenecac ngic monggac haniaac ngic mong mi kpesimiec.

3

¹ Farisaiongic mong kpara Nikodemo, ye yudangic yeneac ngickiwa mong kefec. ² Nga yeng tofocnac dzongiau Yesuaru hama deec, “Rabbi, geng Anutuarunac mama kpoukpou ua mekecnec, imoc negendimbe. Geng faka kuhagoc meanec, ua ifia ngic mongngo Anutuya kpac kecma naric mi mebac.” ³ Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Foracngoc, ngic mong ye fingec fingec gboria mi fingerude, yeng Anutuac eucerereng naric mi henude, imoc edeguduae.”

⁴ Ifi deu Nikodemongo deec, “Ngic bic yadi yadiyango dafi monggoc fingerude? Ye nonggeaac heremanau naric mi enude nga monggoc naric mi fingerude.” ⁵ Nga Yesungo yofi meremmiec, “Foracngoc, ngic mong ye dokuu nga Asuu gboria mi fingerude, yeng Anutuac eucererennu naric mi enude, imoc edeguduae. ⁶ Nga ngicfunac fingec fingera, yeng ngic siricngoc nga Asuunac fingec fingera, ye Asu siricngoc. ⁷ Ngeni fingec fingec gboriau fingecgecdeac edeguba mi kpidohona. ⁸ Firangngo yengena songo modacma kpeu udumenga negengannec. Nga ye dahacnac hade amma dahai kenude, imoc ine mi negennec. Ngicngac Asuunac fingec fingera, yeni sasawango siricngina ifia.”

⁹ Ifi deu Nikodemongo meremmiec, “Yoaac sasawa denec, imoc dafi fingecdarude?” ¹⁰ Ifi deu Yesungo meremma yofi edeac, “Ge israengic yeneac kpoukpoungou wiac imoc dafi mi negentegecnec? ¹¹ Foracngoc, neni wiac hengandimbe nga negengandimbe, neni imocac hepuc nga dedekperagingic amma dekperagingemmeandimbe, imoc edeguduae. Anu ngeni yoac imoc mi mema honggeandae. ¹² Ni bangecac wiacac yoac dema edengunuba ngeni mi negensingegecde. Nga kurumenggac wiacac edengunubadeu ngeni imoc dafi negensingegecde? ¹³ Ngic mongngo kurumennu mi enec. Ngicac medac kurumennunac maec, ye mocgungo kurumennu enec.

¹⁴ Mosengo bangecac kisiu boudzoc miaru nanec, ngic yeneng ifi isoc Ngicac Medac miacgec nambeso. ¹⁵ Anu

ngicngac ye negensinggegede, yeni sasawango kekecseri megede. ¹⁶ Imoc yofiac, Anutungo bangectoa bangecfu ngicngac ngeneac noc isoc ammiac Medaha mocgu faiu bangecfu maec. Imocac ngic mongngo ye negensinggeude, ye manganau mi kemeude yeng ine kekecseri meude. ¹⁷ Anutungo Medaha bangecngic manganangina isinggema desiudeac sueu mi maec, kpac. Ye bangecngic ebicfunac mesiyunuu komoc kpegedeac bangecfu sueu maec. ¹⁸ Amma ngic mong Medaha negensinggede, ye yoacfu mi faiude. Nga mong ye Anutuac Medaha mocguac kpara mi negensinggede, yeng ine mi negensinggeecac amma yoacfu bic makpeec.

¹⁹ Yoacninaac desi desiac hania imoc yofi, kperagingo bangecfu hau ngicngac angammemengina manganaac amma kundunggac songo monggoc negemma kperagia wagec. ²⁰ Ngicngac faka mangana angandae, yeni fakangina mangana didiu mi fingetegerudeac sasawango kperagia ngadehema kperagiau naric mi hagecde. ²¹ Nga ngic mong ye faka fora meande, yeng kperagiau naric haude. Amma ye Anutuac kucfu uaya meande, imoc fingetegerude.”

²² Kecma Yesu nga medacfora Yudaia bangecfu kemma ihai yenigoc kecma ngicngac doku nadzicyemmegec. ²³ Naso imohai Saring taong wegenacfu Ainong taonnu doku homac feec. Imocac Yohane ye ifingoc ihai kecmanu ngicngac yearu kenggec yeng ifingoc doku nadzicyemmekefec. ²⁴ Faka imoc Yohane witicamau mi faimagec fingerec.

²⁵ Anu Yohane medacfora nga yudangic mong, yeni yuda yeneac dzuac dzuac fakanginaac amma yoacngina engemama anec. ²⁶ Anu medac yeneng Yohanearu kemma edegec, “Rabbi, ngic gegoc Yordang nobocgeng kefec geng yeac hania edenununec, yennoc ngicngac doku nadzicyemmeu sasawango yearu kendacdae.” ²⁷ Ifi degec Yohanengo yofi merengyemmeec, “Anutungo kurumennunac wiac mi miudeu ngicngo imoc naric mi meude. ²⁸ Ni Messia kpac. Ni ine yeac singwarac ambadeac Anutungo suenuu hayai. Imocacnoc bic edengunuai, ngeni dedena imoc negendaec hepucna naric anggede.

²⁹ Ngic enembingehagoc yeng ngacfu kenude. Anu ngicac ogeango yeac enacfunac memeturanggac siduha negemma ubangerectoa negenude. Nga ni ifi isoc yaguc ubangerec hafoangoc negenduae. ³⁰ Yeac kpacsiducngo yadiu neacngo mamea ambeso.

³¹ Wihacnac maec, yeng wiac sasawaac engenatoa ande. Nga ngic bangecfunac fingec fingera, yeng bangecfunac, imocac amma bangecac yoac deude. Kurumennunac maecngo

wiac sasawaac buma anec kecede. ³² Amma yeng wiac wi fede, imoc hennegeng angkefec, imocac hepuc amma dekperagiug ngic mongngo yeac yoac mi hoanggeude. ³³ Anu ngic mong ye yoac imoc mema hoanggeude, yeng Anutu ye fora, imoc deseriude.

³⁴ Anutungo ngic sueec ye Anutuac yoac deude. Imoc yofiac, Anutungo Tiri Asu hendzicma nobohasac kpeteagoc mema mi yemmeude, kpac. ³⁵ Manggacngo heregoc Medahaac songo negemma wiac sasawa mariaua faiec. ³⁶ Imocac Medaha negensinggede, ye kekecserigoc kefude. Nga Medahaac yoac kpeude, ye kekec mi henu Anutuac turung ine yearu fekefude.”

4

¹ Farisaio yeni Yesuac yofi negenggec, “Yeng habu meyunuma doku nadzicyemmeu Yohaneac habu kpetea ferahede.” ² Nga Yesu yengenaoc ngicngac doku mi nadzicyemmeu medacfora yeneng doku nadzicyemmegec. ³ Nga Yesungo yoac ifi negemma Yudaia bangec wama Gariraia bangecfu monggoc dzigeneec.

⁴⁻⁵ Ihai kemma Samaria bangec ferecgebeso amma Samariaac taong mong kpara Sika, ihai kensikeec. Sika taong imoc Yakobongo medaha Yosefeac bangec desimiec, imocac wegenac tarec. ⁶ Anu Yesungo Yakoboac dokuteng tarecfu, imohai sing kengkecma kuha kpac anu dokuteng imocac tegiau mama tarec. Tacmanu 12 kiroc isoc anec.

⁷⁻⁸ Anu medacfora yeni yaka bummegecdeac taonnu kemmagec samariangac mongngo doku fiudeac hau Yesungo yofi edeec, “Doku mehana neba.” ⁹ Ifi deu ngacngo deec, “Ge yudangicngo dafi samariangac nearu dokuac denec?” Yudangicngac yeni samariangicngac yenigoc emenecngina mi feecac ngacngo ifi deec.

¹⁰ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge Anutu haringaac hania nga merang dokuac kpesigende, imoc negentegecma kpesimibang debac yeng doku kekehagoc gembac.” ¹¹ Ifi deu ngacngo deec, “Kebu, ge doku finadeac wiacga kpac nga dokuteng imoc herea anu doku kekehagoc dahacnac finade? ¹² Bangecnina Yakobongo dokuteng yomoc menemmec. Geng ye ferahenec me? Ye yengena nga medacfora amma ramaburumakafora, yeni doku yomohanac nekecgec.”

¹³ Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ngicngac doku yomoc neandae, yeni sasawango dokuac monggoc ayammeande. ¹⁴ Nga mong ye neng doku miba neude, yeng dokuac monggoc mi ammibesande. Nga doku mibade, imocngo yearu dokukiwa sike sikea fingeacma kekecseri meficgemiuide.” ¹⁵ Ifi

deu ngacngo deec, “Kebu, ge doku imoc nenna nema dokuac monggoc mi anembeso nga doku fibadeac yomohai monggoc mi habesare.”

¹⁶ Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ge kemma ewega dena haec.” ¹⁷ Ifi deu ngacngo deec, “Ni ewena kpac.” deu Yesungo yofi edeec, “Ni ewena kpac, ge fora denec. ¹⁸ Ge ngic 5 bic meyununec nga ngic yofinenggac mena ngerahafoc kecdape, ye geac ewega kpac.” ¹⁹ Ifi deu ngacngo deec, “Kebu, ge profete, imoc gentegecduae. ²⁰ Kisicfocnina yeneng tikibuma yomohai Anutu afehekegcec. Anu ngeneng yofi deandae, ‘Yerusareng, imohaisac Anutu afehebesonga.’ ”

²¹ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ngac negensinnuna, naso mong wegeneude, imohai ngicngac ngeneng tikibuma yomohai nga Yerusarennu Anutu monggoc mi afehegecde. ²² Ngeni wiac hania mi negentegecdae, imoc numumidae. Ebicfunac mesi mesi nga komoc kpegecdeac kuc, imoc yudangic nenearunac fingerec nga Anutu negengireckema numumima kecdimbe.

²³ Naso mong hama kecde nga bic hadac, imohai ine dengerec ngicngac fora, yeni ongaasungina forango Manggac dengeregecde. Manggacngo nunumu areng ifia yeneac negenu ngereeude. ²⁴ Anutu ye Asu. Imocac amma ngicngac dengerebesonga dema ongaasungo nga faka forau dengerebisia.” ²⁵ Ifi deu ngacngo deec, “Messia, kpara mong Kristo deandae, ye fingerudeac dedea, imoc negenduae. Yeng hama wiac sasawa dekperaginemmeude.” ²⁶ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Yoaac edeguduae, imoc ni.”

²⁷ Ifi demanu medacfora yeneng amaunac dzigene hagec. Hama Yesungo ngacgoc yoaac denegeng anocac hemma kerecgec anggec. Amma mongngo yofi mi kpesimiec, “Ge noc wiacac kpesiminec me yegoc noc wiacac dedape?” ²⁸ Anu ngacngo Yesuac yoaac negemma enanga wama amau dzigene kemma amafora edeyunuec, ²⁹ “Ngeni hama henggec. Ngic mong ni faka anai meai, imoc seng deficnudacde. Ye Messia gedang?” ³⁰ Ifi deu yeneng taong wama Yesuaru hagec.

³¹ Anu medacfora yeneng yaka neudeac yofi degec, “Rabbi, ge yaka nena.” ³² Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Yaka fenende, imoc ngeni mi negendae.” ³³ Ifi deu medacfora yenaocngoc denegeng amma degec, “Ngic mongngo yaka meha migec nedac gedang.”

³⁴ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Suenuec, yeaac enac tofohoma uaya mekecma mesibade, imocngo yakana ande. ³⁵ Ngeni yofi deandae, ‘Afo 4 wisickeuguc semeng fora anude.’ Neng yoaac mong deba negenggec, ngeni kicngina fima uau henggec, yaka bic fora amma kpekpauac fede. ³⁶ Ifi anu

heihomec nga kmememengic yeri yerahafoc ubangerec negeneceac kmememengicngo uayaac bung mema kekecseriac fora ifingoc mekpedzuc anude.

³⁷ Nga, 'Ngc mongngo wiac homeru mong ye fora mekpedzuc anude.' yoac ifi deandae, imocac foranoc fingecde. ³⁸ Ngic goa yeneng ua megec ua imocac fora fingerec. Nga ngeni heihomec mi ammagec ni suengunuba fora mekpedzuc ambisia. Ngeneng yeneac ua torokpema tigecc enec."

³⁹ Samariangacngo Yesuac yofi dekperagiyemmeec, "Yeng ni faka anai meai, imoc seng deficnudacde." ifi deecac taong imohacnac samaria ngicngac yeneacrunac homacngo Yesu negensinggegec. ⁴⁰ Imocac amma samariangicngac Yesuaru kemma yeng yenigoc kefudeac heitaigec. Heitaigec yeng negengyemmema wenac yohockang yenigoc kefec. ⁴¹ Yesungo ihai kecmanu homacngo yombong yeac yoacac amma negensinggema ⁴² ngac edegec, "Neni warac geac siducac amma negensinggeding. Nga yaguc nenaoc yeac enacfunac yoara negemma negensinggedimbe. Amma gennoc bangecngic sasawa neneac memengerec ngic, imoc negendimbe."

⁴³ Anu uameme yohockang wisickeu Yesungo Samaria bangec wama Gariraia bangecfu kenec. ⁴⁴ Ye ihai kemma yengenaac yofi dekperagiyemmeec, "Profete mongngo yengena bangecfu kefu ngicngac yeneng eweheihei mong mi amigeccde."

⁴⁵ Anu gariraiangic yeni makekenggac nasou Yerusareng taonnu kenggec Yesungo faka sasawa meu henggeccac amma Gariraia bangecfu kenu amafora yeneng ubangereccoc heitaigec. ⁴⁶ Heitaigec Yesungo Kana taong Gariraia bangecfu doku merennu waing anec, ihai monggoc dzigene kenec. Kenu ihai ngictauac kia mong haec, yeac medacngo Kafanaung taonnu hafei feec. ⁴⁷ Nga kiango Yesu Yudaia bangeccfunac dzigenema Gariraia bangecfu hade, ifi negemma yearu kemma medaha mengereudeac edeec, nocac medaha homebeso anec. ⁴⁸ Ifi deu Yesungo yofi edeec, "Ngeni faka kuhagoc nga faka morora mi hemma eng mi negensinggeccde." ⁴⁹ Ifi deu kiango deec, "Kebu, ge bic hana, medacna homebeso ande." ⁵⁰ Ifi deu Yesungo yofi edeec, "Ge kenna, Medacga bic ngereedac keccde." ifi deu ngic ye Yesuac yoac negensinggema dzigene kenec.

⁵¹ Dzigene kememanungoc wanacngicfora yeneng hama sinnu meficgema edegec, "Medacga bic ngereedac keccde." ⁵² Ifi edegec, ye ngereec, imocac nasoyombonggac kpesiyem-meu yeneng degec, "Worang hadzing 1 kiroc, imohai sebia nomanedac." ⁵³ Ifi degec mamango negensiec, "Yesungo

naso imohainoc suenuma dedac, 'Medacga ye bic ngereedac kecde.' Ifi negemma siduc edeyunuu ye nga wiacfora yeni Yesu negensinggegec. ⁵⁴ Yesungo Yudaia bangecfunac Gariraia bangecfu dzigene hama negensinggegecdeac faka kuhagoc meu imocngo naso yohockang anec.

5

¹ Imocac ngadeau yudangic yenang hombang mong hau Yesungo Yerusarennu enec. ² Emma Yerusareng taonnu nagutoa mong kpara Ramaac nagu, imocac nobohau dzohong mong feec. Imoc hebiraio yoacfu Betesida deandae, imocac tegiau firangama 5 tackenec. ³⁻⁴ Anu firangama imocac manau ngicngac hafeinginagoc nga kicpisc amma goa hanimangang nga puringa ifia homacngo fekenggec, yeni doku kockpac anudeac tomai fegec. Imoc yofiac, naso goau Kebuac angero mongngo doku imohai haande. Hau doku kockpac anu mong ye waraima dokuu kemedede, yeng hafeia sasawa kpac angande.

⁵ Anu ngicngac fekenggec, yeneac botucfunac ngic mong puringa kefu kifa 38 bic anec, yeng ihai fekefec. ⁶ Nga naso herea ihai fekefecac Yesungo hemma imoc negemma yofi kpesimiec, "Ge ngereebesoo anggende me?" ⁷ Ifi deu puringngo meremmiec, "Kunenna, doku kockpac ammanu merac ngicngo meficnuma dzohonnu fainubac. Ni kemebesoo ambare mongngo hefacnuma kemeande." ⁸ Ifi deu Yesungo yofi edeac, "Ge yacma fefega mema kenna." ⁹ Ifi deu ngic ye naso imohaingoc sebia ngereeu yacma fefea mema kenec.

Nga naso imoc ine sabata naso anec. ¹⁰ Anu yudangic yeneng ngic ngereec hemma edegec, "Yaguc sabatanasoo fefega mema kenna, imoc singngo mi dede." ¹¹ Ifi degec merengyemmec, "Ngic mengerenudac, yeng suenuma dedac, 'Ge fefega mema kenna.'" ¹² Ifi deu kpesimigec, "Merac ngicngo fefega mema kenna." dedac? ¹³ Nga ngic ngereec ye merang mengereec, imoc mi negenec nocac Yesungo ngichabutoa nanggecac, ihai kemma kperucgeec.

¹⁴ Anu imocac ngadeau Yesungo ngic imoc womong manau meficgema yofi edeac, "Ge sebiga bic ngereedac. Nga ebic mong kunengngoc fingecegembacac kopocsic monggoc mi meficgebesena." ¹⁵ Ifi deu ngicngo kemma yudangic edeyunuec, "Ngic mengerenudac, imoc Yesu."

¹⁶ Yesungo sabata nasoo ua ifia mekefecac yudangic yeneng ngaba seria ammigec. ¹⁷ Yesungo yofi merengyemmec, "Mannango uaya mehakefec nga yofinenggac medengoc imocac amma neng ifingoc ua mekecduaengoc." ¹⁸ Ifi amma Yesungo sabatanasooac singyoac memanganec nga

torokpema Anutuac Manna dema ye isocngoc anec, imocac amma yudangic herengina monggoc yaru Yesu kpe-homebeso anggec.

¹⁹ Ifi anggec Yesungo yofi merengyemmec, “Foracngoc, Mamango ua mong meu Medacngo imoc hemma yengenaoc ua imocsac naric meude, imoc edengunuduae. Mamango ua mede, Medahango ua imocngoc meude. ²⁰ Imoc yofiac, Manggac ye Medaha songogoc hoanggema ua mede, imoc sasawa edzahekecde. Nga ua sasawa meu hengandae, imocac engenatoa edzaheu meu ngeni imoc hemma kerectegec anggecde. ²¹ Manggacngo ngic homemea midiyunuma megboriyunukecde, ifi isocngoc Medacngo ngic megboribeso negemmiu ngereeu megboriude. ²²⁻²³ Manggacngo ngic angammemengina mi desiude, kpac. Ngic sasawango Manggac eweheimiandae, ifi isoc Medac eweheimigecdeac yeng desi desiua Medahaac mariu faidarec. Nga ngic mong ye Medahaac eweheihei mi ammiande, yeng Manggac sueec, ye ifingoc eweheihei mi ammiude.

²⁴ Foracngoc, ngic mong ye neac yoac negemma Manggac suenuec, ye negensinggeude, yeng kekecserigoc kecma yoacfu mi enude, imoc edengunuduae. Yeng homec wama kekecfu bic endac. ²⁵ Foracngoc, ngicngac bic homegec, yeneng Anutuac Medacac ubaudumeng negemma kekec megecde. Naso imoc haude nga yaguc bic hadac, imoc eden-gunuduae. ²⁶ Manggac yengenaaru kekec fede, sirihha imocngoc yeng kekec Medac miu Medacaru ifingoc kekec fede. ²⁷ Nga Medaha ye Ngicac Medac, imocac amma Manggacngo ngic isingyunuma desiyunuudeac kuc miec.

²⁸⁻²⁹ Ngeni yoac imocac kerectegec mi ambisia. Imoc yofiac, ngicngac kicsereu fedae, yeni sasawango naso mong hau ubaudumenga negemma kicsereunac eregecde. Faka gombunga angkecma homegec, yeni kekec megecdeac yacgecde. Nga faka mangana angkecma homegec, yeneng yoacfu nanggecdeac yacgecde. ³⁰ Ni wiac mong neanna ubaac naric mi mebade, kpac. Ni wiac kedzacnango negemma negenganduae, imocac sirihau fakangina isinggema desibade. Neanna songo mi modacanduae, kpac. Suenuec yeac songo modacbade. Imocac amma neac desi desiuango dindingac ande.

³¹ Ni neannaoc haniana dekperagibadeu dedekperagina imocngo fora mi anude, kpac. ³² Mongngo neac hepuc amma haniana dekperagiande. Nga yeng neac hanianaac wiac dekperagiande, imocngo fora ande, imoc negenduae.

³³ Anu ngeni ngic goa sueyunugec Yohanearu kenggec, yeng yoac foraac hepuc amma imoc dekperagiyemmec.

³⁴ Ngic mongngo neac dedekperagi naric mi deude, kpac. Ngeni ebicfunac mesingunuba komoc kpegecdeac yoac yomoc edengunuduae. ³⁵ Yohane ye siriha yofi, kifa mong dzema mekperagingunuande, ye ifi isoc anec. Mekperagingunuu ngeni naso wegenanec kperagi imocac songo negemma kperagia imohai kecgec.

³⁶ Ni neannaoc dedekperagi metacduae, imocngo Yohaneac dedekperagi ferahede. Nga Manggacngo uaya mema mesibadeac nenec. Amma ua mekecduaengo hepucna amma Manggacngo suenuc imoc dekperagiude. ³⁷⁻³⁸ Amma Manggac suenuc, yennoc hepucna amma hania bic dekperagiec. Ye ngic sueu ngeneng ye mi negensinggedae amma Manggacac ubaudumeng mi negemma yengena dafia mi henggec nga enacyoarango ubaherenginau mi fede. ³⁹ Mitikibingo kekecseri meficgengemmeude, ngeni ifi negensinggema kibi imoc osonegeng angkecdae. Kibi imocgonoc neac hepuc amma neac hania dekperagiude. ⁴⁰ Nga ngeni ine nearu hama kekec megecdeac mi angemmede.

⁴¹ Ni ngic yeneac dedengerec mi hoanggebade, kpac. ⁴² Nga Anutuac songo imoc ngeneac ubahereu mi fede, imoc negenduaengoc. ⁴³ Nga ni Mannaac kpacfu haba ngeni mi hoannugecde. Nga ngic mong yengena kpacfu haudeu ngeni ye bic hoanggecde.

⁴⁴ Ngeni ngenaocngoc dengereemema Anutu mocgu yearunac dedengerec haande, imocac mi angemmeudeu ngeni ye negensinggegecdeac obohogecde. ⁴⁵ Neng kecma Manggacaru yoacfu faingunubade, ngeni ifi mi negembisia. Ngeni Mosearu heirima kecgec yeng yoacfu faingunuude. ⁴⁶ Mosengo neac negemma ohoec. Imocac amma ngeni imoc negensinggebau dede ni ifingoc negensinnubau. ⁴⁷ Ngeni Moseac mitikibi mi negensinggedaeu neng yoac deduae, imoc ifingoc naric mi negensinggecde.”

6

¹ Yesungo yoac imoc dedacma Gariraia dzohongtoa, imocac kpara mong Tiberia dzohongtoa, imoc ferecgema edibigeng enec. ² Nga yeng hafeigoc yenearu faka kuhagoc meu ngicngac yeneng imoc henggecac amma ngicngac habutoango ye modacgec. ³ Modacgec Yesungo medacfora yenigoc tikibumau emma tacgec. ⁴ Anu yudangic yeneac makekeng hombang naso wegeneec.

⁵ Nga Yesungo kic fiu kenu ngicngac habutoango kuting kuting yearu kenggec, yenemma Firipo yofi kpesimiec, “Nenang yaka dahacnac bummema ngicngac habutoa yomoc

yemmeni negecde?” ⁶ Yeng noc faka meude, imoc bic negemma Firipo eng tobanggema kpesimiec. ⁷ Kpesimiu Firipongo meremmiec, “Nenang afo 8ac uabung, imocac socfu yaka bummema hesisicke yemmeni yeneacsoc mi anude.”*

⁸ Ifi deu medacfora yeneac botucfunac Anderea, Simong Petoroac muneango deec, ⁹ “Medacbisic mong yei nande, ye ic sogong 5 bari gbomeango memea† nga kondungyang yohockang mekecde, imocngo ine habutoa dafi yemmeni sokoyunuude?”

¹⁰ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngeni ngicngac matagecdeac edeyunugec.” Ifi deu edeyunugec kpindzingtoa feec, imohai matagec. Ngic tacgec, yeneac kpetengina 5 tauseng isoc anec. ¹¹ Tackenggec Yesungo ic sogong imoc mema Anutu ubangerec edema mederema ngicngac ihai tacgec, yeni yem-meec. Yemmeu wisickeu kondungyang ifingoc mema medereu songonginaac areng menec anggec.

¹² Negec gebecyunuu Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Yaka tosea neti anggec fema manganebacac ngeni imoc kpedzucnedacgec sakacfu kemedaru.” ¹³ Ifi deu yeni ic sogong 5 bic negec, imocac tosea kpedzucnedacgec kemema sakac 12 wakeec.

¹⁴ Wakeu ngicngac yeng faka kuhagoc meec, imoc hemma degec, “Foracngoc, ngic yocnoc profete bangecfu haudeac dedea.” ¹⁵ Nga ngic yeneng hama Yesu mendanggema ngictaungina faibesonga degec Yesungo negengyemmema meickema monggoc tembuha tikiu enec.

¹⁶ Enu ama kundung kpemanu medacfora yeni dzohongtoa tegiau kemegec. ¹⁷ Kememagec ama kundung kpeu Yesungo yenearu mi hamanu yenaocngoc gombau emma dzohongtoa ferecgema Kafanaung kembesonga kenggec. ¹⁸ Kemmagec firangtoa kpeu dzohonggac tembong kuneng yarec. ¹⁹ Nga yeni 5 me 6 kiromita, imocacsoc puri kpema kemmagec Yesungo doku witiau titi kemma gomba mewegeneu yeni hemma kengec anggec. ²⁰ Ifi anggec ine Yesungo yofi edeyunuec, “Imoc ni, neannaoc haduae, ngeni kengec mi anggec.” ²¹ Ifi deu negemma Yesu gombau taiembeso ammagec gombango bangec kembeso degec, imohai bic kensikeec.

²² Wereckengau ngicngac habutoa yeneng dzohong noboc namma degec, “Gomba mocgungosac yoc taru hending. Nga Yesungo ine medacfora yenigoc imohai mi enu yeni tembucngina emma kendau.” ²³ Ifi dema nammagec gomba goa Tiberia taonnunac kemma, Kebungo Anutu dangge dema ic sogong gumecyunuecfu, ama imoc mewegenema hagec.

* **6:7:** Ye denari 200 deec. † **6:9:** Bari flawa imoc wit flawa sirilha ifia.

24 Hama yeni Yesu nga medacfora ihai mi yenenggecac habu-toango Yesu hofocbesonga Kafanaung taonnu kenggec.

25 Hofocma dzohong edibigeng kemma meficgema kpesimigec, “Rabbi, ge noc nasoac yei hadang?” 26 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Foracngoc, neng faka kuhagoc meba hendau, imocac amma mi hofocnudae, imoc eden-gunuduae. Ngeni yaka negebec andauac hofocnudae. 27 Yaka mong hoaema kpac angande, ngeni imocac uatoa mi mebisia. Nga Ngicac Medacngo kekecseri ac yaka ngemmeude, imocac uatoa mebisia. Imoc yofiac, yeac witiu Anutu Manggacngo yengena dedeseri ac dzic faiec.”

28 Ifi deu yeni kpesimigec, “Anutuac ua mebeso dema noc ua meni ngereeude?” 29 Ifi degec turunga yofi merengyem-meec, “Anutuac ua yomocnoc. Anutungo ngic sueu haec, ngeni ye negensinggec.”

30 Ifi deu yeneng degec, “Hemma negensinggunideac noc faka kuhagoc menade nga ge noc ua naric menade? 31 Kisicfocnina bangec kisiu mannayaka[‡] nekecgec, imocac-noc yofi oho ohoya fede,

‘Ye kurumennunac yaka yemmeu negec.’ ” (*Makekeng 16:4; Nehemia 9:15; Mitiyegec 78:24*)

32 Ifi degec yofi edeyunuec, “Foracngoc, Mose ye yengenaoc kurumenggac yaka mi mema ngemmeec, imoc eden-gunuduae. Mannango kurumenggac yaka fora ngemmeude.

33 Anutuac yaka, ngic yennoc kurumennunac mama bangecngic yeneac kekec meficgeyemmeude.”

34 Yeng ifi deu degec, “Kebu, ge yaka imoc nasosoc nem-mekecbesena.” 35 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Ni neannaoc yaka kekehagoc, imocac ngic mong ye nearu haude, yeng yakaac mi homeude nga mong ye ni negensinnuude, yeng dokuac monggoc mi ammiude. 36 Neng ine yofi bic eden-gunuai, ngeni bic nenggec nga sifu mi negensinnuandae. 37 Mannango ngicngac sasawa nenec, yeneng nearu hagec ngadeau naric mi kisangyunubade. 38 Ni neanna ubanaac kurumennunac mi mayai. Suenuec, yeac negen negeng modacbadeac mayai. 39 Nga suenuec, yeac songo nga negen negeng yofi, ye yengenaoc ngicngac nenec, yeni marina titingaunac mi mabisia nga yeni kecma naso wisic wisickeau midiyunuba yacdacgecde. 40 Mannaac negen negeng imoc yofi, ngicngac Medaha hemma negensinggegecde, yeni sasawango kekecseri megecde. Nga naso wisic wisickeau neng midiyunubesanduae.”

[‡] 6:31: Anutungo bangec kisiu yaka mong meficgeyemmeu asoacsoc sobing isoc kpedzucnekecgec, imoc kpara mannayaka

41-42 Nga yeng yofi deec, “Ni neannaoc yaka fora amma kurumennunac mayai.” Imocac amma yudangic yeneng negenggec naric mi anu degec, “Ngic yomoc Yesu, i. Ye Yosefeac medac nga neni nonggomama negengyurudimbe. Ammanu yeng dafi yofi dede, ‘Ni kurumennunac mayai.’”
 43 ifi degec Yesungo yofi deec, “Ngeni negemmangang wagec.
 44 Mannango ngic mong mi heitaiudeu yeng nearu naric mi haude. Manggac suenuec, yeng ngicngac heitaiyunuec nga neng naso wisic wisickeau midiyunubesanduae.

45 Profete yeneac kibiou yocac yofi oho ohoya fede, ‘Anutungo kpouyemmedarec.’ (Yesaia 54:13)
 Imocac amma ngicngac sasawa Manggacac yocafu kedzac faima yearunac negen negeng medae, yeneng nearu hadacgecde. 46 Ngic mongngo Manggac mi henec, kpac. Ngic mocgungo Manggacgoc kefec, yeng Manggac henec.
 47 Foracngoc, ngic mongngo ye negensinggede, yeng kekecserigoc anude.

48 Ni neannaoc kekecac yaka. 49 Kisicfocnina yeneng bangec kisiu manayaka§ nema homedacgec. 50 Ngeni yaka kurumennunac maec, yocnoc nema mi homegecde. 51 Ni neannaoc yaka kekehagoc amma kurumennunac mayai. Ngic mong ye yaka imoc neudeu ye kekecseri meficgema kechereema kefude. Yaka imoc fusina. Ngicngo kekec meficgegecdeac yemmebade.”

52 Ifi deu yudangic yocngina manganeu degec, “Ngic yomoc ye dafi sebifusia nemmeu nenideac dede?” 53 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngeni Ngicac Medac sacfusina mi negecdeu kekecngo ngenearu mi feude, imoc edengunuduae. 54-55 Imoc yofiac, neac fusi, imocngo yaka fora nga neac sac, imocngo doku fora, imocac amma ngic mong ye sacfusina neude, yeng kekecserigoc anu neng naso wisic wisickeau ye megboribade. 56 Anu mong ye neac sac nga fusi neude, yeng neac heremanau kefu neng yeac heremanau kecbade. 57 Manggac suenuec, ye kekec mingina nga ni yeac amma kecduae. Nga mong ye fusina neude, ye ifi isocngoc neac amma kefude. 58 Yaka yomocngo kurumennunac maec kecde, imoc bangecfocninango yaka nema homegec, ifi isoc kpac. Mongngo yaka yomoc neude, yeng kecma kekecseri meude.” 59 Yesungo yocac imoc Kafanaung kpekpeturang amau ngicngac edekpou ayemmeec.

60 Ifi deu negemma medacfora yenearunac homacngo degec, “Kpoukpou imoc ebihagoc, mongngo imoc negemma

§ 6:49: Anutungo bangec kisiu yaka yemmekefec, imoc asoacsoc sobing isoc bangecfu fingeckefu ngicngac yeneng imoc kpedzucnema nekegec, imoc kpara manayaka.

naric mi modarude.”⁶¹ Ifi degec Yesungo edekpou ayemmeu medac yeni yoac homac osogecac yengenaoc negengyem-mema yofi edeyunuec, “Yoac imocngo memanganengunude me?⁶² Nga Ngicac Medac ye warac kefecfu dzigene enu ngeni imoc hemma dafi anggecde?”⁶³ Asungo kekec meefaiude nga sebiac kekec, imocngo memefiha kpac. Ni yoac eden-gunudua, imoc Asu nga kekec.⁶⁴ Anu ngeneac botucfunac goango ine yoacna mi negensinggedae.” Imoc yofiac, ngic-ngac damoc yeneng ye mi negensinggegec nga ngic merang Yesu doc mema ngaba yeneac mariu faiude, Yesungo imoc bic negenec.⁶⁵ Ifi anu yofi torokpeec, “Ngc goa ngeneng mi negensinggedae, imocac amma waraima bic edengunudua, Manggacngo ngic mong mi meefaiudeu, yeng nearu naric mi haude.”

⁶⁶ Ifi deu medac homacngo Yesu wama amanginau kemma yegoc monggoc mi yerecgegec.⁶⁷ Kenggec Yesungo medac-fora 12 yofi kpesiyemmeec, “Ngeni ifingoc wanuma kem-beso angemmede me?”⁶⁸ Ifi deu Simong Petorongo yofi meremmiec, “Kebu, gearu kekecseriac yoac fora fedecac neni ngic monggaru naric mi kennide.”⁶⁹ Neni bic negentegecma negensinggudimbe, genoc Anutuac Kpetiacngic.”

⁷⁰ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Neng medac 12 meisingn-gunuai nga ngeneacunac ine mongngo hadehade ande.”⁷¹ Ye yoac imoc Simong, Karioto taonnunac yeac medaha Yudaac negemma deec. Ngic imocngo medac 12 yeneacunac amma yeng Yesu doc meudeac anec.

7

¹ Imocac ngadeau yudangic Yudaia bangecfu kegec, yeni Yesu kpehomebesonga sing hofocgec. Imocac amma yeng ihai mi kengha amma Gariraia bangecfu yerecgema kefec.² Anu yudangic yeneac bedzo 40ac hombang wegene haec.*³ Nga Yesu munafora yeneng edegec, “Ge bangec yomoc wama Yudaia bangecfu kemma fakaga imoc ihai mena medacfocga henggecde.”⁴ Mong ye habu yeneac kicfu fingecheso negende, ye sufu sufuu ua mi mebeso. Ge fak-aga imoc annadeu ngicngac yeneng fakaga hentegecgecdeac didiu kecma mebesena.”⁵ Nga munafora yeneng ifingoc ye mi negensinggegec.

⁶ Ifi anggec Yesungo yofi edeyunuec, “Neac naso mi hadac nga ngeneac naso, imoc ine nasosoc feude.”⁷ Ngicngac yeni ubango naric mi ukungunugecde. Nga neng ine angammengina mangana dekperagianduaeac ubango

* **7:2:** Hombang imoc Anutungo bangec kisiu kifa 40 garengyunuu bedzonginau kegec, yeni imoc negensima hombanga tacandae.

ukunugec. ⁸ Ngeni hombannu kenggec nga ni ine bic mi kembade nocac neac nasoyombong mi ande.” ⁹ Ye ifi dema wama Gariraia bangecfu tarec.

¹⁰ Taru munafora hombanggac kemmagec ye ifingoc kemma fingectegecma mi keng keng sufuu sufuu kenec. ¹¹ Ifi anu yudangic yeneng hombannu Yesu hofocma kpesiemegec, “Ngc imoc dahai?”

¹² Kpesiemegec ngicngac habutoango yeac sangic kpema homac denegeng amma degec, “Ye ngic gombunga.” ifi demagec goa yeneng degec, “Kpac, ngic imocngo ngicngac habutoa ikoc ayemmeande.” ¹³ Amma yudangic yeneac kengecyunuu mongngo Yesuac yoac didiu mi deec.

¹⁴ Anu hombang imoc bic dzonginemanu Yesungo womonnu emma ngicngac edekpou ayemmeec. ¹⁵ Kpouyemmeu negemma yudangic yeneng kerectegec amma degec, “Ngc imoc ye dafi, ye negen negeng mong mi mema sifu mitikibiu yoac oho ohoya fede, imoc negende.” ¹⁶ Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Ni yoac kpoungemmeduae, imoc neanna yoac kpac. Imoc suenuec, yeac yoac. ¹⁷ Ni yoac kpoungemmeduae, imoc Anutuarunac me neanna ubanaac deduae, imoc ngic mongngo Anutuac enac tofohobeso negende, yeng negentegerude. ¹⁸ Ngic mong ye ubeaac yoac deande, ye yengena dedengerec fingerudeac negensima imoc deude. Nga mong ye ngic sueec, yeac dedengerec fingerudeac ua meande, yeng ngic fora, yearu faka dindingac fede. Faka segesegea yearu mong mi fede.

¹⁹ Mosengo dedeseriyoac ngemmeec, fora. Nga nge-nearunac ngic mongngo imoc ine mi modackecde, kpac. Amma ngeni nocac nuhomebeso negendae?”

²⁰ Ifi deu habutoa yeneng merenggec, “Ge yafinggagoc. Merang gubeso dede?” ²¹ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Ni faka kuhagoc meba ngeni henggecac sasawango kerectegec andae. ²² Negenggec, Mosengo ngeni sebi tosangina, imoc herecgegecdeac uayoac ngemmeec. Mose ye yengenaoc imoc mi hanahemanu yeac bangecfora yeneng ine hanahegec. Imocac amma ngeni faka imoc modacma sabata nasoungoc ua imoc megecde. ²³ Amma ngeni Moseac dedeseriyoac mi ferahegecdeac sabata nasoungoc ngic yeneac sebi tosangina herecgeandae. Ngeni faka ifia mekecdae neng sabata nasou ngic mong sebia hafoangoc mengerebare nocac ngaba anendae? ²⁴ Ngeni kicnginango sebiu heheng imohai mi isinggema debisia. Ngeni ine yoac dindingac negengising amma debisia.”

²⁵ Ifi deu Yerusareng taonggac ngic goango kpesiemegec, “Ngc imoc kpehomebeso dedae me? ²⁶ Nga ngic ye yoac

didiu demanu nocac turunga mong mi merendae? Yeni ye Messia, imoc bic ireckedae gedang. ²⁷ Nga Messia haudeu ye dahacnac haude imoc ngic mongngo mi negenude nga ngic yoc ye dahacnac, imoc ine negendacdimbe.”

²⁸ Ifi degec Yesungo imoc negemma womong manau namma yoac kucgoc dema yofi edekpou ayemmeec, “Ngeni ni negennuma dahacnac hayai, imoc negendaengoc. Ni neanna negen negennu wiac mong mebesonga mi hayai. Suenuec, yeng fora anu ngeneng ye mi negendae. ²⁹ Nga suenuec, ye negemmiduae, nocac yearunacnoc hayai.”

³⁰ Ifi deu yeni mendanggema witicamau faibesonga negenggec. Nga nasoya mi haecac mongngo mi kpeserema megec. ³¹ Nga habutoa yenearunac ngicngac homacngo ye negensinggema degec, “Messiango haude, imohai yeng faka kuhagoc meude, imoc ngic yocngo faka kuhagoc homacngoc meande, imoc mi ferahema meude.”

³² Habutoa yeneng ifi dema sangicfu yoac denengeng anggec. Anggec farisaio yeneng imoc negemma womong gareng enarafocngina yenigoc kpedzucnema keracnatang sueyunuec Yesu mendanggema witicamau faigecdeac kenggec. ³³ Ifi anggec Yesungo yofi deec, “Ni naso wegenaneacsac ngenigoc kecbade. Kecma suenuec, yearu monggoc dzigenema embade. ³⁴ Ngeni ni hofocnubibiema naric mi meficnugecde nga ni kembade, imohai ngeni naric mi hagecde.”

³⁵ Ifi deu yudangic yenaocngoc denengeng amma degec, “Ngic yomoc ye dahai kenu hofocma mi hennideac dede. Ye arengfocnina grik bangecfu sinsararang kpema kecdae, ihai gedang kemma grikgicngac yoac edekpou ayemmeude. ³⁶ Ngeni ni hofocnubibiema naric mi meficnugecde nga ni kembade, imohai ngeni naric mi hagecde. Yoac imocac hania mi negengecdimbe.”

³⁷ Hombang wisic wisickea, imocac nasoyadau Yesungo mama yoac kucgoc yofi deec, “Ngic mong ye dokuac homeandeu ye nearu naric hama nebeso. ³⁸ Nga mongngo ni negensinnude, yeacnoc mitikibiu yofi oho ohoya fede, ‘Yeac hereunac kekecac dokukiwa tohoma kenude.’ ” ³⁹ Ngicngac ye negensinggema kecdae, yeneng Tiri Asu ngade megecde, imocac ifi deec. Yesungo naso imohai kurumennu emma kuc nga kibikperagiagoc mi anecac amma Asu imoc mi yemeyemnea.

⁴⁰ Anu ngicngac habutoa yeneng yoara imoc negemma goango degec, “Ngic yomocngo profetenina fora yombong.” ⁴¹ Amma goa yeneng degec, “Ngic imoc ye Messia.” nga goa yeneng degec, “Kpahac, Messiango Gariraia bangecfunac mi

haude.” ⁴² Mitikibiu yoc yofi oho ohoya fede, “Ye Dawidiac dzominga Beterehennunac, imoc Dawidiac ama yombong.” ⁴³ Ngic yeni ifi dema Yesuac amma tohoemmegec. ⁴⁴ Tohoma goango ye mendanggema witicamau faibesonga, ifi degec amma mongngo ine sebiau mi kpesereec.

⁴⁵ Keracnatang yeni womong gareng enara nga farisaio yenearu eng dzigenema kenggecac kpesiyemmegec, “Ngeni nocac Yesu mi mehadae?” ⁴⁶ Kpesiyemmegec degec, “Ngic mongngo yoc ifia deu mi negenning.” ⁴⁷ Ifi degec fari-saio yeneng merengyemmegec, “Ngeni ifingoc yeac ikocfu makpedau me? ⁴⁸ Enarameme nga farisaio neneac botucfunac mongngo ye naric mi negensinggedimbe, kpac yombong. ⁴⁹ Nga sicsauc areng yomocngo dedeseriyoac mi negentegecdae, ngeni sowec medae.”

⁵⁰⁻⁵¹ Ifi degec, yenearunac mong kpara Nikodemo, ye warac Yesuaru kenec, yeng yofi deec, “Dedeseriyoacninango yofi dede, ‘Ngic monggac yoara nga angammemea mi hennegeng amma isinggema tactacngoc yoacfu mi faibesonga.’” ⁵² Ifi deu turunga yofi meremmigec, “Ge ifingoc Gariraia bangec-funac me? Mitikibiu hennegeng amma yofi bic hennade, profete mongngo Gariraia bangec-funac mi fingerude.” ⁵³ Ifi dema yacma amanginasoc kendaceg.

8

¹⁻² Yesungo oriwa tikiu emma taru ama wereckembeso ammanu mama monggoc Anutuac womonnu enec. Enu ngicngac yearu hadaceg tacma miti kpouyemmeec. ³ Ifi amma tacmanu mitiac negen negengngic nga farisaio yeneng ngac mong sero anu hemma Yesuaru mehama kicnginau faigec nanec.

⁴ Nanu Yesu kpesimigec, “Kpoukpou, ngac yomocngo sero kicninau anu hending. ⁵ Nga dedeseriyoacfu Mosengo ngac ifianoc hocngo yenerehomenideac deserinemmeec. Geng yaguc dafi denec?” ⁶ Yeni Yesungo yoc mong dafi deu negemma yoacfu faini dema faitobang ammigec.

Ifi ammigec Yesungo ngonducnema gbongango bangec-fu kibi ohoec. ⁷ Ohoma nammanu kpesima kpesi anggec kpe-hengaima yofi edeyunuec, “Ngenearunac ngic mong kopoc-siha kpac kecde, yeng waraima hoc ukuu ukubisia.” ⁸ Ifi dema monggoc ngonducnema bangec-fu kibi ohoec. ⁹ Anu yeni Yesuac yoc imoc negemma kifanginaac sirihau yadango waraima Yesu wama kendaceg ngac ye botucnginau tem-buha nanec.

¹⁰ Ifi nanu Yesungo kpehengai hemma yofi kpesimiec, “Ngac, ngic yeni dahai kendau? Ge manganaac areng, imoc

mong dedau me?" ¹¹ Kpesimiu deec, "Kebuna, kpac." Ifi deu Yesungo yofi edeec, "Neng ifingoc ge mangana areng mi debade. Ge kemma kopocsic monggoc mi meficgebesena."

¹² Yesungo monggoc torokpema yoac yofi edeyunuec, "Ni bangectoa bangec imocac ngicngac ngeneac kperagi. Mong ye ni modacnude, yeng kundunggac sing mong mi modarude. Amma ye kekecac kperagiu kefude." ¹³ Ifi deu farisaio yeneng merenggec, "Ge geanggaocngoc dekperagiemenec, imoc singngo mi dedeac yoacga fora mi ande."

¹⁴ Yesungo meremma yofi edeyunuec, "Ni neannaocngoc haniana dekperagiemeduae, imoc fora. Ni dahacnac hayai nga dahai kembade, imoc neannaoc negenduae. Ngeni ine dahacnac hayai nga dahai kembade, imoc mi negendae. ¹⁵ Ngeni bangecngic siricnginau ngicngac fakangina isinggema haniangina deandae. Neng ngic mong isinggema hania dede ua mi mebade. ¹⁶ Ni tembucna ua imoc mi mekecduae. Manggac suenuec, yegoc ua mekecdipe. Imocac neng desi desiua meduae imocngo foragoc ande. ¹⁷ Dedeseriyoacnginau yoac yofi oho ohoya fede, 'Ngic yohockang dedengira mocgu anu yoacngira fora anude.' ¹⁸ Imocac amma neannaocngoc dekperagiemeba Manna suenuec, yeng ifingoc hepucna amma dekperaginuude."

¹⁹ Ifi deu farisaio yeneng kpesimigec, "Geac Mangga dahai kecde?" degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, "Ngeni ni mi negennudae nga Manna ifingoc mi negemmidae. Ngeni ni negennubau debac Manna ifingoc negemmibau." ²⁰ Yoac imoc, womonggac mana monnu soikia katapa tarecfu, imohai ngic edekpou ayemmeec. Nga ngic mongngo mendanggema witicamau mi faigec nocac ye ifi ammigecdeac naso mi anec.

²¹ Amma Yesungo monggoc yofi edeyunuec, "Ni kemba ngeni hofocnuma kopocsicnginagoc kecma homegecde. Nga ni kembade, imohai ngeneng naric mi hagecde." ²² Ifi deu yudangic yeneng degec, "Ni kembade, imohai ngeni naric mi hagecde. Ye nocac ifi dede? Yengena sebua eweude me?" ²³ Ifi degec yofi edeyunuec, "Ngeneng emu bangec-funac nga ni bangecfunac kpac, ni wihacnac. ²⁴ Imocacnoc edengunuduae, ngeni kopocsicnginagoc kecma homegecde. Ngeni 'ni kecduaengoc', imoc mi negensinggedaeu kopocsicngina fekefu homegecde."

²⁵ Ifi deu kpesimigec, "Anu ge merac?" degec yeng yofi edeyunuec, "Ni haniana bic edengunudua. ²⁶ Ni ngeneac haifakangina homac henneng amma isinggema desibadeac fede. Anu suenuec, ye yoac foraac mingina nga wiac yearunac negenduae, imoc bangecfu dekperagibade."

²⁷ Yesungo Mamaac negemma edeyunuu yeni obohogec. ²⁸ Obohogec Yesungo yofi edeyunuec, “Ngeni Ngicac Medac nanggegec nanude, ngeni naso imohai ‘ni kecduaengoc’, imoc negentegecgede. Ni wiac mong neannaoc mi angkecduae, Mannango kpounenec, imoc debade. ²⁹ Suenuec, yeng nigoc kecdede. Ni yeac songo modacma ua mekecduae. Imocac amma ye wanuu tembucna mi kecbade.” ³⁰ Yesungo yoac ifi deu ngicngac homacngo ye negensinggegec.

³¹ Yesungo yudangic ye negensinggegec, yeni yofi edeyunuec, “Ngeni neac yoac hoanggema kecdede neac medacfocna fora anggede. ³² Ifi amma yoac fora negentegecgede nga yoac forango witicfunac yungecngunuude.” ³³ Ifi deu meremmigec, “Neni Abrahngac kisicfunac, mongngo wanac mi menunuec. Nga merang wanac menunuecac geng yungecnununadeac denec?”

³⁴ Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ni fora yombong eden-gunuba, mongngo kopocsic meande, ye kopocsicngo wanac meu wanacngiha kecdede. ³⁵ Wanac meu kecande, ye ama imocac manau hombonanga naric mi kefude. Nga Medacngo ama imocac manau hombonanga kefude. ³⁶ Imocac Medacngo yungecngunuudeu ngeni witicngina kpac kecdede. ³⁷ Ngeni Abrahngac kisicfora, imoc negenduae. Neac yoacac titinga mong ine ngeneac ubahereu mi nandea nuhomebeso efaidae. ³⁸ Ni Mannaac hoannu kecma wiac henegeng anai, imocnoc edengunuduae. Nga ngeni ine mangnginaarunac wiac nga faka negengandae, imocnoc amma kecdae.”

³⁹ Ifi deu degec, “Neneac mannina Abrahng.” degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Ngeni Abrahngac nambaracfora ambau debac yeac kekec nga faka modacbau. ⁴⁰ Ni ngic mongngo Anutuarunac yoac fora negemma eden-gunubare ngeni nocac nuhomebeso andae? Abrahng ye faka ifia mong mi angkefec. ⁴¹ Ngeni ine mangnginaac kekec nga faka modacandae.” Ifi deu yeneng degec, “Neni sicsaucfunac mong mi fingering, kpac yombong. Mannina mocgu Anutu.”

⁴² Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ni Anutuarunac fingecma neanna ubanaac mi mayai. Yennoc suenuec, imocac ngeni Anutu mangngina ambac dede heregoc neac songo negemma hoannubau. ⁴³ Nga ngeni ine yoacnaac kedzac kpegecdeac-soc mi ande, imocac amma ngeni yoac deanduae, imoc mi negentegecdae.

⁴⁴ Nga mangana mingina, yennoc ngeneac mangngina nga faka yeac songou fede, ngeni imoc megecdeac angemeude. Ye hanahemangoc ngic yunuhomeande nocac yeac

ubahereau faka fora mi feu faka fora mi mema nangkecde. Ye ikocngic nga ye ikocac mama kecdenoc. Imocac amma ye yoac ikoc dema yengenaoc nanggeeme kefude. ⁴⁵ Nga ni yoac fora deduaeac ngeni neac yoacna mi negensinggegecde. ⁴⁶ Ngenearunac mongngo neac kopocsic mong negendaue naric mi heficgebac. Nga ni yoac fora deduae isoc ngeni nocac mi negensinnudae? ⁴⁷ Anutuac arengfora yenennoc yoara negenggecde. Ngeni ine Anutuac arengfora kpac, imocac yeac yoac mi negenggecde.”

⁴⁸ Anu yudangic yeneng meremmigec, “Ge samariangicnoc amma ge hadehadegagoc, ifi deandimbe nga imoc yoac fora.” ⁴⁹ Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Ni hadehadena kpac. Ni Manna ewehihei ammiba ngeneng ine ewehihei mong mi anengandae. ⁵⁰ Ni neanna kpac kuneng mebadeac ua mi meanduae nga mongngo neac kpac miacma desiude. ⁵¹ Foracngoc, ngic mong ye neac yoac mekefudeu, ye naric mi homebesande, ni edengunuduae.”

⁵² Ifi deu yudangic yeneng degec, “Ge hadehadegagoc, neni yaguc negenggudimbe. Abrahang ye homeec nga profete yeni ifingoc homegec. Geng ine denec, ‘Mong ye neac yoac mekefude, yeng mi homebesande.’ ⁵³ Anu ge kisicnina Abrahangac engena mi annec. Ye homeec nga profete yeni ifingoc homegec. Amma ge geanggaac negenna engena ande, imocngo naric mi ande.”

⁵⁴ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Ni neannaoc den gereemebadeu imocngo fora mi ambac. Nga Manna ngeneac Anutungina kecde, yeac ifi deandae, yeng ewehihei anende. ⁵⁵ Ngeneng mi negemmidae, neannaoc ine ye negemmiduae. Neng ye mi negemmiduae debadeu, ngic ikoha amma ngeni isoc ambade. Ni negemmiduaengo yoara mekecduae. ⁵⁶ Bangecngina Abrahang ye neac naso fingeru imoc hembeso negemma songotoa femiec. Femi hemma songo negenec.”

⁵⁷ Ifi deu yudangic yeneng degec, “Ge kifaga 50 mi andacngoc nga ge Abrahang hennec, imoc naric mi heide.” ⁵⁸ Ifi degec Yesungo yofi deec, “Foracngoc, Abrahang mi fingecmanu ‘ni kecduaengoc’, imoc edengunuduae.” ⁵⁹ Ifi deu yeni hoc mema heibeso anggec yeng sufu sufuu womong ngadeau kemec.

9

¹ Yesungo sinnedu kemma ngic mong kicpisc fingec fingera henec. ² Henu medacfora yeneng kpesimigec, “Rabbi, ngic yoc meracac kopocsicac amma kicpisc fingerec? Yengenaac me nonggomama yereac kopocsicac?”

³ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Ngic yengena me nong-gomama yeneng kopocsic meficgegec, imocac kpac. Anu-tuac ua mong yearu fingectegeru henggecdeac ifia fingerec. ⁴ Suenuec, nenang yeac ua wenacfungoc mekechisina. Nga ama toforemanu mongngo ua naric mi meude. ⁵ Ni bangecfu kecma bangecac kperagi anduae.”

⁶ Ifi dema bangecfu sofohoma imoc bangecgoc yerecgeu goteng fingeru ngic kicpisis yeac kiwau hosoe. ⁷ Hosoma yofi edeec, “Ge Siroang dzohonnu kemma doku nadzicna.” (Siroanggac titiha imoc “Sueec.”) Ifi deu kemma nadzicma kicfifi amma dzigeneec.

⁸ Ifi amma dzigene hau amafora nga ngicngac goa warac iwaiac derecgekefu henggec, yeneng degec, “Ngic yomocngo tacma derecgekefec me?” ⁹ Goango degec, “Imoc yennoc.” Nga tosea yeneng ine degec, “Imoc ye kpac, imoc ye isoc mong.” nga yengenaoc deec, “Ni ngic yomocnoc.” ¹⁰ Ifi deu kpesimigec, “Ge dafi amma kicga fidang?” ¹¹ Ifi degec deec, “Ngic kpara Yesu, yeng goteng yerecgema kicnau hosoma suenuma deec, ‘Ge kemma Siroannu doku nadzicna.’ ifi deu kemma nadzicma kicfifi andua.” ¹² Ifi deu kpesimigec, “Nga ngic imoc damoc?” degec deec, “Ni mi negenduae.”

¹³ Ifi deu yeni ngic warac kicpisis kefec, imoc farisaio yenearu hesicke kenggec. ¹⁴ Nga Yesungo goteng yerecgema ngic kiwa merecgeu kicfifi anec, imoc sabata nasou ifi anec. ¹⁵ Nga farisaio yeneng ifingoc ngic hemma kpesimigec, “Ge dafi amma kicfifi andang?” degec deec, “Ye gotengngo kicnau hosou imoc nadzicma kicfifi andua.”

¹⁶ Ifi deu farisaio goango degec, “Ngic imoc ye sabata tatacninaac sing mi modacde, imocac ye Anutuarunac kpac.” Ifi degec goango degec, “Ngic kopocsihagocngo dafi faka kuhagoc ifia mebac?” Ifi dema yenaocngoc tohogec. ¹⁷ Tohoma kicpisisngoc kicfifi anec, ye monggoc kpesimigec, “Ge ngic kicga merecgeec, yeac dafi denec?” degec deec, “Ye profete mong.”

¹⁸ Ifi deu yudangic yeneng ngic imoc kicpisis kefecfunac ngereema kicfifi anec, imoc mi negensinggegecac nong-gomama kpacyuruma ¹⁹ kpesiyecmegec, “Ngic yomoc ye ngereac medac me? Ye kicpisis fingerec, ifi dedape me? Nga ye dafiu yaguc kicfifi ande?” ²⁰ Ifi degec nonggomama yereng yofi merennoc, “Ngic yomoc nereac medac. Ye kicpisis fingerec, imoc negendipe. ²¹ Nga dafiu yaguc kicfifi ande nga merang kiwa merecgedac, imoc neri mi negendipe. Ye bic yadi yadiaac amma yengena kpesimigec, yengenaoc haniaya edengunubeso.” ²² Yeri yudangic yeneac kengecyuruu ifi deoc. Yudangic yeneng yoac mong bic yofi dedzege anggec,

“Mongngo Yesu ye Messianoc ifi dema deficgeudeu neni ye kpebung yeneac ngadeau faini kefude.” ²³ Imocac amma nonggomama yereng deoc, “Ye bic yadi yadiaac yengena kpesimigec.”

²⁴ Ifi deec yeni monggoc ngic kicpisc kefecmoc, ye naso yohockang kpacma edegec, “Ge Anutu afehena. Ngic dedang, ye kopocsihagoc, imoc negemmidimbe.” ²⁵ Ifi degec, yeng merengyemmec, “Ngic imoc kopocsicmeme me kpac, imoc mi negenduae. Nga wiac mocgu negenduae, ni warac kicpisc kefaingo yaguc kicfifi anduae.” ²⁶ Ifi deu kpesimigec, “Ye noc wiac anggendac? Ye siriha dafiu kicga merecgedac?”

²⁷ Ifi degec yeng merengyemmec, “Ni imoc bic eden-gunudacdua nga ngeni ine nearu kedzac mi faidau. Ngeni nocac monggoc negembeso andae? Ngeni ifingoc yeac medacfora ambeso negensidae me?” ²⁸ Ifi deu yeni desusuic amigec, “Genoc ngic imocac medac nga neni Moseac medacforango kecdimbe. ²⁹ Anutungo Mose edeu yoara deec, imoc negendimbe. Nga ngic yomoc ye dahacnac, imoc ine mi negemmidimbe.”

³⁰ Ifi degec yofi merengyemmec, “Ngic imoc kicna merecgedac. Nga ye dahacnac haec, imoc ngeni mi negendae. Ni imocac warecngunuduae. ³¹ Nenang yofi negendimbe, Anutungo kopocsicmeme yeneac yoac naric mi negengyemmeude. Anu ngic mongngo eweheimima dedea tofohoande, Anutungo ye negemmiude. ³² Bicngoc yombong hanahema feerekefecfu siduc mong yofia mi negenning, ‘Ngic mong kicpisc fingeema kecmanu ngic mongngo kiwa merecgeec.’ ³³ Ngic imoc Anutuarunac mi mabac dede, ye ua mong ifia naric mi mebac.” ³⁴ Ifi deu yofi meremmigec, “Ge hafaogoc manganaunac fingececnego yoac kpounemmenec, i.” Ifi dema kucgoc kisanggec maec.

³⁵ Anu Yesungo ngic kisanggec maec, imoc negemma hofockemma meficgema edeec, “Ge ngicac medac negensinggenec me?” ³⁶ Ifi deu ngic imocngo deec, “Kunenna, ye merak? Edzacnuna hemma negensinggeba.” ³⁷ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge bic hendang. Ngic imocngonoc gegoc yoac yoac ande.” ³⁸ Ifi deu deec, “Kebu, ni negensingguduae.” Ifi dema ye afeheec.

³⁹ Nga Yesungo yofi deec, “Ni fakanginaac ising ising fingerudeac bangecfu mayaiaac ngic kicpiscngo kicfifi anggecde nga kicfifi yeni kicpisc anggecde.” ⁴⁰ Yoac ifi deu farisaio goa yegoc nanggec, yeneng imoc negemma degec, “Neni ifingoc kicpisc me?” ⁴¹ Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ngeni kicpisc kecbau debac kopocsic mi fengemmec amma ngeneng ine

yaguc dedae, 'Neni kicifi kecdimbe.' imocac amma kopocsicngina fengemmekefude."

10

¹ Ni fora yombong edengunuduae, "Ngic mongngo rama yeneac oda manau embeso dema oda naguya wama monnusing enudemoc, ye hamangec nga godzungic. ² Ngic naguusing engande, yeng rama yeneac gareng. ³ Nga nagugarengngo yeac amma odanaguya naric witiude. Witiu rama yeneng ubea negenggec, yengenaoc rama kpacnginau kparu hagec waraiyemmeu yenahafoc ngadeau kemegecde.

⁴ Ye ramafora hesicyunuu kemedacgec waraiyemmeu ramafora yeni yeac ubea negendaeac ye modacgecde. ⁵ Amma yeni ngic furia naric mi modacgecde. Yeneng yeac ubea mi negendaeac kengec amma woragecde." ⁶ Yesungo yoac yomoc heima deu yeneng ine imocac obohogec.

⁷ Obohogec Yesungo monggoc yofi edeyunuec, "Foracngoc, neng rama yeneac nagu, imoc edengunuduae. ⁸ Ngic goa ni mi fingebare hagec, yeneng hamangec nga godzungic. Nga rama yeneng ine yenearu kedzac mi faigec. ⁹ Ni neannaoc nagu. Mongngo nearu ferecgema oda manau enudeu Anutungo ye ebicfunac mesiu komoc kpeude. Amma ye naguusing engemmama amma nenesemeng meficgeude. ¹⁰ Hamangecngic yeng wiac hamangec meudeac nga yunuhomema kpetotieyunuudeac haude. Nga neng kekec monggoc nga monggoc mekecgecdeac hayai.

¹¹ Neannaoc ramagareng gombunga. Gareng gombungo rama yeneac amma kekeha waude. ¹² Nga ngic mong ye yagura kemma ngic monggac ramagareng kecde, yeng rama yeneac mingingngina mi amma kecmanu katekasi hau ine hengkpatema woraude. Worau katekasingo rama yininegic ayemmeude. ¹³ Ngic imoc ye yaguraua mekecdeac rama yeneac negengyohoc mi anude. ¹⁴⁻¹⁵ Neannaoc ramagareng gombunga. Mannango ni negennude nga neng Manna negenduae, ifi isoc neannaoc ramafocna negengyunuduae nga ramafocna yeneng negennudae. Neng rama yeneac amma kekecna wabade.

¹⁶ Amma ramafocna goa kecdae, yeni oda yomohanac kpac. Nga neng hesicyunuba ubana negenggecde. Ifi anggec ramakpebung mocgu nga ramagareng mocgu anude. ¹⁷ Ni kekecna wama monggoc mebadeac amma Manggacngo neac songo negende. ¹⁸ Ngic mongngo nearunac kekecna naric mi meickeu ni neannaoc kekecna wabade. Amma kekecna wama monggoc mebade, imocac uayoac nga kuc nearu fede. Imoc Mannango deserinenec."

¹⁹ Yoac imocac amma yudangic yeni monggoc tohogec. ²⁰ Tohoma ngic homac yeneng degec, “Ye yafingagoc kecdeac ubasufu ande. Ngeni nocac yearu kedzac faidae?” ²¹ Nga ngic tosea yeneng degec, “Yoac ifia ngic yafingnginagoc, yeneac yoac kpac. Yafing yeni kicpisis kiwa naric mi merecgegede.”

²² Yerusarennu nomang naso anu womong naguya bicngoc desigec, imocac hombannaso anec. ²³ Imohai Yesungo womong manau firangmemeac mana mong feec, kpara Saromoac firangmeme mana, ihai kengha anec. ²⁴ Ifi anu yudangic yeneng oronggema edegec, “Ge noc nasou haniaga dekperaginemma negemma monggoc mi obohonide? Ge Messia kecnefcu imoc deireckenemmena.”

²⁵ Ifi degec Yesungo yofi merenec, “Imoc bic edengunuai anu ngeni mi negensinggedae. Ni Mannaac kpacfu ua mekecduae, imocngo haniana mekperagiude. ²⁶ Ngeni ine mi negensinnudae, nocac ngeni neac ramafocna, yeneac earunac kpac. ²⁷ Ramafocna yeni ubanaac kedzac faigec ni negengyunuba yeneng modacnugecde. ²⁸ Modacnugec kekecseri yemmeba yeni wiac mongngo naric mi memanganeyunubesande. Nga ngic mongngo marinaunac naric mi mesiyunuude. ²⁹ Mannango yeni nenec, yeng wiac sasawa yeneac engena. Imocac Mannaac mariunac mongngo naric mi mesiyunuude. ³⁰ Ni nga Manggac neri mocgu.”

³¹ Ifi deu yudangic yeneng hocngo heigecdeac hoc monggoc megec. ³² Ifi anggec Yesungo yofi edeyunuuec, “Manggacac ua gombung homac edzacngunuai. Anu hania damocac ngeni ngaba amma hocngo nerebesonga andae?” ³³ Ifi deu yudangic yeneng merenggec, “Ua gombungaac amma hocngo gerebeso mi andimbe. Ge bangecngicngo geangaac Anutu dema Anutu emminec, imocac amma ine hocngo gerebeso andimbe.”

³⁴ Ifi degec Yesungo yofi merenec, “Dedeseriyoacnginau yoac yofi oho ohoya fede, imoc mi negendae me? Anutu yengenaoc deec,

‘Ni deba, ngeni sasawango anutuareng.’ (Mitiyegec 82:6)

³⁵ Nga ngic Anutuac enacyoac bicngoc mekecgec, yeneac Anutungo deecfu, ‘Ngeni anutuareng.’ ifi anu Anutuac yoac mitikibiu fede, imoc netohonideac singa mong mi fede.

³⁶ Anu Anutungo ngic meisinggema desima sueu bangecfcu maec, imoc ni. Ni yofi bic dedua, ‘Ni Anutuac medac.’ Ifi deaiac ngeni nocac yofi dedae, ‘Ge Anutu emminec.’

³⁷ Ua mekecduae, imoc Mannaarunac mi andeu ngeni mi negensinnubisia. ³⁸ Nga Mannaac ua mebadeu ngeneng ine mi negensinnuma sifu faka kuhagoc mekecduae, imoc negensinggebisia. Ifi amma Mannango nearu kecede nga neng

yearu kecduae, imoc negemma negentegecgede.”³⁹ Ifi deu yeneng monggoc mendanggebeso anggec, yeng maringin-aunac hesima woraec.

⁴⁰ Anu Yesungo Yodang doku ferecgema doku noboc Yohanengo doku nadzic ua hanahema meec, ihai kemma kefec. ⁴¹ Ihai kecmanu ngicngac homacngo yearu hama degec, “Yohanengo negensinggecdeac faka kuhagoc mong mi mekefec. Amma ye ngic yomocac hania deec, imoc sasawa sifu fora ande.” ⁴² Ifi dema bangec imohai ngicngac homacngo Yesu negensinggec.

11

¹ Ngic mong kpara Radzaro, ye Betania amau hafei ammiu feec. Nga Maria nga dara Mata yereng ama imohai kefoc.

² Nga Maria yennoc Kebuac haniu kerec homuna gombungango nadzicmima yengena orucusiango mekerenggeec. Nga Mariaac naina Radzaro yenoc hafei ammiac.

³ Hafei ammiu nainghora yereng Yesuaru yoac faiec kenu deoc, “Kebu negenna, ngic hensongo ammiannec, ye hafei ammiu fede.” ⁴ Ifi deec kenu Yesungo imoc negemma yofi deec, “Ye homeudeac hafei mi ammade. Hafei imoc Anutuac kuc nga kibikperagi heficgeucdeac fingece. Fingeru Medahaac kuc nga kibikperagi ifingoc fingecegerude.” ⁵ Nga Yesungo Mata muneagoc amma Radzaro yeni heresongogoc hoangyunukefec.

⁶ Anu yeng ine siduc imoc negemma uameme yohockang bangec ihaingoc torokpema kefec. ⁷ Ifi kecmaguc medacfora yofi edeyunuec, “Nenang Yudaia bangecfu dzigenema kenni.” ⁸ Ifi deu medacfora yeneng degec, “Rabbi, yudangic yeneng hocngo gerebeso anggec nga geng naso mi hereemanu monggoc ihai kennade.” ⁹ Ifi degec Yesungo yofi merenec, “Uameme mocguac manau aua 12 fede nga ngic mongngo wenacfu sing kengande, ye naric mi fopockeu makpeude nocac ye bangectoa bangec imocac kperagi henude. ¹⁰ Nga mong ye kundunnu kengande, ye fopockeu makpeude nocac yearu kperagia mong mi fede.”

¹¹ Ifi dema yoac monggoc torokpema edeyunuec, “Nenang ogonina Radzaro gau feu ni midiba yarudeac ihai kembade.”

¹² Ifi deu medacfora yeneng degec, “Kebu, ye gau fedeu fekecma ngereeude.” ¹³ Yesungo Radzaroac homecac deu, yeneng ine negenggec gautehec feu dede isoc anec.

¹⁴ Imocac ye tongganang yofi edeyunuec, “Radzaro ye bic homedac.” ¹⁵ Nga ngeni negensinggecdeac amma ni imohai mi kefaiac ubangerec negenduae. Ngeni yaguc hagec

yearu kenni. ¹⁶ Ifi deu Toma kpara mong Tombosonga* yeng medac ogofora edeyunuec, “Nenang ifingoc yegoc home-nideac kenni.”

¹⁷ Yesungo Betania taonnu kensikeu Radzaro ye kicsereu wenac yohoc nga yohoc bic ferahemanu edegec negenec. ¹⁸ Yerusareng nga Betania botucngirau kiromita harebec, imocacsoc wegeng wegeng taroc. Imocac ¹⁹ Yudangic homacngo naingngiraac amma demeechai ayecmebesonga dema Mata nga Maria yerearu hatacgec. ²⁰ Tacmagec Yesu hade degec Matango imoc negemma meficgeudeac kenu Mariango ine amau tarec.

²¹ Taru Matango kemma Yesu edeec, “Kebu, geng yei nenigoc kecbang debac nainna mi homebac. ²² Nga geng yaguc iwai monggac Anutu kpesimina ye naric genude, imoc negenduae.”

²³ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Nainggango gborima yarude.” ²⁴ Ifi deu Matango deec, “Ye naso wisic wisickeau homecfunac yacyac fingeru yarude, imoc negenduae.” ²⁵ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Homecfunac yacyac nga kekec, imoc ninoc. Mong ye ni negensinnude, ye homeude nga sifu kefude. ²⁶ Nga ngicngac yei kecma negensinnudae, yeni sasawango mi homebesandae, imoc negensinggenec me kpac?” ²⁷ Ifi deu deec, “Oc Kebu, ge Messia Anutuac Medac bangecfu mabeso dedeanoc, imoc bic negensingguduae.”

²⁸ Ifi dema dzigene kemma munea Maria kparu kenu sang-icfu edeec, “Kpoukpoungoc hatacma geac dede.” ²⁹⁻³⁰ Anu Yesungo taonnu mi hasikemangoc Matagoc ewaroc ihaingoc nanecac Mariango yoac imoc negemma bic yacma kenec. ³¹ Kenu yudangic yeneng demeechaiac hama tacgec, yeni Mariango gereagoc yacma kenu hemma ye kicsereu kiarudeac kende dema modacgec.

³² Anu Mariango Yesu nanec, imohai kensikema Yesuac haniau makpema edeec, “Kebu, ge yei tacbang debac nainna naric mi homebac.” ³³⁻³⁵ Ifi dema kiaru yudangic yegoc hagec, yeni yenhafoc kiacec Yesungo yenenu ubahodungngo ongaasuya meebiriu negenghodungaima kickumea mamau deec, “Dahaigeng faigec?” deu degec, “Kebu, hama henna.” ³⁶ Ifi anu yudangic yeneng hemma degec, “Henggec, ye Radzaroac heresongo kuneng femiec.” ³⁷ Nga goa yene-arunacngo degec, “Ye warac kicpisc kiwa merecgeec. Nga ye ngic yomoc gombunga garenggeu mi homebac.”

³⁸ Yesungo monggoc ubaebic mema kicsereu kenec. Kicsere imoc hockedzebe anu hoc mongngo singa hedzickema

* **11:16:** Ye ogeagoc foratombosonga fingeroc.

feec. ³⁹ Feu kensikema edeyunuec, “Ngeni hoc imoc meick-egec.” ifi deu ngic homeec, yeac naina Matango deec, “Kebu, ye homunagoc bic andac nocac ye uameme yohoc nga yohoc bic kendac.” ⁴⁰ Ifi deu Yesungo edeec, “Ge negensinggenadeu Anutuac kuc kibikperagiagoc hennade, ifi bic edegudua.”

⁴¹ Ifi deu hoc meickegec Yesungo kic fiu enu yofi deec, “Manggac, ge yoacna bic negendang, imocac geac dangge deduae. ⁴² Ge nasosoc nunumuna negengannec, imoc bic negendua. Anu geng ni suenunec, imoc ngichabu yoc nandae, yeneng negensinggegecdeac ifi edegudua.” ⁴³ Ifi dema Yesungo kucgoc kpacma deec, “Radzaro, ge yacma ngadeau mana.” ⁴⁴ Ifi deu ngic homemea hanimaria nga kicmesuya kporucsusucngo kpefusema birac biranggea, imocngo yacma maec. Mau Yesungo edeyunuec, “Ngeni yungecmigec kenu.”

⁴⁵ Yudangic homacngo Maria hembeso hagec, yeni Yesungo ua meec, imoc hemma ye negensinggegec. ⁴⁶ Ifi anggec, yenearunac goango ine farisaio yenearu kemma Yesungo faka meec, imocac siduc ayemmegec. ⁴⁷ Ayemmegec womong gareng enarafocngina amma farisaio, yeni tutumangtoaac memba kpedzucyunuma yofi degec, “Ngic yomoc ye negensinggegecdeac faka kuhagoc homac medeac nenang dafi anni? ⁴⁸ Ye wani kecma faka ifia torokpema meudeu ngic sasawango ye negensinggegec Roma yeneng hama amawomonnina nga ngicngacfocnina wangecnunubauac.”

⁴⁹ Ifi degec, yenearunac mong kpara Kaifa, ye kifa imohai womong gareng enara kefec, yeng yofi edeyunuec, “Ngeni wiac mong mi negentegecdae. ⁵⁰ Ngicngac areng sasawa mi kpac anggecdeac ngic mocgungo bangec areng yeneac amma homeu ngereeude, ngeni imoc mi negentegecdae me?” ⁵¹ Yoac imoc yengena ubeaac negemma mi deec. Yeng kifa imohai yudangic yeneac womong garengtoa kefec, imocac kpefing deec. Yesungo bangec areng yeneac amma homeudeac ifi anec. ⁵² Ye yeneacsac homeudeac mi maec. Ye Anutuac nambaracfora sinsararang kpegec kecdae, yeni kpedzucyunuu areng mocgu anggecdeac ifi deec.

⁵³ Ifi deu naso imohaingoc Yesu kpegecdeac hanahema dekiric anggec. ⁵⁴ Ifi anggec Yesungo negemma yudangic yeneac botucfu monggoc nonongkac mi yerecgekefec. Ye ine worama Eferaing ama bangec kisi wegenacfu feec, ihai medacfora yenigoc kemma kefec.

⁵⁵ Yudangic yeneac makekeng hombang naso wegene hamanu ngicngac homacngo Anutuac kicfu kpetiac anggecdeac dzuacemegecde, imocac amma amangina wama Yerusarennu kenggec. ⁵⁶ Kemma womong manau namma

Yesu hofocma yenaocngoc kpesiemegec, “Ye hombanninau haude me dafi negendae?”⁵⁷ Nga womong gareng enarafocngina nga farisaio yeneng deserima ngicngac yofi edeyunugec, “Yesu dahai kecde, imoc mongngo meficgema edenunugec mendanggema mebisina.”

12

¹ Makekenggac hombang imocac wenac 6 femanu Yesungo Radzaroac taonnu Betania, ihai kenec. Yesungo ngic yenoc homecfunac megboriec. ² Yeni imohai Yesuac amma yaka gombunga ohogec Matango yaka faima arenggeu negec. Nga ngic Yesugoc tacma yaka negec, yeneacunac mong Radzaro. ³ Tacmagec, imohai Mariango sebiac kerec lita noboha, kpete imocacsoc mema Yesuac haniau kpakema nadzicmiec. Kerec, imoc narda foraunac memea* amma imocac buma kuneng. Nadzicmima orucdzoeango hania meusuranggeec. Ifi anu kerec imocac homunango fima ama mana sokodacma fec.

⁴ Anu medacfora yeneac botucfunac medac mong Yuda Kariotonac, yennoc ngade Yesu doc meudeac anec amma yeng deec, ⁵ “Nenang kerec imoc faini kifa mocguac uabunggac dzo kirecgeu† ngic makpekpea yemmebing, imocngo ngereebac.” ⁶ Yuda ye imoc ngic makpekpea yeneac negensima mi deec, kpac. Ye ine hamangecngicac amma dzohiengina garenggekecma dzo hamangec menec angkefec. ⁷ Ifi deu Yesungo deec, “Ge ngac imocac yoac wana. Ye kerec imoc faiu femanu homeba naso imohai eng tonggonubauac amma nadzicnende. ⁸ Ngic makpekpea yeni nasosoc ngenigoc kecgcede nga neng ine ngenigoc nasosoc mi kecbade.”

⁹ Anu yudangic homacngo Yesungo Betania taonnu kecde, ifi negemma Yesuacsac mi kenggec. Yeni Yesungo Radzaro homecfunac megboriec, ye momoc hembeso kenggec. ¹⁰⁻¹¹ Ifi fingeru yudangic homacngo Radzaroac amma enara yeneac dede wama Yesu negensinggegec. Imocac womong gareng enara yeneng Radzaro ifingoc kpegecdeac yoacua megec.

¹² Wereckengau ngicngac habutoango hombanggac Yerusarennu kenggec. Kemma Yesungo Yerusarennu haudeac wegenanec hade, ngicngac yeni ifi negemma ¹³ ic maria dzuamagoc mema Yesugoc ewacgecdeac sinnu kenggec. Kemma yofi kpacgec,

“Ohec, ngic KEBUAC kpacfu hade, ye kenehagoc. (*Mitiyegec*

118:26)

Yeng Israe neneac Ngictau.”

* **12:3:** Narda imoc dzaring mong marikomoc. Dokuya homunagoc imocngo kerec, imoc memea. † **12:5:** Ye denari 300 deec.

¹⁴ Ifi kpacgec Yesungo donggi medaha mong meficgema imohai emma tarec. Imocacnoc yofi oho ohoya fede,

¹⁵ “Sionggac naroang ge mi kengecguu. Henna, ngictaugango donggi medahaac witiau tacmanu haude.” (*Dzekaraia 9:9*)

¹⁶ Faka fingerecfunac medacfora yeneng imocac hania mi negenghomegec. Kecma Yesungo kuc nga kibikperagiagoc anec, naso imohai ine faka ammigec nga yoac yeac negemma oho ohoya fede, imoc negengireckegec. ¹⁷ Anu ngichabu yeni Yesugoc kemma Radzaro kicsereunac kpacma homecfunac megboriu henggec, yeneng siduc imoc desahegec. ¹⁸ Ye faka kuhagoc imoc meecac amma habutoango yegoc ewacgecdeac kenggec. ¹⁹ Ifi anggec ine farisaio yeni yenaocngoc denengeng amma degec, “Negenggec, nenang wiac mong anggac siriha kpac. Ngicngac kpedzongacngo ye modacma kendacdae.”

²⁰ Anu ngicngac hombanggac Anutu afehegecdeac Yerusarennu kenggec, yeneac botucfu grikgic goa momoc kecgec. ²¹ Kecma Firipoaru hama degec, “Ngickuneng, neni Yesu hembeso negendimbe.” nga Firipo ye Gariraia bangec Besaida taonnunac. ²² Ifi degec Firipongo hama Anderea edeu yerahafoc kemma Yesu edeoc.

²³ Edeec Yesungo yofi meremma edeyuruec, “Ngicac medac ye kuc nga kibikperagiagoc anudeac nasoya hade. ²⁴ Foracngoc, wit gbomea mong bangecfu mi kemema tohoudeu imoc yengenaocsac tarude, imoc edengunuduae. Nga bangecfu kemema tohoudeu imocngo fora homac meficgeude. ²⁵ Ngic mong ye sebiaac kekecac songo negengande, ye kekeha sufumiude. Nga sebiaac kekec bangec yomohai ubeango waande, yeng kekeha mekecma kekecseri meficgeude. ²⁶ Nga ngic mong ye kingang kpekpena ambeso negendeu ye ni modacnubeso. Nga ni kecbade, ye imohai ifingoc nigoc kefude. Nga ngic mong ye neac kingang kpeudeu, Mannango ye seseheude.”

²⁷ Amma Yesungo monggoc deec, “Yaguc ubaongana ebiriu dafi debade? Manggac, ge naso yomohacnac onggonnuna. Nga neng ine imocac ammanoc naso yomohai hasikeduae. ²⁸ Manggac, ge kpacga mekperagina.”

Ifi demanu kurumennunac udumeng mong yofi fingerec, “Ni kpacna bic mekperagiai amma monggoc mekperagibade.” ²⁹ Yoac ifi fingecmanu ngicngac habutoa nanggec, yeneng udumeng imoc negemma degec, “Parandangngo heide.” Nga toseango ine degec, “Angero mongngo yegoc yoac dede.” ³⁰ Ifi degec Yesungo yofi deec, “Udumeng imoc

neac amma mi hadac, kpac. Imoc ngeneac memeficac fingec-dac. ³¹ Yaguc bangectoa bangec imocac ngicngac fakangina ising isinggenaso nga yoacngina desigecde. Amma bangec yomocac ngictau meickegecde. ³² Anu ngic yeneng bangec-funac miacnugec ni emma ngicngac sasawa kpedziyunuba nearu hadacgecde.” ³³ Yengena siric dafiu homeude, imocac dekperagima edeyunuudeac ifi deec.

³⁴ Ifi deu ngic habutoango meremmigec, “Dedeseriyoacfu yofi degec negengandimbe, ‘Messiango fingecma nasoya kpac, kechereema kefude.’ Anu ge dafi denec, ‘Ngic yeneng Ngicac Medac miacgec embeso.’ Nga Ngicac Medac imoc merac?” ³⁵ Ifi degec Yesungo deec, “Kperagingo naso wegenanecsac ngenigoc kefude. Kundunggac kucngo semengunubacac ngeni kperagi fengemmemanu kperagigoc kecbisia. Ngic mong ye kundunnu kengkecde, ye sing dafiu kende, imoc naric mi negentegerude. ³⁶ Imocac amma ngeni kperagingo ngenigoc femanungoc kperagi imoc negensinggebisia. Ifi angkecma kperagiac nambaracfora anggecde.” Yesungo ifi dema wayunuma yenearunac meickeec.

³⁷ Yesungo faka kuhagoc homac kicnginau meu yeni ine ye mi negensinggegec. ³⁸ Profete Yesaiac yoac yomoc fora fingecbeso,

“Kebu, yeni yoac dekperaginemmegec, imoc ngic merac negensinggeec amma meracaru KEBUAC mariseri fingecmiec.” (Yesaiac 53:1)

³⁹ Imocac amma yeni naric mi negensinggegec. Amma Yesaiango yoac mong yofi torokpema deec,

⁴⁰ “Yeni kicnginango mi henggecdeac kicngina mekundung kpeec amma faka meu ubangina dzingfong anu mekundung kpeyunuec nga ubadzigez dzigene mi fingecyemmemanu mengereyunubaiac.” *(Yesaiac 6:10)*

⁴¹ Yesaiango Yesuac kuc kibikperagiagoc henecac yeac negemma yoac yomoc deec.

⁴² Ammanu ngickiwa botucnginaunac homacngo Yesu negensinggegec nga farisaio yeneng ine kpebunggac ngadeau faiyunubauac yeni imoc mi dekperagiyemmegec. ⁴³ Ngic yeneng dedengerec ayemmegecdeac songotoa feyemmeec nga Anutungo dedengerec ayemmeudeac wagec.

⁴⁴ Anu Yesungo kucgoc kpacma yofi deec, “Ngic mong ni negensinnude, ye nisac kpac, ye suenuc, ye ifingoc negensinggeude. ⁴⁵ Nga mong ye nende, yeng suenuc ifingoc henude. ⁴⁶ Nga ngicngac negensinnudae, yeni sasawango kundunnu monggoc mi kecgecde nocac bangecfu kperagia mama fingectegerec, imoc ni. ⁴⁷ Ngic mong ye yoacna

negemma mi tofohoudeu neng fakaya mi isinggema desibade, kpac. Ni ngicngac fakangina isinggema desibadeac mi mayai. Neng ine ngicngac ebicfunac mesiyunubade nga yeni komoc kpegecdeac mayai.

⁴⁸ Anu mong ye ngadenuma yoacna mi hoanggeude, wiac mongngo fakaya isinggema desimiude. Yoac deai, imocn-gonoc naso wisic wisickeau fakaya isinggema desiude. ⁴⁹ Ni neanna ubanaac yoac mi deanduae, kpac. Manggac suenuac, yeac yoac debadeac dederecge anenec. ⁵⁰ Yeac dedeseriyoac imoc kekecseri, imoc negenduae nga imocac amma Manggac yoara edenuac, imocngoc debade.”

13

¹ Makekenggac hombang nasoac tofocnac mocgu femanu Yesungo bangec yomoc wama Manggacaru dzigeneudeac nasoya wegeneec, imoc bic negengemeec. Ifi negemma bangecfu wiacfora yeneac heresongoya fekefec, imoc hafoangoc edzacyunumaguc kekeha wisickebeso, ifi negenec. ² Yeni maraiac yaka nema tacgec. Nga mangana minginango negen negeng Yuda, Simong Kariotoac medac ubeau bic yofi faiec, yeng Yesu docfu faiu ngaba yeneng mebisia.

³ Nga Mamango wiac sasawa Yesuac mariaui bic faiec nga ye Anutuarunac mama monggoc dzigene enude, ye imoc bic negenec. ⁴ Negemma tataha wama yacma ngakpi hereha hes-ima keremmeme mong mema kebangau dzegeec. ⁵ Dzegema tera yadaosong, imohai doku kpeu kemeu medacfora yeneac hani dzuacyemmema keremmeme kebangau dzegeec, imocngo haningina mekerenggeyemmeec.

⁶ Ifi amma Simong Petoroaru kenu Petorongo kpesimiec, “Kebuna, ge dafiad hanina dzuacnade?” ⁷ Ifi deu Yesungo yofi edeac, “Ni faka anduae, ge yaguc imocac hania mi negentegecneac amma ngadeguc hania negentegecnade.” ⁸ Ifi deu Petrongo deec, “Kpac yombong, ge neac hani mi dzuacnade.” deu Yesungo meremmiec, “Ni haniga mi dzuacbadeu, ge nearu mi tahockenade.” ⁹ Ifi deu Simong Petorongo deec, “Kebuna, ge haninasac kpac, orucna nga marina momoc dzuacnenna.”

¹⁰ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngic mong ye doku bic nadzirec, ye hafoangoc kongac kpeecac monggoc mi nadz-icma haniyasac dzuacbesonga. Ngeni kongac bic kpegec amma imoc ngeni sasawa ngeneac ine mi deduae.” ¹¹ Nocac ngic merang ye doc meu megecde, imoc bic negenec. Imocac yofi deec, “Ni sasawa ngeneac imoc mi deduae.”

¹² Yesungo haningina dzuacdaru wisickeu ngakpi hereha heiu kemeu monggoc matacma yofi kpesiyemmeec, “Ni faka

ngenearu medua, imocac hania negentegecdae me? ¹³ Ngeni neac kpoukpou nga Kebu kpacnuandae, imoc naric deandae, nocac ni imocnoc. ¹⁴ Ni Kebu nga kpoukpounginango haningina dzuacduaeu ngeni ngenaoc ifingoc haningina dzuacemebisia. ¹⁵ Ni faka gombungaac ongea edzacngunuma angemmeduae, siriha imocngoc ngenaocngoc modacma mebisia.

¹⁶ Foracngoc, wanacngicngo mingina mi feraheude nga sue sueango ngic sueec, ye mi feraheude, imoc edengunuduae. ¹⁷ Ngeni yomoc negemma modacgecdeu Anutuac ubangerecngo ngenearu feude.

¹⁸ Ni sasawa ngeneac mi deduae. Meisingngunuai, ngeni ine negengngunuduae. Amma yoac mitikibiu oho ohoya fede, imoc fora fingerudeac yoac yomoc heficgeec, 'Ngic nigoc yaka neande, ye gofoc gofohango tifacnuudeac bic hania miacde.' *(Mitiyegec 41:9)*

¹⁹ Faka imoc fingerude nga, 'Ni kecduaengoc.' ngeni imoc negensinggegecdeac amma yaguc faka imoc mi fingecmanu imocac siriha edengunuduae. ²⁰ Foracngoc, ni ngic me ngac mong sueba hau mongngo ama heimiude, yeng ni ama heinende ande. Anu ngic mong ye ni ama heinenude, yeng suenuc, ye ama heimiudengoc."

²¹ Yesungo yoac imoc demanu ongaasuya ebiriu yoac yofi dekperagiec, "Ni fora yombong edengunuba, ngeneac botucfunac mongngo docfu fainuu menugecde." ²² Ifi deu medacfora yeni yenaocngoc kicngo engemma degec, "Imoc meracac dede?" ifi dema obohogec. ²³ Nga medacfora yeneac botucfunac songomedaha yeng Yesuac hoannu tarec. ²⁴ Ifi taru Simong Petoro ye hatango sosoc yofi anec, "Ge kpesimina, imoc meracac dede?"

²⁵ Ifi deu medac imoc Yesuac mokucfu heifema kpesimiec, "Kebu, ge imoc meracac denec?" ²⁶ Ifi deu Yesungo deec, "Ni ic sogong tosea yomoc nemuruckema ngic mong mibade, ngic imocnoc." Ifi dema ic sogong mema nemuruckema Yuda, Simong Kariotoac medac miec.

²⁷ Miu ic sogong meu Satangngo hereau kemeec. Kemeu Yesungo yofi edeac, "Ge ua mebeso negennec, imoc kemma bic mebesena." ²⁸ Ifi deu medacfora tacgec, yeneng noc wiacac edede, imocac obohogec. ²⁹ Imoc yofiac, Yuda ye dzohie mekefecac hombanggac wiac mong bummeudeac edede me ngic makpekpea wiac mong yemmeudeac dede, ifi negenggec. ³⁰ Nga Yudango ic sogong tosea memanu imohaingoc yacma kemeec. Nga tofocnac naso yombong bic anec.

³¹ Anu Yesungo yofi deec, "Yaguc Ngicac Medacngo kuc nga kibikperagiagoc fingectegecde. Fingectegeru ngicngac

yeni Ngicac Medac uayaac amma Anutuac kuc nga kibikperagia negenggecde. ³² Ngicngac yeni Medac hemma Anutuac kuc nga kibikperagia negenggecdeu Manggacngo Medahaac kuc nga kibikperagia ngicngac mekperagiyemmeude, imocac naso wegenede. ³³ Nambaracfozna, ni naso wegenanec ngenigoc kecmangoc kemba ngeni ni hofocnugecde. Anu yudangic edeyunuai, imocngoc yaguc edengunuduae. Ni kembade, imohai ngeneac hahaac sing mong mi fede, kpac. ³⁴ Singyoac gboria mong ngemmeduae, ngeni ngenaocngoc heresongogoc hoangemebisia. Neng ngeni heresongogoc hoangngunukecduae, ngeni ifi isoc ngenaocngoc heregoc tembuc tembuc songogoc hoangemebisia. ³⁵ Ngeni ngenaocngoc heresongogoc hoangemegecdeu ngicngac sasawango ngeni neac medacfozna kecdae, imoc negenggecde.”

³⁶ Ifi deu Simong Petorongo kpesimiec, “Kebu, ge dahai kennade?” ifi deu Yesungo yofi deec, “Ge yaguc ni kembade, imohai naric mi modacnunade, kecma ngadeguc modacnunade.” ³⁷ Ifi deu Petorongo monggoc kpesimiec, “Kebu, ni nocac yaguc naric mi modacgubade? Ni geac amma kekecna naric waba doude.” ³⁸ Ifi deu Yesungo meremma yofi edeec, “Ge naric neac amma kekecga wana doude, ifi denec me? Foracngoc, ni edegubade, kokorecngo mi arohomanu geng atac harebec neac busic kpenade.”

14

¹ Ngeni ubaebic mi mebisia. Ngeni Anutu negensinggema ni ifingoc negensinnubisia. ² Neac Mannaac amau amamana homac fekende. Imoc mi febac dede yofi bic edengunubai, “Ni ngeneac ama mana mengerebadeac kembade. ³ Amma ngeneac amatatac heitumeibadeac kemma dzigene hama hesicngunubade. Ni kecbade, ihai nenahafoc kecnideac negenduae. ⁴ Amma dahai kembade, ngeni imocac sing bic negendae.”

⁵ Anu Tomango kpesimiec, “Kebu, ge dahai kennade, imoc mi negendimbe. Imocac sing dafi negentegecnide?” ⁶ Kpesimiu Yesungo yofi deec, “Ninoc sing nga yoac fora amma kekec. Ngic mongngo nia kpacfu Manggacaru keng keng imocac sing mong mi fede. ⁷ Ngeni ni negennudaeu Manna ifingoc negemmigecde. Amma ngeni yaguc namma enude imohai ye negemmima bic hendae.”

⁸ Ifi deu Firipongo deec, “Kebu, ge Manggac edzacnununa henni socnuude.” ⁹ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Firipo, ni naso herea ngeneac botucfu kecbare ge mi negennunec. Ngic mong ye nenec, yeng Manna henec. Nga dafiac Manggac edzacngunuba henggecdeac denec? ¹⁰ Ni Manggacac hereu

kecduae nga Manggacngo neac hereu kecde. Ge imoc mi negensingenec me? Yoac edengunuanduae, imoc neanna ubaac mi debade, kpac. Manggacngo neac hereu kecma ua imoc mekecde. ¹¹ Ngeni yoacna yomoc negensingegec, ni Manggacac hereu kecduae nga Manggacngo neac hereu kecde. Ifi deba obohogecdeu uana meanduae, imoc negensingebisia.

¹² Foracngoc, mong ye ni negensinnude, ye ni ua meanduae, imocngoc meude, imoc edengunuduae. Amma ua mekefai, yeng imoc ferahema monggoc meude, nocac ni Manggacaru kembade. ¹³ Medacngo Manggacac kuc nga kibikperagi heficgeudeac amma ngeni wiac sasawa neac kpacfu kpesigec, imoc ambade. ¹⁴ Amma wiac monggac neac kpacfu kpesinenggecdeu ni imoc ambade. ¹⁵ Ngeni heregoc neac songo negenkecdae singyoacna modacgecde.

¹⁶ Anu neng Manggac kpesimiba yeng memeseringina mong ni isoc ngemmeu yeng ngenigoc nasosoc kefude. ¹⁷ Amma ye yoac foraac Asu. Nga bangecfunac ngicngac yeni ye naric mi megecde. Yeni ye mi hengandae nga ye mi negemigecde. Nga ngeneng ye negemmidae, ye ngeneac botucfu amma herenginaunoc kefude. ¹⁸ Nga wangunuba beging isoc mi kecgecde, kpac. Ni ngenearu habade. ¹⁹ Naso wegenanec wisickeuguc bangectoa bangec imocac ngicngac yeneng ni monggoc mi nenggecde nga ngeneng ine nenggecde, nocac ni kecduaeac amma ngeni kecgecde.

²⁰ Ni Mannaac hereu kecduae nga ngeni neac hereu kecdae amma ni ngeneac hereu kecduae, ngeni naso imohai imoc negentegecgecde. ²¹ Ngic mong ye neac singyoac hoanggema modacande, ye heregoc neac songo negenude. Nga mong ye heregoc neac songo negenudeu Mannango yeac songo ifingoc negenude. Amma neng yeac songo negemma finge cmibade.”

²² Ifi deu Yuda Kariotoac waseango Yesu kpesimiec, “Kebu, ge nenisac finge cnemmesongna negensinec nga bangectoa bangec, imocac ngicngac yenearu kpac, imoc dafiac?” ²³ Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ngic mong ye heregoc neac songo negendeu ye enacyoacna modarude. Modaru Mannango yeac songo negenu nereng yeac hereu amatatacnira mama kecde. ²⁴ Nga mong ye heregoc neac songo mi negenude, ye enacyoacna mi modarude. Nga ni yoac deba negengandae, imoc neac yoac kpac, imoc Manggac suenuec yeac yoacnoc.

²⁵ Ni ngenigoc kecma yoac yomoc edengunuduae. ²⁶ Nga Manggacngo memeficngina Tiri Asu neac kpacfu sueu mama yeng wiac sasawa kpoungemmema yoac edengunuai, imoc heigboringemmeude. ²⁷ Ni faingunu kembade nga ruaena

faiduae, imocngo ngenearu fekefude. Bangectoa bangebac ngicngac yeneng ruae yemmeandae, ruaena imoc ifi isoc kpac. Imocac ngeni kengec mi ambisia amma ubaebic mi mebisia.

²⁸ Ni Manggacaru kemma monggoc ngenearu dzigene habade, ifi deba negendau. Amma ngeni heregoc neac songo negendae isoc sogaibau nocac Manggac yennoc neac engena. ²⁹ Nga kembadeac fora ngadeguc fingectegeru ngeni negens-inggegecdeac amma kembadeac fora mi fingecmanungoc siduha yaguc edengunuduae.

³⁰ Ni naso herea monggoc ngenigoc yoac yoac mi ambade. Bangectoa bangebac yomocac ngictau haude. Nga yeac wiac mong neac hereu mi fede. ³¹ Ni Manggacac songo negengkecduae. Amma yeng uayoac deserinenec, imocac sirihau ua mekecduae, bangectoa bangebac yomocac ngicngac yeneng imoc negentegecgecdeac amma deduae, ngeni yacgec wama kenni.”

15

¹ Ni waing ic fora nga Mannango wainguaac mingina. ² Ic fawa goa nearu fema fora mi angkecgec ye imoc sasawa kperecgema ukuyunuude. Nga fawa fora angandae, imoc sasawa foraya homac anudeac ye imoc kperecgema memengere anude. ³ Ni enacyoac edengunuaiac ngeni bic kongac kpegec kecdae. ⁴ Amma ngeni nigoc kpeketahema kecbisia. Ifi anggec neng ngenigoc kpeketahema kecbade. Ic fawango waing icfu mi kpeketaheudeu, ye fora naric mi anude. Ifi isocngoc ngeni nearu mi kpeketahema kecgecdeu fora mong mi anggecde.

⁵ Ni neannaoc waing ic nga ngeni fawafocna. Ngic mong ye nearu kpeketahema kecde, neng yearu ifingoc kpeketahema kecba yeng fora homac anude. Ngeni nia kpacfu ua mong naric mi megecde. ⁶ Mong ye nearu mi kpeketahema kefudeu ye ngicngo fawa heregema ukuu dzanggeande, ifi isoc ye ukugecde. Nga fawa ifia kpedzucnema gerecfu ukugec dzeude. ⁷ Ngeni nearu kpeketahema kecgecde nga neac yoac ngenearu kpeketahema feudeu wiac monggac angemmeu kpesigec, imoc fingecngemmeude. ⁸ Nga ngeni fora homac meficgemagec Manggacngo faka imocac kpac kuneng meu ngeni medacfocna fingectegecgecde.

⁹ Manggacngo ni songogoc hoannukefec, neng ifi isocngoc ngeni songogoc hoangngunukefai. Ngeni neac songo manau kpeketahema kecbisia. ¹⁰ Ni Mannaac dederecge yoac modacma yeac songo manau kpeketahema kecduae. Ifi isoc ngeneng neac singyoac modacgecdeu neac songoac manau kpeketahema kecgecde. ¹¹ Neac ubafeacngo ngenearu fede

nga ubangerecngina hafoangoc fengemmeudeac yoac yomoc edengunuduae.

¹² Yomoc neac singyoac, neng ngeneac songo negengkecduae, siriha imocngoc ngeni ngenaocngoc heresongogoc hoangemema kecbisia. ¹³ Mong ye ogofora yeneac amma kekeha waude, yeac heresongo imoc engena yombong. ¹⁴ Nga ni singyoac ngemmeai, imoc sasawa modacgecdeu ngeni neac ogofocna anggecde.

¹⁵ Kingangmedac ye minginango wiac angkecde, imoc mi negenude. Imocac ni ngeneac kingangmedac monggoc mi debade, kpac. Ni ngeneac ogofocna deduae, nocac ni Manggacarunac yoac negennai, imoc sasawa edengunudarai.

¹⁶ Anu ngeni neac kpacfu wiac monggac kpesigec Manggacngo imoc ngemmeudeac amma neng meisingngunuai. Ngeneng ine ni mi meisinnugec, kpac. Meisingngunuma fora meficgegecdeac uau faingunuai. Nga ngeni kemma fora meficgebisia. Meficgegec fora imocngo fefeseri feengkefude. ¹⁷ Anu ni singyoac yofi ngemmeduae, ngeni ngenaocngoc heregoc songo negengemekecbisia.

¹⁸ Bangectoa bangec yomocac ngicngac yeneng ubango ukungunudaeu ngeni yofi negembisia. Yeni ubango ngeni mi ukungunugec imohai ni ubango bic ukunugec. ¹⁹ Ngeni bangectoa bangec yomocac ngicngac kecbau yeni yenang ayemmeande, ifi isocngoc ngeneac songo negembau. Nga ngeni ine bangec yomohanac kpac, neng ine ngeni bic meisingngunuma bangec yomocac ngicngac yenearunac meicngunuai. Imocacnoc yeneng ngeni ubango ukungunugecde. ²⁰ Ni yoac warac edengunuai, imoc mi nigecongubeso, wanacngicngo mingina naric mi feraheude. (*Yohane 13:16*)

Imocac amma ngicngac nukporac anenggec, yeni ifi isocngoc ngeni ngunukporac angemmegecde. Nga neac yoac hoanggeandaeu ngeneac yoac ifingoc hoanggegecde. ²¹ Yeni suenuc, ye mi negemmidae. Imocac yeni neac kpacnaac amma ngeni ifi angemmedacgecde.

²² “Ni mama yenearu yoacna mi debai dede yeni kopocsicngina kpac kecbau. Amma yaguc ine kopocsicnginaac amma degbedic anggecdeac sing mong mi fede. ²³ Ngic mong ye ubango wanude, ye ifingoc Manna ubango waude. ²⁴ Ni ua mekecduae ngic mongngo faka kuhagoc ifia bicngoc mi meec, imoc yeneac botucfu mi mebai dede, yeni kopocsicngina kpac kecbau. Nga yeni ine imoc yaguc hemmaguc Mannagoc neri ubango ukunurugec. ²⁵ Anu yoac yomoc, ‘Yeni hania kpacfu ubango ukunugec.’ (*Mitiyegec 35:19; 69:4*) imoc dedeseriyoacnginau oho ohoya fede nga imocngo hafoangoc fingerudeac ifi anggec.

²⁶ Memeficngina haude, ye Manggacarunac suengemmeba haude amma yennoc yoac foraac Asu nga yeng hama ni dekperaginuude. ²⁷ Nga ngeneng hanac hanaheaunacngoc nigoc kecgec, imocac ngeni ifingoc naric dekperaginuudecde.”

16

¹ Ngeni negemmangang amma mi wanugecdeac yoac yomoc bic edengunudua. ² Ngic yeni kpekpeturang amaac kpae heingemmema ngadeau faingunuudecde. Nga naso mong haude, imohai ngic yeni Anutuac ua medimbe dema ngunuhomegecde. ³ Yeni Manggac nga ni mi negennuru-daeac ifi anggecde. ⁴ Ni hanac hanaheaunacngoc yoac imoc mi edengunuai nocac ni naso imohai ngenigoc kefai. Nga naso mong haude, imohai ni yoac edengunudua, imoc mi nigecongunuudeac amma yaguc monggoc edengunuadae.

⁵ “Ni suenuac, yearu dzigenebadeac naso wegene hade. Nga ngeneacunac mongngo yofi mi kpesinende, ‘Ge dahai kennade?’ ⁶ Neng yoac yomoc edengunuduaac ine ngeni ubahodungngo mewakengunuude. ⁷ Ni yoac fora eden-gunuduae, ni kembade, imocngo ngenearu ngereue. Ni mi kembadeu memeficngina naric mi haude. Neng kemma ye sueba ngenearu haude. ⁸ Yeng hama bangectoa bangec yomocac ngicngac kopocsicngina nga faka dindingac amma desi desiua imoc edzacyunuma heficgeyemmu negenggec fora anude. ⁹ Kopocsicac hania yofi, yeni ni mi negensin-nudae. ¹⁰ Nga faka dindingacac hania yofi, ni Manggacaru emba ngeni mi nenggecde. ¹¹ Amma desi desiac hania yofi, bangectoa bangec yomocac ngictau ye yoacfu bic makpeec.

¹² Nga nearu ngeneac yoac homacngoc fede. Nga ngeni ine yaguc imoc tofohoma mekecgecdeacsoc mi ande. ¹³ Yoac foraac Asu maude, yeng yoac forau mekpedzuc angemmedarude. Amma ye yengena ubeaac yoac mi deude. Ye Anutuarunac yoac negengande, imoc deude nga faka ngadeu fingeibesande, imocac momoc edengunuude. ¹⁴ Ye ni dekperagingemmema kpac kuneng nenude, nocac ye neanna ubatohonnunac yoac imoc meude. ¹⁵ Manggacaru wiac sasawa fede, imocac mingina ni. Imocac amma yofi deduae, wiac sasawa Asungo mema dekperagingemmeude, imoc nearunac. ¹⁶ Ngeni naso wegenanec mi nenggecde nga naso wegenanec monggoc fede, imohai nenggecde.”

¹⁷ Ifi deu medacfora goa yenaocngoc kpesiemegec, “ ‘Naso wegenanec fede, imohai mi nenggecde nga naso wegenanec monggoc fede, imohai nenggecde.’ yoac imocac hania dafi? Amma monggoc dedac, ‘Ni Manggacaru kembade.’ ” ¹⁸ Anu

negenggec obohous degec, “Naso wegenanec fede, imocac hania dafi? Neni yoac imocac hania obohodimbe.”

¹⁹ Medacfora yeneng kpesimibeso anggec Yesungo imoc bic negemma yofi edeyunuec, “Naso wegenanec fede, imohai mi nenggecde nga naso wegenanec monggoc fede, imohai nenggecde. Imocac ngenaocngoc kpesiemedae me? ²⁰ Foracngoc, ngeni kiac songgong ammagec bangectoa bangec yomocac ngicngac yeneng sogagecde, imoc edengunuduae. Nga ngeni ubahodung anggec ubahodunggina imocngo merennu ngeni ubangerec monggoc meficgegecde. ²¹ Ngac mong ye medacmeme nasoya wegene hau kpendzeng kpema sabac meude. Sabac mema ye kpendzeng imoc nigeckpeude. Ye sabac bangecfu bic fingeccac, imocac amma sogaiude. ²² Ngeni imocacsoc yaguc ubaebicgoc keccae. Amma monggoc ngenemba imohai ngeni ubangerec negemma sogagec ngic mongngo sogac sogaingina imoc naric mi meickeude.

²³ Anu naso imohai ngeni wiac monggac mi kpesinenggecde, kpac. Foracngoc, ngeni wiac monggac neac kpacfu Manggac numumigec yeng imoc ngemmeude, imoc edengunubade. ²⁴ Ngeni warac neac kpacfu wiac monggac mi numukecgec. Nga sogac sogainginango hafoangoc fengemmeudeac ngeni wiacac numuma mebisia.

²⁵ Ni yoac heima yoac edengunukefai. Kecma nasoya hau ni yoac heima ngenearu monggoc mi debade, kpac. Ni didiu yombong Manggacac wiac dekperagibade. ²⁶ Naso imohai ngeni neac kpacfu numugecde. Nga neng ngeneac amma Manggacaru numubade, imoc mi deduae. ²⁷ Ngeni heregoc neac songo negendae nga ni Manggacaru hayai, imoc negensinggecde. Imocac Manggac yengenaoc ngeneac songo negende. ²⁸ Ni Manggacaru hama bangecfu mayai nga monggoc bangec wama Manggacaru dzigene kembade.”

²⁹ Ifi deu medacfora yeneng degec, “Negenna, ge yaguc yoac mi heima didiu denec.” ³⁰ Amma wiac sasawa negendacnec, imoc yaguc negendimbe. Ge mongngo kpesingenggecdeac mi obohonecac amma ge Anutuarunac hanec, imoc negensinggedimbe. ³¹ Ifi degec Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Ngeni yaguc negensinggedae.

³² Negenggec, naso mong hade nga bic hadac imohai ngeni ni tembucna wanuma ticpac tohoma sinsararang kpema tembuc tembuc amanginasoc kenggecde. Nga tembucna mi keccade, nocac Manggacngo nigoc keccade. ³³ Ngeni nearu ruaegoc keccadeac yoac yoc edengunuduae. Nga ngeni bangectoa bangec yomohai kpendzeng kpema keccade. Nga

ni bangec yomoc bic feraheaiac ngeni ubangina kuha mi mabeso.”

17

¹ Yesungo yoac imoc dema kiwa kurumennu fiu enu yofi numuec, “Manggac, naso bic hadac. Ge medacgaac kuc nga kibikperagi ngicngac mekperagiyemmena. Ge ifi anna Medacngo ifingoc geac kuc nga kibikperagi ngicngac mekperagiyemmeude. ² Geng bangecngicngac sasawa yeac kuc bageau faiyununec. Nga yeac areng denec yeng kekecseri yemmeudeac yeni yeac bageau kecgecdeac uayoac nga kuc ye minec. ³ Anu yeni Anutu mocgungo fora kecde amma yeng Yesu Kristo sueu maec negennurugecde, imocngo kekecseriac hania. ⁴ Ni ua mebadeac denennec, imoc mesiai amma geac kuc nga kibikperagi bangecfu mekperagiyemmeai. ⁵ Manggac, bangec nga kurumeng mi fingecmaecngoc ni geac kicfu kuc nga kibikperaginagoc kefai, ge kuc nga kibikperagina imoc nenna.

⁶ Manggac, ge geanggaoc ngicngacfocga bangec yomohacnac meisingyununa geac kpacga mekperagiyemmeai. Yeni geac ngicngac kecgec geng yeni nennec nga yeneng yoacga tofohoma kecgec. ⁷⁻⁸ Amma enacyoac nennec, imoc bic yemmeba megeg. Imocac yeni wiac sasawa gearunac hau nennec, imoc negendae. Nga geng suenuna gearunac hayai, imoc ifingoc yaguc fora yombong negendae.

⁹ Imocac yeneac numugenduae. Bangectoa bangec yomocac ngicngac yeneac mi numuduae, kpac. Ni geng ngicngac nennec, yeneac amma numugenduae nocac yeni geac ngicngac areng ¹⁰ nga neac wiac sasawa imoc geac nga geac imoc neac. Nga ni yeneac kekecfu kuc kibikperagigoc mema kecduae. ¹¹ Kekecnasona bangecfu wisickebeso ammanu yeni bangecfu kecmagec neng gearu habade. Kpetiac Manggac, nerang mocgu nga ifi isoc yeneng mocgu anggecdeac geng kpacga nennec, imoc arennu yenenggareng ambesena. ¹² Neng yenigoc kefai, naso imohai kpacga nennec, imocngo garengyunuma ongongyunuba ngic mongngo mi sufuec. Yenearunac mocgusac, hofeac medac, yeng manganee. Mitikibiu yoac fede, imoc hafoangoc fora fingerudeac ifi fingerec.

¹³ Anu neac feac feacngo yenearu sokodarudeac amma yoac sasawa yomoc bangec yomohaingoc dekperagima yaguc gearu habade. ¹⁴ Ni enacyoacga yemmeai. Amma yei kuriha kecduaeac bangectoa bangec yomocac ngicngac yeneng ubango ukunugec nga siriha imocngoc yeni kuric kecdaeac bangectoa bangec yomocac ngicngac yeneng yeni ubango ukuyunugec. ¹⁵ Ge bangecfunac

meicyununadeac mi numugenduae, kpac. Manganaac minginango memayunubacac geng kaso ayemmebesena, imoc numugenduae. ¹⁶ Ni bangectoa bangec yomohanac kpac nga yeni ifi isocngoc yomohanac kpac. ¹⁷ Geac yoac imoc fora amma imocngo kpetiac kekecfu meyadiyunubeso. ¹⁸ Nga geng ni bangectoa bangec yomohai suenunec, ifi isocngoc neng yeni bangecfu sueyunuduae. ¹⁹ Yeni yoac forau kecma kpetiac kecgcedac neng yeneac amma kpetiac kekecfu kecduae.

²⁰ Anu ni yeneacsac mi numugenduae. Nga enacyoacga degec ngicngac yeneng imoc negemma negensinnugecde, yeneac momoc numugenduae. ²¹ Yeni sasawa mocgun-goc anggecde nga geng suenunec, imoc ngicngac bangectoa bangec yomohai negensinggegecdeac yeneac yofi numugenduae, Manggac, ge neac hereu kecneac nga neng geac hereu kecduae, siriha ifingoc yeneng nerang here manau kecbisia. ²² Nerang mocgu kecdipe, ifi isoc yeni mocgu kecgcedac amma geng kuc kibikperagiagoc nennec, imoc bic yemmeai. ²³ Yeni mocgu yombong kecgcedac neng herenginaiu kecba geng neac hereu kecnade. Ifi fingeru bangectoa bangec yomocac ngicngac yeni geng suenuna mayai, imoc negentegecde. Nga ge neac songo negennec, ifi isoc yeneac songo negengkecneac, imoc ifingoc negentegecde.

²⁴ Manggac, bangec nga kurumeng mi fingecmaec ge bic heresongoc hoannuma kuc nga kibikperagi nennec. Nga ngicngacfocna nennec, yeni neac kuc kibikperagiagoc imoc henggecdeac neng kecbade, imohaingoc nenahafoc kecnideac anende. ²⁵ Faka dindingacac Manggac, bangecngic yeneng ge mi negenggugac neng ine negengguai. Nga geng ni suenuna mayai, neac ngicngacfocna imoc bic negendae. ²⁶ Geng ni songogoc hoannunec, songo imocngo yeneac hereu feude nga ni herenginaiu kecbadeac neng geac kpac bic dekperagiyemmeai amma dekperagiyemmebade.”

18

¹ Nunumu wisickeu Yesungo medacfora yenigoc mekemma Kidrong doku ferecgema noboc yufu ua mong feec, ihai kemma enggec.

² Nga Yesungo medacfora yenigoc naso homac imohai kpeturangkecgecac Yuda ye Yesu docfu faiu megecde, yeng ifingoc yufuua imoc negenec. ³ Ye ifi negemma womong gareng enara nga farisaio yeneac wasaingic amma kerac-natang meyunuu haec. Hama yenahafoc kifa hania hania nga yareac wiac goa momoc mekenggec.

⁴ Anu Yesungo faka fingecmiude, imoc bic negendarecac amma yenearu wegenac kemma yofi kpesiyemmeec, “Ngeni merac hofocdae?” ⁵ Kpesiyemueu degec, “Yesu Nadzaretengic, ye hofocdimbe.” ifi degec Yesungo yofi deec, “Imoc ni.”* Ifi demanu Yuda Yesu doc meec, yeng yeneac botucfu nanec. ⁶ Nga Yesungo yofi deec, “Imoc ni.” imohai yeni ngade ngade kemma bangecfu makpegec. ⁷ Kpefemagec monggoc kpesiyemmeec, “Ngeni merac hofocdae?” deu degec, “Yesu Nadzaretengic.” ⁸ Ifi degec Yesungo yofi merenec, “Ni bic edengunudua, imoc ninoc. Ngeni ni hofocnudaeu naric medac yomoc wayunugec kembisia.” ⁹ Nga Yesungo yoad bic deec, imocngo hafoangoc fora anudeac torokpema yofi deec,

“Ge ngic nennec, yenearunac mong mi waba sufuec.”
(*Yohane 6:39*)

¹⁰ Anu Simong Petoro yeng wasaibeang mong ameagoc mekefec, imoc kpedzima imocngo womong gareng enaraac wanacngiha kpara Mariku, ye kpema kedzaha foiaugeng herecgeec. ¹¹ Herecgeu Yesungo Petoro yofi edeec, “Ge beangga ameau faina kemeu. Manggacngo kpendzenggac sokoc nenec, imoc nedacbesare.”

¹² Anu wasaingic nga enara amma yudangic yeneac keracnatang yeneng Yesu mendanggema maria dzegema ¹³ hanahema Hanasiaru mekenggec. Nga Hanasi kpegea Kaifa ye kifanaso imohai womong garengtoa kefec. ¹⁴ Nga “Ngic mocgungo ngicngac areng yeneac amma homeude, imocngo ngereeude.” Imoc Kaifango yudangic bic dederecge ayemmeu feec.

¹⁵ Yeni Yesu mekemmagec Simong Petoro nga medac ogea mong, yeri Yesu modaroc. Modarec medac imocngo womong garengtoa negemmiecac yeri Yesu modacma womong garenggtoaac ama imocac oda manaungoc enec. ¹⁶ Enu Petoro ye ine oda naguac ngadeau nanec. Nammanu medac ogeango womong garengtoa negemmiecac, yeng mama nagu-gareng ngac nagu nanec, ye edema Petoro hesickeu oda manau enoc. ¹⁷ Emmaec wanac naroang nagugareng nanec, yeng Petoro kpesimiecc, “Ge ifingoc ngic mehadau, yeac medac me?” deu Petorongoc deec, “Ni imoc kpac.” ¹⁸ Nga ama nomang anecac wanacngic nga keracnatang yeneng hama gerecmosora kpedzucnema figec wewengaima feu sebingina megec gereeu nanggec. Nammagec Petoro ye ifingoc sebia meu gereeudeac hama botucnginau nanec.

* **18:5:** “Imoc ni” imoc Anutuac kpac mong Miti eseau yemmeyemnea. Ge yoad goac dedekperagi imohai henna. Hafac 1128.

¹⁹ Anu womong garengtoango Yesu medacforaac nga yengena kpoukpou uayaac dekpesi ammiéc. ²⁰ Ifi ammiu Yesungo yofi meremmiéc, “Ni didiu bangecfu ngicngac yoac edeyunukecma yoacna nasosoc kpekpeturang amanginau amma womongtoanginau dekefai. Nga yudangic sasawa kpeturanggeandae, imohai dema sufu sufuu mong mi deai. ²¹ Nga geng nocac imoc kpesinennec? Ngicngac yoac deba negenggec, yeni kpesiyemmena. Negenghenna, yoac deai, yeneng negendae.” ²² Ifi deu keracnatang yeneurunac mong wegenac nanec, yeng Yesu kpepatanggema yofi edeéc, “Ge noc sinnu namma womong garengtoaac yoac turunga ifi meremminec?” ²³ Ifi deu Yesungo yofi meremmiéc, “Ni yoac mong mangana deduae, imoc dekperagina me fora deduae uoc nocac nudang?” ²⁴ Ifi deu Hanasingo Yesu witihaogoc sueu womong garengtoa Kaifa, yearu mekenggec.

²⁵ Anu Simong Petorongo sebia meu gereeu nammanu yeni kpesimigec, “Ge medacfora yeneac arenunac mong me?” ifi degec, yeng sebi heima deéc, “Ni kpac.” ²⁶ Ifi deu womong garengtoaac wanacngic mong, ye Petorongo kedzaha herecgeéc, yeac arenunac, yeng deéc, “Ge yufu uau yegoc tacna neng genai.” ²⁷ Ifi deu Petorongo monggoc busic kpeu imohaingoc kokorecngo arohoéc.

²⁸ Wereckengau yeni Yesu Kaifaarunac wasaingic oda manau kecandae ihai mekenggec. Nga womong gareng yeni Anutuac kicfu wonongnginagoc amma makekenggac ramamedaha mi nebinggac dema ine oda manau mi enggec. ²⁹ Ifi anggec Piratongo sobennu mama kpesiyemmec, “Ngeni ngic yomoc noc haniaac yoacfu faidae?” ³⁰ Ifi deu yeneng turunga meremmigec, “Ye faka mangana mi ambac dede gearu mi faibing.” ³¹ Ifi degec Piratongo yofi edeyunuec, “Ifi anu ngeni mekemma ngenang singngina modacma fakaya isinggema desigec.” Ifi deu yudangic yeneng degec, “Neni ngic mong kpeni homeudeac kuc mi metacdimbe.” ³² Yesungo warac yengena home homeac sing deéc, imoc hafoangoc fora anudeac faka imocnoc fingerec.

³³ Nga Piratongo oda manau monggoc emma Yesu kpacma kpesimiec, “Ge yudangic yeneac ngictau me?” ³⁴ Ifi deu Yesungo yofi meremmiéc, “Ge yoac imoc geanggaoc denec me goango neac edegudauac denec?” ³⁵ Ifi deu Piratongo yofi meremmiéc, “Ni yudangic kpac. Geangga ngicngacfocga amma womong gareng enara yeneng nearu faigudau. Nga geng noc faka annec?”

³⁶ Ifi deu Yesungo yofi merennec, “Neac eucerereng imoc bangectoa bangec yomohacnac kpac. Imoc yomohacnac ambac dede ni yudangic yeneac mariu mi fainugecdeac enac

tofoc tofohofocna yeneng neac amma yenigoc ewekpekpe ambau. Nga neac eucerereng imocngo bangec yomohacnac kpac.” ³⁷ Ifi deu Piratongo deec, “Fora, ge ngictau mong me?” ifi deu Yesungo yofi merenec, “Geng neac ngictau mong denec. O, ni ua imoc mebadeac fingeacma yocac fora imocac hepuc amma imoc dekperagibadeac bangectoa bangec yomohai mayai. Nga ngic mong ye yocac foraac arennu kecde, yeng neac ubaudumennaac kedzac kpeude.” ³⁸ Ifi deu Piratongo deec, “Nga nocngo yocac fora ande?”

Ifi dema monggoc Yuda yenearu dzigene mama yofi edeyunuec, “Ni yeac kopocsic mong mi meficgeduae. ³⁹ Ni ngic mocgu makekenggac hombannu witicamaunac faingemmeba maande, faka ifi fedecac yudangic ngictaungina faingemmeba maudeac angemme me?” ⁴⁰ Ifi deu yeni monggoc kucgoc yombong arohogec, “Ngic ye kpac, Baraba ine faina mabeso.” Nga Baraba ye ine yarengic.

19

¹ Anu Piratongo deu wasaingic yeneng dzikacngo Yesu kpema sebia kperec merecge kpegec. ² Kpema somang bati-hema ngickunenggac ira isoc mengerema oruhau gborockegec. Nga yeni ngakpi mong herea giweng giweng heimigec kemec. ³ Ifi amma hoangau hama degec, “Ohec, yudangic yeneac ngictau.” Ifi dema kpekpepetang ammigec.

⁴ Anu Piratongo monggoc ngadeau mama deec, “Nengengec, ni ngic yeac kopocsic mong mi meficgeduae, imoc negenggecdeac amma wangeacma maduae.” ⁵ Ifi deu Yesungo ngakpia giweng giweng nga iraya waeagoc, imoc tacmanungoc mama nanu Piratongo deec, “Ngeni ngic yomoc henggec.” ⁶ Ifi deu womong gareng enara nga keracatang yeneng ye hemma kpacgec, “Mariponnu kpegec, mariponnu kpegec!” ifi degec Piratongo deec, “Ni yeac kopocsic mong mi meficgeduaeac amma ngenaoc wangeacma kemma mariponnu kpegec.” ⁷ Ifi deu yudangic yeneng meremma degec, “Ye yengena sebia meemma ni Anutuac medac deec, imocac neni dedeseriyoacnina fede, imohai namma ye homebeso, ifi dedimbe.”

⁸ Ifi degec Piratongo negemma monggoc damukpeec. ⁹ Damukpeu ye oda manau monggoc emma Yesu kpesimiec, “Ge dahacnac yombong?” ifi deu Yesungo turunga mong mi merenec. ¹⁰ Ifi anu Piratongo monggoc kpesimiec, “Ge neac yocac turunga nocac mi merennec? Ni naric mesigubade nga mariponnu naric gubade, imocac uayoac nga kuc nearu fede, ge imoc mi negennec me?” ¹¹ Ifi deu Yesungo meremma yofi edec, “Ge kuc imoc wihacnac mi genggena dede geangaoc

naric mi memanubang. Imocac yofi ande, ngic geac mariu fainudac, yeac kopocsicngo geac ferahede.”

¹² Ifi deu imohaingoc Piratongo Yesu dafi kenudeac nengsimanu yudangic yeneng kpacgec, “Ge ngic imoc wana kenudeu Sisaac ogea mi kecnade. Mong ye yengena meemma yofi dede, ‘Ni ngictau.’ ye Sisa emmiude.” ¹³ Ifi degec Piratongo imoc negemma Yesu wau kenudeac sing hoforec. Hofocma Yesu wangeru ama ngadeau mama bangecbisic botuha mong kpara Hocdzake, ihai desi desitatacfu emma tarec. Bangecbisic imoc hebiraio yoacfu kpara Gabata.

¹⁴ Anu makekeng nasoac efac kpefac amma yaka kpedzucnegec femanu 12 kiroc wegenu Piratongo yudangicngac yofi edeyunuec, “Ngeni ngictaungina henggec.” ¹⁵ Ifi deu yeni kpacgec, “Meickena, meickema mariponnu kpena homeu!” Ifi kpacgec edeyunuec, “Ni ngictaungina mariponnu kpeba homeudeac negendae me?” Ifi deu womong gareng enara yeneng meremma degec, “Ngictaunina imoc Sisa, mong mi kecde, kpac.”

¹⁶ Ifi degec Piratongo mariponnu kpegecdeac maringinau faiec. ¹⁷ Faiu Yesu yengenaoc mariponga tofohou bangec buma mong kpara Hatasic degec nga hebiraio yoacfu Gorigata, imohai mekenggec. ¹⁸ Imohai kemma Yesu mariponnu kpegec. Nga yegoc ngic yohockang noboc nga noboc Yesu botucngirau, ifi yunugec.

¹⁹ Anu Piratongo yoacbuma mong yofi ohoma mariponnu faiu nanec, “Yesu Nadzaretenc, yudangic yeneac ngictau.” ²⁰ Anu Yesu mariponnu kpegec, bangecbisic imoc amatoa wegenacfu feecac amma yudangicngac homacngo kibi imoc osogec. Kibi imoc hebiraio yoacfu nga latingyoacfu amma grikyoacfu oho ohoya nanec. ²¹ Ifi oho ohoya femanu yudangic yeneac womong gareng enarafocngina yeneng Pirato yofi edegec, “Yudangic yeneac ngictau, ifi mi ohona. Ngic yomoc yengenaoc deec, ni yudangic yeneac ngictau, ge ifi ohobesena.” ²² Ifi degec Piratongo deec, “Yoac ohoduae, imoc ohoduanoc.”

²³ Anu wasaingic yeni Yesu mariponnu kpegec nanu wambaya mema mederegec, yohoc nga yohoc anu sokoma megec. Nga ngakpia imoc susuic dzuhura kpac, ²⁴ yeni imoc hemma denengeng amma degec, “Nenang yomoc mi mesuckema meracac anudeac kpeing kpeni.” Anutuac yoac hafoangoc fora fingerudeac wasaingic yeni ifi anggec. Yoac yofi oho ohoya fede,

“Yenang wambana mederema ngakpina megecdeac kpeing kpegec.”

(Mitiyegec 22:18)

²⁵ Anu Yesuac nonggonasia yeri nga Keropaac enema Maria amma Maria kpara mong Madara, yeneng Yesuac mariponnu wegenac kemma nanggec. ²⁶ Nammagec Yesungo songomedaha henu nonggeagoc wegenac nanec yeremma nonggea yofi edeec, “Nenggac, imoc geac medacyombonga.” ²⁷ Ifi dema medac, ifingoc edeec, “Medac, imoc geac nonggoga.” Ifi deu medac ye imohaingoc Yesu nonggea yegoc kefudeac wangeru ameau kenoc.

²⁸ Uana mesidacdua, Yesungo imoc negemma yoac mitikibiu oho ohoya fede, imoc hafoangoc fora fingerudeac yofi deec, “Ni dokuac anende.” ²⁹ Ifi deu bokong mong waing aengagoc wake wakea nanec, yeni kondung sobing mong imohai mema wainnu nemuruckema babacmeacfu dzegema faigec Yesuac enarau enec. ³⁰ Enu Yesungo waing imoc nema yofi dema arohoec, “Ni uana bic mesidacdua.” Ifi demanu ubea sorohoma mau asuya yaru homeec.

³¹ Uameme imoc makekenggac efac kpefacac naso anec. Nga yudangic yeneng ngic mariponnu yunugec, yeneac farengngina sabata nasou mariponnu mi nambeso negenggec. (Sabata naso imocngo hombang kuneng yombong.) Imocac amma wasaingic yeneng mariponnu ngic haningina kpetackema mesiyunugecdeac Pirato kpesimigec. ³² Kpesimigec wasaingic yeneng hama ngic Yesugoc mariponnu yurugec, yereac haningira monggac hanahema kpetackema monggac ifingoc kpetackegec. ³³ Kpetackema Yesuaru hama henggec, ye bic homeec, ifi anu hania mi kpetackegec. ³⁴ Nga wasaingic mongngo ine sangarango Yesuac pandzenga nembareckeu sac nga doku imohacsing maec. ³⁵ Ngeni ifingoc faka fingerec, imoc negensingegecdeac amma ni kicnango hendarai nga imoc dekperagiduae. Amma ni wiac dekperagiduae, imocngo fora ande, imoc nengenduae.

³⁶ “Yeni sira mong mi kpetackegecde.” (Makekeng 12:46; Bangek kisiu 9:12; Mitiyegec 34:20)

Yoac yomocngo mitikibiu oho ohoya fede, imoc hafoangoc fora fingerudeac ifi fingerec.

³⁷ Mitikibiu yoac mong yofia fede, “Nembareckegec, ngic imoc yeni kicnangango henggecde.” (Dzekaraia 12:10)

³⁸ Imoc wisickeu ngic mong kpara Yosefe Arimatianac, yeng Piratoaru kemma Yesuac fareng mesiudeac kpesimiec. Kpesimiu Piratongo desiu Yosefengo kemma Yesuac farenga mesiec. Imoc yofiac, ye Yesuac medac anu ye yudangic yeneac kengec kpeu fingectegecma mi kefec. ³⁹ Nga Nikodemo, ye warac tofocnac Yesugoc yoac yoac anoc,

yeng ic sopea homuna gombunga ebiha 30 kiroacsoc, imoc mehaec. Sopo yereac kpacngira mira nga aroe, imocngo yerec yerecgea. ⁴⁰Yeri imoc mehama yudangic yeneac fareng tonggo tonggoac faka modacma farenga mema spongo kpedanggema lineng kporucngo tembonggeoc.* ⁴¹Anu yeri Yesu mariponnu kpegec, bangec botuc imohaingoc ua mong feec, ua imocac manau kedzebe mong gboria ngicngo memea nanec. Nanu kicsere ngic mong warac mi faigec, imohai faioc. ⁴²Yudangic yeni imohai hombanggac efac kpefac anggec nga kicsere imoc wegenac feecac Yesuac farenga imohai faioc.

20

¹ Sonda gboria uameme hanac hanaheau ama werec wereckenggac Maria Madarango kicsereu kemma kedzebe naguac hoctoa, imoc meic meickea henec. ² Ifi hemma monggoc nedzikiemma Simong Petoro nga medac mong, Yesuac songomedaha, yeri edeyuruec, “Yeni Kebu kicsereunac meickema dahaigeng faidau, imoc mi negendimbe.”

³ Ifi deu Petoro nga medac ogea yeri kicsereu kemma ⁴ yerahafoc sinnu nedzikiemma medacogeango kucgoc nedzima Petoro ferahema yeng bic kicsereu kensikeec. ⁵ Kensikema okarima henu kporucsusu tembonggegec, imocngosac tarec. Nga ye manau ine mi enec. ⁶ Simong Petoro ye ngade hama kicsereu emma henu kporucsusu imoc tarec. ⁷ Kporucsusu oruhau kperahagec, imocngo tembuha kporuc tosea kpou faifaiango imocgoc mi tarec, ifi henec. ⁸ Ifi hemma nammanu medacogea waraima kicsereu kenec, yeng ifingoc kicsereu emma imoc hemma negensinggeec. ⁹ Imoc yofiac, Yesu homecfunac yacheso, imocac mitikibiu oho ohoya fede, yeri imoc warac mi ireckemangoc ¹⁰ dzigenema amangirau kenoc.

¹¹ Anu Mariango kicsere ngadeau namma kiarec. Kiacmangoc okarima kicsereu kic fima henec. ¹² Henu angero yohockang yeri ngakpiherecngira kongac kongac yerenec. Yerenu Yesuac farenga feecfu, mongngo oruhaugeng nga mongngo haniaugeng, ifi taroc. ¹³ Tacma kpesimioc, “Ngac, ge nocac kiacnec?” kpesimiec Mariango merenec, “Yeni Kebunaac farenga meickema dahai faidauac obohoma kiacduae.” ¹⁴ Ifi dema dzigene henu Yesungo ngadeau nanec. Nanu Yesungo nande, imoc mi hentegeru ¹⁵ Yesungo yofi kpesimiec, “Ngac, ge merac hofocma kiacnec?” deu negenec, “Ua minginango kpesinende.” ifi negemma deec, “Kunenna,

* 19:40: Lineng imoc kpindzing mong ambiac ogea, imocngo wamba mekecgec.

geng Yesuac farenga meickema monnu faidang isoc edenuna kemma meba.”

¹⁶ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Maria.” ifi deu dzigenema “Rabbouni.” deec. (Arama yoacfu Rabbouni, imocac titiha kpoukpouna.) ¹⁷ Nga Yesungo yofi edeec, “Mannaaru mi enduangoc, imocac mi kpeserenuna. Ge kemma tosofocna yofi edeyununa, ‘Ni Manna nga ngeneac Manggac amma neac Anutuna nga ngeneac Anutu, yearunoc embade.’ ” ¹⁸ Ifi deu Maria Madarango medac yenearu kemma Yesu henec nga yoac edeec, imoc edeyunuec.

¹⁹ Uameme imohaingoc ama bic toforemanu Yesu medacfora yeni yudangic yeneac kengecyunuu amangina nagu heima kpetinggema tacgec. Tacmagec Yesungo hama botucnginau namma yofi edeyunuec, “Ruae ngenearu febeso.” ²⁰ Ye ifi dema maria nga pandzenga edzacyunuec. Edzacyunuu medacfora yeni Kebu hemma sogaignec. ²¹ Nga Yesungo monggoc yofi edeyunuec, “Ruae ngenearu febeso. Mannango suenuu hayai, neng ifi isocngoc ngeni suengunudu-uae.” ²² Ye ifi dema enacasuya fifiyemmema yofi deec, “Ngeni Tiri Asu megec.” ²³ Ngeni ngic yeneac kopocsic wayem-megecdeu kopocsicngina kpac anude. Nga ngeni kopocsicngina witickegecdeu kopocsicnginaac witicfu kecgcedengoc.

²⁴ Medac 12 yeneac botucfunac mong kpara Toma, Tombosonga degec, yeng Yesungo medacfora fingecyemmeec, naso imohai mi tarec. ²⁵ Imocac medac ogofora yeneng edegec, “Neni Kebu hending.” degec Tomango deec, “Ni kicnango biringngoc kpegec mi hembade nga gbonnango maria titingau mi faibade amma pandzengau marinango mi faiba enudeu imoc naric mi negensinggebade.”

²⁶ Ifi deu uameme 8 imocac ngadeau Yesu medacfora nga Toma yenahafoc monggoc emma tacgec. Yeni nagungina heima kpetinggema tacmagec Yesungo botucnginau fingecma namma yofi deec, “Ruae ngenigoc febeso.” ²⁷ Ifi dema Tomaac yofi deec, “Toma, gbongga sinena marinaac titingau enu nga kicgango henna. Amma mariga sinena pandzennau enu negengyohoc wama negensinggena.” ²⁸ Ifi deu Tomango deec, “Ge Kebuna amma Anutuna.” ²⁹ ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge kicngoc nendanggac negensinggenec. Nga ngic mong ye kicngoc mi hemma negensinggeude, ye kenehagoc.”

³⁰ Yesungo medacfora yeneac kicfu ngicngac yeneng negensinggecdeac faka kuhagoc homac mekenec, imoc kibi yomohai mi ohodarai. ³¹ Nga Yesu ye Messia Anutuac medac, ngeni imoc negensinggema kekec yeac kpacfu mekecgecdeac kibi yomoc oho ohoya fede.

21

¹ Imocac ngadeau Yesungo Tiberia dzohonnu medacfora monggoc fingecyemmeec. Imoc yofi fingerec, ² Simong Petoro nga Toma Tombosonga dekecgec amma Natanae Gariraia bangecfu Kanang taonnunac nga Dzebedaioac medahora amma Yesuac medacfora yenearunac ngic yohockang, yeni yenhafoc tacgec. ³ Tacma Simong Petorongo ogora edeyunuec, “Ni kondungyanggac kembadeac negenduae.” Ifi edeyunuu degec, “Neni gegoc momoc kennide.” Ifi dema yenhafoc gombau emma kemma tofocnac imohai kondungyang mong mi megec.

⁴ Wiac mong mi mekecmagec ama wereckenu Yesungo dzohong tegiau nanec. Nanu yeni Yesungo nande, imoc mi hensigec ⁵ Yesungo yofi kpesiyemmeec, “Medacfocna, ngeni kondungyang mong medau me kpac?” deu yeni degec, “Kpac.” ⁶ Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Ngeni ufcngina gomba foiaugeng ukugec kemeu goa meficgegede.” Ifi deu yeni deec imoc modacma ufcngina ukugec kemeu kondungyang ebiriango yombong ufcfu kemegecac kpedzibiema wagec. ⁷ Nga Yesuac songomedacngo Petoro edeec, “Imoc Kebunoc.” ifi deu Simong Petorongo negemma sebiasac nanecac ngakpia heima gombaunac yuma dzohonnu kemema waraiyemmeec. ⁸ Nga medacfora goa dzohong tegiaugeng 100 mitaacsoc hereau mi tacgecac yeni gombau namma ufcngina kondungyangagoc kpedzi kpedzi kenggec.

⁹ Kensikema tegiau emma henggec ic sogong goa nga kondungyang gerecyhocfu tarec. ¹⁰ Ifi taru Yesungo yofi deec, “Ngeni kondungyang goa yaguc medau, imoc mehagec.” ¹¹ Ifi anggec Simong Petorongo tembuha gombau emma ufc kpedziu tegiau enec. Nga imoc kondungyang kuneng kunengngo wakema kpetengina 153 imocacsoc anec nga ufcngo sifu mi tegerec. ¹² Nga Yesungo yofi edeyunuec, “Ngeni hama menegec.” ifi deu medacfora kengecyunuu yenearunac mongngo, ge merac dema, mi kpesimigec. Imoc Kebunoc, yeni ifi bic negenggec. ¹³ Nga Yesungo gerec kiwau hama ic sogong mema yemmema kodungyang ifingoc mema yemmeec. ¹⁴ Yesungo homecfunac yarec, naso imohai medacfora fingecyemmeec, imoc atac harebec anec.

¹⁵ Anu yaka negec wisickeu Yesungo Simong Petoro yofi kpesimiec, “Simong Yohaneac medac, ge neac songo heregoc negennec, imocngo tosofocga yeneac ferahede me?” ifi deu Petorongo deec, “O, Kebu ni geac heresongo negenduae, ge imoc bic negennec.” Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ge ramafofocna medaha yaka gumecyunubesena.” ¹⁶ Dema Yesungo monggoc deu atac yohockang anec, “Simong Yohaneac medac,

ge foracngoc neac songo heregoc negennec me?” deu Simongngo deec, “O, Kebu ni geac heresongo negenduae, imoc bic negennec.” ifi deu Yesungo yofi deec, “Ge ramafocna yeneac gareng kecbesena.” ¹⁷ Dema Yesungo monggoc kpesimiu atac harebec anec, “Simong Yohaneac medac, ge neac songo heregoc negennec me?” Yesungo kpesimiu atac harebec anu Petoro ye negengebirima Yesu yofi edeec, “Kebu, ge wiac sasawa negendacnec. Ni geac heresongo negenduae, imoc bic negennec.” ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge ramafocna meyunuma yaka gumecyunubesena.”

¹⁸ “Ni fora yombong edeguduae, ge sebigbori kecma geangaoc wambaga faima songoga modacma kengha angannec. Nga ge kpengeng annade, naso imohai mariga miacna ngic mongngo wamba heigemma songoga mi fede, imohai megu kemma faigugecde.” ¹⁹ Petorongo homehau siric dafi homema Anutu dengereude, Yesungo imocac heabima deec. Amma monggoc edeec, “Ge hama modacnuna.”

²⁰ Yesungo ifi deu, Petorongo dzigenema Yesuac songomedaha henu yeng yeri modacyuruec. Ngic modacyuruec, yeng warac yaka negec, naso imohai Yesuac mondacfu heima merang doc meudeac kpesimiec. ²¹ Nga Petorongo medac imoc hemma Yesu kpesimiec, “Kebu, ge yeac dafi negennec?” ²² Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ni songona andeu yeng kecmanungoc dzigene habade, imocngo ine geac wiac mi ande. Ge eng hama modacnuna.” ²³ Ifi deu tosofora botucnginaunac yofi netohogec wakeec, “Medac imoc mi homeude.” Nga Yesungo mi homeudeac mi deec, kpac. Ye yofisac deec, “Ni songona andeu yeng kecmanungoc dzigene habade, imocngo geac wiac mi ande.” Yoac wisickea

²⁴ Medaha imoc ninoc. Ni wiac yomocac hepuc amma dekperagima ohoai. Nga yoacna imoc fora, imoc negendimbe. ²⁵ Yesungo wiac goa homac meec, ngic mongngo wiac imocac yoac sasawa kibiuh odacbac imoc bangectoa bangec yomohai faifaiac titinga negemba mi fingeccbac.

Aposoro Yeneac Siduc

¹ O Teofiro, ni warac yoac ohogenai, imoc Yesungo hana-hema ua meec amma enacyoara kpounemmeec, imocac yoacsiduc seng anggendarai. ² Ye uaya mekengkefu nasoya wegene haec imohai Tiri Asuac kucfu aposoro warac meis- ingyunuec, yeni uaareng dederecge ayemmema kurumennu enec, imocac siducnoc ohodarai.

³ Yeng kpendzeng kpekecma homema monggoc gborima yacma uameme 40ac manau yengenaoc fingeccsufu ayem- mema faka hania hania mema Anutuac eucererenggac hania edekpou ayemmeec. Ayemmeu yeni faka imoc hemma ye fora kecde, imoc negentegecgec. ⁴ Amma yenigoc tacyac amma yoac yofi edeyunuec, “Ngeni Yerusareng bic mi wabisia. Manggacac dedeseriyoac edengunuba negenggec, imoc fora kpeudeac tomai kecbisia. ⁵ Imoc yofiac, Yohane ye doku bic nadzicngemmeec nga yoc ine naso mi hereemanu Tiri Asu nadzicngemmeude.”

⁶ Ifi deu kpedzucnema tacgec yeneng kpesimigec, “Kebu, ge naso yomohai Israe ngicngac monggoc kpedzucnununa neni nenang bangec ngictauninagoc amma kecnide me?”

⁷ Ifi degec yofi edeyunuec, “Manggac ye kuc minginango yeng wenac me yabungnaso hania hania faiec fede, imoc negentegecgecdeac kuc mi ngemme ngemmea. ⁸ Negenggec, Tiri Asungo ngenearu mama kuc ngemmeu ngeni siducd- edefocna anggecde. Nga ngeni Yerusareng amma Yudaia nga Samaria bangec sasawa yerecgema yoacna dekenggec bangeha bangeha sokodacbeso.”

⁹ Yesungo ifi edeyunuma kicngina witiau efaima enec. Em- manu hoengngo kicnginaungoc merucgema meenec.

¹⁰ Meemmanu yeni fimodacma hofocgec ngic yohockang ngakpingira kongac kongacngo mi yenearu fingeccma nambe- sera i. ¹¹ Namma yofi edeyunuoc, “Gariraiia bangeccfunac ngic, ngeni kicngina sawau fimangoc mi nambisia. Anutungo Yesu kurumennu meenu ye wangunuma endac. Amma ngic enu hendau, yennoc kecma siriha ifiangoc habesande.”

¹² Anu aposoro yeni Oriwa tikibumaunac dzigenema mama Yerusarennu enggec, imoc sing wegenac anu sabata nasou sing imoc naric kengha angkecgec.* ¹³ Yerusarennu kemma ama tacyac angkecgec, imohai emma tacgec. Tacgec, yeneac kpac yofi: Petoro nga Yohane amma Yakobo, An- derea nga Firipo amma Toma, Batoromaio nga Mataiao amma

* **1:12:** Imoc 800 mitasac anec.

Yakobo Arifaioac medac, Simong Dzerote nga Yuda Yakoboac medac. ¹⁴ Ngic imoc yenennoc uba mocgu amma nunumu ua tatahoc mekecgec. Ifi anggec Yesuac nonggea Maria nga ngac goa amma Yesuac munafora, yeneng yenigoc yenhafoc kecma nunumu ua momoc mekecgec.

¹⁵ Anu Yesuac arengfora 120 nganoc ifingo kpedzucnema tacmagec Petorongo botucnginau namma yofi edeyunuec. ¹⁶ “Negen negensingoc tosofocna, negenggec, Yudango ngic hesicyunuu kemma Yesu mendanggegec, yeacnoc Tiri Asungo bicngoc Dawidiac enacfu yoac faiu ohoec, imoc fora fingeCBSO, imocac ifi anec. ¹⁷ Yuda warac nenang arennoc amma kefec, ye nenahafoc Kebuac uamemeac deneccdenemea.”

¹⁸ “Amma ngic yeng faka manganaac dzo mema ua bangec mong bummeec, ihai kemma oruhango kpemeremma kekpeu wosea kpendziru kerachawa madarec. ¹⁹ Amma imocac siduc Yerusareng ngicngac sasawa negendacma bangec, imocac kpara Akedama degec, titiha yofi, ‘Bangec sac maecfu.’ ”

²⁰ “Mitiyegecfu yoac yofi oho ohoya fede,
‘Ye amabangeha kisi fingeru ngic mongngo yeac kporuched-
zou mi tacheso.’ *(Mitiyegec*
69:25)

Amma monggoc yofi,

‘Ngc mongngo yeac ngicenaraac tatac mebeso.’ *(Mitiyegec*
109:8)

²¹⁻²² Imocac amma ngic mong yeac turunga meis-
inggebesonga. Yohanengo Yesu mitidoku nadzicmiu uaya
hanahema mema nenanggoc kengha kecma kurumennu
enec, naso imohai ngic nenanggoc kecgec, ngic imoc yeneac
botucfunac ngic mong isinggeni yeng nenanggoc Yesu
homecfunac yarec, imocac siduc nenahafoc debisina.”

²³ Petorongo ifi deu ngic yohockang meficyurugec: Mong
kpara Yosefe Basaba dekecgec, yeac kpara mong Yusto,
amma ogea Matia. ²⁴ Meficyuruma yofi dema numugec, “O,
Kebu ubaheheng mingina, ge ngic yohockang yoc yerearunac
daoc meisinggema edzacnununa henni. ²⁵ Henni yeng
aposoro kpac mema Yudaac tatac mebeso. Yuda ye tataha
imoc wama yengena sing monnu kenec.” ²⁶ Ifi dema numuma
meisinggeudeac kpeing kpegec Matia heficgeu aposoro 11
yenearu torokpegec.

2

¹ Pentekos tacyacac naso wegenemanu yenhafoc ama

mocguu kpedzucnema engensicfu tacgec.* ² Tacmagec kuru-mennunac udumengtoa mong firang kucgoc kpeande, imocac udumeng isoc ioha yombong fingecma maec. Mama ama tacgec, ihai emma wakeu ³ yeni siriha yofi henggec: Nedzarang gerechorang isoc fingecma ngicngac orucnginasoc tohoma tackenec. ⁴ Anu Tiri Asungo ubanginau kemema wakeec. Wakeu yocac siriha mong mong degec. Asungo minginasoc meficgeyemmeu yocac dekenggec.

⁵ Anu yudangic homac bangec noboc nobocnac hahayango Yerusareng taonnu tacgec, yeni Anutuac yocac modacma kecgec. ⁶ Nga udumengtoa fingeru habu homacngo imoc negemma hama kpedzucnema kerecetegec anggec. Imoc yofiac, Tiri Asugoc yeneng ngicngac yeneac yocacnginausing tembus tembus degec negenggec. ⁷ Negemma kerecetegec amma warecyunuma degec, “Ngic yomoc yocac andae, yeni sasawango gariraiangic. ⁸ Nga yeni dafiu nenang yocacninausing yombong tembus tembus degec negendimbe?”

⁹ Neni yoc patangic nga medengic amma erangngic, me Mesopotamia bangecfunac nga Yudaia bangecfunac amma Kapadokia bangecfunac, neni Ponto bangecfunac nga Asia bangecfunac, ¹⁰ amma monggoc Firigia bangecfunac, neni Pamfiria bangecfunac nga Aigita bangecfunac amma Ribia bangecfcu Kirene ama tegia tegia, imohacnac amma Roma taongtoaunac hading. ¹¹ Amma yudangic nga bangec monnunac ngic yudangic yenigoc torokpegec, kretangic amma arabiangic. Nenang ifingoc kecma yocacninasoc Anutu fakatoayaac yoacsiduc degec negendimbe.” ¹² Ifi dema kerecetegec amma obohoma denegeng amma degec, “Faka fingecde, imoc wiac siriha mong yombong, imoc mi negentegecdimbe.”

¹³ Goango ine yeneac deendema amma yofi degec, “Yeni waingdoku homac nedauac ubangina sufude.”

¹⁴ Ifi degec Petoro ye tosofora 11 yenigoc namma ubea meyadima yofi edeyunuec, “Yudangicngac amma ngicngac sasawa Yerusarennu kecdae, ni faka yomocac hania dekperagingemmeba negenggec. ¹⁵ Ngeni ngic yomoc yenemma yofi negensidae, ‘Waingdoku nema ubangina sufude.’ ifi kpac. Yaguc asoac 9 kirocsac andeac waingdoku mi nedau, kpac. ¹⁶ Nga faka yomocacnoc, profete Yoelengo yocac yofi deec,

¹⁷ ‘Kebungo yofi dede, “Naso wisickebeso ammanu ni Asuna kpakeba mau ngicngac sasawango medacgecde. Amma naroang medacfcngina yeni profeteyoac degecde nga sebigborifocngina onga henggecde

* **2:1:** Pentekos tacyacac naso imoc Yuda yeneac hombang mong anec. Imocac oho ohoya yomohai fede: Makekeng 23:16; Sesememe 23:15-16; 34:22; Bangec kisiu 28:26-31; Dedeseri 16:9-12.

amma yadafocngina gaukpefing henggecde. ¹⁸ Amma naso imohainoc ni enac tofoc tofoho ngicngacfofocna, yenearu Asuna kpakeba mau yeni profeteyoac degecde. ¹⁹ Amma deba wi sawau soi fingerude. Nga emu bangecfu faka bibiagoc siria hania hania fingerude. Naso imohai sac nga gerec amma hosuctoa fingerude. ²⁰ Kebuac nasotoaac kuc kibikperagiagoc mi fingezmanu wenackiwa meremma kundung kpeude nga afokiwa sac isoc anude. ²¹ Anu Ngicngac yeneng KEBUAC kpac kpacgec Anutungo yeni sasawa kopocsicnginaac ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecde.”’ (Yoele 2:28-32)

²² Israengic, ni edengunuba negenggec, Yesu Nadzaretenc, ye Anutungo meefaima nonggo tacmimanu botucnginau faka kuhagoc nga negensinggegecdeac faka kuhagoc nga faka mi hengenaa meec. Imoc bic irecireckeaaac hania hentegecgec. ²³ Yeacnoc Anutungo bicngoc negenu feec, imocac sing desima ngenaac mariu faiec. Ngeneng ye bangec monnunac ngic, dedeseria kpac kecdac, yeneac mariu faima edeyunugec yeni ye mariponnu kpegec homeec. ²⁴ Anu homecngo ye naric mi segereec. Imocac Anutungo homecac kpendzennunac megboriu yarec. ²⁵ Dawidingo yeac enac mema yofi deec,

‘Ni nasosoc kicna KEBUARU fikecduae. Yeng foinaugeng kecdac wiac mongngo menuu goroc goroc naric mi ambade. ²⁶ Imocac ubaherenango ubangerec negemma nedzarannango sogai sebina ifingoc ruagoc anude. ²⁷ Geng ubaongana wana homec amau naric mi kemeude. Ge enac tofoc tofohongicga ongonggena kicsere naric mi henude. ²⁸ Geng kekecac sing kpounennec. Geac kicfu sogac sogai hafoangoc fede nga foigaugeng ubangerec feengkefude.’ (Mitiyegec 16:8-11)

Yoac imoc Dawidingo dekperagiec.

²⁹ Tosofocna, bangecnina Dawidiac hania dema enacefac yofi edengunuba, ye homeu tonggogec. Anu kicserea fecngo yaguc fede. ³⁰ Ye profete kefecac yofi negenec, ‘Anutungo yeac bangecyombonga yeneac arennunac medaha mong meisinggema ye ngictautatahau faiu tarudeac deseriec.’ (Mitiyegec 132:11)

³¹ Imoc kpefing hemma negemma Kristo yacyahaac yofi deec, ‘Anutungo enac tofoc tofohongiha ongonggeu kicsere naric mi henude.’ (Mitiyegec 16:10)

³² Anu Yesu yenoc Anutungo homecfunac midiu yaru neni kicninango fora hendaring. ³³ Ye yacma dzigene enu Anutu

marifoiano seseheec. Nga Mamango warac Tiri Asu miudeac deec, ye imoc mema kpakeu maec, imoc yagucnoc hennegeng andae. ³⁴ Dawidi ye kurumennu mi enec, kpac. Yeng ine yoac yofi deec,

‘KEBUNGO neac Kebuna yofi edeac, “Ge foinaugeng tacmana ³⁵ ngabafocga hanigaac bageau faiyunuba yeni hanititiga anggecde.”’ *(Mitiyegec 110:1)*

³⁶ Imocac amma israengicngac sasawa, ngeni yofi negengyombonggebisia: Ngeni Yesu mariponnu kpegec, ngic imocnoc Anutungo Kebu nga Messianina fainemmeec kecde.”

³⁷ Petorongo yoac ifi edeyunuu herengina yaru, yengena nga aposoro arengfora yofi kpesiyemmegec, “Tosofoc, neni dafi anni, ngereede?”

³⁸ Ifi degec Petorongo yofi edeyunuec, “Kopocsicngina kpac anudeac ngeni tembut tembut Yesu Kristoac kpacfu ubangina dzigeneu doku nadzicgec. Ifi anggec Anutungo wosoefahaac Tiri Asuya ngemmeude. ³⁹ Nga dedeseriyoac imoc ngenang nga nambaracfcngina amma hereau kecdae, Kebu Anutuninango kpacngunuma heitaingunuudesoc, ngeni naric megecde.”

⁴⁰ Petoro ye ifi dema gorongina kpema yoac homac torokpema edeyunuec, “Kebungo ngic mangac manganea yeneac faka imohacnac mesingunuu ngeni komoc kpebisial Yenigoc manganema kpac ambauac.” ⁴¹ Anu wenac ihai ngicngac 3 tauseng yeni Petoroac yoac negensinggema doku nadzicma Yesuac habuu torokpegec.

⁴² Anu aposoro yeneng siduc gombang kpouyemmegec imoc negenggecdeac yenang singngina meserima kecma ubango dedzege amma uba urecfu yaka nema nunumu ua mekecgec. ⁴³ Nga aposoro yenearu faka kuhagoc nga faka morora hania hania fingectegerecac ngicngac sasawango kerectegec anggec. ⁴⁴ Anu Yesu negensinggegec, yeni uba urecfu wiac sasawangina imoc mekecgec. ⁴⁵ Amma yeni bangec nga hiefinacngina suegec dzo kirecgeu tosofocngina wiac hofocgecsoc medereyemmegec. ⁴⁶ Nga ngicngac wenacsoc Anutuac womonnu uba mocgu amma kpedzucnekecgec, yeni uba urecfu amaya amaya yaka nekecma yakangina imoc ubangerecgoc mederema emenec angkecgec. ⁴⁷ Ifi amma Anutu dengerema kecgec ngicngac habutoango yeneng dzidziema ewehihei ayemmegec. Anu Kebungo wenaha wenaha ngicngac kopocsicfunac mesiyunuu komoc kpegec yengena arennu torokpeyunuec.

3

¹ Wenac monnu 3 kiroc marai nunumunaso anu Petoro nga Yohane yeri Anutuac womonnu enoc. ² Anu ngic mong hanimangang nonggo heremanaunac ifia fingerec, ye Kebuac womonnu nagu mong kpara Nagukereng, ihai wenaha wenaha tofoho emma faigec takefec. Ye ngicngac womonnu engemmama anggec, yenearu ubangerecac wiacac derecgeudeac ifi anggec. ³ Ngic imocngo Petoro nga Yohane yeri womonnu embeso ammaec yeremma ifingoc ubangerecac wiacac derecgeyemerec. ⁴ Derecgeyemeru yereng ye henserioc. Henserima Petorongo yofi edeec, “Ge nerenna!” ⁵ Ifi deu “Yereng wiac mong nembesonga dedape.” ifi negemma kic fima yerenec.

⁶ Yeremmanu Petorongo yofi edeec, “Ni hiedzona kpac nga wiac mocgu fenende, imoc ine gamba mena! Yesu Kristo Nadzaretenc, yeac kpacfu yacma kenna.” ⁷ Ifi dema marifoiau mema miaru imohaingoc hania ubea seriec. ⁸ Seriu kucbiric yacma namma yerigoc womonnu enggec. Emma yeng yu engemmama nga sing kengha amma Kebu dengerrec. ⁹ Kebu dengerema kengha anu ngicngac hafoangoc yeneng hemma degec. ¹⁰ “Yennoc womonggac nagu kpara Nagukereng, ihai hiedzoc derecgeyemmeudeac takefec.” Ifi dema hensima kpidohoma dzonong fede fede anggec.

¹¹ Ngic ye Petoro nga Yohane yerearu kpeketaheu ngicngac homacngo Anutuac womong mana kakasang mong feec, kpara Saromo, imohai yerearu kemma kpedzucnedacma kerectegec anggec. ¹² Ifi anggec Petorongo yenemma ngicngac yofi edeyunuec, “Israe ngicngac, ngeni ngic yomoc hemma kerectegec mi ambisia. Amma ngeni neri mi nerenseribisia. Faka imoc nereac kucac mi fingeccac nga imoc nereng Kebuac kicfu gombunga kecdipeac mi fingeccac. ¹³ Imoc kpahac, kisicfocngina Abrahang nga Isaka amma Yakobo, yeneac Anutu yennoc enac tofoc tofohoa Yesu ngickunenggac kuc kibikperagiagoc miec. Ngeni ine ye ngadehema bangec monnunac ngic Anutu mi negemmi-dae, yenearu faigec. Foracngoc, Piratongo yoara isinggema yungecbesonga desiec. Nga ngeneng ine wagec. ¹⁴ Yenoc ngic kpetiac nga faka dindingac mekecde nga ngeneng ine ye wagec. Amma godzungicngo ngic mong kpeu homeec, ngeni yenoc yungecngemmeudeac serima dema ¹⁵ kekecac enarameme kpegec. Nga Anutungo ye homecfunac megboriu yarec, neni imocac hepuc aning.

¹⁶ Nga neri Yesuac kpac kpacma negensinggedicac ngic yomoc hendae, ye kuc medac. Nga Yesuac kpacfu negen negensinggoc kecdipe, imocac amma ye ngereehomedac. Ngeni

sasawango faka imoc hendae.

¹⁷ Tosofocna, ngeni nga garengfocngina Yesuac hania mi negemma ifi anggec, imoc yaguc negentegecduae. ¹⁸ Foracngoc, Anutungo Messia meisinggeec, yeng kpendzeng kpekecma homeudeac profete sasawa yeneac enacfu yoac faiu degec, imoc sasawa Anutu deecfu fingeccarec. ¹⁹ Imocac ngeni kopocsicngina kpac anudeac ubangina dzigeneu Anutu hoanggebisia. ²⁰ Ifi anggecdeu Anutuac hoannunac kenec kuhagoc haude. Amma bicngoc Messia meisinggemmeec, ye suengemmeude, imoc Yesunoc. ²¹ Ye kurumennu emma kecmanungoc, wiac sasawaac mengec mengere naso hau dzigeneude. Imocac yoac Anutungo bicngoc yombong kpetiac profetefora enacnginau faiu dekperagigec. ²² Mosengo yofi deec,

‘Kebu Anutunginango ngeneac arenunac profete mong ni isoc, ifia meficgengemmeu yeng yoac sasawa deude, imoc negendacbisia. ²³ Anu mongngo profete imocac yoac mi tofhoudeu ye arengnginaunac meickema kpehomebesonga.’ (Dedeseri 18:15,18-19)

²⁴ Naso yomohai faka fingeccac, imoc Samuearunac profete sasawa nangeregec, yeneng bic dekperagigec. ²⁵ Anutungo kisicfocngina yenigoc dzadzahac mema Abrahang yofi edeec,

‘Bangecfocga yeneac arennu ngicngac bangeha bangeha keneheyunudacbade.’ (Fingec fingec 22:18; 26:4)
Ngeni dzadzahac imoc nga profete yeneac yoac maridzoming imoc mekecdae. ²⁶ Ngeneacnoc bic negensima Anutungo medaha sueu mama fingerec, imoc ngeni sasawa kpenggodzuac sinnunac merengngunudacma kenecngunuudeac ifinoc anec.”

4

¹ Petoro nga Yohane yeri ngicngac yoac ifi edeyunuma nammaec womong gareng amma womonggac tebengic enara nga sadukaio yeni yenhafoc yerearu kemma ihai nanggec. ² Nga ngic nanggec yereng yoac edekpou ayemmema Yesu ye enaranina mema homecfunac yarec, imocac yoacsiduc desaheyemmedarec yeni herebu negemma ngaba ayecmegec. ³ Ifi ayecmema mendangyuruma ama bic marai anecac witicamau faiyurugec tacmaec ama wereckenec. ⁴ Anu habutoango Petoro yoac deu negenggec, yenearunac homacngo imoc negensinggema Yesuac habuu torokpegec. Anu ngicngac imoc kpetengina 5 tauseng anec.

⁵ Wereckengau yudangic yeneac tutumangtoaac memba nga enarafocngina amma mitiac negen negengngic, yeni Yerusarennu kpeturanggegec. ⁶ Kpeturanggema womong garengtoa Hanasi nga Kaifa amma Yohane nga Aresande amma womong gareng enara kecdae, yeneac arengfocngina sasawa yenahafoc kpedzucnema tacgec. ⁷ Tacma Petoro nga Yohane meyuru hama kicnginau faiyurugec. Faiyuruma yofi dekpesi ayecmegec, “Ngeri noc kucfu nga meracac kpacfu faka yomoc medaoc?”

⁸ Kpesiyecmegec Petoro ye Tiri Asungo ubeau wakeu yofi edeyunuec, “Enarameme nga Israe garengfocnina deba negenggec. ⁹ Ngeni ngic hanimangang ye dafi ngereedac amma yearu faka gombunga dafi fingecmidac, imohaingoc kpesinecmebau. ¹⁰ Ngeni nga israengic sasawa negenggecdeac yoc yofi deireckeba, ngeneng Yesu Kristo Nadzaretenc mariponnu kpegec homeu Anutungo ye homecfunac megboriu yarec kecde. Nga yeac kpacfu ngic imoc ngereema kicnginau nande.

¹¹ ‘Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec. Nga hoc imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude.’
(*Mitiyegec 118:22*)

¹² Ngic monggaru kpeketahegec yeng kopocsicac ebicfunac naric mi mesiyunuude, komoc kpegecdeac sing mong mi fede, kpac. Bangeha bangeha nenang Yesuac kpacfu kecni yeng kopocsicac ebicfunac mesinunuu komoc kpenide.”

¹³ Anu Petoro nga Yohane yeri kibiyama yadau mong mi tarocngo kengeha kpac enacefacngoc yoc deocac yeni imoc negemma kerectegec anggec. Amma yeri Yesugoc kefoc, imoc yerensigec. ¹⁴ Anu ngic sebia ngereec, yeng yerigoc nanu henggecac yoc merengyecmegecdeac obohogec. ¹⁵ Obahoma tutumangtoaunac ayecmegec sobennu mama nammaec yenaocngoc yoc yofi dema denegeng anggec. ¹⁶ “Nenang ngic yohockang dafi ayecmenideac obohode. Yeri negensinggegecdeac faka kuhagoc yombong meec fingectegeru Yerusarennac ngicngac yeneng siduha bic negendacdau, imocac basic naric mi kpenide. ¹⁷ Nga yoc imoc amasoc kenu negendacbauac yeri Yesuac kpacfu yoc monggoc mi edekpou ayemmeecdeac dekengec ayecmeni.”

¹⁸ Ifi dema kpacyuruma yofi edeyurugec, “Ngeri Yesuac kpac ngic monggoc edekpou mi ayemmebesera.” ¹⁹⁻²⁰ Ifi degec Petoro nga Yohane yereng yoc yofi merengyemmeoc, “Wiac kicninango hening amma kedzacninango negening, imoc basic naric mi kpenide. Ngeni ngenaoc negenghenggec, ngeneac yoc me Anutuac yoc tofohobesonga. Damocngo Anutuac kicfu ngereede?”

²¹ Ifi deec yeni dekengec yoac monggoc ayecmema eng faiyurugec kenoc. Imoc yofiac, faka fingerecac ngicngac sasawa Anutu dengeregec. Imocac aposoro dafi ayemmeso, imocac obohogec. ²² Nga ngic faka kuhagoc sebiau fingeru ngereec, ye ngicyada kifaya 40 feraheecac yeni aposoro eng wayurugec.

²³ Wayurugec Petoro nga Yohane yeri arengfocngira yenearu dzigenema kenoc. Kemma womong gareng enara amma garengfocngina yoac edeyurugec, imocac yoacsiduc edeyunudarec negenggec. ²⁴ Negemma yeni uba mocgu amma Anutu kpacma dengerema yofi degec, “Kuctoa mingina Anutu, ge kurumeng nga bangec amma kondung nga imocac iwai hania hania meficyununec. ²⁵ Geng bicngoc Tiri Asu edena yeng kisicnina amma enac tofoc tofohoga Dawidi, yeac enara meefaina yeng yoac yofi deec,

‘Foracngoc bangeha bangeha ngicngac areng, yeni faka mangana anggecdeac yoac dedzege andae nga ngiha ngiha yeni negen negeng ua mema kpedzongemeandae, imoc mi ngereede. ²⁶ Bangecac ngictau yeni efaigec ngic enara uayoacnginagoc, yeni kpeturanggema KEBU memadae. Nga yeng ngic meisinggema kerecdokungo nadzicmiec, ye ifingoc memagecdeac yoac dedae.’ (Mitiyegec 2:1-2)

²⁷ Geac enac tofoc tofohoga kpetiac, imoc Yesu Kristo nga geng ye kerecdokungo nadzicminec. Nga taong yomohainoc Herode nga Pontio Pirato, yereng bangec monnunac ngic Anutu mi negemmidae, yeneng israe ngicngac yenigoc kpeturanggema ye keracmangang ammigece.

²⁸ Amma waracngoc geangga kucfu nga enacgango denecac sirihau ifi ammidagec. ²⁹ O Kebu, yomoc ine dekengec yoacngina hennegeng amma enac tofoc tofohofocga kuc meficnunuma nanggenununa yoacga kengeha kpac dekperagiyemmebisina. ³⁰ Demina mariga sinena sebiu ngerec ngeree nga negensinggegecdeac faka kuhagoc nga faka mi hehena kpetiac enac tofoc tofohoga Yesu, yeac kpacfu fingeckembeso.”

³¹ Ifi numugec wisickemanu amabangec kpedzucnema tacgec, imoc kpididieu Tiri Asungo ubanginau wakeu Anutuac yoac kengeha kpac ngic enacefac deireckeyemmegec.

³² Yesu negensinggegec, habu imoc yeni uba mocgu amma wiac feyemmeec, imocac neac geac mi dema urecngina mekecgec. ³³ Aposoro yeneng Kebu Yesu homecfunac yarec, siduc imocac hepuc amma kuhagoc dekperagigec. Nga danggunuctoayango sokoyunudacma feec. ³⁴ Yeneac botucnginau mongngo wiac monggac mi obohoec, kpac. Ngicngac sasawa

amabangecnginagoc kecgec, yeni amabangecngina imoc desigec hiedzo kirecgeu ³⁵ Aposoro yenearu faigec. Faigec, yeneng ngic yeni iwaiac obohogeacsoc medereyemmekecgec.

³⁶ Anu ngic mong kefec kpara Yosefe, aposoro yeneng kpara mong Banaba degec, imocac titiha yofi: Demeseri medac. Ye Rewiac arenunac Kipiro nucfu fingerec. ³⁷ Ngic yeng bangeha mong desiu hiedzo kirecgeu aposoro yenearu mekemma faidarec.

5

¹ Anu ngic mong kefec kpara Anania, ye enema Safiragoc bangecngira noboha mong desiec dzo kirecgeec. ² Kirecgeu dzo tosea meickema faiu tarudeac enema edeu negente-geru uba mocgu anoc. Amma toseasac aposoro yenearu mekemma faiec.

³ Faiu Petorongo yofi edeec, “Anania negenna, Satangngo ubagau kemeu geng Tiri Asu ikoc ammima bangecga nobohaac bung tosea herandzina fede. ⁴ Amabangecga noboha fegembeso dema fegembac me desina dzo kirecgeu imocngo ‘ifi me ifi amba’ dema ambang. Ge ubagango tobangguu ifi andang, imoc naric mi ande. Negenec, ge ikoc annec, imoc ngic neni mi anemmenec, kpac. Ge Anutunoc ikoc ammidang.”

⁵ Ifi deu Anania ye yoac imoc negemma imohaingoc todingge makpeu asu heifeec, imoc kpac anu homeec. Anu yeni sasawango faka fingerec, imocac siduha negemma damuyunuu kengectoa anggec. ⁶ Nga ngicmedac yeneng yacma farenga biranggema tofoho kemma tonggogec.

⁷ Tonggomagec aua harebec wisickeu enema ye ewearu faka fingerec, imoc mi negemma haec. ⁸ Hau Petorongo yofi kpesimiec, “Bangec nobohango dzo kirecgedac, imoc-sac me?” kpesimiu yeng deec, “Oc, imocsacnoc.” ⁹ Ifi deu Petorongo yofi edeec, “foracngoc, ngeri Kebuac Asu to-banggeecdeac denegeng amma uba mocgu andaoc. Negenec, ewega tonggoma hadau, yeni nagu ngadeau nandae, mi hereemanu ge ifingoc tofogu kemma tonggogugecde.”

¹⁰ Ifi edemanu ye imohaingoc haniau todingge makpeu asuya ereu homeec. Homeu ngicmedac yeni ama manau emma ye bic homeec, ifi hemma farenga tofoho kemma ewea fec, imocac tegiau tonggogec. ¹¹ Anu kpebung sasawa amma ngicngac sasawa yeneng siducngira negemma damuyunuu kengectoa anggec.

¹² Aposoro yeneng negensinggegecdeac faka kuhagoc nga faka mi hehena, imoc homac ngicngac yenearu megec. Nga Yesuac habu sasawa yeni Anutuac womong mana mong katapa mi kpekpea fec, kpara Saromo, ihai uba mocgu

amma kpeturanggema kecgec.* ¹³ Kpeturanggegec ngicngac yeneng kengec amma yenearu mi torokpegec. Amma yeni sifu ewehelhei ayemmema kecgec. ¹⁴ Ifi anggecac ngicngac homac yeni Kebu negensinggema yenearu kentorokpe anggec Yesuac habu yadie. ¹⁵ Aposoro yeni faka kuhagoc megec henggecac amma yeni hafeigoc fefe nga dzakegoc sinnu yofi dema faiyunugec, “Petorongo kengha anu sifunec ongeango kpahacyunuu hafeingina kpac ambeso.” ¹⁶ Amma Yerusareng taong yerec yerec amabangec hereau tackende, imohacnac ngicngac homac hafeinginagoc amma asu seuhagocngo memanganeyunugec, yeni hesicyunu kenggec ngereedacgec.

¹⁷ Faka ifia fingeru womong garengtoa nga arengfora sadukaio ngichabu, yeneng keracmangang angkecma ¹⁸ aposoro mendangyunuma witicamau faiyunugec. ¹⁹ Faiyunugec tofocnac imohai Kebuac angero mongngo nagu meyemmema hesicyunuu mama yofi edeyunuec. ²⁰ “Ngeni Anutuac womonnu emma namma kecec gboriaac hania ngicngac sasawa edeyunudadacbisia.”

²¹ Ifi edeyunuu negemma ama werec wereckenggac womonnu emma ngicngac edekpou ayemmegec.

Naso imohai womong garengtoango arengforagoc yudangic yeneac tutumangtoa, imocac memba nga israe ngicngac yeneac enaratoa kpcacyunuu hadacma kpeturanggegec. Kpeturanggema aposoro meyunu hagecdeac witicamau yoac faigec kenec. ²² Kenu keracnatang yeni kensikema witicamau hofocyunuma dzigene hama degec, ²³ “Neni kensikema nagu kia seria yombong memea henni gareng yeni nagu nandau. Anu nagu witima emma ngic hofocyunuma ine ngic mong mi hending.” ²⁴ Yoac imoc degec womonggac tebengic enara nga womong gareng enara, yeneng faka fingeccac, imocac obohogec.

²⁵ Ifi ammagec ngic mongngo hama deec, “Negendae, ngic witicamau faiyunudau, yeni womonnu ngicngac kpouyemmema nandae.” ²⁶ Ifi deu tebengic kunengngina yeng keracnatang meyunuu kenggec. Nga ngic yeneng hocngo yenerebauac kengecyunuu aposoro yumeau hesicyunu hagec.

²⁷ Nga yudangic yeneac gamang, imocac memba, tutumannu faiyunugec nammagec womong garengtoango yoac yofi kpesiyemmeec. ²⁸ “Ngeni ngic yeac kpacsiduha ngicngac edekpou mi ayemmegecdeac dederac angemmeing. Nga ngeni ine yoac imoc edekpou ayemmema Yerusarennu monggoc desahedae. Amma ngic imoc yeac sawaac kopocsic, imoc neneac witiu faibeso dedae.”

* 5:12: Imocac onga hafac 615nu nga 617nu fede.

²⁹ Ifi degec Petoro nga aposoro goa yeneng yoac yofi merengyemmegec, “Anutuac yoac wama ngicyoac tofoc tofoho, imoc naric mi ambesonga. ³⁰ Ngeni Yesu maringinango mariponnu kpema kpehomegec kisicfocninaac Anutungo ye homecfunac megboriu yarec. ³¹ Yaru Anutungo meemma enaramemetoanina nga memengerecna amma kasonina gununggeu foiau nande. Nga israengic ngeni ubangina dzigeneu kopocsicngina kpac anudeac ifi anec. ³² Anutungo Tiri Asu enac tofoc tofohofora yemmeande. Nga Tiri Asu nga neni Yesuac siduc imoc nenahafoc dekperagidimbe.”

³³ Yoac ifi edeyunuu wosongina meu aposoro yunuhomegecdeac degec. ³⁴ Ifi degec tutumangnginau farisaiongic mong tarec, kpara Gamarie, ye mitiac negen negengngic nga ngicngac yeneng yeac ewea heikecgec. Yeng deec, “Ngeni ngic yomoc ama sobennu meyunu kemema nammagec.” ³⁵ Ifi deu meyunu kemegec enarameme arengfora yofi edeyunuec, “Israengic, ngeni ngic yomoc haniangina negentegecma faka ayemmebisia. ³⁶ Warac naso mong ngic mong kpara Teuda yengenaoc fingecma deec, ‘Ni ngickunengngina.’ ifi deu ngic 400 isoc yearu kpeketahegec. Nga ye yengena dzikac kima homeu arengfora ticpac tehegec uangina kpac anec. ³⁷ Ye kpac anu takesiac amma kpac oso oso nga oho oho naso megec, naso imohai Gariraia bangecfunac ngic mong kpara Yuda, ye ngic goa herengina miaru yeni ye modacgec. Yuda yengena ifingoc kpegec kpac anu arengfora ticpac tehedacgec.

³⁸ Imocac amma yofi edengunuba negenggec, ngeni ngic yomoc wayunugec kenggec. Yeni uaareng yomoc ngic negen negennu medaeu imoc bic kpac andarude. ³⁹ Nga Anutungo nonggo tacmanu medaeu ngeni mi kpetariyemmegecdeac-soc anggecde. Kecma Anutu ngaba ammibauac.”

⁴⁰ Ifi edeyunuu ireckema aposoro kpacyunugec hagec dzikacngo yunugecdeac edeyunugec. Yunugec wisickeu yeni yoac monggoc Yesuac kpacfu mi dekperagigecdeac dera-cyunuma sueyunugec.

⁴¹ Sueyunugec, yeni naric Yesu kparaac amma gamekpekpe ayemmegec, imocac ubangerecfu tutumannunac mama kenggec. ⁴² Amma yeni wenaha wenaha Anutuac womonnu nga amaya amaya, imohai Yesu ye Messia imocac siduc gombang edekpou ayemmema ua imoc mi wagec.

6

¹ Naso imohai Yesuac habu sokoma kenec. Sokoma kenu nenesemeng wenacsoc mendzicyemmekecma yudan-gic grikyoac dekecgec, yeneac hodzec medadangyunugec.

Ifi anggec, yeni yudangic ama mingina kecgec, yeneac ubakpekpe anggec ² aposoro 12 yeneng Yesuac habu kpa-cyunudacma yofi edeyunugec, “Neni yaka hendzic hendzic ua imoc nanggema Anutuac yoac dede, imocac ua wadacni mau naric mi ngereede. ³ Negen negensinggoc toso-focna, ngeni imocac amma ngic 7 ngenang botucfunac meis-ingyunubisia. Ngic Asungo ubangina wakeu negen negeng nga fakangina gombunga yenengkecdae, ngic fakangina ifia meisingyunubisia. Nga neneng ua imoc yemmeni mebisia. ⁴ Nenaoc ine ua imoc wama nunumu nga Anutuac enacdede ua mekechisina.”

⁵ Yoac ifi degec habutoa yeneng negenggec ngereec. Anu ngic yofiguc meisingyunugec: Stefano, ye negen negensing-toayagoc amma Tiri Asu wake wakea femiec, amma Firipo nga Porokoro amma Nikano, Timong nga Pamena amma Nikorao. Nikorao ye Antiokianac nga ye bangec monnunac ngicngo warac Anutu mi negemmima kecma yudangic yenearu torokpeec. ⁶ Yeni ngic imoc aposoro yeneac hoannu faiyunugec nanggec aposoro yeneng maringina sebinginau faima yeneac amma numugec.

⁷ Anu Anutuac yoacngo Yerusarennu yadima sokoma kenu Yesuac habu yenearu nasoya nasoya torokpeu torokpe fin-geckenec. Fingeckenu Anutuac womong gareng, yenearunac homacngo siduc gombung negensinggema modacgec.

⁸ Stefano ye Anutuac danggunuc nga kuc homac femiec. Imocac amma yeng ngicngac botucnginau kecma Kebu negensinggegecdeac faka kuhagoc nga faka mi hehena homac meec. ⁹ Anu yudangic yeneac kpekpeturang amangina mong kpara Feackecec* degec, yenearunac ngic goango yacma Stefanogoc yoacngina engemmama anec. Ngic imoc yeni Kirene nga Aresandria amaunac amma Kirikia nga Asia bangectoaunac. ¹⁰ Nga Stefano ye Tiri Asuac kucfu yoac negentegecma deu yeni yoac turunga merembesonga osigec.

¹¹ Osima ngic goa fenggeyunugec, yeneng Stefanoac yofi degec, “Ngic ye Mose nga Anutu demanganeyuruu negening.”

¹² Ifi degec ngicngac habutoa amma yudangic enarafocngina nga mitiac negen negengngic, yeneac wosongina miacgec. Miacgec yeni Stefano mema mendanggema yudangic yeneac tutumangtoau mekemma ¹³ ihai ngic ikoha faiyunugec yeneng hepuc amma yofi degec, “Ngic imoc ye nenang-gac ama kpetiac nga dedeseriyoacnina wisic wisickea kpac

* 6:9: Kpekpeturang ama imocac memba yeni warac ebicfu kecgec. Yeni ngickuneng mocgu mocgu yeneac wanac kecgec. Kecma yenaocngoc hiedzo kpeturanggema bummeemema ngic imoc wayunugec.

tatahoc demanganeande.”¹⁴ Yeng yoac yofi deu negening, “Yesu Nadzaretenc, yennoc ama yomoc iriringgema singyoac Mosengo deficgenemmeec, imoc wama yoac gboria heficgenemmeande.”

¹⁵ Nga yudangic sasawa tutumangtoanginau tacgec, yeneng Stefano henserima henggec kicmesuyango angero yeneac siric isoc anec.

7

¹ Womong garengtoango Stefano kpesimiec, “Yoac dedae, imoc fora me?”² Ifi deu Stefanongo yofi deec, “Mangfocna nga sactosofocna, yoac deba negenggec: Kiscinina Abrahang ye Harang taonnu mi kemma Mesopotamia bangecfu kecmanu Anutu kuc nga kibikperagi mingina, yennoc fingecmima yofi edeec,

³ ‘Ge amabangecga nga arengfocga wayunuma neng bangecmong edzacubade, ihai kemma kecbesena.’ (*Fingec fingec 12:1*)

⁴ Anu ye yoac ifi negemma Kardea bangec wama Harang taonnu kemma kefec. Ihai kecmanu mama homeec. Homeu Anutungo bangec ngeni yofinenggac kecdae, Abrahang imohai sueu haec.⁵ Hesicke hama bangec mong mi wamiu tiuenec, imoc kpac yombong. Ye nga bangecfora dengec tigecc enudeac areng kpeyemmeec, imoc nambaraha kpac kecmanu edeec.*⁶ Amma Anutungo yoac mong yofi deec, ‘Esangaboga nga bangecfocga yeni kifa 400 ngic mong yeneac bangecfu kuric kecma enac tofoc tofoho ua mema sisic witiau kecbesandae.’

⁷ Amma yoac mong yofi torokpeec,

‘Enactofoc tofohofocngina meyunugecde, ngic imoc yeni turunga yemmebade nga nambaracfocga faiyunugec bangec yomohai dzigene hama enac tofoc tofoho anemma kecbesandae.’ (*Fingec fingec 15:13-14*)

⁸ Anutungo Abrahang dzadzahac mima sebi tosangina herecgegecdeac† Anutungo Abrahang edeec. Ifi edeecac medaha Isaka kpeficgeu fingecma uameme 8 femanu medahaac sebi tosea herecgeec. Anu Isakango Yakobo kpeficgeec nga Yakobongo kiscifocnina 12 kpeficyunuec.

⁹ Kiscifocnina yeni munangina Yosefe keracmangang ammima Aigita bangecfu faigec ngic goa yeneng bummema mekenggec. Ihai kecmanu Anutungo yegoc kefecac amma¹⁰ kpendzennunac meickema ubangeregcoc kecec heficgemiec. Yeng Yosefe wosoefac ammima negen

* 7:5: Fingec fingec 17:8; 48:4 † 7:8: Sebi tosea, imoc ngicmedac fusacnginaac dumbengaac sebera fede, imoc herecgeandae.

negentegec miu Aigita ngictau Faraongo negen negenga imoc hengngereema yengena amagerec nga aigitangicfora momoc garengyunuma kefudeac ngickuneng faiec.

¹¹ Faiu kecmanu Aigita nga Kanaang bangecfu bodi fingeru ebic kuneng meficgegec. Ifi fingeru kisicfocnina yeni nenesemenggac homema kecgec. ¹² Kecmagec 'Aigita bangecfu semeng fede' ifi degec negemma Yakobongo medacfora sueyunuu ihai kenggec. ¹³ Kecma naso monnu monggoc kenggec Yosefengo dacfora haniaya dekperagiyemmec. Dekperagiyemmeu Faraongo Yosefe yengena nga arengfora haniangina negentegerec. ¹⁴ Ifi anu Yosefengo dacfora edeyunuu kemma mangngina Yakobo nga arengfocngina sasawa bic kpcacyunugec hagec. Nga ngicngac hagec, yeneac kpetengina 75 anec. ¹⁵ Nga Yakobo ye Aigita bangecfu kemma kecma homeec nga medacfora kisicfocnina yeni ifingoc ihaingoc homedacgec. ¹⁶ Homegec farengngina Sikeng amau meyunu hagec. Hama Abrahangngo Sikeng amau Hamoro medacfora yeneanunac bangec mong kicsereac amma siriwa dzo dafigucngo bummeec, imohai tonggoyunugec."

¹⁷ "Anutungo wiac Abrahang miudeac bicngoc deseriec, imoc fora fingerudeac naso wegenemanu Yakobo esangabofora nga bangecfora yeni Aigita bangecfu homac fingecsahe anggec. ¹⁸ Ifi amma kecmagec Aigita ngictau gboria mong fingerec, yeng Yosefeac hania mi negenec. (*Makekeng 1:8*) ¹⁹ Anu ngictau yennoc kisicfocnina meenti memati ayem-mema memanganeyunudarec. Amma yeng yofi edeyunuec, 'Ngeni sabacfocngina wayunugec homedacbisia.'"

²⁰ "Mose ye naso imohai fingeru Anutungo sabac gom-bunga imoc henu ngereec. Nga ye mamaac amau afo harebec kefu garenggegec. ²¹ Ifi amma mekemma ama ngadeau ti-hereema faigec feec. Femanu Farao naroangango meficgema yengena medac isoc mema mekefu yadieci. ²² Yadiu Farao ngicfora yeneng aigitangic yeneac faka nga negen negeng kpoumigecc negentegecma kecma wiac deme anu kuhagoc anec."

²³ "Kecma kifaya 40 anu ye israengic ogofora yenennegeng anudeac ubea efaiu kenec. ²⁴ Kemma aigitangic mongngo israengic mong eng kpeu hemma ogea meficgema turunga meremma aigitangic homemea kpeec. ²⁵ Kpema yofi negenec, 'Ni arengfocna Faraoac mariunac mesiyunubadeac dema Anutungo ua nende, imoc negentegecdae gedang.' Ye ifi negenec anu israe ngicngac yeneng imoc ine mi negentegecgec. ²⁶ Anu wereckengau monggoc kemma israengic yohockang eng eweec meficyuruma demefac ayecmema yofi

edeyuruec, 'Ngihoc waec, ngeri areng mocgungo ewedape, imoc naric kpac.' "

²⁷ "Ifi deu ngic ogea kpeecngo Mose kpefahama yofi deec, 'Mongngo mi nereac desidesingic me gareng faigued. ²⁸ Ge worang aigitangic kpehomedang, ifi isoc ni gedang ifingoc nubeso annec.' (Makekeng 2:14)

²⁹ Ifi deu Mosengo yoc imoc negemma imohaingoc worama Midiang bangecfu kemma kuric kefec. Ihai kecma ngac mema medac yohockang kpeficyuruec."

³⁰ "Anu kifa 40 monggoc kecma Sinai tikiugeng bangec hocsiragocfu kemma kecmanu angero mongngo icbarama susiau gerechorang manau fingeru henec. ³¹ Hemma kpidohoma hentegerudeac kenu Kebuac yoc yofi fingerec, ³² 'Ni kisicfocga yeneac Anutu, Abrahang nga Isaka amma Yakobo, yeneac Anutunoc.' Fingeru Mose ye dzonong fede fede amma kengec kpeu kiwa sufuma ngonducnema nanec. ³³ Nammanu Kebungo yofi edeec, 'Bangec nannec, imoc bangec kpetiac, imocac hanitabega hesina. ³⁴ Ni ngicfocna Aigita bangecfu sisicyunugec kiacudumeng anggec ereu yenenduae. Amma mesiyunubadeac yaguc maduae. Imocac Aigita bangecfu sueguba bic kembesena.' " (Makekeng 3:2-10)

³⁵ "Ngiic yeneng Moseac yoc wama yofi degec, 'Mongngo ge neneac desidesingic me gareng mi faigued, kpac' (Makekeng 2:14)

Anutungo ngic yenoc isaengic yeneac enarameme nga mesi mesingicngina anudeac dema angero sueu gerechorang manau fingecmima ua imoc demiec. ³⁶ Ifi amma Anutungo Mose sueu kemma hesicyunu haec. Ye Aigita bangecfu nga Kondung saccsfu nga bangec kisiu faka mi hehena nga negensingegecdeac faka kuhagoc homac mema kecmanu kifa 40 anec."

³⁷ "Amma Mose yennoc isaengic yofi edeyunuec, 'Anutungo arengfocngina yeneac botucfunac profete mong ni isoc meficgengemmeude.' (Dedeseri 18:15)

³⁸ Amma yengngoc bangec hocsiragocfu kisicfocnina yeneac kpebungoc kpeturanggema kecma Sinai tikiu emma angeroac enacfunac yoc kekehagoc negemma mama ede-nunuec."

³⁹ "Kisicfocnina yeni yengena wama yoara membaickema Aigita bangecfu dzigenegecdeac ubangina suema ⁴⁰ Arong yofi edegec, 'Ge nemuonga mong menemmena nemu imocngo warainemmebeso. Mosengo Aigita bangecfunac hesicnunu haec, ye gedang bic sufuma kpac anec.' (Makekeng 32:1)

⁴¹ Ifi dema naso imohai nemuonga burumaka medaha siric

isoc mema hosuc heimigec. Yeni maringinango onga mema imoc deafehe ammima hoanggegec. ⁴² Ifi anggec Anutungo ngadeyunuma sawau onga hadehade afeheyunugecdeac wayemmeec. Profete yeneac kibiu yoac imocac yofi bic oho ohoya fede,

'Israe mingina, ngeni kifa 40 bangec hocsiragocfu kecma yang hosuc heima me sesegerec goa mong mi ohonenggec, kpac. ⁴³ Ngeni nemu Morokoac kporucedzo tofohokeygec nga nemu Refang, yeac asomeng onga mekecgec. Wiac imocnoc numumigeceac memengere anggecac amma ni Babirong bangec hereau faingunubade.' ” *(Amosi 5:25-27)*

⁴⁴ “Kisicfocnina yeni bangec hocsiragoc, ihai Anutuac kporucedzo megec, imoc Anutungo Mose siriha edzahema derecgemiec, imocac sirihau memea. ⁴⁵ Bedzo imocnoc kisicfocnina Yosuanggo enara meyemmu yei bangecareng goa yeneac bangecfu mehama tacdagec. Tacmagec Anutungo bangecareng kegecmoc, yeni yunukporac ayemmu kisicfocnina yeni bangec tigece enu Anutuac kporucedzo imohaingoc torokpeu torokpe mekengkecmagec Dawidi fingerec.”

⁴⁶ “Anutungo Dawidi wosoefac ammiu yeng Yakoboac Anutu, yeac amawomong mong meficgeudeac numumiec. ⁴⁷ Foracngoc, imoc yengenaoc kpac, Saromongo Anutuac womong memiec. ⁴⁸ Engenatoa yeng ine ngic yeneng womong mong maringo memea, ihai tacyac mi angande. Profete monggo enacyoac yofinoc deec,

⁴⁹ 'Ngictau tatacna imoc kurumeng nga bangec imocngo titiserina, Kebungo ifi dede. Ngeneng amatatacna mong menenggec imoc ine mi ngereeude amma fefe monggac manau tacnegembade, imoc obohode. ⁵⁰ Foracngoc, ni marinango wiace sasawa meficgedarai.' ” *(Yesai 66:1-2)*

⁵¹ “Ngicngac gori goria, ngeni ubakedzacngina fonggo fonggoya, kisicfocngina yeni Tiri Asu deendema ammikecgec, ngeni ifingoc ifi andae. ⁵² Kisicfocngina yeni profete sasawa yunukporac ayemmegec. Profete yeneng dindingac mingina fingerudeac kpefingyoac degec nga ngeneac kisicfocngina yenennoc yenhafoc profete imoc yunugec. Kecma Ngic Dindingac yengena fingeru ngenennoc doc mema ye kpehomegec. ⁵³ Ngeni angeroac enacfunac dedeseriyoac megec nga imoc ine sifu wagec.”

⁵⁴ Stefanongo yoac ifi edeyunuu negemma wosonginau meu yeni herebu kuneng negemma yearubigeng fima enacngina kisaranggema nangengngina manganeec. ⁵⁵ Stefano

ye ine Tiri Asungo ubeau wakeu kurumennu fiu enu Anutuac kuc kibikperagiau Yesu Anutu foiau nanu hemma deec,⁵⁶ “Negendae, ni kurumeng anggeu Ngicac Medacngo Anutu foiau nanu henduae.”⁵⁷ Ifi deu yeni sasawango kpeborongtoa kpema kedzacngina kpefonggema yearu ururunggema kpefahe kpefahe kemma⁵⁸ taong ngadeau kensikema hocngo ukuma heigec. Ifi amma hepucngic yeni ngakpingina herea hesima ngicmedac mong kpara Sauro, yeac haniu guruhegic.

⁵⁹ Guruhema Stefano hocngo heigec yeng yofi dema numec, “O Kebu Yesu, ge ubaongana mena.”⁶⁰ ifi dema fafoc heima arohoma kpacma deec, “Kebu ge kopocsicngina yomoc wayemmena.” ifi dema homeec. Homeu Saurongo faka imocac negenu ngereec.

8

¹ So, naso imohaingoc Yerusarennu kpebung kecgec, yeni hanahema yunukporac ayemmegec. Ayemmegec ticpac tehema Yudaia nga Samaria bangectoau kendacgec aposoro yeneng ine tacgec. ² Amma ngic goa Kebu eweheimima kecgec, yeneng Stefano mema kiasonggongtoa yombong ammima tonggogec. ³ Anu Sauro ye kpebung yunukporac ayemmeudeac amaya amaya emma ngicngac metai ayem-mema witicamau faiyunuec.

⁴ Yesuac habu yeni ticpac tehema kenggecngo ine guruamasoc kecma ngicngac Anutuac enacyoac dekperagiyemmekecgec. ⁵ Ifi ammagec Firipongo samariangic yeneac taonnu sikema Kristoac yoacsiduc dekperagiyemmec. ⁶ Dekperagiyemmema negens-inggegecdeac faka kuhagoc meu hemma kedzac kpema yoara yenahafoc negenggec. ⁷ Imoc yofiac, ye asu seuhagoc homac kisangyunuu ngic hereunac erema arohoma woragec. Amma ye puring hania hania homac mengereyunuec. ⁸ Ifi anu taong imohai ngicngac yeni ubangerec kuneng negenggec.

⁹ Anu taong imohai ngic mong kefec kpara Simong, ye bangecac hadehadegoc ua mekefu samariangichabu yeneng henggec bibiagoc anec. Ye yengenaac negenu engena anec. ¹⁰ Anu engena mamea yeni yenahafoc yeac negenggec engena anu eweheimima yofi dema kecgec, “Anutuac kuc kunengngo yearu fede.” ¹¹ Ye boru mema kerec ayemmeu kpidohoma yearu kpeketahema nasoherec kecgec. ¹² Anu Firipongo Anutuac eucererenggac siduc nga Yesu Kristoac hania deireckeyemmeu ngicngac yenahafoc negens-inggema mitidoku nadzicgec. ¹³ Ifi anggec Simongngo ifingoc Yesu negensinggema doku nadzicma Firipoac hoannu kefec.

Firipongo faka kuhagoc nga faka mi hehena meu Simong ye imoc hemma kpidohoma negen negeng ua homac meec.

¹⁴ Samariangicngac yeni Anutuac yoac negenguba anggec, imocac siduc Yerusarennu aposoro yenearu kenu negenggec. Negemma Petoro nga Yohane sueyuruec kenoc. ¹⁵ Ihai kemema yeni Tiri Asugoc anggecdeac Kebu numumioc. ¹⁶ Tiri Asungo warac yenearu mong mi mamamu yeni Kebu Yesuac kpacfusac mitidoku nadzicgec. ¹⁷ So, aposoro yeri maringirango sebinginau faiec yeni Tiri Asugoc anggec.

¹⁸ Aposoro yeri ngic yeneac sebiu maringira faiec Tiri Asugoc anggec, Simongngo imoc hemma dzo yerearu mehama ¹⁹ yofi edeyuruec, “Ngeri uayoac nga kuc imoc ni ifingoc nenec neng ifingoc ngicsebinginau marina faiba Tiri Asugoc ambisia.”

²⁰ Ifi deu Petorongo yofi edeec, “Anutuac wosoefac imoc hiedzongo bummeso negennecac hiedzogagoc ngerahafoc hofeu kemebesera. ²¹ Anutungo uba ikocga hendeac kuc yomocngo mong mi yafinggumanu entegeng kecnade. ²² Ge manganaga imoc wama ubaga dzigeneu Kebu numumina ubagau songo ikoha dzuacgembac.

²³ Manganaac hodungango ge memanganeguu ngicngac memanganeyununadeac fakango fuseguecnoc.” imoc henduae.

²⁴ Ifi deu Simongngo deec, “Wiac dedapemoc, imoc mi fingecnembeso. Imocac ngeraoc neac amma Kebu numumiec.”

²⁵ Anu aposoro yeri ngicngac Kebuac yoac dekperagima edekpou ayemmema Yerusarennu dzigenebeso dema Samaria guruama tackendesoc siduc gombung dekperagiyemmema kenoc.

²⁶ Kebuac angero mongngo Firipo yofi dema edeec, “Ge efaima sing Yerusarennunac emu Gadza taonnu kemedede, imohai kembesena. Sing imoc kisi fede.” ²⁷ Ifi dema edeu Firipongo efaima kenec. Anu Etiopia bangectoau ngactau mong kefec kpara Kandake, yeac ngickuneng mong* dzofinahaac garengtoa, yeng Yerusarennu Kebu afeheudeac kenegenecfunac ²⁸ dzigenema keretacfu tacma ferecge kemma profete Yesaia, yeac yoackibi osoec. ²⁹ Ifi ammanu Asungo Firipo yofi edeec, “Ge bic keretac edimocac hoangau kenna.”†

³⁰ Ifi deu Firipongo yearu nedzima kemma ngic ye profete Yesaia, yeac yoackibi osou negemma kpesimiec, “Yoa osonec, imocac hania negentegecne me?”

³¹ Kpesimiu deec, “Mongngo mi dekperaginemanu neanaoc naric mi negentegecbade.” Ifi dema Firipo ye keretau

* **8:27:** Ngic imoc ye gbomea meic meickea. † **8:29:** Ge ifingoc Dedeseri 23:1 nga Yesaia 56:3-7 osona. Warac ngic ifia yeni Anutuac hoannu naric mi hagec. Yaguc Tiri Asungo sing gboria meficgenemme.

enu yerahafoc tarecdeac derecgemiec. ³² Yoackibi osoec, imoc yofi,

“Rama mong kpehou anggecdeac mekengandae me ramamedahango dzoea merec merecgenic yearu waickema feande, siriha imocacsoc amma enara mong mi anggeec. ³³ Yeni yoacfu kuha memama yeac yoacac fora mi dema bangecfu kekeha meickegec. Anu yeac esangabofora yeneac kpetengina mongngo oso osoac siriha kpac. Imoc yofiac, Kebuac arengfora yeneng kekeha bangecfunac wangecgec.” (Yesaia 53:7-8)

³⁴ Ifi osoma ngickunengngo Firipo yofi dema kpesimiec, “Profete ye meracac ifi dede, ye yengenaac me ngic monggac?”

³⁵ Kpesimiu Firipongo enara anggema mitikibiac yoac imohacnac torokpema Yesuac siduc gombunggac hania edekpou ammiec.

³⁶ Ifi amma kengkecma doku monnu kensikema ngickunengngo yofi deec, “Henna, doku yoc fede, ge naric mitidoku nadzicnembang me?” ³⁷ Ifi deu Firipongo deec, “Ubaga hafoangoc negensinggenadeu naric ambade.” deu yoac yofi meremmiec, “Yesu Kristo ye Kebuac medac, imoc negensinggeduae.” ³⁸ Ifi dema keretac dzegeu taru Firipo nga ngickuneng yerahafoc dokuu kemema Firipongo doku nadzicmiec. ³⁹ Nga dokuunac eremaec Kebuac Asungo Firipo ioha wangecma kenu ngickunengngo monggoc mi hemma ubangerec negemma kenec. ⁴⁰ Firipongo ine Asodoc taonnu kenu henggec. Amma ihacnac hanahema amea amea siduc gombung dekperagiyemmema kengkecma Kaisarea taonnu mesiec.

9

¹ Sauroac hereu ubagerec kuneng fekefecac Yesuac habu ngaba ayemmema yunumeme amma womong garengtoa yearu kemma yofi edeec, ² “Ngic me ngac Damasko taonnu sing gboria modacdae, yeni meficyunuma meyunuma maringina dedeckema Yerusareng taonnu meyunu habadeac Damasko kpekpeturang amaac enara, yeneac kibi mong ohoma nenna.”

³ Miu ye kemma Damasko mewegenebeso ammanu imohaingoc kurumennunac kperagingo ioha mama neraranggeec. ⁴ Neraranggeu ye bangecfu todingge kpeu fema yoac mong yofi fingeru negenec, “Sauro, Sauro, ge nocac nukporac anemma kecanec?” ⁵ ifi deu Saurongo kpesimiec, “Kebu ge merac?” ifi deu deec, “Nukporac anengkecnec, Yesu ninoc. ⁶ Imocac ge yacma amau kenna! Ihai kecmana dafi ambesonga, imocac yoac edegugecde.”

⁷ Anu ngic yegoc kenggec, yeni yoacngina kpac anu engsac iridzagec amma nanggec. Nocac yeni yoac negenggec amma ngic mong ine mi henggec. ⁸ Nga Saurongo yacma kic fiudeac kpanjang manggung anu ngicfora yeneng mariaua mema Damasko mekenggec. ⁹ Mekenggec ihai uameme harebec kiwa nomaneu tacma nenedoku mong mi neec.

¹⁰ Damasko taonnu ubamereng ngic mong kefec kpara Anania, ye Kebungo ongau finge cmima kparec, "Anania." kparu deec, "Kebu ni yomoc." ¹¹ deu Kebungo yofi edeec, "Ge yacma sing kpara Dindingac deandae, ihai kemma Yudaac amau emma ngic mong kpara Sauro, Tarso taonnunac, ye hofocma meficgebesena. Negenna, ye numuma tacde. ¹² Ye ongau kpefing yofi hendac: Ngic mong kpara Anania, yeng yearu kemma kiwa fiudeac dema maria sebiau faidac."

¹³ Ifi deu deec, "Kebu, ngic yeac homac degec negengan-duae. Ye geac kpetiac arengfocga Yerusarennu megigi noc efea ayemmeande. ¹⁴ Nga yei ifingoc kpacga kpacma den-gereandimbe, neni sasawa witicnunuma menunu kenudeac womong gareng enara yeneng uakibi migec yofinenggac mekecde." ¹⁵ Ifi deu Kebungo yofi edeec, "Ge kenna. Ni ngic yenoc meisinggeba ye siducedena bangec monnunac ngicngac nga ngictaufocngina amma israe medacfora yene-earu kpacsiducna deyadibeso. ¹⁶ Ammanu kpacnaac amma sueba kpendzeng nga ebic hania haniaac witiau kecheso, imoc edzahema kpoumibade."

¹⁷ Ifi deu Anania ye kemma ama dedea, ihai emma Sauroac sebiu maria faima deec, "Tosona Sauro, yacna. Kebu Yesu sinnu finge genec, yennoc suenude. Ge kicga fina Tiri Asungo ubagau wakeudeac haduae." ¹⁸ Ifi demanu ye imohaingoc kiwaunac wiac mong fonoc isoc mau kiwa fima yacma mitidoku nadzirec. ¹⁹ Nadzicma yaka nema seriec.

Sauro ye Yesuac habu Damasko kecgec, yenigoc uameme goa kefec. ²⁰ Kecma imohaingoc yudangic yeneac kpekpeturang amau emma Yesuac hania dekperagiyemmema yofi edeyunuec, "Yesu ye Anutuac medac." ²¹ Ifi edeyunuu yeni negemma kpidohoma yofi degec, "Ngc imocngonoc Yerusareng taonnu kpac imocnoc ewehaihei ammigec megigi ayemmema yei ifingoc wicityunuma womong gareng enara yenearu meyunu kenudeac haec." ²² Ifi degec Saurongo serima yofi deec, "Foracngoc, Yesu ye Messia." Ye imocac hania edzacyunuu yudangic Damasko kecgec, yeni negemma kpidohoma yoara turunga mi merenggec.

²³ Ye uameme homac ifi angkefu yudangic yeneng Sauro kpegecdeac yoac dedzege anggec. ²⁴ Ifi amma yeni kpegecdeac dema oda naguyau hadzing tofocnac

gareng faiyunugec nangkegcec. Yeac dekiric anggec, imoc yengenaaru hau negenec. ²⁵ Anu Sauro yoaraac uba merenggec, yeneng tofocnac ye ufcifu barima oda titingau sing faigec ngadeau kemema kenec.

²⁶ Kemma Yerusarennu kensikema Yesuac habu yenearu torokpeudeac yoara deu yeni sasawango kengec anggec. Nga ye ubamereng fora anec, imoc mi negensinggecec. ²⁷ Anu Banabango Sauro mema aposoro yenearu hesicke kemma yofi edeyunuec, "Kebungo Sauro sinnu fingeemima yoac edeec. Ifi anu ye Damasko taonnu kengeha kpac Yesuac hania dekperagiec." ²⁸ Anu Saurongo yenigoc Yerusarennu tacyac amma yoac kengeha kpac deede ayemmema kengha anec. ²⁹ Amma Kebuac kpacfu serima namma ngic siduc gombung kengeha kpac, enacefac edeyunuec. Edeyunuu yudangicngo grikyoac dekegcec, yenigoc Anutuac enacyoac denegenggac amma yoacngina engemmama anec. Anu ngic imoc yeneng ye kpebeso anggec. ³⁰ Ifi anggec Yesuac habu yeneng imoc negemma Kaisarea taonnu hesicke kemma faigec kengkecma Tarso taonnu kengsikeec.

³¹ Anu kpebung Yudaia nga Gariraia amma Samaria bangecfu kegcec, yenearu ruae fingerec. Fingeru ruaegoc kecma kpetengina kuneng amma sahema Kebu eweheimima ubango hoanggema afehegec. Anu Tiri Asungo ubaebicngina meickeec.

³² Petoro ye amabangec tackende, imoc yerecgema kengkecma Yesuac kpetiac areng* Rida taonnu kegcec, yenearu kemesikeec. ³³ Sikema ihai ngic mong henec, kpapa Ainea, ye puring amma fefeu fekefu kifa 8 bic anec. ³⁴ Nga Petorongo yofi edeec, "Ainea, Yesu Kristongo mengeregudeac yacma fefega geanggaoc mengerena." deu ye imohaingoc yacma nanec. ³⁵ Ifi anu ngicngac Rida taong nga Sarong bangecfunacngo ye hemma ubangina meremma Kebuaru kenggec.

³⁶ Yope taonnu ubamereng ngac mong kefec, kpapa Tabita, kpapa grikyoacfusing Dorkas. Yearu memefiac faka gombunga feecac makpekpea meficyunuma kefec. ³⁷ Anu naso imohai Tabita ye hafei fingeemiu homeec. Homeu yeni farenga kerec nadzicmima amamana monnu meemma faigec feec. ³⁸ Nga Yope imoc Rida taong wegenac tarecac Yesuac habu yeni Petorongo Rida tacde, imoc negemma ngic yohockang sueyurugec yearu kemma yofi desambic am-mima edeoc, "Ge naric nenearu bic habang me?"

* **9:32:** Yesuac kpacfu kopocsic deficgema mengadehedae, yeni Anutuac kicfu kpetiac andae.

³⁹ Deec Petoro ye negemma efaiu yerigoc kenggec. Ken-sikeu fareng feecfu hesicke enggec. Enu ngachodzec sasawa yeni oronggema kiacubamangang anggec. Nga Tabita gbori kecma ngakpikporuc kpebiyemmekefec, imoc edzahedagec. ⁴⁰ Edzahegec Petorongo sueyunuu kemedagec fafoc heima numuec. Numuu wisickeu farenga feecfu dzigenema yofi edeec, “Tabita ge yacna.” deu ye kiwa fima Petoro hemma yacma tarec. ⁴¹ Tacmanu Petorongo mariaiu mema miaru yacma nanec. Nanu Yesuac kpetiac areng amma ngachodzec Tabita gborima yarec, imoc henggecdeac kpacyunuec. Kpacyunuu hagec Tabita yarec, imoc edzacyunuec. ⁴² Nga yeni siduc imoc degec, imocngo Yope taonnu sokoma kenu homacngo Kebu negensinggec. ⁴³ Nga Petorongo ngic mong kpara Simong, yamberec seberameme, yeac amau naso herea isoc tacyac anec.

10

¹ Kaisarea taonnu ngic mong kefec, kpara Konerio. Ye Itaria wasaiareng tosea, yenearunac ngic 100, yeneac kunengngina kefec. ² Ye yengena nga arengfora sasawa, yeneng heregoc Anutuac songo negemma eweheimima kegec. Konerio ye ubangereac wiac homac ngicngac makpekpea yemmekefec amma Anutu wenacsoc numumikefec.

³ Konerio ye 3 kirocac ua memanu Anutuac angero mongngo ongau yearu fingeacma edeec, “Konerio.” ⁴ Ifi deu kpidohoma kengec kpeu kiwango gbong hensermanu deec, “Kebu noc wiac?” deu yeng deec, “Nunumuga nga ubangerecgaac wiac makpekpea yemmeanec, imoc sese isoc Anutuaru enu ye imocac negengngereekede. ⁵ Imocac ge yaguc Yope taonnu ngic sueyununa kemma ngic mong kpara Simong, kpara mong Petoro, ye hesicke habisia. ⁶ Ye yamberec seberameme ngic mong kpara Simong, yeac amau kecede. Anea imoc kondung tegiau tacde.”

⁷ Angerongo yoac imoc edema kenu Konerio ye enac tofoc tofohongic yohockang nga wasaingickereng mong, ngic imoc heitaiyunuma yoac deu negenec. ⁸ Imoc ayemmedacma Yope taonnu sueyunuu kenggec.

⁹ Ngic yeni kengkecma sinnu fegec ama wereckenu monggoc kengkecma ama mewegenebeso ammagec, Petorongo wenac dzongiau numuudeac ama witiau waranda isoc feec, ihai enec.* ¹⁰ Emma yakaac homema deu yaka ohomagec Kebungo kiwa merecgeu faka yofi henec: ¹¹ Kurumeng anggeu wiac mong henec. Imoc kporuc isoc tegia noboc noboc mema

* **10:9:** Israe ngic yeni amangina siriha dafi megec imoc ongau hafac 247nu fede.

bangecfu faigec mama, ifi isoc anec. ¹² Imocac manau yamberec amma nengboudzoc hania hania feec. ¹³ Mamanu yoac mong yofi fingerec, "Petoro ge yacma kpenec anna." ¹⁴ Ifi fingeru Petorongo yofi deec, "Kebu imoc naric kpac, ni wiac wonongagoc nga Kebungo kpaefae, imoc mong mi neai nga naric mi nebade." ¹⁵ Ifi deu atac yohockang anu deec, "Anutungo kpaefae imoc meickede, imocac ge wonongagoc mi dena." ¹⁶ Nga faka imoc fingeru atac harebec anu imohaingoc kporuhagoc kpedziu kurumennu monggoc enec.

¹⁷ Enu Petoro ye onga henec, imocac negengfagung amma tacmanu Konerio ngicfora yeni Yope taonnu sikema Simonggac amaac kpesi kpesi kengkecma odanaguyau namma ¹⁸ kpachofoc amma kpesigec, "Simong kpara mong Petoro, ye ama yei kecede me?" ¹⁹ Nga Petorongo onga henecac negengfagung amma kecmanu Asungo yofi edeec, "Negenec, ngic harebec yeni hama ge hofocgudae. ²⁰ Imocac ge yacma kemema yenigoc kembesonga dema negengyohoc mi ambesena. Ngic imoc yeni neng sueyunuba hadae."

²¹ Ifi deu Petorongo yenearu kemema deec, "Ngic hofocdau ni yomocnoc, ngeni dafiac hadae?" ²² Ifi deu ngic yeneng yofi degec, "Wasaingic gareng Konerio ye Anutu eweheimima faka gombunga modackecde. Nga yudangic sasawa yeni yeac negenggec ngereeande, yenoc angero kpetiac mongngo fingecmima ameau heitaiguma enacgaunac yoac negenudeac edeec." ²³ Ifi degec Petorongo amau heitaiyunuma edoc bedoc ayemmeu fegec.

Fema wereckengau yacma ye nga ngic imoc yeni kembeso anggec Yesuac habuunac goa Yope kecegec, yeni yenhafoc kenggec. ²⁴ Yeni sinnu tofocnac mong fema ama wereckenu yacma kengkecma Kaisarea kensikegec. Konerio ye arengfora amma tosofora heitaiyunuu tomai kecmagec kensikegec. ²⁵ Kemma Petorongo amau embesonga amanu Koneriongo hama hoangau fafoc heima numumiec. ²⁶ Numumiu Petorongo mema miacma yofi edeec, "Yacna ni ngicogogangoc."

²⁷ Ifi denengeng amma ye ama manau emma ngic kpedzucnema tacgec, yenemma yofi edeyunuec. ²⁸ "Ngeni yudangic neneac faka negendae. Neni bangec monnunac ngic ngenigoc ogo nga engemma kekec ifi mi annideac kpaeyoac seria fede. Ni ine ngeni ngic wonongnginagoc dema desusuic mi dengemebadeac Anutungo imoc edeedzacnu anec. ²⁹ Imocacnoc heitainugec haba dema mi obohoai. Anu yoc heitainudae, imocac hania degec negemba."

³⁰ Ifi deu Koneriongo yofi edeec, "Uameme 4 bic wisickemanu marai 3 kirocac ua memanu numubare ngic mong

ngakpia kperagiagocngo nearu fingecma ³¹ yofi edenuc, 'Konerio negenna, Anutungo nunumuga nga ubangerecgaac wiac makpekpea yemmeannec, imocac negengngereede. ³² Imocac ge Yope taonnu ngic sueyununa Simong kpara mong Petoro, ye hesicke habisia. Yeng yamberec seberameme Simong, yeac amau kecde. Amea imoc kondung tegiau tacde.' ³³ Yoac ifi deu ni imocacnoc gereagoc sueyunuba gearu hadau. Hagec geng yoacna negemma hanecac naric ande. Nga Kebungo yoac edeguec, imoc seng dena negenideac Anutuac kicfu nenahafoc kpedzucnema tacdimbe."

³⁴ Ifi deu Petorongo enacefac amma yofi edeyunuec, "Anutungo ngicngac isinnunuma monggac songo negemma mong mi waude, imoc foracngoc negentegecyombonggeduae. ³⁵ Ngic bangeha bangeha eweheimima angammeme dindingac angkecdae, yeneac negenu ngereeande. ³⁶ Foracngoc, Anutungo Yesu Kristo mocgu, ngic sasawa nenang Kebunoc sueu maec. Yeng ruae yoac gombung israe ngicngac nenearu deficgenemmeec, imoc ngeni negendae. ³⁷ Amma Gariraia bangecfu hanahema wiac fingecma Yudaia bangec sokoma kenec, imoc ngeni negendae. Imoc yofi: Yohane ye ngic dokunadzicac yoac edeyunuec. ³⁸ Anu Anutungo Yesu Nadzaretenc kuc nga Tiri Asu faimiu yeng bangec yerecge ma kengha amma ngic meficyunuma mengereyunukefec nga mangana minginaac kucngo ngicngac kekecngina memanganedarec, yeni mengereyunudarec. Anutungo nonggo tacmimanu yeng ua imoc meec.

³⁹ Anu Yesungo yudangic neneac bangecfu nga Yerusarennu ua meec, imoc hennegeng andaring. Ifi amma kecmanu yeni ye mariponnu kpegec homeec. ⁴⁰ Homema femanu wenac harebec anu Anutungo ye megboriu yacma ngicngac fingecyemmeu henggec. ⁴¹ Ngicngac sasawa yenearu mi fingerec, kpac. Anutungo waracngoc siducededefora meisinnunuec, nenearusac fingerec. Ye homecfunac yaru neninoc nenedoku yegoc neing. ⁴² Nga Anutungo ngic yenoc ngic gbori nga homemea angammemenina desiudeac gununggeec, yoac imocac hepuc amma ngichabu gorongina kpema desaheyemmenideac denemmeec. ⁴³ Anu profete sasawa yeneng yeacnoc hepuc amma yoac yofi degec, 'Ye negensinggegecde, yeni yeac kpacfu kopocsicngina kpac anude.' "

⁴⁴ Petoro ye yoac ifi dema nammanungoc negemma tacgec Tiri Asungo yenearu mama ubangina wakeec. ⁴⁵ Wakeu ngic sebi tosangina herec herecgeango Yesu negensinggegec nga Petorogoc kenggec, yeni Tiri Asungo wosoefahaac kuc bangec monnunac ngicngac, yenearu ifingoc faiyemmeu

46 nedzarangyoac dema Anutu dengerema deafehe amigec, yeni imoc negemma kerectegec anggec. Ifi anggec Petorongo yofi deec, 47 “Nenang Tiri Asugoc aning, faka imoc ngic yomoc ifingoc fingeceyemmeu mitidoku naric mi segereyemmebesonga.” 48 Ifi dema yeni Yesu Kristoac kpacfu doku nadzicgecdeac deyemmeec. Nga yenigoc uameme goa tarudeac edegec.

11

1 Aposoro goa nga Yesuac habu Yudaia bangecfu kecgec, yeni bangec monnunac ngicngo Anutuac yoac negenguba anggec, imocac siduc negenggec. 2 Nga Petorongo Yerusarennu dzigene kenu sebi tosangina herec herecgea, yeneng dehou ammima 3 yofi edegec, “Ge nocac sebi tosangina mi herec herecgea, yeneac amau emma yenigoc yaka nedang?”

4 Ifi degec Petorongo faka haniaunacngoc fingeceerec, imoc edeyunuec. 5 “Ni Yope taonnu numuma kecbare kicna merecgeu onga mong yofi henai: Wiac mong kporuc kuneng isocngo tegia noboc noboc menamma kurumennunac nearu faigec maec, ifi isoc anec. 6 Mau hereema kperirickema yofi henai, yamberec kuneng kapia nga goa enacnginagoc amma nengboudzoc hania hania feec. 7 Ifi yenembare nearu kpakpac yofi fingerec, ‘Ge yacma kpenec anna.’ 8 Ifi deu yofi deai, ‘Kebu imoc naric kpac. Ni wiac wonongagoc nga Kebungo wiac mong kpae faiec, imoc enacna mi kpesereecfu mi kpesereude.’ 9 Ifi deba kurumennunac yoac mong fingeru atac yohockang anec, ‘Anutungo kpae imoc meickede, imoc wonongagoc mi debesena.’ 10 Faka imoc fingeru atac harebec anu iwai imoc kporuhagoc monggoc kpedziu kurumennu enec.

11 Anu negenggec, naso imohaingoc Kaisarea taonnunac ngic harebec sueyunugec nearu hama ama kefai, ihai nammaggec 12 Asungo yofi edenuc, ‘Ge yenigoc kembeso dema negengyohoc mi ambesena.’

Ifi deu kemba negen negensinggoc tosofocna 6 yomoc, yeneng modacnugec kemma wasaingicgareng yeac amau ening. 13 Enni yeng yoacsiduc yofi anemmeec, ‘Neac amau angero mongngo fingeceemma yofi edenuc, “Ge Yope amau ngic sueyununa kemma Simong kpara mong Petoro, ye hesicke hagec. 14 Yeng yoac edeguu ge nga arengfocga ngeni yoac imoc negemma hoanggema komoc kpegecde.” ’

15 Anu ni siduc gombang edeyunubare warac nenannu Tiri Asu maec, ifi isocngoc yenearu madac. 16 Ni imoc hemma Kebungo yoac yofi deec, imoc negensiai, ‘Yohane ye doku nadzicngemmeec, yoc ine Tiri Asu nadzicngemmeude.’

17 Nga nenang Kebu Yesu Kristo negensinggemina Anutungo wosoefahaac kuc nemmeec, yeng ine wosoefahaac kuc sir-
iha imocngoc yemmeu ni ifiango Anutu naric mi kpetarim-
ibade.”

18 Petorongo ifi dema edeyunuu yeni negemma ubangina
kuha mau Anutu afehema yofi degec, “Foracngoc, Anutungo
bangec monnunac ngicngac ubangina meremma kekecse-
riac fora anggecdeac ifinoc ande.”

19 Ngicngac yeni Stefano kpema Yesuac habu goa yena-
hafoc yunukporac ayemmegec ticpac tehema goango Foiniki
bangecfu nga Kipiro nucfu amma Antiokia taonnungoc ken-
sikegec. Kemma kecma yudangicsac siduc gombang dekper-
agiyemmegec. 20 Anu Yesuac habu botucnginau ngicn-
gac Kipiro nucfunac nga Kirene bangecfunac kecgec, yeni
Antiokia taonnu hama grikgic yenigoc ifingoc denegeng
amma Kebu Yesuac siduc gombang dekperagiyemmegec.
21 Dekperagiyemmegec Kebungo kuc yemmeu ngicngac habu-
utoa yeni negensinggema ubangina Kebuaru faigec.

22 Imocac yoaciduc kpebung Yerusarennu kecgec, yeneac
kedzacfu kemeu yeni imoc negemma Banaba suegec An-
tiokia amau kenec. 23 Kensikema Anutungo danggunuc uaya
bic meficgeec, ye imoc hemma ubangerec negemma ubang-
inango Kebuaru heiserigecdeac demeejai ayemmeec. 24 Ye
ngic gombunga amma ye ubeau Tiri Asu nga negen negens-
ing wake wakea femiu ngicngac homacngo imoc hemma
Kebuaru torokpegec.

25 Nga Banabango Sauro hofocma meficgeudeac Tarso
kenec. 26 Kemma meficgema hesickeu Antiokia taonnu hama
kpebung yenigoc kifa mocgu kecma ngic homac Anutuac ena-
cyoac edekpou ayemmeec. Nga Antiokia amau hanahema
ngicngo Yesuac habu, yeneac kpac Kristoac ngic deficgeyem-
megec.

27 Naso imohai profetengic goa Yerusarennac Antiokia
taonnu magec. 28 Yenearunac tosongina mong kpara Agabo.
Asungo kpefing edeu yeng yacma bangecsoc boditoa fin-
gerudeac deficgeec. Nga bodi imoc Roma ngictau Sisa Krau-
dio kecmanu naso imohai fingerec. 29 Fingeru Yesuac habu
yeni yoc imoc negemma Yudaia bangecfu negen negens-
ingoc tosofocngina kecgec meficyunugecdeac hiedzo feyem-
meecsoc kpeturangema yenearu faigec kenudeac deserigec.
30 Deserima hiedzo meficgegec, imoc Banaba nga Sauro
yemecgec yeri imoc mekemma Yesuac habu Yerusarennu
enarafocngina kecgec, yeni yemmegec.

12

¹ Naso imohai ngictau Herodengo kpebung kecgec, yene-arunac ngicngac goa yunuma memanganeyunuudeac negemma mendangyunuma witicamau faiyunuec. Ifi ayem-mema ngade yoacfu faiyunuma ngaba ayemmema yunubeso negenec. ² Amma yeng deu Yohane dara Yakobo wasaibeangngo kpehomegec. ³ Ifi anu yudangic yeni songo negenggec nga yeng yenemma ic sogong yisya kpac nene, imocac tacyacnasou deu Petoro ifingoc mendanggema witicamau faigec. ⁴ Ye makekenggac tacyacnaso wisickeu Petoro* yudangic yeneac kicfu yoacfu faiudeac negensima deu witicamau faiec. Faima wasaingic 16 yeneng areng 4 nga 4 hendzicma namma garenggec. ⁵ Ifi anggec Petoro ye witicamau tacmanu kpebung yeni tatahoc Anutuaru numukecgec.

⁶ Anu Herodengo ama wereckenu Petoro yoacfu faiudeac deec, naso imoc wegenemanu tofocnac imohaingoc wasaingic yohockang yereng Petoro seng yohockangngo yerangoc witickema faiec botucngirau feec. Femagec wasai goa yeni nagu ngadeau gareng nanggec. ⁷ Yeni ama manau ifi fegec Kebuac angero mongngo hama ihai nanu amamana imoc kperagidarec. Kperagi angersongo Petoro pandzengau kpeserema midima deec, "Ge bic yacna." demanu seng imohaingoc Petoroac mariaunac fotockema mau ⁸ angersongo deec, "Ge fadangga dzegema hanitabega heina kemeu." Dema angersongo monggoc edeec, "Ngakpiga herea heina kemeu modacnuna." ⁹ Ifi deu Petoronggo yacma angero modacma kenec. Kemma angersongo faka yearu meec, imocac negenu onga isoc anec. ¹⁰ Nga yeri nagu yohockanggac gareng nanggec, imoc feracyunuma kemma aieng nagutoa taonggac kiwaugeng mewegenemaec, imoc yengenaoc anggeu kemeoc. Kemema sinnu kemma angersongo ye ioha aockeec.

¹¹ Ifi anu Petoro ye negen negenga sariu yofi deec, "Yaguc negentegecduae, Kebungo angersongo sueu Herodeac mari-unac nga yudangic yeneac herebuunac mesinude." ¹² Ifi negentegecma kemma Yohane Marekoac nonggea kpara Maria, yeac amau sikeec. Ihai homacngoc kpeturanggema numuma tacgec. ¹³ Tacmagec Petoronggo ama naguyau namma nagu heiu uanaroang mong kpara Rode, yeng imoc negemma mama ¹⁴ Petoronggo yoac deu ubea negemma nagu mi witiwiti, eng sogaima ama manau emma, "Petoro ye hadac nagu nande." dema edeyunuec. ¹⁵ Edeyunuu yeni

* **12:4:** Ge Makekeng nadung 12 nga 13 imohai osoma negentegecna. Ihai tacyac yohockanggac hania dekperackperagia fede.

negemma degec, “Ubaga sufude me?” degec, yeng serima deec, “Fora yombong, yeng nande.” deu yeneng degec, “Imoc angeroyango gedang.”

¹⁶ Nga Petoro ye heimangoc nammanu yeni nagu witima yengena hemma kpidohogec. ¹⁷ Kpidohogec yeng maribarac tuema deracyunudacma Kebungo witicamaunac yungeru maec, imocac yoaciduc ayemmema deec, “Ngeni siducna yomoc Yakobo nga negen negensingoc tosofocnina edeyunuec.” Ifi dema meickema monnu kenec.

¹⁸ Ama wereckenu wasaingic yeni Petoro hofocma degec, “Ye dafiu aockedac?” dema kpidohoma oboc kpoboc yombong anggec ¹⁹ Herodengo meficgegecdeac deu hofocbibiegec. Hofocbibiegec dekpesi ayemmeu kpac anu wasai yeneng nagugareng imoc yunuhomegecdeac desiec. Desiyunuma Yudaia bangec wama Kaisarea kemema kefec.

²⁰ Herodengo Tiro nga Sidonggac ngicngac herebu meficgeyemmekefec. Imoc yofiac, yeni nenesemengngina Herodeac bangecfunac megecac amma yeni kpedzucnema yearu hama ngaba kpac anu ruae fingerudeac kpesimigec. Yeni warac Herodeac ngickereng mong kpara Birasto, ye Herodeac gaufefe amea garenggema kefec, yearu kemma yeng yenigoc kefudeac dengombong ammigec. ²¹ Herodengo yocac imoc negemma imocac turunga merengyemmeudeac naso edeyunuec. Naso imohai ye ngictau ngakpia heima ngictautatahau matacma urecyoacngina edeyunuec. ²² Edeyunuu ngic yeni sasawango horianggemima yofi degec, “Yocac imoc ngicyocac kpac, imoc Anutuac yocac.” ²³ Anu ye Anutu mi afeheecac amma naso imohaingoc Kebuac angerongo Herode kpeu kamango kigec homeec. ²⁴ Homemanu Anutuac yocango yadima kenec.

²⁵ Anu Banaba nga Sauro Yerusarennu sueyurugec, yeri ua imoc medarec wisickeu dzigene Antiokia keneccdeac Yohane kpara mong Mareko hesickeec yenhafoc kenggec.

13

¹ Kpebung Antiokia kecgec, yeneac botucfu profete nga kpoukpou yofingo kecgec: Banaba nga Simong, kpara mong Nige, Rukeo Kirene amaunac nga Sauro amma Manaeng.*

² Anu yeni naso monnu yakasege kecma Kebu afehegecdeac kpedzucnema kecgec Tiri Asungo yocac yofi edeyunuec, “Banaba nga Sauro yeri neac ua meecdeac kpacyuruma ua yemerai, ngeni imoc meecdeac desiyecmegec.” ³ Ifi deu yeni

* **13:1:** Ngickereng Herodeac nonggomama yereng Manaeng heibeging am-mima mekefec yadieci.

yakasege kecma maringina sebingirau faima numukenehe ayecmema faiyurugec kenoc.

⁴ Tiri Asungo ifi dema sueyuruu yeri Sereukia taonnu ke-meoc. Ihai sikema kporucwageu emma kengkecma Kipiro nucfu enoc. ⁵ Emma Sarami taong ihai kemma yudangic yeneac kpekpeturang amangina tackenecsoc, ihai emma Anutuac yoac deireckeyemmekenoc. Kenec Yohanengo yerigoc yenhafoc kecma meficyuruec.

⁶ Anu nuc imohai hanising ferecge kengkecma Pafu amau kenggec. Ihai kensikema yudangic mong bangecac hadehadegoc nga profete ikoha kefec kpara Bara Yesu, ye meficgegec. ⁷ Ngic yeac tosoya kia mong kpara Sergio Pauro. Kia imoc ye negen negengtoayagoc nga Anutuac yoac negembesonga ammiu Banaba nga Sauro kpacyuruec. ⁸ Kpacyuruu Erima, ngic bangecac hadehadegoc,† yeng yereac yoac mefahema kiango Yesu negensingebacac deraheec.

⁹ Ifi anu Tiri Asungo Sauro, kpara mong Pauro ubeau wakeu Erima kiwango hensiserima yofi edeec, ¹⁰ “Mangana minginaac medac, ge Kebuac sing dindingac fekende, imocac ngaba seria amma kecna ubagau ikoc nga manganango wake wakea. Ge Kebuac sing dindingac femanu mengbaringgekecnecc nasoherec ifi kecma faka imoc mi wanec. ¹¹ Imocac yaguc Kebuac kuc gearu fingeru hembesena. Kicga kundung kpeu naso botuc yomoc wenac kperagia mi heheng kecbesena.” Ifi deu imohaingoc wiac hoeng hoeng isocngo kiwa sangoheu kiwa kundung kpeu mariango meang kpeang amma mariaui megecdeac deec. ¹² Faka imoc fingeru kiango hemma Kebuac siduc gombang kpoumigec, imocac negenu engena anec.

¹³ Pauro nga ngicfora yeni Pafu taong wama wageu monggoc emma kengkecma Pamfira bangecfu Perege taonnu kensikegec. Kensikegec Yohanengo ihai wayunuma Yerusarennu dzigeneec. ¹⁴ Dzigeneu yeni Perege wama kengkecma Pisidia bangecfu Antiokia taong waseau, ihai kensikegec. Ihai kecmagec sabata naso anu yeni yudangic yeneac kpekpeturang amau emma tacgec. ¹⁵ Tacgec gareng yeneng Anutuac dedeseriyoac nga profete yeneac yoackibi goa oso wisickema yofi edeyunuec, “Tosohocnina ngereng Anutuac enacyoac mong negendape isoc demeseri anemmeec negenni.”

¹⁶ Ifi degec Paurong yacma waickema tadcacgecdeac maribarac kpouyemmema yofi edeyunuec, “Israengingac,

† **13:8:** Kpac imoc titiha bangecac hadehadegoc.

ngeni nga habu goa Anutu eweheimiandae, ngeni eden-
gunuba negenggec: ¹⁷Israengicngac nenang Anutungo kisic-
focnina meisingyunuu yeni Aigita bangecfu kuric kecma sa-
hegec. Amma ye kuctoayango imohacnac hesicyunu hama
¹⁸bangec kisiu hocsiragocfu faiyunuma yenenggareng ayem-
meec. Yenenggareng amma mebibieyunuma kecmanu kifa
40 wisickeec. ¹⁹Wisickeu yeng Kanaang bangecfu ama-
bangec seweng kpedzongyunuma kisicfocnina bangec imoc
yemmu minginasoc amma kecmagec kifa 450 wisickeec.

²⁰Wisickeu Kanaang bangecfu kecmagec yeng
dedesingic meficyunuu keceremagec profete Samue
fingerec. ²¹'Ngictaunina mong fingeru.' degec Anutungo
Benyaminggac arenunac Kisi medaha kpara Sauro, ye
meficgeyemmu kifa 40 enaramemengina amma kefec.
²²Kecmanu ye meickema ngictaungina Dawidi faiec. Amma
yeac hania yofi dekperagiec, 'Ni Dawidi, Isaiac medac yeac
ubana ngereu ye hengising ammai. Yennoc enac tofoc
tofohona kefude.' ” *(Mitiyegec 89:20; Yesaia 13:14)*

²³"Anu yoac yofi dedea fede, 'Dawidi arengfora yen-
earunac israengicngac nenang kopocsicac ebicfunac mesin-
unuudeac ngic mong fingerude.' Anutungo imoc deser-
inemmeec, imocac fora fingerec nga imoc Yesunoc. ²⁴Anu
Yohanengo ngic botucfu mi fingectegecma kecmanu israeng-
icngac sasawa ubangina dzigeneu mitidoku nadzicgecdeac
edeyunuec. ²⁵Edeyunuma uaya mesiu wisickebeso ammanu
yofi edeyunuec, 'Ngeni ngic negennuandae, ni ye kpac. Ne-
genggec, neac ngadeu hade, ye engenatoa nga ni ifiango yeac
hanitabe witiha yungecba mi ngereeude.'

²⁶Tosofocna, Abrahanggac bangecfora nga habu goa Anutu
eweheimiandae, ngeni yoacna deba negenggec, kopocsicac
ebicfunac mesi mesiac sing fede nga komoc kpeni, yoac
imoc nenannu faiec fede. ²⁷Nga Yerusareng ngic engena
mamea, yeneng Yesu mi hentegecma ye kpegecdeac desigec.
Yoacfu ifi faima desigec nga sabata tatic nasosoc profete
yeneac kpefingyoac osonegeng angandimbe, imoc seriec.
²⁸Foracngoc, yeni Yesuac kopocsic hofocbibinema eng hodz-
inggema Piratoac mariu faigec, yeng desiu kpehomegecdeac
degec. ²⁹Anu mitikibiu yoacsiduha oho ohoya fede, yeni imoc
ammidacma mariponnunac mesima kicsereu mekenggec.
Yeni mekemma kedzebe ngicngo miac miackeau sinegec
emma feec. ³⁰Feu Anutungo ine homecfunac megboriu
yarec. ³¹Yacma ye ngicngac yegoc Gariraiia bangecfunac
Yerusareng taonnu yenhafoc kenggec, yeni uameme homac
fingecyemmeec. Fingecyemmu henggec, yenennoc siducd-
edefora anggec kecdae.

³² Anu Antungo bangecfocnina hanahema wiac yemeudeac deseriyemmeec, ³³ imoc Yesu megboriu nambarac-focngina nenannu fora fingeru imocac siduc gombung eden-gunuandimbe. Imocacnoc Mitiyegec nadung yohockang, imohai yoac yofi oho ohoya fede,

‘Ni yagucnoc megudua. Ge medacna nga ni geac Mangga.’
(*Mitiyegec 2:7*)

³⁴ Yeng Yesu megboriu yarec nga ye ngade homehome nga hoachoe imoc yearu monggoc mi fingerude. Yoac imocac Anutungo yofi deec,

‘Ni Dawidigoc dzahacemeic, imocac fora kenec kenehe kpetiac ngemmebade.’ (Yesia 55:3)

³⁵ Amma Mitiyegec monnu yoac yofi fede,

‘Ge kpetiac ngicga onggongena ye mi hoabeso.’ (*Mitiyegec 16:10*)

³⁶ Dawidiac yofi negendimbe, Anutungo ye ua demiec, imoc ngicfora yenearu mesima homeec. Homeu esangabo-fora faiyunugec, ihaingoc tonggogec hoama kpac anec.
³⁷ Anu Anutungo ngic megboriec, yeng ine hoac hoaea kpac.

³⁸ Tosofocna yofi edengunuba negenggec: Kopocsic dzuac dzuac, imoc ngic yennoc meficgeec, dedekperagi yoac imocngo ngenearu haec. ³⁹ Nga Moseac dedeseriyoacngo kopocsicngina naric mi dzuarec. Nga Yesu negensinggegec kopocsicngina dzuaru kpac anude, imoc ine fede. ⁴⁰ Profete yeneng yoac yofi degec, imoc ngenearu seribacac nono edengunud-uae.

⁴¹ ‘Ngicngac ngeni defagoc angkecdae henggec. Ni naso imohai faka morora meba ngeni imoc hengkipidoc amma hofeu kemegecde. Ngic mongngo edengunuu imoc naric mi negensinggebau.’ ” (*Habakuc 1:5*)

⁴² Ifi deu Pauro nga Banaba yeri kpekpeturang amaunac mamaec ngic yeneng sabata tatac naso monggac yoac imocacngoc edeyunuecdeac derecgeyemecgec. ⁴³ Tutumang wisickeu mama yudangic nga bangec monnunac ngic homacngo yudangic yenearu torokpema kecgec, yeni yenhafocngoc Pauro nga Banaba modacyurugec Anutuac wosoefahaac arennu seria kecgecdeac demeseri ayemmeec.

⁴⁴ Nga sabata tatac nasongina monggoc anu taong imocac ngicngac yeni Anutuac yoac negenggecdeac ebiriango sikegec. ⁴⁵ Sikegec yudangic yeneng yenemma Pauro nga Banaba keracmangang ayecmegec Paurongo yoac deu yeneng yegoc yoacngina engemmama anu yoara kpema desusuic ammigec.

⁴⁶ Ifi anggec Pauro nga Banaba yeri yoac kucgoc kengeha kpac yofi edeyunuoc, “Hanahema yudangic ngeni Anu-tuac yoac dekperagingemmebesonga. Yaguc ngeni nge-naoc wama kekecseriac areng mi ambeso dedaeac neni wangunuma bangec monnunac ngicngac, yenearu kennide.

⁴⁷ Kebungo yofi denemmeec,

‘Neng ge bangec monnunac ngicngac, yeneac kifa faiguba geng ngicngac kopocsicac ebicfunac mesiyununa dema ge ua imoc gamba mekengkecma bangec tegiau mekemma ebicfunac mesiyununa komoc kpegecde.’ ”
(*Yesaia 49:6*)

⁴⁸ Ifi degec bangec monnunac ngicngac, yeneng imoc negemma ubangina ngereeu Kebuac yoacac dedengerec anggec. Nga kekec wisic wisickea kpac, imocac areng anggecdeac Anutungo negengyemmeecsoc, yeni Kebu negensinggegec. ⁴⁹ Nga amabangec ihai Kebuac yoacngo wakema kenec.

⁵⁰ Taong imocac ngac kuneng goa yeni yudangic yenearu torokpema kecgec. Yudangic yeni amagareng nga ngac imoc wosoumeme ayemmema meyunu kemma Pauro nga Banaba yurukporac ayecmema amabangecngina segerema kisangyurugec kenoc. ⁵¹ Kemma fakanginaac amma haningiraunac yube kpefanggeec mau wayunuma Ikoniong taonnu kenoc. ⁵² Nga Yesuac habu yeneac ubau songo kuneng nga Tiri Asu wake wakea fingeeyemme kenec.

14

¹ Yeri Ikoniong taonnu sikema ihai ifingoc yudangic yeneac kpekpeturang amau emma siduc gombung kuhagoc deireckeyemmeoc. Imocac yudangic nga griknigic homacngo Yesu negensinggegec. ² Yudangic goa yeneng ine yoac imoc wama bangec monnunac ngic Anutu mi negensigec, yeni fenggeyunugec negen negensinggoc tosofocnina herebu negengyemmegec. ³ Negengyemmegec yeri serima naso herea taong ihai kecma kengeha kpac Kebuac yoac kuhagoc dekefoc. Ammanu Kebu danggunuhaac yoac meseriudeac yengenaoc nonggo tacyecmemanu yeri negensinggegecdeac faka kuhagoc nga faka mi hehena homac mema kefoc.

⁴ Ifi anec taong imocac ngic tohoma goa yudangic yenearu kenggec nga goa aposoro yerearu kenggec. ⁵ Nga bangec monnunac ngic nga yudangic goa yeni garengfocnginagoc aposoro mangana ayecmema hocngo yereregecdeac yoac dzegegec. ⁶ Dzegegec yeri imoc negemma worama Rikao-nia bangecfu kenoc. Kemma ihai Ristera nga Derebe nga amabangec goa wegenac tarecfu ⁷ siduc gombung dekper-agiymme kenoc.

⁸ Ristera taonnu ngic mong tarec, ye hanihora mangac manganea. Ye nonggo heremanaunac ifia fingeema kenghaya kpac eng takefec. ⁹ Tackefu Paurongo siduc gombung edeyunuu ngic ye negemma tacmanu yearu kic dindingac fima haniaya yofi negenec, “Ngc imoc ye ngerec ngereac negen negensing femidenoc.” ¹⁰ Ifi negemma yoac kuhagoc yofi edeec, “Ge yacma hongngoc nanna.” ifi deu ngic ye poratacke yacma kengha anec.

¹¹ Anu ngic habutoa yeneng Paurongo faka meec, imoc hemma kucgoc kpacma Rikaonia yoacnginau sing yofi degec, “Nemu yeneng ngicsebi mema botucninau magec kecdae.” ¹² Amma yeni Banaba ye nemu mong kpara Dia, ifi degec nga Pauro ye yoac dederecgeac ngic, imocac amma nemu mong kpara Hermes, ifi degec. ¹³ Nga nemu Dia yeac sesememeng-icngo deu yeni burumaka ngiwa goa nga dzundzaring taong tegiau odanaguyau mekemema ngihoc yereac eweheima hosuc heibeso anggec.

¹⁴ Ammagec aposoro yeri imoc negemma ubaebic mema ngakpingira merecgema amangira wama bic habu yeneac botucfu kemma yofi arohooc, ¹⁵ “Yei, ngicngac ngeni noc andae? Neri ngic ngeni isoc, ngeneac siric. Ngeni nemungina kucmama kecdae, yeni ngadeyunuma Anutu kekehagoc mewegenegecdeac siduc gombung dekperagingem-mekecdipe. Yeng wiac sasawa bangecfu nga kurumennu nga kondunnu fedacde, imoc meficgedarec.

¹⁶ Ngicngac warac kecgec, naso imohai bangec monnunac ngicngac negengyemmanu yeni ubanginaac nga kekecnginaac songo hania hania, imocac kpaea mi faiyemmanu yeni keceregec. ¹⁷ Keceregec ihoc bahoc mong mi angemmec, kpac. Ye haniaya negenggecdeac ubangerec angemmema deu kiawenac sawaunac nasoyau fingeckecde. Nga ye nenesemeng nasoyau deu fingeru yakangina homac meficgengemmeu songo witiau kecdae.” ¹⁸ Ngihoc yereng yoac ifi gadzea mema yoac ua ebiriangoc mekecma dekpetari ayemmec yereac hosucheihe i imoc wagec.

¹⁹ Yeri ihai kecmaec yudangic Antiokia nga Ikoniong taonnunac sikema yereac ua desakoigec. Desakoima ngicngac wangecyunugec, yenhafoc Pauro hocngo heigec. Heima negenggec, “Ye bic homedac.” ifi dema ama ngadeau taikemma faigec feec. ²⁰ Femanu Yesuac habu yeneng hama oronggema memidi ammigec gborima yacma amau enec. Nga wereckengau ye Banabagoc Derebe taonnu kenoc.

²¹ Yeri kemma ihai siduc gombung dekperagiyemmec ngic homacngo Yesu negensinggegec. Ifi amma sing kenocfu, ihai monggoc dzigenema Ristera nga Ikoniong

amma Antiokia taonnu tacyac hakefoc. ²² Hakecma amasoc sikema Yesuac habu negen negensingina kpedzucnema kecgecdeac demeseri ayemmema yofi edeyunuoc, “Nenang Anutuac eucererennu ennideac kpendzeng hania hania fingecnemmeu imocac witiau kecbisina.” ²³ Amma kpebung taong mocgu mocgu kecgec, yeneac enarafocngina meisingyunugec. Nga ngicngac Yesu negensinggegec, yeneac amma yakasege amma numuma kenecyunuma Kebuac hoannu faiyunuoc.

²⁴ Nga yeri Pisidia bangec ferecgema kengkecma Pamfiria bangecfu kenoc. ²⁵ Ihai kemma Perege taonnu yoac edeyunuma Ataria taonnu kemeoc. ²⁶ Kemema kporucwageu emma kengkecma Antiokia dzigeneoc. Taong imohainoc Yesuac habu yeni warac Kebuac kenecfu faiyuruma ua deyecmegec, imohai sikema mesioc. ²⁷ Ihai hasikema kpebung kpedzucyunuma Anutungo nonggo tayecmemanu ua sasawa meoc amma bangec monnunac ngicngac, yenearu ua nagu mong meyecmeu Yesu negensinggegec, imoc edeyunudaroc. ²⁸ Amma yeri naso hereangoc Yesuac habu yeneac botucfu kefoc.

15

¹ Yudaia bangecfunac ngic goa yeni Antiokia taonnu kemema Yesuac habu yofi kpouyemmegec, “Ngeni Moseac yoacfu sebi tosangina mi herecgema komoc naric mi kpegecde.” ² Ifi degec Pauro nga Banaba yerigoc yoacngina engemmama anu uba mocgu mi anggec. Ifi angkecma yeni aposoro nga Yerusarennu habu enarafocngina yenigoc yoac imoc dengeregecdeac Pauro nga Banaba amma ngic goa meisingyunuma Yerusarennu sueyunugec kenggec. ³ Nga kpebung yeneng singgac wiac yemmema sueyunugec kenggec. Kemma Foinike nga Samaria bangec kensikema Yesuac habu ihai kecgec, yeni yofi edeyunugec, “Bangec monnunac ngicngac homacngo ubamereng anggec.” Ifi degec, yeni imoc negemma ubangerec kuneng negenggec. ⁴ Nga yeni kengkecma Yerusarennu kensikegec. Kensikema kpebung nga aposoro amma Yerusareng kpebung enarafocngina, yeneng ama heiyemmegec. Heiyemmegec, yeni Anutungo nonggo tacyemmemanu misingua megec fora fingerec, imocac siduc meyemmegec. ⁵ Meyemmegec farisaioc mitiarennunac goango Yesu negensinggegec, yenearunac goa yacma yofi degec, “Bangec monnunac ngic yeni sebi tosangina herecgebesonga amma Moseac dedeseriyoac tofohogecdeac demeseri ayemmebesonga.”

⁶ Ifi degec aposoro nga enara yeni kpedzucnema yoac imoc tembuc denegeng anggec. ⁷ Yoacua mekecma Petorongo yacma yofi deec, “Tosofocna, bangec monnunac ngicngac, yeni neac enacfunac siduc gombung negemma negens-inggegecdeac Anutungo warac nenang botucfunac meisinnuec, imoc negendae. ⁸ Anutu ye uba hehengngo warac Tiri Asu nemmeec, imoc ifingoc bangec monnunac ngicngac, yeneac negenecac Tiri Asu yemmeec. ⁹ Nenang negensinggeing, ifi isoc yeni negensinggegec Anutungo ubangina dzuarec. ¹⁰ Ifi anu ngeni Anutu tobanggema Moseac dedeseri, imocac tofo kuneng Yesuac habu yeneac witiu faibeso dedae, imoc naric mi ande. Bangecfocnina nga esangabofocnina amma nenang imoc tofobiema obohoing. ¹¹ Nga yofi negens-inggedimbe, Kebu Yesungo yudangic nga bangec monnunac ngicngac, neni nenahafoc danggunuha nemmema ebicfunac mesinunuu komoc kpenide.”

¹² Ifi deu habutoa yeni engsac negemma tacgec. Nga Anutungo Pauro nga Banaba nonggo tacyemecmanu ua meoc, imocac siduc meyemmeoc. Yeri bangec monnunac ngicngac, yenearu negensinggegecdeac faka kuhagoc nga faka mi hehena homac meoc, imoc edeyunuoc.

¹³ Siduc meyemmeec wisickeu Yakobongo yoac yofi edeyunuec, “Tosofocna, deba negenggec, ¹⁴ Anutungo hanahema bangec monnunac ngicngac, yenearunac ngicngac meyunuu yeac arengfora anggecdeac sing meficgeec,* imocac yoac Simongngo dekperagiu negending. ¹⁵ Negenni yeac yoacngo profete yeneac yoacgoc socfungoc ande. Negenggec, mitikibiu yoac yofi ohogec fede.

¹⁶ ‘ “Neng ngade kecma dzigenema Dawidiac amabara sesuhau monggoc heigborima meseribade. ¹⁷ Nga ngic toseango Kebu ni kpachofoc anemma meficnugecde amma bangec monnunac ngicngac, yeneng ifingoc arengfocna ambisia.” (Amosi 9:11-12)

¹⁸ Kebu ye bicngoc yoac ifia deereecngo dedenoc.’ ¹⁹ Imocac negengising amma yofi deduae, bangec monnunac ngicngac, yenearunacngo Anutu ubanginango hoanggema kecdae, yeni ebictoa mi yemmebisina. ²⁰ Yofisac deserima kibi ohoyemmebisina, ngicngac yeneng nemunginaac sese dema wiac heiyemmekecdae, wiac wonongagoc ifia wabisia. Yeni serima kecma kaisero mi ambisia nga yamberec fusia sawagoc amma sacac segekecbisia. ²¹ Yeni Moseac yoac bic negendae. Nga imoc esea bicngoc yuda yeneng hanahema taonsoc oshakecgec. Amma imoc yofinenggac ifingoc

* 15:14: Sing imoc Konerioac amau hanahema fingerec.

sabata tatac nasoyau kpekpeturang amanginasoc osonegeng angandae.”

²² Anu aposoro nga kpebunggac enarafocngina amma kpebungtoa, yeni negenggec imoc naric anec. Nga yeneahunac ngic enara yohockang meisinyurugec mong kpara Yuda, yeac kpara mong Basaba, amma Sira. Meisinyuruma yeri Pauro nga Banaba yerigoc yenhafoc Antiokia taonnu kenggecdeac sueyurugec. ²³ Amma yoackibi mong yofi dema ohoma yemmegec kenggec,

“Neni tosofocngina aposoro nga enarango bangec monggac habuunac tosofocnina Antiokia nga Siria amma Kirikia bangecfu kecdae, ngenearu yoackibi yoc faingemmedimbe.

²⁴ Wenacngerec. Neni mi sueyunumina nenearunac ngic goa yeni yenaoc ngenearu hama yoac edengunuma negen negengngina mesufugec negengyohoc anggec, imoc negending. ²⁵ Neni imoc negemma uba mocgu amma ngic yohockang meisinyuruma tosohocnina Banaba nga Pauro yerigoc sueyuruni hadae. ²⁶ Ngic yerinoc Kebunina Yesu Kristo, yeac amma kekecn-gira waoc. ²⁷ Anu ngic imoc meisinyuruding, yeri hama yoac imoc enacfu dekperagingemmeec negembisia. ²⁸ Tiri Asu nga neni nenahafoc ebic goa witinginau mi faingemmenideac negenni ngereede. Ngeni singyoac yomocsac modacgecdeac faingemmeni ngereede: ²⁹ Ngicngac nemunginagoc yeneng nemungina yeneac sese dema yang heiyemmegec, ngeni imoc wama mi nebisia. Ngeni yamberec fusia sawagoc mi nebisia amma sac mi nebisia. Nga kaisero mi ambisia. Ngeni imoc sasawa wadacgec ngereeude.

Imocac ngeni ubangerecgoc kecbisia.”

³⁰ Anu kpebung yeni ngic imocnoc sueyunugec kenggec. Kengkecma yeni Antiokia kemesikema Yesuac habu Antiokia kecgec, yeni kpedzucyunuma yoackibi imoc yemmegec. ³¹ Yemmegec memeseri yoackibi imoc hemma osoma ubangerec negenggec. ³² Amma Yuda nga Sira yeri profete kefocac yoac homac dema Yesuac habu ubangina meefaima demeseri ayammeoc. ³³ Ifi angkefec naso wisickeu Yesuac habu yenearu dzigenebesonga turunga ruae nga kenecyoac ayecmegec kenoc. ³⁴ Nga Sirango ine ihai kecbeso negenec.

³⁵ Pauro nga Banaba yeri Antiokia taonnu uangira monggoc torokpema mekefoc. Mekefec ngic homac yenigoc memefic amma Kebuac yoac ngicngac edekpou ayammemma siduc gombunggac hania dekperagiyemmeec. ³⁶ Kecma Paurongo Banaba yofi edeac, “Nerang monggoc dzigene

kemma taonnu Kebuac yoac dekperagiyemmeic, ihai negen negensingoc tosofocnina dafi kecdae, imoc kemma hengeneng ambisira.” ³⁷ Ifi deu Banabango Yohane Mareko yenahafoc kenggecdeac deec. ³⁸ Nga Mareko ye warac yerigoc kengkecma Pamfiria bangecfu ua wama woraecac amma Paurongo yegoc kenggecdeac negenu mi ngereec. ³⁹ Ifi amma Banabagoc yoacngira engemmama anu wama faiemeoc. Faiemema Banabango Mareko hesickeu kemma kporucwageu emma Kipiro nucfu kenoc. ⁴⁰ Nga Pauro ye Sira meu kembeso deec Yesuac habu yeneng Kebuac danggunucngo ngerearu febeso degec kenoc. ⁴¹ Kemma yeri Siria nga Kirikia bangecfu kengkecma kpebung demeseri ayemekenoc.

16

¹ Pauro ye kengkecma Derebe nga Ristera taonnu kenec. Anu Ristera ihai ubamereng ngic mong kefec, kpara Timoteo. Yeac nonggea yudangac nga ye Yesuac arennu toroc torokpea anu mama ye grikgic. ² Amma Yesuac habu Ristera nga Ikoniong taonnu kegec, yeneng Pauro yofi edegec, “Timoteo ye fakaya gombunga.” ³ Edegec Paurongo yerahafoc keneccdeac edeu naric deec. Anu yudangic bangec imohai kegec, yeneng Timoteo mama ye grikgic, imoc negendacgec. Imocac Paurongo yeneac amma Timoteoac sebi tosea herecgeec. ⁴ Nga yeri amaea amaea kemma aposoro nga Yerusareng habuac enarafocngina singyoac dedzege anggec, imoc tofohogecdeac Yesuac habu edeyunukenoc. ⁵ Ifi amma ua meec kpebung yeneac negen negensing yadieci. Nga wencac bangec monnunac ngicngac, yeneng aposoro yenearu kemma torokpekegec homac anggec.

⁶ Asia bangectoau yoac dekperagiyemmebeso degec Tiri Asungo kpetariyemmu Firigia nga Garatia bangec eng ferecgecma kenggec. ⁷ Kengkecma Misia bangec nga Asia bangec botucngirau namma Bitinia bangecfu kembeso degec Yesuac Asungo kpaheiyemmec. ⁸ Imocac yeni Misia bangec ferahema kengkecma Troa taonnu kemegec. ⁹ Ihai sikema tofocnac imohai Paurongo onga mong yofi henec, Makedoniangic mongngo yearu fingeccma namma desambic ammima yofi edec, “Ge dokutoa ferecgecma Makedonia bangecfu hama meficnunubesena.” ¹⁰ Pauro ye wiac imoc henu Anutungo neni Makedonia bangecfu kemma siduc gombung dekperagiyemmenideac kpacnude, ifi negentegecma Troa wanideac bic efaiing.

¹¹ Efaima kporucwageu emma Troa wama ferecgecma kengkecma Samotrake nucfu kensikeing. Kensikema

wereckengau imohacnac kengkecma Neapori taonnu sikeing. ¹² Sikema ihai wageunac mama hanising kengkecma Firipi taonnu sikeing. Imoc Makedonia bangectoa imocac taongyada. Romangic yeneng warac bangec imoc megec. Anu taong imohai uameme goa kecmi ¹³ sabata naso anu taong odanagu wegenacfu doku mong feec, imohai yofi dema kemeing, “Ngicngac numuandae, yeneac tacyac mong doku tegiau fede me kpac, imoc kemema henni.” Ifi dema kemema ngac kpedzucnema kecmagec meficyunuma matacma yenigoc yoac yoac aning. ¹⁴ Yeneac botucfunac ngac mong Tiatira taonnunac kpara Ridia, ye finacama mingina nga kporuc sacsac faikefec. Ye Anutu eweheimima kefu Kebungo ubea mekperagiu Pauroac yoac kedzac kpema negenec. ¹⁵ Amma ye yengena nga arengfora mitidoku nadzicma yofi derecgenemmec, “Ngeni negennugec ni Kebu fora negensingeanduaeu neac amau erema nigoc tacyac ambisia.” Ifi dema ngombonnunuu ening.

¹⁶ Naso monnu numukegec, imohai monggoc kememina ihai wanac naroang mongngo meficnunuec. Naroang ye yafingagoc kecma ngicngac yeneac kpefingdede kefec. Ifi amma ngic mingingfora hiedzotoa kirecgeyemmekefec.* ¹⁷ Anu yennoc meficnunuma Pauro nga neni modacnunuma kpacma arohoec, “Ngic yomocngo Anutu Engenatoa, yeac enac tofoc tofoho nga kopocsicac ebicfunac mesi mesi amma komoc kpegecdeac sing mong derecgenemmedacgec ngeni sing imohai komoc kpegecde.” ¹⁸ Faka imoc wenacsoc anemkefufu Paurongo imocac modzea tiu sisirema dzigene yafing yofi edeec, “Ni Yesu Kristo yeac kpacfu demekiri amma edeguba, ge ngac hereunac erema kenna.” Ifi deu ye imohaingoc erema kenec.

¹⁹ Kenu ngac mingingfora yeni hiedzongina fingecyem-meande, imoc kpac anu negemma Pauro nga Sira mendangyuruma kpedziyuruma yoacfu faiyurugecdeac kia yeneac amasobennu kenggec. ²⁰ Kemma kia yenearu faiyuruma yofi degec, “Yeri yudangicngo amaninau dzomu meficgema tacyacnina memanganedape. ²¹ Amma faka goa furia romangic nenaoc menideac kpaeyoac dedea fede, imocnoc mema modacdacnideac edenunudape.”

²² Ifi degec ngichabutoango uba mocgu amma herebu negengyecmegec. Negengyecmegec kiango deu ngakpingira kucbiric hesigec. Hesima dzikacngo yurugec. ²³ Dzikacngo homac kperec merecgeyuruma witicamau faiyuruma garengngo nagu seria heima gombunga yombong

* **16:16:** Ngicngo bereckasi bummeandimbe isoc naroang ifi bummegec. Naso imohai yenearu faka ifia feec.

garengyuruudeac edegec. ²⁴ Yoac seria ifia edegecac amma ye witicama mana ungguruha monnu faiyuruma haningira ic hendzic hendzirau faiu kindanggeu feoc.

²⁵ Tofocnac dzongiau Pauro nga Sira yeri Anutu yegec nunumu ammioc. Ammiec witicngic goango kedzac kpema negengyecmegec. ²⁶ Negengyecmemagec, imohaingoc usoctoa kuhagoc meu witicama kpemindaheu naguya bic anggedarec amma ngic sasawa witicngina fotockedarec. ²⁷ Anu witicama garengngo gauunac kpidohoma yacma nagu anggema nandaru hemma, yofi negenec, "Witicngic woradau." ifi negemma wasaibeanga taima ewehomebeso anu ²⁸ Paurongo kungengngoc kpacma deec, "Ge sebiga mi kpena, neni hafoangoc tacdimbe."

²⁹ Ifi deu gareng ye arengfora deu kifa migec ama manau emma dzonong fede fede amma Pauro nga Sira yereac haniu makpema feec. ³⁰ Amma yacma ama manaunac hesicyuru mama kpesiyecmeec, "Ngickunenghocna, ni dafi amma komoc kpebade?" ³¹ Ifi deu yereng yofi edeoc, "Ge nga arengfocga ngeni Kebu Yesu Kristo negensinggegec yeng ebicfunac mesingunuu komoc kpegecde." ³² Ifi dema ye nga arengfora Kebuac yoac edeyunuoc. ³³ Edeyunuec gareng ye yacma tofocnac imohaingoc amau emma kubecngira dzuacsangohe ayecmema deu yengena nga arengfora doku nadzicgec. ³⁴ Nadzicgec wisickeu yengena ama manau faiyuruma deu yaka gombunga mengerema yemecgec neoc. Anu ye nga arengfora yeni Anutuac ngic anggecac ubangina ngereeu sogaigec.

³⁵ Ama wereckenu kia yeneng witicama gareng ngic yohockang yungecyuruudeac keracnatang sueyunugec. ³⁶ Sueyunugec garengngo yoac imoc negemma Pauro yofi edeoc, "Ni fainguruba kenecdeac kia yeneng yoac faigec hade. Imocac ngeri mama kemma ruaegoc kecbesera." ³⁷ Ifi deu Paurongo yofi edeoc, "Neri romangic arennu torokpema kecde, yeni hanianira mi negendacma ngic kicfu eng dzikacngo nuruma witicamau fainurugec. Nga yoc waic waic suenurugecac negendae, imoc naric kpac. Yeni yenaoc hama hesicnurugec kendede."

³⁸ Anu Paurongo yoac ifi deu keracnatang yeni dzigene kemma kia yoac yofi edeyunugec, "Ngic yeri romangic arenunacngo kecdape." Ifi degec yeni siduc imoc negemma damuyunuu kengec amma ³⁹ ngihoc yerearu hama demebanang ayecmema witicamaunac hesicyuru mama amangina wama kenecdeac edeyurugec. ⁴⁰ Ifi edeyurugec yeri witicamaunac mama Ridia yeac amau emma Yesuac habu yenemma demeseri ayemmema kenoc.

17

¹ Pauro nga Sira yeri Amfipori nga Aporonia taong fer-
ecgema Tesaronike taonnu kenoc. Nga ihai yudangic yeneac
kpekpeturang ama mong tarec. ² Nga Paurongo angande, ifi
amma kpekpeturang amanginau emma sabata naso harebec
yenigoc Anutuac yoac denegeng anggec. ³ Ifi amma yoac yofi
dema mitikibiu yoac edzacyunuma deireckeyemmeec, “Mes-
siango kpendzeng kpekecma homema monggoc gborima
yarude, imoc mitikibiu dedea fede. Amma Yesu yennoc Mes-
sia, imoc dekperagikecduae.” ⁴ Ye ifi seria deireckeyem-
meu yudangic goango ireckema Pauro nga Sira, yerearu kpeketa-
hegec. Nga griknigic Anutu eweheimima kecandae nga ngac
kuneng yeni homacngo yerearu torokpegec.

⁵ Anu ngic homacngo siduc gombung negenggec yudangic
yeneng keracmangang ayemmema kpedzaroc sobennu
kemma yarengic kpcacyunugec. Kpcacyunuma taonnu
dzomugerec meficgema Yasonggac amau Pauro nga Sira
taroc, imohai kpedzucnedacgec. Kpedzucnedacma ngihoc
meyuruma ngic yeneac botucfu faiyurubesonga degec.
⁶ Dema hofocyuruma Yasong nga Yesuac habuunac goa
meyunuma amaac enarameme yeneac kicfu kpedziyunuma
kenggec. Imoc yofi dema aro aro kenggec, “Bangeha bangeha
dzomugerec meficgema ngicuba miacyemmeandae, ngic
imongonoc nenearu ifingoc hadau. ⁷ Haec Yasongngo ama
heyemeru tacdape. Yeri Ngictau Sisaac dedeseriyoac kpema
ngictau furia mong kpara Yesu, ye kpanggema dedape.”
⁸ Yeni yoac ifi dema amangic nga enara wosongina megec.
⁹ Ifi anu gareng yeni Yasong nga tosofora ayemmegec
sebingina kaso kpema hiedzo faigec wayunugec kenggec.

¹⁰ Ama toforeu Yesuac habu yeneng imohaingoc Pauro
nga Sira Berea taonnu sueyurugec kenoc. Kemma ihai
yudangic yeneac kpekpeturang amau emma siduc gom-
bung deoc. ¹¹ Deec taong imocac yudangic yeni fakang-
ina nga angammemengina kpacgoc nga Tesaronike ye-
neac faka isoc kpahac, imocac enacyoac ubaefac hafoan-
goc negemma hoanggegec. Amma yoacngira ikoha me fora
dema wenaha wenaha mitikibi osoma deusu anggec. ¹² Ifiac
amma yudangic yenearunac homacngo Yesu negensinggegec
amma griknigic nga griknigac kuneng homacngo yerearu
torokpegec.

¹³ Torokpegec Paurongo Berea taonnu Anutuac yoac
dekperagiu siduc imocngo Tesaronike kenu yudangic
yeneng negenggec. Negemma Berea hama habutoa imoc
demanganema herengina miacgec. ¹⁴ Ifi anggec Yesuac habu
yeneng imohaingoc Pauro kondunnu suegec kemeec. Nga

Sira nga Timoteo yeri ihaingoc kefoc. ¹⁵ Anu ngic yeneng Pauro hesicke kengkecma Ateng taonnu faigec. Faigec yeng Sira nga Timoteo bic haecdeac edeyunuu ngic yeni dzigenegec.

¹⁶ Pauro ye Ateng taonnu yereac tomai kefec. Nga nemuonga wakemangoc tackenggec ye imoc hemma ubahodung kuneng negenec. ¹⁷ Amma ye yudangic yeneac kpekpeturang amau emma yudangic yenang nga griknigic goa yudangic yenearu torokpema kegec, yeni yenhafoc mitiac denegeng anggec. Amma ye ifingoc wenaha wenaha kpedzaroc sobennu kemma ngic tacgec, yenigoc miti denegeng anggec.

¹⁸ Anu taong imohai kekecac hania negen negengngic kegec, kpacngina epikuengic nga stoikengic. Ngic imoc yeneng Paurogoc yoc demereng anggec goango Pauroac yofi degec, “Ngc imoc yennoc yadi yadima yoc debeso ande, imoc mi negendimbe.” ifi degec toseango yofi degec, “Ye nemu furiaac dedekperagi ngic.” Paurongo Yesuac siduc nga homecfunac yacyac, yoc imoc deecac yeni ifi degec. ¹⁹ Ifi dema sobengtoa mong kpara Areopage ihai hesicke emma degec, * “Ge yoc furia denec, imoc naric edenunubesena. ²⁰ Yoc imoc kedzacnina furia, imocac ge haniagoc dena negembeso anemme.” ²¹ Ateng ngic kuric nga ama mingina sasawa, yeni yoacsiduc furia negemma yoc imocsac denegeng amma siduc homac angkegec.

²² Ifi anu Pauro ye Areopage tutumang botucfu namma ngic yofi edeyunuec, “Ateng ngic, ni wiac sasawa hemma haniangina yofi hentegecduae, ngeni nemu hania hania homac ewehiyemmema yeneac faka hania hania mekecdae. ²³ Ni taongnginau kengha amma nemuonngafocngina yenengkecma arata monnu kibi yofi oho ohoya feu henai, ‘Nemu mi hennegeng angana, yec arata.’ Nga nemu imoc mi negemma eweheimiandae, yec hania dekperagingemmeba negenggec.

²⁴ Anutu yennoc bangectoa bangec nga wiac sasawa ihai fede, imoc meficgema witiau wiac sasawa faidarec, yeng bangec nga kurumeng imocac mingina kecde. Ye womong ngic maringo memea, imohai tacyac mi angkecde. ²⁵ Amma wiac mong hoforu ngicngo ua mema meficgeminade, imoc mi fede, kpac. Ye yengenaoc kekec nga asu amma wiac sasawa ngic yemmekecde. ²⁶ Amma ngic mocgu meficgema deu yearunac ngic bangeha bangeha nga habuya habuya fingeceha kegecdeac deec. Amma naso nga kpete, imoc

* **17:19:** Areopage bangec ihai kpekpeturang ama mong fec. Yeni ihai kpeturangema yoc hania hania denegeng angkegec.

yengngoc deyemmeec. ²⁷ Nga ngic yeni yenaoc ubanginango Kebu yengena hofocma meficgeandae, ye imoc negensima ifi anec. Foracngoc, ye hereau kpac, ye ngic nenang botucfu kecde. ²⁸ Nga yennoc kekecninaac hania, nenang yeac kucfu kecma angammeme angkecdimbe. Amma ngeneac negen negengngic goango yofinoc degec, 'Nenang Anutuarunac fingering.'

²⁹ Anu nenang Anutuarunac, imocac amma ngic yeni ubau negemma gol me siriwa me hocngo marikibi meandae, Anutungo ifi isoc ande, imoc mi negensibisia. Anutu ye kuctoa mingina. ³⁰ Ngeni warac wiac imoc mi negentegecgecac Anutungo hemma imocac yoara mi deec. Yaguc ine bangeha bangeha ngicngac sasawa ubangina dzigeneudeac demeseri ayemmekecde. ³¹ Yeng bicngoc naso mong deec, imoc fede. Naso imohai bangeha bangeha ngicngac hanianina desima turunga dindingac merennemmeude. Amma ngic mong ye ua imocnoc meudeac demiec, ye ngic imoc edzacnunuudeac homecfunac megboriu yarec."

³² Anu Pauro ye homecfunac yacyac, imocac yoac deu goango demembaic ammigec nga goango degec, "Yoaac imoc naso monnu dena monggoc negembisina." ³³ Ifi degec Paurongo wayunuma kenec. ³⁴ Anu ngic goango ine Pauroru kpeketahema Yesu negensinggegec. Imoc yenearunac desi desi ngickuneng mong kpara Dionisio, ye Areopageac memba mong nga ngac mong kpara Damari, amma ngicngac goa.

18

¹ Paurongo uaya mesima Ateng wama Korinti taonnu kenec. ² Ihai yudangic mong meficgeec kpara Akpira, ye Ponto bangecfu fingerec. Amma ye enema Prisika yegoc Itaria bangecfu kecmaec ngictau Sisa Kraudiongo yudangicngac Roma taonnu kecgec, yeneac dedeseriyoac dema sueyunuu kendacgec. Imocac yeri Roma wama Korinti taonnu gbori gbori hama kefoc. Anu Paurongo yerearu kenec. ³ Pauro ye seriama memengic nga Akpira ye ua imocngoc mekefecac ye ameau tacyac amma meficgeu yerahafoc hiedzo memeac ua imoc mekefoc. ⁴ Mekecma Paurongo sabata tatac nasosoc yudangic yeneac kpekpeturang amau emma yudangic nga grikgic denegeng ammagec yoac deireckeyemmeec.

⁵ Anu Sira nga Timoteo yeri Makedonia bangecfunac haec Paurongo ua goa wama siduc gombung dedeac hombananga kefec. Amma yudangic yoac deireckeyemmekefec, imoc yofi, "Yesu ye Messianoc." ⁶ Ifi ayemmeu yeni yoara surema

deendema ammigec yeng fakangina wama wambaya kpei-haiu yube mau yofi edeyunuec, “Ngeneac sacngo ngenang orucfu habeso. Nga kopocsicnginaac turunga neac mi anude, imoc ngenang anude. Imocac yaguc wangunuma bangec monnunac ngicngac, yenearu kembade.”

⁷ Paurongo ifi dema yuda yeneac kpekpeturang ama wama ngic mong kpara Titio Yusto, yeac amau emma tacyac anec. Ngic imoc ye Anutu eweheimima kefec nga amea imoc yudangic yeneac kpekpeturang ama tegiau tarec. ⁸ Nga yudangic yeneac kpekpeturang amaac gareng kpara Krispo, ye nga arengfora yeni Yesu negensinggegec. Nga Korinti ngicngac homacngo Kebu negensinggema mitidoku nadzicgec.

⁹ Anu Tofocnac monnu Kebungo Pauro ongau yoac yofi edeac, “Ni nanggegubade, imocac amma kengec amma enackidzic mi ambesena, ge serima kecma enacyoacna debesena. ¹⁰ Neac ngichabutoa taong yomohai kecdaeac ngic yeneng gumeme mi anggecde.” ¹¹ Ifi edeu Paurongo kifa mocgu nga noboha ihai tacma Anutuac yoac ngicngac edekpou ayemmeec.

¹² Gariong ye Akaia bangecfu kiatoa kecmanu yudangic yeni uba mocgu amma Pauro ngaba ammima yoacfu mekenggec. ¹³ Mekemma kiaaru nesunggema yofi edegec, “Ngc yomoc ye dedeseriyoacnina kpeande. Ye sing mong tima Anutu eweheimigecdeac ngic fenggeyunuande.”

¹⁴ Edegec Paurongo enacefac amma yoac debeso ammanu Gariongngo yudangic yofi edeyunuec, “O yudangic, ngic ye kopocsic ebiria meficgebac dede yoacngina naric negembai. ¹⁵ Nga ngeni ine ngenang edekpouyoac nga kpac hania hania amma singngina imocac yoacngina engemmama andeac ngenaoc desibisia. Yoac ifia neng naric mi desibade, imoc neac ua kpahac.” ¹⁶ Ifi dema yoacfunac kisangyunuu magec. ¹⁷ Mama yeni uba mocgu amma kpekpeturang ama imocac gareng Sostene kiaac kicfu kpegec kiango imoc hemma yohoc bahoc anec.

¹⁸ Paurongo Korinti kecma Yesuac habu dekpemac ayem-mema Siria bangecfu kenudeac Kengkereai taonnu kemema wageu enec. Amma Prisika nga Akpira yerigoc yenahafoc kenggec. Kemma ye Anutugoc dedeseri deecac Kengkereai ihai orucdzoea merecgema wedzerec. ¹⁹ Yeni Efeso taonnu sikema Paurongo Akpira nga Prisika wayuruma yudangic yeneac kpekpeturang amau emma yenigoc Anutuac enacyoac denegeng anggec. ²⁰ Amma yudangic yenigoc kefudeac desambic ammigec ye imoc wama yenigoc yoac yofi dedzege anec. ²¹ “Anutungo negennenude isoc ni ngenearu monggoc dzigenebade.” ifi dema Efeso taong wama wageu monggoc

emma kenec. ²² Kengkecma Kaisarea sikema kpebung yenearu emma yenigoc yoac yoac amma Antiokia kemeec.

²³ Paurongo Antiokia imohai naso goau kefec. Kecma taong imoc wama Garatia nga Firigia bangec yerecgema Yesuac habu demeseri ayemmema kenec.

²⁴ Naso imohai Efeso taonnu yudangic mong haec, kpara Aporo. Ye Aresandria taonnu fingecma kibiamatoa mesima mitikibiu yoac oho ohoya fec, imocac hania negentegecdarec. ²⁵ Ye Kebuac enacyoac kpoumigecc negenec. Anu ye Yohaneac dokunadzic, imocac sirihac negenec. Nga ye Yesuac sing gerec gerehagoc tongganangnoc deec.* ²⁶ Ye yudangic yeneac kpekpeturang amau siduc gombung kengeha kpac edeyunuec. Amma ihai siduc gombung deu Prisika nga Akpira yeri yoara negemma hoanggema Anutuac sing gboria tongganang deireckemio.

²⁷ Nga Aporo ye Akaia bangecfu kembeso deu Yesuac habu yeni demeseri ammima Yesuac kpebung edi kecgec, yeneac kibi yofi ohogec, “Ngic yomoc ye ngenearu hau ngeneng ama heimibisia.” ifi ohomigecc mekengkecma ihai sikeec. Sikeu Anutungo ngicngac danggunuha yemmeu Yesu negensingkecgec, yenearu kemma homac meficyunukefec. ²⁸ Ye didiu yombong yoac kucgoc yudangic dedzameyunuma yofi dekperagiec, “Yesu yennoc Messia.” Ye mitikibigoc yoac imoc dema edzacyunuu ubangina kuha maec.

19

¹ Aporo ye Korinti taonnu kecmanu Paurongo sifecfusung ferecge kengkecma Efeso sikema Yesuac habu goa meficyunuma ² kpesiyemmeec, “Ngeni Yesu negensinggema Tiri Asugoc anggec me kpac?” ifi deu yeneng degec, “Kpac, Tiri Asu kecde, siduc ifia mong mi negening.” ³ Ifi degec monggoc kpesiyemmeec, “Anu ngeni noc mitidoku nadzicgecc?” deu yofi degec, “Neni Yohaneac mitidoku nadziring.” ⁴ Ifi degec Paurongo yofi edeyunuec, “Yohanengo ngic ubangina dzigeneudeac doku nadzicyemmema yofi edeyunuec, ‘Ngadenau hama kecde, ngeni ye negensinggebisia.’ ye yoac imoc Yesuac negemma deec.” ⁵ Ngic yeni yoac imoc negemma Kebu Yesuac kpacfu mitidoku nadzicgecc. ⁶ Mitidoku nadzicgecc Paurongo maria sebinginau faiu Tiri Asungo yenearu maec. Mama ubangina wakeu yeni nedzarangyoac nga profeteyoac degec. ⁷ Ngic ifi anggec, yeneac kpetengina 12 isoc anec.

* **18:25:** Ngicngac yeni Yesuac enac tofoc tofoho anggecdeac Anutu Manggac nga Medac amma Tiri Asu yeneac kpacfu dokunadzic monggoc ambisia. Yohaneac dokunadzic imoc soha mi anec, imocac dedea, imoc mi negentegerec.

⁸ Paurongo yudangic yeneac kpekpeturang amau emma kengeha kpac kecma afo harebec siduc gombang dekperagiymmekefec. Amma ye Anutuac eucererenggac hania yenigoc demereng angemema defengge ayemmeec. ⁹ Ifi anu ngic goa yeni ubaseri amma Yesuac sing gombang ngadehema ngicngac habutoa yeneac kicfu imoc demanganegec Paurongo wayunuec. Wayunuma Yesuac habu kpedzucyunuma wenacsoc ngic mong kpara Tirano, yeac kpoukpou amau siduc gombang depou ayemmekefec. ¹⁰ Ye kifa yohockang ifi kecmanu Asia bangectoau yudangic nga griknigic ifingoc Kebuac yoac negendacgec.

¹¹ Nga Anutungo Pauro nonggo tacmimanu faka kiwa morora kuhagoc meec. ¹² Paurongo uakporuc nga kerememe mekefec, ngicngac yeni imoc mema hafeigoc yenearu mekenggec, yeneng imoc kpeserema ngeregec nga asu mangana herenginaunac erema woragec.

¹³ Yudangic goa bangec yerecgema asu mangana yunukporac anggec, yenearunac ngic goango ngicngac asu managanagoc yeneac witiu Yesuac kpac kpacma tobanggema ua yofi mema degec, “Yesu kpacsiduha Paurongo dekperagiande, ge ngic yeac kpacfu worabesena.” ¹⁴ Amma yudangic mong kpara Skewa, ye womong gareng enara kefec nga yeac medacfora 7 yeni ifinoc anggec. ¹⁵ Ifi amma degec asumananganango yoac yofi merengyemmeec, “Yesu negenduae amma Pauro ifingoc negenduae. Anu ngeni merac?” ¹⁶ Ifi dema ngic asu manganagocngo kucgoc yacma wasai mema medac sasawa yunudacma ngakpingina mesuc kpesuc mema sebingina mercegcu yeni sac nadzicma senggang yacma amaunac mama woragec.

¹⁷ Anu Efeso taonnu yudangic nga griknigic yeni imocac siduc negendacma kucngina mau dzonong fede fede anggec. Ifi amma Kebu Yesu afehema dengeregec. ¹⁸ Dengerema ngicngac Yesu negensinggegec, yenearunac homacngo sikema angammemengina mangana angkecgec, imoc nonongkac deficgedacgec. ¹⁹ Deficgegec ngicngac homacngo warac bangecac hadehadegoc faka megec, yeni kibingina kpeturanggema ngic yeneac kicfu faigec gerecfu dzeec.* Kpeturanggema faigec dzeec, kibi imoc ngic 10 yeneng kifa 16 kampani ua mema ua bummegecde, dzo kpetea imocacsoc anec. ²⁰ Nga yeni ifi anggec Kebuac yoacsiducngo kucgoc fingetegecma noboc noboc sokoma kenec.

²¹ Paurongo mising ua imoc mesidacma yofi deec, “Asungo ubanau negen negeng nendeac Makedonia nga Akaia bangec

* **19:19:** Drakma 50 tauseng nande nga drakma mocgu, imoc uameme mocguac uabung.

ferecgema Yerusarennu kemma tacba wisickeu Roma taonnu kembesare.”²² Ifi dema memefihora Timoteo nga Erasto sueyuruu Makedonia bangecfu waraima kenoc. Nga yengena ine Asia bangecfu monggoc kapia torokpema kefec.

²³ Naso imohai Efeso taonnu Yesuac yoacsiducac amma kpeborongtoa fingerec. ²⁴ Imoc yofi: Siritwango marikibimengic mong kefec kpara Demetrio, yeng Atemis nemu womonggac ongea kaptic kaptic siritwango meu enu ngic yeni bummekegec. Bummegec ye nga ua ngic tosofora hiedzo homac kirecgeyemmekefec. ²⁵ Demetrio nga ua ngic tosofora nga marikibimengic sasawa kpedzucyunuma yofi edeyunuec, “Ngcwiac, ngeni uanina imocngo dzofinac meficgenemmeande, imoc negendae.” ²⁶ Nga ngic mong hama kecde kpara Pauro, yeac hania negendae. Ye Efeso amaunac nga Asia bangec goaunac ngic noc efea fenggeyunuma uba mesufu ayemmema yofi edeyunuande, ‘Nemuonga ngicmaringo memea, imoc wiac fora kpahac.’ ²⁷ Yeng ifi anu uanina kuha mabacac nga imocsac kpac. Nemutoanina Atemis yeac womong efaibacac amma Atemis yengena kpacsiduha kuha madacbacac. Anu Asia bangecfunac nga bangec noboc nobocnac ngic yenahafoc eweheimiandae amma siduha dafi kpac anude, imoc obohode.”

²⁸ Demetrio yeng yoac ifi edeyunuu yeni herebu kuneng negemma arohoma yofi degec, “Efeso yeneac Atemis ye engenatoa!” ²⁹ Ifi amma ngic homacngo yenearu torokpema taong wakema dzomu gerehagoc meficgebesonga kpekpeturangsobennu yenahafoc nedzima kendacgec. Amma Makedonianac ngic yohockang Pauro modaroc, kpacngira Gaio nga Aristako, yeri meyuruma kpedziyuru kenggec. ³⁰ Nga Paurongo ifi negemma ngic kpekpeturannu kembeso deu Yesuac habu yeneng segeregec. ³¹ Amma prowinsiatic ngickuneng goa Pauroac toso kegec, yeneng ifingoc kpekpeturang sobennu mi kenudeac dederacyoac yearu faigec kenec.

³² Nga kpekpeturang ihai ngicngac yeneng yoacorong homac anggec yoac sufudarec. Sufudaru goatoango “Hania damocac yei hama nandimbe?” ifi dema obohogec. ³³ Obohoma nammagec yudangic tosongina mong kpara Aresande, ye ngichabutoa botucnginau nammanu deede ammigec yoac dzaeu emma yoac demendzic anudeac ngic maribarac kpouyemmeec. ³⁴ Enu ngic yeneng ye yudangic, ifi hentegecma yenahafoc aua yohockang ferahema arohoma yofi degec, “Efeso yeneac Atemis ye engenatoa.”

³⁵ Ifi angkecmagec Efeso taonggac kibi oho ohongicngo hama yofi edeyunuec, “Ngeni waickema tacdacgec! Efeso

ngicngac ngeni negenggec, Atemistoaninaac ongea nga womonga henggareng angkecdimbe. Amma yeac onga sawaunac maec, imoc bangectoa bangecac ngicngac sasawango negendacdae. ³⁶ Imocac ngeni ubangina mau faka sicsauc mi ambisia. ³⁷ Anu ngic yohockang meyuru hadae, yeri nemuninaac womonnunac wiac mong hamangec mi medaoc me Atemis mi emmidaoc. ³⁸ Demetrio nga ua ngic ogofora yeni ngic monggac negenggec manganedeu ye yoacfu faibisia. Anu yoacfu faifaia, imocac naso fede amma kia kecdae. Ebicngina imoc yenearu mekemma yoacfu faiemebisia. ³⁹ Me ngenang yoac mong fedeu enarameme yeneac kpekpedzucfu mekenggec demengere ambisia.

⁴⁰ Ebicnina yofi fede, ngeni yaguc dzomugerec anggecac amma yoacfu fainunubauac. Dzomugerec meficgegec hania kpacfu ngickuneng hagecde isoc yoacac obohogece." ⁴¹ Kibi oho ohongicngo yoac ifi dema sueyunuu kenggec.

20

¹ Yoac orongtoa kpac anu Paurongo Yesuac habu heitaiyunuu hagec. Hagec dederece ayemmema meseriyunuma maringina mema Makedonia bangecfu kenec. ² Kemma bangec imoc ferecgema Yesuac habu tackenggec, yeneac negen negeng midima demeseriyoac homac ayemmekenec. Kengkecma Grik bangecfu kemma ³ ihai afo harebec kefec. Kecma kondunnu kemema wageusing Siria bangecfu kembeso deu yudangic yeneng ngabayoc dema dekiric anggec ye Makedonia bangecfusing dzigeneudeac negemma kenec. ⁴ Anu ngic yofigucngo sinnu Pauo modackenggec: Piroac medac Sopate Bereanac nga Aristako nga Sekundo yeri Tesaronikenac, amma Gaio Derebenac nga Timoteo nga Tikiko amma Tirofimo, yeri Asia bangec dumbengaunac.* ⁵ Ngic imoc yeneng waraima Troa taonnu tomainina kecgec. ⁶ Tomainina kecmagec neni ine ic sogong yisya kpac nene, imocac tacnegennaso wisickeu Firipinac wage meing. Wage mema wenac 5 kengkecma Troa taonnu kemma ihai uameme 7 kefing.

⁷ Anu neni sondau maung nenideac kpedzucneni Paurongo wereckengau kenudeac negemma Anutuac enacyoac edeyunuma kefec. ⁸ Edeyunukecmanu tofocnac dzongineu amamana wi taring, imohai kifa homac dzeec. ⁹ Anu Paurongo yoacherec deu medac mong kpara Eutiko, ye gauac turic takecma nigeckpeu titing houhouyau ferecgema bangecfu kemema kpema fec. Femanu miacgec homemea anec. Ye ama mana harebec witiau wi, ihacnac makpec.

* **20:4:** Rukango kibi yomoc ohoec, yeng Paurogoc Makedonia bangecfu earoc.

¹⁰ Makpeu Paurongo kemema medac witiau foforahema fema ngicngac yofi edeyunuec, “Medac ye gbori fedeac ngeni kiacma mi ewehomegec.” ¹¹ Ifi dema ama manau emma maung gumecyunuma yenigoc yaka neec. Neu wisickeu yenigoc mitiac denegeng amma kecmanu ama wereckenu wayunuma kenec. ¹² Ngic yeni ine medac gboriu ameau hesicke kemma wosongina nomanau ubangerec negenggec.

¹³ Anu goa neneng Paurogoc Aso taonnu eacnideac sue-nunuu kporuc wageu emma kenni yengena ine hanising haec, yeng areng ifi faiec. ¹⁴ Hama ihai meficnunuma wageu ereu neni nenahafoc kengkecma Mitirene taonnu kensike-ing. ¹⁵ Ihanac kengkecma wereckenu dzintau Kio nucfu kemma kondung ferecgema mitiwocfu Samo nucfu kening. Ihanac seikponoc Mirete taonnu kensikeing. ¹⁶ Paurongo pentekos tatak nasou Yerusarennu bic tarudeac deec. Nga neni Asia bangec dumbengau tacmina naso segebacac Efeso eng ferecge kengkecma Mirete sikeec.

¹⁷ Sikema ihai namma Efeso yoc faiu kenu kpebung enarafocngina hagec. ¹⁸ Hagec Paurongo yoc yofi edeyunuec, “Ni Asia bangecfu hama ngenearu uana dafi hanahema mekefai, imoc haniaunacngoc negenghaandae. ¹⁹ Ni memaemeyombonggema Kebuac enac tofoc tofoho kecbare yudangic yeneng ngaba dekiric anemmagec kiacubahodungoc nga faitobannu kefai. ²⁰ Anu yoc desahengemmema mong mi medadanggeba feec. Nga ngeni ngeregecdeac yoc homac ngicngac amasobengnginau nga amea amea kpoungemmekenai.

²¹ Ni bic seria kpoungemmeba yudangic nga griknigic ubamereng amma Anutuaru kemma Kebunina Yesu negens-inggegecdeac ubana kuha mi mamau dekperagingemmeke-fai. ²² Anu yoc Asungo ubanau derecgenendeac Yerusarennu kenduae. Kema faka mong dafia ihai fingeconude, imoc mi negenghomeduae. ²³ Ni yofisac negenduae, witicama nga kpendzenggo edi tomaina fede, imoc amasoc haba Tiri Asungo deficgenengkecde. ²⁴ Deficgenenu ni ine neanna kekecnaac negemba buma engena mi angande. Ni eng sing derecgenenna timodachadeac anengande. Nga Anutu danggunuhaac siduc gombung desahebadeac Kebu Yesungo denenec, ua imoc mekecma mesibadeac ubana ande.

²⁵ Amma yomoc deba negenggec, ni Kebuac eucerereng-gac yoacsiduc ngicngac botucnginau dekperagingemmeba negengandae, ngeneng ngade kecma kicna monggoc mi henggecde. ²⁶⁻²⁷ Anutungo yoc sasawa derecgenemme-ande, imoc hafoangoc edengunuai, imohacnac wiac mong mi waba feec. Imocac yaguc kedzac hesari angemmeba

negenggec: mongngo ngenearunac sufuudeu kopocsihaac turunga nearu mi feude.

²⁸ Ngeni ngenang garengemema Anutuac kpebung gombunga garengyunudachisia. Ye yengena sacngo bummen-gunuec nga Tiri Asungo kpebung yeneac enara kecgecdeac meisingngunuecac ngeni ramagareng isoc Kebuac kpebung-fora yenenggareng ambisia. ²⁹ Ni yofi negenduae: Ni wan-gunuba katekasi enaragocngo ngenearu hama rama memanganengunubeso anggecde. ³⁰ Amma ngenang botucfunac ngic fingeema yoac fora denggbaringgema Yesuac habu goa utac mengunugecdeac anggecde. ³¹ Ngeni imocac negentegecma efaima kecbisia. Ni kifa harebec hadzing tofocnac kiacubamanganggac nonosaeng tembuc tembuc dema gorongina kpekefai, imoc wagec mi maec, imocac ngeni uana imoc negensima kecbisia.

³² Ni Kebuac mariu faingunuduae amma yeac danggunucyoac gombungau kpedzucngunuma faingunuduae. Imocngo kuc megecdeac meseringunuu ngeni ngicngac kpetiac kekec megec kecdae, yenigoc ngenahafoc maridzoming megecde. ³³ Anu ni ngenigoc kecma hiedzoac dewaidzoc mi angemmema ³⁴ marinango ua meba hiedzo kirecgenemmeu neanna nga ngicfocna iwainina bummeing, ngeni imoc bic negendae. ³⁵ Uana sasawa mekefai, imohai yofi kpoungemmeai: Ngeni makpekpea meficyunugecdeac ua kucgoc mebisia. Kebu Yesungo yoac yofi deec, 'Ge ubangerecfu ogoga wiac mong minade, imocac ubangerec buma kuneng gearu fingerude. Nga ubangerecfu ogogango wiac mong genude, imocac ubangerec buma gearu efea fingerude.' yoac imoc mi nigecongubeso."

³⁶ Paurongo yoac ifi desima yenigoc fafoc heima numuec. ³⁷ Numuu wisickeu negemma kiachodung kiaru yeni hoanggema titikokoc ammigeac. ³⁸ Ye warac yoac mong yofi edeyunuec, "Ngeni kicmesuna monggoc mi henggecde." Imocac yeni ubahodungtoa negemma hesicke kemma wageu faigeac emma kenec.

21

¹ Neni wayunuma kporucwageu emma Ko nucfu kemma wereckengau Rodo nucfu kemma Patara taonnu sikeing. ² Ihai kporucwageu mong Foiniki bangecfu kenudeac efaimanu meficgema ihai emma kening. ³ Kengkecma Kipiro nuc kanaugeng taru hemma ferahadacma Siria bangectoaugeng kengkefec. Nga wagengo Tiro taonnu sikema finac ihai faiudeac kenec. ⁴ Faimanu neni amau emma Yesuac habu meficyunuma yenigoc wenac 7 kefing.

Kecmina Asungo meyunuu yeni Pauroac goroyoac dema Yerusarennu mi kenudeac degec. ⁵ Anu kekeng nasonina wegenu ngicngac nambaracfocnginagoc hesicnunugec nenahafoc taong wama kondung tegiau kemeing. Kemema sangiu fafoc heima numuing. ⁶ Numuni wisickeu marimeme amma wageu emmina yeni amau dzigenegec.

⁷ Tirounac kengkecma Toremai taonnu sikemina wageu kekeng imoc wisickeec. Wisickeu neni Yesuac habu ihai yugucyunuma wenac mocgu yenigoc taring. ⁸ Werekengau kengkecma Kaisarea sikema Yesuac siducedede Firipo meficgeing. Firipo ye memefic ⁷ faiyunugec, yeneac botucfunac. Anu neni yeac amaunoc ening. ⁹ Ye naroangfora neakpac ngacnaroang kegec, yeni Anutungo wosoefac ayemmeu profeteyoac dekegec. ¹⁰ Ihai uameme dafiguc kecmina Yudaia bangecfunac profete mong kpara Agabo, ye nenearu hasikeec. ¹¹ Hasikema Pauroac fadenga mema imocngo yengena hanimaria dzegema yofi deec, “Tiri Asungo yofi dede, ‘Fadeng yomocac mingina ye Yerusarennu kensikeu yudangic yeni yofinoc ammima bangec monnunac ngicngac, yeneac mariu faigecde.’”

¹² Yoac ifi deu neni nga amafora neneng Pauro Yerusarennu mi enudeac desegere ammima edeni ¹³ yeng yofi deec, “Ngeni homac kiacma wosoumeme mi anenggec. Ni Yerusarennu witicfu embade, imocsac kpahac. Ni ifingoc Kebu Yesuac momoc homebadeacnoc efaiduae.” ¹⁴ Yoac edeni mi negenu wama yofi deing, “Kebu negenec, imoc fingecheso.”

¹⁵ Uameme goa wisickeu Yerusarennu ennideac efaiing. ¹⁶ Efaini Kaisareanac Yesuac habuunac goa yeneng hesicnunuma ngic mong kpara Manasong, yeac amaunoc fainunugec. Anu Manasongngo Kipiro nucfu fingerec nga waraima ubamereng anec.

¹⁷ Anu kengkecma Yerusarennu sikenimohacnac negenengensinggoc tosofocnina yeneng ogo anemmema ubangerec negenggec. ¹⁸ Nga wereckengau Paurongo Yakoboac amau hesicnunuu ening. Emma tacmina kpebung yeneac enara yeni hagec. ¹⁹ Hadacgec Paurongo maringina meec. Mema Anutungo nonggo tacmimanu bangec monnunac ngicngac, yenearu misingua meu fora fingerec, imocac yoacsiduc sasawa ayemmec.

²⁰ Paurongo yoacsiduc ayemmeu Anutu afehegec wisickeu Pauro yofi edegec, “Tosonina, ge yudangic tauseng dafiguc ferahema habunoc efeango Yesu negensinggema kecdae. Nga yeni sasawango Moseac dedeseriyoac seria mekecan-dae. ²¹ Anu geac yoacsiduc yofi hau yeni negengkecdae: Ge

yudangic bangec monnu ngicngac, yeneac botucfu kecdae, yeni Moseac yoac wagecdeac amma sabacfocngina yeneac sebi tosangina mi herecgegecdeac deracyunuanneac. Amma yudangic fakanina wagecdeac edeyunuanneac. ²² Amma ngic yeneng geac ifi negengandaeac dafi ambesonga obohode. Ge Yerusarennu hadang, imocac siducnoc negenggecde.

²³ Imocac neni yoac mong edeguni modachesena. Nenearu ngic 4 kecdae, yeni Anutugoc dedeseri anggecac orucdzongina mi merec merecge kecdae. ²⁴ Geng yenearu tahockema faka kpetiac fede, imoc yenigoc modacma hosuc heiheingina bummena orucdzongina merecgema wedzecgec. Ge ifi anna gemma geac yofi negenggecde, 'Yoara hau negening, imoc fora kpac. Ye yengenaoc Moseac dedeseriyoac tofohokecde.' Ge ifi anna yudangic Yesu negensinggedae, yeni geac ngaba mi anggecde. ²⁵ Anu bangec monnunac ngicngacngo Yesu negensinggedae, yeneac warac singyoac deing, imocac yoacsiduc kibi yofisac ohoma bic faiyemmeing, ngicngac yeni nemunginaac sese dema yang heiyemmegec ngeneng imoc wama mi nebisia. Ngeni yamberec fusia sawagoc mi nebisia amma sac wamaguc mi nebisia. Amma ngeni kaisero faka wama imoc mi ambisia."

²⁶ Ifi degec Paurongo yoacngina negemma ngic 4 yenearu tahockeu wereckengau yenhafoc Anutuac womonnu emma faka kpetiac hanahegec, imocac nasoya wisic wisickea amma sesengina faima hosuc tembuc tembucngina heigeccdeac dekperagiyemmegec.

²⁷ Faka kpetiac imocac uameme 7 wisickebeso ammanu Paurongo Anutuac womonnu emma kecmanu Asia bangecfunac yudangic yeni ye hemma ngic ngaba ammima arohogec habutoa wosongina miaru ²⁸ Pauro mendanggema arohogec, "Oe Israengic, ngeni hama meficnunugec meni! Ngic yomocngo bangecsoc kengkecma yudangic nenang nga dedeseriyoacnina amma womonnina, imocac ngaba ambesonga, ngic ifi edeyunukecde. Amma womonninau grikgic hesicyunuma ereu kpetiac amanina yomoc goteng heidae."* ²⁹ Pauro ye Efesonac ngic mong kpara Trofimo yegoc taonnu kengha anec yerenggec, imocac ye womonnu hesickeu yerahafoc endaoc, ifi eng negensima degec. ³⁰ Imocac amafora yeneng arongina negemma yacma gbindindinggema hama kpeturanggedacgec. Kpeturanggemagec ngic goango Pauro mendanggema womonnunac kpedzima magec, imohaingoc nagu heidacgec.

* **21:28:** Anutu womonga gotengagoc hemma ngaba ambacac yeni yoac imoc degec. Bangec monnunac ngic, yeneng ihai naric mi enggec, imoc kpaeagoc.

³¹ Ngabangic yeneng Pauro mema kpehomebeso ammagec Roma wasaingic yeneac garengtoaaru yoc yofi kenu negenec, “Yerusarengngic sasawa yeni yenhafocngoc ngaba sicsauc angemedae.” ³² Yoc ifi negemma imohaingoc wasai engena mamea meemema nedzima habutoa yenearu kemegec. Kemema henggec ngic yeni Pauro kpema kecgec garengtoa nga wasaifora sikegec, yenemma engsac wagec. ³³ Anu wasai garengtoango sikema deu medacfora yeneng Pauro mendanggema seng yohockangngo dzegegec. Dzegegec Pauro ye merac amma noc wiac anec, imocac kpesi kpesi ua meec. ³⁴ Anu ngic yeni arona aroga anggec kpeboronnu yoc hania negenudeac obohoma deu wasai yeneng Pauro mema yenang uaamau dzigene kenggec. ³⁵ Anu Paurongo tireu embeso anu ngic yeneng yerecgema kucgoc igockegecac wasaingic yeneng Pauro mohockema enggec. ³⁶ Ifi anggec ngic habutoango modacyunuma aroho aroho kemma yofi degec, “Ngic ye kpeni kpac ambeso!”

³⁷ Ifi dema Pauro ama manau meembeso ammagec, yeng wasai garengtoa kpesimiec, “Ni naric yoc edegubai me?” deu garengngo deec, “Ge grikyoac negennec? ³⁸ Warac aigitangic mongngo ngaba meficgeudeac godzungic 4 tauseng wangecyunuu bangec kisiu hocsiragocfu kenggec. Ge ngic imoc me mong?” ³⁹ Kpesimiu Paurongo yofi edeec, “Ni yudangic yombong amma Kirikia bangecfu Tarso taong tacde, imohacnac. Ge naric negennenna ngicngac yoc kapia edeyunuba.” ⁴⁰ Ifi deu negemmiu Pauro ye tireu namma ngicngac maribarac kpouyemmu yocngina kpac anu waickema tacgec hebraio yocfusing yofi edeyunuec.

22

¹ “Kunengfocna nga tosofocna, ni neanna hania eden-gunuba negenggec.” ² Anu Paurongo hebraio yocfusing deu negemma ning kpedagec. ³ Nga ye tahockema edeyunuec, “Ni yudangic, Kirikia bangecfu Tarso taonnu fingecma imohai kecma yadai. Kpoukpou Gamarie yeac bageau kecbare yeng kiscifocnina yeneac singyoac sasawa kpounenu negendarai. Amma ngeni yofinenggac faka andae, imoc ifingoc Anutungo negengngereenubeso dema yoc imoc seria yombong mekefai. ⁴ Amma ngicngac momoc sing gboria modagec yunukporac ayemmema witicyunuma witicamau faiyunukecma yunukpebuc ayemmegecdeac deaingoc. ⁵ Womong garengtoa nga yudangic gamangtoangina yeneng neac hepuc naric amma hania ifia dekperagibau. Yenennoc kibi mong ohogec, imocac siriha yofi: Ngicngac sing gboriau modagec ni meficyunuma witicyunuma Yerusarennu

meyunu haanduae. Nga turunga yemmegecdeac tosofocngina Damasko kecandae, yenearu mekembadeac nenggec.

⁶ Ifi dema sing kengkecma wenac dzongiau isoc Damasko ama mewegenebare, imohaingoc kurumennunac kperagitoango gereagoc mama nerarannuec. ⁷ Nerarannuu bangecfu todingge kpe fema yoac mong yofi fingeru negenai, 'Sauro Sauro, ge nocac nukporac anemma kecannec?' ⁸ Ifi negemma yofi deai, 'Kebu ge merac?' Deba yofi edenuc, 'Nukporac angannec, Yesu Nadzaretenc ninoc.' ⁹ Ngic nigoc kecgec, yeni kperagitoa henggec, yoac edenuc imoc ine obohogec. ¹⁰ Obohogec neng kpesiai, 'Kebu, noc wiac ambadeac denennec.' deba Kebungo yofi edenuc, 'Ge yacma Damasko kenna wiac anna dema degecdegena, imoc edegugecde.' ¹¹ Nga kperagitoango kicnau neraranggeu fiba kundung kpeec. Ifi amba ngicfocna yeneng marinau mema Damasko menu kenggec.

¹² Ihai ngic mong kefec kpara Anania, yeng dedeseriyoac henanggema memodacma kefu yudangic taong imohaingoc kecgec, yeni sasawango yeac negenggec ngereec. ¹³ Ngic yennoc nearu wegenac hasikema yofi edenuc, 'Tosona Sauro, ge kicga fitegecna.' ifi deu ihaingoc kicna fitegecma ye henai.

¹⁴ Ifi dema yoac yofi edenuc, 'Kisicfocnina yeneac Anutu, yeng uaya mena dema edeedzacgu anu geng Dindingac mingina hemma yeac enacfunac yoac negennadeac meisingguc. ¹⁵ Ge yeac siducedede amma wiac hennegeng annec, siduc imoc bangecsoc ngic edeyunu kembesena. ¹⁶ Negenec, ge naso mi ukuna! Yacma Yesuac kpac kpacna yeac kpacfu mitidoku nadzicma kopocsicga dzuacna.'

¹⁷ Ifi deu Yerusarennu dzigenema Anutuac womonnu emma numuba kicna merecgeu Kebu henai. ¹⁸ Hembra yoac yofi edenuc, 'Ama yomocac ngicngac yeni geac enacfunac neac siducna negemma wagecde, imocac amma ge Yerusareng wama bic kenna.' ¹⁹ Ifi deu yoac yofi meremmiai, 'Kebu, ge negensingguc, ni witicfu meyunuma kpekpeturangamea amea meyunu emma dzikacngo yunukefai, imoc bic negendae. ²⁰ Amma siducededega Stefano sacgoc homeamea kpegecdeac ngakpingina hesigec garenggebare kpegec negemba ngereec, yeni imoc negendacdae.' ²¹ Ifi deba Kebungo yofi edenuc, 'Kpahac, ni bangec hereau bangec monnunac ngicngac, yenearu sueguba kennadeac ge bic efaima kenna.' "

²² Ngic yeni kedzac kpemagec, Paurongo yudangic wayunuma bangec monnunac ngicngac, yenearu kenudeac warac Anutungo edeac, yoac imoc edeyunuu yeni seriangoc arohogec, "Ngc ifia imoc kekeha kpac ambeso. Ye kefu naric

mi ande.” ²³ Ifi dema arohoma ngatangyunuu ngakpingina herea hesima yube figec enu meuku anggec.

²⁴ Anggec garengtoango deu wasai yeneng Pauro amanginau meenggec. Amma ngic yeni nocac homac arohomic faka negenudeac dzikacngo kpegec kopocsiha deficgeudeac desiyemmeec. ²⁵ Desiyemueu yeni dzikacngo kpegecdeac witicngo mendangge dzegema taigec. Taigec Paurongo enarangina yofi dema kpesimiec, “Ngeni ngic mong romangic yeneac arennu torokpema kecde, ye yoacfu mi faifai manganaac areng desima dzikacngo naric kpegecde me? Imoc singyoacngina kpede.”

²⁶ Ifi deu enaranginango garengtoaaru kemma edeec, “Dafi ambesonga? Ngic ye romangic yeneac arennu torokpeec kecde.” ²⁷ Ifi deu garengtoango Pauroaru kemma kpesimiec, “Dena, ge foracngoc romangic arennu torokpema kecnecc me?” deu Paurongo deec, “Imoc fora ni romangic yeneac arennunac.” ²⁸ Ifi deu yeng deec, “Ni hiedzo homac faiba kirecgenuu romangic anai.” Ifi deu Paurongo deec, “Ni ine fingec fingecna romangic yeneac arennu fingerai.” ²⁹ Ifi deu yeni imohaingoc Pauro faka ammibeso degec, imoc wagec. Wasai garengtoa yeng ine yofi negenec “Pauro ye romangic. Ni ngic ifia witicfu faidua, imoc naric kpac!” Ye ifi negemma kengec kpeec.

³⁰ Wereckengau wasai garengtoango yudangic yeni Pauro hania damocac yoacfu faigec, imocac hania yombong negenudeac womong gareng enara nga yudangic tutumangtoanginaac memba deu sasawa kpedzucnegec. Ammanu Pauro yungecma hesicke kemema kpedzucnegec, yeneac kicfu faiec.

23

¹ Paurongo yudangic tutumangtoanginaac memba yenearu serima yoac yofi edeyunuec, “Tosofocna, deba negenggec, Anutuac kicfu ni kopocsicnaac negengfagunga kpac kecerema yaguc kecduaengoc.” ² Ifi deu womong garengtoa kpara Anania, yeng ngic Pauro yafinggema nanggec, yeni yofi dema edeyunuec, “Ngeni dumbengau kpegec.” ³ Ifi deu Paurongo yofi edeec, “Anutungo guude, ge katapa mangana gbakingo oho ohoya, ifia manau bic dzame dzamea. Ge dedeseriyoacac modacma yoacna isinggema desinnunadeac ua mebesena. Nga imoc wama nugecdeac serima denec, ifi amma dedeseriyoac fede, imoc ferahanec.” ⁴ Ifi deu ngic nanggec, yeneng yofi edegec, “Ge Anutuac womong garengtoa kuha memama yoac ifia mi demina!” ⁵ Ifi degec Paurongo yofi deec, “Tosofocna, ye womong garengtoa kecde, imoc mi

negemma yoac singau mi dedua. Mitikibiu yofi oho ohoya fede,

‘Ge enaramemefocga mi sowecyunubesena.’” (*Makekeng* 22:28)

⁶ Anu enarameme goa yeni sadukaiongic nga goa farisaio arenunac ifingo kegec. Kcemagec Paurongo imoc negemma ubea miacma tutumangtoau yofi edeyunuec, “Tosofocna, ni farisaiongic amma yeneac arenunac fingerai. Nga homecfunac yacyac fingerudeac negensinggema kecma yoac imoc nanggeanduae, imocac yoacfu fainudae.” ⁷ Yoac ifi deu farisaiongic nga sadukaiongic yeni yenaocngoc easiemegec tutumanggina tohoec. ⁸ Nga sadukaiongic yeni deandae, “Homecfunac yacyac nga angero amma bangecac hadehade nga yafing hania hania, imoc mi fede.” Nga farisaiongic yeneng deandae, “Imoc fora fedacde.”

⁹ Amma imocac tutumangnginau orongtoa megec. Mekecma farisaio yeneac habuunac mitiac negen negengngic goa yacma yoac gereagoc yofi degec, “Neni ngic yomocac kopocsic hofocdimbe. Angero me asu mongngo yoac edeefu neni imocac yoac mong mi debisina.” ¹⁰ Dema yoacnginango easiemegec wasai garengtoango Pauro taima merecgebauac kengec kpeu deu wasaingic yeneng kemema Pauro ngic botucnginaunac taimama ua amanginau mekenggec.

¹¹ Mekemma tofocnac imohaingoc Kebungo Pauro fingecmima yofi edeec, “Ge kucga mena, ge yei Yerusarennu neac hepuc amma haniana dekperagiyemmenec, imoc ifingoc Roma taonnu neac hepuc amma haniana dekperagiyem-mebesena.”

¹² Ama wereckenu yudangic goango yoac dedzege amma yenaocngoc dedeseri seria yofi degec, “Nenang nenedoku segekecma Pauro kpehomemaguc nenedoku nebisina.”

¹³ Ngic yeni uba mocgu amma yoac imoc dedzege anggec, yeneac kpetengina 40 ferahaec. ¹⁴ Ngabangic yenennoc womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yenearu kemma deficgeyemmema yofi edeyunuec, “Neni nenedoku segekecma Pauro kpehomemaguc nenedoku nenide, yoac imoc deseriding. ¹⁵ Imocac ngeni tutumangtoaac memba yenigoc wasai garengtoaarau yoac yofi faigec kembeso, ‘Ge Pauro neneac tutumannu suena hau yoara monggoc dehomebisina.’ Anu yoacngina negemma ifi anu nenang sinnu sufuma Pauro mema kpehomenide.”

¹⁶ Ifi degec Pauro deuyango yareyoac imoc negemma wasaiamau emma aniha edeec. ¹⁷ Edeu Paurongo wasai yeneac enara mong kpacma yofi edeec, “Ge medac yomoc wa-

saigarengtoaaru hesicke kenna. Yeng yoac mong edeude.”
¹⁸ Ifi deu ngic yeng medac imoc wasai garengtoaaru hesicke kemma yofi edeec, “Witicngic Pauro yeng kpacnuma edenuu medac yomoc yoac edeguudeac hesicke haduae.”

¹⁹ Ifi dema edeu garengtoango medac mariauu mema hedzi-hau meicke kemma tembungira tacma kpesimiec, “Ge noc yoac mehanec, dena negemba.” ²⁰ Kpesimiu medacngo yofi edeec, “Yudangic yeni gearu yoac faigec haudeac denegeng andau. Nga geng Pauro tutumangnginau hesicke kenna yeac haniaya seng negenggede, ifi kpesigenggede. ²¹ Kpesigemma haniaya seng negenggedeac fenggegugec mi negembesena. Ngic kpetengina 40 ferahede, yeni sinnu sufuma Pauro kpehomegedeac dedeseri seria yofi dedau, ‘Neni nenedoku segekecma Pauro kpehomemaguc yaka nenide.’ Yoac ifi deserima yeni bic efaima geac yoacac tomai kecdae.” ²² Medac ye yoac ifi deu garengtoango yofi dera-hema sueec, “Ge yoacsiduc imoc hama deficgema edenunec, imoc ngic mong mi edeyunubesena.”

²³ Amma wasai garengtoango wasaingic yeneac enara yohockang kpacyuruma yofi edeyuruec, “Ngeri kemma yofi ambesera, wasaingic 200 yeni haningo sing kekeng nga becotic witiau kekeng 70 amma sangarameme 200, ifigucngo efaima tofocnac 9 kiroc ammanu Kaisarea mekembisiala. ²⁴ Amma Pauroac becotic goa meficyunuma sate heiyemme-bisiala. Anu ngeni ye aikic garenggema ngictau Feriki, yearu mekembisiala.”

²⁵ Ifi dema ngictauac kibi mong yofi dema ohoec.

²⁶ “Kraudio Risiala neng Ngictau Feriki geac kibi yomoc oho-duae. Wenacngerec.

²⁷ Wasaingic yeneng ngic mong mehadae, yudangic yeneng mema kpehomebeso anggec. Anu neng ye romangic yeneac arenunac, yeac ifi negemma wasaingic yenigoc kemma maringinaunac mesiang. ²⁸ Mesini yoacfu faigec, imocac hania negemba dema enara tutumangnginau mekenai. ²⁹ Mekemma singyoacnginaac tohoma kecdaeac amma yoacfu faigec, imoc meficgema yofi negenai, ‘Ye yoacfu faigec, imoc kpehome home me witicamau fai faiac sirihai mi ande.’ ³⁰ Hau ngic goa yeni sinnu sufuma Pauro mema kpegedeac dekiric anggec negemma gearu bic sueba hade. Amma yoacfu faidau, ngic imoc ifingoc sueyunuba gearu hama yoara edegubisiala.”

³¹ Ifi ohoma yemmeu wasaingic yeni garengnginaac enac tofohoma Pauro tofocnacngoc hesicke kengkecma Antipatri taonnu kenggec. ³² Wereckengau wasaingic tosea yeni

amau dzigenemagec becosicfu tacgec, yeni yenaoc Pauro hesickema Kaisarea kenggec. ³³ Kemma ngictau kibi mima Pauro ifingoc mariaufagec. ³⁴ Faigec ngictaungo kibi osoma Pauro kpesimiec, “Ge Bangecca dahacnac?” deu Paurongo deec, “Ni Kirikia bangectoanac.” ³⁵ Ifi deu ngictaungo yofi edeec, “Ge yoacfu faigugec, yeni hama fingecegnengec geac yoac debesonga.” Ye ifi dema Pauro Herodeac amau faima garenggegecdeac edeyunuec.

24

¹ Uameme 5 wisickeu womong garengtoa Anania nga yudangic enarafocngina goa amma singyoacac negen negengngic mong kpara Teaturo, yeni Kaisarea amau kemema ngictaularu Pauroac yoac degecdeac fingegec. ² Fingegec ngictaungo Pauro deu hau Teaturongo yeac yoac dema ngictau yofi edeec, “Ngictau gombunnina Feriki, ge gombunga garennununa ruaegoc kecdimbe. Amma geac negen negenggac amma kekecnina heimerenu gombunga kecni ³ nenearu amasoc nga iwai sasawa ngereema ereec. Imocac geac negenni naric angkecde. ⁴ Amma yoac deba uanaso ukubanggac mengisima negen negenninaac yoac wegenanec edeguba.

⁵ Ngic yomocac faka yofi hening, ye deendema anemmekecde, imoc yudangic bangecsoc kecdae, yeni sasawango ngaba sicsauc meficgeyemmeande amma Nadzarete mitiareng yeneac enaranoc kecde. ⁶ Ye Anutuac womong imoc goteng heibeso anu meing. [Mema dedeserininaac sinnu wiac ammibeso ⁷ ammina wasaigarengtoa Risia ye medacfora yenhafoc kucgoc hama gereagoc wangecnunuec. ⁸ Amma yeac hania degec, ngic imoc yeni gearu hama fingegecdeac deyemmeec.] Nga neni yeac yoac edegudimbe, imoc geanggaoc dekpesi ammima yoacfu faidimbe, imocac hania sasawa meireckenade.” ⁹ Yoac ifi deu yudangic yeni meficgema yoara nanggegec.

¹⁰ Anu ngictaungo Pauro yoac anudeac wadzimiu ye yoac yofi meremmiec, “Ge bangec yomohai ngicngac yeneac desidesingic kifa homac kecanec, imoc negensima haniana ubangerecgoc deba. ¹¹ Ni Yerusarennu Anutu afeheba dema emma kecba uameme 12sac andac, ge yoac imoc negengyohoc amma ngic kpesiyemmena edegugec. ¹² Ni Anutuac womong manau ngic goa yenigoc yoacna engemmama mi anec. Me kpekpeturang ama goau me amasobennu haifaka mema ngicngac hagec, imoc mi anai. Faka imoc mong amba mi henggec. ¹³ Ngic yomoc yeneng haniana dema edegudae, yoac imocac fora ifingoc edzacgugecdeacsoc mi

ande. ¹⁴ Amma mong deficegegemba negenna: Sing gboria goango miti miti deandae, imoc modacduae. Imocac sinnu kiscifocnina yeneac Anutu eweheimima yoc sasawango dedeserinina modacde, imoc nanggeanduae. Amma profete yeni yoc deoho anggec, imoc negensinggeduae. ¹⁵ Amma kecma ngic mangana nga gombunga homecfunac yacyac naso wegeneude, ngic yomoc yaguc nesunggedae, yeni nga ni nenahafoc wiac imoc fingerudeac negensinggema kecdimbe. ¹⁶ Ifi amma Anutuac kicfu nga ngic kicfu kopocsicnaac negengfagunga kpac ua serima memangoc kecanduae.

¹⁷ Ni kifa goa bangec hereau kecma ubangerecac wiac ngic arengfocna yemmebadeac amma Anutuac sese faibadeac Yerusareng taonnu hayai. ¹⁸ Amma hosuc heiheiac segekekec nga faka kpetiac mesima womonnu emma kecbare mefcinugec. Ihai ngic habutoagoc me kpeborongoc mi hayai. ¹⁹ Asia bangecfunac yudangic goa, yeni ine kpeborongtoa ifi anggec. Yeninoc kopocsicac wiac mong mekecbau dede gearu hama neac yoc dekperagibau. ²⁰ Me ngic yoc nandae, yeneac memba tutumannu nambare neac kopocsic mong mefcigegec isoc deficegebisia. ²¹ Ni yoc mocgusac botucnginau namma yofi kpacma deai, 'Homecfunac yacyac fede, yoc imoc nanggeanduae.' Imocac yaguc geac kicfu menu hama yoacfu fainudae."

²² Ngictau Feriki ye kekec gboriaac siduc negendarecac yofisac edeyunuec, "Wasai garengtoa Risiango Yerusarennac mau yoacngina desibade." Ifi dema yoacngina feudeac dema sueyunuec. ²³ Amma ye wasaigareng yofi edema sueec, "Ngeni Pauro garenggema ngabakic mi hembisia amma tosofora naric hama heimefic ammibisia."

²⁴ Uameme goa kecma Feriki ye nga enema, yudangac kpapa Drusira, yeri yerahafoc hama Pauroac deec erema Yesu Kristo negensinggegecac hania edeyuruu negenoc. ²⁵ Negemmaec yofi edeyuruuec, "Faka dindingac modacbesonga nga ubasebi garenggema faka mangana wabesonga amma desidesi nasoya haude." Ifi deu Feriki kengec kpeu Pauro yofi edema sueec, "Naric kenna, kecma naso monnu titing mong fingechnenu monggoc kpacguba habesena." ²⁶ Ngictau ye hakecmangoc yofi negenec: Paurongo hiedzo goa nenu witicamaunac waba maude. Negeunga ifi feecac nasosoc kpacma yegoc yoc denegeng angkefec. ²⁷ Ammanu kifa yohockang wisickeu kia mong kpapa Porkio Festo, yeng ngictau Ferikiac tatak meec. Anu Ferikingo yudangic ubangerec kpeyemmedacma Pauro witicamau tacmanu wama kenec.

25

¹ Festo ye Yudaia bangectoaac ngictau ua hanaheec. Hanaheu uameme harebec wisickeu Kaisarea wama Yerusarennu enec. ² Enu womong gareng enara nga yudangickuneng yeneng yearu hama Pauroac yoac dekperagima ³hatahemima yofi degec, “Ge neneac wosoefac amma yoac faina kenu Pauro ye Yerusarennu habeso.” Yeni sinnu sufuma namma Pauro kpehomegecdeac negemma ifi degec. ⁴ Edegec Festongo yofi edeyunuec, “Pauro ye Kaisarea ihai witicamau taru ni yei kapianec tacmaguc monggoc dzigenema kemebade. ⁵ Kemeba ngeni Pauro yoacfu faidauac wiac mong metacdaeu debeso dema ngeneanunac enarameme goa yeni nigoc kemegec kopocsic mong meficgeec isoc yeni yeac yoac imoc dedachisia.”

⁶ Ifi dema uameme 8 me 10 Yerusarennu kecma Kaisarea kemma kemec. Kemema wereckengau desidesi amau emma tacma deec, “Ngeni Pauro mehagec!” deu meenggec. ⁷ Meenggec Yerusarennac yudangic yerecgedacma yoac hania hania homac nesunggema seria dema nanggec. Amma yeni yoac imocac fora meficgegecdeac obohogec. ⁸ Nga Pauro yoacngina turunga meremma hania yofi deec, “Ni yudangic dedeseriyoacngina me Anutuac womong me ngictau Sisa, yeni mong mi demanganeyunuai.”

⁹ Ifi deu Festongo yudangic ubangerec kpeyemmedarudeac Pauro kpesimiec, “Ge Yerusarennu naric emma ihai yoacga desibai me?”

¹⁰ Ifi deu Pauro yoacngina yofi meremmiec, “Yoc nanduae, imoc ngictau Sisa yeac yoac desi desiamanoc nga neac yoac yomohai desibesonga. Ni yudangic faka mangana mong mi ayemmeai, imoc geanggaoc negennec. ¹¹ Ni kopocsictoa mong meficgebai dede nuhomenadeac dena sebina mi segerebai. Nga yeni ikocfu nesunggema haniana dedaeu ngic mongngo yeneac mariu naric mi fainuude, imocac amma Roma ngictau Sisa yeng yoacna desiudeac deduae.”

¹² Ifi deu Festongo memeficfora yenigoc denegeng amma Pauro yofi edeac, “Ge ngictau Sisa yearu kembeso denec, imocac yearu kembesena.”

¹³ Uameme goa wisickemanu ngictau Agripango naina Beanikegoc Kaisarea kemema Festo yuguckeoc. ¹⁴ Amma yeri uameme goa yegoc tacyac ammaec Festongo Pauro yoacsiduc ngictau Agripa yofi edeac, “Ferikingo ngic mong witicamau faima kendaru takecde. ¹⁵ Anu hasikema Yerusarennu emba yudangic yeneac womong gareng enara nga enarameme yeni nearu hama kpedzucnema ngic ye kpegec homeudeac edenugec. ¹⁶ Edenugec ni yoac turunga yofi merengyemmeai, ‘Ngic mong hania kpacfu memeting

ammiammi, sing imoc romangic nenearu mong mi fede. Ngic yoaragocngo ngic yoacfu faide, yeri eacma nammaec fora debesonga.

¹⁷ Ifi meremba yei eacemeing, imohaingoc wereckengau ni desi desiamau emma Pauro mehagecdeac deai.’ ¹⁸ Ifi dema Pauro yoacfu faigec yeni yeac faka mangana mong deficgegecde debare yeni yenang mitinginaac sing fede, imocac hesucemegec. ¹⁹ Ngic mong kpara Yesu, yeac yofi degec, ‘Ye bic homeec.’ Anu Paurongo yofi dekperagiec, ‘Ye gbori kecde.’ Yeni ifisac degec. ²⁰ Nga ni yoac imoc negen-tegecbadeac osima yofi kpesimiai, ‘Ge Yerusarennu naric emma ihai yoacga desibesonga me?’

²¹ Edeba Pauro ye ngictau Sisango yoara desiudeac deec. Ifi deu desiai, ‘Pauro ye witicamau tomai tacmanu kecma sing mong meficgemaguc ngictau Sisaaru faiba kenude.’ ”

²² Festongo ifi dema edeu Agripango deec, “Ni neannaoc ngic yengena enacfunac yoara negembadeac anende.” Ifi deu Festongo deec, “Wereckenu naric negennade.”

²³ Wereckengau Agripa nga Beanike yeri sebikibi meemema tutumang amau enoc. Nga wasai garengtoa nga ama imocac ngic engena yeni yenhafoc modacyuruma enggec. Anu Festongo deu Pauro meenggec. ²⁴ Meemmagec Festongo yofi edeyunuec, “Ngictau Agripa nga ngicfocna yaguc nigoc tacdae, edengunuba negenggec: Ngic yomoc nande, yeac amma yudangic noc efeango yei nga Yerusarennu kpacnuma hatahenemma deandae, ‘Ye naric mi kecheso.’ ²⁵ Nga yengenaoc Roma ngictau Sisango yoara desiudeac deecac yearu sueba kenude. Nga neng ine ye homeudeac kopocsic mong mi meficgeai. ²⁶ Amma yoac fora hofocma ngictau Sisa yeac kibi ohoba dema obohoduae. Imocacnoc ngic yomoc ye ngenearu nga ngictau Agripa gearu faiba nanu ngeni haniaya negemma fora meficgegec kibi ohoma faiba kembeso. ²⁷ Nga ni ngic mong witicamaunac kopocsihaac kibi mi ohoma Roma taonnu eng sueba kekenggac negemba naric mi ande.”

26

¹ Agripango Pauro yofi edeec, “Geanggaoc haniaga dena negenni.” Ifi deu Pauro ye maria sinema yengena haniaya yofi edeyunuec, ² “Ngictau Agripa, yudangic yeni yoacfu fainudae, imocac turunga gearu debade. ³ Geng yudangic neneac haifaka nga deendemanina fede, imoc negendacnec, imoc fora, amma negennemba tacmana yoacna debadeac ubana ngereede.

4 Ni sabacfungoc amanau kekecmemena kecerema Yerusarennu kenai, imocac hania yudangic yeni negendacdae. 5 Ni waracngoc farisaio singngina tongganang yeneac botucfunoc kefai. Nga haniana hennegeng anggecngo dena imoc naric edegubau. 6 Anutungo homemea megboriyunuude, yeng yocac imoc bangecfocnina bicngoc deseriyemmema edeyunuec, yocac imoc fora fingerude, imoc negensinggeduaeac yaguc yocafu nanduae. 7 Israehabu 12 yeni hadzing tofocnac nasoya kpac Anutungo wiac deseriyemmeec, imoc fingeccardudeac negensinggema Anutu afehema kecdac. O ngictau Agripa, imocac hania imoc nenahafoc negensinggemaguc yudangic yeneng yocafu fainudau. 8 Amma Anutungo homemea megboriyunukecde, imoc ngeni nocac negenggec mi angana isoc angkecde. 9 Amma ni Yesu Nadzaretenc, yeac kpacsiduhaac kuc sing hania haniau memabesare dema yofi anai.

10 Anu womong gareng enarango uakibi nenggec mekecbare kpetiac arengfora noc efea witicamau faiyunukecma yunuhomegecdeac degec, imoc hepuc amma negengyemmeai. Imocngoc Yerusarennu anai. 11 Amma ni naso homac yudangic yeneac kpekpeturang amaya amaya kemma ubamereng kpemeting ayemmema Yesu denggbaringgegecdeac ayemmema yunukporac ayemmekefai. Amma herebu yombong ayemmeai, imoc efea kpac amma imoc yeisac mi anai, kpac. Ni bangec goaac taonnu ifingoc kemma yunukporac ayemmekefai.

12 Ifi angkecba womong gareng enara yeneac dedeu uakibi mema Damaskou ua ifingoc mebadeac fainugec kenai. 13 O ngictauna, ni sinnu kembare naso 12 kiroc ammanu kurumennunac kperagi mong kuneng wenacac kperagia ferahade, ifiango mama ni nga arengfocna nerarannunuec. 14 Nerarannunuu neni bangecfu todingge kpefedacma hebraio yocafu yocac mong yofi fingeru negenai, 'Sauro Sauro, ge nocac nukporac anemma kecannec? Ge ubaseri ifi angkecma yasu biringa enaragocfu geanggaoc kpena nendanggu kpendzeng kpenade.*

15 Ifi negemma yofi deai, 'Kebu ge merac?' deba yofi edenuc, 'Nukporac anengkecnec, Yesu ninoc. 16 Ge yacma nanna. Yaguc neac enac tofoc tofohongic annadeac fingeccenduae. Imocac wiac yaguc hennec nga ngade edzacguba hennade, imocac enacdedena kecbesena. 17 Ni yaguc arengfocga nga bangecareng, yeneac mariunac mesigukecbade. 18 Amma ni yenearu sueguba ge kemma ngicngac kicngina

* 26:14: Naso imohai yeni burumakangina yasu biringagocngo odau faiyunubesonga yasu imocngo sebingina nendange kecgec.

merecgena kundung ngadehema kperagiu kembisia. Amma Satanggac kuc herecgena yeni Anutuaru kembisia. Ifi amma kopocsingina kpac anu Kebu ni negensinna kpetiac kekec yemmeyemnea, yeneac habuu torokpegecde.'

¹⁹ Ngictauna Agripa, ni kurumennunac onga henai, imoc mi kpeai. ²⁰ Ni hanahema Damasko kemma dzigenema Yerusareng nga Yudaia bangecac yuda ngicngac amma bangec monnunac ngicngac, yenearu kenai. Kemma yeni ubangina dzigeneu Anutuaru kpeketahema ubamerem merenggac angammeme meficgegecdeac edeyunukefai.

²¹ Ni ifi anaiac yudangic yeneng womonnu menuma nuhomebeso anggec ²² Anutungo garenukecmanu enacyoara deai amma yaguc deduae. Ni ngic engena mamea ngenahafocngoc tacmagec yomoc namma edengunuduae. Profete nga Mose yeneng wiac fingerudeac dema ohogec, imocngoc dekecduae. ²³ Messia ye kpendzeng negengkecma homeec. Amma homemea yeneac enara mema yacma yudangic nga bangec monnunac ngicngac momoc kperagiyoara dekperagiyemmedarude. Yoac imocnoc Mose nga profete yeneng ohogec."

²⁴ Pauro ye haniaya ifi dema edeyunuu Festongo yofi arohomic, "Ge negen negengtoagango ubasufu meficgegende."

²⁵ Ifi deu Paurongo yoac yofi meremmiec, "Ngictau Festo, ni ubasufu mi anduae. Ni yoac fora tongganang deduae. ²⁶ Yoac deduae, imocac hania ngictau Agripa yeng negendeacnoc yearu efea deduae. Yoac deduae, imoc sufu sufu mi fingerec. Ngictau ge negen negeng monggac mi obohonic. ²⁷ Ngictau Agripa, ge profete yeneac yoac negensinggenec me? Negensinggenec, imoc negenduae."

²⁸ Ifi deu Agripango yofi edeec, "Anengkecmana mi hereemanu Kristoac areng ambaiaac." ²⁹ Ifi deu Paurongo deec, "Naso herea me wegena, imoc mi debade. Ge nga ngic goa yaguc yoac yomoc deba negendae, ngeni ni isoc anggecdeac numuduae. Senggoc tacduae, imocgoc anggecdeac ine mi deduae."

³⁰ Ifi deu ngictau Agripa nga Festo amma Beanike nga goa tagec yeni yacma ³¹ kendacma denegeng amma yofi degec, "Ngic ye homecac me witicamaac areng mong mi ande."

³² Amma Agripango Festo yofi edeec, "Ngic yomoc ye ngictau Sisango yoara desiudeac mi debac dede, ge naric yungecna kemma kecbac."

27

¹ Anu wasaingic enara mong kpara Yurio, yeng Sisaac habu, imohacnac wasaingic 100 garengyunuec. Nga Itaria bangecfu kennideac naso wegeneu ngictaungo deu Pauro

nga witicngic goa Yurio yeac mariu faiyunugec, yeng meyunuu yenahafoc kporucwageu enggec. ² Nga wage imoc Adramiteng taonnunac amma Asia bangec dumbengau modacma taong tackenec, ihai enudeac dedea, neni wage imohainoc emma Tesaronikenac makedoniangic mong kpara Aristako, yegoc nenahafoc kening.

³ Wereckengau wage Sidong taonnu emmanu Yuriongo Pauro ogo ammima negemmiu taonnu keng emma ogo-fora yugucyunuu heimefic ammigec. ⁴ Nga wageu mong-goc emma taong wamina firangngo kennideugeng haecac Kipiro nuc nga Asia bangec botucngirau kening. ⁵ Kemma Kirikia nga Pamfiria bangec ferecgema kengkecma Mira taonnu Rikia bangecfu kensikeing. ⁶ Kensikeni ihai Aresandria taonnunac kporucwage mong tacma Itaria bangecfu kembeso anec. Nga wasaingic enarango imoc meficgema ihai menunuu ening. ⁷ Emma uameme goa dengec dengec kengkecma ua ebiriangoc mema Kinido taong tarecfugeng sikeing. Sikeni firangngo kpemerennunuu Kreta nucfugeng kening. ⁸ Kengkecma nuc imocac dumbenga mong kpara Sarimone ferecgema Rasaia mewegenema kondung medaha mong fec, kpara Wage bris gombunga, neni uaesa mekecmangoc ihai ening.

⁹ Kondunnu naso herea kengkefing amma kianomang naso mewegenenunu kecma memanganenunubacac Paurongo goroyoac yofi deec, ¹⁰ "Ngicwiac, yoc monggoc ken-nide negemba heocnenide. Wage nga finacsac kpac, ngic nenahafoc kondunnu kemebinggac." imoc hemma negenduae. ¹¹ Ifi edeu wasaigareng yeng ine Pauroac yoac mi negensinggema wagegareng nga wage mingina yereac yoac negemma tofohoec. ¹² Nga kondung medaha bic henggec wagengoc ihai kianomanggoc tatacacsoc mi anec. Ifi anu yeni imoc wama Kreta nuc imocac taong mong brisiagoc kpara Foiniki, ihai naric endacma tacmagec kianomang naso wisickeudeac homacngo degec. Ihai mura seria mi kpeande, yowarecngosac efea kpeande.

¹³ Anu kondunggac firang firang gombunga kpeu wagengic yeneng degec, "Naric kennide." dema angka kpedzigec ereu Kreta nuc kpegegenggema kening. ¹⁴ Kemmina naso mi hereemanu firang kpara murango nuc ferecgema wage sebikpengau kucgoc kpeec. ¹⁵ Kpema wage mefaheu firanggac kucfu wage garenggegecdeac ambibiema wagec firanggac songou kenu kening. ¹⁶ Kengkecma nuc kapia mong kpara Kauda, imoc wadzahemima kemmina dinggi kondunnu kembeso anu mi mebinggacsoc ¹⁷ uaesa mekecma dinggi wage witiau kpedzima faiing.

Nga wage tohobacac imoc witicngo meserima kpefuseing. Kpefusema dzegema Siriti sangiu, ihai embinggac amma wage yomeaac kporuc kuneng kpedzigeac mau firangngo fifi-nunuu kening. ¹⁸ Kenni firang kuhagoc kpema feu memanganenunubacac wereckengau finac goa kondunnu ukugec kemeec. ¹⁹ Kemeu hadzing tofocnac harebec anu wageac finac goa monggoc ukugec kemeec. ²⁰ Kemeu hadzing tofocnac homac firang yadango kpema feec. Feu neni wenac me asomeng mong mi fingeru hemma negen negennina fonggou kekecnina mi fingerudeac negening.

²¹ Anu ngic yeni naso herea nenedoku wama kecmagec Paurongo kemma botucnginau namma yofi edeyunuec, “Ngicwiac, ngeni neac yoac negembau dede Kreta nuc mi wabing. Amma forangoc, wage mi manganeu finac naric mi ukubing. ²² Nga nenang botucfunac mongngo mi kpac anudeac ubangina kuha mi mabeso. Nga wage ine kpedzameude. ²³ Worang tofocnac Anutunaac enac tofoc tofohoya kecduae, yeac angero mongngo nearu hama namma ²⁴ yofi edenudac, ‘Pauro, mi kengecguu, ge Roma ngictau Sisa yeac kicfu nambesena, imoc fingeCBSO. Anutungo geac nunumuac amma yofi dede, “Ngic yomoc ngeni wageu kecdae, ngenearunac mongngo mi kpac anude.”’ ²⁵ Imocac ngic yomoc ngeni ubangina ngereeu. Anutungo yoac edenuande, imoc ifi fingerude, imoc negensinggeduae. ²⁶ Anu wagengo ine nuc monnu enu wani nedzamebeso.”

²⁷ Ifi deu Adria kondunnu meang kpeang kecmina hadzing tofocnac 14 anec. Amma tofocnac dzongiau wagengic yeni bangec mewegene ²⁸ negemma kpete ukugec kemeu mita 36 anec. Iohanec wisicke kemma kpete monggoc ukugec kemeu mita 27 anec. ²⁹ Anu hoc witiau embinggac dema kengecyunuu wage buyau angka 4 ukugec kemeu ama wereckenudeac numugec. ³⁰ Numumagec wagengic yeni wage wama worabeso negensima wage dinggia faigec kemeu ikoc amma yofi degec, “Neni wage dumbengau angka mong faini kemeude.” ³¹ Ifi degec Paurongo wasaigareng nga ngicfora yofi edeyunuec, “Wagengic woragecdeu ngeni komoc mi kpegecde.” ³² Edeyunuu wasaingic yeni dinggiac witic herecgegec kondunnu kemeec.

³³ Kemeu ama werac wereckenggac Paurongo ngic yeni yaka negecdeac ngombongyunuma yofi edeyunuec, “Ngeni ebicfu yaka wama kecmagec, yaguc uameme 14 ande. ³⁴ Herenginango yakaac derecgemanu yaka mi nene kecma homebauac ngombongngunuma deduae.” Ifi dema yofi deec, “Ngeni ubayohoc mi anggec nocac orucdzongina mong mi mama sufuude.” ³⁵ Ifi deu yeni sasawango hemmagec kicng-

inau ic sogong mong mema Anutu dangge edema merecgema neec. ³⁶ Neu yeni imoc hemma ubangina ngereeu ifingoc yaka nedacgec. ³⁷ Ngic wageu kefing, neneac kpetenina 276. ³⁸ Anu yaka negec gebecyunuu wage efaiudeac wit homac wageu feec, imoc kondunnu ukugec kemeu wage efaiec.

³⁹ Ama wereckenu bangec mi hehenaac hembibiegec. Amma kondung medaha mong hoc kpahac sangisac feu yeni imoc hemma wage imohai naric enudeac degec. ⁴⁰ Ifi degec ngic yeneng angka witicngina herecgegec kondunnu kemeu naso socfungoc wage gombunga garenggegecdeac somba yungecma kporuc kpedzige enu firang kporucfu kpeu kondung kpendzicma kenggec. ⁴¹ Kemma kondung botuhau sangi mong erema feec, ihai emma wage dumbengau hendanggeu serimanu siritembong yadango wage buyaubigeng kpedzameec.

⁴² Wage dzameu witicamangic yeni fifia mema worabauac wasaingic yeneng yunuhomobeso degec. ⁴³ Ifi degec wasaingic garengnginango Pauro onggongeudeac negemma kpetariyemmema yofi edeyunuec, "Fifia meme ngeneng kondunnu waraima yuma kemema fifia mema tegiau enggec. ⁴⁴ Amma goa neneng katapa witiau nga goa wage kpedzac kpedzamea witiau kenggec." Neni nenahafoc ifingo ifi amma tegiau endacni nenearunac monggac sebia mi manganeec.

28

¹ Neni kondung tegiau gombunga emma naning. Nanni nuc imoc kpara Merite degec negening. ² Anu nuc imocac ngicngac yeneng hoannunuma kianomang nasoac amma gerecoa yukenemmegec dzeu negening. Amma faka gombunga goa ifia homac anemmegec.

³ Anu Paurongo gerec kpiriria kpedzucnema medzucke hama gerecfu faiu kemee. Kemeu boudzoc mong gerec negemima gereckpiriria manaunac erema Pauro mariaua kima kpataingge nanec. ⁴ Ifi nanu bangec imocac ngicngac yeneng imoc hemma denegeng amma degec, "Ngc imoc ye ngic kpehomeecnoc, ye kondunnu mi kemema homedac, imoc fora. Nga ye kondung tegiau yei eremanu turunga sikemiu homeude." ⁵ Ifi degec Paurongo boudzoc gigima kpesiu gerecfu kemeu sebiau ebic mong mi fingerec. ⁶ Yeni imoc hemma yofi degec "Boudzoc enara imohai yadiude me ye makpema homedarude." ifi dema tomai tacmagec sebiau ebic mong mi fingeru yeni hemma negemma degec, "Ngc ye nemu."

⁷ Nuc imocac ngickuneng kpara Popirio, yeac ama bangeha wegenac feu yeng ama heinemmeu uameme harebec yegoc

tacyac aning. ⁸ Ammina Popirio mamango amau sebigerec hafei amma kerac ukuuku ammiu feec. Feu Paurongo ameau emma maria sebiau faima numuma ngic mengereec. ⁹ Mengereu ngereeu nuc imocac ngicngac siduc imoc negemma hafeigoc homac yeneng ifingoc sikedagec mengereyunudarec. ¹⁰ Mengereyunuu ngicngac yeni ubangerec-toa negennemmema kekennaso wegeneu singgac neneyaka nga hiefinacgoc kennideac sirihau wageu fainemmegec.

¹¹ Kporucwage mong kianomang nasoac ihai nangkefec. Nga afo harebec wisickeu neni wage imohai emma kening. Wage imoc Aresandria taonnunac nga dumbengau nemuonga mong nanec, kpara Kasotoro nga Porukisi. Kasotoro nga Porukisi yeri foratombosonga. ¹² Kengkecma Siraku taonnu kensikema emma ihai uameme harebec tacma ¹³ taong imoc wama Regiong taonnu kemma taring. Imohai tacni wereckengau ngadeninausing yowarec kpeu uameme mong wisickeu Puteori taonnu kening. ¹⁴ Kensikema negen negensinggoc tosofocnina goa meficyununi heitain-unugec uameme ⁷ yenigoc tacyac amma imohacnac hanising kengkecma Roma kening. ¹⁵ Kensikeni Roma taonnu Yesuac habungo siducnina bic negenggecac goango hakecma Apio yeneac emenecfu meficnunugec. Nga goango ama mong kpara Kiang ama harebec, imohai meficnunugec. Meficnunugec Paurongo yenemma Anutu dangge edema ubangerec negemma kuc meficgeec.

¹⁶ Roma taonnu siken i Pauro witicamau mi faima ama monnu tarudeac deu yeni naric degec. Ye imohai tacma worabacac wasaingic mongngo ye garenggema kefec. ¹⁷ Ye ifi tacmanu uameme harebec anu yudangic yeneac garengfocngina kpacyunuu sikema yenhafoc tacgec yoac yofi edeyunuec, "Tosofocna, ni yudangic arengfocnina mi memayunuai me kisicfocnina yeneac singyoac nga fakangina deendema mi anai, imoc fora. Anu yeni Yerusarenu mendannuma romangic yeneac mariu eng fainugec. ¹⁸ Fainugec romangic yeneng hania dekpesi amma hania kpacfu nuhomegecdeac dema kopocsicna hofocma yungecnugecdeac degec. ¹⁹ Ifi degec yudangic yeneng yoac imocac igocnuma kpetarigecac ngictau Sisango yoacna desiudeac deai. Yudangic yeneac yoac mong yei mehama deba dema mi hayai.

²⁰ Ni imocacnoc negemma ngenigoc denegeng annideac kpacngunuba sikedau. Israengicngac nenang Anutu dedeseriyaac fora fingerudeac negensinggema kecdimbeac amma seng yomoc marinau witicnugec kecduae."

²¹ Ifi deu degec, "Yudaia bangecfunac geac yoackibi mong

mi faigec hau hening. Me ngic mong suegec hama geac kopocsic yoac mong mi deu negening. ²² Imocac wiac negenec, imoc geanggaoc dena negenni naric ande. Ge mitiareng denec, imoc bangecsoc deendema anggec negendimbe.”

²³ Ifi dema tutumanggac naso mong degec naso imoc hau yudangic kpetengina homacngo Pauroac amau kpeturanggegec. Kpeturanggemagec, yeng Anutuac eucerereng-gac hania edeyunuec. Amma ye Moseac dedeseriyoac nga profete yeneac yoac, imoc osoma yenang negen negengngina wama Yesu negensinggegecdeac deireckeyemmeudeac ua meec. Ye asoacngoc hanahema ifi dema kecmanu ama toforeyemmeec. ²⁴ Amma ngic goa yeneng imoc ireckema yegoc uba mocgu anggec nga goa yeni mi negensinggegec. ²⁵ Amma yudangic yeni yenaocngoc yoacngina feracemeu Paurongo yoac mocgu yofi edeyunuec, “Tiri Asungo profete Yesaiac enacfu kisicfocngina yeneac yoac yofi deec,

²⁶ ‘Ge kemma ngichabu yofi edeyununa: Ngicngac kedzacngo negen negeng, yeni imoc negemma naric mi negentegegecde. Amma kicngo heheng yeni imoc hemma naric mi hentegegecde. ²⁷ Imoc yofiac, ngicngacareng yomoc yeni herengina tondzera nga kedzacnginango yoac negenggecdeac ebiridae amma kicnginango wiac henggecdeac mepisickegec. Yeni kicnginango wiac mong hembauac nga kedzacnginango negembauac amma negen negengnginango wiac mong negentegebauac, imoc yeni ubangina dafiu dzigeneu mengereyunubade.’
(*Yesaia 6:9-10*)

Ngeni yeni isocngoc. ²⁸ Imocac edengunuba negenggec, Anutungo memengerec sing meficgeec, imoc bangec monnunac ngicngac, yeneac arennoc ande, yenengyoacna negemma komoc kpegecde.” Paurongo ifi deu negemma wama kenggec. ²⁹ [Kemmanu sinnu yudangic yenaocngoc yoacngina feracemeu kenggec.]

³⁰ Pauro yengenaoc ama kuric bummema kifa yohockang ihai kecmanu ngicngac yearu kengha anggec, yeni ama heiyemmekefec. ³¹ Heiyemmema kengeha kpac yombong kecma Anutuac eucerereng dekperagiyemmeec. Ye Kebu Yesu Kristoac hania kpouyemmekefu ngic mongngo mi kpetarimiec.

Paurongo Roma Kpebung Yeneac Kibi Ohoec

¹ Ni Paurongo kibi yoc ohoma Roma kpebung ngenearu faiduae. Yesu Kristo ye minginna nga ni yeac wanacngic. Yeng kpacnuma segerenuu aposoro ua mema Anutuac siduc gombung dekperagibadeac denenec. ² Yeng siduc gombung imocnoc warac profete yenearu yoac dedzege amma haudeac deu yeneng imoc mitikibi kpetiacfu ohogec fede. ³ Siduc imoc yofi, Anutuac Medac, Kebunina Yesu Kristo, yeng ngicsebiac arennu Dawidiac fingeceaheunac fingerec amma ⁴ kpetiac Asungo kucgoc yombong yeac yofi dekperagiec, yennoc homecfunac gborima yarec, imocngo yofi edzacnunude, ye Anutuac Medacyombonga. Imoc Kebunina Yesu Kristoac siduc gombung. ⁵ Anutungo deu ye wosoefac anemmema aposoro ua nemmeu neni yeac kpacac amma bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneac botucfu yoac dekperagini yeneng ye negensinggema yoara tofohogecde, ua imoc mekecdimbe. ⁶ Nga Anutungo ngeni ifingoc kpacngunuma Yesu Kristoac areng anggecdeac negende.

⁷ Anutuac songoareng Roma taonnu kecdac, ngeni kpacngunuu yeac kpetiac areng kecdac. Nga Anutu Manninaac amma Kebu Yesu Kristoac danggunuc nga ruaengo ngenearu febeso.

⁸ Bangeha bangeha yeneng ngeneac negen negensingnginaac yoaciduc edeemeandae, imoc wiac engena ifi negemma ngeneac negensima Yesu Kristoac kpacfu Anutuna dangge edekecduae. ⁹⁻¹⁰ Ni numuanduae, imohai nasosoc ngeneac negensima numukecduae. Anutungo imoc hemma hepucna ande. Nga ongaasunango uaya mekecma yengena Medahaac siduc gombung dekperagianduae. Amma ni nasosoc Anutu numumiba yeng negenu naric anu ngenearu bic habade.

¹¹ Hama ngenemba nenahafoc kecma ngeni serigecdeac Tiri Asuac wosoefacac kuc ngenearu mederebade, imocac homac anende. ¹² Ni yofi negemma imoc deduae, ni ngenearu haba nenang negen negensingninango nanggeemema ngeneng ni meserinugec neng ngeni meseringunubade. ¹³ Negen negensinggoc tosofocna, yofi negenggecdeac anende. Ni miti uaac fora imoc bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneac botucfu kpedzucneanduae, ifi isocngoc ngenearu hama miti uaac

fora goa kpedzucnebade. Amma imocac naso homac arenga faikecbare wiac goango ine dzegenukefec.

¹⁴ Ni griknigic nga bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae amma fakangina siriha kpac kecandae, yeni miti dekperagiyemmebesare. Amma ngic negen negeng-goc nga negen negengina kpac, yenearu siduc gombang mamangkima dekperagima imocngo turunna kpoubesare. ¹⁵ Imocac amma Roma taonnu ngicngac kecdae, ngenearu ifingoc siduc gombang dekperagibadeac herena yacande.

¹⁶ Siduc gombang imoc Anutuac kuc. Imocngo ngicngac sasawa negensinggeandae, yeni kopocsicac ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecede. Yocac imoc yuda yeneac arennu waraima kemma grik yeneac arennu momoc kenec. Imocac amma ni siduc gombang negemba gameagoc mi angkecede. ¹⁷ Anutungo ngicngac dindingac denemmeande, imocac siduc gombunnu yofi fingectegecande, negen negensinggoc hanahema negen negensinggoc mesibesonga. Amma yocac yofi bic oho ohoya fede,

“Ngic dindingac ye negen negensinggoc kecma
kechereude.” (Habakuc 2:4)

¹⁸ Ngicngac goa yeni Anutuac faka nga yocac ngadehema sing ferahaandae amma faka nga yocac fora kpema waandae. Ngicngac imoc yeneac turunga kurumenuac fingeru Anutungo imoc kpouyemmeude. ¹⁹ Anutu haniaya botucnginau dindingac hengkecdae. Imocnoc Anutu yengenaoc mekperagiyemmeande. ²⁰ Amma hanahema ama bangec meficgeecfunac kecerema yofinenggac kecdimbengoc yengena kicngo mi hengena nga yeng wiac meficgeec, imoc henggec. Imocngo yengena marikibiaac siriha fingecyemmeu negentegeckecdae. Yeng nasoya nasoya kuc mingina kefecngo kefude amma ye Anutu, yeni imoc hentegecma kecdae. Imocac mongngo yocac mong yofi naric mi deude, “Anutu kecede, imoc mong mi negentegeraiac kopocsicna wabeso.”

²¹ Yeni Anutu negemmidae, amma ewehieihei ine mi amigecde. Nga ye Anutu, imoc negendaenoc nga yeni ine ye mi dengeregecede. Yeni ine negen negengngina ikoha, imocngo faka meu kicpiscic nga ubafong anggec kundungngo ubanegen negengngina semeu sing segegecede. ²² Yeni ifi kecma deandae, “Neni negen negentegecgoc.” ifi dema samackpeng amma dzingfonga kecandae.

²³ Nga yeni Anutu homeha kpac, yeac kuc kibikperagiagoc wama ngic homemea, yeneac ongangina nga neng nga yamberec amma sekac ongangina goa imocac Anutu siriha, ifia dema mekegecede. ²⁴ Ifi angandaeac amma Anutungo

yenang hereyacyac fakanginau wayunuu yeni kaiserofaka angkecma sebingina faka gameagocfu kpeandae.

²⁵ Anutungo wiac sasawa deu fingerec, yearu dedengerec nga dedengerec fekengkecbeso, imoc fora. Nga yeni ine Anutuac yocac fora wama ikocyoac hoanggegecde. Nga ye wiac sasawa deu fingerec, yeac eweheihei faka wama yeac bageu monggoc mi kecandae. Yeng deu wiac fingerec, yeni imoc afehema imocac kingang kpeandae. ²⁶ Imocac amma Anutungo kpae mong mi heiyemmema wayunuu hereyacyac faka gameagocngo fenggeyunuu ngac yeni ngicgoc kecandae negengandimbe, yeni sing imoc wagec faka goa ngacngo faka mi angana, imoc angemekecdae. ²⁷ Nga ngic yeni sing imohaingoc ngacgoc kekec kecandae negendimbe, imoc wama herengina gerec isoc borang tiu ngicngo ngicfu kemma faka gameagoc angemeandae. Ngicngac ifi angkecdae, yeni yenaocngoc fakangina gameagoc anggec, imocacsoc turungo kekecnginau faka dindingac modacma meficgeyem-meude.

²⁸ Ngicngac yeni Anutu negemmibesonga negenggec wiac mamea anu faka imoc ngadehema wagec. Imocac amma Anutungo ifingoc kpae mi heima wayunuec. Wayunuu yeni faka kpedahango fenggeyunuu faka ngicngo mi angana, yeni imoc modacma angemekecgec. ²⁹ Nga yeneac hereu faka mangana hania hania wake wakea fede, imoc yofi, yeni ngicngac dindingac kpac. Yeni ngabagoc nga kichodungoc kecma faka mangana amma keracmangangoc kecandae. Yeni herengina yaru ngic yunukpebuc anggecdeac ayemmeu ngabau eweandae. Yeni ikoc nga ngaba arennu ngic memanganeyunugecdeac ayemmeande amma gubekisang kecandae. ³⁰ Kecma yeni enacfu faifai amma Anutu ubango wama ubaseri kecma yocngina goriamma sebiengeng faka angkecdae. Amma nonggo mangfocngina yeneac yocac kpema faka mangana gboriamma meficgeandae. ³¹ Nga yeni negen negengngina kpac kecma yenang yocngina kpeandae. Yeni ngicngac tosofocngina heresongogoc hoangyunugecdeac obohoma ngicngac yeneac ubamangang mong naric mi negenggecde.

³² Ngicngac faka mangana ifiamma angandae, yeni homecac areng andae. Yeni Anutuac sing dindingac imoc negemmaguc sifu faka ifiamma angkecdae. Nga yeni imocgoc torokpema goa yenenggec faka mangana ifiamma kecgec, imoc ifingoc negenggec ngereeande.

2

¹ Imocac ngic me ngac, ge negenna, ge ngicngac goa yeneac fakangina isinggema kopocsicnginagoc andae, ifi dekecnade,

naso imohai geangga yeni isocngoc kopocsicgagoc annec, imoc deficemenade. Nga yeni isingyunuma, “Ngeni kopocsicnginagoc.” ifi deannecac geangga ifingoc isingemenec ande. Nocac geac faka nga angammemega imoc yeneac isocngoc ande. ² Anu faka nga angammemengina ifia angkecdae, yeni Anutungo sing forau isingyunuma kopocsicnginaac turunga yemmeude, imoc negendimbe. ³ Nga ngicngac goa faka ifia angkecdae, ge yeneac faka isinggema kopocsicnginagoc andae dema geangga faka ifiangoc angkecma Anutuac isic isinggenasou degbedic yoc goa dema woranadeac negennec nga imoc kpac yombong. ⁴ Anutungo faka yumea yombong angemma modzotitia kpac tomaiga naso herea kecande, imoc ngadehenadeu naric mi ande. Nga ubaga merennadeac Anutungo yumea anggende, ge sifu imoc negentegecbesena. ⁵ Nga here dzege dzegegoc kecma ubaga mi meremma kopocsic mekpedzuc angkecma turunga menade. Nga Anutuac turung kpoukpouac nasotia hau turunga dindingac fingetegecgenude. ⁶ Imoc yofiac,

“Kebungo ngicngac tembuc tembuc angammemengina henegeng amma turunga kpouyemmeude.” (*Mitiyegec 62:12; Yoac negen negengagoc 24:12*)

⁷ Mong ye mamangkima faka gombunga mekecma kuru-menggac kuc kibikperagiagoc nga ewehaihei amma kekecseri meudeac ammiu uatoa mekecde, Anutungo ye kekec wisic wisickea kpac miude. ⁸ Nga mong ye yengenaacsac negemma kecma yoc fora mi tofohoande nga sing dindingac kpema mangana modacande, Anutungo yearu herebuya kpakema kopocsicac turunga miude. ⁹ Nga ngicngac angammeme mangana angkecdae, yeni sasawango kpendzeng nga ubaebictoa meficgegecde. Yuda arengngo imoc waraima meficgemagec grik areng yeneng momoc meficgegecde. ¹⁰ Ngicngac faka nga angammeme gombunga angkecdae, yeni sasawango kurumenggac kuc nga kibikperagia nga ewehaihei amma ruae meficgegecde. Yuda arengngo imoc waraima meficgemagec grik areng yeneng ifingoc meficgegecde.

¹¹ Anutu ye monde mondea mi femide. ¹² Ngicngac dedeseriyoac yenearu mi faifaia, yeni kopocsic meficgegec Anutungo dedeseriyoara kpac, yeni sasawa manganaac areng desiyunuma wayunuude. Nga ngicngac dedeseriyoacac bageau kecma kopocsic meficgegec, yeni dedeseriyoacngo yocfu faiyunudaru kopocsicnginagoc kecma manganedacgecde. ¹³ Nga ngicngac faka nga angammenginango dedeseriyoac modackecdae, Anutungo yenemma dindingac deyemmeude. Nga ngicngac

dedeseriyoac kedzacngosac negengandae, yeni dindingac mi deyemmeude, kpac.

¹⁴ Anu bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeni dedeseriyoac oho ohoya mi modacandaengo yoara sifu momorongnginau fede, yeni imoc tofohoma dedeseriyoac modacandae, yeni yenaoc dedeseriyoacac mingina anggecde. ¹⁵ Nga dedeseriyoacngo wiac ambesonga dede, imoc ngicngac ubanginau bic oho ohoya fede, imoc edzacnunuandae. Amma here negen negengngina imocngo meseriude. Ubangina nga here negen negengngina yeri yerahafoc ua mema yoacfu kopocsingngina deficgeandape me nanggeyunuma meficyunuandape. ¹⁶ Imoc Anutuac desi desi nasotoau fingectegeru henggecde. Ni siduc gombung Yesu Kristongo nenec, imoc yofi dekperagianduae, Anutungo nasotoau ngicngac yeneac negen negeng sufufu sufuya feec nga fede, imoc isinggema desiude.

¹⁷ Yudangic ngeni ngenanggac deandae, “Ni yudangic dema dedeseriyoacngo nanggenuu kecduae.” Amma ge Anutu negennec imocac negenna engena angkecde. ¹⁸ Anu dedeseriyoacngo sing kpougenu ge Anutuac negen negeng nga songo bic negemma faka nga angammeme damoc gombunga, imoc isinggema naric ireckenade. ¹⁹ Nga yofi negengemeanec, “Ngicngac kicpisis yeneac sing edzacyunuyunu ngic amma kundung manau kengkecdae, yeneac kperagia, imoc ni.” ²⁰ Nga dedeseriyoacfu negen negeng nga yoc fora hafoangoc fedeac ge negen negengngina obohoandae, yeneac negennec, “Ni yeneac dederecngenic.” amma ngicngac nambaracuba mekecdae, yeneac yofi negenganec “Ni yeneac kpoukpou.”

²¹ Ge ifi amma goa edekpou ayemmema geangga ine mi kpouemeanec. Amma hamangec mi mebesonga, ifi edeyunuma geangga sifu wiac hamangec meanec. ²² Amma kaiserofaka mi ambesonga, ifi demaguc geangga kaisero angannec. Nga ge nemu ngadeyunuannec amma geanggaoc ine womonginau emma yeneac wiac hamangec meanec. ²³ Amma Anutuac dedeseriyoac mekecma geanggaac negenna engena anu gennoc dedeseriyoac kpema Anutu game witiau faiannec. ²⁴ Mitikibiu yoc yofi oho ohoya fede, “Ngeni ifi angkecdaeac amma bangec monnunac ngicngac, yeneac botucfu Anutuac kpac denggbaringgegecde.”
(*Yesaia 52:5; Edzekie 36:22*)

²⁵ Ge sebi tosaga herecgema dedeseriyoac modacnadeu imocngo memefihagoc anude. Nga dedeseriyoac kpenadeu ine sebi tosaga herecgeango sifu sebi herec herecgea areng mi annade. ²⁶ Anu areng goa sebi tosangina mi

herecgegec, yeni angammemenginango dedeseriyoac modacdacande, yeni sebi herec herecgeareng, kpacngina ifi naric kpachesa. ²⁷ Nga ge sebi tosa herec herecgeango kecma dedeseriyoacac kibi mekecma dedeseriyoac ine kpema kecna ngic mong ye sebi tosea mi herecgegec, yeng dedeseriyoac modackecma faka nga angammemega isinggema ge kopocsicgaggoc deude. ²⁸ Ngic mong ye sebiugeng yudangic ande, ye yudangic fora mi ande, kpac. Nga ngicsebiu sebi tosea herecgeandae, imoc sebi herec herecge fora mi ande, kpac. ²⁹ Mong ye ubahereau yudangic ande, yeng yudangic yombong. Anutuac Asungo ubahereaac herec herecge ua meu Anutungo ngicngac areng ifia dengereyunuande, imoc ngicac ua kphac. Nga dedeseriak kibingo ubahereac herec herecge ua, imoc naric mi meude.

3

¹ Yudangic yeneng sebi tosa ngina herec herecgea kec-magec faka imocngo yofi meficyunuu areng goa tatacngina feracyunugecde. ² Anutungo yudangic kekecnginau hafoan-goc nanggeyunuma ngic areng goa feracyunuma yudangic faka gombunga homac yombong ayemmeude. Yeng yeneac negenu ngereu yengena yoac garenggecdeac yeneac bo-tucfu faiec fede, imoc negenggec engena ambas. ³ Anutungo yoac dedea modackecde. Anu goa yeni negen negensingngina kpac kecgec, fakangina imocngo Anutuac faka mi meick-eec. ⁴ Imoc kpac yombong. Yoac yofi oho ohoya fede, “Geng yoac denec, imoc fora fingectegerude nga ge ngic hania isinggema yoacngina desinec, imoc dindingac.” (*Mitiyegec 51:4*)

Yoac yofi deni seria febeso, “Anutu ye fora nga ngicngac sasawa nenang ine ikocninagoc.”

⁵ Goa yeni deandae, “Ngicngac angammemenina man-ganangonoc Anutuac faka dindingac mekperagiude.” Yoac imoc fora mi ande nga fora ambac dede Anutungo man-gananinaac turunga kpounemmeu, imocngo dindingac naric mi ambac. Ni ngicac negen negeng modacma yoacna ifi ded-uae. ⁶ Anutu ye fakaya dindingac mi ambac debac bangeha bangehaac ngicngac naric mi isingyunuma desiyunubac, imoc foracngoc. ⁷ Neac ikocyocngoc Anutuac yoac fora mekperagima kpara dengerebac ye kopocsicngic naric mi denembac. ⁸ Goa yeni enacfu faifai anemmema deandae, “Wiac gombunga fingerudeac nenang angammeme goa man-gana ambisina.” Nga goa yeneng neneac deandae, “Imocnoc kpounemmeandae.” Ngicngac yoac ifia deandae, yeni Anu-tungo kopocsicnginaac turunga, imocac sirihau yemmeude.

⁹ Imocac dafi denide, yudangic nenaoc griknigic fera-cyunukecdimbe me? Imoc kpac. Yudangic nga griknigic yeneac yoacngina yofi bic deding, “Nenang momoc sasawango kopocsicac bageau kecdimbe.” ¹⁰ Imocac yofi oho ohoya fede, “Ngic mongngonec dindingac mi kecde, imoc kpac yombong.

¹¹ Amma ngic mong negen negentegecgoc mi kecde me mongngo Anutu hofoc hofoc ua mong mi mekecde, kpac. ¹² Yeni sasawango Anutuac sing ngadehedacma yenahafoc manganegec, mongngonec angammeme gombunga mi angkecde, imoc kpac yombong.” (*Mitiyegec 14:1-3; 53:1-3; Miti dedengic 7:20*)

¹³ “Yeni ubangina imoc kicsere angge anggea.” (*Mitiyegec 5:9*)

“Yeni nedzarangnginango ikoc ayemmeandae amma bibicnginau boidzocac marasing mekecdae.” (*Mitiyegec 140:3*)

¹⁴ “Yeni enacnginau sowecyoac nga negemmangang herenginaunac gerec dzema ereande.” (*Mitiyegec 10:7*)

¹⁵ Nga yeni ngicngac yunuma sacngina hetinggegecdeac haninginango kpouma bic kengkecdae. ¹⁶ Amma yeni sing kengkecdae, imohai amabangec memanganema ngicngac ebicfu faiyunuandae.

¹⁷ “Ngicngac imoc yeni ruaegoc kekecac sing mi negendae, kpac.” (*Yesaia 59:7-8*)

¹⁸ Amma yeni Anutuac kicfu dzonong fede fedegoc namma eweheimigecdeac mong mi negensiandae. (*Mitiyegec 36:1*)

¹⁹ Neni yofi negendimbe, dedeseriyoac imocngo ngicngac dedeseriyoacac bageau kecdae, imoc yeneac enacngina medzickeudeac nga bangeha bangeha ngicngac sasawa yeni Anutuarunac turunga megecdeac amma yoara dede.

²⁰ Ngic mong ye dedeseriyoac modackecma Anutuaru haude, ye Anutungo yofi naric mi demiude, “Ngic imoc ye dindingac.” Dedeseriyoac imoc ine kopocsicnina dekperaginemmeu negennide.

²¹ Anu yofinenggac Anutungo ngicngac dindingac denemmeande, ye imoc didiu faiu hengkecdimbe. Sing imoc dedeseriyoac nga profete yeni hepuc angandae nga imoc dedeseriyoacac sing mi ande, kpac. Imoc sing gboria amma siriha mong yombong. ²² Anutungo Yesu Kristo fainemmec nga ngicngac ye negensinggedae, yeneac dindingac deyemmeude. Nga ngicngac sasawa nenang siricnina mong mong mi ande, ²³ nenang sasawa kopocsic meficgema kuc nga kibikperagia Anutuarunac haande, imoc kekecninau obohoma kecdimbe. ²⁴ Obohomina Yesu Kristongo witicfunac

yungecnunuec. Yungecnunuma Anutungo wosoefac anem-meandeac amma dindingac denemmeude. Imoc fingechnemmeudeac nenaoc ua mong mi meing.

²⁵ Anutungo Yesuac sac hensima nonongkac faiu nanu ngicngac nenang Yesu negensinggenide, yeng kopocsicac turung kpou kpouac bung angkecde. Sing imohai Anutu ye yengena dindingac, imoc edzacnunuudeac negenu ngereec. Imoc yofiac, ye warac ngicngac faka yumea ayemmema kopocsicnginaac turunga bic mi kpouyemmema ²⁶ naso herea modzotitia kpac tomaingina kefec. Ye naso yofineng-gac ngicngac Yesu negensinggekecdimbe, nenang dindingac denemmeude. Ye yengena dindingac, imoc edzacnunuudeac negensima Yesuac uaac amma dindingac denemmeude.

²⁷⁻²⁸ Ifiac amma angammemenina gombunga imocac sebinina meennideac sing mong mi fede, kpac. Anutungo ngicngac dindingac deyemmeande, imoc negen negensingnginaac amma deude, neni imoc negemma meseridimbe. Yeni dedeseriyoac modackecdaeac ye dindingac mi deyemmeude, kpac. Imocac negen negensinggac amma sebiengeng naric mi annide. Ge uagaac amma ngic dindingac naric mi annade, imocac sebiga naric mi meennade. ²⁹ Goa yeni yofi deandae, Anutu ye Yuda yeneac Anutusac. Nga imoc fora kpac, ye bangec monnunac ngicngac, yeneac Anutu momoc kecde, imoc fora. ³⁰ Anutu mocgungonoc kecde. Amma ye sebi tosingina herecgegec, yeni negen negensingnginaac amma dindingac deyemmeude. Nga sebingina mi herecgegec, yeni ifingoc negen negensingngina hemma dindingac deyemmeude. ³¹ Nga negen negensinninango dedeseriyoac mi meickenide, kpac. Nenang negen negensingngo dedeseriyoac nanggenide.

4

¹ Kisicnina Abrahang yeac hania henni. ² Goa yeni yeac deandae, “Anutungo angammemeaac amma yeac ngic dindingac demiec.” Imoc fora mi ande nga imoc fora ambacfu ye sebia naric meembac. Nga imoc ine Anutuac kicfu kpac.

³ Neni mitikibiu yofi osoandimbe,
 “Abrahang ye Anutu negensinggeecac amma, yeng yeac ngic dindingac demiec.” *(Fingec fingec 15:6)*

⁴ Ngic mong ua meande, yeac uabung imoc wosoefacac mimia mi ande, imoc ua meecac turunga ande. ⁵ Nga mong ye uaac sing wama negenserima Anutu negensinggeude, yeac yofi fingerude, Anutungo ngic mangana dindingac deyemmeande, yeng ngic imoc negen negensingaac amma uaya kpac wosoefacfu ngic dindingac demiude. ⁶ Nga mong ye

angammeme gombunga mong mi ammanu Anutungo yeac dindingac deu yeac kenec meude, ngic ifia yeneac Dawidingo ifingoc yofi deec,

⁷ “Ngicngac goa yeni singyoac kpema kecmagec Anutungo manganangina wayemmeec nga kopocsicngina semeyemmeec, yeni kenecnginagoc. ⁸ Nga KEBUNGO ngic monggac kopocsihaac kpete mi meude, ngic imoc ye kenehagoc.”
(*Mitiyegec 32:1-2*)

⁹ Kenec yoac, imoc ngic sebi tosangina herecgegec nga ngic mi herecgegec yeneac momoc dedea. Abrahangngo negensinggeecac Anutungo yeac negemma ngic dindingac demiec, ifinoc negemma deandimbe. ¹⁰ Abrahang ye sebi tosea herecgeuguc Anutungo dindingac demiec me? Imoc kpac, ye sebi tosea mi herecgemanungoc Anutungo ye dindingac demiec. ¹¹ Abrahang ye negensinggeu Anutungo yofi demiec, “Ngic imoc dindingac.” ifi dema sebi tosea herec herecgeac ma Abrahang mic. Ye sebia mi herecgema bic negensinggeec. Nga ngic sasawa sebingina mi herecgema negensinggeandae, Anutungo yeneac dindingac deudeac yeni Abrahanggac kisicfora, ifi kpacyunuec. ¹² Nga ngic sebi tosangina herecgema Abrahanggac hanititi modacma Kebu negensinggeandae, yeneac ifingoc yofi deec, Abrahang ye yeneac kisicngina. Negen negensinnu kisicngina Abrahang, ye hanahema sebi tosea mi herecgema bic negensinggeec, ye isoc andae.

¹³ Anutungo Abrahang nga bangecfora yenigoc yoac yofi dedzege anec, bangec nga kurumeng imoc ngenec maridzoming anudeac ngemmecade. Nga imoc Abrahangngo dedeseriyoac modarecac mi deec, kpac. Yeni negensinggegec nga Anutungo negengyemmema dindingac deyemmeec, imocac witiau yoac dedzege anec. ¹⁴ Nga ngicngac yeni dedeseriyoac hoanggema maridzomingngina mebau dede negen negensinggoc kekec foraya kpac ambac. Nga Anutungo wiac yemmeudeac deseriec, imoc ifingoc kuha kpac ambac. ¹⁵ Dedeseriyoacngo kopocsicac turunga hefcgeude nga dedeseriyoac mong mi feudeu dedeseriyoac ifingoc mi kpebau.

¹⁶ Abrahang ye ngicngac dedeseriyoac mekecdac, yeneac mangngina. Amma ye ngicngac negen negensing yeac isoc feyemmede, ye ngic ifia, yeneac manggac. Nga Abrahanggac bangecfora sasawa yeni dedzegeac yoac naric megecdeac imoc wosoefacac bageau feu negen negensingnginaac amma megecde. ¹⁷ Nga Abrahanggac negensima yofi oho ohoya fede,

“Ni faiguba ge ngicngac areng homac yeneac mangngina annade.”
(*Fingec fingec 17:5*)

Nga Anutungo ngic homemea megboriyunuande nga wiac mong mi fede, imoc bic fede, ifi isoc ye imoc dema kpara kparu fingecande.

Ifiac amma Abrahang ye nenang mannina, imoc Anutuac kicfu nga negen negensinggac sinnu. ¹⁸ Yeng gboric-goc anudeac siriha mi kefec, kpac. Nga ye Anutu negensinggeecac ngicngac areng homac yeneac kiscingina anec. Imocacnoc yoac yofi bic dedea feec,

“Bangefcogca yeni homac yombong, kpete imocacsoc fingecgecde.”
(*Fingec fingec 15:5*)

*

¹⁹ Abrahang ye kifaya 100 isoc anu sebia dzaparema kpedziu negenec. Nga enema Sara ye kifa feraheu sabac meudeac siriha naric mi anec. Nga Abrahang ye negen negensinga sifu seria feecac kucmama mong mi anec. ²⁰ Ye Anutungo wiac miudeac deseriec, imocac negengyohoc mong mi amma serima negensinggema kecma Anutu afehekefec. ²¹ Nga Anutungo yoac deserimiecmoc imoc meudeac imocac kuha soha femiec, Abrahangngo ifi negentegecma negenseriec. ²² Imocac amma yofi nande, “Anutungo yeac negensima, ngic dindingac demiec.”

²³ Nga yoac yomoc, “Yeaac negensima ngic dindingac demiec.” imoc Abrahanggacsac negemma mi oho ohoya fede, kpac. ²⁴ Imoc nenanggac momoc oho ohoya fede. Anutungo Kebunina Yesu homecac arenunac megboriu nenang ua imoc meec, ye negensinggeni yeng ifingoc negennemmema dindingac denemmeude. ²⁵ Nga nenang sing feraheing, imocac amma ngicngac yeneng Yesu homecfu faigec. Nga Anutungo dindingac denemmeudeac Yesu homecfunac monggoc megboriu yarec.

5

¹ Ifi amma Anutungo negen negensinnina hemma dindingac denemmeu Kebunina Yesu Kristoac amma yegoc ru-aeu kecdimbe. ² Yeng sing meficgenemmeu Anutuac danggunuc manau yofinenggac kecdimbe. Nga Anutuac kuc kibikperagiagoc ngade fingecnemmeude, imoc wiac engena, ifi negemma sogaima kecdimbe. ³ Amma imocsac kpac, nenang ifingoc kpendzeng witiau kecma imocac negenni engena anu sogaikecdimbe. Kpendzeng kpekpe, imocngo herenina meseriude. ⁴ Meseriu modzotitia kpac kecma

* **4:18:** Asomenggac kpete imocacsoc fingecgecde.

seserigoc nannide nga eucererenggac fora fingerudeac negensinggema kecdimbe. ⁵ Ifi kecmina ubaninaac kuha naric mi maude. Nocac Tiri Asugoc anni Anutungo songoya uba-hereninau kpaakec fede.

⁶ Nenang sicsauc kecminangoc Kristoac naso hau yeng nenanggac tatac mema homeec. Makpekpea kecminangoc, ye ifi anemmeec. ⁷ Ngic mongngo ngic dindingacac amma homeudeac negenside, siduc ifia mi negengandimbe. Nga mong ye faka nga angammemea gombunga angkecde, mongngo yeac amma kengec wama homecfu naric kembac gedang. ⁸ Anutungo songoya edzacnunuma Kristoac deu yeng ngicngac nenang kopocsigoc kecmina nenanggac amanoc homeec. ⁹ Anu yeac sawaac amma Anutungo ngicngac dindingac denemmeu yofinenggac kecdimbe. Imocac ye ifingoc turung kpoukpouac nasou yoacnina deu komoc kpebesandimbe, imoc negenserima kecdimbe. ¹⁰ Nga nenang Anutuac ngabafora kecmina Medahaac homecngo ngaba meickeu Anutugoc ruae fingeenemmeec. Ruae fingeenemmeu nenang ifingoc Medahaac kekecac amma komoc kpebesandimbe, imocnoc negenserima kecdimbe. ¹¹ Amma imocsac kpac, Kebunina Yesu Kristongo kopocsicnina meickema Anutugoc ruae meficgenemmeu nenang yofinenggac Anutuac negenni wiac engena anu sogaima kecdimbe.

¹² Imoc yofi fingerec, ngic mocguacsac amma kopocsic bangectoa bangecfu fingeema homec heficgeec. Nga ngicngac sasawa kopocsic meficgegecac amma homecngo ngicngac sasawa meyunuec. ¹³ Dedeseriyoac bangectoa bangecfu mi femanu kopocsicngo bic haec. Dedeseriyoac mong mi feu kopocsicac hennegeng naric mi fingerude. ¹⁴ Nga Adanggarunac erekecma Moseac nasou homecngo ine ngicngacareng sasawa garengyunuec. Adangngo kopocsic meficgema Anutuac yoc kpeec. Nga goa yeni yeac kopocsic imoc isoc mi meficgegec nga homecngo yeni sifu meyunuec. Adang ye ngic haudeac dedea, yeac ongea.

¹⁵ Sing ferac ferahea, imoc siriha mong ande nga danggunuc imoc siriha mong, imoc fora. Ngic mocgungo kopocsicfu makpeecac ngicngac ebiriango homedacgec. Nga Anutungo wosoefahaac nga ubangerehaac wiac ngicngac yemmeande, imoc ine homactoa anu yenearu ebiria yombong kpakeyemmeec. Imoc ngic mocguacsac, Yesu Kristoac wosoefacac amma ifi fingeema feec. ¹⁶ Ngic mocgungo hanahema kopocsic meficgeec, Anutungo imocac amma wosoefahaac wiac yemmeande, ifi mi negembisina, kpac. Ngic mocgungo kopocsic hanahema meficgeu Anutungo turung kpoukpouac faka hanahema meec. Meu ngicngac homac

yeneng ine sing ferahema turungnginagoc anggec. Anggec Anutungo ifi hemma wosoefac ayemmema kopocsicnginaac turunga waec.

¹⁷ Ngic mocgungo hanahema sing feraheu yeac kopocsicac amma homecngo ngicngac garengyunuudeu ine yofi negembisia, Anutungo ngicngacareng danggunuctoa ayemmema wosoefacfu dindingac deyemmeu, yeni ngic mocgu, Yesu Kristo, yegoc kecima kekecac arennu kecima wiac homac yenhafoc garenggegede.

¹⁸ Ifi anu ngic mocgungo sing feraheecac Anutungo ngicngac sasawa manganaac arennu desiec. Nga ngic mocgungo angammeme dindingac anecac ifi isocngoc ngicngac sasawa kopocsicnginaac turunga meickeec. Meickeu Anutungo ngicngac dindingac deyemmedaru imocngo kekecseri heficge yemmec. ¹⁹ Nga ngic mocgungo enac tofoc tofoho faka wau ngicngac ebiriangoc yeni kopocsicnginagoc andagec. Nga ifi isocngoc ngic mocgungo enac tofoc tofoha anecac amma Anutungo ngicngac ebiriangoc yeneac dindingac deyemmec nga deyemmeude.

²⁰ Anu kopocsicngina kuneng monggoc anudeac dedeseriyoac haec. Nga kopocsicngina kuneng yombong anu danggunucngo monggoc yombong kopocsicngina ferahema fingecma feec. ²¹ Imoc yofiac, kopocsicngo homec meficgema yenenggareng anec, ifi isocngoc danggunucngo garennina anu Anutungo Kebunina Yesu Kristoac amma dindingac denemmema kekec wisic wisickea kpac nemmebesande.

6

¹ Imocac yofi debisina. Anutuac wosoefacngo yadiudeac nenang kopocsicfu monggoc torokpema mi kecbisina, kpac. ² Nga kopocsicfunac bic homeing, ifi negemmaguc sifu ihai monggoc torokpema mi kecbisina. ³ Nenang Yesu Kristoaru kpeketahama kecnideac doku nadzicnemmegec. Amma sasawango homehau bariyuhung anemmeu nadzicdaring, ngeni imoc mi obohodae. ⁴ Nga doku nadzicni Anutungo yegoc tonggonunuu homecfu kemeing. Manggac ye kuc nga kibikperagitoayango Yesu homecfunac megboriu kekec gboriau enec. Enu nenang ifingoc kekec gboriau kecnideac yegoc torokpenunuec.

⁵ Yesungo homeec, imocac siricfu yegoc torokpema homeing. Amma ye homecfunac gborima yarec, nenang ifingoc torokpeinggac gborima yacnide imoc negendimbe.

⁶ Kopocsicac kuc heresebininau ua mekecde, imoc kpac anudeac ubaherenina esea mariponnu Yesugoc kpekpea, imoc negendimbe. Kopocsicngo minginnina monggoc mi

kefudeac ifi anec. ⁷ Imoc yofiac, Yesungo ngic homeec, ye kopocsihaac witicfunac bic mesiec.

⁸ Nga nenang Kristogoc bic homeing dema yegoc ifingoc kecnide, imoc negensinggedimbe. ⁹ Nga Anutungo Kristo homecfunac megboriu yarec. Amma ye yacma monggoc mi homeude, imocnoc negendimbe. Ye homecac kuc bageau monggoc mi kecde. ¹⁰ Ye ngicngac kopocsicninaac amma atac mocgusac homeu wisickeec. Amma yofinenggac kecde, imoc Anutuac hoannu kecde. ¹¹ Imocac ngeni ngenanggac yofi negembisia, kopocsicfunac bic homema imocac bageau monggoc mi kecdimbe. Nenang yofinenggac Yesu Kristogoc kpeketahema Anutuac hoannu kecdimbe.

¹² Kopocsicngo kpedzingunuu sebiac negensongo hania haniango wangepngunubacac ngeni kopocsic faka uba eseau fekecde, imoc wama mi modachisia. ¹³ Amma oruc kickedzac nga hanimaringina imocngo kopocsicac kingangkpekpe mi ambeso, kpac. Ngeni warac homecfu kecgac, yofinenggac ine kekec forau kecdae, imocac ngenaoc efaima kemma Anutuaru oruc kickedzac nga hanimaringina desigec imocngo yeac kingangkpekpe ambeso. ¹⁴ Ngeni dedeseriyoacac bageau kekec, imoc bic wama danggunucac bageau kecdae, imocac amma kopocsingo kunengngina mi ambeso.

¹⁵ Imocac yofi annide. Nenang dedeseriyoac bageau mi kecdimbe, kpac. Nenang danggunucac bageau kecdimbe. Imocac kopocsic meficgeni, imoc mi ngereeude nga ifi mi fingecheso! ¹⁶ Ngeni ngic monggac wanac areng kecgecdeac desiemegecdeu ngeni yeac wanac areng kecma yeac enac tofohobisia, imoc negendae. Ifi isoc ngeni kopocsicac wanac areng kecma enara tofohogecdeu homec meficgegecde. Nga ngeni enac tofoc tofohofakaac bageau kecma dindingac kekec meficgegecde.

¹⁷ Anu ngeni warac kopocsicac wanac areng kecgac, imoc bic wagec wisickeec. Wisickeu kpoukpouyoacac hoannu faingunugec, ngeni ubangina hafoangoc imohai desiemema imoc tofohokecgacac amma Anutu dengereduae. ¹⁸ Ngeni kopocsicac witicfunac bic mesi mesingunuya nga yaguc dindingac kekecac wanac areng amma kecdae. ¹⁹ Nga ngeni sebifusiatic kucmamanginagoc kecdaeac ngeneac siricfu yofi deduae. Ngeni warac oruc kickedzac nga hanimaringina desiemema uba wonongagoc kekec nga singyoac kpekpe, imocac bageau wanac areng kecgac. Ifi kecma singyoac kpema kecgac. Ngeni ifi isocngoc yofinenggac oruc kickedzac nga hanimaringina desiemema dindingac kekecac bageau wanac areng kecbisia. Kecma kpetiac kekecfu yadiseri anggecde.

²⁰ Amma ngeni kopocsicac wanac areng kecmagec dindin-gac kekecac yoacngo naric mi garengngunuec, kpac. ²¹ Ngeni imohai kopocsicac fora mekecgec imocngo kekecngina me-manganeecc amma ngeni yofinenggac imoc negemma gamen-gunuande. Faka nga angammeme ifianoc homec heficgeude. ²² Ngeni yaguc kopocsicac witicfunac mesingunungunuya nga Anutuac wanac areng kecdae, imocac fora yofi, ngeni kpetiac kekec kecma yadiseri angkecmagec wisickeu kekec-seri megecde. ²³ Imoc yofiac, kopocsicac buma imoc homec megecde nga Anutuac wosoefac, imoc Kebunina Yesu Kris-toac amma kekecseri buma kpac nemmebesande.

7

¹ Tosofocna, ngeni dedeseriyoac negendae, imoc negenduae. Imocac yofi debeso negenduae. Ngicngac gbori kecmagec dedeseriyoacngo kunengngina amma garengyunuande, fora. ² Imocac ngac mong ye ngicfu kenudeu, ngic ye kecmanungoc ngacngo yegoc dzahacemema kefecde. Dedeseriyoacac sing ifi fede. Kecma ewea homeudeu dedeseriyoacngo ngac ngicfu witickeec, imocac witiha kpac anude. ³ Nga ewea gbori kecmanungoc ngac ye ngic monggaru kenudeu yeac serongac degecde. Nga ewea homeudeu ine ngac ye dedeseriyoacac witicfu monggoc mi kefude. Ye naso imohai ngic monggac ngac anudeu serongac mi anude. ⁴ Tosofocna, ifi isocngoc Anutungo Kristoac sacfusi u ngeni yegoc ngunuhomeu ngeni dedeseriyoacac bageau monggoc mi kecdae. Ngeni ngic homecfunac yarec, yegoc torokpema kecgecdeac nga nenang Anutuac uaac fora annideac ye ifi anec.

⁵ Nenang warac uba esaac arennu kecmina dedeseriyoacngo songo mangana herenina miaru homecac fora meficgekefing. ⁶ Nga yofinenggac dedeseriyoacfunac yungec yungecnunuya kecdimbe. Dedeseriyoacngo mendannunuec, imohacnac bic homeing. Dedeseriyoacfunac homema ua esa imoc wama Asuac ua gboriau emma nandimbe.

⁷ Imocac nenang yofi denide, dedeseriyoac yengenaoc kopocsic mi ande, kpac. Dedeseriyoacngo ine kopocsicac siriha edzacnuu negenghomeduae. Ge hensongo mi ambe-sena.

(*Makekeng 20:17; Dedeseri 5:21*) Dedeseriyoacngo ifi mi debacfu ni hensongoac siriha naric mi negenghomebai. ⁸ Nga kopocsic ye dedeseriyoacfus-ing ine singa meficgema hensongofaka hania hania herena manau miacande. Amma dedeseriyoac mi febacfu, kopoc-sic ye homemea ambac. ⁹ Ni warac dedeseriyoara kpac

kecbare dedeseriyoacngo hau negenai. Negemba imohai ine kopocsicngo kekehagoc amma ua meu ¹⁰ homeai. Imohai yofi henai, dedeseriyoacngo kekec meficgeudeac faifaia fede, imocngonoc homec meficgenenec. ¹¹ Kopocsicngo dedeseriyoacfu singa meficgema ikocfu wangecnuma kpebucnuec. ¹² Imocac yofi fede, dedeseriyoac imoc yengenaoc kpetiac nga nonoyoac ifingoc kpetiac nga dindingac amma gombunga.

¹³ Wiac gombunga, imocngo homecfu mi fainuec, kpac. Kopocsicac hania fingetegerudeac kopocsicngo ine homecfu fainuec. Nga kopocsicngo wiac gombunga mema imocngo nearu homec meficgeec. Ifi anu dedeseriyoacngo kopocsic heficgeu kopocsic ye wiac mangana yombong, imoc fingetegerec.

¹⁴ Dedeseriyoac imoc Asuarunac, imoc negendimbe. Nga ni ine uba eseanagoc kecba kopocsicngo wanac menuu, kopocsicac bageu kecduae. ¹⁵ Nga faka nga angammeme angkecduae, imoc dafiac angkecduae, imoc mi negentegecduae. Ni wiac mong ambadeac negensianduae, imoc mi angkecduae. Nga faka ubanango waanduae, imoc ine angkecduae. ¹⁶ Amma faka goa songona mi angande, imoc mekecduaeu imocngo yofi deseride, dedeseriyoac imoc gombunga. ¹⁷ Ifi anu neannaoc faka imoc mi angkecduae, kpac. Kopocsic neac here manau fede, imocngo faka imoc angkecde. ¹⁸ Neac hereu wiac gombunga mong mi fede, ifi negenduae, imoc uba esaac deduae. Imoc yofi, ni faka gombunga ambadeac negengkecma ine faka nga angammeme gombunga ambadeac obohoanduae. ¹⁹ Fora, angammeme gombunga ambesonga negenganduae, imoc mi angkecduae. Nga faka mangana wabadeac negenganduae, imoc ine angkecduae. ²⁰ Ni faka goa mi ambadeac anengkecde, imoc ambadeu ine neannaoc faka imoc mi anduae, kpac. Kopocsic herena manau fede, imocngo ine faka imoc heficgeu anganduae.

²¹ Faka gombunga ambesonga negembare faka manganango ine herenaunac bic erema kekecna garenggeande, imoc meficgeanduae. ²² Amma ubaonganau Anutuac dedeseriyoac ubangerecgoc hoanggekecbare ²³ songo monggac singyoacngo ine sebinau fingeru henganduae. Nga imocngo negen negennau dedeseri fede, imocgoc ewema kecdape. Ewekecma kopocsicac singyoacngo sebina witicfu faima sebinau uaya mekecde.

²⁴ Ni ngic makpekpea ubahodungoc kecma sebinagoc homecac bageau kecbare merang imohacnac mesinuude? ²⁵ Anutuac dangge deduae, Yesu Kristo Kebunina yeng mesinuude. Mesinuu neanna negen negennango Anutuac

dedeseriyoacac bageau kecma wanac ua mekecduae nga ubana eseango ine kopocsicac singyoac kingang kpemima kecduae.

8

¹ Nga ngicngac Yesu Kristogoc kpeketahema kecdae, yeni yoacac arennu mi makpegecde. ² Ge Yesu Kristogoc kpeketahema kecna Kekec Asuac* dedeseriyoacngo kopocsic nga homecac singyoacac witicfunac yungecguec. ³ Uba esea ye dedeseriyoacac kuha memau dedeseriyoacngo wiac obohau Anutungo ua imoc yofi meec. Ye Medacyombonga sueu nenang siric mema bangecfu maec. Mau Anutungo yeac sebiu kopocsicnina desima meickeu kpac anec. ⁴ Anu nenang uba esaac sinnu kengkeng imoc wama Tiri Asugoc kpeketahema kengkecdimbe. Kengkecma dedeseriyoacac faka dindingac kekecninau fingetegerude.

⁵ Ngicngac uba esaac songo nga negen negeng modacandae, yeni negen negengngina uba esaac arennu faiandae. Nga ngicngac Asuac songo nga negen negeng modacandae, yeni negen negengngina Asuac arennu faiandae. ⁶ Anu uba esaac negen negeng imoc homehagoc nga Asuac negen negeng imoc kekehagoc amma ruaeagoc. ⁷ Uba esaac negen negengngo Anutu ngaba ammikecde amma Anutuac dedeseriyoac mi tofohoande. Imoc dedeseriyoacac bageau kefudeac obohode. ⁸ Nga ngicngac uba esaac songo nga negen negeng modackecdae, yeni Anutuac ubasongo meficgegecdeac singa obohokecdae.

⁹ Anu Anutuac Asungo ngeneac ubahereu kecdeu ngeni Asuac arennu kecgecde, uba esaac arennu kpac. Nga mong ye Kristoac Asu mi mekecde, ye ine Kristoac areng kpac. ¹⁰ Nga Kristongo ngeneac ubahereu kefudeu sebingina imoc kopocsicnginaac amma homeec. Nga ongaasunginango ine dindingac kekecac amma kekehagoc anec. ¹¹ Anutu ye Asuyango Yesu homecfunac megboriec. Amma Asu imocngo ubaherenginang kecdau yeng sebingina homecac bageau kecdau, imoc ifingoc Asuyango megboriude.

¹² Negen negensingoc tosofocna, negenggec, nenang turunninagoc kecdimbe nga imoc ine uba esaac negemma kpac. Asungo bic megborinunuec, imocac amma uba esaac arennu kecnideac turunga mong mi fenemmede. ¹³ Ngeni uba esaac songo nga negen negeng modacma kecgecdeu homeac areng anggecde. Nga Asuac kucfu uba esaac angammeme kpebucgegecdeu kechereema kecbesandae. ¹⁴ Anutuac Asungo ngicngacareng wangecyunukecde,

* 8:2: Kekec Asu imoc Tiri Asuac dede.

yeni sasawango Anutuac medacfora. ¹⁵ Asu mongngo wanac menunuu monggoc kengegoc kecnide, asu ifia mi nemmec, kpac. Nenang asu siriha mong mema Anutuac medacfora aning. Nga Asu imocngo meficnunu yea yofi kpacma dekecdimbe, "Manna, Manna." ¹⁶ Nenang Anutuac nambaracfora kecdimbe, yoac imocnoc Anutuac Asu yengenaoc hepuc amma ongaasuninau faiu dekecdimbe. ¹⁷ Nga yea nambaracfora kecdimbeu yea maridzoming memeareng ifingoc amma Kristogoc areng mocgu kecma maridzoming menide. Neni nenahafoc kuc nga kibikperaginagoc anideac yegoc ifingoc kpendzeng kpeni Anutungo fora nemmeude.

¹⁸ Imoc yofi negensiduae, kuc kibikperagiagoc ngadeu nenannu fingectegerude, imoc wiac engena yombong nga yofinenggac ebic fingecnemmekecde, imoc wiac mamea. ¹⁹ Anutungo deu wiac fingecdarec imoc sasawango Anutuac medacfora didiu fingectegecgecdeac mamangkima yeneac tomai kecdac.

²⁰ Nga Anutungo wiac deu fingecdarec, imoc ye negemanu dzanggeande. Yeng wiac deu fingecdarec, imoc yengenaoc dzanggedarudeac mi negensiec, kpac. Anutu yengenaoc ifi faiec. ²¹⁻²² Amma imocac yofi negendimbe, Anutungo deu wiac sasawa fingecdarec, ihacnacngoc erekecma yaguc kecdimbe. Nga yeneng ifingoc wedzec horarac amma gadze yiniu homema hoaeandae, imocac witic hesima Anutuac nambaracfora yeneac amabangecfu kenggecdeac ayemmeude. Amabangec imoc witiha kpac nga imoc kuc nga kibikperagiagoc.

²³ Nga imocsac kpac. Anutungo hanahema Tiri Asu nemmec. Ifi nemmeu nenang ifingoc sebininagoc bangec yomoc wama medacforaac tatacfu bic ennideac herekiki anemmeu nasoyaac tomai kecdimbe. ²⁴ Amma nenang wiac foraya fingerudeac negenserima tomai kecma komoc kpenide. Mong ye foraya bic henu imoc fingerudeac negenserima kecande, faka siriha ifia mi fede, kpac. ²⁵ Nga wiac mi hengena imoc mebesandimbe, ifi negensinggema kecdimbeu modzotitia kpac mamangkima tomai kecnide.

²⁶ Ifi kecmina Asungo kucmamaninaac amma hama meficnunu ifi me ifi numuni ngereeude, imoc mi negentegecan-dimbeac amma yeng agennina tima yoara kpac hereudumengau numuu Anutuaru engande. ²⁷ Enu ngicherenina hengkecde, yeng Tiri Asuac negen negeng ifingoc negenude. Asu ye Anutuac negen negeng modacma kpetiac habu nenanggac amma nunumua faikecde.

²⁸ Anu yofi negendimbe, Anutungo arenga faima ngicngac negengyunuma kpacyunuu yeni yea arengfora

kecdae. Ngicngac heregoc yeac songo negengandae, yeni negengyunuma kekecnginau wiac sasawa dindingac arenggema meficyunuu ngereeyombonggeude. ²⁹ Imoc yofiac, Anutungo ngicngac bic negengyunuec, yeni meisingyunuu yadiseri amma yengena Medaha isoc anggecdeac desiyunuec. Medahango munafora homac yeneac waracdacngina anudeac ifi arenggeec. ³⁰ Arenggema ngicngac warac bic meisingyunuec, yeni ifingoc kpacyunuma dindingac deyemmeec. Dindingac deyemmema kuc kibikperagiagoc ifingoc yemmeec.

³¹ Imocac amma Anutungo nanggenunuma nenanggoc kecmanu mongngo sinnina hedzickema naric mi mema-nunuude. ³² Anutungo Medacyombonga mi segerema sasawa nenanggac amma ngaba yeneac mariu waec. Nga nenanggac waecac amma ye ifingoc ubangerehaac torokpema Medahagoc wiac sasawa nemmeude. ³³ Mongngo Anutuat meisingfora yoacfu faiyunuudeu, Anutungo yeneac yoac ifingoc deu firang anggecde. ³⁴ Yesu Kristo yennoc homeec. Homeu Anutungo ifingoc ye homecfunac megboriu yarec. Yacma Anutuaru enec, foiau tacma nenanggac amma numukecde. Imocac mongngo meisingfora yoacfu kopocsicninagoc dema negende, ye osiude. ³⁵ Amma Kristongo heresongogoc hoannunukecdeac, kekec imohacnac wiac mongngo nenang mederenunuudeacsoc mi ande. Kpendzeng me ubaebic me nunukporac anemmegecde me herehomehome me senggang kekec me manganebeso anide me dzikacbeang, imoc sasawango Kristoac songounac naric mi meicnunuude. ³⁶ Yoac yomoc bic oho ohoya fede, "Geac areng andimbeac amma yeni asoacnac kemma marai homecfu fainunukecdae. Yeneng nenenggec neni rama kpebucyunuandae, yeni isoc andimbe." (*Mitiyegec 44:22*)

³⁷ Imoc sasawa fingeccnemmeu Kristongo heresongogoc bic hoannunuu nenang yegoc kecma feracyunuyombonggema firang amma kecdimbe. ³⁸⁻³⁹ Nga Anutungo heresongogoc hoannunuu nenang Kebunina Yesu Kristogoc kpeketahema kecmi wiac mongngo naric mi mederenunuude, imoc negenseriyombonggeduae. Imoc homec me kekec, angero goa me ngictau goa, wiac goa yaguc fedae me wiac ngade fingegecde, wiac goa kucnginagoc wihacnac me wiac goa kucnginagoc emuhacnac nga wiac goa Anutungo deu fingegec, yeni sasawango yeac songounac naric mi meicnunugecde.

9

¹ Ni Kristogoc kpeketahema yoac fora deduae, ikoc mi

anduae. Nga Tiri Asungo here negen negenna midiu imocngo hepucna anu yofi deduae. ² Ni nasosoc arengfocna yeneac amma ubahodungtoa nga ubaebicgoc kecduae. ³ Nga neng yeneac do mema sowecac bageau kecma Kristoaru agac kecbadeac negenduae. Neni kisicnina mocgu. ⁴ Nga yeni Israe areng, yeni manggacac medacyombong kuc nga kibikperaginginagoc kecdae. Yeni dzadzahac nga dedeseriyoacgoc kecma Anutuac womong garenggekecdae. Amma Anutungo wiac yemmeudeac deseriyemmeec, imoc yenearu fedengoc. ⁵ Nga yeni kisicbangedcfcngina negendae, yeneac fingeceaheunac Kristongo ngic siri amma fingerec. Ye Anutunoc, wiac sasawaac engena. Yearu dedengerec nga dedengerec fekengkecheso, imoc fora.

⁶ Anutu yoara kuha made, ngeni ifi mi negembisia. Imoc yofi, Israengicngac Israe fingeceaheunac, yeneahunac goa Israe yombong mi andae. ⁷ Imocac siriha yofi, Abrahanggac bancedfora goa yeni Sara kimeahunac. Imocac yofi oho ohoya fede,

“Isakaac fingeceahengo geac bancedfocga yombong anggedce.” *(Fingec fingec 21:12)*

⁸ Sebiac arennu fingece dae, yeni Anutuac nambaracfora, ifi mi dede. Dedzegeac bageau fingece dae, yeni Abrahanggac bancedfora yombong andae. ⁹ Ye Abraham nga Sara yerigoc yoac yofi dedzege anec,

“Ni naso deaimoc imohai habare Sarango medac mong mema kefude.” *(Fingec fingec 18:10,14)*

Songea arennu meisinnunuude

¹⁰ Nga imocsac kpac, Bangedcna Isaka ye Rebekagoc feu yeng fora tombosonga kpenangyuruec. ¹¹⁻¹² Nga medac yeri mi fingece ma kecmaecngoc yereac angammemengira gombunga me mangana mong mi femanu Anutungo yereac Rebeka yofi bic edeec,

“Darango muneaac kingang kpeude.” *(Fingec fingec 25:23)*

Anutungo mong uayaac amma mi meisingeude, ye songoya nga negen negengaac amma ngicngac kpacyunuande, imoc seria nanudeac ye ifi anec. ¹³ Imocac yofi oho ohoya fede,

“Ni Yakobo heresongogoc hoanggema Esau ine ubango ukuai.” *(Marekai 1:2-3)*

¹⁴ Ifiac amma yofi denide. Anutungo sing mi segeude. Ye yoara gombunga angande. ¹⁵ Yeng Mose yofi edeec,

“Ni monggac wosoefac ammibadeac negemma ye wosoefac ammibade. Nga monggac ubamangang ammibeso negenduae, ye ubamangang ammibade.” *(Makekeng 33:19)*

¹⁶ Ifi anu Anutungo yengena wosoefahaac amma ngic meis-
inggeude nga ngic ye yengenaocngoc songo meficgeecac me
uatoa meecac amma ifi mi fingerude. ¹⁷ Mitikibiu yoac oho
ohoya fede, imocngo Farao yofi edeec,

“Ni gearu kucna bangeha bangeha edzacyunubade nga
kpacna dekperagigec kenu negendacgecdeac amma ge
ngictau faiguba genggecde.” *(Makekeng 9:16)*

¹⁸ Imoc yofi, Anutungo mong wosoefac ammibesonga negen-
deu, imoc ammiude. Amma monggac herea dzegebesonga
negendeu, imoc dzegeude.

¹⁹ Ge yoacna imoc negemma yofi denade gedang, “Anutuac
songo nga negen negeng kpeudeac sing mi fede. Nga sing
kpekpe mi febac dede yeng ni kopocsicnagoc naric mi debac.”

²⁰ Bangecngic ge negenna, ge ngicsac, ifi dema Anutuac yoac
turunga mi merembesena. Marikibi minginango wiac mong
meu wiac maringo memea, imocngo mingina naric mi kpes-
imiude,

“Ge nocac ni ifia menunec?” *(Yesaia 29:16; 45:9)*

²¹ Enangmemengic ye songeaac arennu ua naric meude, ye
gbaki mema imocngo enang mong uaya engena meude nga
enang mong uaya mamea naric meude.

²²⁻²³ Enang goa yeni kuc kperaginginagoc anggecdeac Anu-
tungo warac wosoefac ayemmema mengereyunuec. Ngic-
ngac yeni yeac kuc kibikperagiagoc henggecde, songoya ifi
anec. Ye desi desiac fakaya ngicngac edzacyunuudeac nga
yeni kuha negenggecdeac enang goa yeni kpedzac kpedza-
meaac arennu bic faifaia nandae, yeneac amma modzoti-
tia kpac nasoherec tomaingina kecande, ye songea naric
modacma ifinoc anude. ²⁴ Imocac nenannoc kpacnunuec.
Imoc Yuda arengsac kpac, ye bangec monnunac ngicngac
momoc kpacyunuec. ²⁵ Ye profete Hoseaac kibiu ifingoc yofi
dede,

“Ngicngac areng mong warac neac ngicngac mi kegec, yeni
neac ngicngac, ifi kpacyunubade. Nga ngac mong
heresongogoc mi hoanggeai, ye neac songongac, yeac
kpara ifi kpacbade.” *(Hosea 2:23)*

²⁶ Nga bangec monnunac ngicngac Anutungo yeneac yofi
deec,

“Ngeni neac ngicngac kpac.” Amma bangec imohaingoc yofi
kpacyunugecde, “Yeni Anutu kekehagoc yeac medac-
fora.” *(Hosea 1:10)*

²⁷ Yesaiango ine Israe yeneac negemma yofi kpacma dede,
“Israe ngicngac yeni kpetengina kuneng, imoc kondunggac
sangi isoc anudeu ni sifu yeneacunac noboha efeanec-
sac onggongyunuba komoc kpegecde. ²⁸ KEBUNGO

bangecfu ngicngac yoacngina bicbic isinggema desiyunuma uaya mesiude.”
(*Yesaia 10:22-23*)

²⁹ Nga Yesaiango kpefingyoac yofi bic deec,

“KEBU Kuctoa Mingina, yeng bangecfocnina noboha goa mi onggongyunuu komoc kpebau debac Sodong nga Gomora yeni isoc ambing.”
(*Yesaia 1:9*)

³⁰ Ni yofi torokpema deduae, bangec monnunac ngicngac, yeneng dindingac kecgecdeac seseriua mong mi mekecma kekec dindingac eng meficgegec. Yeni negensinggegec, imocac amma Anutungo dindingac kpacyunuec. ³¹ Nga Israe ngicngac yeni ine dedeseriyoacngo kekec dindingacfu faiyunuudeac seseriua mekecgec. Mekecma dedeseriyoacfusing dindingac kekec mi meficgegec. ³² Yeni faka nga angammemenginaac negensima negen negensing fora imoc ine wagec. Yeni hocfu kpondzong heima mayunuec. ³³ Imocac yofi oho ohoya fede,

“Negendae, ni Sionnu hoc mong faiba imohai yeni kpondzong heigece nga peperandziu tifainggema negemangang meficgegece. Nga mongngo ye negensinggeudeu ye game kpekpeu mi enude.”
(*Yesaia 8:14; 28:16*)

10

¹ Tosofocna, Anutungo arengfocna kopocsicac ebicfunac mesiyunuu komoc kpegece, imocac heresongonango negengyombonggema ye numumianduae. ² Amma ni yeneac hepuc amma yofi deduae, yeni Anutuac kingang kpegecdeac ngombongemema seseri angkecdae. Nga ye dafi kingang kpemibesonga, imocac negen negentegec ine mi feyemme.

³ Amma yeni yenaocngoc sing dindingac meficgegecdeac arenggema uaya mekecdae. Nga Anutungo sing mong bic meficgema ngicngac dindingac deyemmeande, sing imoc ine mi negendae. Ifi amma yeni Anutuarunac kekec dindingac fede, imocac bageau kecgecdeac waandae. ⁴ Kristongo dedeseriyoac hafoangoc modacdaru dedeseriyoacac ua wisickea anec. Imocac amma ngicngac ye negensinggeandae, yeni sasawango dindingac kekec meficgegece.

⁵ Mosengo dedeseriyoacac sing dindingac kekec imocac yofi ohoec fede,

“Ngc mong ye dedeseriyoac modacdarude, yeng sing imohai kekehagoc amma kefude.”
(*Sesememe 18:5*)

⁶ Nga Anutungo negen negensinninaac amma dindingac denemmeude, sing imocngo yofi dede,

“Ge geanggaoc ubaheregango yofi mi kpesiemebesena, merang kurumennu enude?”
(*Dedeseri 30:12*)

Imoc Kristo kurumennunac memaudeac negemma dede.
 7 Me yofi, “Merang hofeu kemeude?” Imoc Kristo homec-
 funac meereudeac negende. Ifi mong mi negembisia.

8 Imocac geac yoac yofi dedea fede,

“Anutuac yoac imoc hoanggau nga enacgau amma heregau
 fede.” *(Dedeseri 30:14)*

Nga negen negensinggac yoac imocnoc dekperagingem-
 mekecdimbe. 9 Imoc yofiac, ge enacbibicgango, Yesu ye
 Kebu, imoc dekperaginade nga Anutungo Yesu homecfunac
 megboriec, imoc negensinggenadeu Anutungo kopocsicgaac
 ebicfunac mesiguu komoc kpenade. 10 Nenang ubahereni-
 nango ye negensinggeni yeng dindingac denemmeude. Nga
 enacbibicninango ye dekperagini yeng kopocsicninaac ebic-
 funac mesinunuu komoc kpenide. 11 Mitikibingo imocac yofi
 dede,

“Mongngo ye negensinggeudeu, ye gamekpekpeu mi enude.”
(Yesaia 28:16)

12 Anu yudaareng nga grihareng siricngira mong mong mi
 ande. Kebu ye sasawa nenanggac Kebunina. Nga ngicngac
 yeac kpac kpacandae, yeni ubangeregcoc keneha hania ha-
 nia naric yemmeude. 13 Nga

“Ngicngac yeneng KEBUAC kpac kpacgec Anutungo yeni sa-
 sawa kopocsicnginaac ebicfunac mesiyunuu komoc
 kpegecde.” *(Yoele 2:32)*

14-15 Nenang mong sueni yeng Anutuac yoac dekperagiyem-
 meude. Nga Anutuac yoac dekperagiunegemma naric ne-
 gensinggegecde. Negensinggema yeni Kebuac kpara kpacma
 komoc kpegecde. Imocac yofi oho ohoya fede,

“Ngic yeni siduc gombang mehakecgec ngicngac yeneng
 yeneac hani udumeng ubangerehagoc negenggecde.”
(Yesaia 52:7)

16 Anu ngicngac yeneacunac homacngo siduc gombang
 imoc ine mi tofohogec. Yesaiango yofi dede,

“Kebu ge negenna, yoac dekperagiyemmeing, imoc yeni mi
 negensinggec.” *(Yesaia 53:1)*

17 Nga Kristoac yoac dekperagiyemmeni yeni yoara negen-
 gandrae. Amma yoac imoc negemma negensinggecde.

18 Anu Israe yeni yoara kedzacnginango mi negenggec me?
 Ifi kpac, yeni bic negenggec. Yofi oho ohoya fede,

“Ubaudumengngina imoc bangecfu kengkecde. Yeni yoacng-
 inango bangectoa bangec yomocac noboc noboc wisic
 wisickeau kendarude.” *(Mitiyegec 19:4)*

19 Ifiac amma monggoc deba, Israe ngicngac yeni yoara uba-
 herenginango negentegecgec me? Mosengo Anutuac enac
 mema imocac yofi deec,

“Ni faka angemmeba ngeni ngicngac areng mong bangec mocguac areng mi andae, yeneac keracmangang anggecde. Nga areng mong negen negentegecngina kpac, ngeni yeneac herebu negenggecde.” (*Dedeseri 32:21*)

²⁰ Yesaiango kengeha kpac imocac torokpema bangeha bangeha ngicngac, yeneac yoac yofi deec,

“Ngicngac yeneng ni mi hofocnuma eng meficnugec. Nga neac dekpesia kpac kecgec, yenearu fingecyemmeai.” (*Yesaia 65:1*)

²¹ Amma Israe areng yeneac ine yofi deec,

“Ngicngac areng mong yoacna mi tofohoandae nga yoac kpekpe kecdae, yeneng hagecdeac asoacfunac kemma tofocnac marina sineyemmekecduae.” (*Yesaia 65:2*)

11

¹ Imocac amma yofi negemma kpesiduae, Anutungo ngicngacfora bic wayunuec me? Imoc kpac! Neannaoc Israengic Benyaminggac arenunac nga kiscna Abrahang. ² Anutungo ngicngacfora bic meisingyunuma mi wayunuec, kpac. Nga Eria ye hereebiha Anutuac kicfu dekperagima israengicngac yeneac yofi dema numuec, imoc mitikibiu oho ohoya fede, ³ “Kebu, yeni geac profetefocga yunuhomegec nga geac arataga kpembarackegec. Nga ni mocgungosac kecbare kekecna meickegecdeac negendae.” ⁴ Ye ifi numuu Anutungo ine turunga yofi meremmiec,

“Ni ngicfocna 7 tauseng bic segereyunuba kecdae. Nga yeni nemu Baari yearu fafoc mong mi heimigec.” Ngeni imoc negembisia. (*1 Ngictau 19:10,14,18*)

⁵ Ifi isocngoc Anutungo yofinenggac yeneacunac tosea meisingyunuma wosoefaha ayemmeu yengena habubisic mong amma kecdae. ⁶ Yeng meisingyunuma danggunuha yem-mec, imoc yenang angammemengina gombungaac amma mi meisingyunuec, kpac. Ye angammemengina gombungaac amma meisingyunubac dede wosoefaha imoc wosoefac fora mi ambac.

⁷ Imocac amma yofi fede, Israe yeni wiac megecdeac uatoa mekecma imocac fora mong mi meficgegecde. Nga Anutungo ngicngac yeneac botucfunac meisingyunuec, yeneng ine wiac imoc meficgegecde. Anu Israe noboha yeni ubaseri nga ubafong amma kecdae. ⁸ Imoc yeneac yoac mong yofi oho ohoya fede,

“Anutungo faka meu yeni ongaasungina dzingfong anec. Amma kicnginango wiac mong mi hemma kedzacnginango wiac mong mi negenggec. Yeni ifia keceregecngongo yaguc kecdaengoc.” *(Dedeseri 29:4; Yesaia 29:10)*

⁹ Imocac Dawidingo yofi deec,

“Yakaneneac fakangina angandae, imocngo subabanggeng nga ufic isoc meyunuu kopocsicnginaac turunga ambeso. ¹⁰ Wiac mong mi henggecdeac yeni kicngina pistickebeso. Ge nasoya kpac ngadehokuc meyununa kecbisia.” *(Mitiyegec 69:22-23)*

¹¹ Ni yofi torokpema kpesiba, Israe yeni mayunuudeac kpondzong heigec me, imoc kpac. Yeni Anutuac yoac ferahegecac amma Anutungo bangec monnunac ngicngac, yeni kopocsicac ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecde. Israe yeneng yenemma keracmangang anggecdeac ifi anec. ¹² Nga Israe yeni Anutuac yoac ferahegec, faka imocngo Anutuac wosoefactoa heficgeu bangeha bangeha yenearu kendarec. Amma Israe yeni Anutuac sinnu makpegec, imocngo bangec monnunac ngicngac, yeni wiac gombunga homac yombong meficgeyemmec. Kecma, Israe ngicngac sasawango negensinggecde, naso imohai wiac engena yombong fingerude.

¹³⁻¹⁴ Anu bangec monnunac ngicngac kecdae, ngeneac yofi deduae, neanna arengfocna yeneng ngeneac keracmangang anggecde. Amma yeni sing imohai ngeni isoc kopocsicac dzuac dzuac mema komoc kpegecde. Ifi fingerudeac negemma neng ngeneac aposoro anai. Amma ua mekecduae imocac negemba engena yombong ande. ¹⁵ Anutungo Israe ngadehema waec, imocac bangec monnunac ngicngac ngeni Anutugoc uba mocgu amma ruae meficgegec. Ifi fedeu Anutungo monggoc Israe hoangyunuude, imocngo heficgeu homemea yeneng gborima kecec meficgegecde.

¹⁶ Ngeni yaka buma heima waraima Anutu migecdeu yaka sasawa imoc kpetiac anude.* Amma ic godea kpetiac andeu fawa sasawa ifingoc kpetiac anude.

¹⁷ Anutungo oriwa fora imocac fawa goa metackema meickema, imocac tatahau, ge kate oriwa fawa yombong, kapia mong kperecgeguma oriwa forau torokpeguec. Nga geng fawa fora yenigoc kecnecc isoc yofi anude, ge ic godeagoc torokpema kecma kerecga ihacnac taima kecnade. ¹⁸ Ifi andeac, ge sebiengeng amma fawa noboha yeneac yofi

* **11:16:** Ye ic sogonggac dede. Imocac yoac Bangec kisiu 15:17-21. Yaka buma heima Anutuac sese faibesonga imocac yoac yomohai fede: Makekeng 23:19; 34:22; Sesememe 2:12,14; 23:10,17,20; Bangec kisiu 18:12; 28:26 Dedeseriyoac 26:2,10

mi negembesena, “Neng feracyunuduae.” Ge ine sebiengeng annadeu yofi negembesena, ge ic fawasac, geng ic godea mi nanggenec nga ic godeango ine ge nanggeguma kecde. ¹⁹ Ifi deba geng yofi denade gedang, “Yeni ninoc icfu torokpenugecdeac fawa goa metackegec.” ²⁰ Denec isoc, yeni mi negensinggegecac amma metacyunuec. Nga geng negensinggenecac amma seria nangkecnecongoc. Imocac negen negenggau sebiengenga kpac amma kengecgoc kecbesena. ²¹ Anutungo yengena fawa mi onggongyunuecfu ge ifingoc naric mi onggongguude.

²² Ge Anutuac faka yumea nga demetinga seria fede, mocmoc hentegecbesena. Ye ngic mayunuec, yeni demetinga seria ayemmeec nga ge ine faka yumeau anggenec. Ge yeac faka yumeaac bageau mi kecnadeu ge ifingoc herecgeguude. ²³ Nga fawa tosea negen negensingngina kpac, yeneng meremma negen negensinggoc anggecdeu ye icfu monggoc torokpeyunuude. Nga Anutungo icfu torokpeyunuudeac naric mi obohode. ²⁴ Ge kateac oriwaac fawa kapia, imoc herecgeguma oriwa ic fora mong geac areng mi ande, imocgoc torokpeguudeac mi ebiriudeu, oriwa ic fora yengena fawa monggoc toro torokpe ua imocngo wiac efea yombong anude.†

²⁵ Tosofocna, ngeni ngenanggac negenggec engena ambacac amma yoac mong yomoc sufu sufuya fede, imoc negenggecdeac negenduae. Imoc yofi, Israe noboha yeneac uba negen negengngina imoc fonggoma femanungoc bangec monnunac ngicngac, ngeni erema hakecma kpetenginaac sirihau hafoangoc ambeso. Kpetengina hafoangoc anuguc Israe areng tosea ifingoc erema torokpegecde. ²⁶ Ifi anu Kebungo Israe hafoangoc kopocsicac ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecde. Imocac yoac yofi oho ohoya fede, “Memengerec ngic ye Sionnunac hau Anutu ngadeheandae, yeneac faka mangana imoc sasawa Yakoboac arenunac meickeude.” ²⁷ “Nga kopocsicngina meickebade, imocngo naso imohai dzadzahacngina feude.” (Yesaia 59:20-21; 27:9; Yeremaia 31:33,34)

²⁸ Siduc gombung hau Israe yeni imoc ngadehema Anutugoc ngaba angkecma ngeneac sing meefaigec. Anutungo ine Abrahanggac bangecfora meisingyunuma kisicfocnginaac amma hoangyunukecde. ²⁹ Anutungo ngicngac kpacyunuu wosoefacfu kuc yemmema negen negenga ngade meremma monggoc wangecyunubac, faka imoc mi femide, kpac. ³⁰ Amma bangec monnunac ngicngac, ngeni warac Anutuac yoac kpekpe kecgoc nga yofinenggac Israe yeneng

† 11:24: Ic nenea gbomegoc didimang yeneng sing ifia metorokpeandae.

yeac yoac kpekpe kegecac amma Anutuac wosoefac nge-nearu fingerude. ³¹Yeni hanahema Anutuac yoac kpegecac ngeni Anutuac wosoefac megec. Nga Anutungo yofi faiec, ngeni wosoefac imoc megecguc yeni imoc ifingoc megedce.

³²Anutungo ngade ngicngac sasawa wosoefac ayem-meude. Ye imocac hanahema ngicngac yoackpekpenginaac amma witicfu faiyunudarec.

³³O, Anutuac semeng dzohongagoc fede nga negen negenga imoc kuneng nga kpeukeme kemea. Anu yeac desi desiac hania nga fakaya amma angammemea, imoc negen negennina feraheude. ³⁴Imoc yofiac,

yeac negen negenu wiac fede, imoc ngic mongngo naric mi negenude. Nga mongngo ye negen negeng naric mi meficgemiude. *(Yesaia 40:13)*

³⁵Amma ngic mongngo hanahema Anutu wiac mong miecfu ye imocac turunga kpoumiude, imoc kpac yombong. *(Hiobe 41:11)*

³⁶Anutu ye yengenaoc wiac sasawa meficgedarec. Imoc yengena kucfu fedacde amma yengena songo fingerudeac faifaia. Yearu dedengerec nga dedengerec fekengkecheso, imoc fora.

12

¹Ifi anu negen negensingoc tosofocna, Anutungo wosoefac kuneng angemmeecac dederecge angemmea yofi deduae. Ngeni Anutuac kicfu asuu ua fora mema sebingina desigec imocngo Anutuac sese kekehagoc nga kpetiac anu yeng negenu ngereebeso. ²Ngeni bangectoa bangec yomocac ngicngac yenigoc angamemengina siriha mocgu mi ambeso. Anutungo uba negen negengngina heighboringemmeu ngeni Anutuac songo negengising anggec yeng wiac kpacgoc nga gombunga yombong anu imoc negenu ngereeude, imocac siriha naric negentegecgedce.

³Anutungo wosoefac anenu ni imocac sirihau ngeni sasawa yoac yofi edengunuduae. Ge geanggaac siricfu isingemema feracmarabaha kpac Anutungo negen negensinggac kpetea genec, imocac sirihau modachesena.

⁴Sebi ye hafoangoc mocgu ande, imocac manau oruc kickedzac nga hanimarinina fede. Amma yeni uangina mocgusac mi meandae, kpac. ⁵Ifi isocngoc nenang homac amma Kristoac manau sebi mocgu andacdimbe nga neni tembuc tembuc sasawa yeneac tosea.

⁶Anutungo danggunuha nemmeec, imocac sirihau wosoefahaac kuc amma ua siriha mong mong nemmeec, imoc fenemede. Anutungo wosoefahaac amma mong profeteyoac deudeac miu, ye negen negensing femide, imocac sirihau

modacma debeso. ⁷ Nga Anutungo ngic me ngac mong ogo-
fora meficyunuudeac kuc nga ua miu yeng memefic uanoc
mebeso. Nga kpoukpou uaac kuc femide, yeng imocac sir-
ihau ngicngac kpouyemmebeso. ⁸ Mong ye ogofora negen
negengngina midima demeseri ayemmeudeac kuc femide,
ye uaya imocac sirihau mekecbeso. Mong ye ubangerecac
ngicngac wiac hania hania eng yemmeande, ye wiac imoc
wosoefacfu yemmebeso. Nga enara kecma ua imoc meande,
ye seseri amma uaya mebeso. Nga ubamangang negemma
memeficua meande, ye ubangerecfu nga songogoc ngicngac
ogofora meficyunubeso.

⁹ Ngeni heresongogoc hoangemekecdae, imocngo faka fora
ambeso. Ngeni faka nga angammeme mangana ngadehema
faka gombunga serima angkecbisia. ¹⁰ Nga ngicngac ne-
gen negensinggoc kecdae, ngeni botucnginau heresongogoc
hoangemema ewehihei angemegecdeac seserigoc ferace-
mebisia. ¹¹ Amma ngeni ua serima megecdeac modzotitia
kpac kecma herengina wagec Asungo midiu ngeni Kebuac
wanac areng kecma yeac ua mekecbisia. ¹² Nga Anutungo
wiac fingecegmeudeac deec, imoc fingerude, ngeni ifi
negemma sogabisia. Nga kpendzenggac manau ngisima
kecma mamangkima numukecbisia. ¹³ Amma kpetiac areng
yeneng wiac monggac obohogec ngeni ebicngina negemma
wiac yemmebisia. Nga ama monnunac goa hagec ngeni ama
heyemmegecdeac angemmebeso.

¹⁴ Amma ngicngac ngunukporac angemmegec ngeni yeni
kenecyunubisia! Ngeni kenecyunuma mong mi sowe-
cyunubisia. ¹⁵ Ngicngac sogaima kecandae, ngeni yenigoc
sogaibisia. Nga ngicngac kiacandae, ngeni yenigoc kiacbisia.

¹⁶ Ngeni negengemema uba mocgu ambisia. Nga ngeni
mamea yenigoc tacma ua mamea naric mebisia, tatac enge-
naac mi angemmebeso. Ngeni tembuc tembuc ngenang ne-
gen negengtoanginagoc dema ifi mi negengemebisia. ¹⁷ Nga
ngicngac memanganengunugec ngeni yeneac turunga man-
gana mi merengyemmebisia. Ngeni ngicngac sasawa ye-
neac botucfu faka gombunga ayemmegecdeac arenggema
kecbisia. ¹⁸ Ngeni ruaegoc kegecdeac kuc fengemmede, imo-
cac sirihau ngicngac sasawa yenigoc ruaec sinnu kecbisia.
¹⁹ Songo tosofocna, faka mangana angemmegec, imocac tu-
rung mi kpouyemmebisia. Anutungo turungngina kpouyem-
meudeac titing faimagec yengenaoc manganaac turung
kpoukpou ua imoc mebeso. Imocac yofi oho ohoya fede,
“Manganaac turung kpoukpou, imoc neac ua, Kebungo ifi
dede.”

(Dedeseri 32:35)

²⁰ Ngeni yofi ambisia,

“Ngabaga hereaac homeu geng yaka mibesena nga dokuac ammiu geng doku gumbesena. Ge ifi annadeu gerecwewengaima oruhau kpeturanggena tarude.”
(*Yoa negen negengagoc 25:21-22*)

²¹ Ge manganango memaguudeac titing mi faimibesena, ge ine faka gombangango mangana memama firang ambesena.

13

¹ Gawamangfocnina kunengfocnina kecdae, nenang yeneac bageu kecma enacngina tofohoma kecbisina. Gawamang sasawa imoc Anutu yengenaoc deu fingegec yea kpac mong mi fingerec. ² Imocac mong ye gawamangfocnina yeneac yoac kpeude, ye Anutungo areng faiec, imoc kpeude. Amma ifi angandae, yeni yenaoc angammemenginaac turunga taima ebic meficgegecde. ³ Nga kia gawamangng ngicngac faka gombunga angkecdae, yeni kengec mi meficgemyemegecde, kpac. Ngicngac faka mangana angkecdae, yeni ine kengec meficgemyemegecde. Nga ge kia gawamang yeneac kengeha kpac kecnadeac negennec isoc faka gombunga angkecna kia gawamangng dengereguude.

⁴ Geng gombunga kecnadeac amma yeni Anutuac kingangngic kecdae. Amma yeni foracngoc wasaibeang kucmamayagoc mi mekecdaeac faka nga angammeme mangana meficgenadeu ine kengecgubeso. Yeni Anutuac kingang ngicfora kecma manganameme yeneac turunga kpouyemmegecde. ⁵ Nga turung kpoukpou ua, imocacsac kpac, ngeni negeng madzac ambauac ifingoc enacngina tofohobisia. ⁶ Gawamangfocnina yeni wisic wisickea kpac Anutuac bageu ua imocnoc mekecdae. Nga ngeni imocacnoc takesi faiandae. ⁷ Ngeni takesimeme yeni takesi yemmebisia nga finacac takesi degec imoc yemmebisia. Amma kunengfocngina yeneac kengecngunuu enarafocngina ewehihehi ayemmebisia. Nga wiac ayemmebesonga dedea fede, imoc sasawa andacbisia!

⁸ Anu ngeni turungngina mong fedeu imoc bic kpoubisia. Ngeni heregoc songo negengemema kecbisia, faka imocac turung ine wisic wisickea kpac fekefude. Mong ye ngic ogea heresongogoc hoanggeude, yeng dedeseriyoac hafoangoc modarude. ⁹ Dedeseriyoac goa yofi fede,

“Ge kaisero mi ambesena, ngicngac mi yunuhomesesena, hamangec mi mebesena, hensongo mi ambesena.”
(*Makekeng 20:13-15,17; Dedeseri 5:17-19,21*)

Dedeseriyoac imoc nga dedeseriyoac goa tosea, imoc yoac mocguac manau kpeturanggedacma yofi fede,

“Ge geangga anggengande, siriha imocngoc gegoc wegena kecde, ye heresongogoc hoanggebesena.” (*Sesememe 19:18*)

¹⁰ Nga mong ye ngicngac heresongogoc hoangyunuande, yeng ogofora ifingoc heresongogoc hoangyunuude. Ye naric mi memanganeyunuude. Ifi anu heresongogoc kekecngo dedeseriyoac hafoangoc modarude.

¹¹ Ngeni faka imoc mekecma naso yomocac negemma efaima kecbisia! Imoc yofiac, neni hanahema Kebu negensinging, imohai negenni naso herea isoc feec. Yofineng-gac ine komoc kpenide imocac naso wegenedeac ngeni gauunac gborima yacbisia. ¹² Tofocnac bic kpac anudeac ande nga ama wereckenudeac ande, imocac nenang kundung-gac angammeme wadacma kperagiaac tebemareku heima mekecbisina. ¹³ Amma wiac wenackperagiu angana ande, imoc modacbisina. Nenang doku seria nene nga kaisero amma sicsauc faka hania hania, imoc mi angkecbisina. Amma ewekpekpe nga keracmangang-goc kekec wadacbisina. ¹⁴ Uba eseaac songongo ngenearu yacbacac ngeni sebinginaac songo mi nanggebisia. Ngeni Kebunina Yesu Kristo ngakpi isoc heima kecbisia.

14

¹ Ngic mong ye negen negensingoc kecma kucmama kefu ngeneng yengena negen negensingaac deendema mi ambisia, kpac. Ngeni ye botucnginau heitaima hoanggebisia. ² Goa yeni Kebu negensinggema yaka sasawa naric nedacgecde. Nga goa ine Kebu negensinggema kecma kucmama amma semeng uaac yakasac negecde. ³ Ngic mong ye wiac sasawa neande, yeng ogea yaka goa segea fede, ye mi ngadehebeso. Amma mong ye yaka goa segea fede, yeng ogea wiac sasawa neande, imoc kopocsihagoc mi debeso. Anutungo ye bic hoanggeec. ⁴ Geng ngic monggac kingangngic angammemea isinggema ye kopocsihagoc denadeac kuc mi genggena, kpac. Ye angammemeango deu maude me nanude imoc kebuyango ine naric deude. Amma kingangngic ye nanudengoc, Kebungo imocac kuc miudeac mi obohode.

⁵ Ngic mong ye uameme sasawa yeneurunac monggac negenu engena angkecde. Nga mongngo ine uameme sasawa imocac negenu siriha mocgungoc angkecde. Ngic tembuc tembuc ye yengena ubea ireckedaru damocngo naric ande, imoc negenserima kecbeso. ⁶ Ngic uameme monggac negenu engena angande, ye Kebu negensima ifi anude. Nga yaka sasawa neande, yeng Kebuac negensima Anutu ubangerec edema yaka neude. Nga ngic yakasege angande, ye ifingoc Kebuac negensima Anutu ubangerec edeudengoc.

⁷Nenanggarunac mongngo yengenaac amma kecde, imoc mi fede. Nga mongngo yengenaac amma homeude, imoc mong mi fede. ⁸Nenang gbori kecnideu Kebuac amma kecnide nga homenideu Kebuac amma homenide. Homenide me gbori kecnideu Kebu yengena arennoc kecnide. ⁹Kristo ye gbori kecdimbe nga homegec nenanggac Kebu, imocac amma ye homema monggoc gborima kecec meec.

¹⁰Ge tosogaac angammeme isinggema desinade me tosoga ngadehema memanade, imoc naric mi ande. Nocac nenang sasawa Anutuac yoacfu nambesandimbe. ¹¹Mitikibiu yoac yofi bic oho ohoya fede,

“Kebungo yofi dede, ‘Ni kecec mingina. Imocac ngicngac sasawa yeni neac kicfu fafoc heinenggecde amma nedzarang sasawango Anutu kecde, imoc dekperagigecde.’”
(*Yesaia 45:23*)

¹²Ifi anu nenang sasawa tembuc tembucnina namma haifakanina bangecfu aning, imocac siduc Anutu dekperagimibesandimbe.

¹³Nga nenang tosofocnina yeneac faka monggoc isinggema mi demanganeyunubisina, kpac. Ngeni ine yofi isinggehomebisina, tosofocnina mayunuudeac sinnu ic me hoc me botac mong mi faibisina. ¹⁴Anu yaka me wiac mong imoc yengena seuha mi ande, imoc Kebu Yesugoc kpeketahema kecma ireckema negenseriduae. Nga mongngo ine wiac monggac dema imoc seuhagoc, ifi negensiudeu, wiac imoc yearu seuhagoc anude. ¹⁵Nga geng yaka mong nena negen negensinggoc tosoga imocac ubaebic meficgeudeu ye heresongogoc mi hoanggema kecnec. Kristongo ifingoc toso-gaac amma homeec, ye yaka nenegaac amma makpema manganebacac wabesena. ¹⁶Imocac amma ngeni wiacngina seuha kpac mekecdae, imoc gombunga garenggema kecgecdeu, goa yeneng wiacngina gombunga fede, imocac deendema mi ammigecde. ¹⁷Imoc yofiac, nenedoku imocngo Anutuac eucererenggac fora mi ande. Tiri Asungo faka dindingac nga ruae amma sogac sogai nemmeande, imocngo ine Anutuac eucererenggac fora ande.

¹⁸Anu mong ye sing imoc modacma Kristoac kingang kpekecde, ye Anutungo negemmiu ngereeude nga ngicngac yeneng ifingoc ye hennegeng ammigec naric anude. ¹⁹Imocac nenang ruaefakau meficemema angammemengina nanggeemema emekpesi angemebisina. ²⁰Imocac ge yakagaac amma Anutuac ua mi hendzicna. Yaka sasawa imoc kongaha, imoc fora. Amma yaka nene fakagango tosoga

naric ammiu makpeude. ²¹ Ge yakagango tosogaac ubea manganema ammiu makpebacac geng yang me waingdoku segega kecnadeu imocngo ngereeude. Me faka nga angamemega mongngo tosoga ubaebic meficgemibacac fakaga imoc wana ngereeude.

²² Amma geng wiac goa negen negenggau negenna naric anu imoc geanggaoc Anutuac kicfu mekecbesena. Nga ngic mong ye wiac goaac negenu naric angkecde nga imocngo hereebic miu yoacfu mi faiemekecde, ye kenehagoc. ²³ Ngic mong ye yaka goa negengyohocfu neude, yeng yoacfu makpeude. Ye mi negensinggema yaka imoc sifu neude. Faka nga angammeme negen negensinggoc mi angkecdimbe, imoc sasawa kopocsihagoc.

15

¹ Ngicngac Kebu negensinggema seria nandimbe, nenang kucmama kecdae, yeneac ebic serima tofohoma nenanggacsac negemma meficemema mi kecbisina. ² Amma nenang tembuc tembuc ngicngac wegena kecdae, yeni ngereegecdeac nga yeni Kebu negensinggema yadiseri anggecdeac kingang kpemyemebisina. ³ Kristongo ifingoc yengenaac ngereeudeac ua mi meec, kpac. Yeng faka anec imoc yofi oho ohoya fede,

“Desusuic areng yeni desusuic anggenggec, imocngo neac witiu enec.”
(*Mitiyegec 69:9*)

⁴ Mitikibiu warac wiac sasawa ohodacgec, imoc nenang edekpou anemmegecdeac oho ohoya fede. Yoac negenni imocngo meserinunuma nanggenunuu wiac fingeenemeude, imoc negenseridimbe. ⁵ Amma Anutungo modzotitia kpac nga nangge nangge minginango meficngunumanu ngeni Yesu Kristoac negen negeng modacgec negen negengngina mocgu ambeso. ⁶ Ifi amma ngeni ngenahafoc enacurecfu Kebunina Yesu Kristoac Anutu nga Manggac dengeregecde. ⁷ Nga Anutuac kpac kuneng fingerudeac negemma Kristongo hoangngunuec, ifi isocngoc ngeni hoangemebisia.

⁸ Ni yofi edengunuduae, Anutungo warac bangecfocnina yenigoc yoac dedzege anec. Nga Kristongo Anutuac yoac fora meseriudeac sebi tosingina herec herecgea yeneac kingang kpeke anec.

⁹ Ifi anu bangec monnunac ngicngac, yeneng ifingoc Anutu wosoefahaac amma dengeregec. Imocac yofi oho ohoya fede, “Imocac ni bangeha bangeha ngicngac areng tosea, yeneac botucfu dengereguma yegecfu kpacga afehebade.” (2 *Samue 22:50; Mitiyegec 18:49*)

¹⁰ Amma monggoc yofi dede,

“Bangec monnunac ngicngac, ngeneng yeac ngicngac arengforagoc kpeturanggema ngenahafoc sogalbisia.”
(*Dedeseri 32:43*)

¹¹ Amma mong yofi,

“Bangec monnunac ngicngac, ngeni KEBU fendzonggema dengerebisia. Ngiha ngiha sasawa ngeni KEBU afehebisia.”
(*Mitiyegec 117:1*)

¹² Nga Yesaiango torokpema yofi dede,

“Isaiac godeaarunac sera mongngo fingecma bangec monnunac ngicngac, yeneac ngictaungina amma garengyunuu yeneng ye negensinggema kecgecde.”
(*Yesaia 11:10*)*

¹³ Anutungo kekecseriac dedepang faiec, ye negensinggegec yeac sogac sogai nga ruae hafoangoc mewakengunubeso. Imoc mewakengunuu Tiri Asungo nanggengunuu kekecseriac dedepangngo ubanegen negengnginau sokongunubeso.

¹⁴ Tosofocna, ngeni ngenaoc wiac gombunga arenggegec nga negen negeng sasawa imocngo mewakengunuu ngenaocngoc gorongina naric kpeemegecde, fakangina ifia fede, imoc negenseri yombonggeduae. ¹⁵ Ni ifi negemma kengeha kpac kecma yoac goa heigboringemmema ohoduae, imoc Anutungo wosoefac nga kuc nenecac anduae. ¹⁶ Ifi amma Yesu Kristoac kingangkpekpe kecma bangec monnunac ngicngac botucnginau Anutuac kicfu womonggareng kecma ua kpetiac mekecma yeac siduc gombungga ua mekecduae. Mekecba Tiri Asungo bangeha bangeha ngicngac arengtosea, yen i Anutuac sese dema kpetiac meyunuu Anutungo yeneac negenu ngereede.

¹⁷ Ni Anutuac kicfu kingang kpekpe uaya mekecma Yesu Kristogoc kpeketahema kecduae, imoc negemba engena yombong anu naric deduae. ¹⁸ Kristongo dafiu kuc nenu neng bangec monnunac ngicngac yenearu kemma yeac yoac dema uaya meba yoara modacgec, imoc mi dekperagiyemmebaiu imocngo ebiribac. ¹⁹ Imoc Anutuac Asu yeac kucfu fingerec, yeac kucfaka hania hania morora hemma yoara modacgec. Ni siriha ifia Yerusarennu hanahema bangec noboc noboc mekengkecma Iririkong prowinsiu wisickeu Kristoac siduc gombung dekperagiyemmedarai.

²⁰ Amma amabangec goau Kristoac kpacsiduc bic negenggec, yenearu siduc gombung mong mi edeyunukefai, imocac negemba ngereede. Imoc yofiac, ngic mongngo

* **15:12:** Isai imoc ngictau Davidiac mama.

wotung bic ukuec, imocac witiau ua mebadeac mi anende.

²¹ Imocac yoac bic oho ohoya fede,

“Yeaç kpacsiduc mong mi dekperagiyemmegec, areng imoc yeneng hentegecgecde. Nga ngicngac kedzacnginango yeaç kpacsiduc mi negenggec, yeneng imoc negentegecgecde.”
(*Yesaia 52:15*)

²² Imocac amma naso homac sinnau kpaè fingeru ngenearu mi hayai. ²³ Nga yofinenggac uana bangec yomohai bic mesiba wisickeec. Amma ngenearu habadeac kifa homac songona bic anec. ²⁴ Imocac Spania bangecfu kembade,[†] naso imohai ngenembeso negenduae. Amma ngenigoc ewacma songona imohai mesimaguc Spania bangecfu kembeso deba ngeneng ni meficnugecdeac negenduae.

²⁵ Nga naso yomohai ine Yerusarennu kemma kpetiac areng ihai kecdae, yeni memefiac wiac yemmebesonga anduae. ²⁶ Kpetiac habu Yerusarennu kecdae, yenearunac goa makpekpea kecdae. Nga Makedonia nga Akaia habu yeneng yeneac ubamangang negemma memefic goa kpedzucnema faigecdeac degec. ²⁷ Yeni ifi anggecdeac ayemmeec. Yerusarenggac kpebung yeneng Asuac wiac gombunga bangec monnunac ngicngac, yenearu mederema yemmegec bangec monnunac ngicngac, yeneac turunga anec. Imocac amma yeni yenang dzofinacngo meficgemyemmeude imocngo ngereede. ²⁸ Ifi anu ubangerecnginaac fora imoc Yerusarennu mekemma yemmeba makpekpea yeneng imoc megecdeac singa meseribade. Imoc wisickeuguc ngenearu sing hama Spania bangecfu kembade. ²⁹ Nga habade, naso imohai Kristoac kenec hafoangoc fede, imocgoc ngenearu habade, imoc negensiduae.

³⁰ Negen negensinggoc tosofocna, ngeni Kebunina Yesu Kristoac amma Asungo heresongogoc kekec meficgenemmeande, yeaç amma yofi edengunuduae, ngeni seriangoc meficnuma Anutu yofi numumibisia, ³¹ Yudaia bangecfu areng goa Kebu mi negensinggeandae, yeneac mariunac yeng ongonnuudeac numubisia. Amma ni memefiac wiac mehama kpetiac areng Yerusarennu kecdae, yeni imoc henggec ubangina ngereede, imocac momoc numubisia. ³² Ifi ammagec Anutungo negenu ngereeu ngenearu hama sogac sogaiogoc tacnégembade.

³³ Anutu ruae minginango sasawa ngenigoc kecbeso, imoc fora.

[†] **15:24:** Spania imoc Inglis yoacfu sing Spain.

16

¹ Ngactosonina Foibe, ye nanggema yoc goa deba nenggec. Ye Kengkereaiac kpebung kingang kpeyemme-ande. ² Ngeni Kebugoc kpeketahema ye hoanggema yeng wiac monggac obohoun genimoc meficgema mibisia. Ngeni kpetiac arenggac fakanina modacma ifi ammibisia. Ye ngicngac homac meficyunukecma ni ifingoc meficnuec.

³ Prisika nga Akpira yeri nga ni, neni Yesu Kristogoc kpeketahema kecma ua nenahafoc meandimbe. Wenacngerecna yerearu faiba hade. ⁴ Yereng neac amma kekecngira mi segereoc. Ni yerearu ubangerecna faiyecmeduae, imoc nengsac kpac. Bangec monnunac ngicngac, yeneac kpebung sasawa fekendae, yeneng ifingoc ubangerec deyecmedae. ⁵ Amma kpebung yereac amau kpeturanggeandae, yerearu ifingoc wenacngerecna faiba hade. Nga songo tosona Epaineto wenacngerecna ifingoc edebisia. Ye Asia bangecfunac Kristogoc kpeketahema yeac waracmedac anec. ⁶ Nga wenacngerecna Mariaaru sueba kende. Ye ngeneac amma uatoa mekefec. ⁷ Amma ngicngahocna neac bangec mocguna Androniko nga Yunia yerearu wenacngerecna faiba kende. Yeri aposoro botucnginau ewehiheigoc uangira mekecdape. Nga ni Kristoaru mi kpeketahebare yereng ye bic negensingeoc.

⁸ Ni Kebugoc kpeketahema Ampiriato heresongogoc hoanggeduae, yearu wenacngerecna faiba kende. ⁹ Amma Urbanogoc Kristoac ua meing, yearu wenacngerecna nga songo tosona Sitaki yerearu wenacngerecna faiba hau edeyurubisia.

¹⁰ Nga Apere ye Kristoac ngic fora, yearu wenacngerecna sueba kende nga Aristoburoac arengfora yenearu wenacngerecna faiba hau edeyunubisia. ¹¹ Nga Herodiong bangec mocguna amma Narikisoac arengfora Kebugoc kpeketahema kecdae, yenearu wenacngerecna sueba hau edeyunubisia. ¹² Nga Kebuac ngac Tirifaina nga Tirifosa, yeri yeac ua mema kecdape. Amma tosongira Peresi ye yeac uatoa ifingoc mede nga ngicngac homacngo yeac heresongo negengkecdae. Wenacngerecna yenearu sueba hade. ¹³ Amma Rufu ye Kebuac meising ngic nga yeac nonggea momoc, yerearu wenacngerecna sueba hau edeyurubisia. Nonggeango ni ifingoc nonggo anende. ¹⁴ Amma Asingkrito nga Firegong amma Hereme nga Patoroba nga Herema amma negen negensingoc tosofocnina goa yenigoc kecdae, yenearu wenacngerecna sueba hade. ¹⁵ Nga Firorogo nga Yuria amma Nereo nainagoc nga Orumpa amma yenigoc

kpetiac areng sasawa kecdae, wenacngerecnango yenearu kende.

¹⁶ Ngeni titikokoc kpetiac angemema wenacngerecngina angemebisia. Kristoac kpebung sasawa, yeneng wenacngerecngina faigec ngenearu hade.

¹⁷ Tosofocna, goa yeni gurunendzic angandae, ngeni yeneac gareng meembisia. Amma ngeni kpoukpouyoac bic megec, imoc memanganebauac wayunubisia. Imoc seriangoc dema edengunuduae. ¹⁸ Areng ifia yeni Kebunina Kristoac kingang ua mong mi kpekecdae. Yeni ine yakaac songo nga negensongongina fingerudeac ngicngac goa negengisinga kpac tobangyunuma ubaherengina mesufuma yoac gombunga dema dekerec ayemmegecde. ¹⁹ Nga ngeni enac tofoc tofoho areng kecdae, ngicngac sasawa yeneng imoc bic negenggecac negemba ngereede. Nga ngeni faka nga angammeme gombunga negentegecgecdeac amma angammeme manganaac arennu kopocsicngina kpac kecgecdeac anengande. ²⁰ Anutu, ye ruae mingina. Yeng naso mi hereemanu Satang haningina bageau memama kpedzameude. Kebunina Yesuac wosoefacngo ngenigoc febeso.

²¹ Timoteo, neac ua mocgungo wenacngereha ngenearu sueu hade nga Rukio amma Yasong nga Sosipate bangec mocguna, yeni wenacngerecngina ngenearu ifingoc suegec hade.

²² Ni Teatio, Kebugoc kpeketahema kecma kibi yomoc ohoma ngenearu ubangerecna faiba hade.

²³ Gaio, ye ni nga kpebung sasawa ama heinemmeande, yeng ngeneac wenacngerec ifingoc faiu hade. Nga taonggac dzo gareng Erasto nga tosonina Kpato, yereng ifingoc ubangerecngira faiec hade.

²⁴ Kebunina Yesu Kristoac ruaengo sasawa ngenigoc febeso. Imoc Fora.

²⁵ Nenang sasawango Anutu kpackuneng minide. Ni Yesu Kristoac dekperagingemmema siduc gombung edengunuai. Anutungo imohainoc meseringunuu seria nanggecdeac yearu kuc ifia femide. Anu yoac imoc warac hanac hanaheaunacngoc sufuu sufuu feerekefec.

²⁶ Feerekefufu bangec monnunac ngicngac sasawa, yeneng ye negensinggema yoara modacgecdeac Anutu kekecseri minginango profete yeneac yoac mitikibiu fede, imocac deu yofinenggac didiu fingectegerec. Fingectegeru bangeha bangeha ngicngac areng tosea yeneng yoara naric negentegecgecde. ²⁷ Anutu mocgungo negen negentegec mingina. Nga nenang Yesu Kristogoc kpeketahema dedengerec nga dedengerec Anutuaru faini fekengkecbeso, imoc fora.

Paurongo Korinti Kpebung Yeneac Warackibi Ohoec

¹ Anutungo Pauro negennenu Yesu Kristoac aposoro anai nga negen negensinggoc tosonina Sostene, nereng kibi yomoc faide hade. ² Anutungo Korinti taonnu yeac kpebung kecdae, ngeni kpacngunuma Yesuac amma kpetiac mengunuec, ngeneac kibi yomoc faingemmedipe. Amma ngicngac sasawango Kebunina Yesu Kristoac kpac kpacandae, kibi yomoc ngenearu momoc faidipe. Kebu Yesu ye ngeni nga neni, nenanggac Kebu momoc. ³ Anutu Mannina nga Kebunina Yesu Kristo yereac danggunuc nga ruaengo ngenearu febeso.

⁴ Anutungo Yesu Kristoac amma wosoefac angemmeec, imocac ni nasosoc ngeneac negemma Anutu dangge edekeduae. ⁵ Ngeni yegoc kpeketahema kecgec yeng wiac sasawa hafoangoc ngemmeec. Yoacdede nga negen negentegec keme kemea imoc sasawa bic fengemmede. ⁶ Kristoac dedekperagi edengunuing, imocac fora kekecnginau fingeru hemma kecgecde. ⁷ Imocac amma ngeni Yesu Kristo didiu fingectegerudeac tomai kecma Asuac wosoefacac kuc sasawa, imocac mong mi obohoda. ⁸ Ye yengenaoc meseringunuu kechereemagec naso wisickeu ngeni Kebunina Yesu Kristoac nasotoau kopocsicngina kpac nanggec yoacfu naric mi faingunuude. ⁹ Anutungo Medaha Kebunina Yesu Kristogoc momoc torokpegecdeac kpacngunuec amma yeng yoacd-
eadea modarude.

¹⁰ Tosofocna, ni Kebunina Yesu Kristoac kpacfu negen negengngina midima yofi edengunuduade, ngeni sasawango yoacdenginau nga negen negengnginau uba mocgu amma gurunendzic mi angemebisia. ¹¹ Tosofocna, Koroac amaunac yeneng ngeneac yofi edenugec, “Yeni botucnginau tohoemema deendema angemema kecdae.” ¹² Ngenearunac ngic goango deandae, “Ni Pauroac ngic.” imoc deandae. Nga goango deandae, “Ni Aporoac ngic.” amma goango deandae, “Ni Kefaac ngic.” nga goango deandae, “Ni Kristoac ngic.” ngeni tembuc tembuc ifia dekecdae. ¹³ Negenggec, Kristo ye mi tohoec, kpac. Yeni ngeneac amma Pauro mariponnu mi kpegec. Nga Pauroac kpacfu doku mong mi nadzicngemmegec, imoc kpahac. ¹⁴ Ni ngenearunac mong doku mi nadzicngemmeai, imocac Anutu dengereduae. Krisipo nga Gaio yerisac nadzicyemerai. ¹⁵ Ifiac amma ngic

mongngo yofi mi debeso, “Ni Pauroac kpacfu doku nadzirai.”
 16 Stefana nga arengfora yeni ine doku nadzicyemmeai, fora. Amma torokpema goa nadzicyemmeai me kpac, imoc mong mi negenduae. 17 Kristongo doku nadzicyemmebadeac mi suenuac, kpac. Yeng ngicngac siduc gombung edekpou angemmebadeac suenuu hayai. Nga Kristoac mariponggac yoac imoc kucmama ambacac yoac imoc ngicac kucfu nga negen negentegecgoc mi debade.

18 Ngicngac hofeac sinnu kemedae, yeneng mariponggac yoac imoc negenggec ubasufu yoac angkecde. Amma Anutungo kopocsicac ebicfunac mesinunuu komoc kpenide, imocac ine nenang yofi negensikecdimbe, mariponggac yoac imoc Anutuac kuc. 19 Yoac yofi oho ohoya fedengoc,

“Ni ngic negen negentegecnginagoc yeneac negen negentegec kpetotiebade nga ngic negen negengngoc yeneac negen negeng memabade.” *(Yesaia 29:14)*

20 Anutungo bangec yomocac negen negeng mema kapa yeneac negen negentegecac tatacfu faiu ngicngac negen negentegecnginagoc, yeni mamea anggec. Nga mitiac negen negengngic yeni engena kpac. Nga ngic yoac mereng kpereng mema deandae, yeneng fora mong mi meficgegecde. 21 Nga ngicngac yeni bangecac negen negentegecgoc kecma Anutu negemmigecdeac obohogece. Obohoma siduc gombung denggbaringgema imocac ubasufuyoac deandae. Ubasufuyoac imocac yofi dekperagini Anutungo ngicngac ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecde, ye faka imoc negenu ngereude.

22 Yudangic yeni kuc hania hania isinggegecdeac faka kuhagocac kpesi kpesi faiandae. Nga griknngic yeneng negen negentegec keme kemea meficgegecdeac ayemmeude.

23 Anu nenang ine Kristo mariponnu kpegec homeec, yoac imoc edekpou ayemmeni, yudangic yeneng imoc negenggec ubangina mi heiude nga griknngic yeneng negenggec imoc ubasufuyoac angkecde. 24 Anu Anutungo yudangic nga griknngic kpacyunuu negensinggegecde, yeneng Kristoarunac Anutuac kuc nga negen negentegec megecde. 25 Anutuac ubasufuyoacngo ngicngac yeneac negen negentegec ferahema negen negengtoa anude nga kucmamayango ngicngac yeneac kucngina ferahema kuctoayagoc anude.

26 Tosofocna, ngeni siric dafia kecmagec, Anutungo kpacngunuu hanahema negensinggegec, ngeni imocac siriha negensibisia. Ngenearunac ngic sebiubigeng negen negentegecnginagoc homac kpac nga ngicngac efeangosac kucngina engena amma kpacngina kekena, imoc homac

kpac. ²⁷ Anutungo ngicngac negen negentegecnginagoc game kpekpeu faiyunuudeac ngicngac yeneac kicfu wiac ubasufuyagoc angkecde, ngicngac imoc meisingyunuec. Amma yeng ngicngac kucngina engena game kpekpeu faiyunuudeac ngicngac yeneac kicfu wiac kucmama angkecde, ngicngac imoc meisingyunuma meyunuec. ²⁸ Nga ngicngac yeneac kicfu wiac mamea angande nga wiac seuha deandimbe amma wiac kpac amma mi fede deandimbe, Anutungo imocnoc meisinggeec. Meisinggeu wiac goa engena angande imoc kpac anudeac ye ifi negenec.

²⁹ Anu bangecngic me ngac mongngo Anutuac kicfu namma yengenaac negenu engena ambacac, yeng ifi anec. ³⁰ Anutungo negengngemmecac ngeni Yesu Kristogoc kpeketahema kecdae. Yeng Yesu sueu Anutuac negen negentegec botucninau mehaec. Mehau nenang Anutuac kicfu dindingac nga kpetiac annideac yeng kopocsicac witicfunac mesinunuec. ³¹ Imocac yoac yofi oho ohoya fede,

“Ngic mongngo miacemebeso negende, ye Kebungo kekehau dafi ammiec, imocsac negemma miacemebeso.” (*Yeremaia 9:24*)

2

¹ Tosofocna, ni ngenearu hama Anutuac negen negeng sufu sufuya fede dekperagingemmema yoacna efea me negen negentegectoac siricfu yoac mong mi edekpou angem-mei, kpac. ² Ni ngenigoc kecma yofi deba seriec, “Korinti taonnu kecma Yesu Kristusac dekperagibade nga ye dafiu mariponnu kpegec homeec, imocsac dekperagibade.” ³ Ni ngenearu hayai, imohai kucmama nga kengec amma dzonong fede fede anai. ⁴ Amma Anutuac yoac dekperag-ima yoacna songeagoc me negen negentegecfu mi wangecn-gunuai, kpac. Tiri Asuac kucfakango yoacna meseriu ngeni imoc hemma negenggec. ⁵ Ngeneac negen negensing imoc ngicac negen negentegecfu feu mi ngereeude. Anutuac kucngosac negen negensingngina nanggeu febeso.

⁶ Imocac amma goa ngeni bic yadiseri anggec, ngeni yoac negen negentegecgoc edengunuandimbe. Yoac ded-imbe imoc naso yomocac negen negentegec kpac nga naso yomocac engena yeneac negen negentegec mi ande, nocac ngadeau kpac andacgecde. ⁷ Nga Anutuac kuc nga kibikper-agingo fingectegecnemmeudeac ye bangec nga kurumeng mi fingecmaec negen negentegeha sufu sufuya imoc faiec fec, negen negentegec imocnoc dekperagidimbe. ⁸ Naso yomocac engena sasawa sawau me bangecfu yenearunac mongngo

negen negentegeha mi negenggec, kpac. Yeni imoc negembau dede yeni kuc nga kibikperagi mingina Kebu mariponnu naric mi kpebau. ⁹ Imocac yofi oho ohoya fede, “Anutungo wiac kicngo mi hehena nga kedzacngo mi negen negena amma ngic hereau mi negen negenga, imoc arenggema ngicngac ye hoanggema heregoc yeac songo negenggecde, wiac imoc yeni yemmeude.” (*Yesaia 64:4*)

¹⁰ Anutungo wiac imocacnoc negensima Asuya sueu dekperaginemmeu negening. Yeng wiac sasawa hennegeng amma Anutuac negen negeng keme kemea momoc hennegeng angkecde. ¹¹ Geng ngic monggac ubaherea nga negen negena naric mi negennade, kpac. Ngicac ongaasungosac imoc negenude. Siriha ifiangoc mongngo Anutuac ubaherea nga negen negena naric mi negenude, imoc kpac. Anutu yengena Asungosac wiac imoc negengkecde. ¹² Anutungo wiac hania hania wosoefacfu nemmeec. Amma nenang imoc negentegecnideac Asuya nemmeu meing. Bangezac asu mong mi meing, kpac. ¹³ Nga Anutungo wiac nemmeec, imocnoc dekperagidimbe. Yoac imoc ngicac negen negentegecfu mi dekecdimbe, imoc Asuac negen negentegecfunoc modacma denide. Neni Asuac yoac imoc Asuac kucfu dekperaginide.

¹⁴ Anutuac Asuarunac Asuac wiac, imoc ngic mong ye Anutuac Asuya kpac kecma naric mi meude. Imoc yearu ubasufu faka anude. Asuac wiac imoc asuu henegeng ambesonga, imocac amma ngic Asuya kpac, yeneng Asuac wiac mi negenggecde. ¹⁵ Ngic Kebuac Asugoc kecde, yeng wiac sasawa naric hengising anude nga ngic mongngo ngic imoc naric mi hengising ammiude.

¹⁶ Mitikibininau yoac yofi oho ohoya fede, “KEBUAC negen negeng imoc ngic mongngo naric mi negenude nga mongngo ye dederecge naric mi ammiude.” (*Yesaia 40:13*)

Nga nenang Kristoac negen negenggoc kecdimbe.

3

¹ Tosofocna, warac ngenearu hayai, imohai ngic Tiri Asugoc kecdae, imocac siriha yoac edengunubadeac osiai. Ngeni Kristogoc kpeketahema sabac siricfu kegcac ngicngac uba esea modacgec edeyunuanduae, ifi isoc yoac edengunuai. ² Ngeni naso imohai yaka seria negecdeacsoc mi anggecac namusac gumecngunuai. Nga ngeni yagucngoc yaka seria negecdeacsoc mi ande. ³ Ngeni uba eseaac siricfu kecdangoc. Imoc yofiac, ngeni keracmangang angemema

yoacngina ngabasiric deendema angemeandae. Ngeni ifi amma ngictehec sirić kećma ⁴ mongngo deude, “Ni Pauroac ngic.” Nga mongngo ine deude, “Ni Aporoac ngic.” Ngeni ifi degećdeu negemba ngeni ngictehecac arennu kećdae.

⁵ Aporo ye merac nga Pauro ye merac? Neri kingangkpekpesac andipe. Kebungo ua nemeru neri imocac sirićhau ua mekećdipe. Mekećde ngeni yoacnira hoanggema ye negensinggeć. ⁶ Neng komoc homećba Aporo yeng imocac witiću doku kpakeć. Nga Anutungo uaya mema imoc meyadiude. ⁷ Ngic yaka homerude, ye engena kpac nga doku semeng witiću kpakeande, ye engena mi ande. Anutungo wiac meyadikećde, ngeni yeac negenggeć engena ambeso. ⁸ Amma ngic wiac homećande nga ngic doku witiću kpakeande, yeri uangiraac hania mocgu ande. Ngade kećma yeri tembuc tembuc uangiraacsoc bung mećeđe.

⁹ Neri Anutugoc ua mekećdipe nga ngeni Anutuac semengua nga yeac ama. ¹⁰ Anutungo wosoefac anemma amamemeac negen negeng nenu imocac ngića anai. Ifić amma ni imocac sirićhau simengwotung arenggema ukuba kemeć. Nga imocac witiću ngic goango torokpema ama megećde. Amma amamemengic yeneng uangina dafi mekećma simeng witiću ama torokpema mekećdae, imoc tembuc tembucngina isinggema mećisia. ¹¹ Anutungo Yesu Kristo bic gununggeć simengwotungća isoc nande. Nga ngic mongngo yeac tegićeu wotung mong ukuu kemećeđeac singća mi fede.

¹² Anu ngic mongngo simeng imocac witiću torokpema ua mekefude, yeng gol me sirića me hoc seria sirića gombungća me ic me birohoc me tomocngo mećeđe ¹³ uyać hania Kebuac nasotoau fingectegerude. Naso imohai gerećngo uaninać hania tembuc tembuc tobanggema mekperaginemećeđe. ¹⁴ Ngic mongngo ama me gerećngo uaya tobanggeu seria nanućeđe ye imocac ua bung mećeđe. ¹⁵ Nga monggac uaya dzećeđe isoc wiaća tegećma kpac anućeđe nga Anutungo yengena gerećfunac mesiu komoc kpeućeđe.

¹⁶ Ngeni yofi negemćisia, ngeni Anutuac womong nga Anutuac Asungo ngeneć here manau kećde. ¹⁷ Nga ngic mongngo Anutuac womong memanganećeđe Anutungo ye ifingoc memanganećeđe. Anutuac womong imoc kpetićeđe nga womong imoc ngeninoc.

¹⁸ Ngic mong yengenaocngoc ikoc mi angemećeso. Botucnginaunac mongngo yengena negensima yagucac negen negentegeć mekećdeu yeng bangecac ngic yeneć kicfu ubasufuyagoc amma negen negentegeć fora mećicgećeso.

¹⁹ Bangec yomocac negen negentegec imoc Anutuac kicfu ubasufuyagoc. Imocac yoac yofi oho ohoya fede,

“Ye ngic negen negentegecnginagoc yeneac yoac dzegema yenang botacfu faiyunuude.” *(Hiobe 5:13)*

²⁰ Amma mong yofi,

“*KEBUNGO* ngicngac negen negengnginagoc negendacde. Ye ngicngac denegengngina hennegeng amma negenu imoc uaya kpac ande.” *(Mitiyegec 94:11)*

²¹ Ngeni ngic monggac kpara kpacma yegoc torokpema sebiengeng angandae, imoc mi ngerede. Imoc yofiac, wiac sasawa imoc ngeneac bic anec. ²² Imoc Pauro me Aporo me Kefa me bangeha bangeha me kekec me homec me wiac mong bic faifaia fede me dengec fingerude, imoc sasawango ngeneac. ²³ Nga ngeni ngenaocngoc Kristoac ngicngac nga Kristo ye Anutuac ngic.

4

¹ Nenang Kristoac kingangkpekpefora. Nga yeng Anutuac negen negeng sufu sufuya, imoc garenggenideac uayoac nemmeu ua imoc mekecdimbe, ngicngac yeneng ifi negembisia. ² Ngic mong ye gareng ua mekecde, ye enaraac yoac modacma sing naric mi segebeso.

³ Nga ni neannaac yofi deba, ngeneng me ngic goa yeneng yoacfu fainuma yoacna desigece, imocac negemba wiac engena mi ande. Nga neannaoc ifingoc naric mi isingemema forana debade. ⁴ Here negen negennau hofocemema ebic mong mi meficgeduae, fora. Nga ni kopocsicna kpac, imoc naric mi debade. Kebungo haniana hennegeng amma yoacna desiude. ⁵ Imocac amma ngeni nasoya mi fingecmanungoc ngic monggac yoac mi desibisia. Kebu yengenaoc hama wiac kundunnu sufuma fede, imoc mekperagima ngicngac negen negengnginaac hania didiu faiu fingectegerude. Amma yeng naso imohai ngicngac tembus tembus dedengerecngina edeyunuu negenggece.

⁶ Tosofocna, ngeni yoacna negentegecgecdeac yomohai ngeneac amma neanna nga Aporoac sing edengunuba negembisia. Yoac mitikibiu oho ohoya fede, ngeni imoc mi ferahebisia. Ngeni ngic monggac sebi meemma monggac sebi mi memabisia. Ngeni negen negeng imoc megecdeac negenduae. ⁷ Geac fakaga imoc siriha mong kpac, ge wiac sasawa mekecnec, imoc eng genggena mekecnec. Anu wiac imoc engsac genggec, imocac amma sebiga mi meembesena.

⁸ Ngeni bic gebecngunuu finactoanginagoc anggec amma ngeni nenia kpac ngictau andae. Nga forangoc, ngeni ngictau fora kecbau debac songona kuneng ambac. Nga ngeni

ngictau ambau isoc neneng ngenigoc kecma ngictau momoc ambing.

⁹ Ni yofi negenduae, Anutungo aposoro fainunuu ngicngac yeneac areng wisic wisickeau nandimbe. Yeni tenicfagoc anemmegecdeac wenac kpekpeu fainunugec. Ngicngac nga angero yeneac kicfu gameagoc nga homeac areng isoc kecandimbe. ¹⁰ Neni Kristoac amma memaemema ubasufu isoc anni ngeneng ine sebingina meemma, “Neni Kristogoc kpeketahema fitira kecdimbe.” ifi deandae. Nga kucmama kecmi ngeneng kucnginagoc kegecde. Nga ngicngac yeneng ngeni ewehihei faka angememema neni ine mangana dema wanunuandae. ¹¹ Anu neneng naso yofinenggac ifingoc hereninaac homema dokuac anemmeu wamba tegec tegera heima kecni ngicngac yeneng nunuandae. Amma amagerecnina kpac kuric isoc kecma ¹² nenaoc marini-nango uatoa meandimbe. Ngic yeneng sowecnunugec ine kenecyununide amma nunukporac anemmegec ubanina mi mau serima kecnide. ¹³ Nga ngicngac yeneng denggbarin-nunugec yeneac yoac gombunga denide. Neni yofinenggac-goc bangecfu seuc isoc anni ngicngac yeneng ukununugecde.

¹⁴ Gameac yoac edengunubadeac yoac yomoc mi ohongemmeduae, imoc kpac. Ni ine songonambaracfocna demeting angemmebade, ifi isoc ohongemmeduae. ¹⁵ Ngeni Kristogoc kpeketahema kecmagec garengfocngina teng tauseng demeting angemmebau ngeni sifu mangngina mocgusac kecde. Nennoc siduc gombung angemmeba ngeni Kristoaru kpeketahema kekec gboria meficgegec. ¹⁶ Ifi anu negen negengngina midima edengunuduac, ngeni ni dafi amba hemma modacnuma anduae isoc ambisia. ¹⁷ Imocac amma yaguc Timoteo sueba ngenearu haude. Ye songomedacna kecma Kristogoc kpeketahema kecde amma ye yoac modacma mong mi segeude. Ni Yesu Kristogoc kpeketahema dafi kecanduae, yoac imoc kpebung sasawa fekendae, ngeni edekpou angemmeanduae. Nga Timoteongo ngenearu hama yoac imocnoc heigboringemmeude.

¹⁸ Ngic goa ngenearunac yeneng neac ifi negemma deandae, “Ye nenearu mi haude.” goa ngenearunacngo neac ifi negemma sebingina meemma yoacna kpeandae. ¹⁹ Nga Kebungo negenu ngereeude isoc naso mi hereemanu ni ngenearu habade. Hama yoac kpekpe areng kucngina dafi fede, imoc hennegeng ambade. Amma yoacnginasac mi negembade. ²⁰ Anutuac eucerereng imoc yoacfusing mi fingectegerude, imoc kpac. Imocngo Tiri Asuac kucfu fingectegerude. ²¹ Anu ngeni neac dafi angemmede, imoc ede-nubisia. Dzikagoc habadeac angemmede me heresongogoc

nga yumea kekecac asugoc habadeac angemmede?

5

¹ Ngenearu kaisero faka fede, yoac ifi degec negening. Kaisero faka mong bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneac botucfu mi feande, imocnoc ngeneac botucfu fede. Imoc ngic mongngo mamaac enemagoc feyac angandape. ² Faka ifi femanu ngeni ine sebingina meengandae, imoc naric mi ande. Ngeni imocac ubahodung negemma ngic faka imoc angande, ye botucnginaunac meickebau, imocngo ine ngereebac. ³ Ni sebingo hereau kecduae, fora. Nga ongaasunango ine ngenigoc kecduae. Ifi kecma ngic imocac fakaya isinggema bic desiai. ⁴ Ngeni nga ni, nenang ongaasuu Kebunina Yesuac kpacfu kpedzucnema kecmina Kebunina Yesuac kucngo nenanggoc feu ⁵ nenang ngic ifia Satangac mariu faibisina. Nga sebiango bangecac faka sasawa modackecde, imoc memangedaru kpac anu ongaasuyango Kebuac nasotoau komoc kpebeso.

⁶ Sebiengengfakangina imoc naric mi ande. Ngeni yis kapi-aneacsac uuhau faigec imocngo uuha sasawa meu sokoande, ngeni imoc bic negendae. ⁷ Anu nenang ramamedaha Kristo, yeni sese imoc bic kpegec homema dzuacnunuec. Imocac ngeni uuha esea yisgoc meickedacma uuha gboria faibisia. ⁸ Imocac amma nenang uuha esea yisgoc, imocac ngaba nga faka mangana wadacma faka kongaha nga yoac foragoc, imocac ic sogong yisha kpac mekecbisina.

⁹ Ngic serofaka angandae, ngeni yenigoc kpeketahema mi kecbisia, imocac kibiui bic ohongemmeai. ¹⁰ Amma bangecfu areng serofakanginagoc me kichodungnginagoc amma ngic ikoc amma ngicngac wiacngina wangecyunuandae me nemu ewehieyemmeandae, ngeni yeni sasawa wayunudacgecde, imocac ine mi negemma dedua. Ngeni imoc anggecdeu ngeni bangec yomoc wadacma kenggecdeac singsac fengemmeude. ¹¹ Ngeni negen negensinggoc tosofocngina deyemmeandae, yeneac negemma ine yofi ohoai. Yeni serofaka angandae me hiedzoac kichodunggoc kecandae me nemu ewehieyemmeandae me ngicngac goa deendema ayemmeandae me doku seria nekecma ubasufu angandae me ngicngac ikoc ayemmema wiacngina wangecyunuandae, faka ifia angandaeu ngeni ngicngac imoc yenigoc kpeketahema mi kecbisia nga ngeni yenigoc yaka ifingoc mi nebisia.

¹² Ngicngac ngadeau kecdae, yeni isingyunuma yoacngina naric mi desibade, imoc neac ua kpac. Ngeni ine arengfocngina botucnginau kecdae, yeni isingyunuma yoacngina

desibisia. ¹³ Nga Anutungo ngicngac ngadeau kecdae, yeneac faka nga angammemengina isinggema yoacngina desiude. Ngeni ngicngac mangac manganea botucnginaunac meicyunubisia. (*Dedeseri 17:7; 19:19; 21:21; 22:21,24; 24:7*)

6

¹ Fakangina yomoc mi ngereeude. Ngenearunac ngic mongngo ogea ngaba ammima gamea kpacngo kpetiac tosofora yenearu mi kemma feracyunuude. Feracyunuma ngic negen negensingngina kpac, yenearu kemma ogea yoacfu faiande. ² Kpetiac areng ngeneng kecma ngiha ngiha yoacngina desibesandae. Ngeni imoc mi negendae gedang. Ngeni ngade ngenaoc ngiha ngiha yoacngina desigecde, imocac ngenaoc yofinenggac wiac efeanec yoacfu ifingoc desibisia, imoc ngereeude. ³ Amma ngeneng ngade angero isingyunuma yoacngina desigecde, ngeni imoc negendaenoc. Ifiac amma ngeni faka goa botucnginau fede, imoc naric isinggebisia. ⁴ Yaguc ine yoac mong botucnginau fingeru ngeni sing segema ngic goa kpebunggac eweheiheiu mi kecdae, yeni meisingyunuma yoacngina desigecdeac faiyunuandae. ⁵ Ngeni gamengunuudeac negemma imoc deduae. Nga ngeneac botucfunac ngic mongngo negentegecma kecma tosofora yeneac ebicyoac dema mengereude, imocngo naric ambac. ⁶ Nga yofinenggac ngeni ine negen negensinggoc tosofocngina kecdae, ngeneng negen negensingngina kpac, yeneac kicfu kemma yoacfu faiemeandae.

⁷ Ngeni yoacfu faiemeandae, faka imocngo edzacngunuude ngeni firang mi andae. Nga tosofocngina yeneng ikocfu yoacngina dema me wiacngina wangecngunuandae, ngeni imoc eng wagec feu ngereebac. ⁸ Nga ngeni ine negen negensinggoc tosofocngina mangana nga ikoc ayemmema wiacngina wangecyunuandae.

⁹ Ge ikoc mi angemebesena amma yoac yomocac mi obohobesena. Ngicngac Anutuac yoac kpeandae, yeneng Anutuac eucererengaac maridzoming naric mi megecde. Kaisero faka angandae me nemu eweheyemmeandae me singtoa ngac yenearu kengandae me ngic goa yeneng ngic ogofocnginagoc fema ngacgoc kekec isoc kecandae me ngic goa yeneng meficyunugecdeac negemma kpae mi heiyemmema engsac ngic ogofocnginagoc feandae me ¹⁰ hamangecmeme me ngicngac kichodungnginagoc me doku seria nema ubasufu angandae me enacfu faifai yoac deandae me ikoc amma hiedzo wangecyunuandae, areng ifia yeni sasawango Anutuac eucererenggac maridzoming naric mi megecde. ¹¹ Nga ngenearunac ngicngac goango warac ifi kecgec. Ifi

kecmagec Kebungo yengena kpacfu nga Anutuninaac Asu yeac kucfu dzuacngunuma dindingac dengemmema kpetiac arennu faingunuec.

¹² Goa yeni deandae, “Ni faka hania hania sasawa naric ambade, kpaea mong mi fede.” Nga neng ine deba, “Wiac sasawa imocngo memefihagoc mi ande. Wiac sasawa naric ambade, fora. Nga wiac mongngo ine garennubeso anu imoc wama naric mi modacbesare.” ¹³ Yaka imoc hereninaac amma fede nga hereninango yakaac amma fede. Nga kecma Anutungo meicyuruu kpac anecde. Sebininango Kebuac amma fede, imoc serofaka anudeac amma mi fede nga Kebu ye sebininaac amma kecde. ¹⁴ Anu Anutu kuctoayango Kebunina megboriu yarec, kecma yeng nenang ifingoc megborinunuu yacnide.

¹⁵ Anu sebingina imoc Kristoac sebiaac tosea ande, ngeni imoc negembisia. Nga ni Kristoac sebia tosea singtoangacgoc kpeturanggeba yeac sebiac noboha anu mi ngereeude, imoc kpac yombong. ¹⁶ Imoc yofiac, ngic mongngo serongacgoc feudeu ye yegoc sebi mocgu andape, ngeni imoc negembisia, “Ngicngac yohockang yeri sebi mocgu anecde.” yoac imoc dedea fede. *(Fingec fingec 2:24)*

¹⁷ Anu mong ye Kebugoc kpeketahema kecde, yeng yegoc asu mocgu anecde.

¹⁸ Ngeni kaiserofaka woramima meickebisial! Nga mong ye faka nga angammeme mangana goa angande, imoc yengena sebiac ngadeu angkefude. Nga sero angande, ye ine yengena sebia kopocsic meficgemima memanganeemeude. ¹⁹ Anutungo Tiri Asu ngemmu mekecdae, ye ubaherenginang kefu sebingina imoc yeac womong, imocac ngeni ngenaoc ubasebinginaac mingina kpac. ²⁰ Ngeni bungngina memea nga Kebungo bung imocacsoc faiec, imocac ngeni sebinginango Anutu kpac kuneng mibisia.

7

¹ Ngeni kibinginang yofi kpesinenggec, “Ngic ye ngacgoc feude, imoc naric me kpac.” imocac yofi deba negenggec: ² Kaisero faka fingebacac ngic tembus tembus ye yengena enemagoc ambeso nga ngac tembus tembus ye yengena eweagoc ambeso. ³ Nga singngo wiac dede, ngicngo enema imoc mibeso nga ngacngo ifingoc ewea imoc mibeso. ⁴ Amma ngac ye yengena sebiac mingina mi ande, kpac, eweango ine yeac sebiac mingina ande. Nga ifi isocngoc ewea ye yengena sebiac mingina mi ande, kpac. Enemango ine yeac sebiac mingina ande. ⁵ Imocac eweeneng ngeri ngeraocngoc sebinigira mi segereemebesera. Ngeri naso goausac numuecdeac

uba mocgu amma naso dema naric segereemebesera. Nga ngeraoc sebingira garengemeecdeac kuc mi fengecmedeac Satangngo faitobannu faingurubacac ngeri naso wegenanec-sac eng kecma monggoc ngerahafoc kecbesera. ⁶ Nga imocngo dedeseriyoac mong mi ande. Ngeri dafi naric anecde imocac deduae. ⁷ Neanna songo ine yofi, ngicngac ngeni ni kecduae isoc kecgoc ngereebac. Anu Anutungo wosoefahaac wiac nemmeande, imoc ngicngac tembuc tembucnina nemmeu mekecdimbe. Ye ngic mong kuc yoc mima mong imoc miude.

⁸ Ngic goa ngeni ngac mi mema eng kecdae amma ngachodzec ngeneac yofi deba negenggec, ngeni ni isoc eng kecgocdeac negemba ngereede. ⁹ Ngeni garengemegecdeac kuc imocacsoc mi fengemmedeu, ngeni seroac songngo herenginawu ereu manganebauac memeturannu meemema eweeneng anggec ngereede.

¹⁰ Nga eweeneng ngeneac yoac yomoc demeseri angemeba yoacna modacbisia. Ngac mongngo ewea naric mi wabeso. Imocngo neac yoac kpac, imoc Kebuac yoac. ¹¹ Ngac mong ye ewea wama kenudeu yofi ambeso, ye eng kecbeso me ewea warac kefec, yearu monggoc kemma yegoc ruae meficgema eweeneng monggoc ambesera. Nga ngic mongngo enema naric mi wama kembeso.

¹² Amma ngicngac tosea ngeneac yoac mekecduae, imoc ine Kebuac enacfunac mi meing. Ngic monggac enemango Yesu mi negensinggema eweagoc kefudeac negendeu, ngicngo enema mi wabeso. ¹³ Me ngac monggac eweango Yesu mi negensinggema enemagoc kefudeac negenudeu ngacngo ewea mi wabeso. ¹⁴ Ngac mong ye ewea negen negensinga kpac kecde, ye ewea kpetiac anudeac ammiude. Nga ngic mong ye enema negen negensinga kpac kecde, ye enema kpetiac anudeac ammiude. Ifi mi anggecdeu nambarac-focngina seucnginagoc kecgocde. Nga nambarac yeni ine yofinenggac kpetiac andae. ¹⁵ Anu mongngo Yesu mi negensinggede, yeng ewea me enema negensinggede, ye waudeac negensiu kpae mi faibisia. Anutungo ruaegoc kecnideac kpacnunuec. ¹⁶ Ngac, geng ewega kopocsicfunac mesina komoc kpeude me kpac, imoc naric mi negennec. Nga ngic, ge enengga kopocsicfunac mesina komoc kpeude me kpac, ge imoc naric mi negennec.

¹⁷ Anutungo ngicngac kekecnginaac sirihau mocgu mocgu kpacngunuma heitaingunuu ngeni imocac sirihau kecbisia. Amma kpebung sasawa ngeneng faka imoc modacgecdeac edengunuanduae. ¹⁸ Ngic mong ye sebi tosea herec herecgeac areng kecmanu Anutungo ye kpacma heitaiecfu

yeng negen negeng imoc mesufuudeac ua mi mebeso. Nga ngic mong ye sebi tosea mi herec herecgea kecmanu Anutungo kparecfu yeng sebi tosea mi herecgebeso. ¹⁹ Sebi tosea herec herecgea me mi herec herecgea, imocngo wiac engena mi ande. Nga Anutuac nonoyoac modachesonga, imocngo wiac fora yombong. ²⁰ Nga ngic mocgu mocgu ngeni kekec siriha dafi kecmagec Anutungo kpacngunuma heitaingunuec, ngeni kekec siriha imocngoc kecbisia.

²¹ Ge minginggaac wanacngic kecmana Anutungo kpacguecfu imocac negengyohoc mong mi ambesena. Nga ge ngic yungec yungec annadeac sing fingecegnu imoc naric modachesena. ²² Ngic mong ye minginaac wanacngic kecmanu Kebungo kpacma heitaiecfu, yeng naso imohai sifu Kebuac ngic witiha kpac ande. Amma ngic mong witiha kpac kecmanu kparu, yeng sing ifiangoc Kristoac wanacngic anu Kristongo yeac mingina anude. ²³ Kebungo bungngina bic meec, imocac ngeni ngic yeneac bageu wanac areng mi kecbisia. ²⁴ Tosofocna, ngeni nanang siriha dafi nammagec Kebungo mocgu mocgu kpacngunuma heitaingunuec, ngeni sirc ifiangoc Anutuac kicfu kecbisia.

²⁵ Ngac goa ngeni ngicfu mi kemma eng kecdae, ngeneac negemma Kebuarunac singyoac mong mi fenende. Nga Kebungo wosoefac anenec, imocac siriha negen negenna deba ngeni negengyohoha kpac kecma yoacna naric modachisia. ²⁶ Naso yomoc ebic kuneng fingece ma fedec amma ngeni yofinenggac kecdae isoc, ifi torokpema kecegec ngereeu de, ifi negenduae. ²⁷ Ge enenggagoc bic dzegeemeocfu ngac wabesonga mi negensibesena. Nga yoac dedzegega kpac kecma ngac menadeac hofoha fai mi ambesena. ²⁸ Nga ge sifu ngac mong menadeu kopocsic mi meficgenade. Nga ngac mongngo eng kecma ngicfu kenudeu ye ifingoc kopocsic mi meficgeude. Eweeneng angkecdae, yeneac kekecfu ebic hania hania fingece nde, ni imohacnac onggongngunubadeac negenduae.

²⁹ Tosofocna, naso wegenanecsac fede, ifi deduae. Ifiac amma ngic enenggoc kecdae, ngeni enengfocngina kpac, ifi isoc kecbisia. ³⁰ Nga ngicngac kiackecdae, ngeni kiacngina kpac, ifi isoc kecbisia. Nga ngicngac sogac sogaigoc kecdae, ngeni sogac sogaingina kpac, ifi isoc kecbisia. Amma wiac bummedae, ngeni wiacngina kpac isoc kecbisia. ³¹ Nga ngicngac bangec yomocac wiac bummema mekecdae, ngeni wiacngina efeanec feyemmede, ifi isoc kecbisia. Nga bangec yomoc yaguc fede, imoc kpac ambesande.

³² Bangecac ebicngo mi fingece ngemmedeac songona ande. Ngic ngacfu mi kenec, ye Kebuac wiacac negen ne-

genga kuneng femide amma ye dafi anu Kebungo negemmiu ngereeudeac ua meude. ³³ Nga ngic mong ye ngac bic meec, ye ine bangezac wiacac negen negenga kuneng femide amma ye enema faka dafi ammiu enemango negemmiu ngereeude. ³⁴ Ifi amma negen negenga tohoma yohockang anude. Nga ngac naroang me ngac kosic ye Kebuac wiacac negen negenga kuneng femide, ye yofi negende, “Ni dafiu kecba sebina nga ongaasuna kpetiac anude.” Nga ngac mong ye ngic bic meec, ye ine bangezac wiacac negen negenga kuneng femide, ye ewea faka dafi ammiu eweango negemmiu ngereeudeac ua momoc meude.

³⁵ Ngeni meficngunubadeac amma yoac yomoc deduae, imoc kudoc kpengemmebadeac kpac. Ngeni sirihau kecma Kebuac ua nasosoc mekecmagec bangezac wiacngo negen negengngina mi mesufubeso, ifi negenduae.

³⁶ Ngac mongngo ngicfu kengkenggac nasoya ferahema sifu ngicfu kenudeac ammiu mamango hanahema kpetarima ngade negengyohoc amma naric deude, ye kopocsic mi meficgeude. Nga naroanga ngicfu naric kenude.

³⁷ Nga manggac mong ye negengyohoc mi amma naric garengemema naroanga ameau tacbeso, imoc ubayau bic negenseriye ye fakaya gombunga anude. ³⁸ Nga ngic mong ye naroanga ngicfu faiude, ye fakaya gombunga. Nga mongngo naroanga ngicfu mi faiude, yeng monggac fakaya feraheude.*

³⁹ Ngac mong ye ewea gbori kecede, ye ewea kecmanu yegoc kpeketacemema kecbesera. Kecma ewea homeu ye ebiha kpac amma ngic monggaru kembeso dema songea anu naric kembeso. Imoc Kebuac negen negennu ambeso. ⁴⁰ Nga ye eng kecbac debac keneha engena ambac. Neac negen negeng ifi ngemmeduae. Nga ni ifingoc Anutuac Asugoc kecduae, imoc negensiduae.

8

¹ Ngicngac yeni yang kpema nemuac sesengina faima neandae, imocac hania yofi deduae, nenang sasawango negen negentegecgoc kecdimbe, imoc negendimbe. Nga yofi ifingoc negendimbe, “Negen negengngo ngicngac sebingina meenude.” Nga heresongogoc kekec imocngo ngicngac nanggeyunuude. ² Ngic me ngac mongngo yofi negemma kecdeu, “Ni negen negentegecnagoc.” ye negen negentegec kekec dindingacac siricfu mi kecede. ³ Nga mong ye Anutu heresongogoc hoanggedeu Anutungo ye negemmiude.

* **7:38:** Kebanga 36-38 mitiac negen negengngic imocac hania uba mocgu mi andae. Buk Baibelu sing mong meremmerenga fede.

⁴ Nemuac sese nebesonga me kpac, imocac yofi bic negentegecdimbe. Anutu mocgungo kecdede nga nemu yeni wiac fora kpac. ⁵ Ngicngac yeni nemungina sawau me bangecfu kecgec kpacngina anutu deyemmeandae. Kebu nga anutu ifia homac kecdede. ⁶ Ifi kecmagec Anutunina ye mocgusacnoc. Yearunac wiac sasawa fingececdarec amma ye imocac mama nga nenang yeac amma kecdimbe. Kebunina Yesu Kristo ye mocgu nga yeac witiu wiac sasawa nga nenang kecdimbe.

⁷ Negen negentegec imoc ngicngac goa yeneac ubau mi fede, yeni nemuac negemma faka fora dema yeneac sese nema kpanjangeyunuandae nga here negen negengngina kucmamango seuhagoc anude. ⁸ Nga yakanene imocngo Anutuwegenacfu mi fainunuude, kpac. Yaka nenide isoc imoc yeac kicfu engena mi ande. Nga mi nenideu isoc wiac monggac mi obohonde. ⁹ Goa ngeni ine negengefaima nemagec tosofocngina kucmama kecdede, yeni yakaac amma faitobannu faiyunugec mayunubacac ngeni gareng meemema kecbisia. ¹⁰ Ge negen negentegecgagoc. Amma geng nemuac womonnu tacma nenadeu ogoga mongngo here negen negenga kucmamango ihai kecma fakaga hemma ubea midiu yeng nemuac sese ifingoc nema ubayohoc meficgeude. ¹¹ Ge ifi angkecma negen negentegecgagocngo ngicngac kucmama memanganeyununade. Nga Kristongo tosoga yeac ifingoc homeec. ¹² Amma ngeni tosofocngina yeneac here negen negeng memanganeyemmegec kucmama fingeceyemmeu Kristoaru kopocsic meficgegede. ¹³ Imocac amma yofi deduae, ni yakanango tosona ebicfu faiba makpebacac naric yang wama monggoc mi nebesare. Negen negensinggoc tosona ebicfu faibadeu, imoc mi ngereeude.

9

¹ Ni ngic kpaea kpac amma ni aposoro. Kebunina Yesu kicngo hemma Kebutogoc kpeketahema kecma ua mekecba ngeni ua imocac fora andae. ² Foracngoc, ngicngac goa yeneng neac yofi negendae, “Ye aposoro kpac.” ifi negenggec ni sifu ngeneac aposoro anduae. Amma Kebutogoc aposoro kecduae, ngeninoc imocac foraya andae.

³ Ngicngac goa yeneng neac ngadeyoac dema kecgec imocac turunga meremma yofi edeyunuduade, ⁴ kpebung yeneng neri ifingoc yaka nemecgec nedede, imoc singngo dede. ⁵ Amma neri ifingoc enenghocnira negen negensinggoc kecdape, sinnu meyrude habing, imoc ngereebac. Aposoro goa nga Kebutogoc munafora amma Kefa, yeneng enengfocnginagoc kengha angandae. ⁶ Nga Banabagoc nerengsac kekecniraac

wiac fingerudeac ua marinirango medede, ngeni ifi negensiandae. Nga imoc kpac, singngo ifi mi dede. ⁷ Wasai ngic mongngo wasaiua mema yengenaarunac bunggak dzo mi meude. Nga mong ye waing homeru fora anu yengenaoc gbomea mema neudenoc. Me mongngo ramaburumaka garengyunuma kecande, yeng yenearunac namu menec angande.

⁸ Ni ngic yeneac negen negeng mema yocac yomoc mi deduae, kpac. Dedeseriyoacngo imocac ifingoc dede. ⁹ Mosengo dedeseriyoacfu yofi ohoec fede,

“Burumakango wit sebera meickebesonga tidzameudeac ua ebiria mekecde, imocac dumbenga mi dzegebesena.”
(*Dedeseri 25:4*)

Anutungo burumaka yeneac negemma imoc mi deec, kpac. ¹⁰ Foracngoc, ye ngicngac nenanggac ifingoc negemma ifi deec. Imoc nenanggac momoc negemma oho ohoya fede. Ngic bangec mendzickecde nga ngic wit sebera kpetima kecde, yeri fora nasoya hau ua imocac foraac noboha meecdeac negensima ua mekecdape.

¹¹ Anu Anutuac Asuac gbome ngenearu kpeginideu ngenearunac ifingoc sebiac mefic menide, ngeni imoc negenggec ngereebesoo. ¹² Nga ngic goa yeni ngeneaarunac wiac goa naric megecdeu neneng imoc torokpema monggoc menide, ngeni ifi negenggec ngereebesoo. Nga neni Kristoac siduc gombang kpaee heibinggac negemma ngeneaarunac semeng memaac dede fedemoc, imoc wama mong mi mema sebiac ebic hania hania tofohoma kecdimbe.

¹³ Ngic Anutuac womonnu ua mekecdae, yeni yakangina womonnu meficgema neandae. Nga aratau kingang ua mekecdae, yeni arataac seseunac tosea meandae, ngeni imoc bic negendae. ¹⁴ Nga goa yeni siduc gombang mekperagingemmeandae, yeni sing imohacnacngoc kekecnginaac semeng meficgebisia, Kebungo sing imoc faiec. ¹⁵ Ni ine memefic ifia mong mi mekefai. Amma ngeneng wiac mong nenggecdeac negemma kibi yomoc mi ohoduae, kpac. Neanna semeng meficgebade, imocac negemba engena ande. Nga homebaiaac mongngo sinna imoc naric mi meickeude. ¹⁶ Anutungo igocnuma dzegenuu siduc gombang ngicngac edekpou ayemmekecduae. Amma siduc gombang mi dekperagibai dede yeac sowec bageau kecbai. Imocac neannaoc ua gombang meduae dema kpacna naric mi miacbade. ¹⁷ Amma neanna songo modacma uaac kpesi kpesi faiba naric degec ua yomoc mebaiu yeneng uabung nenggec mebai. Nga Kebu yengenaoc ua yomoc mebadeac denenec, imoc modacma garengua buma kpac mekecduae. ¹⁸ Nga

bunna siriha yofi ande, ni siduc gombang dekperagikecma wiac mebadeac dedea, imoc wadacma engsac naric dekperagiyemmede.

¹⁹ Ngic mongngo neac kpae mi faiec, kpac. Nga neng ine ngicngac homac kpedziyunubadeac negemma yeneac bageu naric faiemema wanacngicngina amma kecduae. ²⁰ Ni yudangic kpedziyunubadeac amma yenigoc kecma yudangic siricnginau angkecduae. Neannaoc dedeseriyoacac bageu mi kecduae, fora. Nga ngicngac dedeseriyoacac bageu kecdae, yeni kpedziyunubadeac yenigoc kecma yeni isoc dedeseriyoacac bageu kecduae. ²¹ Nga ngicngac goango dedeseriyoacac bageu mi kecdae, yeni kpedziyunubadeac yenigoc kecma dedeseriyoac kpac isoc kecduae. Anu neannaoc Anutuac dedeseriyoac ngadeau yombong mi kecduae, ni ine Kristoac dedeseriyoacgoc kecduae. ²² Kecma ngicngac kucmama kpedziyunubadeac yeni isoc yenigoc kucmama amma kecduae. Amma ngicngac hania hania kecdae, yenearunac goa kopocsicac ebicfunac mesiyunuba komoc kpegecdeac yenigoc kecma kekec hania hania modacma yeni isoc kecduae. ²³ Ni siduc gombangac amma uana sasawa mekecduae, kecma imocac fora nasoya hau neanna imocac siriha noboha mebadeac negensiduae.

²⁴ Nedzi nedziac ngic ariacsobennu firang anggecdeac nedziandae, yeni sasawango nedzimagec mocgungo firangac sokoc meude, ngeni imoc bic negendae. Ngeni ngenang sokocngina megecdeac ifi isoc nedzibisia. ²⁵ Ngic ariacfu kpacngina faiandae, yeni sasawango sebingina hafoangoc efaiudeac arengegecde. Ngic yeneng dzaring dzangge dzanggea ubaheyemmegecdeac ifi anggecde. Nga nenang dzaring dzangge dzanggea kpac ubahenemmegecdeac sebinina hafoangoc garengemenide. ²⁶ Ni sicsauc mi nedzianduae nga ngicngac maringina eng ukugec pong kpeu ukuandae, ifi isoc mi anganduae. ²⁷ Ni yofi anganduae, ngicngac tosea yenearu siduc gombang edekpou ayemmema hennegeng nasou ngic kpedaha ambaiac sebina kpekecduae. Imoc neac wanac areng amma yoacna modarudeac ifi ammikecduae.

10

¹ Tosofocna, ngeni kisicfocnina yeneac yoaciduc negentegecgecdeac negenduae. Hoengngo kperacyunuu yeni sasawango imocac bageu kengkecma kondung feregegec. ² Hoeng nga kondung yereng mitidokungina anu yeni sasawango Mosegoc torokpegecdeac imohai doku nadzicgec. ³ Amma yeni sasawango Asuac yaka siriha mocgu nekenggec. ⁴ Asuac hoc peperandzingo modacyunuu hoc

ihacnacnoc doku mau yeni sasawango Asuac doku siriha mocgu nekenggec. Nga hoc peperandzi imoc Kristonoc. ⁵ Nga Anutungo kiscifocngina botucnginau ngic homac yeneac fakanginaac amma ubea mi ngereec. Mi ngereeu yeni bangecfu mayunuu homedacgec farengnginango bangec kisiu sinsararang kpema fekenec.

⁶ Yeni faka mangana angkecgec, imoc ifingoc nenang-garu fingebacac siduc imoc nenanggac amma faifaia fede. ⁷ Amma monggoc deba, ngeni yeni isoc nemu ewehaihei mi ayemmebisia. Yeneac yoac yofi oho ohoya fede, “Ngicngac yeneng matacma nenedoku nemaguc yacma yegec fede fede kecgec.” (Makekeng 32:6)

⁸ Anu mong deba, nenang ifingoc serofaka mi ambisina. Yene nearunac ngicngac goa yeni serofaka angkecgecac ngicngac 23 tauseng yeni uameme mocguac manau makpema home-dacgec. ⁹ Ni monggoc torokpema deba, goa yeneng Kebu faitobang ammigece boidzoc yeneng yinigece homedacgec. Nenang ifingoc Kristo mi tobanggebisina. ¹⁰ Nga ngicngac goa yeneng modzotitiac yoac degec ngickpekpe angerongo hama kpebucyunuec. Nenang siriha imocngoc modzotitiac yoac mi debisina. ¹¹ Faka yenearu fingerec, imoc ongea isoc ande. Siriha imocngoc yofinenggac ngicngac naso wisic wisickeau kecdimbe, imocngo goronina ambeso. Imocac amma yoac imoc mitikibiuh oho ohoya fede. ¹² Imocac ngic monggo yofi deande, “Ni seria nanduae.” ye kecma makpebacac garengemebeso. ¹³ Anu faitobang ngicngac goa yenearu fingegec, siriha ifia ngenearu ifingoc fingecegemmeude. Nga Anutungo yoac dema imoc modarude. Faitobang fingecegemmeu ngeni ebic imoc tofohoma kecgecde. Nga imocngo kucngina mi feraheudeac faitobang ebiria kpae heimiude. Faitobang hangemmeu yeng imohacnac woragecdeac sing meficgengemmeu faitobangngo kucngina mi memaudeac garenggunuude.

¹⁴ Songo tosofocna, nemu yeneng witicngunubauac ngeni nemu ewehaihei faka wama imohacnac worama yeni mi hoangyunubisia. ¹⁵ Ngeni ngicngac negen negentegecnginagoc, imocac amma ngeneac yofi deba, ngeni ngenaocngoc yoacna negemma isinggebisia. ¹⁶ Kenecac sokoc kenehe-andimbe, nenang imoc nema Kristo yengena sawagoc kpeketahema yegoc sac mocgu annide. Nga ic sogong tueandimbe, imoc nema Kristo yengena sebigoc torokpema yegoc sebi mocgu annide. ¹⁷ Ic sogong imoc hafac mocgu. Yeni hafac mocgusac mema imohacnac mederenemmegec nenang sasawango imoc neandimbeac nenang ngicngac homac kecma sebi mocgungoc andimbe.

¹⁸ Ngeni Israe ngicngac yenemma negensibisia. Ngicngac seseac wiac ohogec noboha neandae, yeni arata kpanjangandae. ¹⁹ Ngicngac nemu sesengina dema wiac heiyemegec, imocngo wiac engena mi ande, ngeni yoacna imoc negentegecgec. Nga nemu yengena ifingoc wiac engena mi ande. ²⁰ Nga bangeha bangeha ngicngac Anutu mi negemmi-dae, yeneng seseac wiac faiandae, imoc Anutuac negemma mi faigecde. Yeni ine hadehade nga yafinggac negemma sesegerec ohoandae. Nga ngeneng ine hadehade nga yafing yenigoc kpanjangeyunugec mi ngereede. ²¹ Ngeni Kebuac sokoc nga hadehade nga yafinggac sokoc momoc mema imohacnac ifingoc negecde, imoc naric mi ngereeude. Nga ngeni Kebuac yaka nga hadehade nga yafinggac yaka momoc kpanjangandae, imocngo osiande. ²² Nga kucninango Kebuac kuc mi ferahade. Nenang Kebuac here miacbinggac ifi mi ambisina.

²³ Goa yeneng deandae, "Wiac hania hania sasawa anideac kpae mong mi fede." Nga neng ine yofi deduae, "Faka goa imocngo tosofocga yeneac memefic mi anude. Wiac sasawa annideac kpae mong mi fede, fora. Amma faka goango ine mi miacnunuma meserinunuude." ²⁴ Ngic ye yengena gombung fingerudeac negemma fakaya mi ambeso, kpac. Ngeni tosofocngina yenearu gombunga fingerudeac negensima fakangina ambisia.

²⁵ Ngicngac yeneng suenefcu wiac sasawa faigec ngeni imoc here negen negengnginaac amma heikpesia kpac naric eng menec ambisia.

²⁶ "Bangeha bangeha nga wiac sasawa bangefcu fede, imoc
KEBUAC." (Mitiyegec 24:1)

²⁷ Anu ngicngac Kebu mi negensinggeandae, yenearunac mongngo ameau kpacngunuu ngeneng yofi ambisia, ngeni ihai kenggecdeac negenggec naric anu yeac amau embisia. Enggec yeng yaka ngemmeu ngeni here negen negenginaac amma dekpesi mong mi amma imoc naric nedacbisia. ²⁸ Nga ngic mongngo yofi dekperagingemmeudeu, "Yomoc nemu seseac yang noboha." imohai ine yaka imoc mi nebisia. Imoc yengena nga here negen negenggac amma yaka imoc wama mi nebisia. ²⁹ Nga geac here negen negenggaac mi deduae, kpac. Ni tosogaac negemma imoc deduae. Nenang kpaea kpac kecdimbeac ngic monggac here negen negengngo naric mi isinnunubeso. ³⁰ Nga ngicngac yenigoc yaka nema Kebuac dangge denideu yeneng wiacac bic dangge deding, imocac desure naric mi anemmebisia.

³¹ Ngeni nenedoku nedae me wiac mong angandaeu ngeni Anutuac negensima dengerebisia. ³² Ngeni yudangic nga

grikngic amma Anutuac kpebungfora negemmangang mi meficgeyemmebisia. ³³ Anu ngicngac homac ebicfunac mesiyunuba komoc kpegecde nga yeneac gombunga fingerudeac amma ua imoc mekecduae. Neanna gombunna fingerudeac ine mi mekecduae.

11

¹ Ni Kristoac faka nga angammeme modacanduae nga ngeneng siric imocngoc neac faka nga angammeme hemma modacnubisia. ² Nga ngeni neac wiac sasawa negensidae amma yoac edengunuma ngemmeai, imoc meandae, imocac dengerengunuduae.

³ Ngic mocgu mocgu sasawa yeneac orucngina imoc Kristo nga ngac mocgu mocgu yeneac orucngina imoc ngic amma Kristoac oruha imoc Anutu, ngeni imoc negentegecgecdeac negenduae. ⁴ Nga ngic mong ye oruha kperahema numuude me profeteyoac deude, ye yengena oruha gamekpekpe meficgemiude. ⁵ Nga ngac mongngo oruha mi kperahema numuude me profeteyoac deude, ye ine yengena oruha gamekpekpeu faiude. Imoc ngac mongngo oruha wedzecedarec isoc. ⁶ Amma ngac mong ye oruha mi kperahaudeu ye oruha merecgeu wegena ambeso. Nga ngac ye oruha ifi merecgeude me wedzerude faka imocngo gameagoc andeu ye oruha kperahema kecbeso.

⁷ Ngic ye Anutuac onga nga kibikperagia, imocac amma ye oruhau wiac mong faima mi kperahebeso. Ngacngo ine ngicac kibikperagia. ⁸ Anutungo ngic ngacfunac mi meficgeec, ye ine ngac ngicfunac meficgeec. ⁹ Nga ngic ye ngacac amma mi mefic meficgea, ngacngo ine ngicac amma mefic meficgea. ¹⁰ Imocac ngac ye kuha femide imocac ma isoc wiac mong oruhau heima kperahebeso. Ye angero yeneac amma ifi ambeso.

¹¹ Ngac ye tembuha kecec imoc mi fede nga ngic ye tembuha kecec ifingoc mi fede. Ngic nga ngac ngeni meficemema kecbisia, Kebungo areng ifi faiec. ¹² Ngac ye ngicfunac mefic meficgea, ifi isocngoc ngic ye ngacfunac fingec fingera amma wiac sasawa imoc Anutuarunac hakecde.

¹³ Ngeni ngenaoc faka imoc isinggebisia. Ngac mongngo oruha mi kperahema Anutu numumiande, imoc mi ngereeude. ¹⁴ Anu ngic mong ye orucsabaya kuneng mekecde me orucdzoya dzegeande, faka imocngo gameagoc angande. Ngic nenang angammemeninango imoc kpounemmekecde. ¹⁵ Nga ngac mong ye orucdzoya kuneng femideu ye imoc negenu wiac engena, imoc naric nga gombunga, nocac ye orucdzoyango orucsira kperaheudeac imoc mekecde. ¹⁶ Mongngo yoac yomocac deendema

anudeac negendeu ye yofi negembeso, nenearu faka ifia mong mi fede nga Anutuac kpebung yeneac botucfu faka mong ifia ifingoc mi fede.

¹⁷ Yoac torokpema edengunuba, imoc dedengerecyoac mi debade. Ngeni tutumangnginau ubagombung yoac mi dema ngenaocngoc memanganeemeandae. ¹⁸ Nga hanahema yomocac deduae, ngeni kpebunnu kpedzucnema tacma yoacngina tohoemeu kecandae, imoc negenai. Yoac imocac negemba fora isoc ande. ¹⁹ Ngenearu tohoemeemefaka fingebese. Anutungo ngicngac damoc fakangina fora hemma botucnginau nanggeyunuande, imoc didiu fingectegerude. ²⁰ Ngeni kpedzucnema enacurec yaka neandae, imocngo Kebuac maung fora mi angande. ²¹ Amma ngeni yaka mehama yakanene nasou ngicngac tembuc tembuc ngenaoc yakanginasoc nedacgec goango ine herenginaac homeandae nga goa ngeneng doku homac yombong nema ubangina sufuande. ²² Ngeni amanginau tacmangoc yakangina waraima nebisia, faka imocngo naric ambac. Ngeni Anutuac kpebung ngadeyunuandae, ifi isoc angandae. Amma tosofocngina goa iwaingina kpac kecdae, yeni gamekpekpe ayemmeandae. Ifi angandaeac dafi dema dengerengunubade, imoc obohode.

²³ Kebungo yoac yomoc edenuu negenai. Nga yoac imoc warac bic edengunuai, imoc yofi, Yudango Yesu doc meec, tofocnac imohainoc yofi fingerec, Yesungo ic sogong mong mema ²⁴ Anutuac ubangerec dema ic sogong mendzicma yofi deec, “Yomoc fusina, imoc ngeneac amma faifaia. Ngeni imoc nema neac negensima nekecbisia.” ²⁵ Nga yaka negec wisickeu ye kpakenec mema yofi deec, “Kpakenec yomoc sacnaac dzadzahac gboria. Ngeni imoc negecdesoc neac negensima nekecbisia.” ²⁶ Ngeni ic sogong nga kpakenec yomoc negecdesoc, naso imohai Kebuac homec dekperagigecde. Dekperagi kecmagec ye haude.

²⁷ Ngic mong ewehiheia kpac Kebuac ic sogong nga kpakeneconfunac neudeu Kebuac sacfusiac turunga imoc yearu fingerude. ²⁸ Ifi anu ngicngac tembuc tembuc ngeni ngenaoc isingememaguc ic sogong nema kpakeneconfunac nebisia. ²⁹ Ngic mong ye Kebuac sacfusia mi hentegecma engsac neude, ye nenedokuyau kopocsicac turunga meficgemiude. ³⁰ Fakangina ifiac amma botucnginau ngicngac homac yeni kucmama nga hafeinginagoc andae. Amma goa yeni bic wanguuma homegec. ³¹ Nga nenang tembuc tembuc hanianina faka forau hengising annideu kopocsicac turunga nenannu mi habac. ³² Anutungo ngade bangec nga kurumeng memanganema meickeude, nenang imocgoc manganebinggac ye kopocsicac turungango metinnunuude.

33 Tosofocna, imocac amma yofi ande, ngeni yaka negecdeac kpeturanggema haandae, naso imohai ngicngac ogofocngina waraima megecdeac tomai ambisia. 34 Nga ngeni tutumangnginau kopocsicac turunga meficgebauac ngic mongngo hereaac homeudeu ye ameau tacma yaka nemaguc habeso. Nga yoacna tosea fede, imoc ngenearu hamaguc torokpema edengunubade.

12

1 Tosofocna, Asuac ua fede, ngeni imocac wiac negenggecdeac negenduae. 2 Ngeni Anutu mi negensinggema kecgec, naso imohai hadehade nga yafing yeni nemuonga yoacngina kpac, yenearu wangepngunugec ngeni modacyunuma engsac kengkecgec, ngeni imoc negendae. 3 Imocac amma yofi deba negembisia, Anutuac Asungo ngic mong meu yeng yofi mong mi deude, "Yesu ye sowehagoc." Nga Tiri Asungo ngic mong meu yeng, "Yesu ye Kebu." ifi naric deude. Asu siriha mongngo yearu ua meu ine imoc deudeac obohoude.

4 Asungo wosoefahaac amma kuc hania hania nemmeande, imoc sasawa Asu mocgu, yearunac hakecde. 5 Nga Kebungo ua hania hania nemmeande, imoc sasawa Kebu mocgu, yearunac hakecde. 6 Amma Anutungo sing hania haniau kuha mederenemmeande, imoc sasawa Anutu mocgu, yearunac hakecde.

7 Asungo ngicngac meficnunuudeac arengfora tembuc tembuc menunuma kekecninau kuha mekperagiude. 8 Amma Asungo ngicngac menunuu mongngo yoac negen negentegecgoc deude nga mongngo yoac keme kemea deude. Nga Asu mocgungo nenearu ua imoc meude. 9 Mongngo Asuarunac negen negensing seria meude. Nga mongngo yearunac hafei mengec mengereac kuc hania hania meude. 10 Asu imocngoc ngic mong faka hania hania kuhagoc meudeac negen negeng miude. Nga mongngo profete yoac deudeac negen negeng miude. Amma mongngo asu hania hania isingyunuudeac negen negeng miude. Nga mongngo nedzarangyoac hania hania deudeac negen negeng miude. Amma mongngo nedzarang yoacfusing yoac merenudeac negen negeng miude. 11 Asu ye mocgu amma yennoc ua sasawa mekecma negen negenga nga songoya modacma kuha arengfora tembuc tembuc mederenemmeude.

12 Sebinina imoc mocgu nga imocac tosea homac fekende. Imocac tosea sasawa kpeturanggegec sebi mocgu anude. Nga Kristoaru siriha ifi isocngoc fede. 13 Asu mocgungo kpeturannunuma doku nadzicnemmeu sebi mocgu aning. Nenang yuda ngicngac me grik ngicngac me wanac areng

me witicnina kpac kecdimbe, nenang sasawa Asu mocgungoc mema doku isoc nedaring.

¹⁴ Sebinina imocac tosea homac fekende, imoc wiac mocgu kpac. ¹⁵ Nga haningo yofi debac, “Ni mari kpac, imocac amma sebiac tosea mong mi anduae.” ye sifu sebigoc torokpema sebiac tosea anude. ¹⁶ Nga kedzacngo debac, “Ni kic kpac, imocac sebiac tosea mong mi anduae.” ye sifu sebigoc torokpema imocac tosea anude. ¹⁷ Anu sebingo hafoangoc kicsac ambac dede ye yocac negenudeac osibac. Me hafoangoc kedzacsac ambac dede ye homuna negenudeac osibac. ¹⁸ Yaguc yofi ande, Anutungo negen negenga nga songoya modacma sebiac tosea sasawa tembuc tembuc sebi mocguaru arengyunuma torokpeyunuec. ¹⁹ Anu sebiac tosea sasawango siric mocgusac ambac dede yeni kpeturanggema sebi mocgu hafoangoc naric mi ambau. ²⁰ Sebi ye mocgu nga sebiac tosea yeni homac.

²¹ Nga kicngo mariaac yofi naric mi deude, “Ni gea kpac tembuc naric kecbade.” Amma orucngo haniac ifingoc yofi naric mi deude, “Ni ngeria kpac tembuc naric kecbade.” ²² Imoc kpac, sebiac tosea goa kucngina mamea deandimbe, yenennoc sebininau uatoa yombong meandae. ²³ Nga sebiac tosea goa negenni eweheiheia kpac, yeni eweheihei monggoc ayemmema kperacyunuandimbe. Amma sebiac tosea goa henggecdeac negenni gameagoc angkecde, imoc faka gombunga modacma kperakecdimbe.

²⁴⁻²⁵ Nga sebininaac tosea goa eweheiheingingoc, yeni kperacyunubesonga mi negengandimbe. Amma sebinina tosea yenaocngoc tohoemebauac Anutungo sebinina arenggema sebinina tosea goa mamea negengandimbe, yeni ine monggoc eweheyemmec. Eweheyemmema yeni socfungoc garengemegecdeac ifi anec. ²⁶ Amma sebiac tosea mongngoc kpendzeng kpeudeu sebitosofora yenhafocngoc meficgema kpendzeng kpegecde. Nga sebiac tosea mong dengereudeu sebiac tosea sasawa yeni yenhafocngoc so-gaigecde.

²⁷ Anu ngeneng ine yofinenggac Kristoac sebi amma tembuc tembuc sebiaac tosea andae. ²⁸ Amma Anutungo kpebunnu ngicngac goa yofi faiyunuec, warac warac aposoro nga yeneac ngadeau profete amma yeneac ngadeu mitiac kpoukpou faiyunuec. Ifi faiyunumaguc goa faka kuhagoc megecdeac faiyunuec. Ngicngac goa yeni hafei ua hania hania megecdeac Asungo imocac kuc yemmec. Amma ngicngac meficyunugecdeac areng goa faiyunuec nga wiac garenggegecdeac ngicngac ifia faiyunuec amma goa nedzarangyoac hania hania degecdeac faiyunuec.

²⁹ Anu nenang sasawango aposoro mi annide nga sasawango profete mi annide, kpac. Amma sasawango kpoukpou mi annide. Nga sasawango kucfaka menideac negen negeng mi mekecdimbe. ³⁰ Amma hafei ua hania hania menideac Asungo imocac kuc nenang sasawa mi nemmeec. Nga sasawango nedzarangyoac mi deandimbe amma sasawango yoacninausing imoc mi merengandimbe.

³¹ Anu ngeni Asungo wosoefahaac amma kuc nemmeande, imocac engenaya megecdeac serima kecbisia. Amma sing mong torokpema edzacngunubade imocngo sing sasawa feracyunude.

13

¹ Ni Asuac kucfu yoac hania hania debai me Asuac kucfu angero yeneac yoac hania hania debade amma ngicngac yeni heresongogoc ine mi hoangyunuma kecbai, imohai ni gonggong isoc arohoma me tambaring isoc udumengtoasac angkecbade. ² Amma profeteyoac debai dede nga negen negeng keme kemea sasawa negentegecbade amma negen negentegecnagoc kecbai dede tiki meickebadeac negen negensinna imocacsoc fenende amma ngicngac yeni heresongogoc ine mi hoangyunubai foraya mong mi meficgebai. ³ Nga dzofinacna sasawa mederema ngicngac yemmebai amma sebina meemma homecfu faibai nga ngicngac yeni heresongogoc ine mi hoangyunubai dede ni foraya mong mi meficgebai, kpac.

⁴ Heresongogoc hoangemema kekec, imocngo ngic monggac modzotiti mi negenude, ye yumea kefude. Nga imoc keracmanganga kpac kecma yengena yoac homac mi deude amma sebiengeng mi anude. ⁵ Ye faka mi angana, imoc mi amma yengenasac mi negensiude. Ye herebuya kpac kecma turungyoac mong mi deude. ⁶ Ye faka manganaac amma ubangerec mong mi negenude, kpac. Ye faka foraac ine sogaiude. ⁷ Ye wiac monggac modzea mi tiude. Ye wiac sasawa negensinggeude amma wiac sasawa fingerudeac negensima kecma, imocac kucmama mi anude. Nga wiac hania hania fingecmiu serima nanude.

⁸ Heresongogoc hoangemema kekec, imocngo naric mi kpac anude. Profeteyoacnina imoc ine kpac anude amma nedzarangyoacnina imoc meickeu kpac anude nga negen negennina keme kemea, imoc ifingoc kpac andarude. ⁹ Negen negennina amma profeteyoacnina imoc wiac nobohasac nemme nemmea. ¹⁰ Nga wiac hafoa fede, imoc Anutuarunac hauguc wiac noboha nemme nemmea, imoc kpac andarude. ¹¹ Ni medac kecma medacbisicac siricfu faka negensima yoac

dekefai amma medacbasicac siricfu negen negeng isinggema arenggekefai. Kecma ngic amba nambarac kekec meickeu yada sing kecduae.

¹² Anu yofinenggac wiac hengandimbe, imoc wikinnu onga irec ireckea kpac, ifisac wiac hengkecdimbe. Ngade kecma wiac fora kicngo hennide. Yofinenggac wiac noboha negengandimbe. Anutungo hafoangoc negennenec, ni ifi isoc naso imohai wiac hafoangoc negendacbade. ¹³ Ifi anu wiac harebecngo feengkefude, imoc nenang Kebu negensinggedimbe nga kekecseri febesande imocac negen negeng amma heresongogoc hoangemema kekec. Nga wiac harebec yenearunac wiac mocgungo engena ande, imoc ngicngac ogofocnina heresongogoc hoangeme kekec.

14

¹ Ngeni heresongogoc hoangeme kekecac angemmebeso. Amma ngeni Asuac faka megecdeac songongina kuneng ambeso. Amma ngeni profeteyoac megecdeac negenggec engena yombong febeso. ² Mong ye nedzarangyoacfusing yoac deande, ye ngic nenanggoc yoac mi deude, kpac. Ye ongaasuyango yoac keme kemea Anutu edeu, ngic mongngo imoc naric mi negentegerude. ³ Nga mong ye profeteyoac deande, yeng ngicngac ubaherengina midima meserinunuma nanggenunuude. ⁴ Nga ngic nedzarangyoac deande, ye yengena meseriemeude nga profeteyoac deande, yeng kpebung meserinunuude. ⁵ Anu ngeni sasawango nedzarangyoac degecdeac negemba ngereede. Nga ngeni profeteyoac degecdeac songona kuneng ande. Mongngo nedzarangyoac dema yoara mi merenudeu ye ngic profeteyoac dede, yeac mamea anude. Nga yeng yoara merenudeu ye ifingoc kpebung meseriu socngira mocgu anecde.

⁶ Tosofocna, ngenearu hama yoac goa dekperagingemmebai me yoac keme kemea goa edengunubai me profeteyoac debai me kpoukpouyoac goa debai dede imocngo memeficngina ambac. Ni ine ngenearu hama nedzarangyoacsac debai dede, imoc memefiha kpac ambac.

⁷ Imoc ifingoc fora yofi ande. Kungac nga gita yeri kekecngira kpac amma yeri sifu udumengngiragoc. Ge imoc eng sicsauc kpena udumenga siriha mi fingerudeu ngicngac yeni kungac me gita imocac ubea obohogece. ⁸ Amma dzikacac tomengngo udumenga gombunga mi fingeru ngic yeni dzikacac naric mi efaigece. ⁹ Ge ifingoc yofi negembesena, ubagau yoac dindingac denadeu ngicngac yeni yoacga naric negentegecegece. Ge ine sicsauc nga kpeboronggoc denadeu yeni yoacga obohogec yoac sawau engsac denade.

¹⁰ Yoac hania hania bangecfu fekende nga yoac mong titiha kpac, imoc mi fede. ¹¹ Ni ngic monggac yoac sir-
iha mi negentegecbadeu yeng yoac deu yeac kicfu kuric-
ngic ambade nga yeng ifingoc neac kicfu kuricngic anude.
¹² Ngeni Asuac faka megecdeac homac angemmeande nga
ngeni Asuac fakango kpebung meseriyunuande, imoc ifingoc
megecdeac mamangkibisia.

¹³ Imocac mong ye nedzarangyoac deude, yeng
yoac imoc ifingoc merenudeac Anutu numumibeso.
¹⁴ Ni nedzarangyoacfu sing numuduae ongaasunango
numuude, fora. Nga negen negennango ine fora mong mi
meficgeude.

¹⁵ Ifi anu dafi ambesonga? O, ni ongaasunango numubade
nga negen nengentegecnagoc ifingoc numubade. Ni onga-
sunango dedengerec yegec heibade nga negen negentegec-
nagoc ifingoc dedengerec yegec heibade. ¹⁶ Anu ongaasug-
ango Anutu dengerenadeu ngictehec yeni geac dedengerec
torokpema, "Imoc fora." degecdeac obohogece. Yeni yoacga
mong mi negentegecgec. ¹⁷ Nga ge geanggaoc Anutu den-
gerena imoc ngereede. Amma yoacga ine ngic ogofocga
mi meseriyunuude. ¹⁸ Ni nedzarangyoac deanduae, imoc-
ngo Anutu dengereduae. Amma ngeni feracngunudacma
nedzarangyoac homac yombong deanduae. ¹⁹ Ni neanna
songoac debade nga kpebung botucnginau kecma yoacna 5
negen negentegecnagoc debade, imocngo nedzarangyoacna
teng tauseng ferahade, imoc negenduae. ²⁰ Negen negensing-
goc tosofocna, ngeni negen negentegecnginau nambarac isoc
mi kecbisia. Ngeni angammeme manganau ine sabac isoc
kecbisia nga negen negentegecnginau yada kecbisia.

²¹ Dedeseriyoacfu yoac yofi oho ohoya fede,
"Yoacfusing siraha mong nga ngicngac yeneac enacbibic-
nginau dedenginango mong ande, ni ngicngac imoc
meyunuma yoacna debade nga ngicngac yeneng ine
kedzac mi kpegecde, *KEBUNGO* ifi dede." (*Yesaia*
28:11-12; Dedeseri 28:49)

²² Ngicngac negen negensingngina kpac kecdae, yeneng kuc-
faka bibiagoc henggecdeac nedzarangyoacngo imocac faifaia
fede. Ngicngac negen negensingnginagoc kecdae, yeneac
amma ine mi fingerude. Amma profeteyoac ngicngac negen
negensingnginagoc yeneng bibiagoc anggecdeac faifaia fede.
Imoc ngicngac mi negensinggedae, yeneac kpac. ²³ Kpebung
sasawa kpeturanggema tacma nedzarangyoac degec ngic
monnunac me ngic goa negen negensingngina kpac ngenec
botucfu erema imoc ngenemma degecde, "Ngeni ubangina
sufude." ²⁴ Nga ngeni sasawango profeteyoac dema tacmagec

ngic monnunac me ngic negen negensinga kpac ngenearu ereu yoacnginango ye hereau meu yengena kopocsiha en-genu imocngo yoacfu faiude. ²⁵ Faiu ye ubahereau negen negeng mekefu sufuma fede, imoc didiu fingectegerude. Ifi fingectegeru yeng makpema kicmesuya mesufuma Anutu dengerema deude, “Foracngoc, Anutungo ngeneac botucfu kecde.”

²⁶ Tosofocna, yofi naric ambesonga. Ngeni kpeturanggema tacgecde, imohai ngicngac sasawango ngicngac ogofocngina wiac goa edeemegecdeac mehabisia. Mongngo mitiyegec mong heingemmebeso nga mongngo yoac edekpou angemmebeso amma mongngo yoac goa dekperagingemmebeso nga mongngo nedzarangyoac debeso nga mongngo imoc merembeso. Ngeni yoac sasawa imoc kpebung meserigecdeac debisia. ²⁷ Anu ngicngac goango nedzarangyoac degecdeu yohockang me harebecngosac debisia. Amma imoc arennu degec mongngo imoc merembeso. ²⁸ Nga nedzarangyoac imocac merem merenggac ngic mong imohai mi tarudeu ngic imoc ye tutumangnginau waickema tacma yengena hereusac Anutugoc denegeng ambeso. ²⁹ Nga kpeketuranggac amanginau profete yohockang me harebecngosac profeteyoac debisia. Ifi degec ngicngac tosea ngeneng profeteyoacngina negemma isinggebisia. ³⁰ Anu ngic mongngo waraima yoac deu yoac sufu sufuyaac dedekperagiyoac mong tacde yearu haudeu ngic waracngo waickemanu ogeango debeso. ³¹ Ngeni sasawango profete yoac naric debisia. Nga debeso dema ngic me ngac mocgu mocgungo arennu yoac imoc debisia. Ifi anu ngicngac sasawango negen negeng megecde nga ngeni ubaherengina midima meserimegecde. ³² Profete asungo ngicngac profeteyoac deandae yeneac negen negeng tofohoande. ³³ Anutu ye sicsaucac Anutu kpac, ye ua arengagoc mema ruaea meficgeande.

Kpebung kpetiac, imocac manau ngac yeni yoacngina waickema kecandae, ifi isoc ³⁴ ngenearu ifingoc ambesonga. Ngac ngeni yoacngina waickema tacma kpebunggac negen negeng modachisia. Ngeni imohai yoac yoac mi ambisia. Singyoacngo imocac ifi dede. (*Fingec fingec 3:16*)

³⁵ Ngeni wiac monggac hania obohoma negembeso angemmeu amanginau kemma ewefocngina kpesiyemmebisia. Ngac mongngo kpebung botucnginau yoac yoac anude, imoc faka gameagoc. ³⁶ Anutuac yoac imoc ngenearunac hana-hema mi fingerec nga imoc ngenearusac mi kemma fede, kpac.

³⁷ Ngenearunac mongngo yengenaac negenudeu, “Ni profete, ni Asuac negen negenggoc kecduae.” yeng kibi ohoanduae, imoc hennegeng amma imoc Kebuac singyoac, imoc bic negenghomeude. ³⁸ Nga ngic mongngo yoac yomoc osoma waudeu ngeni ye ifingoc wabisia.

³⁹ Imocac negen negensinggoc tosofocna, ngeni profeteyoac degecdeac homac angemmebeso. Nga nedzarangyoacac mi kpetaribisia. ⁴⁰ Nga ngeni wiac sasawa sirihau nga arengagoc ambisia.

15

¹ Tosofocna, ni siduc gombung dekperagingemmeba ngeni imoc negemma hoanggema seria mekegcec, imoc monggoc heighborngemmebadeac negensiduae. ² Nga yoac edengunuba negengcec negen negensingngina seria imohai feudeu imocngo kopocsicfunac mesingunuu komoc kpegecde. Amma ngeni imoc wagecdeu negen negensingngina uaya kpac anude. ³ Ni hanahema Kebuarunac yoac engena yofi mema ngemmeai, Kristongo nenang kopocsicninaac amma homeu ⁴ tonggogec uameme harebec anu Anutungo megboriu yarec. Faka imoc mi fingecmanu imocac negen negeng mitikibiu bic oho ohoya fec, imoc fingerec. ⁵ Nga ye Petoro fingecmima ngade medacfora 12 fingecyemmeec.

⁶ Imocac ngadeau tosofocnina kpetengina 500 ferahade, yeni yenhafoc tacmagec yeng yeneac kicfu fingeru hengcec. Anu yenearunac goa bic homegcec nga homacngo yofinggac kecdangoc. ⁷ Ye imocac ngadeau Yakobo fingecmima aposoro sasawa fingecyemmeec. ⁸ Nga wisic wisickeau fingecnenec. Nenggac mongngo sabaha kebangsac meude, ni ifi isoc amba yeng sifu fingecnenec. ⁹ Ni Anutuac kpebung yunukporac ayemmemma kefai nga ngicngac yeneng aposoro kpacnuandae, imocacsoc mi anduae, neng ine aposoro yeneac mameangina. ¹⁰ Nga Anutungo wosoefahaac amma ye dafiugeng fainuu ni ifianoc yaguc kecduae. Kebabare wosoefaha eng mi fec. Ni sasawa feracyunudacma ua homac meai. Nga imoc neanna kucac kpac, Anutuac wosoefac nigoc fec, imocngo ua imoc meec. ¹¹ Amma ni nga yeni imocnoc dekperagini ngeni modacma negensinggecec kecdae.

¹² Anutungo Kristo homecfunac megboriec, imoc edekpou angemmekecdimbe nga ngenearunac ine goango deandae, “Homecfunac yacyac imoc mi fede.” yeni ifi deandae, imoc mi heide. ¹³ Homecfunac yacyac mong mi febac dede Kristongo ifingoc homecfunac naric mi gborima yabac.

¹⁴ Nga Anutungo Kristo mi megboriu yacbac dede neni yoac edekpou angemmekecdimbe, imocngo uaya kpac ambac nga ngeneac negen negensingngina ifingoc uaya kpac ambac. ¹⁵ Homecfunac yacyac mi febac dede Anutungo Kristo mi megboribac, “Anutungo Kristo megboriec.” imoc ikocfu hepuc amma debing dede Anutuac dedekperagingic ikoha ambing.

¹⁶ Ni monggoc deba, homecfunac yacyac mi febac Kristo yeng homecfunac naric mi gborima yacbac. ¹⁷ Kristongo homecfunac mi yacbac dede ngeneac negen negensingngina imoc uaya kpac ambac nga ngeni kopocsicnginagoc kecbau. ¹⁸ Nga ngicngac goa yeni Kristogoc kpeketahema kecma bic homegec, yeni bic sufuma kpac ambau. ¹⁹ Nga nenang yaguc kecma Kristoac amma kekecseri menide, imoc negensima kecdimbe, imocac ngicngac yeni neneac ubamangangtoa naric negembau. Nga ngicngac sasawa feracyunuma ebicnigoc kecbing. Nga imoc fora mi ande.

²⁰ Foracngoc, Kristongo homecfunac gborima yarec. Ye homecfunac yacyac imocac buma heima ngicngac homemea yeni waraiyemmema homecfunac gborima yarec. ²¹ Ngic moggungo homecac sing meecac homec fingerec. Imocac amma ngic moggungo ifingoc sing meu homemea yeneng homecfunac gborima yacgecde. ²² Ngicngac sasawango Adanggac amma homec meficgegec yeni sasawango ifi isocngoc Kristoac amma gborigecde. ²³ Amma ngicngac nenang tembuc tembuc arenggoc yacnide. Kristongo waraima yarec amma yeng kecma monggoc haude, naso imohai yeac arengfora yeni gborima yacgecde. ²⁴ Ifi fingecmanu naso wisickeude. Yeng imohai kia gawamang nga sasawa kucnginagoc bangecfu nga sawau kecdae, yeni meicyunudaru kpac anggec eucererenga Anutu Manggacac mariu faiude. ²⁵ Kebu ye ngictau kecmanu Anutungo ngabafora sasawa hania bageau faiyunuude.

²⁶ Ifi faiyunuma ngabaya wisic wisickea, imoc kpara homec, ye meickeu kpac anude. ²⁷ Nga

“Anutungo wiac sasawa yeac haniaac bageu bic faidarec.”

(*Mitiyegec 8:6*)

Amma “Wiac sasawa.” imoc yeac haniaac bageu faiec, imoc deu nenang yofi ireckebisina, Anutu ye yengenaoc Kristoac bageu mi faiemeec. ²⁸ Yeng wiac sasawa Kristoac bageu faiu Medacngo Manggacac bageu faiemema kefude. Nga Manggacngo wiac sasawa Medahaac bageau faidarec, ye yengenaocngoc kecma ngicngac sasawa yeneac oruha anude.

²⁹ Ngicngac goa yeni homemea memefic ayemmegecdeac negensima doku nadzicandae. Homecfunac yacyac mong mi

febac dede faka imoc uaya kpac ambac. ³⁰Uanaac amma ngic yeni nasosoc nubesonga angandae. Nga homecfunac yacyac mi febac dede ni uaac fakana sicsauc ambac. ³¹Kebunina Yesu Kristoac amma tosofocna ngeneac amma wenacsoc homeanduae, fora. ³²Ni Efeso amau wasaiyang yenigoc ewekpekpe anai. Amma ni ngicngac sicsauc kecdae, yeni isoc kecbai ewekpekpena imocac fora mong mi fingeru yofi debai, "Homecfunac yacyac mi feudeu nenang yaguc nenedoku naric nema wereckenu homedacnide." (*Yesaia 22:13*)
³³Ngic yeneng ikocfu wangepngunubauac ngeni henghomema kecbisia. Manganameme yenigoc kecnideu imocngo fakanina gombunga memanganeude. ³⁴Ngeni ubasufu yoc wama sing dindingac modacma kopocsic mong mi meficgebisia. Ngenearunac goango Anutu mi negemmidae, imoc gameagoc anu edengunuduae.

³⁵Goa yeneng ine yofi kpesigecde gedang, "Homemea yeni dafugeng gborima yacgecde nga sebi dafia mema yacgecde?"
³⁶Ge ngic ubafong yombong. Wiac homecannec, imoc eng mi nemonggeande, kpac. Wiac esea homeu gboriango kekehagoc ereude. ³⁷Amma gbome homecannec, imoc foradzua-magoc kpac, imoc eng homecnade. Imoc wit gbomea me gbome goa homecnade socngina mocgu ande. ³⁸Nga Anutungo songea modacma gbome mocgu mocguac siriha modacma foradzuama miande. ³⁹Sebinina sasawango siriha mocgungoc mi ande, kpac. Ngic nenang sebinina siriha mong nga yangkposi yeneac mong amma neng yeneac mong nga kondungyang yeneac mong. ⁴⁰Amma kurumenggac sebi nga bangecac sebi, yeri siricngira mong mong andape. Kurumenggac sebi ye yengena kibikperagiagoc nga bangecac sebi imoc yengena mong. ⁴¹Wenacac kperagi imoc yengena siriha mong nga afoac kperagi imoc yengena siriha mong amma asomenggac kperagi, imoc yeni siricngina mong ande. Amma yeni kperaginginaac siriha tembuc tembuc ande.

⁴²Homecfunac yacyac, imocac siriha ifinoc fede. Ngic sebingina bangecfu faiandimbe, imoc pereckema dzamema kpac anude. Nga Anutungo imoc monggoc megboriu imocngo fekengkecbesande. ⁴³Fareng ye kpauema homuna fiu bangecfu tonggoni, imocngo kibikperagiagoc amma gborima yarude. Wiac kucmama anu bangecfu homecni, imocngo kuhagoc nemonggema yarude. ⁴⁴Ngic sebingina tonggoandimbe, imoc sacfusigoc nga Anutungo sebingina megboriude imoc asugoc. Sebi ye sacfusigoc feudeu asu sebi ifingoc feude. ⁴⁵Imocac yoc yofi oho ohoya fede,

"Adang warac warac, ye ubaongayagoc nga kekehagoc fingerec."
(Fingec fingec)

2:7)

Fingeru Adang wisic wisickea, ye asu kekeha nemmeude.
⁴⁶ Asu sebi ye waraima mi haec, kpac. Sebi sacfusigoc yeng ine hanahema hamanuguc asu sebi ye ngade haec.
⁴⁷ Ngic waraima haec, ye bangecngo memea bangecfunac fingerec. Nga yeac ngadeau haec, yeng kurumennunac haec.
⁴⁸ Nenang ngic bangecngo memea, ye isoc kecdimbe. Nga kurumenggac ngic kecde, ye isoc kurumennu kecbesandimbe.
⁴⁹ Nenang bangecngic yeac siric meing, ifi isocngoc kurumenggac ngic yeac siric mema kecbesandimbe.

⁵⁰ Tosofocna, sebi sacfusigocngo Anutuac eucererenggac maridzoming naric mi meude, kpac. Wiac pereckema dzameude, imocngo wiac fekengkefudeac maridzoming ifingoc naric mi meude, imocnoc edengunuduae. ⁵¹ Yoac mong sufu sufuya fede, imoc dekperagiba negenggec, nenang sasawa mi homemina Kebungo homemea yenigoc nenahafoc sasawa heimerennunuu siric mong andacnide. ⁵² Imoc yofiac, trampet wisic wisickea imocac nasoyau trampet mongngo arohomanu wiac sasawa bic yombong piratac heiande me kicparac kpouandimbe, ifi isoc fingerude. Yeng ngicngac bic homegec, yeni megboriyunuu yeni yacma kekec dzonggo dzonggoya kpac megecde. Ifi fingecmanu nenang ifingoc heimerennunuu siric mong annide. ⁵³ Anutungo wiac hoac hoaea nga homemea ye kekec dzonggo dzonggoya kpac ngakpi isoc heimiude. ⁵⁴ Nga Anutungo wiac hoac hoaea nga homemea kekec dzonggo dzonggoya kpac ngakpi isoc heimiude, yoac yomoc mitikibiu oho ohoya fede, imoc fora fingerude,

“Kekecngo firang amma homec gbokou kpac anec.” (*Yesaia 25:8*)

⁵⁵ “Homec ge firang monggoc mi annade, waega imoc kpac anec.” (*Hosea 13:14*)

⁵⁶ Homecac waea, imoc kopocsic nga kopocsicac kuc imoc dedeseriyoac. ⁵⁷ Nga Anutungo sing meficgenemmeu nenang Kebunina Yesu Kristoac amma firang angkecdimbe, imocac Anutu ubangerec ammidimbe. ⁵⁸ Tosofocna, Kebuac ua meandae, imoc sicsauc mi meandae, ngeni imoc negendae. Ngeni imocac Kebuac ua mi wabisia, kpac. Ngeni nasosoc seria namma imoc mekecbisia.

16

¹ Kpetiac areng Yerusarennu kecdae, yeneac amma hiedzo yofinenggac kpedzucnekecdimbe, imocac yoac yofi deba, ni Garata kpebung edekpou ayemmeai, ngeni imocngoc ambisia. ² Ngeni sondasoc tembuc tembuc dzonggina ereandesoc, imohacnac tosea hendzicma amanginau faigec tacheso. Ifi

anggec ni habade, naso imohai kpekpedzucac uatoa mi menide. ³ Ngeni ifingoc ngic goa meisingyunugec nga neng hama Yerusarennu ubangerecac hiedzo nga ngic kibingnagoc naric sueyunubade. ⁴ Nga negemba naric kekenggac siric anu ni ifingoc yenigoc nenahafoc kennide.

⁵ Ni Makedonia kemmaguc ngenearu sing habade. Nocac ni Makedonia prowins ferecgemaguc habade. ⁶ Hama ngenigoc tachba wisickeu noboc me noboc kembade. Uaac titinga fingeru ngenigoc naso herea isoc kecbade. Naric anude isoc nomang naso hafaogoc kecbade. ⁷ Ni yofinenggac ngenearusing eng ferecge ma kembadeac mi anende. Kebungo negemmanu hama naso herea isoc ngenigoc kecbadeac ine negensiduae. ⁸ Amma Efeso bangecfu kecbare Pentekos naso wisickeu monggoc wama kembade.* ⁹ Yomohai ua kuneng yombong mebadeac sing sarima fede. Nga ngabafocna homac yomohai ifingoc kecdae.

¹⁰ Timoteongo ngenearu haudeu ye negengyohoha kpac botucnginau kefudeac areng faibisia. Ye ni isoc Kebuac ua mema kecde. ¹¹ Ngenearunac mongngo ye mi ngadehebeso. Ye monggoc nearu dzigeneudeac deu ngeni singa meefaima ruaegoc suegec habeso. Ni nga negen negensinggoc tosofocnina neni yeac tomai kecnide.

¹² Ni Aporo homac igockema yofi negenai. Yeng kpebunggac areng goa yenigoc ngenearu habeso. Amma ye bic haudeac mi ammiac. Ngade kecma titinga mong fingeru naric haude. Yeac ifi deduae.

¹³ Ngeni garengemema efaima kecma negensinggema serima nambisia. Ngeni ngic siric amma seserigoc kecbisia. ¹⁴ Amma ngeni hoangemema heresongogoc wiac sasawa ambisia.

¹⁵⁻¹⁶ Stefana nga arengfora yeneng Akaia bangecfu hana-hema uaac buma heima ubamereng anggec. Yeni ubamereng amma hanahema kpebung kpetiac meficngunugec, ngeni ngicngac imoc negengyunudae. Tosofocna, igocngunuma yofi deduae, ngeni ngicngac ifia nga goa yenigoc kecma uatoa mema kecandae, yeneac yoacngina modacbisia. ¹⁷ Stefana nga Fortunato amma Akaiko, yeni ngeneac tatic mema nearu hagecac amma ubangerec negenduae. ¹⁸ Amma yeni neac ongaasu nga ngeneac ongaasu momoc midigec ngereeing, imocac ngeni ngic ifia ewehiyemmebisia.

¹⁹ Asia prowins manau kpebung fekendae, yeneng wena ngerecngina faigec ngenearu hade. Nga Akpira amma Prisika, yereac amau kpebung kpedzucneandae, yeni Kebuac kpacfu wena ngerecngina suegec ngenearu hade. ²⁰ Amma

* **16:8:** Pentekos imoc ifingoc Yuda yeneac hombang mong.

negen negensingoc tosofocnina sasawango wenacngerec-
ngina suegec ngenearu hade. Ngeni titikokoc kpetiac ange-
mema wenacngerec angemebisia.

²¹ Ni Paurongo wenacngerecyoac yomoc neanna mari-
nango ohongemmeduae. ²² Mong ye Kebu heresongogoc mi
hoanggeudeu sowecngo yeac witiu febeso. O Kebu, ge hana.

²³ Kebunina Yesuac wosoefacngo ngenigoc febeso.
²⁴ Ngicngac Yesu Kristogoc kpeketahema kecdae, songonango
sasawa ngenearu febeso. Imoc fora.

Paurongo Korinti Kpebung Yeneac Ngadekibi Ohoec

¹ Anutungo Pauro negennenu Yesu Kristoac aposoro anduae. Ni nga tosonina Timoteo, nereng kibi yomoc Anutuac kpebung Korinti taonnu kecdae nga kpetiac areng sasawa Akaia bangecfu kecdae, ngenearu faidipe. ² Mannina Anutu nga Kebunina Yesu Kristo, yereac danggunuc nga ruaengo ngenearu febeso.

³ Nenang Kebunina Yesu Kristo, yeac Anutu Manggac kenehebisina. Yeng Manggacnina amma ye nenanggac ubia manganeande. Ye Anutunina amma memeseri hafoangoc, imocac mingina. ⁴ Nenang ebic sasawau kecni yeng meser-inunuande. Imocngo meefainunuu nenang yeac memeseri mama ngicngac ebicnginagoc yenearu kemma meseriyununde. ⁵ Kristongo kpendzeng kpeec, nenang kpendzeng ifia ebirangoc kpeandimbe, imocac Anutungo Kristoac amma ebirangoc meserinunuude. ⁶ Ngeni memeseri megecde nga komoc kpegecdeac ebic tofohoandimbe amma meseringunundeac Anutungo meserinunuude. Ifi meseringununi ngeni ebicnginau serima nanggecde. Ngeneac ebic nga neneac ebicngo siricngira mocgu andape. ⁷ Nenang nena hafoc ebicnina medereandimbe, ifi isoc memeserinina medereemenide, imocac ngeneac negengyohoc mong mi mekecdimbe.

⁸ Tosofocnina, Asia bangecfu nenearu ebic fingeru kpendzeng kpeing, ngeni imoc mi obohogeceac negemma yomoc edengunudimbe. Ebictoango memanunuma kucnina kpeu ubahereninau yofi negening, “Nenang homecac areng andimbe.” ⁹ Anu Anutungo homecfunac ngicngac megboriyunuande, ye negensinggenideac yeng homecac arenunac mesinunuec. Nenang kucngo soha mi ande, ye imoc edzacnunuudeac ifi anec. ¹⁰ Yeng homecac arenunac mesinunuec amma ye ngade ifingoc homecac arenunac mesinunuude amma mesinunubesande, neni yeac ifi negensinggema kecdimbe. ¹¹ Nga imoc fingerudeac ngeni nunumuu meficnunubisia. Nga Anutungo danggunuha nemmeude, imoc fingeru ngicngac homac yeneng hemma neneac negemma Anutu dengeregecde.

¹² Ngicngac yeneac kicfu nga ngeneac kicfu amma Anutuac kicfu angammemenina gombunga nga kpetiac amma kongaha kecdimbe. Amma here negen negennina

kpetiac bangec yomohai ifi kecma negenni engena angkecde. Nga uba eseaac negen negeng modacma botucnginau mi kecandimbe, kpac. Anutuac danggunucngo sing edzacnunuu kpetiac kekec kpetofohoma kecandimbe. ¹³⁻¹⁴ Wiac ohongemmeandimbe, ngeni imoc sasawa osoma naric negentegecgecde. Wiac oboc obohoa mong mi ohoandimbe.

Kebunina Yesu, yeac nasotoau ngeni neneac naric negensima sebingina meenggecde nga neni ifi isocngoc ngeneac negensima sebinina meennide. Yofinenggac ngeni kapianec-sac negennunudae nga wisic wisickeau ngeni hafoangoc ine negennunugecde.

¹⁵⁻¹⁶ Ni imoc negensima yofi arenggeai, neng ngeneasuring hama ferecgema Makedonia bangecfu kembade. Kemma monggoc ngenearu dzigenema habade. Haba ngeni Yudaia bangecfu suenugecde. Ni ifi ambai dede waraima ngenearu hama dzigeneba monggoc neac amma ubangerec negembau.

¹⁷ Ni imoc hanahema arenggema ngade eng kosa mi wayai. Ni “oc, oc” nga “kpac, kpac” naso socfungoc mi deanduae amma uba eseausing uana mi arenggeanduae.

¹⁸ Foracngoc, Anutu yoacdedea modackecde nga neni ifi isoc yoc edengunuandimbe, ihai “Oc” nga “Kpac” naric mi kpeturanggenide. ¹⁹ Amma ni nga Siriwano amma Timoteo, neneng Yesu Kristo Anutuac Medac botucnginau dekperagingemmeing, yeng “Oc” nga “Kpac” mi kpeturanggeude, kpac. Yearu oc yoacsac fede. ²⁰ Anutungo wiac nemmeudeac deseriec, ye medahaac negensima “Oc” deec. Ifi deu Medahaac amma dedeseria fora fingerec nga fingeckenude. Fingeckenu Anutungo nenanggac amma kpac kuneng meude. ²¹⁻²² Yeng ngeni nga neni nenahafoc Kristoaru nanggenunuude. Nanggenunuu nenang ngade kurumenggac wiac menideac yeng yofinenggac Tiri Asuac kerecdokuyango nadzicnemmema ubahereninau faiec. Faiu imocngo Anutuac ma anude.

²³ Anu Korinti amau mi hayai, imoc hania yofi, ni botucnginau demeting yoacsac debaiac imoc wama mi hayai. Dena imoc Anutu yengenaoc negemma hepucna ande. ²⁴ Nga neneng negen negensingnginaac garengtoa mi kecdimbe, kpac. Ngeni Kebu negensinggema serima nandae. Ifi namma ubangerec negenggecdeac ngeni nga neni nenahafoc ua mekecdimbe.

2

¹ Negen negennango yofi negensidua, ni monggoc ubaebic meficgengemmebaiac wama mi habade. ² Neng hanahema ubaebic meficgengemmebadeu ngenearunac mongngo ubangerec naric mi meficgenenude. ³ Nga ngenearu

haba goa ngeneng ubangerec meficgenengandae, imocac negemba ngereede. Ngeni ubaebic meficgenembauac kibi mong ohongemmeai. Ni ngeneac yofi negengyombonggeduae, sogac sogai nearu fedeu ngeni sasawango sogaigecde. ⁴ Ni heresongotoagoc hoangngunuduae, imoc negenggecdeac kibi ohoai. Amma herenango dehau anenu ubaebic kuneng mema kiacma kibingina ohongemmeaimoc, imocngo ebic ngemmebadeac mi ohoai, kpac.

⁵ Ngic ubaebic meficgenemmeec, ye ubaebic nisac mi meficgenenec, kpac. Yeng ine ngeni sasawa ubaebic meficgengemmeec. Imocac homac mi debade, imocsac deduae. ⁶ Nga ngeni homacngo ngic imoc kopocsihaac amma demeting bic ammigec, imocngo yofinenggac soha anu ifi monggoc mi ammibisia. ⁷ Yeng ubamangang ebirangoc kecma kpac ambacac ngeni ine kopocsiha wama demeseri am-mima ⁸ heresongongina edzahebisia, imoc seria dema eden-gunuduae. ⁹ Ngeni sasawango yoacna tofohogecde me kpac, imoc negentegecbadeac kibina ohongemmeai. ¹⁰ Nga ngeni ngic monggac kopocsic wagecdeu neng ifingoc yeac kopocsic wabade. Nga kopocsic mong wabadeu imoc Kristoac kpacfu ngeneac amma waduae. ¹¹ Satanggac faitobannu manunubacac ifi ambisia. Yeng faitobang arenggeande, imocac sirihaac mi obohodimbe.

¹² Anu Troa taonnu hama Kristoac siduc gombang edekpou ayemmebadeac Kebungo singa bic mesarinenec. ¹³ Hama Tito hoforaiac ongaasunango ruae mi meficgeu ine dekenec amma faiyunuma Makedonia bangecfu kenai. ¹⁴ Anu Kristogoc kpeketahema kecni Anutungo nasosoc yeac firanggac arennu hesicnunuude. Hesicnunu u guruamasoc kenni Yesuac siducngo homung kerengagoc amma imocngo uaninau fingeacma kengkefude. ¹⁵⁻¹⁶ Kristogoc kpeketahema kecni sebihomunnina gombunga Anutuaru enude. Ngicngac komoc kpegecde, yeneac botucfu imocngo homuna gombunga kekehagoc amma kekec yemmeude. Nga hofeac sing modacandae, imoc yeneac botucfu ine hoachomung kpedzini imocngo homec yemmeude. Tembucnina ua imoc naric mi mebing, kpac. Kristogoc kpeketahema kecni ifi fingerude.

¹⁷ Ngic goa yeni hiedzotoa kirecgeyemmeudeac negemma Anutuac yoac deandae. Yeni isoc mi angkecdimbe, kpac. Anutungo suenunu yeac negensima Kristogoc kpeketahema kecni ubaherenina dindingac femanu Anutuac yoac dekperagiandimbe.

3

¹ Neni uaninaac hania monggoc edengununide me kibi mong nangganunuudeac ohoma ngenearu mehani obohoude, ngeni imoc bic negendae. ² Ngeni ngenaocngoc neneac kibi andae. Nga Kristongo kibi imoc ubaherenina manau bic ohou ngicngac sasawa yeneng kibi imoc osonegeng angkecdae. ³ Anu neni ngenearu ua meni ngeneng Kristoac kibi andae, imoc didiu bic fingectegerec. Amma kibi imoc pengdokuyango mi oho ohoya, kpac. Anutu kekehagoc yeac Asungo ine kibi imoc ohoec. Nga ye imoc tafebisic hocngo memea, imohai mi ohoec, kpac. Imoc ine ngicac sebifusiatic tafeu ngicngac ubaherenginau oho ohoya fede.

⁴ Yesugoc kpeketahema kecma yofi negensidimbe, Anutungo uaya nanggema garenggeude. ⁵ Nga neni yofi negemma naric mi debisina, "Neni naric nenaoc ua imoc menideacsoc andimbe." kpac. Ua menideac kuc, imoc Anutuarunac hanemmekecde. ⁶ Yeng meserinunuu dzadzahac gboriaac kingangkpekke kecniideac. Imoc dzadzahac Mosengo ohoec, ifi isoc kpac. Asungo dzadzahac imoc ubaherenginau ohoec. Amma dedeseriyoacngo yoacfu fainunuu homenide nga Asungo ine kekec nemmeude.

⁷ Anutungo dedeseriyoac imocac kibi hocfu ohoec. Yoac imocngo homec meficgenemmeec amma sifu kuc nga kibikperagiagoc haec. Moseac kicmesuya kperagiua Israe ngicngac yeni kicmesuyau kic figecdeac osigec. Ngade ine kuha maec. ⁸ Moseac ua areng imoc kuc kibikperagigoc hanahema kuha maecac amma Tiri Asuac ua arenggac kuc nga kibikperagiango wiac imoc monggoc feraheude. ⁹ Ua arengngo yoacfu fainunuande, imocngo kuc kibikperagiagoc anecac amma ua areng sing dindingac meficgenemmeude, imocac kuc kibikperagiango monggoc ferahade. ¹⁰ Ifi anu kuc kibikperagia engenatoa imocngo kuc kibikperagia warac feec yeac kuc memaude. ¹¹ Wiac kuc kibikperagiagoc haec, imocac kuha bic mama kpac anec, fora. Nga wiac feengkefude, imocac kuc kperagiango wiac ifia monggoc ferahaude.

¹² Anu wiac feengkefude, imoc negensima kengeha kpac ua mekecdimbe. ¹³ Moseac kicmesuyaac kperagia, imocac kuha mamau ye yofi negemma kicmesuya kporucngo kperahaec, "Israe ngicngac faka imoc mi hembisia." Nga neneng ine ifi mi angandimbe, kpac. ¹⁴ Yeneac negen negeng ine fonggou ifi anec. Nga yofinenggac kpou kpoufocngina dzadzahac esaac yoac osoyemmeandae, imohai kporuc imocngangoc seria namma negen negengngina hedzickekecde. Anu ngic yeni Kristogoc kpeketahegecdeu kporuc imoc meicmeickea

anude. ¹⁵ Oc, yofinenggac kpou kpoufocngina Moseac yoac osoyemmegec kporuc imoc ubaherengina hedzickekecde. ¹⁶ Nga ngic mong ye ubamereng amma Kebuaru kenudeu kporuc imoc meickema kpac anude. ¹⁷ Kebu ye Asu amma Kebuac Asungo ngicfu kefu ngic ye witiha kpac kefude. ¹⁸ Nga nenang sasawa kicmesunina kperaha kpac kecni Kebuac kuc kibikperagingo kicninau wiking isoc heimerenu yeac onga annide. Amma yeac kperagingo kekecninau yadima saheude. Kebu ye Asu amma Asungo uaya meu faka imoc fingerude.

4

¹ Anutungo wosoefahaac amma ua areng ohoaimoc, imoc nemmeec. Imocac amma kucmama mi angandimbe. ² Neni faka sufu sufu gameagoc sasawa bic wadacma dekerec naric mi angemmenide. Amma Anutuac yoac mereng kpereng amma naric mi edengununide, kpac. Yoac fora didiu fingectegerudeac neni Anutuac kicfu yoara deni ngicngac sasawa here negen negengnginau naric ireckegecde. ³ Nga siduc gombang deandimbe, imoc goa yenearu sufu sufu anude isoc. Ngicngac imoc yeni hofeac sinnu kemegecde, yenearu ifia fingerude. ⁴ Kristo ye Anutuac onga nga yeac siric. Anu bangec yomocac nemu Satang, ye ngicngac mekundungkpeyunuu negen negensingngina kpac kecdae nga yeni Kristoac siduc gombangngo ngicngac mekperagiyemmeande, imoc mi henggecdeac kicpisc anggec. ⁵ Kebu Yesu Kristo dekperaginide nga neni nenang mi dekperagiemeandimbe, kpac. Yesuac amma ngeneac kingangkpekpe amma kecdimbe. ⁶ Anutungo yofi deec,

“Kundununac kperagi fingeacna.” *(Fingec fingec 1:3)*
Anutu yennoc ubaherenina mekperagikecde. Amma Kristo ye Anutuac kuc nga kibikperagia negentegecde, negen negentegec imocngo yeac kicmesuyaunac hama ubaherenina mekperagiude.

⁷ Nenang enang isoc kecdimbe. Anutuac kibikperagia imocac kuha engena nga imoc dzofinac isoc ubahereninau faifaia fede. Dzofinactoa imoc yearunac haande nga ngicngac yeni imoc negentegecgecdeac yeng imoc ubahereninaac enannu faiec. ⁸ Anu ebic hania haniango noboc noboc igocnununde, imocngo ine mi dzegenunuude. Nga faka nga uaninaac gagabuma mi ukuni kpeande. ⁹ Ngic yeneng kpocracnunumagec Kebungo naric mi wanunuude. Yeni nunugec manunuu sifu mi kpac angandimbe. ¹⁰ Yesuac kekec sebininau fingectegerudeac amma neni Yesuac homec sebininau tofohoma mekecdimbe. ¹¹ Yesuac kekecngo bangecsebininau

fingectegerudeac ngicngac yeni nasosoc Yesuac amma sebinina homecac arennu faigecde. ¹² Nga homec ye nenearu ua ifi mekecmanu kekecngo ngenearu ifingoc uaya mekefude.

¹³ Yoac mong yofi oho ohoya fede,
 “Ni negen negensinggoc kefaiaac ebicnasou ifingoc negensinggumangoc kefai, imocac amma deduae.” (*Mitiyegec 116:10*)

Anu neni ifingoc negen negensinggac Asugoc kecma negensinggema yoac dekecdimbe. ¹⁴ Anutungo Kebu Yesu homecfunac megborieac, yennoc Yesugoc homecfunac megborinunuma neni nga ngeni nenahafoc menunuma yengena hoannu fainunuu nannide, imoc negendimbe. ¹⁵ Wiac sawa imoc ngeneac amma fingerude. Nocac Anutuac danggunucngo torokpeu torokpe ngicngac yenearu hakefu ngicngac homac yeneng ubangerec ebirangoc negemma Anutu dengeregecde.

¹⁶ Sebininango kucmama meficgema kpac ambeso anu Anutungo sifu ubaherenina wenacsoc heigborinemmekecde, imocac nenang ubanina mi maude. ¹⁷ Anu ebic nga kpendzeng kpeandimbe, imoc naso wegenanecsac feude, imocngo wiac kuneng mi ande. Imocngo ine sinnina meu kekecseriac kuc nga kibikperagia engenatoa menide. ¹⁸ Wiac kicngo hengandimbe, imoc nasoya hau kpac ambesande. Nga wiac kicngo mi hehena, imocngo fefeseri feude. Imocac wiac kicngo mi hehena, imohaigeng kicnina fima kecdimbe nga wiac kicngo hengandimbe imoc wanide.

5

¹ Neni yofi negendimbe, sebininaac bedzo yomoc, imoc bangecfu bedzoac onga ande. Amma imoc dzamema barackeu Anutungo amanina mong maringo mi memea kurumennu bic fainemmeec. Ama imocngo fefeseri amma feengkefude. ² Ifi anu, nenang sebibedzonina* yomohai kecmina asoringa anemmeu kurumenggac ama heinemmeu kemeudeac songotoanina ande. ³ Yeng imoc heinemmeu kemeudeu senggang mi nannide. ⁴ Nga nenang bedzo yomohai kecma asoringa ebirangoc anemmeu imoc hesinideac mi anemmeude. Kekecngo ine homec gbokoudeac negemma ye sebi gboria witiau heiu kemeudeac anemmeude. ⁵ Anutu yengenaoc kekec imoc menideac mengerenunuec, yennoc Tiri Asu nemmeu imocngo dzadzahacac dzicnina.

⁶ Nga sebingo amanina anu ihai kuric kecma Kebutugoc araing kecdimbe, nenang ifi negemma ubayohoc mi kecnide. ⁷ Nenang yofinenggac yoara negensinggema fora kicngo mi

* 5:2: Ye sebinina negenu bedzo isoc ande, nasohere mi kefudeac.

hengandimbe. ⁸ Ifi kecma negengyohoha kpac kecnide. Nga singa febac dede neni bangecsebinina yomoc naric wama Kebuaru kemma amanina gboriau kecbing. ⁹ Imocac yofi negenseridimbe, edi yegoc me yei kecni ubea ngereeudeac nenang enara tofohobisina.

¹⁰ Nenang sasawa Kristoac ising isinggac tatahau kembisina. Kenni yeng naso imohai faka nga angammemenina gombunga nga mangana angkefing, imocac turunga kpounemmeude.

¹¹ Kebu ye damuyagoc, neni imoc negendimbeac kengec-nunude. Imocac amma ngicngac kpedziyununideac uatoa mekecdimbe. Nga Anutungo hanianina didiu bic faima hemma negende. Anu ni negemba ngeni ifingoc here negen negengnginau hanianina naric ireckebisia. ¹² Ngeni heitainunugecdeac uaninaac hania monggoc dema mi eden-gununide. Goa yeni hama sebingina meenggec ubahereng-inango fora mi meficgeande. Ngic ifia hagec yofi naric edeyunubisia, "Neni Pauro nga Timoteo amma Siriwano yeneac negenni engena ande." ¹³ Ngeni ubasufu denem-gecdeu imoc neni Anutuac negemma andimbe. Nga negen negentegecgoc kecnideu imoc ngeneac negemma angkecdimbe.

¹⁴ Ngic moggungo ngicngac sasawa donina mema homeec. Nga neni sing imohaingoc sasawango homedaring, ifi negendimbe. Imocac amma Kristo heresongogoc hoanggema ua mekecdimbe. ¹⁵ Kristongo ngicngac sasawa neneac amma homeec. Nga ngicngac kecdimbe, neni nenanggac kekecac-sac negemma monggoc mi kecbisina, kpac. Nenang Kebuac amma kecbisina, nocac yeng nenanggac amma homeu Anutungo ye monggoc megboriu yarec.

¹⁶ Imocac amma yofinenggac namma emma uba esea faka wama ngicngac yeneac negenni mamea mi ambeso. Amma warac Yesuac ngictehec isoc negening, yofinenggac ine kpac. ¹⁷ Mong ye Kristoaru kpeketahama kefudeu Anutungo ye meficgeu gboria fingecma kefude. Kekec eseaac wiac imoc bic kpac anec nga kekec gboria imocngo fingecma feudenoc. ¹⁸ Imoc sasawa Anutuarunac hakecde. Kristongo turunnina kpouu Anutungo uba mocguac faka nemmeu yegoc ruaefingerec. Fingeru ruaeyoac dekperaginideac ua nemmeec.

¹⁹ Anutungo Kristoaru kecma bangectoa bangec yegoc uba mocgu anggecdeac faka meec. Nga ngicngac nenang yoara kpema kecminangoc yeng kopocsicnina waec. Wama ngicngac yegoc uba mocgu anggecdeac ubahereninau yoac imoc-noc faiu dekperagiyemmeandimbe.

²⁰ Nenang Kristoac enacdede nga Anutungo enacnina meefaiu yeac desambicyoac Kristoac amma ngicngac yofi edeyunuandimbe, “Ngeni Anutugoc uba mocgu anggecdeac yegoc ruae meficgebisia.” ²¹ Kristo ye yengena kopocsiha kpac. Amma yeng donina mema kopocsicac ebicfu enec. Enu nenang yegoc kpeketahema Anutuac ngicngac dindingac amma kecdimbe.

6

¹ Neni nenahafoc ua mekecdimbeac yofi serima eden-gunudimbe, “Ngeni Anutuac wosoefac bic megec, imoc eng kpedzonggebauac amma edengunudimbe.” ² Anutungo imocac yofi deec,

“Nasokereng anu ni kedzac kpema nunumuga negenai.
Amma ni noc nasou ebicfunac mesigubadeac imocac
isinggema meficguai.” *(Yesaia 49:8)*

Negenggec, yagucngoc nasokereng ande nga ye yofinenggac ebicfunac mesinunuude.

³ Anu ye ua nemmeu ngicngac yeneng imoc deman-ganema ubanginango wabauac neni fakanina garengge-andimbe. ⁴ Nga Anutuac kingangkpekpefora kecdimbe, imoc fakanina sasawau ngicngac edzacyunuma kpendzenu seriyombonggema kecandimbe. Amma yare witiau kecma ebic hania hania meficgema ubanina kuha mau kecan-dimbe. ⁵ Ngic yeni dzikacngo nunuandae nga witicamau fainunuandae amma neneac amma dzomugerec meficgean-dae. Neni uatoa mekecma gaugbori kecma hereninaac home-andimbe. ⁶ Neni Tiri Asugoc kpeketahema seria namma negen negentegecgoc kecma faka kongahau nangeemema ngicngac ogofocnina yeneac ubanina manganeu heresongo forau hoangyununide. ⁷ Anutuac kuc mekecma yoac fora dema kekec dindingac, imocngo dzikacac wiacnina angkecde nga imoc mari foininau* mema ua meandimbe nga kanau† mema garengemeandimbe, faka imoc sasawa amma Anu-tuac kingangkpekpe kecdimbe.

⁸ Ngicngac goa yeneng ewehei anemmeandae nga goa yeneng demanganenunugecde. Goa yeneng enacfu faifai anemmeandae nga goa yeneng dengerenunugecde. Neni yoac fora deni goa yeneng imocac negemma ikoc degecde. ⁹ Ngicngac homacngo wanunuandae amma sifu negen-nunuandae. Neni homebeso amma sifu gbori kecdimbe. Ngic yeneng dzikacngo nunugec sifu ine mi homeandimbe. ¹⁰ Nga ubahodung negemma sifu nasosoc sogaima kecdimbe.

* **6:7:** Foininau, imocac yofi nengandae, imocngo kucgoc ewebesonga. † **6:7:** Kanau, imocac yofi negengandae, imoc garengemenideac dzikac wiac amma kaso isoc ua mebeso.

Neni makpekpea kecma sifu ngicngac meficyununi yeni kurumenggac finactoagoc anggecde. Wiacnina kpac yombong kecma sifu wiacnina sasawa fenemmede. Ifi isoc kecni ngicngac yeneng hanianina naric negentegecgecde.

¹¹ Ngicngac Korinti taonnu kecdae, ngeneac negemma sing dindingac denide. Amma ngeneac ubaherenina kuneng yombong fede. ¹² Nga ngeneng neneac negemma herengina dzegegec neneng sifu ngeneac amma ubaherenina mi dzegegenide, kpac. ¹³ Nambaracfozna, ni yaguc ngeneac yofi deduae, neneng ngeneac angkecdimbe, ifi isoc ngeneng ifingoc ubaherengina hafoangoc neneac angemmeso.

¹⁴ Dindingac kekec nga singyoac kpekpe yeri yoac dedzege naric mi anecde. Nga kperagi nga kundung yeri uba mocgu naric mi anecde. Imocac ngeni ngicngac goa negen negensinggina kpac, yenigoc yoac dedzege mi ambisia. ¹⁵ Kristongo Beriagoc[‡] uba mocgu naric mi anude. Nga ngicngac negen negensinggoc yeni ngicngac negen negensinggina kpac, yenigoc negen negengngina mocgungoc naric mi anggecde. ¹⁶ Negenggec, Anutuac womong nga nemuonga botucngirau yoac dedzege naric mi feude. Imoc yofiac, nenang Anutu kekehagoc, yeac womong. Anutungo imocac yofi deec,

“Ni amagerecna yenearu mema yenigoc kecbade. Kecma yeneac Anutu amba yeneng ngicngacfozna anggecde.”
(*Sesememe 26:12; Yeremaia 32:38; Edzekie 37:27*)

¹⁷ Imocac amma, “Kebungo yofi dede,

‘Ngeni yeneac botucfunac meickema wayunuma tembucngina kecma wiac mong wonongagoc mekpesere mi ambisia. Ngeni ifi anggecdeu neng hoangngunuma negengngemmede. (*Yesaia 52:11; Edzekie 20:24,41*)

¹⁸ Amma ni ngeneac Mangngina nga ngeneng neac naroang medacfozna anggecde, KEBU Kuctoa Minginango ifi dede.’ ”
(*2 Samue 7:14*)

7

¹ Songo tosofozna, Anutungo botucninau kefudeac deseriec, imocac nenang wiac sasawa ongaasunina nga ubasebinina heidzadzu kpekecde, imoc dzuacmengere amma kongaha ambisina. Amma Anutu ewehiheigoc hoanggekecma kpetiac kekec kecnideac ua hanaheing, imoc mesidacma yadiseri ambisina.

² Ngeni ubaherengina meyadima hafoangoc hoannunubisia. Neni ngic me ngac mong faka mangana mi ammiing. Amma wiacngina mong ikocfu mi

[‡] 6:15: Beria imoc Satanggac kpara mong.

wangecngunuing. ³ Ngeni manganaac areng kecdae, imoc mi debade, kpac. Ngeni neneac heremanau kecdae, imoc bic edengunuai amma homenide me kecnide, imoc sasawa nenahafoc andacnide. ⁴ Ni ubaherenango hoangngunuma ngeneac negemba ngereema engena ande. Amma neni ebic hania hania witiau kecmina ngeneng nanggenunugec, imocac ubangerec ebirangoc negenduae.

⁵ Foracngoc, neni Makedonia bangecfu kensikeni ebic hania hania fingecnemmeu tacyacnina gombunga mong mi fingerec. Sebiugeng ngicngac yeni yoacsisic hania hania amma ngaba anemmegec ubahereninau kengecgoc kefing. ⁶ Nga Anutungo ngicngac ubaebicgoc kecgoc meseriyunuande, yeng Tito sueu nenearu hau imocngo meserinunuec. ⁷ Amma Tito haec, imocsac kpac, ngeneng dafiu demeseri ammigec, yeng yoc imoc edenunuu ubangerec negening. Amma ngeni nenggecdeac songongina ande nga kpebunggac ebicac amma ubamangang andae amma ngeni dafiu neac songotoa negendae, ye imoc momoc edenunuu ubangerec toa negenai.

⁸ Kibina warac ohoai, imocngo ubamangang meficgengemec. Ni imoc negemma naso wegenanecsac negengyohoc amma ubanango waec, yofinenggac ine ubanango mi wade. ⁹ Neng ngeneac ubangerec negemma sogaiduae. Imoc yofiac, ngeni ubahodungsac negembau imoc mi sogai bai. Nga ngeneng ubamangang negemma ubamereng anggec. Ngeni Anutuac songo nga negen negeng modacma ubamereng anggec. Ifi anggecac yofinenggac kibininaac amma ebicngina fingerecmoc, imoc bic kpac anec. ¹⁰ Anutungo ubamangang meficgengemmeu imocac ubanginango mi wabisia, kpac. Imocngo ine ubamereng meficgengemmeu komoc kpegecde. Bangecac ubamangang, imocngo ine homec meficgengemmeude.

¹¹ Anutungo ubamangang ifia meficgengemmeu imocngo ngenearu fora yofi fingecngemmeec, ngeni serima namma kopocsicfakaac kengecngunuu imoc kpebungnginaunac meickegecdeac dema ngicngac demeting ayemmegec kekecngina hafoangoc kongaha fingeru hengkecdimbe. ¹² Ni warac kibi ohongemmeai, imoc ngic mongngo ogea memanganec me mangana ammiac, kibi imoc yereac amma mi ohoai, kpac. Ngeni Anutuac kicfu dafiu heresongogoc hoannunuan-dae, imoc fingectegeru ngenaocngoc imoc henghomegecdeac amma ifi ohongemmeai. ¹³ Imocac amma memeseri meing. Mema torokpema yofi negening, ngeni sasawango Tito ongaasuya menomanema kuc gboria meficgemigec. Neni imoc negemma sogac sogai ebirangoc meficgeni imocngo meserinunuec.

¹⁴ Ni Titoac kicfu ngeni dengerengunuma yofi edeai, ye ngenearu hama ngenenu nearu game mong mi fingerec. Neni ngenearu hama yoacnina sasawa imoc fora deing, ifi isoc Titoac kicfu dengerengununi fora fingerec. ¹⁵ Yeng ngenearu negemma ubeango songotoagoc hoangngunuude. Ye ngenearu hau ngeni dafiu ama heimima kengecngunuu eweheimima yoara tofohogec, ye imoc mi nigeckpeec. ¹⁶ Ngeni serima kecdaeac negengyohocna kpac ubangerec negemma kecduae.

8

¹ Tosofocna, Anutungo Makedonia kpebung tackendae, yeni wosoefac dafiu ayemmeec, imoc edengunubesonga negendimbe. ² Imoc yofiac, yeni makpekpea kecma ebic witiau kpendzeng kpema sifu kpebung kpetiac Yerusarennu kecdae, yeneac ubangerec negemma wosoefac amma sese ebirangoc faigec. ³ Yeni wiac feyemmeec soha faigec. Nga neng hepucngina amba yeni imoc ifingoc ferahagec. Yeni yenaocngoc ifi arenggema anggec. ⁴ Yeni serima deigoc anemmema yofi degec, “Neni ifingoc ubangerec faka torokpema Yerusareng kpebung meficyununideac negendimbe.” ⁵ ifi degec kpetea mong hanahema negensima faiing. Faini yeni imoc ferahama faigec. Ferahama torokpema Anutuac negen negeng nga songo modacma yenaoc Kebuac mariu faiemegec. Ifi faiemema nenearu torokpema ifingoc faiemegec.

⁶ Ifi anggec, Tito ye ubangerec sese imoc faigecdeac ua ngenearu hanaheec, ye imoc mesiudeac deserima edeing. ⁷ Ngenearu wiac sasawa ebirangoc fede, imoc yofi, negen negensing nga enac dedengina fengemmede. Amma negen negentegec nga uaac songo amma neneac heresongotoa fengemmede. Ifi femanu ngeni ifingoc Yerusarenggac ubangerec sese ebirangoc naric faigecde.

⁸ Ni yoac yomoc dedeseriyoacac siricfu mi edengunuduac, kpac. Goa yeni ua imohai faiemegecdeac songotoangina fede. Anu ngeni ngicngac hoangyunuma yeneac heresongo fora negendae me kpac imocac faitobannu faingunuduac. ⁹ Ngeni Kebunina Yesu Kristoac wosoefac negendae. Ye kurumennu finactoayagoc kecma ngenearu amma finaha wadacma makpekpea amma kefec. Yeng makpekpea anecac ngeni kurumenggac finactoanginagoc anggec.

¹⁰ Anu ngeni sese faigecdeac neac negen negeng torokpeba imocngo meficngunubeso. Ngeni kifa bageau ua imoc megecdeac negemma bic deserima waraima ua imoc bic hanahegec. ¹¹ Ngeni hanac hanaheau efaima ua imoc heresongogoc megec, ifi isocngoc mamangkima

yofinenggac uangina mesibisia. ¹² Nga ngeni efaima kucngina fengemmedesoc sese faigec, imoc Anutuac kicfu ngereede. Nga kucngina mi fengemmedeu imoc yoara kpac. ¹³ Ngicngac goa yeni ebicngina kpac kecgecde nga ngeni ebicgoc kecgecde, faka ifia mi ngereede, kpac. Ngeni siricngina mocgu amma kecgecdeac deduae. ¹⁴ Ifiac amma naso yofinenggac ngenearu wiac homac fede, imocac nobohango ngicngac wiac monggac obohodae, yeni meficyunuude. Anu ngade kecma ngeneng wiac monggac obohogecdeu, imohai yenearu wiac homac feude, imocngo ngeni ifingoc meficngunuude. Ngeni ifi amma siric mocgu kecgecde. ¹⁵ Imocac yofi oho ohoya fede,

“Ngic wiac homac meec, yeng semengtoagoc mi anec nga efeanec meec, yeng wiac mong mi hoforec.”
(*Makekeng 16:18*)

¹⁶ Anu neni ngenearu ubangerec goc ua meandimbe, ifi isocngoc Anutungo Titoac ubea midiu ye ngenearu uaya ubangerec goc mekefec, imocac Anutu dengereduae. ¹⁷ Ye ngenearu ua meudeac ubea bic faiu meserimini yeng songotoa negemma ngenearu haec.

¹⁸ Anu tosonina mong, ye siduc gombung deu kpebung sasawa fekendae, yeni yeac negenggec ngereande, ye Titogoc sueni yerahafoc haecde. ¹⁹ Kebungo kpac kuneng meudeac negemma neni Yerusarenggac ubangerec sese garenggekecdimbe. Kpebung yeneng ngic imoc meisinggegec yeng nenigoc sese Yerusarennu mekennide. ²⁰ Nga hiedzo imoc dafi garenggekecdimbe, ngic mongngo imocac ngadeyoac debacac neni nenahafoc mekennideac songonina ande. ²¹ Kebuac kicfu nga ngicngac yeneac kicfu momoc faka dindingac anni ngereeu. ²² Nga neni tosonina mong yerigoc sueyununi kenggecde. Ngic imoc ye ua hania haniaac songotoa negengande, neni naso homac imoc henni ubanina ngereec. Yeng ngeneac negenu engena ande.

²³ Anu ni Titoac yofi deba negenggec, ye ua ogona anu neri ngenearu hade nenahafoc ua meandimbe. Nga ngihoc yeri kpebunggac aposoro kecma uangirau Kristoac kpac mi-acandape. ²⁴ Imocac ngeni kpebung kicnginau songongina edzacyunuma heresongogoc hoangyunubisia. Ifiac amma neneng ngeneac negemma dedengerecycyoac deing, imocngo ikoc mi ambeso.

9

1-2 Ni kpetiac areng Yerusarennu kecdae, yeni meficyunugecdeac ohongemmeduae. Ngeni ua imoc megecdeac bic efaigec, imoc negenduaeac kibi yomohai yoac imoc naric wabaiacsoc. Nga Makedonia yeneac kicfu

ngeneac yofi dengerengunuanduae, “Tosofocnina Akaia kecdae, yeni ua imoc megecdeac kifa bageaungoc bic efaigec.”* Anu ngeneng wiac yemmeyemmeac wosoefac meficgegec yeneng ngeneac siduc imoc negemma herengina yaru yeni ifingoc ambesonga negensigec.

³ Anu neneng dengerengunueng, imocngo fora kpac ambac tosofocnina imoc sueyunuduae. Yoac bic deai, ngeni ifi isoc memefic anggecdeac efaima kecbisia. ⁴ Anu kecma habeso deba Makedonia ngic goango nigoc hagec ngeni ua imohai mi efaigecdeu imoc ngenenggec neni nga ngeni momoc gamekpekpe ambinggac. ⁵ Imocac amma neng tosofocnina edeyunuba yeneng warainemma hama kembisia, ifi nengenduae. Yeni hama meficngunugec ngeneng ubangerecac wiac faigec kenudeac bic deserigec, imoc mengerema kpedzucne fai ambisia. Nga ngeni ubaebiha kpac ubangerecog sesengina faigecdeac tosofocnina sueyununi hadae.

⁶ Ngic mong ye yaka efeanec semeng uau homerude, yeng fora efeanec sac meficgeude. Nga mong ye yaka ebira homerude, yeng fora ebirangoc meficgeude, ngeni imoc negensibisia. ⁷ Mong ye ubangerecogoc ngicngac wiac yemmeu Anutungo yeac heresongo negenude. Imocac ngeni negengyohocfu me ngicngac goa yeneac hodzinnu wiac ngicngac yemmegecde, imocngo mi ngereeude. Ngeni ine tembuc tembuc ubanginau wiac mong bic negenserigec, imoc yemembisia. ⁸ Ifi anggec kpekpedzuc ua gombunga hania hania fingeru Anutungo meficngunukefu wiac fengemmekefude nga ngeni nasosoc imohai wiac homac faigecdeacsoc anggecde. Anutungo nenesemengngina nga dzongina keneheu wiacngina ebirangoc nasosoc fekefude. Ifiac amma ngeni sesenasou sasawango sesengina naric faigecde. ⁹ Imocac yofi oho ohoya fede,

“Ye songea modacma wiac mederema ngicngac makpekpea yemmeude. Yeac faka dindingac, imoc nasoya nasoya feengkefude.”

(*Mitiyegec 112:9*)

¹⁰ Anutungo komoc meficgeu ua mingina ye imoc homerude. Amma semenga ifi miande, yeng ngeneac komoc ifingoc meficgema semengngina ebirangoc mesaheude. Nga ngeneac fakangina dindingac, imocac fora torokpeu torokpeu homac amma kenude.

¹¹ Ngeni wiac hendzicma ngicngac ebic hania hania fingecyemmeu yeni ubangerecogoc wiac yemmegecdeac amma ngeneac wiacngina homac fingerude. Ifi anu neni ubangerecac wiac imoc ngicngac yemmeni yeni Anutu dengeregecde. ¹² Ngeneng memefic ua imoc mema, imocngo kpetiac areng

* 9:1-2: Korinti taong imoc Akaia prowinsiu feec.

wiac monggac obohodae, yeni meficyunugecde. Imocngo sebinginasac mi meficgeude, kpac. Imoc ifingoc Anutuaru dedengerec ebirangoc meficgeude. ¹³ Ngeni memeficac ua imoc memagec Yerusareng kpebung yeni enac tofoc tofohongina henggecde. Ifi henggec ngeni Kristoac siduc gombung hoanggema yenigoc nga ngicngac sasawa yenigoc haring meandae, yeni imoc negemma Anutu dengeregecde. ¹⁴ Nga Anutuac wosoefac ebirangoc ngenearu fedecac yeni ngeneac amma numugecde nga ubaherenginango ngeneac angkecde. ¹⁵ Anutungo wosoefacfu wiac nemmeande imoc wiac engena anu imoc yoacngo dafi debesonga obohodimbe. Neni dengereni.

10

¹⁻² Ngicngac goango neac yofi deandae, “Paurongo nenanggoc yei kecma yoara yumea deande amma hereau kecma yoac seria kengeha kpac edenunuande.” Ni ngenearu haba ngic goa neac yofi deandae, “Pauro ye bangecac faka modacma uaya mekecde.” imoc yenearu yoac seria kengeha kpac naric debade. Kristo ye yumea nga ubaefacgoc nga sing imoc modacma faka angemmedeac anende. Nga ngeni imoc wama neng kengeha kpac yoac seria edengunubadeac mi igocnubisia.

³ Neni bangecfu kecdimbe, fora. Amma dzikac kpekecma bangecac faka mi modacnide, kpac. ⁴ Tebe mariku dzikacac wiac mekecdimbe, imoc bangecfunac kpac. Imoc Anutuarunac amma imoc kuhagoc anu neneng imoc mema manganaac odasongngina hembarackema negen negengngina ikoha meickenide. ⁵ Faka nga negen negeng engena sasawango Anutuac negen negeng keme kemea imoc kpekecde, neni imoc momoc meickenide. Meickema negen negeng sasawa kpehafoima dzegema Kristoac enac tofoc tofohoac bageau fainide. ⁶ Nga ngeneac enac tofoc tofohongo hafoangoc fingeru yoackpekpe sasawa imocac turunga kpounideac efaima kecdimbe.

⁷ Anu ngic mongngo deudeu, “Ni Kristoac ngic.” Ye yengenaoc imoc negengemeu, neni ye isocngoc Kristoac ngic kecdimbe. Ye ifingoc yengenaoc negengemebeso. Mongngo ifi negemmanu fakanina imoc yearu ireckeude. ⁸ Kebungo kuc nemmeec, imoc ngeni memanganengununideac mi nemmeec, kpac. Ye meseringununideac kuc nemmeec. Ni kucna imocacsoc fede nga imoc negemba engena ande. Imocac amma gamekpekpeu mi fainugecde. ⁹ Amma kibi ohongemenduae, imocngo kengehagoc fingerudeac mi negenganduae. ¹⁰ Nga ngic goa yeneng deandae, “Pauroac kibi imoc yoac seria nga kuhagoc, fora. Anu ye hama nenanggoc kecma

ine sebiugeng kucmamayagoc kecma yoac deu ngicngac yeni imoc ngadehema wagecde.” ¹¹ Ngicngac ifi deandae, yeni yofi negentegecbisia, neni hereau kecma yoac kibiuhongem-
meandimbe nga hama ngenigoc kecma angammemenina,
imocngo siriha mocgu angkecdimbe.

¹² Ngic goa yeneng ine yofi deandae, “Merang botucninau
kuneng kecde?” yeni imoc denegeng amma isinggeandae.
Ngi ifia yeni wiac mong mi negentegecma sing segegecde.
Neni yenigoc namma merang nenanggaru engena kecde,
imoc naric mi debing. ¹³ Anutungo meisinnunuma uayoac
nemmeu neni imoc modacma ngenearu ifingoc sikeing. Nga
ma imoc ferahama sebinina naric mi meennide. ¹⁴ Neni
ngenearu hama Kristoac siduc gombung edenguning. Nge-
nearu mi habinnu uaninaac yoacsiduc imocngo sebiengeng
ambac. ¹⁵ Nga ngic goa yeneng ua bic megec, neni ihai
kemma kiwa amma engena annideac negemma mong mi
meandimbe, kpac. Neni yofi negendimbe, ngeneac negen ne-
gensingngo yadiseri anu neneac ua ngenearu ifingoc yadiseri
anude.

¹⁶ Nga ngeneng yadiseri anggec neni ngeneac ngadeau
bangec goa fekende, ihai ifingoc kemma siduc gombung
dekperagiyemmenide. Ifi amma imohai ngic monggac uaac
kiwa mi annide. ¹⁷ Nga mong ye yengenaac negenu en-
gena angkecde, yeng KEBUAC negenu wiac engena anu so-
gaibeso. (*Yeremaia 9:24*) ¹⁸ Anutungo ngic mong nanggeu
ua meude, imocngo ngereeude. Nga mong ye yengena kuha
nanggeemema ua meude, imoc naric mi ngereeude.

11

¹ Ni yoac mong mereng kpereng deba modzongina mi
tibeso. ² Anutungo herea gerec dzeande, ifi isoc ni ngeneac
amma herena dzema kecde. Imoc yofiac, ngac mong ye ngic
bingeha bic demigec kecande, neng ifi isoc Kristoaru enem-
bingec kongaha faingunubadeac negensiduae. ³ Ngeneng
Kristo hoanggema kongaha kecma heregoc yeac songo ne-
gendae. Nga boidzocngo Ewa ikoc ammima tobanggeec, ngic
mongngo ifi isoc kekecngina kongaha nga Kristoac songo
imocac negen negeng wangepgunubacac kengecnu-
de. ⁴ Ni fakangina mong henganduae, imoc ine naric mi ande. Ne-
neng Yesuac siduc dekperagingemmeing nga ngic mongngo
hama imoc kpema Yesu siriha monggac dekperagingem-
meudeu neni yeac yoac mi isinggema engsac ubangerec
negemma meandae. Faka imoc naric mi ande. Neni Asu
bic megec, imoc wama asu siriha mong ngic yeneanac
ubangerecgoc meandae. Nga neneng siduc gombung dekper-
agingemmeing, imoc kpema siduc gombung siriha mong

deudeu ngeni imoc ifingoc mi isinggema engsac ubangerec-goc negemma megecde.

⁵ Ni neanna yofi negenduae, aposoro ifia yeni sebingina meengandae nga ni yeneac mamea mi anduae, kpac. ⁶ Yoac dedeac kuc homac nearu mi fede, fora. Nga negen negentegec sifu soha fenende. Ngeni sing hania hania ngenearu bic fingeru henggec.

⁷ Ni hiedzoac arennu siduc gombung mi dekperagingem-mekefai. Ngeneng engena anggecdeac memaemeai, imocac negemba kopocsic mi ande. ⁸ Anu ni ngenearu kingang ua mebadeac kpebung goa yeni hiedzo nenggec meai, fora. Nga ngenearunac ine hiedzo mong mi meai, kpac. ⁹ Amma ni ngenigoc kecma wiac monggac obohoma ngenearunac mong ebicna mi miai, kpac. Tosofocnina Makedonia prowins, ihac-nac hagec, yeni ine wiac obohoai, imoc sasawangoc mefic-nudacgec. Ifi anggec ni garengemema ebic mong mi ngem-meai amma mong mi ngemmebade. ¹⁰ Nga Kristoac yoac forau kecduaeac ngicngac Akaia bangecfu kecdae, yeneng dedengerecna imoc naric mi meickegecde. ¹¹ Ni heregoc ngeneac songo negenduaeac ebic mong ngemmebeso mi anende. Neng ifi hoangngunuma ngeneac heresongo negenduae, Anutungo imoc negende.

¹² Ngic goa wangepngunuandae, yeni nenigoc soc mocgu ambeso amma sebingina ifingoc meembeso anggecde. Yeni ifi anggecdeac ni imoc kpae heima hiedzoac faka damoc anganduae, imoc engngoc amma kecbade. ¹³ Nga ngic ifia yeni aposoro ikoc amma ongeasac mekecma ua fora mi mema siricngina heimerenggec Kristoac aposoro siric isoc angkecdae. ¹⁴ Faka ifi anggecac ngeni mi kpidohobisia. Satang ye ifingoc yengena siriha heimerenu kperagiac angero, ifi isoc angande. ¹⁵ Ifi ammanu yeac kingangkpekpefora yeneng ifingoc siricngina heimeremma faka dindingacac ua ngic, ifi isoc anggecde nga imocngo wiac engena mi ande. Amma yeni ine kecma wisic wisickeau angammemenginaac turunga megecde.

¹⁶ Anu ngeni neac yofi mi negembisia, "Ye ubea sufude." imoc monggoc edengunuduae. Amma ngeni neac ifia negendaeu ngeni sifu ngic ifia dema hoannubisia. Ifi anu neng ifingoc neanna kpacna miacma yoac kapianec debade. ¹⁷ Amma yoac yomoc deduae, imoc Kebuac enac modacma mi deduae, imoc ine ubasufuyoac isoc neannaoc dema kpacna miacma deduae. ¹⁸ Ngic homac yeneng bangecac negen negeng modacma yenang kpacngina miacgecdeac yoac de-andae. Imocac amma ni ifingoc neanna kpacna miacma

yoac goa debadeac negenduae. ¹⁹ Nga ngeni ngenaoc negen negentegecninagoc kecdimbe negendae, ngeni ubasufuyoacac songo negendae, imoc hemma kecduae. ²⁰ Ngic goa yeni wanac mengunuma iwaingina wangepgunuma kpekpe patang angemmemma kpacngina meenggecde. Ifi angkecgec ngeni imoc hemma ngeni kpae mong mi heiyem-meandae, kpac. ²¹ Ifi anggec gamenuu yoac yofi deduae, nenearu kucfaka ifia mong mi fede, ifi ambing dede imoc nenenggec gameagoc ambac.

Nga ngic goa yeneng kengecngina kpac kecma kpacngina miacandae, ni ifi isocngoc kengeha kpac ubasufuyoac dema kpacna miacba negenggec. ²² Yeni hebiraio ngic, fora. Nga ni ifingoc hebiraio ngic. Yeni Israe ngic nga neng ifingoc israe ngic. Yeni Abarahanggac bangecfora amma ni ifingoc yeac bangec anduaengoc. ²³ Nga yeni Kristoac kingangkpekpefora andae nga neng imocac engena anduae. Amma monggoc ubasufuyoac isoc deduae. Ni Kristoac ua feracyunuma mekecduae. Ifi feracyunuba ngaba yeneng naso homac witicamau fainugec tarai. Tacba yeneng naso homac dzikacngo ebirangoc nugec nga naso homac homecfu heima kefai.

²⁴ Yudangic yeneng dzikacngo nugec, imoc atac faif anec. Amma nugec, imoc kpetea 40 imohacnac mocgusac meickegec. ²⁵ Nga naso harebec kocbing kiai amma naso mocgu hocngo neregec. Nga naso harebec wageu kenni dokungo wageu wakeu kemeing. Amma naso monnu hadzing tofocnac mocgu kondung witiau kefai. ²⁶ Ni naso homac bangeha bangeha yerecgekecma dokutoau manganebeso anai. Nga godzungic yeneng sinnu memanganenubeso anggec amma neanna arengfocna yeneng memanganenubeso anggec nga bangeha bangeha ngic Anutu mi negemmidae, yeneng memanganenubeso anggec. Nga taong goau ngic yeneng memanganenubeso anggec. Anu bangec kisiu nga kondunnu kecma ebic meficgeai. Amma ngic goa ikoc amma yofi degec, "Neni ifingoc negen negensinggoc kecdimbe." yeneng tosonina dema memanganenubeso anggec.

²⁷ Ifi anenggec sifu ua esa kpendzenggoc mekefai. Mekecma naso homac gaugbori kecma nenedoku hoforai nga naso homac wambaac osima tentennuu kefai. ²⁸ Anu ebic imocsac kpac, ni ifingoc wenacsoc kpebung sasawa garengyunubadeac negemma ua ebira mekecduae. ²⁹ Kpebung yenearunac ngic mongngo kuha kpac anu neng ifingoc ubaebic mebade. Nga yenearunac mongngo kopocsicfu makpeu yeac ebic imocngo hembra herenau gerec isoc dzeude. ³⁰ Nga kpacna miacbeso dema kucmamanaac negemma miacbade. ³¹ Ni ikoc mong mi deduae, imoc Yesu

Kristoac Anutu nga Manggacngo negende. Ye wisic wisickea kpac nasosoc dengerebesonga.

³² Ni Damasko taonnu kecbare ngictau Aretaac gawanango mendannuudeac taonnu garengfora faiyunuec. ³³ Faiyunuu tosofocna yeneng meficnuma ufcifu barinuma taonggac odaac titinnusing fainugec oda ngadeau mama yeac mari-unac worayai.

12

¹ Haniana goa torokpema deba, ni kicna tegeru wiac henai nga Kebungo wiac sufu sufuya dekperaginenec, imocngo ngeneac memeficngina mi ande gedang nga imoc sifu deduae. ² Ngic mong Kristogoc kpeketahema kecde, ye negenduae, ye kurumeng kpetea harebec, imohai kpedzigec enu yaguc kifaya 14 ande. Amma ye sebigocngo enec me sebia wama enec, imoc ine mi negenduae, Anutungo imoc negende. ³ Ni ngic imoc negemmiyombonggeduae. Amma yeng sebiagoc me sebia kpac enec imoc mi negenduae, Anutungo negende. ⁴ Ngic imoc ye kpedzigec emma eucererennu kemma yoc goa ngicngo dedeac soha kpac, imoc kpaeyagoc nga dedeasoc mi ande, imoc hennegeng anec. Imoc ni. ⁵ Ni ngic imocac negemba engena ande. Ni neanna mi miacemeduae, kpac. Ni kucmamanaacsac negemma haniana ifi dekperagiduae.

⁶ Ni neanna miacemebadeac songona ambac imoc uba-sufuyoac mi anu yoc fora debade. Amma ngic yeneng nengandae me siducna negengandae, yeni imoc ferahema dengerenubauac neanna miacemebadeac waduae.

⁷ Kicna tegeru wiac sufu sufuya engena yombong henai, imoc negemma neanna miacemebaiac Anutungo wae mong sebinau faiec fede, imoc Satanggac angero mongngo dzikacngo nuande. ⁸ Nu waengo sebinanunac meickeudeac Kebu numumiba atac harebec bic anu ⁹ Kebungo yofi edenuc, "Neac wosoefacngo ge socguude. Nocac kucnango kucmama imocac kekecfu hafoangoc fingectegerude." ifi deecac yofi negenduae, Kristoac kucngo kperacnuudeac kucmamana dekperagibade. ¹⁰ Anu ni ubahodung negemma ebicfu nga kucmama kecba defagoc anemma nukporac anengandae, ifi anenggec Kristoac amma sogaianduae. Ni kucmamagoc kecma imohainoc kucnagoc anduae.

¹¹ Ngeneng igocnugecac amma ngic kapaya isoc anduae. Ngeni ine ngenaoc dengerenubau imoc ngereebac. Imoc yofiac, ni mameanec kecbare sifu ngic aposoro engenatoa de-andae, imoc yeneac mamea mong mi kecduae. ¹² Ni ngeneac botucfu uana serima mekecha ngeni negensinggegedeac

kucfaka hania hania nga faka mi hehena fingecongmeu aposoro yeneac ma imoc uanau fingectegeru henggec. ¹³ Amma kpebung goa yeneac botucfu sing modarai, imoc ifingoc ngenigoc kecma modarai. Wiac mocgusac fede, ni dzofinacac arennu ebic mong mi meficgengemmeai. Imoc henggec kopocsic andeu ngeni kopocsicna imoc wabisia.

¹⁴ Ngenearu monggoc habadeac efaiduae, imocngo atac harebec anude. Hama sebiac memeficac ebic mi ngemebade. Nambarac yeneng nonggo mang yeneac wiac mi mekpedzuc anggecde, kpac. Nonggo mang yeneng ine nambaracfocngina yeneac wiac mekpedzuc anggecde. Imocac dzofinacngina mebadeac mi habade, kpac. Ni ngenanggac amma habade. ¹⁵ Amma ngeneng kekecngina ngereudeac amma dzofinac fenende, imoc ubangerecngoc naric meficngunuma faingemmebade. Nga imocsac kpac, ni ifingoc neanna kekec hafoangoc ngeneac amma naric wabade. Ni ngeneac heresongotoa negenduae, imocac ngeni ifingoc neac songo kapia naric negembisia.

¹⁶ Ni ebic mong mi meficgengemmeai, ngeni imoc yagucnoc negendae. Nga dekerecfu me ikocfu wiacngina mong mi wangepngunuai. ¹⁷ Amma ngic sueyunuba hagec, yeneng neac negensima wiac mong mi wangepngunugec, kpac. ¹⁸ Amma neng Tito ngenearu haudeac edema yegoc tosonina mong sueyuruba haoc. Hama Titongo ifingoc wiac mong mi wangepngunuec. Neri Asu mocgu nerahafoc modacemema hanititinira mocgungoc tima kecdipe.

¹⁹ Neni ngenearu hama hanianina dema ngeneac kicfu mengereemenideac dedae, ngeni imoc mi negensibisia. Tosofocna, neni ine Kristogoc kpeketahema kecma Anutuac kicfu yoc denide. Ngeni nanggengununi yadiseri anggecdeac ua sasawa menide. ²⁰ Ni ngenearu hama ngenemba ngeni neac songo mi modacgecde nga ngeneng ifingoc neac mi angemmeude, imocac kengecnude. Ngeni gubekisang kecma enacfu faifai amma yocngina deendema keracmangang nga herebu angemmema sebingina meemma yoackpekpegoc kecma uba mocgu mi kecandae, ngeni siringina ifia hembaiac kengecnude. ²¹ Nga haba ngicngac homac ngenearunac kopocsic meficgema faka wonongagoc nga sero faka mekecma sicsauc kekec mong mi wagec, imoc hemma kiac ubamangang amba Anutungo ngeneac kicfu memanubacac kengecnude.

13

¹ Ni monggoc ngenearu habeso negenduae, imoc haba nasona harebec anude. Yoc yofi oho ohoya fede,

“Ngic yohockang me harebec yoacngina mocgu anudeu ngeni kopocsicmeme yoara naric isinggema foraya degcede.” *(Dedeseri 19:15)*

² Anu ni naso dzongiau hama kopocsicmeme nga kpebungtoa ngeni gorongina kpema yoac edengunuai. Nga yaguc ngenigoc tacbai ifi isoc yoac imoc hereau kecma monggoc ohongemmeduae. Ifiac amma ni monggoc ngenearu dzigene habade, imohai ngicngac goa ngeni kopocsicfunac ubamereng mi anggec, ngeni demeting seria angemmebade.

³ Kristo ye ngenearu uaya kucmamaya kpac, yeng ua kuhagoc meande. Nga enacnau yoara deanduae me kpac imocac kpesi kpesi ngenearunac haec. Ni dzigene hama demeting angemmeba yeac kucfu yoara deanduae, imoc negentegecde. ⁴ Ngic yeneng ye gagabuu mariponnu kpegec homeec. Homeu Anutungo ye nanggeu yacma yaguc yeac kucfu kecde. Neni yegoc torokpema kucmama kecma yearu kpeketaheni Anutungo nanggenunuu yeac kucfu ngenearu ua menide.

⁵ Nga ngeni negen negensinggoc kecdae me kpac, imocac ngenaoc tembuc tembuc tobangemema isingemebisia. Nga Yesu Kristongo ubaheregau mi kecdeu ge faitobannu makpenade, imoc negentegecbesena. ⁶ Nga neni faitobannu mi makpeing, ngeni imoc meficgegecdeac negensiduae.

⁷ Ngeni faka nga angammeme gombunga angkecma kopocsic mong mi meficgegecde, imoc Anutu numumikecdimbe. Neni ngicngac yeneng dengerenunugecdeac ngeneac mi numuandimbe, imocac goa yeneng neneac negemmanganandae. ⁸ Neni yoac nga faka fora naric mi kpenide, neni yoac nga faka fora nanggenide. ⁹ Neni kucmama kecmina ngeneng kucnginagoc kecgec ubangerec negendimbe. Nga ngeni Kristoac kpeteu yadiseri anggecdeac ifingoc numukecdimbe.

¹⁰ Anutungo uayoac nenu ni ngicngac negen negensinggoc yadiseri anggecdeac ua mekecduae. Nga memanganen-gunubadeac mong mi deec, kpac. Imocac ni hereau kecma ngeneac kibi yomoc ohoduae. Kecma ngenearu habade, imohai demeting yoac seria naric wabade.

¹¹ Negen negensinggoc tosofocna, ni yoac desima yofi deduae, ngeni ubangerecgec kecma mengereemema meseriemema ruae meficgema uba mocgu kecbisia. Ifi anggec Anutu, songo nga ruae minginango, ngenigoc kefude. ¹² Ngeni wenacngerec angemema titikokoc kpetiac angemebisia. Ngicngac kpetiac sasawa yeneng wenacngerecngina suegec ngenearu hade.

¹³⁻¹⁴ Kebunina Yesu Kristoac danggunuc nga Anutuac heresongogoc hoangemekekec amma Tiri Asugoc ureckekec, imocngo

ngicngac sasawa ngenearu fekecbeso.

Paurongo Garata Kpebung Yeneac Kibi Ohoec

¹ Aposoro Pauro nearunac. Ngic yeneng uayoac yomoc mi nenggec nga ngic mongngo ifingoc ua yomocac sing mi meficgenenec, imoc kpac. Imoc Anutu Manggacngo, Kristo homecfunac megboriec, ye nga Yesu Kristo yereng sing imoc meficgenenocac ua yomoc mekecduae. ² Ni nga tosofocna nenahafoc kecdimbe, neneng Garata kpebung ngeneac kibi yomoc faingemmedimbe.

³ Danggunuc nga ruae Manggacnina Anutuarunac nga Kebunina Yesu Kristo yearunac ngenearu febeso. ⁴ Ye Mannina Anutuac negen negeng nga songoya modacma nenang kopoc-siac amma yengena kekeha waec. Ifi amma naso mangana yofinenggac kecdimbe, imohacnac meicnunuec. ⁵ Imocac amma yearu dedengerec wisic wisickea kpac fekengkecbeso, imoc fora.

⁶ Anutungo Kristoac wosoefacfu ye modacgecdeac ngeni kpacngunuec. Amma ngeni ine ye bic yombong wama kengkecma siduc gombung siriha monggac kedzac faima modackecdae, imoc hembra wiac mangana yombong anu imocac negen negengua homac mema warecngunuduae. ⁷ Amma siduc gombung siriha mong imoc mi fede. Ngic goango ine Kristoac siduc gombunggac siriha netohogecdeac ayemmeu ngeneac uba mesufu angkecdae. ⁸ Nga siduc gombung neneng bic edekpou angemmeing, imoc ine neneng me kurumennunac angero mongngo, imoc netohoma siriha mong edekpou angemmeudeu ye sowecyoacac bageu kecbeso. ⁹ Nga yocac bic deing yoc monggoc deduae, ngeni siduc gombung bic negemma hoanggegec, ngic mongngo imoc netohoma siriha mong edekpou angemmeudeu ye sowecyoacac bageu kecbeso.

¹⁰ Anu ni yaguc yocac deduae, imoc ngic yeneng negen ngereenugecdeac mi deduae. Imoc Anutungo negen ngereenuudeac amma deduae. Amma ngic yeneng neac nenggec ngereeuudeac ua mebai dede Kristoac wanacngic naric mi kecbai.

¹¹ Tosofocna, siduc gombung dekperagianduae, negen negeng imoc ngic dedeunac kpac, imoc edengunubadeac negenduae. ¹² Ngic mongngo deu negenai me mongngo mi kpounenec, imoc kpac. Yesu Kristo yengenaoc imoc ine kpefinnu mekperagima kpounenec. ¹³ Ni warac yudangic

yeneac negen negeng arennu kecma faka anai, ngeni imoc bic negendae. Nga Anutuac kpebungfora efea mi yunukporac ayemmema memanganeyunuai. ¹⁴ Nga yudangic neneac dedeseri nga fakau negen negennango yadikecma yudangicngac ogofocna yeni homac feracyunuai. Amma esangabofocnina yeneac singyoac negemma herena gerec dzeu imoc meserikefai.

¹⁵ Nenggac heremanau tacbare Anutu yengenaoc meisinnuma wosoefahaac kpacnuec. ¹⁶ Amma yeng songea modacma Medaha yengenaoc mewakenuu ni Medahaac siduc imoc bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yenearu dekperagibadeac ifi anec. Anu ni naso imohaingoc kemma dafi ambadeac ngic goa dekpesi mong mi ayemmeai. ¹⁷ Amma ngic warainemma aposoro anggec yenembadeac Yerusarennu mi kenai, kpac. Ni ine Arabia bangecfu kemma monggoc Damasko dzigeneai.

¹⁸ Ihai kecbare kifa harebec wisickemanu Kefa hambadeac Yerusarennu kemma uameme 15 yegoc kefai.* ¹⁹ Amma imohai kecma aposoro mong mi yenenai. Ni Kebuac munea Yakobosac henai. ²⁰ Yoac ohoduae imoc ikoc kpac, imoc Anutuac kicfu deduae.

²¹ Anu imocac ngadeau Siria nga Kirikia prowinsiu kemma kefai. ²² Nga Yudaia bangecfu Kristoac kpebung kecdae, yeneng ni mi negennugec. ²³ Goa yeneng yofi degec negenggec, "Ngi ye warac nunukporac anemmeec, ye negen negensinggac siduc gombung memanganeecong imoc yaguc ngicngac edekpou ayemmekecde." ²⁴ Yeni ifi dema neac amma Anutu dengeregec.

2

¹ Anu kifa 14 wisickeu ni monggoc Yerusarennu kenai. Naso imohai Banabagoc neri Tito hesickede nenahafoc ken-ing. ² Ni Yerusarennu kembadeac Anutungo kpefinnu ede-nuec. Ihai kemma siduc gombung bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmigec, yenearu sing edekpou ayemmekefai siduc imoc ngic enara degec kegec, yeni tembuc tembuc dekperagiyemmeai. Ni warac nedziai nga yaguc nedziduaengoc, uana imocngo sicsauc amma fora kpac ambacac yoac imoc dekperagiyemmeai.* ³ Anu Tito griknngicngo nigoc haec, ye sebi tosea herecgegecdeac enara yeneng mong mi degec. ⁴ Ngi goa tosofocnina mi andae, yeneng ine Titoac ifi degec. Yeni sing eseaac bageu fainunugecdeac hama botucninau kecma Kristongo witicfunac menunuec, imocac

* **1:18:** Kefa imoc Petoro. Yesungo kpara mong ifi miec. * **2:2:** Paurongo yoac heima nedzi nedziac yoac homac dede.

kickitong kecdae. ⁵ Nga siduc gombunggac yoac fora nge-
nearu seria feudeac neneng naso monggac ngic ifia yeneac
yoac bageau mong mi kefing, kpac.

⁶ Anu ua mekecduae dema ngic enara yeneng imohai wiac
mong torokpema ambadeac mi edenugec, kpac. Nga yeneng
warac dafi kecgec, imoc naric mi debade. Anutungo ngic
sebiacsac hemma ngicngac mi isingyunuude. ⁷ Yeneng ine
faka fora yofia hemma mariu meme anggec. Anutungo
Petoro ngic sebi tosangina herec herecgea yenearu siduc
gombung dekperagiudeac uayoac miec, ifi isocngoc ni ngic
sebi tosangina mi herec herecgea, yenearu siduc gombung
dekperagibadeac uayoac nenec. ⁸ Anutungo Petoro ua kuc-
goc meudeac fenggemiu, yeng ngic sebi tosangina herec
herecgea, yeneac botucfu aposoro ua meec. Nga ni ifi isoc-
ngoc ua kucgoc mebadeac fenggenenu bangec monnunac
ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneac botucfu aposoro ua
mekecduae.

⁹ Anu kpebunggac ngic wotunga degec, Yakobo nga Kefa
amma Yohane, yeni Anutuac danggunuc feneneac, imoc hen-
tegecma yeni ni nga Banaba nerigoc uba mocgu amma
marinira mema yofi degec, “Ngeri bangec monnunac ngicn-
gac Anutu mi negemmidae, yenearu siduc gombung dekper-
agibesera nga neneng ngic sebi tosangina herec herecgea,
yenearu siduc gombung dekperaginide.” ¹⁰ Ifi dema yoac
mocusac yofi torokpegec, “Ngeni ngicngac makpekpea, ye-
neac ebic negensibisia.” ifi degecac ni imocnoc negemma
mamangkima ua serima mekefai.

¹¹ Anu Petorongo Antiokia hama sing segeec. Imocac
amma ni namma kopocsic anec, imoc edeai. ¹² Yakoboarunac
areng goa mi hamagec ye bangec monnunac ngicngac
yenigoc yaka nekefec. Nga ngic sebi tosangina herec
herecgea arengfora goa hasikegec, imohai ye kengec amma
bangec monnunac ngic wayunuma yenigoc monggoc mi
tarec. ¹³ Ifi anu yudangic tosea yeni ifingoc yegoc sebimeme
anggec. Nga Banabango ifingoc ikoc fakangina modacma
sing segeec. ¹⁴ Anu yenemba, yeni siduc gombunggac yoac
foraac faka mi modacgec, ni ngicngac sasawa yeneac kicfu
Petoro yofi edeai, “Ge yudangicnoc amma yudangic fakanina
wama bangec monnunac ngicngac, yeneac faka modacan-
nec, ge ine bangec monnunac ngic, yeneng yuda neneac faka
modacgecdeac fakagau edzacyununec, imoc mi ngereede.”

¹⁵ Neni yuda arennunac fingering nga bangec monnunac
ngicngac Anutu mi negemmidae, kopocsicmeme areng ye-
nearunac mi fingering. ¹⁶ Ngic mong ye Yesu Kristo ne-
gensinggede Anutungo yeac ngic didingac demiude, imoc

nengendimbe. Ngic mong ye dedeseriyoac modacma kecde, Anutungo ye dindingac mi demiude, kpac. Nga Anutungo negen negensinninaac amma dindingac denemmeudeac neni dedeseriyoacac sing wama Yesu negensinggema kecdimbe. Imoc yofiac, ngicngac dedeseriyoac modacandae, Anutungo yeni ngicngac dindingac naric mi deyemmeude, kpac. Ye ngicngac Yesu negensinggema kecdae, yeni ine dindingac deyemmeude.

¹⁷ Goa yeni neneac yofi dedae, “Ngeni dedeseriyoac wama kopocsic meficgedae.” Ifi febac dede Kristongo kopocsicac sing meficgengemmebac nga ifi kpac. ¹⁸ Ni wiac bic wama meickeai, imocac tataha monggoc mengerebadeu kopocsic meficgebai. Nga ni ine faka esaac tatac monggoc mi mengerebade, kpac. ¹⁹ Ni Kristogoc mariponnu momoc nugec nanic. Nga Anutugoc kecbadeac amma dedeseriyoacngo kopocsicna edzacnuu Kristogoc homema yoac imoc wayai.

²⁰ Imocac amma ni neannaoc monggoc mi kecduae. Kristongo neac ubaheremanau kecde. Imocac yofinenggac kecma Anutuac Medac negensinggeba yeng kekecnau mewakenude. Yennoc heresongogoc hoannuma neac amma yengena kekeha waec. ²¹ Anutuac wosoefac ubanango mi wadauae. Ngic mong ye dedeseriyoac modacande, Anutungo ye ngic dindingac imoc naric mi demiude, kpac. Imocac amma Yesungo mariponnu homeec. Dedeseriyoac kuhagoc febac Yesungo mariponnu naric mi homebac.

3

¹ Garata ngic, ngeni negen negentegecngina kpac yombong. Yesu Kristo mariponnu kpegec nanec, ngeni imoc negentegecgecdeac kicnginau yoac soha kpoungemmeing. Nga ngic mongngo ine kundunggac faka mong angemmema negen negengngina mesufuu ngeni ifi isoc kecdae. ² Ngeni yofi isinggebisia, neni siduc gombung edengununi ngeni imoc negensinggema Asu megecnoc. Ngeni ine angammemenginango dedeseriyoac modacgecac amma Asu mi megec, kpac. ³ Ngeni Asugoc kekecngina hanahegecngo yaguc ine uba esaac uau monggoc kecdae, imoc mi ngereede. Ngeni kapafaka yombong andae. ⁴ Ngeni warac Yesuac amma kpendzengtoa kpegec. Nga yaguc ine imocac fora engsac wadae. ⁵ Ngeni Abrahang isoc Anutuac yoac negemma negensinggegecac Asungo hama kucfakaya botucnginau mekecde. Nga faka imoc dedeseriyoac mekecdaeac amma mi fingecde.

⁶ Imoc yofi fingerec,

Abraham ye Anutu negensinggeu Anutungo ye ngic dindin-
gac demiec. (*Fingec fingec*
15:6)

⁷ Imocac amma ngicngac Anutu negensinggema
kecdimbe, nenang Abarahangac medacfora, ngeni imoc
negentegecbisia. ⁸ Nga Anutungo bangec monnunac
ngicngac, yeni negen negensingnginaac amma dindin-
gac deyemmeude. Ye imocac siduc gombang warac Abarahang
edeec nga imoc mitikibiu yofi oho ohoya fede,

“Bangec monnunac ngicngac, yeni sasawango gearu hama
kenecgoc anggecde.” (*Fingec fingec* 12:3; 18:18; 22:18)

⁹ Abrahamnggo Anutuac yoac negensinggeec nga ngicngac
yeneng Anutuac yoac negensinggedae, yeni Abrahamngoc
kenec megecde.

¹⁰ Ngicngac yeneng dedeseriyoac tobanggema tofoho-
keda, yeni sasawango sowecac bageu kecdae. Mitikibiu imo-
cac yoac mong yofi oho ohoya fede,

“Ngcngac dedeseriyoacfu wiac oho ohoya fede, imoc
wama mi modackecdae, yeni sowecac bageu kecdae.”
(*Dedeseri* 27:26)

¹¹ Mitikibingo ifingoc yofi dede,

“Ngc mong ye negen negensing arennu kefude, Anutungo ye
ngic dindin-
gac demiude.” (*Habakuc* 2:4)

Nga mong ye dedeseriyoac modackecde, Anutungo yeac
dindin-
gac mi demiude, kpac. ¹² Dedeseriyoacngo negen
negensinggac yoac mi mekperagiude. Nga yoac mong yofi ine
dedea,

“Ngc mong ye yoac imoc modacma kecde, yeng imocac
manau kefude.” (*Sesememe* 18:5)

¹³ Yesungo donina mema dedeseriyoacac sowecfunac bum-
menunuec. Nga yoac yofi oho ohoya fede,

“Ngc sasawa icfu gbedicyunugec nanggec, yeni sowecngi-
nagoc.” (*Dedeseri*
21:23)

Ifi feecac dedeseriyoacac sowecngo Kristo sendenggeu yeng
dedeseriyoacac sowecfunac menunuec. ¹⁴ Anutungo kenec
Abraham mic, imocngo Yesuac amma bangec monnunac
ngicngac, yenearu kendarudeac Yesungo bummenunuec. Ifi
anu Anutungo yoac deseriec, imoc modaru nenang Yesu
negensinggeni Asu nemmeec.

¹⁵ Tosofocna, ni ngic fakanina fede imocac sirihau eden-
gunuba negenggec. Ngic mongngo maridzominggac yoac
deserima deu ngic mongngo imoc naric mi kpeude nga yoac
mong imocac witiau mi torokpeude. ¹⁶ Anutungo Abra-
hang nga bangeha yeri wiac goa yemerudeac yoac dedzege
anec, imoc ye bangecfora homac yeneac mi deec. Ye ine

ngic mocguacsac yofi deec, “bangecga.” Nga ngic imocnoc Kristo.

(*Fingec fingec 12:7; 13:15; 24:7*)¹⁷ Ni imocac amma yofi deduae, Anutungo Abrahanggoc dzadzahac deseriec nga kecma kifa 430 wisickemanu Mosegoc dedeseriyoac fingerec, imocngo dzadzahac esea naric mi kpeude me meickeude.¹⁸ Manggac mongngo maridzominggac yoac mong mi deude isoc nambaracfora yeni dedeseriyoacac sing modacma maridzomingngina megecde. Nga Anutungo Abrahang wiac miec imocngo maridzominggac yoac modarec.

¹⁹ Ifi anudeu dedeseriyoac nocac faifaia fede? Imoc yoackpekpeac amma faifaia fede. Abrahanggac bangeha ye mi fingecmanu Moseac dedeseriyoacngo kuhagoc feec. Bangeha yeacnoc maridzominggac yoac oho ohoya feec.

Anu angero yeneng ine dedeseriyoac mema uba mocgu fingerudeac hengising ngicngina Mose migece.²⁰ Hengising ngic ye ine areng mocguac yoac mi deude. Nga Anutu ye mocgu amma yengena yoacacsac deude.*

²¹ Anutungo Abrahanggoc yoac dzegeec, imoc dedeseriyoacngo mi kpede, imoc kpac yombong. Anutungo dedeseriyoac nemmeec, imocngo kekecseri meficgenemmebac dede ye dedeseriyoacac amma ngicngac dindingac denemmebac, amma ifi mi fingerec.²² Ngicngac Yesu Kristo negensingema Abrahanggac dedzegeyoac hoanggekecdae, yeni maridzomingngina megecde. Imoc fingerudeac mitikibingo ngicngac sasawa kopocsicac bageu faiyunuec.

²³ Negen negensingngo mi femanu neni witicamau tacni, dedeseriyoacngo garenunuec. Nga negen negensingngo fingeru ebic imoc kpac anec.²⁴ Nga dedeseriyoacngo garenunuu kecminangoc Anutungo negen negensinnu dindingac denemmeudeac Kristongo fingerec.²⁵ Nga naso yomoc negen negensinggac sing dindingac kekec bic fingerec. Imocac amma dedeseri garenggac bageu monggoc mi kecdimbe.²⁶ Ngeni sasawango negen negensinnu Yesu Kristogoc kpeketahema kecma Anutuac medacfora andae.²⁷ Nga ngicngac Kristoaru doku nadzicgec, ngeni sasawa siricngina yofi, Kristongo wambangina anu ngeni ye heigec kemeec.²⁸ Imoc yudangic me grikgic me wanacngic minginagoc me ngic witiha kpac, ngic me ngac, ngeni areng mong mong mi andae, ngeni sasawango Yesu Kristoaru kpeketahema areng mocgu andae.²⁹ Nga Kristogoc kpeketahedaeu Abrahanggac

* **3:20:** Imocac amma yoac dedzege Anutungo Abrahanggoc meec imocngo Moseac yoac ferahede.

bangecfora kecma Anutuac yoac dedzegegoc kpeturanggema maridzomingac areng Kristogoc anggecde.

4

¹ Ni yofi negemma deduae, medac mongngo maridzominga yeac anudeac negemma medacbisic amma imocac tomai kecde, ye kpara kpac kecma wanacngic isoc kefude. ² Ye yengena garenggac bageu amma hiedzo garenggac bageu kecmanungoc mamango naso deec, imoc hasikeu finaha tiu enude. ³ Nenang ifingoc ifi kefing. Nambarac kecminangoc bangecac hadehade yeneng wanac menunugec yeneac bageu kefing. ⁴ Kecmina naso dedea, imoc hasikeu Anutungo yengena Medaha sueu maec. Ye dedeseriyoacac bageu ngacfu fingerec. ⁵ Fingecma ngicngac dedeseriyoac bageu kecdimbe, nenang ihacnac yungecnunuu erema yengena medahaac tatac menideac maec.

⁶ Ngeni nambaracfora andae, imocac amma Anutungo Medahaac Asu sueu hereninau kecma yofi kiackecde, "Mang-gac, neac Manna." ⁷ Imocac amma, ge monggoc wanacngic mi annade. Ge Anutuac medactatac mena yeng maridzomingga dedea, imoc genude.

⁸ Anu ngeni warac Anutu mi negenggec nemu yeneng wanac mengunugec. Amma nemu imoc yeni Anutuac siric isoc kpac. ⁹ Ngeni yofinenggac ireckema Anutu negemmi-dae me yofi naric deba, Anutungo ngeni bic negengngunuu kecdae. Nga ngeni monggoc dzigenema bangecac hadehade makpekpea nga kucngina kpac, yenearu monggoc kemma yeneac wanac areng anggecdeac negendae, fakangina imocngo obohode. ¹⁰ Amma ngeni uameme goa nga afo goa nga kpefinnu naso hemma kifaac siriha naso hania haniaac negenggec fora anu imoc modacma kecandae. ¹¹ Nga uatoa ngenearu meai, imocngo fora kpac ambacac amma negengyohoc anduae.

¹² Tosofocna, ni ngeni isoc kecduae, imocac ngeni ni isoc anggecdeac desambic amma edengunuduae. Nga ngeneng mong mi memanganenugec. ¹³ Sebiugeng ebicnagoc amma naso imohai hanahema siduc gombang dekperagingem-mei, imoc bic negendae. ¹⁴ Nga sebinaac ebicngo ngeni tobangngunuec, fora nga ngeneng mi negemmanugec amma mi wanugec, kpac. Ngeni Anutuac angero mong me Yesu Kristongo haec, ifi garenggebau isoc ni hoannuma garen-nugec. ¹⁵ Anu yaguc ine songongina engsac kpac ande. Ngeni warac songo homac negemma kicgbomangina mesima nenggecdeac siriha anggec, ngeneac gombang imoc hepuc amma dekperagiduae. ¹⁶ Ni goroyoac edengunuba ngeni neac yoac wagec, imocac obohoduae.

17 Ngic wangecngunubeso angkecdae, yeneng ngeni yenigoc torokpema nanggecdeac gereagoc yombong dekecdae. Amma yeni ngeneac gombunga mong mi negensidae, kpac. Ngeneng yoacnginaac songo negemma yenearu torokpegecde, imocac ine ayemmede. 18 Ni ngenigoc kefai, imohai faka gombunga modacgecdeac uatoa megec. Amma faka gombunga modacgecde, uatoa imocac nasosoc mekecbisia. 19 Nambaracfozna, ni ngeneac amma monggoc kpendzeng gadze isoc nikecde, ifi angkecbare Kristongo ngeneac hereu fingectegecbeso. 20 Ni ngeneac negemma dafi ambade, imoc obohoyombonggema negen negeng ua mekecduae. Amma ngenigoc yofinenggac kecbai dede goroyoacna seria naric wama yoac yumea deba ngeni imoc modacbau.

21 Anu dedeseriyoacac bageu kecbeso angemmedeu, ngeni kedzac faima yoac yomoc negembisia, 22 Abarahang ye meda-hora yohockang, mitikibiu yoac ifi oho ohoya fede, medac mongngo enema yombong, yearunac nga mong ine wanacngac yearunac. 23 Nga medaha wanacngac yearunac, ye sebiac arennu fingerec nga enemaarunac yombong fingerec, yeng Anutuac dedzegeyoac fec, imocac arennu fingerec.

24 Ni yoac heima yofi deduae. Ngac yohockang yeri dzadzahac yohockanggac onga andape. Dzadzahac mong imoc Sinai tikiu Arabia bangecfu yoac dedzege anggec, imocac nambaracfora yeni wanac kekecac bageu fingeckecdae, imocngo Haga ande. 25 Amma Yerusareng imoc Hagaac ongea ande. Yerusareng ye yaguc yengena nambaracforagoc wanac areng amma witicfu kecdae. 26 Nga wi kurumennu Yerusareng mong witiha kpac, imoc nenang nonggonina yombong. 27 Nga yoac yofi oho ohoya fede,

“Ngac kufing sabacga kpac, ge sogac sogaigoc kecna. Nga ngac gadze mong mi giec, ge kucgoc sogaima arohona. Ngac gosic yeac nambaracfora homac, kpetenginango ngac eweagoc yeac nambaracfora kpetengina fera-heude.” *(Yesaia 54:1)*

28 Tosofocna, Anutungo Abrahanggoc yoac dedzege anu Isaka fingerec, ifi isocngoc Anutungo Yesuac amma yoac dedzege meficgeu yengena nambaracfora fingering. 29 Ngic sebiac arennunac fingerec, yeng naso imohai ngic Asuac arennunac fingerec, ye kpekporac ammiac, siric imocngo yaguc fede. 30 Nga mitikibingo imocac negensima yofi dede,

“Ge wanacngac medahagoc kporacyuruna kenec, nocac wanacngac yeac medahango enengyombonga yeac

medacgoc maridzoming naric mi meecde, kpac.” (*Fingec fingec 21:10*)

³¹ Tosofocna, imocac nenang wanacngac yearunac kpac, nenang ngac enema yombonga yearunac.

5

¹ Nenang witiha kpac kecnideac Kristongo witicfunac yungecnunuec, imocac ngeni serima nambisia. Ngeni monggoc wanac kekecac bageu faingunubauac henghomema kecbisia.

² Nengendae, ngeni sebi tosangina herecgegedeu Kristoarunac memefic mong mi megedce, ni Paurongo imoc edengunuduae. ³ Ngic sebi tosangina herecgegedeu yeni dedeseriyoac hafoangoc tofohoma modacdabisia, imoc serima monggoc edengunuduae. ⁴ Nga ngic Anutuac kicfu dindingac nanggedceac dedeseriyoac modacgedceac nengendae, ngeni Kristoarunac kperecgeemema yegoc monggoc mi kpeketahama Anutuac wosoefac wama ngadeau kegedce.

⁵ Nga Asungo wangecnunuu neni negen negensinnu kecni Anutungo dindingac kpacnunuude, imoc menideac tomai kecdimbe. ⁶ Nenang Yesu Kristoaru kpeketahama kecnideu sebi tosea herec herecgea me mi herec herecgea, imocngo wiac engena mi ande. Negen negensinninango heresongogoc hoangemema mekecnide, imocngo fora ande.

⁷ Amma ngeni mitiac sinnu nedzi nedzi gombunga nedzimagec ngic merang singngina hedzickeu yoac fora wama kecdae. ⁸ Anutungo kpacngunuec amma yeng faka ifia anggedceac mi fenggengunuec, kpac. ⁹ Yis kapiancnggo uuha sasawa sokodarude. ¹⁰ Nga Kebugoc kpeketahema ngeneac negemma yofi negensima kecduae, ngeni neac negen negeng imoc modacma kecma negen negeng goa wagecde. Nga ngic mong ye negengyohoc meficgengemmekecde, yeng kopocsicac turunga meficgeude. ¹¹ Tosofocna, sebi tosa herec herecgea sing imoc mi dekperagiduae, sing imoc bic wayai. Imocac amma ngic yeni nukporac anengkecdae. Ngic yeni sebi tosangina herecgegedceac kpouyemmbai dede ngicngac yeni mariponggac yoacac ngaba mi ambau. ¹² Nga ngic goango yoacnina kpekecma negen negengngina mesufuma kecdae, yeni sebi tosangina hafoangoc herecgema meickegec ngereebac.

¹³ Tosofocna, ngeni witicngina kpac kegedceac Anutungo kpacngunuec. Ngeni witicngina kpacac amma ine degbedic yoac dema uba esea modacgec mi ngereeuide. Imoc mi fingerudeac ngeni songogoc hoangemekecma wanacngic isoc kingang kpeemebisia. ¹⁴ Imoc yofiac, dedeseriyoacngo hafoangoc kpeturanggema yofi fede,

“Ge geangga anggengande, siriha imocngoc ngicngac ogo-
focga heresongogoc hoangyunukechesena.” (*Sesememe 19:18*)

¹⁵ Nga ngeni ine ngenaocngoc enacngo ingiemema ewekpebuc angemekecma memanganeemebauac garenggina meemebisia.

¹⁶ Ni yofi deduae, ngeni Tiri Asugoc heirima kengkecbisia. Amma ngeni uba eseaac negensongo wama imoc mi modacbisia. ¹⁷ Uba eseango Asuac kekec kpeude nga Asungo uba eseaac kekec kpeude. Yeri ngaba angemeandape, imocac ngeni wiac gombunga ambesonga negengkecdae, imoc waandae. ¹⁸ Nga Asungo wangepngunuu kengkecdae dedeseriyoacac bageu mi kecgcede.

¹⁹ Nga uba eseaac angammeme didiu yofi fingectegerude, Kaisero faka nga sebiac songo hania hania. ²⁰ Nemuac ewehaihei kekec nga dzinac faka amma ngabagoc tohoeme kekec, ngeni yoacngina ngabasiric angandae nga kichodung nga herebu amma tusucnene faka, gurunegicgoc tohoeme kekec amma mitiareng ikoha hania hania. ²¹ Imoc keracmangang nga doku seria negec uba mesufu ayemmekecde amma faka goa ifia. Warac edengunuai nga yaguc monggoc gorongina kpema edengunuduae, ngicngac faka ifia modacandae, yeni Anutuac eucererenggac maridzoming naric mi mecgcede.

²² Asuac fora imocngo heresongogoc hoangemema kekec nga ubangerec amma ruae nga modzotitia kpac amma faka yumea nga faka gombunga amma negen negensinggoc kekec, ²³ nga wosoefacgoc kekec amma faka nomana. Dedeseriyoacngo faka ifia sasawa kpae mong mi heiude. ²⁴ Anu Yesu Kristoac ngicngac yeni uba eseingina imocac hereyacyac nga negensongogoc, imoc mariponnu bic kpegeg homeec.

²⁵ Asungo kekecnina meficgenemmeudeu, yengngoc kekecnina garenggeu nenang ye modacbisina. ²⁶ Modacma sebiengeng me keracmangang angemema mi tobangemebisina.

6

¹ Tosofocna, ngenearunac ngic mongngo sing feraheu ngic Asugoc kecdae, ngeneng imoc meficgema ngic ifia uba yumeau edemengere ambisia. Nga ngenang ifingoc faitobannu makpebauac ine garengemema kecbisia. ² Ngeni botucnginau ebicngina fuama emekpesi kecbisia. Ifi amma Kristoac dedeseriyoac hafoangoc modacgecde. ³ Ngic mong ye engena mi amma yengenaac negenu engena ande, ye ine yengenaoc ikoc angemeude. ⁴ Nga ngeni tembuc tembuc

angammemengina hengising ambisia. Anu mongngo henu fakaya naric anu, imocac ubangerec yengenaaru febeso. Femiudeu goa yeneac faka hemma imocgoc mi isinggebeso. ⁵ Ngic tembuc tembuc yeni ebicngina tembuc tembuc tofohogece.

⁶ Kpoukpoufocngina Anutuac yoc kpoungemmeandae, ngeni yeneac negensima wiacngina gombunga hendzicma yeneac noboha yemmebisia. ⁷ Anu ngeni ikoc angemebauac henghomema kecbisia. Ge Anutu ikoc ammima naric mi tobanggenade. Ngic mong ye semeng mong homerude, ye semeng fora siriha ifiangoc kpedziude. ⁸ Ngic mong ye uba esea arennu wiac homecande, yeng uba eseaac arennunac foraya kpedziu manganema kpac anude. Nga Asuac arennu wiac homecande, yeng imocac fora, kekeha wisic wisickea kpac kpedziude. ⁹ Imocac amma faka gombungaac kucmama mi ambisina. Nenang modzotitia kpac kecma faka gombunga amma kecmina nasoyada hau semeng fora gombunga menide. ¹⁰ Nenang nasonina fedengoc, imohai ngicngac sasawa faka gombunga ayemmekecbisina nga arengfocnina Kebunina negensinggema kecdae, yeni momoc gombunga ayemmebisina.

¹¹ Henggec, neannaoc marinango kibi kuneng yombong ohongemmeduae. ¹² Ngic sasawa yeni sebi tosangina herecgegecdeac igocngunuma dekecdae, yeni uba eseaac siricfu engena anggecdeac amma ifi degecde. Amma yeni Kristoac mariponggac amma yunukporac ayemmebauac, imocac ifi angemmekecdae. ¹³ Ngic sebi tosangina bic herecgegec, yeni yenaoc dedeseriyoac mi tofohokecdaengoc. Yeni ine ngeneac negemma yenaoc kpac kuneng megecdeac amma ngeneng sebi tosangina herecgegecdeac homac ayemmeude. ¹⁴ Nga neng wiac monggac negemma kpacna mi miacbade, kpac yombong. Kebunina Yesu Kristoac mariponggac amma bangecac wiacngo mariponnu homeec nga neng ifingoc bangecac wiacac homemiaiac negemma dedengerec angkecduae.

¹⁵ Ngic sebi tosa herec herecgea me mi herec herecgea imocngo wiac engena mi ande. Nga Anutungo deu wiac gboria fingerec, imocngo ine wiac engena ande. ¹⁶ Nga ngicngac singyoac imoc kekecnginau modackecdae, yenearu ruae nga wosoefacngo witinginau febeso amma Anutuac Israe yenearu ifingoc.

¹⁷ Amma yofi desiduae, ngic mongngo ni ubaebic monggoc mi nembeso nocac Yesuac kubehaac ebic sebinau mekecduae

¹⁸ Tosofocna, Kebunina Yesu Kristoac wosoefacngo ngenec ongaasunginagoc febeso, imoc fora.

Paurongo Efeso Kpebung Yeneac Kibi Ohoec

¹ Ni Paurongo Efeso taonnu kpetiac areng kecdae nga Yesu Kristo negensinggedae, ngeneac kibi yomoc faiduae. Anutungo negennenu Yesu Kristoac aposoro anduae. ² Mannina Anutu nga Kebunina Yesu Kristo yereac danggunuc nga ruaetoango ngenearu fefeseri febeso.

³ Nenang Kebunina Yesu Kristo, yeac Anutu Manggac kenehebisina. Kristogoc kpeturanggema kecdimbeac amma yeng kurumenggac kenec Asuac arennu fedacde, imoc sasawa nemmeec. ⁴ Yennoc bicngoc yombong hanahema bangec kurumeng mi fingecmanu kiwau ebiha kpac nga kpetiac kecnideac Kristoac amma negengising anemmeec. ⁵ Nga medacfora annideac ye songoya nga negen negenga modacma Yesu Kristoac amma meisinnunuec ⁶ Amma ye Medackerengaac amma ubangerec yombong anemmeecac nenang eweheim-ima dengerebisina.

⁷ Yesu Kristoac danggunucac dzohong imoc wakema fedecac nenang yearu kpeketaheni ye sawango kirecgenunuu mangana meic meicke fingerec. ⁸ Imocac dzohongau negen negentegec nga negen negeng fora mengeredacma kpetinggenemmeec. ⁹ Amma yeac ubau wosoefacac negen negeng sufu sufuya fede, imoc deserima yofi deireckenemmeec, ¹⁰ “Ni Kristo sueba bangecfu mama wiac sasawa bangecfu nga kurumennu fede, imoc kpeturanggema oruha anude. Nga negen negeng ua mema arenggema nasotoaya negenai, imohai fora fingerude.”

¹¹ Ye areng imoc bicngoc negensima yeac amma maridzominnina menideac negengising anemmeec. Ye wiac sasawa ubeau feec, imoc fora fingerudeac ifi arenggeec. ¹² Imocac nenang hanahema erema Kristoac amma kekecseri menideac dedea, imoc negensinggedimbe. Nga Anutu kpara kengkena dengerema afehebisina. ¹³ Ngeni ifingoc yoac fora negemma memengerecac siduc gombung mema Yesu negensinggegec. Negensinggema ngeneng yeac anggecdeac amma Tiri Asu ngemmeudeac deec, ye herenginai faima dzadzahacac dzic ngemmeec. ¹⁴ Kurumennu finacnina fede, imocac dzadzahacac dzic Tiri Asu ande. Imoc nenang nemmenemmea. Imoc mekecnideu Anutungo kuric bangecfunac nambaracfora mesinunuma menunuude. Imocac Anutuac kuc nga kibikperagia dengerebesonga.

¹⁵ Anu ngeni Kebu Yesu negensinggeandae amma yeac kpetiac arengfora sasawa heresongogoc hoangyunuandae, yoacsiduc imoc negenaiac ¹⁶ ngeneac amma nasosoc negensima Kebu numumima dangge dema ¹⁷ yofi numuanduae, Kebu Yesu Kristo yeac Anutu, kibikperagiaac Manggac, yeng negen negengtegec nga wiac sufu sufuya mekperac kperagi Asu ngemmeu Anutu hafoangoc negemmigece. ¹⁸ Yeng ubaac kicngina mekperagiwiac wiac kurumennu ngeneac tomai fede, imoc negentegecbisia. Anutungo ngeni imoc mebe-sandaec kpacngunuec. Wiac imoc kuc nga kibikperagiagoc wake wakea fede. Ye ngicngacfora kpetiac maridzomingngina imoc ngemmeudeac faiec fede. ¹⁹ Amma Yesu negensinggedimbe, nenannu yeac kuctoa engenango ua mekece, imocac hania ifingoc negentegecbisia.

²⁰ Nga yengena kuha engena, imocngo Yesuaru ua meu homecfunac megborima meemma kurumennu faiec foiau tacde. ²¹ Nga kia gamang nga ngickuneng amma kuc hania hania nga sawakebangau kebuareng kecdae, yeneac engenatoa faiec tacde, imoc naso yofinenggacsac kpac, imoc ifi fekengkecbesande. ²² Ifi amma wiac sasawa haniaac turumannu kpedzucyunuma orucngina anudeac gununggema kpebungfora yenearu faiu yeng wiac sasawaac kunengngina kece. ²³ Anu yeni yeac forakebanga hanimaria anggeg yeng imoc hafoangoc sing hania hania meficgedacma sasawa mewakedacande.

2

¹ Ngeni warac Anutuac sing ferahema kopocsigoc amma ongaasungina homemea kecma ² bangectoa bangecac kekec nga sawaac hadehade yeneac ngictau modacgec. Anu yaguc yoackpekpeac medacfora kecdae, yenearu ngictau imocngo ua mekecdengoc. ³ Ngeni nga neni ifingoc nenahafoc warac yeneac arennu kecma ubasebinina esea yeac songo nga negen negeng sasawa modaring. Modacni Anutuac sowecngo witininau enec.

⁴⁻⁵ Nenang Anutuac sing ferahema kecni ongaasunina homemea anec. Anu ye sifu negennemmema wosoefaha engena anemmema heresongogoc hoannunudeac amma Kristogoc homecfunac nenahafoc megborinunuec. Anutungo wosoefaha ngemmema kopocsicac ebicfunac mesingunuu komoc kpegece. ⁶⁻⁷ Ye Yesu Kristoac gombungac amma wosoefac kpenemmema yegoc torokpenunuec. Imocac ngadeau danggunuctoayaac dzohong mekperagiudeac Yesu Kristogoc megborinunuma yegoc kurumennu fainunuec.

⁸ Imoc yofiac, ngeni Yesu negensinggegecac yeng danggunuha ngemmema kopocsicac ebicfunac mesingunuu komoc kpegecde. Nga imoc ngenang gombunggac kpac. Anutungo wosoefahaac amma wiac imoc ngenmeec. ⁹ Imoc ngenang angammemeac kpac. Imocac ngic mongngo yengenaac negenu wiac engena mi ambeso. ¹⁰ Nenang Anutuac marikibi nga Yesugoc kpeturanggema kecni Anutungo angammeme gombunga arenggema derecgenemmeec. Nga yeng areng imoc modacma kecnideac denemmeec.

¹¹ Imocac ngeni wiac yomoc negenggec febeso, ngeni warac bangecsebi arennu ngicngac bangec monnunac Anutu mi negemmima kecmagec yudangic yeni sebi tosangina herec herecgeango ngeneac yofi degec, "Ngeni imocngina kpac." Faka imoc sebiu angana imoc ngicngo memea. ¹² Naso imohai ngeni Kristoa kpac kecma isaengic yeneac arennu torokpema mi kegec. Nga Anutungo dzadzahacac yoc dedzege isaengicngac kpeyemmeec, imocac ngadeau kegec. Ngeni bangectoa bangec yomohai Anutua kpac kegec nga kekec gombunga mong fingecebesande, imoc mi negensinggegec. ¹³ Ngeni warac araing kegec amma naso yofinenggac Yesu Kristogoc kpeturanggema kecdae. Nga Kristoac sawango wangecngunuu Anutuac hoannu sikedacma kecdae.

¹⁴ Kristo ye yengenaoc neneac ruaetoanina. Yudangic nga ngicngac bangec monnunac, nenang botucninau kpae feu yeng imoc hendzicma ngaba imoc meickeu kpac anec. Kpac anu ye yengenaaru kpeturannunuu habu mocgu aning. ¹⁵ Nenanggarunac ngic gboria mocgu fingerudeac ye sacfusia faima dedeseriyoac manau nonoyoac fede, imoc sasawa meickeec. Ifi anu ruaetoa fingerec. ¹⁶ Ye mariponnu homema namma habu yohockang ngabagoc tohoemema kefing, nenang kpeturannunuu uba mocgu aning. Amma Anutuaru fainunuma sacfusiango kpeturannunuu ruae fingerec. ¹⁷ Yeng sikema araing nga wegenac kekeha momoc ruaeyoac dekperaginemmeu negening. ¹⁸ Asu mocgungo wangecnunuu ngeni nga neni kpeturanggema Manggacac hoannu naric hama nannide.

¹⁹ Imocac naso yofinenggac kuriha monggoc mi kecdae. Ngeni Anutuac ngicngac kpetiacgoc kpeturanggema ama mingina anggec. Amma yofinenggac Anutuac arengfora kecdae. ²⁰ Ngeni Anutuac ama mengunungunuya. Aposoro nga profete neneng serengunudimbe amma Yesu Kristo yengenaoc hocwotung seria ande. ²¹ Nenang sasawango yeac witiu torokpeu torokpe emma Asuac kucfu yadiseri amma Kebuac womongyada kpetiac fingeocyadi annide. ²² Asungo

ngenearu ua mema ngeni ifingoc yearu meyadingunuma torokpungunu ngeni Anutuac ama fingeicyadi anggecde.

3

¹ Anu ni Pauro imocacnoc ngicngac bangec monnunac ngeneac amma Yesu Kristoac witicngic anai kecduae. ² Ngeni neac hania bic negendae. Anutungo danggunuha ngenearu mekema dema uayoac denenec. ³ Denemma negen negeng sufu sufuya didiu deficgenenec, yoc imocnoc wegena bic ohoduae. ⁴ Ngeni imoc osoma Kristoac yoc sufu sufuya hania negentegecduae, ifi naric negenggecde. ⁵ Yoc sufu sufuya imoc Asungo aposorofora nga profetefora kpetiac kecdae, yenearu deficgeyemmec. Bicngoc ngic keceregec, yenearu ifi mong mi dedea. ⁶ Yoc sufu sufuya imoc yofi, nenang Yesu Kristogoc kpeturanggema kecdimbe amma Anutungo bicngoc nenanggac dedzege anec. Ngicngac bangec monnunac nga yudangic neni maridzoming imoc nenahafoc mekecnideac siduc gombung imocngo dekperaginemmeu forakebanga mocgu annide. ⁷ Ni siduc gombung imocac kingangkpekpe kecbadeac Anutungo wosoefahaac ua nga kuc amma danggunuha nenec, imoc yengena kucfu denenec.

⁸ Anutungo ubangerec anenu Kristoaru semengtoa fe-fea fede, imocac siduha ngicngac bangec monnunac Anutu mi negemmidae, yenearu dekperagiyemmebadeac ua imoc denenec. Ni ngic kpetiac sasawa yenearunac mameanec nga yeng sifu ifi anenec. ⁹ Nga yoc sufu sufuya dekperagibadeac yoc yofi edenuma nenec, Anutungo wiac sasawa deu fingegec, ye negen negensufuya uba tembuha bicngoc hanahema negengerekefec. ¹⁰⁻¹¹ Ye negen negentegectoaya imocac hania imoc bicngoc Yesu Kristo Kebunina yearu arenggeu yaguc fora ande. Gareng areng nga areng kuctoanginagoc sawau kecdae, yeni imoc negentegecgecdeac Anutuac kpebungforango imoc dekperagiyemmebisia. ¹² Anu Kristongo sing meficgenemmeu ye negensinggema kengec nga ubayohoa kpac Anutuac hoannu naric fingeckecdimbe. ¹³ Imocac yofi edengunuba negenggec: Ni ngeni meficngunubadeac kpendzeng witiau kecba imocac ubangina kuha mi mabeso, kpac. Imoc memeficngina ambeso.

¹⁴⁻¹⁵ Imocacnoc nenang Mannina kecde, ye fafoc heimima numumianduae. Yeng ngicngachabufora sasawa bangecfu nga kurumennu kecdimbe kpac nemmeu yeac kpac nenannu fede. Ngeneac negemma yearu yofi numuanduae,

¹⁶ "Anutu, ge kuc nga kibikperagitoagango Asugaac dzohonnu kuc meficgeyemmeu ubaonganginango yadiseri ambeso. ¹⁷ Amma yeni Kristo negensinggegec

geng yeneac ubahereu kecbesena nga godongina heresongogoc kekecfu seria kecgcedac meseriyununa. ¹⁸ Ifi anna yeni ngicngac sasawa kpetiac kecdae, yenigoc heresongogoc kekecac hania wihacnac made nga edihacnac hade amma noboc nobocnac hade nga emuhacnac erede, imoc efaima negentegebisia. ¹⁹ Amma Kristongo heresongogoc hoannunuande, imoc ngic negen negeng sasawa ferahedacma fede, imoc ifingoc negenggedac numugenduae. Ammanu gearu ubaac semeng wake wakea, imocngo mewakeyunubeso.”

²⁰ Anutu kuctoayango nenannu ua mekecde, yennoc ua hania hania engena yombong meudeac kuc femide. Amma yeac uangunumunina nga negen negennina homac ferahedacde amma imoc wisic wisickea kpac. ²¹ Kristo Yesu kpebungfora kpeturanggema kecma kecerebesandae, ngeneac botucfu dedengerecngina yearu fekengkecbesande. Imoc fora.

4

¹ Imocac ni Yesuac amma witicngicngo gorongina kpema yofi edengunuba, ye kekec siriha monnu kpacngunuec, imocac siriha kecbisia. ² Ngeni yumea amma wosonomang hafaogoc kecma faka yumea mekecma ubangerecfu modzotitia kpac tomai kecma heresongogoc hoangemema nanggeemebisia. ³ Amma Asuac ruaeac witicngo dedecngunuu uba mocgu anggec. Amma ngeni imoc herecgebauac seriyombonggema kecbisia. ⁴ Forakebanga imoc mocgu nga Asu ye mocgu, ifi isocngoc Anutungo kpacngunuu wiac gombunga siriha mocgu fingecegmeudeac negensima kecdae. ⁵ Kebu ye mocgu nga negen negensing imoc mocgu amma dokunadzicngo mocgu. ⁶ Anutu mocgu, yeng Manggac urecnina mocgu amma engenatoanina. Amma yeng ngicngac sasawa botucninau nga ubahereninasoc kecde.

⁷ Nga Kristongo yengena areng modacma kpebungfora nenang Tiri Asuac danggunuctoayac semeng, imoc hendzicma ubangerehaac wiac tembuc tembuc denemmeecsoc, imoc mekecdimbe. ⁸ Imocacnoc yoac mong yofi fede,

“Ye wi sawau yombong emma witicareng wicityunuma wangecyununa arengau kenggec yeng bangecngic wosoefac wiara yemmeec.” *(Mitiyegec 68:18)*

⁹ “Ye wi enec.” Imoc eng mi dedea, ye waraima mama bangec manau kemeecong erema enec. ¹⁰ Ngic maec, yeng dzigenema emma kurumenga kurumenga feregedacma bangec nga kurumennu wiac sasawa sokodacma kefudeac enecnoc.

¹¹ Amma yennoc ua yofi denemmeec, goa aposoro nga goa profete amma goa siduc gombang dedekperagi areng* nga goa kpebung yeneac gareng amma goa miti kpoukpou, ifi denemmeec. ¹² Ngicngac kpetiac nenang miti ua kuhagoc mema Kristoac hanimari nga forakebanga meyadi seriudeac ifi fainunuec.

¹³⁻¹⁴ Nenang nambarac kekec monggoc mi kecbisina, kpac. Anutu medahango uayoac denemmeec, imoc negensima hania negen negeng keme kemea mekecma yoara negensinggema uba mocgu amma kecbisina. Nenang sasawa ifi kecma mitiu yadiserima Kristoac kpeteusoc, imohainoc kensikemina Yesu yengenaoc mewakenunuude. Ikcngic yeneng firang isoc ikocyocafu sing segema sebiu faifaiyoac hania hania kpounemmegec daracburuc kpema kengkpe hakpe mi ambisina. ¹⁵ Ifiac amma nenang heresongogoc hoangemema yoac fora dekecbisina. Ifi anni haifakanango hafoangoc fingeicyadi ammanu orucnina Kristo yearu kpeketahema fora menide. ¹⁶ Yeac marabeau uanina tembuc tembuc meni, ginongngo hanimari nga wiac sasawa torokpedacma nangeemeu forakebanga mocguyada fingeicyadi annide. Imoc heresongogoc hoangemeemeac fakau fingerude.

¹⁷ Ni Kebuac kicfu gorongina kpema edangunuba negenggec: Ngeni, bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeni isoc monggoc mi kecbisia. Yeni negen negengngina kpekeng kpehaac amma sing obohoma kecdae. ¹⁸ Amma yeni negen negentegecngina mi fedec kundung manau dzingfong kpema ubasinginaac amma Anutuac kekec ngadeau kecdae. ¹⁹ Yeni faka gombunga ngadehema gamea kpac kaisero faka nga kekec sicsauhagoc modacma ubawonongnginagoc torokpeu torokpe kecdae.

²⁰ Nga ngeni Kristoac sing ifia mong mi negendae, kpac. ²¹ Kristoac yoac fora kpoungemmegec, ngeni imoc negenggec, imoc negenduae. ²² Hensongongina manganango ubanegen negengngina esea memanganec. Ngeni faka ifia warac modackecgec amma ngeni imoc wabisia. ²³ Tiri Asungo ubanegen negengngina megboribeso. ²⁴ Amma Tiri Asungo ubanegen negengngina gboria meficgengemmeu ngeni imoc heigec kemebeso, imocnoc Anutu yengena onga isoc dindingac nga kpetiac yombong kecbisia.

²⁵ Amma nenang sebi mocguac oruc kickedzac nga hanimaria kecma meficemema kecdimbeac ngeni sasawa faka

* **4:11:** Areng imoc yeni siduc gombang dekperagigec ngicngac ubangina heiu ubamereng anggec.

ikoha wadacma yoac fora tosofocngina yenigoc denegeng amma kecbisia. *(Dzekaraia 8:16)*

²⁶ “Ngeni herengina buu kopocsic mi meficgebisia.” *(Mitijegec 4:4)*

Nga ngeni herebu mekecmagec wenackiwango mi kemebeso. ²⁷ Ngeni mangana mingina ama mi heimibisia. ²⁸ Hamangecmeme ngic ye hamangec wama mariango ua fora mema semeng meficgema ngic makpekpea meficyunubeso.

²⁹ Ngeni isi enacnginaunac mong mi erebeso, kpac. Yoac deandae, imocngo ngicngac yoacngina negemma ebicnginasoc meficyunuma yadiseri anggecdeac meseriyunubesonga. ³⁰ Ngeni Anutuac Tiri Asu ubaebic mi mibisia. Anutungo ebicfunac yungecngunuudeac naso faiec, imohai nanggecdeac dzadzahacac dzic Tiri Asu faingemmeec. ³¹ Botucnginau mundang kpema kekec mi febeso nga ngeni ngaba nga herebu faka wabisia. Amma ngeni yaipararac nga enacfu faifai mi ambisia. Ngeni mangana imoc sasawa wadacma ukudacbisia. ³² Ngeni ruae nga wosoefac amma ubamangang angemema kecbisia. Anutungo Kristoaru kopocsicngina waec, ifi isoc ngeni ifingoc ngenaocngoc kopocsicngina waemebisia.

5

¹ Ngeni Anutuac songonambaracfora, imocac ngeni ye isoc amma yeac kekec modacma kecbisia. ² Kristo ye ifingoc heresongogoc hoannunuma yengena sebia desiemema sese imoc Anutuaru mekemma nenanggac donina mema homeec. Sese imocngo homung kerengagoc amma Anutuaru enec. Nga ngeni onga imoc modacma heresongogoc hoangemema kecbisia.

³ Amma ngenang botucfu kaisero faka nga sicsauc kekec wonongagoc hania hania amma kichodung, ngeni faka imoc hafoangoc wama mi yombong debisia, kpac. Ngeni kpetiac kecdaeac faka ifia ngenearu angana mi ande. ⁴ Ngeni isi nga tenicfagoc yoac sicsauc kundungagoc, wiac ifia enacnginaunac ereu naric mi anude. Ngeni imoc wadacma uban-gerecyoac nga dedengerecyoac degec ngereeude. ⁵ Amma kaisero me ngic ubawonongnginagoc areng ifia yeni Kristo nga Anutuac eucerereng manau naric mi enggecde amma maridzoming imohai naric mi megecde. Nga kichodungac faka imoc nemu afec afehe faka. Nga ngicngac faka imoc meandae, yeneng eucerereng manau naric mi enggecde, ngeni imoc negenghomebisia.

⁶ Ikocngic mongngo yoac sicsauha edengunuu ngeni imocac negenggec fora mi ambeso. Nocac Anutungo angammeme ifiaac kopocsicac turunga yoackpekpeac medacfora kpouyemmeude. ⁷ Imocac amma ngeni yenigoc mi kpeketahebisia. ⁸ Ngeni warac kundunggac areng kecgec nga yaguc ine Kebuaru kpeketahema kperagia areng andae. ⁹ Amma kperagiaac faka fora yofi fingeckecde, angammeme gombunga nga dindingac kekec amma faka nga yoac fora dede. Imocac ngeni kperagiaac nambaracfora amma imocac sirihau kecma ¹⁰ Kebungo negenu wiac ngereeude, imoc negengising amma ambisia. ¹¹ Ngicngac areng goa yeni kundunggac faka nga angammemengina fora kpac meandae, ngeni ine yenigoc mi kpeketahebisia, kpac. Nga ngeni faka nga angammeme nonongkac kperagiau mekperagigec haniangina hentegecgec ngereeude. ¹² Nocac yeneng fakangina sufu sufu angkecdae, imoc sasawa naric mi debade. Imoc deba gameagoc anude. ¹³ Nga faka ifia sasawa nonongkacfu faini kperagiango imoc mekperagiu ireckeude.

¹⁴ Imocac siriha yofi, wiac sasawa kperagiango henu meaiude. Imocacnoc yofi dedea,

“O, ngic gau fema kecnece, ge gborima homecfunac yacna. Ifi anna Kristongo mekperagiguude.”

¹⁵ Imocac ngeni singngina gombunga hentegecma kengkecbisia. Amma ngeni negen negengngina kpac isoc mi kecbisia, kpac. Ngeni negen negentegecgoc amma kecbisia. ¹⁶ Yofinenggac faka manganango sokodacma fedecac ngeni seserigoc faka gombunga amma kecbisia. ¹⁷ Ngeni ngicngac kapaya isoc mi kecbisia, kpac. Nga Kebungo ua dengemmec, ngeni imoc hentegecma kecbisia. ¹⁸ Ngeni waingdoku seria nema ubasufu mi ambisia. Imocngo kekecngina memanganeude. Asungo ubanginau wakebeso. ¹⁹ Yegec mitikibiu fede nga Tiri Asungo yegec ngemmeude, ngeni imoc heima ubaemenegeng ambisia. Amma ngeni yegec heima musi kpema Kebu ubaherengo dengerebisia. ²⁰ nga ngeni Kebunina Yesu Kristo, yeac kpacfu nasosoc Anutu Manggac wiac sasawaac amma dangge edebisia.

²¹ Ngeni Kristo eweheimima yeac amma uba mocgu amma enac tofoc tofoho angemema kecbisia.

²² Nenggac Kebuac enac tofoc tofoho kecdae, ngeni ifi isoc ewefocngina yeneac enac tofoc tofoho kecbisia. ²³ Imoc yofiac, Kristongo kpebunggac oruha nga ifi isocngoc eweango enemaac oruha ande. Kristongo kpebunggac oruha nga nenang yeac hanimari forakebanga andimbe nga ye Memengerecnina. ²⁴ Kpebungngo Kristoac enac

tofoho kecede, ifi isoc nenggac ngeni ewefocngina yeneac yoac sasawa tofohobisia.

²⁵ Kristongo kpebungfora nenang heresongo negemma hoannunuma donina mema sebia desiemeec, ifi isocngoc manggac ngeni enengfocngina heregoc yeneac songo negembisia. ²⁶ Anu nenang kpetiac annideac ye yengena yoaraac kucfu mitidokuyango dzuacnunuec. ²⁷ Dzuacnunuma menunuu kpebungfora nenang nekuc nekutuckea kpac nga goc-toponina kpac kecma yeac kicfu fingeconide. Nenang gombunga nga kpetiac ebicnina kpac kecma kuc nga kibikperagininagoc yeac kicfu fingeconideac negenec. ²⁸ Manggac ngeni sing imoc modacma enengfocngina heregoc yeneac songo negembisia. Ngenang sebinginaac angemmeande, ifi isoc enengfocnginaac angemmebeso. Ngic mong ye heregoc enemaac songo negende, yeng yengena songo negenude. ²⁹ Nga ngic mongngo sebia ngaba naric mi ammiude, imoc kpac. Ye sebia henggareng amma neneyaka gombunga mima kecede. Kristongo kpebungfora nenannu ifinoc angkecede. ³⁰ Nenang Kristoac hanimari nga kickedzac mocgu amma kecdimbe. ³¹ Yoac mong yofi fede,

“Imocac ngic mong ye nonggomama wayuruma enemaaru kpeketaheu yeri ubasebi mocgu amma kefecde.” (*Fingec fingec 2:24*)

³² Anu negen negeng sufu sufuya yomoc kpeu keme kemea ande. Imoc Kristo nga kpebungfora ngeneac negemma deduae. ³³ Imocac ngic sasawa ngeni tembus tembus ngenang heresongogoc hoangemeandae, ngeni ifi isoc enengfocngina heresongogoc hoangyunubisia. Nga ngac ngeneng ifingoc ewefocngina eweheihei ayemmebisia.

6

¹ Nambarac, ngeni Kebuac amma nonggo mangfocngina yeneac enac tofoc tofoho kecbisia. Imocngo sing dindingac ande.

² “Ge nonggo manghocga seseheyurubesena.”

Dedeseriyoac imocngo wiac ngenmeudeac waracyoac ande, imoc torokpema yofi dedea,

³ “Ge ifi amma wiac sasawa naric fingeccenu bangeccu naso herea kechereenade.” (*Makekeng 20:12; Dedeseri 5:16*)

⁴ Manggac, ngeni nambaracfocngina herebu mi meficgemyemmebisia, kpac. Ngeni Kebuac yoac modacma nonoyoac edeyunuma metingyunuma dederecge ayemmegec, yeni yadiseri ambisia.

⁵ Wanacngic mingingina bageau kecdae, ngeni uangingau negengyohoa kpac, yumea kecma ngisima bangecfu mingingfocngina yeneac yoac tofohokecbisia. Dzonongngina fedeu yoacngina ferahebauac Kristoac enac tofohokecdae, ifi isoc yeneac yoac heregoc tofohobisia. ⁶ Nga ngeni mingingfocngina yeneac kicfu uanginaac gombungasiric mi ambisia. Ngeni Kristoac ua ngic kecdaeac Anutuac enac ubangeregcoc tofohoma songogoc uangina nasosoc gombunga mekecbisia. ⁷ Ngeni ngic yeneac negensima kpac, Kebuac negensima uangina imoc uba feacfu mekecbisia. ⁸ Nga negenggec, ngic mong ye yengena ua mekecde me wanacngic minginagoc kefu minginaac ua gombunga mekefudeu Kebungo imocac turunga socfungoc kpouyemerude.

⁹ Ngic ngeni wanac ngic yeneac minging kecdae, ngeni ifingoc wanac ngicfocngina yumea ayemmema ngaba mi ayemmebisia. Ngeni yofi negembisia, kurumennu Kebu urengina mocgu kecde. Yearu monde monde mi fede.

¹⁰ Desima deba, ngeni Kebuaru heiserigec kuctoayango ngenearu ferecgema feu kucgoc kecbisia. ¹¹ Mangana minginango ikocfu fusu nendzic ngaba sikengemmeu ngeni serima nanggecdeac Anutuarunac tebemariku dzikacac wiac sasawa, imoc megec kemeu serima nanggecde. ¹² Imoc yofiac, nenang ngic sebifusi yenigoc dzikac mi kpekecdimbe, kpac. Nenang sawau enara areng nga wiac kuctoanginagoc hania hania kecdae, yenigoc dzikac kpema kecdimbe. Hade hade imoc yeni kundungac kuc kuneng nga engena amma gareng kecma bangec noboc noboc uangina mekecdae. ¹³ Imocac Anutuarunac tebemarikungina nga dzikacac wiac sasawa, megec kemeu dzikacnasou seria nammagec ngaba yeneng naric mi memangunuma woragec ngeni seria nanggecde.

¹⁴ Ngeni imocac yofi ambisia, yoac forango fadengngina anu ngeni imoc kebangnginau dzegebisia. Dindingac kekecngo mariku anu ngeni imocngo kperacembisia. ¹⁵ Ubangina meefaiu faka imocngo hanitabengina anu ngeni imoc heigec kemeu tiserima kemma siduc gombung dekperagigec ruae fingebeso. ¹⁶ Amma ngeni imoc sasawa mekecbisia nga tebeac saia, imoc negen negensingnginaac onga. Ngeni imoc nasosoc mema nanggec mangana minginango tebemedaha gerechorangagocngo wedecngunuu ngeni imoc mebockebisia. ¹⁷ Amma aieng opoc kpara “Anutuac memengerec.” imoc heigec kemebeso. Amma Tiri Asuarunac dzikacac beang kpara “Anutuac yoac.” ngeni imoc mekecbisia.

¹⁸ Asungo ngenearu ua meu nasosoc Anutu kpacsambic ammima kecma nunumungina numumibisia. Ngeni gaug-

bori kecma seserigoc amma kpetiac areng sasawa yeneac negensima ifi angkecbisia. ¹⁹ Anu enacna efaiu kengecna kpac kecma siduc gombunggac negen negeng sufu sufuya dekperagiyemmebade nga Anutungo yoac nenudeac ngeni ifingoc numubisia. ²⁰ Ni imocac siducdedengo witicamau tacma kengeha kpac yoac imoc gombunga edeyunubesare.

Dedesiyoc

²¹ Tikikongo hama kekecnaac hania nga ua meanduae, imoc obohobauac yoacsiduc angemmedarude. Ngic imoc negen negensinggoc tosonina anu ye heresongogoc hoanggedimbe. Ye Kebugoc kpeketahema seseri amma yeac kingang kpekecde. ²² Yeng neneac yoacsiduc angemmema ubaefac kpengemmeudeac sueba haude.

²³ Anutu Manggac nga Kebunina Yesu Kristo yereng negen negensinggoc tosofocna ngeni ruaegoc nga heresongogoc hoangngunuma negen negensingngina meseribesera. ²⁴ Ngicngac Kebunina Yesu Kristo heregoc yeac songo negendae, ngenearu danggunuc nga songotoaya wisic wisickea kpac imocngo fekengkecheso.

Paurongo Firipi Kpebung Yeneac Kibi Ohoec

¹ Yesu Kristoac wanacngic Pauro nga Timoteo, nereng kibi yomoc faidipe, imoc Firipi taonnu kpetiac areng sasawa nga kpebunggac enarafocngina amma kpebunggac memefic ngicngacfocngina Yesu Kristogoc kpeketahema kecdae, nge-nearu hade.

² Mannina Anutu nga Kebunina Yesu Kristo yereac dang-gunuc nga ruae ngenearu febeso. ³ Ni ngeneac negensiand-uae, naso imohai Anutuna ubangerec edeanduae. ⁴⁻⁵ Siduc gombunggac ua hanaheaiunac erema yaguc ande, ngeni nigoc ua areng mocgu mema kefing, imocac amma nge-neac negensima sogac sogaigoc numuanduae. ⁶ Amma yofi negensinggeduae, Anutungo ua gombunga ubaherenginau hanahema imoc torokpema mekeningefu Yesu Kristoac nasotoa hau, imohai uaya imoc mesidarude. ⁷ Ni ngeneac ifi negemma herenau baringunuma kecbade imoc ngereede. Witicamau kecbade me mitiac ngabaareng yenearu siduc gombunggac hania dekperagibade me siduc gombung nge-nearu meseribade imohai ngeni sasawango nigoc Anutuac wosoefacfu areng mocgu kecnide.

⁸ Anutungo hepucna kecde. Yesuac wosoefacfu heirima ngenigoc kecbadeac ubasongona fede, imoc fora deduae.

⁹⁻¹⁰ Nga faka damocngo gombunga ande, ngeni imoc naric isinggegedeac yofi numuanduae, ngeni heresongogoc hoangemema kecbisia. Nga songo imocngo yadima nengen negeng kpeu keme kemea meficgeu Anutuac sing negengegede, ifi numuanduae. Ngeni ifi negengecma Yesuac nasotoa hasikeu kongaha nga kopocsicngina kpac nanggede. ¹¹ Nammagec dindigac kekecac fora Yesu Kristoac kpacfu mewakengunuude. Imocngo Anutuac kibikperagi nga dedengerec meficgeude.

¹² Tosofocna, nearu faka fingerec, imocngo siduc gombung-gac ua monggoc meseriu yadiec. Ngeni imoc negenggedeac songona ande. ¹³ Yadiu ngicngac ngictauac oda manau kecdae* amma ngicngac noboc noboc kecdae, yeni sasawa bic yofi hentegegec, “Ngic imoc Kristoac amma witicfu kecde.”

* **1:13:** Ngictau yeac oda manau yengena amagereha feec. Amma ofis hania hania nga witicama amma ua arengac ama fekenec.

¹⁴Witicamau tacduaec tosofocnina homac negen negengngina Kebuaru seriec. Serima Anutuac yoac kengeha kpac dekecdae.

¹⁵⁻¹⁷Ni seria namma siduc gombang dekperagibadeac Anutungo fainuec, yeni imoc negemma sing dindingac wosoe-facfu Kristo dekperagikecdae. Tosea yeneng ine keracmanggangoc nga ngabau negen negeng kpeengkpema witiau Kristo dekperagidae. Dekperagima neac yofi negensidae: Ye ebic hania hania meficgeminide. ¹⁸Yeni Kristo herenginaunac mi dekperagiandae me sing forau Kristo deandae, imocac homac mi debesonga, yeneng Kristo dekperagidae, imocngo wiac engena ande. Ifi negemma yofinenggac sogaiduae amma monggoc sogaiabade. ¹⁹Ifi ammagec ngeneac nunumu nga Yesu Kristoac Asungo meficnude, imocac yofi negensiduae, witicfunac yungecnugecde. ²⁰Nga songotoana yofi fede, wiac monggac me monggac negemba gameagoc mi ande. Ni ine kengeha kpac kecma kekecfu me homecfu sebinango Kristo kpac kuneng mibade.

²¹Kecec yomohai Kristogoc kecduae nga homecngo forana meficgenenude. ²²Nga sebigoc kecma ua meba fora homac fingerudeu imocac dafi debade, imoc mi negentegecduae. ²³Songo yohockangngo kpedzinuu kecduae. Kemma Kristogoc kecbadeac homac anende, imocngo wiac sasawa ferahema ngereeyombonggede. ²⁴Nga ngeneac gombanggac amma sebigoc monggoc torokpema kecbesare. ²⁵Imoc seria negengyombonggeduaeac bangecfu ngicngac sasawa ngenigoc kecma meficngunuba ngeneng negen negensingoc kecma yadiseri amma sogaima kegecde. ²⁶Nga ngenearu monggoc hama kecbadeac ngeni nenggec imocngo songo meficgengemmu Yesu Kristoac amma kekecngina meseriude.

²⁷⁻²⁸Ni hama ngenembade me hereau kecma ngeneac yoacsiduc yofi negembeso anduae, ngeni ongaasu mocgu nga ubahere mocgu kecma ngabafocngina yeneac mong mi kengecngunumanu serima namma yeni siduc gombang negensinggegecdeac ewema kpendzenggoc uatoa mekecdae. Imoc fingerudeac ngeni Kristoac siduc gombang imocac siriha kecbisia. Faka imocngo ngabafocngina yofi edzacyunuude: Yeni manganema kpac anggecde nga ngeni ine komoc kpegecde. ²⁹Ngeni Kristo meficgegecdeac areng yofi ngemme ngemnea fede: Ngeni ye negensinggema ifingoc yeac amma kpendzeng kpegecde. ³⁰Warac uau kpendzenggoc kecec uatoa mekefai imoc kicngo henggec amma yaguc mekecduae imoc negendae, siriha ifiangoc ngeni yaguc mekecdae.

2

1-2 Kristongo meseringunuma heresongogoc hoangn-gunukecde. Nga Tiri Asungo hama kpeturangngunuu ngeni ubamangang negengemema wosoefac angemegecde. Imocngo botucnginau negen negeng mocgu nga uba mocgu amma heresongogoc hoangemegec ubangerec hafoa negembade. ³ Ngeni kuneng tatacac amma kichodung mi ambisia nga sebiengenggoc mi kecbisia. Ngeni faka imoc wama memaemema ngicngac ogofocngina yeneac kpac miacma ngenang kpac memama kecbisia. ⁴ Ge geangga wiacsac mi garenggebesena, ogofocga yeneac wiac ifingoc meficyunuma garenggebesena. ⁵ Yesu Kristoac faka nga negen negeng fede, faka nga negen negeng siriha imocngo ngenearu febeso.

⁶ Yeng Anutugoc siricngira mocgu kefoc nga ye Anutu kekeha kefec imoc segereudeac mi negenec.

⁷ Ye yengena kekec wama wanacngiac siric meec. Amma ye ngic sebi mema ngic siric fingeru henggec.

⁸ Ye yengenaoc memaemema Anutuac yoac modackecma homec meficgema mariponnu homeec.

⁹ Imocac amma Anutungo ye miacma engenatoa gununggeec amma kpac kuneng miec, imoc kpac sasawa fera-hedacde.

¹⁰ Anu yeni kurumennu nga bangecfu amma bangec bageau kecdae, yeneng Yesuac kpacfu fafoc heidacgecdeac ifi anec.

¹¹ Ifi anecac ngicngac sasawa yeni enacnginango Yesu Kristo ye Kebu, ifi dekperagigec dedengerec imocngo Anutu Manggacac ambesande.

¹² Imocac songoarengfocna, ngeneng warac nasosoc yoacna modacma kecgec, ngeneac wegena kecbare enacna modacgec ifi isocngoc yaguc hereau kecbare ngeni yoacna modacmangoc wosokpidocfu nga fagung amma madzacgoc uatoa mema kecmagec nasoya hau komoc kpegecde.

¹³ Anutungo ua arenga gombunga fingerudeac ubaherenginau ua mekecde. Ifi mekefu ngeni efaigecde amma ua imoc megecdeac kuc ngemmekecde. ¹⁴ Ngemmekefu ngeni dehesi nga negengyohoha kpac kecma ua sasawa mebisia.

¹⁵ Ifi amma ngeni, ngicngac mangac manganea nga sing sege segea kecdae, yeneac botucfu Anutuac nambarac amma kopocsicngina kpac kecma kpetiac nga kongaha nanggecde. Namma Anutuac yoac kekehagoc mekecma asomeng isoc bangectoa bangecfu mekperagiyemmegecde. ¹⁶ Ngeni ifi anggec, Kristoac nasotoau ngeneac negemba wiac kuneng anude nga neannaac yofi negembade, ni sicsauc mong mi nedziai me uatoa imoc sicsauc mi meai. ¹⁷ Ngeni sesegerec

isoc negen negensingngina mekecdae nga ngabafocna yeni sacna imocac witiau faigecdeu ni sifu songo negemma ngenigoc sogaiduae.* ¹⁸ Nga ngeni sing imohaingoc songo negenggec nenahafoc sogaibisina.

¹⁹ Kebu Yesungo negenu naric anu naso mi hereemanu Timoteo sueba haude. Amma yeng dzigenema ngeni dafi kecdae, imocac siduc edenuu ubana ngereeude. ²⁰ Nocac ye isoc ngic ifia mong nigoc mi kecde, kpac. Ye mocgungo ngeneac hafoangoc angkecde. ²¹ Nga ngicngac homac yeneng yenang wiacacsac negemma Yesu Kristoac uaac mong mi negengkecdae. ²² Nga Timoteo ye fakaya gombunga, ngeni imoc negendae. Ye medacngo mamagoc ua mekecde, if isoc nigoc siduc gombunggac ua meficnuu mekecdipe. ²³ Nga nearu sing dafi fingerude, imoc negenghomemaguc ye bic sueba haudeac negensiduae. ²⁴ Amma Kebu negenserima yofi negeduae, neannaoc naso mi hereemanu ifingoc nge-nearu habade.

²⁵ Anu tosona Epafodito sueba ye ngenearu monggoc haudeac negenduae. Ye nigoc ua mekecde amma nigoc kecma Kebuac wasai ngic ande. Nga ngeneng ye suegec hama nanggekufung anenu wiac monggac mi obohobade. ²⁶ Ye hafei ammiu siduha negenggec, imocac ye ngeneac fagung amma hereango ngeneac sasawa ammikecde. ²⁷ Nga foracngoc, ye hafei ammiu homebesonga anec. Nga Anutungo yeacsac kpac, ni momoc ubamangang negennemecma ngerec ngeree meficgemiec. Ifi anu ubahodung kuneng mi fingec-nenec. ²⁸ Nga ngeneng ye hemma ubangerec negenggecdeac nga neng ubahodunna kpac kecbadeac ye sueba ngenearu haude, imoc seria negensiyombonggeduae. ²⁹ Nga ngeni Kebutogoc kpeketahedaec amma ye hafoangoc hoanggema ama heimima ye nga ngic ifia goa kecdae, yeni ewehihei ayemmebisia. ³⁰ Nga ngeneng meficnugecdeac obohogecac yeng hama meficnuma Yesu Kristoac uaac amma sebua me-manganema homebeso anecnoc.

3

¹ Yofi torokpema deduae. Tosofocna, ngeni Kebuaru kpeketahema sogac sogaigoc kecbisia. Ni yoac warac ohongem-mei imoc monggoc ohongemmedadeac modzona mi tide, kpac. Imocngo kasongina anude.

² Ngic kasi isoc kecdae, ngeni ngic yeneac henghomema kecbisia. Amma ua ngic mangana, ngeni yeneac negenghomema kecbisia amma ngic sebingina herecgema

* **2:17:** Anutungo songo negenudeac Yuda yeni sesegerecngina witiau wain-doku kpakegec. Pauroac sac siric ifiu hetinggecde imocac sogaide. Bangec kisiu 15:3-10

manganegec, ngeni yeneac ifingoc henghomema kecbisia. ³ Anutuac Asungo faka nenearu meu Anutuac ua mekecdimbe, nenannoc sebi tosa herec herecgea areng andimbe. Neni Yesu Kristoac negenni engena ande amma negen negensinnina nenannu mong mi fainide. ⁴ Nga neannaaru negen negenna faiba feudeac negemma sifu naric ambai, fora. Nga ngic goa yeneng yenannu negen negengngina faigec feande, ifi isoc faiba febac dede neng ifingoc feracyunuma ambaiac siriha. ⁵ Nga fingeaba uameme 8 ammanu sebi tosana herecgegec. Ni Israe arenunac nga Benyaminggac kisicfunac Hebirairo ngic yombong amma Hebirairo arenunac. Amma farisaioac sinnu dedeseriyoac modarai. ⁶ Ni ngombonggema kpebung yunukporac ayemmekefai amma dedeseriyoac mong mi ferahema ihai ngic dindingac kefai. ⁷ Nga warac wiac mekecma negemba memeficna anec, imoc ine yaguc Kristoac amma negemba memefiha kpac ande.

⁸ Ni Kebuna Yesu Kristo ye negemmiba, imocngo memefiha engenatoa ande. Imocac amma warac kecma anai meai, imocac negemba memefiha kpac angkecede. Kekecnau Kristo mekecbadeac amma wiac sasawa negemba seuha andarec, imoc bic wayai. ⁹ Dedeseriyoac modacma neanna kucfu ngic dindingac ambadeac mi negensikecduae. Anutungo negen negensinggac sing yofi faiec, ngic mong ye Kristo negensinggeude, ye ngic dindingac anude. Ifiac amma Kristoaru kpeketaheba Anutungo nenu ngereeudeac anengande. ¹⁰ Amma Kristo yengena nga Anutuac kuc yengenaoc Kristo homecfunac megboriec, imoc negemmibadeac anende. Amma yegoc kecma kpendzeng kpema yeng homeec, ifi isoc homema ye isoc ambadeac negenduae. ¹¹ Ifi angkecbare nasoya hau homecfunac gborima yachbesonga negensiduae.

¹² Ni nedzi nedzi ua hafaogoc bic mesiai me firanggac sokoc bic meai, ifi mi deduae, kpac. Yesu Kristongo menuec, imocac amma imoc mebadeac nedzi nedzi ua mekecduaengoc. ¹³ Tosofocna, ni firanggac sokoc bic meai, ifi mi negensiduae. Amma ua mocgu yofi mema kecduae. Wiac bic anai, imoc monggoc mi negensikecduae nga wiac ngade fingerude, imoc mebadeac ua serima mekecbade. ¹⁴ Amma ni bic yombong kpeteu sikema firanggac sokoc mebadeac nedziduae. Imocacnoc Anutungo kpacnunu Yesu Kristogoc kpeketahema kurumennu kecnide.

¹⁵ Anu yadiseri bic aning, nenang sasawango ifi negensibisina. Nga ngeni wiac monggac negenggec singa siriha mong anudeu Anutungo wiac sufufufuya imoc ifingoc

mekperagingemmeude. ¹⁶ Nga sing mocgu modacma haing, sing imocngoc modacma kembisina.

¹⁷ Tosofocna, neng waraingingemeba ngeni imoc hemma siriha imocngoc modacnubisia. Amma ngic neac siric modackecdae, ngeni kicngina yenearu fibisia. ¹⁸ Warac naso homac yoac edengunukefai, imoc yaguc kiacgoc monggoc edengunuduae. Ngic homac yeneng Kristoac mariponggac ngaba amma kecdae. ¹⁹ Ngic ifia yeni hofeac areng anggecde. Heresebinginaac songo, imocngo kebungina angkecde. Nga fakangina gameagoc, imocngo yeneac ubangerec angkecde amma yeneac negen negensi imoc bangecac kekecfu fekecde.

²⁰ Nenang kurumenggac areng kecdimbe nga kpacnina kurumennu fede. Nga neni memengerecnina Kebu Yesu Kristoac tomai kecmina yeng ihacnac hama menunuu komoc kpenide. ²¹ Ye wiac sasawa yengena bageu faiudeac kuc femide. Amma yeac kuc imocngo bangecsebinina makpekpea heimerenu yengena sebi isoc kuc nga kibikperagiagoc anude.

4

¹ Tosofocna, ngeni heresongogoc hoangngunuba here-nango ngeneac ammikecde. Ngeneng sogac sogai meficgenemma neac irana andae. Nga songo tosofocna, ngeni imocac amma Kristoaru kpeketahama seria kecbisia.

² Euodia nga Sintike, ngeri Kebugoc kpeketahema kecma uba mocgu ambesera, dederecegyoac imoc edenguruduae. ³ Nga ogona geng yoac modackecnec amma nigoc ua mekec-necac desambic amma yofi edeguduae, ngac yohockang yomoc meficyurubesena. Nocac yeri nga Kremento amma ngicngac tosea goa kpacngina kekecac kibiufede, yeneng nigoc kecma siduc gombunggac ua arennu uatoa mema kecgec.

⁴ Ngeni nasosoc Kebuaru kpeketahema kecma sogac so-gaigoc kecbisia, monggoc deduae, ngeni sogac sogaigoc kecbisia. ⁵ Kebungo wegena kecde. Ngicngac sasawango ngeneac yumea kekec hentegecbisia. ⁶ Ngeneng wiac mong-gac negengyohoc mi ambisia. Amma ngeni wiac mong-gac angemmede, imoc Anutuac kpara kpacma dengerema numumibisia. ⁷ Ifi ammagec Anutuac ruaengo negen ne-gentegec sasawa ferahede, imocngo ubaherengina nga ne-gen negengnginaac kaso anu Yesu Kristoaru kpeketahema kecgecde.

⁸ Tosofocna, yoac mong yofi debesonga negensiduae, faka fora nga ewehelheiagoc nga dindingac amma kongaha, faka henni songea angande amma negenni gombunga ande nga

angammeme gombunga dengerenideac siric ande, faka sasawa ifiango negen negengngina mewakedacheso. ⁹ Nga neng negen negeng sasawa kpoungemmeba negenggec nga wiac nearunac kedzacnginango negenggec amma kicnginango henggec, ngeni ua imoc medacbisia. Ngeni ifi anggec Anutungo ruaea ngenngemema ngenigoc kefude.

¹⁰ Ngeni monggoc neac negensima fakangina heigborima memeficna fainenggec, imocac Kebu dengerema sogaiduae. Ngeni warac bic neac negensigec, fora. Nga memeficac sing mong mi feecac obohoma wagec. ¹¹ Ni wiac goaac obohoma dewaidzocyoac mi deanduae. Iwaina fenende, imocac mekecma naric kecduae. Ifi kecbadeac negen negeng bic meai. ¹² Nga makpekpea kekec nga finactoagoc kekec imoc tobanggema negenai. Amma yaka negebec kekec nga here home home kekec nga wiacna homac me efeanec kekec, Anutungo negen negeng imoc sasawa edzacnudarec.

¹³ Kuc minginango negennemmanu wiac sasawa imoc naric andacbade. ¹⁴ Ebicfu kecbareng ngeneng meficnugec, faka imocac negemba ngereede. ¹⁵ Siduc gombungac ua hanac hanaheau Makedonia prowins wama kenaimoc, imoc Firipi kpebung ngenengsac hiedzoac arennu nanggenugec, imoc negendae. ¹⁶ Tesaronike taonnu kecma wiac kpedadanggeai, imoc ngeneng negemma ifingoc naso goa heimefic anemma fainenggec. ¹⁷ Ifi deba ngeneng wiac nenggecdeac monggoc derecgeduae, ifi mi negembisia. Ua megecac fora, imocngo yadiseri amma wiacngina kuru-mennu fede imocgoc torokpeude.

¹⁸ Epafoditongo wiac goa ngeneearunac mehaecac wiac monggac mi oboho kecba wiacna ebiriangoc fede. Nga wiac imocngo homung kerengagoc amma sese songea, Anutungo imoc henu ngereede. ¹⁹ Anutuna ye kperagia nga finactoyagoc. Amma yeng ngeni wiac obohodaec, imoc Yesu Kristoac amma naric ngenngemmedarude. ²⁰ Anutu ye Mannina. Yearu dedengerec nga dedengerec fekengkecbeso, imoc fora.

²¹ Kpetiac areng sasawango Yesu Kristogoc kpeketahema kecdae, ngeni yenearu wenacngerecnina edeyunubisia. Tosofocngina yei nigoc kecdimbe, yeneac wenacngerecngina ifingoc ngenearu hade. ²² Nga kpetiac areng sasawa yei kecdae, yeneng ifingoc ngeneac wenacngerec dedae. Amma Sisaac areng yeac amau kecdae, yeneng wenacngerecngina seria yombong faingemmedae.

²³ Kebunina Yesu Kristoac wosoefacngo ubaongangingagoc febeso.

Paurongo Korosai Kpebung Yeneac Kibi Ohoec

¹ Pauro nga Timoteo nerearunac. Anutungo negennenu Yesu Kristoac aposoro anduae nga Timoteo ye negen negens-
inggoc tosonina. ² Kpetiac areng nga ngicngac Kristogoc
kpeketahema ye negensinggema Korosai taonnu kecdae, kibi
yomoc ngenearu faide hade. Anutu Manninango danggunuc
ngemmema ruaea ngemmebeso.

³ Neni ngeneac amma nunumu ua meandimbesoc, Ke-
bunina Yesu Kristo yeac Manggac nga Anutu dangge ede-
andimbe. ⁴ Nocac ngeni Yesu Kristoaru kpeketahema ye
negensinggema kecma kpetiac areng sasawa heresongogoc
hoangyunuandae, ngic yeneng imoc edenunugec bic negen-
ing. ⁵ Ye wiac kurumennu faiu tomaingina fede imoc ngade
megecdeac negensinggema kecdae. Nga kurumenggac siduc
gombunggac yoc fora ⁶ ngenearu bic hasikeu negenggec,
imocngo bangectoa bangec imohai fingecyadi amma fora
gombunga meficgeude. Nga ngeni Anutuac wosoefacac
siriha hentegecma siduc gombung negenggec, imohacnac
erekecma yaguc ifingoc ngenearu yadima kecde.

⁷⁻⁸ Asungo ngenearu ua meu heresongogoc hoangemedae,
songo tosonina Epafarango siduc imoc anemmeec. Epa-
fara ye Anutuac wosoefacac siriha kpoungemmeec amma ye
yofinenggac meficngunuma Kristoac kingangkpeke kecde.

⁹ Anu hanahema ngeneac siduc negening, imohacnac nge-
neac amma tatahoc numuma kpesi kpesi yofi kpesikecdimbe,
Anutungo wiac negenu ngereede, negen negeng imocngo
mewakengunuu Asu yengenaoc negen negeng gombunga
nga negen negentegec ngemmebeso. ¹⁰ Ifi fingeru ngeni
Kebuc yoc hafoangoc modacgec yeng imoc hendacma ne-
gengngereede. Nga ngeni ua nga angammemenginaac fora
gombunga meficgedacma Anutuac negen negennu yadiseri
monggoc anggecde. ¹¹ Nga yengena kuc nga kibikperagitoo
imocngo meseringunuude. Ifi anu ngeni kuc sasawa mema
sogac sogagoc modzotitia kpac seria yombong kecgecde.

¹² Anutu Manggacngo kpataning arenggac wiac kper-
agi u faifaia fede, imoc menideac mengerenunuec. Nga
ngeni yearu sogac sogagoc dangge dema kecbisia. ¹³ Imoc

yofiac, kundungngo garenunuudeac uayoac nga kuc mekefec. Mekecmanu Manggacngo imocac kucfunac meicnunuma Songomedahaac eucererennu fainunuec nga nenang yofinenggac ifi kecdimbengoc. ¹⁴ Medaha ye donina meu Anutungo kopocsicnina waec. ¹⁵ Medac ye Anutu mi hengena yeac siric kefec amma kecde. Kecma wiac sasawa mi fingeccmanu ye Anutuarunac kponanga mocgu tohoma fingerec. Fingecma waracdacnina amma kecde. ¹⁶ Nga Anutungo Medahaac negensima wiac sasawa yeac anudeac Medahaarusing wiac sasawa bangecfu nga kurumenga kurumenga manau fedacde, imoc meficgeoc. Yeneac areng yofi, wiac kicngo hengena nga mi hengena amma sawakebangau ngictau tatacnginagoc nga kebuareng kecdae amma ngic yei enara tatac mema kecdae nga ngic gawamang uanina megecdeac uayoacnginagoc kecdae. ¹⁷ Nga wiac sasawa mi fingeccmanu ye bic kefec amma yeng wiac sasawaac haniatoa mocgunoc.

¹⁸ Ye kpebunggac oruha nga kpebungngo yeac forakebanga. Amma ye warac warac tatacfu tarudeac warainemema homecfunac yacma fingerec. Fingecma kpebunggac hanac hanahea kecde. ¹⁹ Anutungo yofi negensiu ngereec, "Yea ubahereau hafoangoc tachade." ²⁰ Ye medahaac ifi negemma wiac sasawa bangecfu nga kurumennu fede, imoc Anutugoc uba mocgu anggecdeac medahaac sawa mariponnu maec, imoc mema wiac sasawa imocngo mengereu ruae fingerec.

²¹ Anu ngeni warac ubanegen negengnginango Anutuac kuric kecma yeac ngabafora amma angammemengina managanagoc kecgec. ²² Ifi kecma kpetiac nga kpataning amma kopocsicngina kpac anggecdeac yeng mengunuma yeac kicfu faingunuu nanggecdeac negenec. Imoc fingerudeac ye homeec, naso imohaingoc yengena sebiu ngeneac kopocsicac turunga kpouu ruae fingerec. ²³ Ngic yeneng warac siduc gombung imoc dekperagigec ngeni nga wiac sasawa Anutungo deu fingeccgec, yeni yoac imoc negenggec. Anu ngeni siduc gombunggac fora ihai tiserima namma mi wagecdeu ngeni yeac kicfu nanggecde. Nga Pauro neng yoac imocac kingangkpekke kecbadeac Anutungo meficnuec.

²⁴⁻²⁵ Anutungo ua arenga nenec imocac siraha yofi, neng yeac yoac hafoangoc ngenearu dekperagibadeac ua arenga nenec. Nenu yoac imocac kingangkpekke anai. Nga ngeni Kristoac kpebung yengena forakebanga. Ngeni yeac amma kpendzeng soha mi kpegec. Nga neng meficngunuma ngeneac amma neanna sebiu kpendzeng kpeduae. Ifi kpema ubangerec nengenduae. ²⁶ Amma siduc gombung dekecduae,

imoc warac nasoya nasoya ngicngac areng sasawa keceregec yenearu sufu sufu feec. Ifi feu yofinenggac yengena kpetiac areng kecdae, ngenearu fingectegecde.

²⁷ Anutungo yoac sufu sufuya feec, imoc kpetiac areng ngenearu dekperagiudeac negenec. Yoac sufu sufuya yofi feec, yeng bangec monnunac ngicngac, yenearu kuc nga kibikperagi homacngoc edzacyunuude. Imoc yofi, Kristongo ubaherenginau kecde nga yeac uaac amma Anutungo kurumennu ngeneac kuc nga kibikperagi faiu tomaingina fede. ²⁸ Nga neni ye dekperagiyemmema ngicngac sasawa tembuc tembuc gorongina kpema negen negentegecgoc yombong yoac edekpou ayemmekecdimbe. Ifi ayemmeni ngicngac tembuc tembuc yeni Anutuac kicfu Yesu Kristogoc kpeturanggema yadiseri amma nanggecdeac gorongina kpekecdimbe. ²⁹ Gorongina kpeni Kristo yengena kuctoango nanggenuma meficnumanu uatoa ebiriangoc mema kecduae amma mekecbadengoc.

2

¹ Korosai ngicngac ngeni nga Raodikea ngicngac amma sasawango kicmesuna mi negendae, ngeneac nga yeneac amma kpendzeng kpema uatoa mekecduae, ngeni imoc negenggecdeac negenduae. ² Ni kpebung ngeneac ubaherengina demeseri ambadeac uatoa mekecduae. Ifi amba ngeni ubango hoangemema hafoangoc negen negeng seria megecde. Imocngo finactoa isoc fengemmeu Anutuac yoac sufu sufuya negentegecyombonggegecde. Amma yeac yoac sufu sufuya imoc Kristonoc. ³ Yearunoc negen negentegec nga negen negenggac finactoa sasawa sufu sufuya fede. ⁴ Nga ngic mongngo ikocyoc dema tobangngunuma uba mesufu angemmebauac kibi yomoc ohongemmeuae. ⁵ Ni sebingo ngenigoc mi kecduae, fora. Nga ongaasuu ine ngenigoc kecma yofi negenduae, ngeni Kristoaru kpeketahema ye seria negensinggema kekecngina gombunga arenggekecdae. Ifi ngenemma sogaiduae.

⁶ Ngeni Yesu Kristo Kebungina mema ubaherenginau faima hoanggegec, imocac sirihau ngeni ye modacma kecbisia. ⁷ Amma ngeni yearu godongina seria mema yadiseri ambisia. Nga yoac edekpou angemmeing, imocngo negen negensingngina meseriu nambisia. Nga ngenearu dedengerec ebiriangoc febeso.

⁸ Ngic mongngo ngicdede dema ikocfu wangepngunubauac ngeni henghomema kecbisia. Negen negeng ifia, imoc Kristoaruac kpac. Imoc esangabofocngina yenearuac bangectoa bangec, imocac hadehadegoc meficgegec. ⁹ Imoc

yofiac, Kristo yengena sebiu Anutu yengena kekeha hafoan-goc fekecde. ¹⁰ Kristo ye sawau nga bangecfu enarameme nga kucnginagoc kecdae, yeneac oruha. Nga ngeni yegoc kpeketahema kecmagec yeng mewakengunuude. ¹¹ Anu ngeni yegoc kpeketahema kecgec ngenearu herec herecgeac faka fingerec.* Ua imoc ngic mariu mongngo mi meec, kpac. Kristongo herec herecge ua imoc mema ubangina esea herecgema hesima ukuec. ¹² Ukuu Anutungo dokunadzicfu Kristogoc tonggongunuec. Nga Antungo Kristo homecfunac megboriec. Anutungo ua kuhagoc meande, ngeneng imoc negensinggec yeng sing imohai ngeni ifingoc Kristogoc megboringunuec.

¹³ Anu ngeni warac homemea kecma uba eseangina mi herec herecgea Anutuac yoac kpekecma singa ferahegec. Nga yeng Kristogoc megboringunuma yoackpekpengina sasawa wangemmedacma monggoc mi negensiec. ¹⁴ Kopocsicac kibi mong oho ohoya feec, imocngo manganangina hefcigenemmeec nga Kristongo kibi imocnoc biringngo mariponnu kpeu nanec. Ye ifi anu yoac kibi u oho ohoya feec, imoc meickema dzuacdarec. ¹⁵ Amma ye yengenaoc mariponnu nanec, imohaingoc sawau me bangecfu enarameme nga kucnginagoc kecdae, yeneac dzikacac wiacngina hesiyemmedaru eng didiu nanggec.

¹⁶ Imocac amma ngic mongngo nenedokungina siriha amma tacnegeng nasotoa me sabatanaso me afo gboria made, naso imohai dafi tacandae, yeni naric mi isingn-gunuma demanganengunubisia. ¹⁷ Wiac imoc sasawa, imoc wiac ngade fingerude, imocac ongaonga nga Kristongo wiac fora ande. ¹⁸ Nga goa yeni kpefing hania hania hengkecma ikocfu memaemema angero dengereyunuandae, yeneng firangac iraga mebauac yeneac yoac mi modachesena. Ngic ifia yeni ubangina eseaac negen negeng sicsauc modacma eng yenangac negenggec wiac engena angkecde amma yoackpekepegoc kecdae. ¹⁹ Areng ifia yeni kpebunggac oruha Kristo wama kecandae. Yearunac sic ginonnina mama sebin-ina kpeturanggema nanggeande. Ifi anu Anutuarunac yadi yadi mekecdimbe.

²⁰ Anu ngeni Kristogoc homema bangec toa bangec imocac hadehade bic wagec ifi isoc andeu, ngeni bangecac ngicngac siricfu yeneac bageu mong mi kecbisia, kpac. ²¹ Ge imoc mi mebesena nga imoc mi nebesena amma imoc mi kpeserebe-sena, ifi degec mi ngereeude. ²² Imoc ngicac dede nga ngi-cac negen negengsac nga wiac imoc ngeneng menec amma

* **2:11:** Yuda yeni sebi tosangina herecgegec. Paurongo faka imoc negensima yoac heima deec.

mekecgec kpac anudeac faifaia. ²³ Anu ngic ifia yeni yenaoc deandae, “Yoacnina imoc negen negentegecgcoc.” Yeni ifi dema yenaoc miti arengngina meficgeemema yegec nunumu nga memaemema faka ikoha modacma wiac hania haniaac segekecma ngicngac warecyunugecdeac sebingina meman-ganeandae. Nga faka ifiango fora mong mi meficgeude, kpac. Imoc uba eseaac negen negeng hania meseriude.

3

¹ Ngeni Yesugoc homecfunac momoc gborima yacgec, ifi dema wiac wi fede, imocac angemmebeso. Kristongo imohai Anutuac foiau tacde. ² Ngeni wiac wi fede, imocac negen-sima kecma bangecfu wiac fede, imocac ine mi negensibisia. ³ Ngeni bic Kristogoc homegec kekecngina yegoc Anutuaru sufuu, ngeni yeac hoannu kecdae. ⁴ Kristo ye kekecnginaac hania. Yeng fingectegeru, naso imohai ngeneng yegoc yeac kuc nga kibikperagiau ngenahafoc fingectegecgecde.

⁵ Imocac ngeni bangecac songo hania hania herenginau fengemmede, imoc wagec homebeso. Faka imoc yofia, kaisero nga songo ikoha amma faka seuhagoc nga faka mangana amma kichodung. Kichodung imocngonoc nemuac afec afehe faka ande. ⁶ Nga ngicngac yeneng faka mangana ifia sasawa mekecma Anutuac yoac kpegec yeng imocac turunga kpouyemmeude. ⁷ Ngeni warac yenigoc kecma faka ifia homac angkecgec. ⁸ Amma ngeni yaguc herebu nga faka gereagoc amma ngaba imoc wabisia. Nga desureyoac amma tenicfagoc imoc enacnginaunac mi ereudeac garengemebisia.

⁹ Ngeni ikoc mi angemebisia nocac ngeni ubasebingina esea angammemeagoc bic hesima wagec. ¹⁰ Ngeni imoc wama ubasebingina gboria heima mekecdae. Nga Anutungo ubasebingina gboria meficgema monggoc heigborima negen negentegec foragoc faingemmeu imoc yengena siric anude. ¹¹ Ifi heigboringunuu ngeni griknigic me yudangic andae, imocac dede kpac ande. Nga ngeni sebi tosangina herec herecgea me sebi tosangina mi herec herecgea nga ngeni griknigic arennu mi torokpedae me bangec hereaunac ifi yombong kecdae me ngeni ngicngac wanaha mingingnginagoc kecdae me witiha kpac kecdae, imocac mi dedimbe, Kristongo ngicngac ngeneac ubahereu hafoangoc kefudeu, imocngo wiac fora ande.

¹² Anutungo heresongogoc hoangngunuma meis-ingngunuu yeac kpataning areng kecdaeac ngeni ubaherenginango ngicngac yeneac ubamangang negemma wosoefac ayemmebisia. Amma memaemema yumea kecma

ngicngac ogofocngina yeneac modzongina mi tibeso. Ngeni faka imoc sasawa wamba isoc heigec kemeu mekecbisia. ¹³ Amma ngeni ngicngac ogofocngina yeneac modzongina mi tiu kopocsicngina waemebisia. Kebungo ngeneac kopocsic bic wangemmeec, ifi isoc ngic mongngo ngic monggac yoac mekecdeu kopocsicngina waemekecbisia.

¹⁴ Anu ngeni imoc sasawa angkecma heresongogoc hoangemema kecbisia. Ifi kecgec heresongongo witic isoc amma dzegengunuu ngeni yadiseri hafoa mocgu amma kecgecde. ¹⁵ Ifi kecmagec Kristoac ruaengo herengina garengbeso. Ngeni ifi anggecdeac yeng bic kpacngunuec. Ifi anu ngeni ruaegoc sebi mocgu amma dangge dema kecbisia.

¹⁶ Kristoac yoacngo ubaherengina mewakebeso. Nga negen negentegecgoc edekpou angemema gorongina kpeembisia. Nga Mitiyegecfu yegec fede nga uba furiau yegec amma Tiri Asungo yegec hefcigengemme kecde, ngeni imoc ubangerecgoc Anutu heimibisia. ¹⁷ Ngeni wiac sasawa degecde me anggecde, ngeni imoc Kebu Yesuac kpacfu ambisia. Amma ngeni ye negensima Manggac ubangerec edebisia.

¹⁸ Ngac, ngeni ewefocngina yeneac yoac tofohobisia, nocac Kebuac dedeu faka imocngo naric anude. ¹⁹ Ngic, ngeni enengfocngina heresongogoc hoangyunubisia nga modzotiti me ngaba mong mi mefcigeyemmebisia. ²⁰ Nambarac, ngeni wiac sasawa negemma nonggo mangfocngina yeneac enac tofohodacbisia. Kebungo faka ifia negenu ngereeude. ²¹ Nambarac yeni mangfocngina yeneac modzongina tiu ihoc bahoc ambauac manggac ngeni wosomeme yoac mi ayemebisia.

²² Ngic wanac kecdae, ngeneac mingingfocngina yeneng imoc me imoc degec ngeni yoacngina negemma hafoangoc modacbisia. Yeni ubangerec negenggecdeac yeneac kicfusac enac tofoc tofoho mi ambisia. Ngeni uau ubangina suema Kebu eweheimima uangina mekecbisia. ²³ Amma ua imoc me imoc megecde, imohai ubangina suebisia. Ngeni imoc ngic yeneac amma mi mebisia, kpac. Ngeni Kebuac negemma uangina mebisia. ²⁴ Ifi megec Kebungo turunga kpoungemema maridzominga ngemmeude. Nga Kristongo ngeneac mingingngina nga ngeni yeac uanoc mekecdae. ²⁵ Kebu ye monde mondea kpac. Imocac ngic mongngo faka angamememe mangana mekefu Kebungo imocac siri hau turunga miude.

4

¹ Ngeni yofi bic negendae, ngeneac ngic kunengngo wi kurumennu kecde. Imocac ngic ngeni wanac areng mingina

kecdae, ngeni ua arengfocngina faka dindingacfu nga siriha uayemmekebisia.

² Anu ngeni nunumu uau serima ubagbori kecma dengerebisia. ³ Ngeni neneac ifingoc negemma yofi numubisia: Anutungo yoacac nagu menemmeu Kristoac negen negeng sufu sufuya fede, imoc dekperagini negembisia. Yoac imocacnoc witicamau kecduae. ⁴ Yoac imoc didiu faima yoac siriha dekperagibadeac numubisia.

⁵ Ngeni ngicngac ngadeau kecdae, yeneac botucfu negen negentegecgoc kecma Kebuac sing edzacyunugecdeac nasongina mi ukubisia. ⁶ Nga ngeni nasosoc ngicngac tembuc tembuc yeneac yoac turunga dafi merengyemmegec negenggecdeac amma yoacnginango wosoefacgoc kondunggac songo angkecde, ifi isoc ambeso.

⁷ Nga neac yoaciduc, imoc Tikikongo angemmedarude. Ni heresongogoc hoanggekecduae nga ye modzotitia kpac Kebuac enac tofohoma kecde. Kebu ye minginnina anu yegoc nenahafoc kpeketahema yeac wanac areng amma momoc kecdimbe. ⁸ Yennoc neni kecdimbe imocac siriha edengunuudeac nga ngeni ubaherengina meseriudeac sueba hangemmede. ⁹ Anu yegoc ngeneac amamocgungina mong, Onesimo, sueni haecde. Onesimo ye uayaac goiya heiande, amma ye heresongogoc hoanggema kecdimbe. Nga yereng faka yei fingerec, imocac siduc angemmedarecde.

¹⁰ Nga Aristako ye nigoc witicamau taric, yeng ngeneac wenacngerec deu hade. Nga Mareko, Banabaac nebera yeng ifingoc wenacngerec dede. Ngeni yeac dedekperagiyoac bic megec, yeng ngenearu haude isoc ubangerecgoc ama heimibisia. ¹¹ Amma Yesu, kpara mong Yusto, ye wenacngerec deu hade. Ngic harebec imoc yenengsac sebi tosingina herec herecgeaac arenunacngo meficnuma Anutuac eucererengac ua nenahafoc mekecdimbe. Yeneng meserinum a kecgec amma kecdaengoc.

¹² Kristoac wanacngic Epafara, ye ngeneac arenunacnoc, yeac wenacngerecngo ngenearu hade. Amma ngeneng yadiseri amma nanggecdeac nga Anutuac negen negeng nga songo sasawa ireckema imohai hafoangoc kecgecdeac, ye ifi negemma ngeneac amma nasosoc nunumu ua ebiriangoc mekecde. ¹³ Ye ngeni nga Raodikea ngicngac amma Hierapori ngicngac ngeneac amma uatoa mekecde, imocac hepuc amma edengunuduae. ¹⁴ Nga Ruka, dota heresongogoc hoanggedimbe, ye nga Dema, yereng wenacngerecngira ifingoc faiec ngenearu hade. ¹⁵ Amma Nimfa nga kpebung yeac amau kpedzucneandae nga Raodikea taonnunac tosofocna yenearu wenacngerecnina faini hade.

¹⁶ Anu ngeni kibi yomoc garenggema osoma faigec Raodikea kpebung, yenearu kenu yeneng hemma osobisia. Amma neac kibi Raodikeanac haude siriha imocngoc yombong osobisia. ¹⁷ Nga Arkipo yofi edebisia, “Kebungo ua bic genec, ge ua imoc hafoangoc modacma mekechesena.”

¹⁸ Anu Pauro ni wenacngerecna yomoc neanna maringo ohongemmeduae. Nga witicamaungoc tacduaeac neac nengensibisia. Kebuac danggunucngo ngenearu febeso.

Paurongo Tesaronike Kpebung Yeneac Warackibi Ohoec

¹ Pauro, Siriwano nga Timoteo, neneng Anutu Manggac nga Kebu Yesu Kristogoc kpeketahema kecma Tesaronike kpebung ngeneac kibi yomoc faidimbe. Wosoefac nga ruae ngenearu febeso.

²⁻³ Neni tatahoc ngeneac amma dangge dema Anutu Manninaac kicfu nunumuninau negensingunukecdimbe. Ngeni negensinggema angammeme gombunga meficgema ngicngac heresongogoc hoangyunugecdeac uatoa meandae. Amma ngeni modzotitia kpac kecma Kebunina Yesu Kristo, yeac negenserima kecdae.

⁴ Tosofocnina, Anutungo ngeni heresongogoc hoangn-gunuma meisingngunuec, imoc negendimbe. ⁵ Imocac hania yofi, neni ngenearu siduc gombung mehaing, imoc kuhagoc nga Tiri Asugoc amma negen negenseri hafoangoc mekecma mehama ngemmeing, neni yoacsac mi ngemmeing, kpac. Ngenigoc kefing, imohai ngeneac amma areng aning amma meing, ngeni imocac sirihha negendae. ⁶ Ngeni kpendzeng homac kpema Anutuac yocac negemma hoanggegec. Hoanggegec Tiri Asungo meefaingunuu sogac sogagoc kegec. Ngeni ifi amma fakanina modacma kemma Kebuac faka ifingoc modacma kecdae.

⁷ Imocac Makedonia nga Akaia ngicngac negen negensinggoc kecdae, yeni fakangina gombunga ifia hemma imoc ifingoc modacdae. ⁸ Kebuac yoacngo ngenearunac hanahema Makedonia nga Akaia bangecfu desahegec kenu negenggec. Nga ngeni Anutu negensinggegec, yoacsiduc imocngo ifingoc bangec noboc noboc sokoma kenec. Ifi anu neneng ua yenearu torokpema mekengkeng imoc ngeneng meefaigec. ⁹ Neni yenearu kenni yeni yenaoc Tesaronike ngeneac siduc yofi edenunugec, "Pauro ogohoragoc ngenearu hagec ngeni heitaiyunugec. Amma ngeni Anutu kekehagoc nga yoara foragoc yeac wanac areng anggecdeac nemungina hania hania wama Anutuaru kenggec. ¹⁰ Amma yofinenggac Medaha kurumennunac maudeac tomai kecdae." yeneng siduc ifi anemmegec. Anutungo Medaha Yesu megboriu homecfunac gborima yarec nga yennoc ebicfunac mesinunuu turung kpoukpou nasoya hau komoc kpenide. Ngeni imoc negensinggedae.

2

¹ Tosofocna, neni ngenearu hama kefing, imocngo foragoc anec, imoc ngenaoc negendae. ² Neni Firipi bangecfu warac kecmina yeneng kpendzennu fainunuma nununenere anemmegec. Nga ngenearu hani Tesaronike ngicngac goa yeneng ifingoc homacngoc yombong deendema anemmegec. Ifi anemmegec neni Anutuaru heirima kengeha kpac kecma Anutuac siduc gombang dekperagingemmeing, ngeni imoc negendae. *(Aposoro 16:16-40)*

³ Yoac sicsauc mong mi dekperagingemmeing, kpac. Amma ikocfu wiac mong wangcngununideac mi aning. Amma ngac yenigoc sicsauc kecnideac faka mong mi meing. ⁴ Nga Anutungo nenenu naric anecac siduc gombang naric dekperaginide. Ngic yeneng negenggec ngereeudeac yoac mong mi edengunukecdimbe, kpac. Anutu here heheng mingina, yeng songogoc negennemmeudeac yoacnina dekecdimbe.

⁵ Amma neni dekerecyoac mong mi edengunuing nga kichodung faka mong ifingoc mi aning, kpac. Imoc Anutungo hepucnina anemme, imoc negendae. ⁶ Nga ngic yenearunac kpackuneng menideac mong mi anemme. Amma ngenearunac nga ngic goa yenearunac ifingoc mong mi anemmeande. ⁷ Neni botucnginau Kristoac aposoro kecdimbe, imoc wiac kuneng. Nga sifu memaemema yumea kefing. Nenggac mongngo yengena sabaha namu mima garenggeande, siriha imocacsoc garengngunuing. ⁸ Amma ngenigoc kecma ngeneac heresongotoa negemma hoangngunuma songogoc Anutuac siduc gombang kpoungemmema mong mi merandziing. Nga imocsac kpac, neni ifingoc ngeneac amma kekecnina naric wanideac negening.

⁹ Anutuac siduc gombang edekpou angemmeing, naso imohai ngenigoc kecma dzofinacac ebic mong mi meficgengemenideac hadzing tofocnac uatoa kpendzenggoc mema kefing, imoc bic negendae. ¹⁰ Negen negensinggoc tosofocna, neni kpetiac nga dindingac amma kopocsiha kpac faka ifia mema ngenigoc kefing, ngeni imoc hemma negemmagec Anutungo ifingoc hepuc anemmeec. ¹¹⁻¹² Ngeni Anutuac eucererenggac kuc nga kibikperagiagoc imohai kegcgcdeac yeng heitaingunuec. Ngeni yeac negen negeng nga songo modacgcgcdeac amma manggacngo yengena nambaracfora meseriyunuma nanggeyunuandae, neni ifi isoc angemmeing.

¹³ Anu ngenearu hama Anutuac yoac dekperagini negemma degec, "Imoc Anutuac yoac, imoc ngicyoac kpac." Ifi dema yoara hoanggegec. Imocac amma neneng nasosoc Anutu dangge edekecdimbe. Anutuac yoac deing, yoara

imoc fora yombong, imoc negensinggegec nga imocngo ubaherenginau uaya mekecde. ¹⁴ Tosofocna, Anutuac kpebung Yudaia bangecfu Yesu Kristogoc kpeketahema kecdae, yenearu kpendzeng fingerec, siriha imocngoc ngenearu ifingoc fingeru yeni isoc anggec. Areng goa ngeneac bangecfunac ebic imoc meficgengemmegec. Ifi isoc yeneng ifingoc arengfocngina yudangicngac yenearuac ebic meficgegec. ¹⁵⁻¹⁶ Yenennoc Yesu nga profete yunuhommegec nga yeneng ifingoc nunukporac anemmegec. Bangec monnunac ngicngac yeneng komoc kpegecdeac neni Anutuac yoac edeyunuandimbe. Anu yeni imoc mi anggecdeac yudangic yeni uanina kpetarima ngicngac sasawa ngadeyunuandae. Anutungo imoc hemma negenu mi ngereeande, yeni nasosoc kopocsicngina torokpeu torokpe kecdae. Yudangic yeneng ifi anggec yeng imocac turunga wisicikeau yemmeec.

¹⁷ Tosofocna, naso wegenanec nenahafoc kecma sebin-gosac wanguning, imoc ubahereninango kpac. Ifiac amma kicmesungina monggoc hennideac homac anemmekecde. ¹⁸ Nocac neni ngenearu monggoc habesonga negensima kefig, fora. Neannaoc ngenearu habadeac naso homac bic tobanggeai. — Nga Satangngo ine sinnina hedzickeu obohoring. ¹⁹ Kebu Yesungo hama ngenemma neneac uaac amma naric deude. Ngeni firanggac kpeteac iranina andae. Neni ifi negensima sogaidimbe. ²⁰ Ngeni neneac dedengerec nga sogac sogainina andae.

3

¹⁻² Anu neni ngeneac negensima ubanina fafic kuneng anu yofi deing, “Neneng Ateng amau naric tacma tosonina Timoteo sueni kembeso.” Ifi dema sueni haec. Timoteo ye Anutuac ua ngicngo nenigoc momoc kecma Kristoac siduc gombang dekperagikecde. Yeng ngenearu hama negen negensinnu meficngunuma negen negengngina midima meseringunuudeac dema sueni haec. ³ Ebic hania hania ifi angoc ngenearu fingeru ngicngac goa yeneng kengkpe hakpe ambauac nga Anutungo ebic ifia tofohonideac negennemmeec, imoc ngenaoc negendae. ⁴ Ngic yeneng nunukporac anggecde, imoc ngenigoc kecma bic edenguning. Amma imoc bic fingerec, ngeni imoc negendae. ⁵ Imocac amma ni ifi kecha ubana kuha mau ngeneac negen negensingnginaac siriha negembadeac Timoteo sueba ngenearu haec. Nga ua-toa ngenearu meing, imoc faitobang ngicngo tobangngunuu ine fora kpac ambacac.

⁶ Anu Timoteongo ngenearunac dzigenema ubangerec yoac mehama gombungangina yofi edenunudarec, ngeni negen negensingnginagoc kecma heresongogoc hoangemekecdae. Amma ngeni nasosoc neneac negensima ubaefac angkecdae. Amma neni kicmesungina hennideac anemme, ifi isoc ngeni kicmesunina henggecdeac angemmekecde, ifi edenunuec. ⁷ Tosofocnina, neni medac kpedadang nga kpendzeng sasawaac witiu kecmi neneac negen negensingngac siducngo neneac herenina meseriec. ⁸ Nga ngeni Kebugoc kpeketahema kekecngina seria kecdaeac amma neni naric kecdimbe. ⁹ Anu neni neneac amma Anutunina monggoc nga monggoc dengerenideac negendimbe nga neneac amma yeac kicfu songogoc kecma dangge edeni ngereeude. ¹⁰ Nga neni kicmesungina hennideac hadzing tofocnac heregoc seriyombonggema numukecdimbe. Nga negen negensingnginau kapainec kpedadangedae, imoc meficngununideac negendimbe.

¹¹ Anu Mannina Anutu nga Kebunina Yesu yereng sinnina edzacnunumaec neni ngenearu habisina. ¹² Nga heresongogoc hoangngunukecdimbe, ngeneng siriha imocacsoc heresongogoc hoangemema ngicngac tosea goa ifingoc heresongogoc hoangyunuma kecbisia. Ifi kecmagec Kebu Yesu yengenaoc songongina meyadingemmeu torokpeu torokpe amma monggoc yadibeso. ¹³ Ifi anu ye ubaherengina meserikecde amma kpetiac arengfora yenigoc maude, imohai ngeni kpetiac nga kopocsicngina kpac kecma Anutu Mannina yeac kicfu nanggecde.

4

¹ Tosofocnina, neni Kebu Yesugoc kpeketahema negen negengngina miacnideac goroyoac yofi torokpema monggoc dedimbe. Anutungo ngenenu ngereeudeac ngeni yeac sing modacbisia. Ngeni yofinenggac ifi kecdae nga imocngo botucnginau yadiseri ambeso. ² Neni dederecgeyoac Kebu Yesuarunac negemma edengunuing, imoc sasawa negendae. ³ Imoc yofiac, Anutuac negen negeng nga songo yofi fede, ngeni kaisero wama kpetiac yombong ambisia. ⁴ Amma ngicngac tembuc tembuc ngeni kpetiac nga dindingac kecma sebingina gombunga garengemebisia. ⁵ Bangec monnunac ngicngac yeni Anutu mi negemmima sebiugenggac kekec, imoc songotoa negemma modacma kecdae, ngeni ifi isoc mi ambisia. ⁶ Ngeni sebiugenggac songoac amma tosofocngina yeneac engengfongngina yenigoc sero mi ambisia. Kebungo kopocsic ifia negemma turunga yemmeude, neni imocac gorongina seria kpema bic edengunuing. ⁷ Anutungo

kpetiac kecnideac kpacnunuec. Sebiac songogoc kecnideac mi edenunuec, kpac. ⁸ Imocac amma yofi ande, ngenearunac mongngo yoc yomoc kpema ngadeheude, ye ngic yoc mi ngadehede, ye ine Anutu kpetiac Asu ngemmeec, yengena yoc kpeude.

⁹ Ngeni heresongogoc hoangemegecdeac Anutungo sing imoc bic edekpou angemmeec. Imocac ngeni negen negensinggoc tosofocngina heresongogoc hoangemegecdeac yoc mong mi obohoda. Nga neneng yoc imoc monggoc mi ohongemmenide. ¹⁰ Fora, ngeneng tosofocnina Makedonia bange noboc noboc kpebung hafoangoc kecdae, yeni sasawa heresongogoc hoangyunu kecdae, faka imocngo botucnginau yaditegerudeac negen negengngina midima dedimbe. ¹¹ Nga ngeni yumea kecma uangina garenggegecdeac negen negengngina seria febeso. Warac edengunuing, ifi isoc ngenaoc maringinango ua mekecbisia. ¹² Ifi anggec ngic ngadeau kecdae, yeneac kicfu angammengina dindingngoc herengina wingecgec eweheingemmegecde nga ngeni wiac monggac naric mi obohogece.

¹³ Ngicngac yeni kurumenggac mi negemma, yeni homecnasou kiac songgong ebiria angandae. Tosofocnina, ngeni yeni isoc ubamangang mi negembisia. Ngeni homegec yenearu noc wiac fingerude, imocac hania negenghomegecdeac songonina ande. ¹⁴ Imoc yofiac, Yesungo homema yarec, imoc forangoc negensinggedimbe. Imocac amma ngicngac yeni Yesu negensinggema bic homegec, Anutungo yeni hesicyunuu Yesugoc hagecde, imoc ifingoc negensinggedimbe. ¹⁵ Ngicngac Kebuac hahanasoyau gbori kecdimbe, nenang ngic homegec, yeni naric mi waraiyemmenide, imoc Kebuac dede mong modacma edengunudimbe. ¹⁶ Kebungo imohai yoc kuhagoc demanu angero yeneac enarangina mong yeac ubaudumeng fingerude. Imohaingoc Anutuac trampet arohoude. Arohomanu Kebu yengenaoc kurumennunac sawau maude. Mau ngicngac Kristogoc kpeketahema homegec, yeneng waraima gborima yacgecde. ¹⁷ Yacgec ngicngac gbori kecdimbe, nenang yenigoc ifingoc hoeng manau kpedzinunuu nenahafoc sawau Kebugoc ewacnide. Ewacma Kebugoc nasoya nasoya kecnide. ¹⁸ Ifi negemma ngeni imocac amma yoc yomocngo denangge angemema meseriemema kecbisia.

5

¹⁻² Tosofocnina, Kebuac nasotoa imocngo hamangecngic yeneng tofocnac haandae, ifi isoc haude. Ngeni ngenaoc imoc bic negenghomedae. Imocac noc nasou me yabung nofu

yomoc fingerude, imoc kibiou monggoc naric mi ohongemenide. ³ Nga ngicngac yeni degecde, “Ruae nga garengagoc kecdimbe.” Ifi dekecmagec, naso imohaingoc memangac manganea ebic fingeocyemmeude. Ebic imoc ngac heregoc medac meudeac naso mi negemmanu gadze kiande, ifi isoc bic fingeocyemmeude. Fingeocyemmeu naric mi woragecde.

⁴ Nga tosofocna, hamangecngic hau ngeni kpidohoandae, ifi isoc wenac imohai yeng hau naric mi kpidohogecde nocac ngeni kundunnu mi kecdae, kpac. ⁵ Ngeni sasawango wenac nga kperagiaac nambaracfora nga nenang tofocnac me kundunggac areng kpac. ⁶ Imocac goa gau feandae, ifi isoc gau mi febisina, nenang ine ubagbori kecma sebiac songo wadacma garengemebisina. ⁷ Nga gaufefe ngic yeni tofocnac gau feandae nga doku seria nene yeni tofocnac doku nema ubangina sufuande.

⁸ Anu nenang wenacac arengfora. Imocac amma sebiac songo wadacma garengemebisina. Negen negensing nga heresongogoc hoangemekekec, imocngo marikunina ambeso nga kecma komoc kpenideac negensidimbe, imocngo aieng opocnina anu heima nambisina. ⁹ Imoc yofiac, Anutungo desi desi nasoyau manganaac gerea menideac mi denemmeec, Kebunina Yesu Kristongo ebicfunac mesinunuu komoc kpenide, imoc denemmeec. ¹⁰ Gbori kecdimbe me bic homegec, nenang sasawango yegoc gbori kecnideac yennoc nenanggac amma homeec. ¹¹ Imocac amma ngeni yofinenggac demeseri angemema meyadiemeandae, ifi isoc monggoc torokpema ambisia.

¹² Tosofocnina, ngeni yofi anggec ngereeude, ua ngicngac yeneng ngenec botucfu uatoa mema kecdae, ngeni yeni negensiyunubisia. Yeni Kebutugoc kpeketahema garengn-gunuma gorongina kpema kecdae. ¹³ Yeni ua mekecdaeac amma heresongotoagoc hoangyunubisia, ngeni imocac negenggec engena ambeso. Amma ngenang botucfu ruaegoc angemekecbisia.

¹⁴ Negen negensinggoc tosofocnina, neni gorongina kpema yofi edengunudimbe, ngicngac ua wama sicsauha kecdae, ngeni yeni nono edeyunubisia. Nga ubangina mamea kecdae, ngeni demeseri ayemmebisia amma ngicngac goa sebiugeng hafei nga kucmama kecdae, ngeni yeni meficyunubisia. Ifi amma modzotitia kpac yumeau ebicngina tofohobisia. ¹⁵ Manganaac turunga kpouemebauac ngeni garengemema kecbisia. Nga ngeni nasosoc ngenang botucfu nga ngicngac sasawa yenigoc faka gombunga anggecdeac uatoa mema kecbisia.

¹⁶ Ngeni nasosoc sogac sogaigoc kecbisia. ¹⁷ Amma ngeni tatahoc numuma kecbisia. ¹⁸ Nga ngenearu wiac fingecngemmeude imocac Anutu dangge edebisia. Ngeni Kristogoc kpeketahema ifi angkecgecde, imocngo Anutuac ubasongo ande.

¹⁹ Ngeni Tiri Asuac gerec mi hepiscikebisia. ²⁰ Nga ngic profeteyoac edengunugec ngeni imoc meenti memati amma mi ngadehebisia. ²¹ Ngeni ine yoac imoc sasawa hengising amma gombunga mekecbisia. ²² Amma ngeni mangana hania hania imoc hengkpatebisia.

²³ Anutu ye ruae mingina. Yeng kpetiac kekecac faka meyadingemmema mewakengunuu ongaasungina nga ubaongangina amma sebingina hafaogoc soronga nga kopocsiha kpac femanu Kebunina Yesu Kristo haude. ²⁴ Anutu heitaingunuec, ye yoacdedea modacma uaya mekecma mesiude.

²⁵ Tosofocnina, ngeni neneac ifingoc negensima numuma kecbisia.

²⁶ Ngeni tosofocnina sasawa kpetiac fakau titikokoc ayamemema wenacngerecnina deyemmebisia. ²⁷ Amma ngeni kibi yomoc negen negensinggoc tosofocnina sasawa osoyemmegec, imoc gombunga garenggegecdeac Kebuac kpacfu edengunuduae.

²⁸ Kebunina Yesu Kristoac wosoefacngo ngenigoc febeso.

Paurongo Tesaronike Kpebung Yeneac Ngadekibi Ohoec

¹ Ngicngac Anutu Manninagoc nga Kebunina Yesu Kristogoc kpeketahema kpebung Tesaronike taonnu kecdae, ngeneac kibi Pauro nga Siriwano amma Timoteo neneng faingemmedimbe.

² Anutu Manggac nga Kebu Yesu Kristo, yereng wosoefac angemmema ruae ngemmebesera.

³ Tosofocnina, ngeni tembus tembus sasawango heregoc songo negengemekedae amma imocngo botucnginau yadiseri ande. Nga ngeneac negen negensingngina homac yadide, imocac neni ngeneac amma nasosoc Anutu dangge edeni ngereede. ⁴ Ngabafocngina yeneng ngunukporac angemegec ngeneng kpendzeng kpema negen negensingngina ukugec mi kpeec. Imoc hemma ngeneac negenni engena anec. Imocac amma Anutuac kpebung fekendae, yeni siduc imoc edeyununi ubanina ngereede.

⁵ Ngeni Anutuac eucererenggac amma kpendzeng kpekedae. Anutungo kpendzengngina imoc hemma ubea ngereeu ngeni eucererenggac areng dengemmeude. Amma yeng sing dindingacfu yoacnina desiude, imocngonoc yeac faka dindingac edzacnunuude. ⁶ Anutu ye faka dindingacac mingina. Imocac ngic kpendzennu faingunukecdae, yeng yeni turunga kpouyemmema kpendzennu faiyunuude. ⁷ Nga ngeni nga neni kpendzenggoc kecdimbe, imocngo kpendzenina menomaneude. Anu Kebu Yesungo angerofora kucnginagoc, yenigoc kurumennunac mama fingectegegecde, imohai ifi anude. ⁸ Ye gerec borangagoc mama Anutu mi hoanggegec nga Kebunina Yesuac siduc gombunggac yoara mi tofohoandae, yeni kopocsicnginaac turunga kpouyemmeude. ⁹ Turunga kpouyemmeu imocngo wisic wisickea kpac memanganeyunukefu yeni Kebuac kicfunac nga kuc nga kibikperagiaunac meicyunugecde. ¹⁰ Meicyunugec naso imohaingoc ngicngacfora kpetiac kecdae, yenearu kuc nga kibikperagigoc fekefude. Nga ngicngac sasawango ye negensinggedaeac yeni hemma kpidohoma dengeregecde. Nga ngeni dedekperagiyoac edengununi negensinggegecac amma imoc ngenearunoc fingerude.

¹¹ Imocac amma ngeneac negensima nasosoc yofi numukecdimbe, Anutungo kpacngunuec, yeng ngenenu ubea

ngereebeso. Nga ngeni ye negensinggema uaac songo meficgema faka gombunga mekecma uangina kucgoc mema mesigecde. ¹² Ngeni ifi anggec ngicngac yeni ngeneac amma Kebunina Yesu yeac kpara dengerema eweheimigecde nga yeac amma ngeni ifingoc dengerengunugecde. Imoc Anutunina nga Kebunina Yesu Kristo yereac wosoefacac amma ifi fingerude.

2

¹ Tosofocnina, Kebunina Yesu Kristoac haha naso nga yegoc kecnideac kpeturannunugecde, imocac goroyoac mong edengununi negenggec. ² Ngic goa yeneng Kebuac hahanaso bic haec deandae. Nga goa yeneng neneac enacfu netohoma deandae, “Yoaac mong nenearu hadac me kibi mong nenearu hadac me asu mongngo dedac.” Ngeni yoac ifia negemma kpidohoma dzonong fede fede bic mi ambisia.

³ Mongngo faitobangyoac ifia hania hania edengunuu ngeni yoara mi negembisia. Imoc yofiac, Kebuac sike sike naso mi hamanu ngicngac yeni singyoac mi hoanggema ubango ngadehegecde. Ifi anggec singyoac kpekpengic mongngo didiu fingectegerude. Anutungo ngade ngic imoc hofeu ukuude. ⁴ Nga yeng ngic negen negeng sasawa kpedarude. Anutu nga nemu nga noc wiac ngicngac yeneng numuyemmeandae, imoc sasawa kpeyemmeude. Ifi amma ye Anutuac womonnu emma ihai tacma yengenaac deude, “Ni anutunoc.” ⁵ Ni ngenigoc kecma imoc bic edengunuai. Ngeni imoc bic nigecngunuec gedang. ⁶ Ye yofinenggac fingectegerudeac kpaec fede, ngeni imoc negendae. Imocac amma ye nasoyau hama didiu nanude.

⁷ Anu singyoac kpekpeac negen negeng sufu sufuac faka, imocngo uaya bic mema kecde. Nga mong ye imoc fingerudeac kpaec heima kecde, ye meickegecguc ⁸ singyoac kpekpe ngic didiu fingectegerude. Fingectegecmanu Kebu Yesungo hama enacasuyango memanganu kuckperagiayango meickeu kpac anude. ⁹ Ngic imoc ye Satangngo meficgeu kefude. Ye ngicngac ikoc ayemmeudeac faka kiwa morora mema kuha sasawa edzacyunuma ¹⁰ kopocsicac ikocfaka sasawa imocgoc wangecyunuu hofeac sinnu kemegecde. Yeni yoac fora heregoc mi hoanggegec, imocac amma komoc naric mi kpegecde.

¹¹ Yeni ifi angkecdaeac Anutungo uba mesufuac kuc yenearu faiu ikoc imoc negensinggecde. ¹² Imocac amma ngicngac imoc sasawa yeneng yoac fora mi negensinggema sicsaucac faka songogoc hoanggema kecdae. Ifi kecgec Anutungo kopocsicac turunga kpouyemmeude.

¹³ Kebuac songo areng nga negen negensinggoc tosofocnina, Anutungo ngeni hanahema meisingngunuu Tiri Asuyango kpetiac kekecfu meyadingunuu ngeni yoac fora negensinggegec. Nga ye mengerengunuu komoc kpegecdeac negemma meisingngunuec. Imocac amma neni ngeneac negemma nasosoc Anutu dangge edekecni ngereeude. ¹⁴ Anu neni siduc gombang edengununi ngeni imoc negemma yoac fora megecdeac Anutungo kpacngunuec. Ifi amma ngeni Kebunina Yesu Kristoac kuc nga kibikperagia megecde.

¹⁵ Tosofocnina, imocac amma yofi ande, neneng yoac enacfu nga kibiuekdekpou angemmeing, ngeni sing imoc serima namma mekecbisia. ¹⁶⁻¹⁷ Kebunina Yesu Kristo yengenaoc nga Anutu Mannina yeri yoac nga uangina imoc sasawaac manau negen negengngina midima herengina meseribesera. Yerennoc heresongogoc hoannunuma wosofacngiraac amma ubaherenina nasosoc meserinemmekecdape. Yeri ifi anec nenang kecma wiac gombang mebesandimbe, ifi negensikecdimbe.

3

¹ Tosofocnina, torokpema yofi deni negenggec, ngeni ne-neac amma yofi numubisia, neni Kebuac yoac desaheni imoc bic yadima kendaru ngicngac areng goa imoc ewe-heima megec, ngenearu fingerec, siriha imocngoc ngicngac goa yenearu fingeckembeso. ² Ngicngac homac yeni negen negensingngina kpac, ifi kecdae. Nga Anutungo ngicngac ngabagoc nga manganameme yeneac mariunac mesinunubeso, ngeni imocac ifi numubisia. ³ Nga Kebungo yoacdedea modacma meseringunuu mangana minginango mi memanganengunuudeac kasongina kpeude. ⁴ Neni Kebuac amma ngeneac yofi negensinggedimbe, Neni demeseri angemmema yoac edengununi ngeni imoc tofohoma kecdae amma kegecde. ⁵ Kecgec Kebungo ubaherengina wangeru Anutuac heresongongo semengunuu Kristo isoc serima kecbisia.

⁶ Tosofocnina, goa yeni oyong kecgec sing kpouyemmeing, imoc mi modacgecde. Ngeni ngicngac ifia yeneac hereau kecbisia. Neni imoc Kebunina Yesu Kristoac kpacfu demeseri angemmema edengunudimbe. ⁷ Nga neni kefing, siric imocngoc kegecdeac negenni ngereede, ngeni ngenaoc imoc bic negendae. Nga ngenigoc kefing, imohai oyong mong mi kefing, kpac. ⁸ Neni ngeneac botucfu kecma ngic monggarunac yaka buma kpac eng mema mi nekefing. Neni ine ebic goa ngemmebinggac marininango hadzing tofocnac uatoa kpendzenu mema kefing. ⁹ Neni mitiac uabung menideac naric debing dede nga faka aning, imoc ngeneng

hemma modacgecdeac aning. ¹⁰ Nga ngenigoc kefing, imohai singyoac yofi edengunuing, “Ngcic mong ye ua meudeac mi ammideu, ye yaka mi nebeso.” ¹¹ Neni ifi dema naso monnu ine siduc mong yofi negening, ngenearunac ngic goa ua mi meme oyong kecma gubekisang amma kpounecyoac dekecdae. ¹² Neni Kebu Yesu Kristoac kpacfu ngic ifia demeseri ayemmema yoac yofi edeyununide, “Ngeni kekecngina meficgegecdeac ngisima kecma ua mekecbisia.”

¹³ Negen negensinggoc tosofocnina, ngeni angammeme gombunga anggecdeac ubango modzotitia kpac kecbisia. ¹⁴ Nga neni yoac kibi yomohai ohongemmedimbe, ngic mongngo yoac imoc mi tofohoudeu ngeni yeac buremema yegoc mi kecbisia. Ifi anggec ye gamekpeu kecbeso. ¹⁵ Amma ngeneng ngic ifia mong ngaba mi ammibisia, kpac. Ye ine tosongina kecdeac goroya kpegec kecbeso.

¹⁶ Kebu ruae mingina ye yengenaoc nasosoc nga sing hania haniau ruae ngemmebeso. Yeng ngenigoc sasawa kecbeso.

¹⁷ Ni Pauro neannaoc marinango wenacngerec ohongemmeduae. Ngicngac sasawango neac marikibi hemma negensinggegecdeac ohoanduae.

¹⁸ Kebunina Yesu Kristoac wosoefacngo ngenigoc fekecbeso.

Paurongo Timoteo Yeac Warackibi Ohoec

¹ Yesu Kristongo kurumenggac sing meficgenemmeec, ye nga memengerecnina Anutu yereng denenec, ni Pauro Yesu Kristoac aposoro anai. ² Kibi yomoc negen negensinnu medacna Timoteo, geac ohogenduae. Anutu Mannina nga Kebunina Yesu Kristongo wosoefac nga ubamangang amma ruaea gembeso.

³ Ni Makedonia prowinsiu kembeso amma yoac yofi edeguai, ge Efeso mi wama imohai ngic goa yenearu kemma dede goa siriha mong mi kpouyemmegecdeac kpetariyem-mebesena. ⁴ Yeni nemusiduc nga esangabo keceregec yeneac kisis kpekecdaeac yoacngina engemmama anu Anutuac yoac negensinggecdeac sing waandae. ⁵ Geng dederecgeyoac dena foraya yofi fingerude, Anutuac heresongongo uba-herengina mewakeu fagung madzaha kpac negen negengsingngina dindingac anude. ⁶ Goa yeni faka ifia fingerudeac mi negensima yoac sicsauc deandae. ⁷ Amma Anutuac dedeseriyoac edekpou anggecdeac homac ayemmeande. Yeni yenaoc yoac serima deandae, imocac hania mi negen-tegecdae.

⁸ Mongngo dedeseriyoac sing dindingacfu mekefudeu imocngo fora gombunga meficgemiude. ⁹ Ge yofi negembesena, dedeseriyoac imoc ngic dindingac kecdae, yeneac negemma mi faifaia. Imoc ine areng yofia yeneac amma faifaia, ngicngac singyoac ngadehema ihoc bahoc amma Anutu ngadehema kecdae. Yeni kopocsic meficgema kpetiac kekec mi negensima bangecac wiacac songongina anude. Yeni nonggo mangfocngina yunukpebuc amma ngicngac yunuhomeandae. ¹⁰ Amma yeni kaisero nga ngicngo ngicfu sero ua meandae. Yeni ngicngac hamangec meyunuandae amma wanacngicngac bummeyunuma monggoc sueyunuandae. Amma yeni ine Anutuac kicfu yoac deserima ikocyoc dema ngicngac botucnginau ikocyoc deandae. Nga negen negeng dindingac kpoungemmeing, imoc ngicngac goa kpeandae. Dedeseriyoac imoc ngicngac ifia yeneac negemma faifaia fede. ¹¹ Anutu ye kenec mingina ye kuc nga kibikperagiagoc. Yeng siduc gombung nenu uaya modacma mekecduae nga dedeseri kpekepe areng yeni imoc ifingoc kpeandae.

¹² Kebunina Yesu Kristongo neac negenu ngereeu uayau naric fainuecac negemma kuc nengkecde, yeac dangge dekecduae. ¹³ Amma ni warac ye demanganema ngaba am-mima habufora yunukporac ayemmekecma yarengic anai. Nga yeng sifu wosoefac anenec. Nocac ni faka fora mi negen-tegecma Yesu mi negensinggema sicsauc kefai. ¹⁴ Ifi kecbare Kebuninaac wosoefac nga heresongotoa yombong, imoc negen negensinggoc Yesu Kristo arunac nearu haec. ¹⁵ Yesu Kristongo bangecfu kopocsicmeme mengerenunuude nga komoc kpenideac maec. Yoac imoc seria nga fora amma ngicngac sasawango imoc negemma hoanggegec ngereeu. Ni kopocsicmeme sasawa feracyunuma ngic mangana yombong anai. ¹⁶ Ifi kecbare, ye modzotitia kpac fakaya imoc didiu fingectegerudeac wosoefaha kpenenec. Ifi anenu ngic yeneng negensinggema kekecseri megecdeac sosoha amma waraiyem-mei. ¹⁷ Ngictau wisic wisickea nga home homea kpac nga mi hengena ye mocgungo Anutu kecde. Ye eweheimima yeac dedengerec nga dedengerec fekingkecbeso, imoc fora.

¹⁸ Medacna Timoteo, ngabafocnina yenigoc dzikac gombunga kpekecbesena. Ifi annadeac profete yoac gearu degec negennec. Imoc modacnadeac edeguduae. ¹⁹ Ge negen negensinggoc kecma herenegen negengga garenggena kpetiac febeso. Ngic goa yeni kekec kpetiac imoc wama negen negensinggina ukugec kpeu manganegoc. ²⁰ Nga yene arunac Himenaio nga Aresande, yeri Satanggo metingyuruudeac yeac mariu faiyuruai. Faiyuruaiac yeri Anutuac kpac monggoc mi dengbaringgecde.

2

¹ Nenang ngicngac sasawa meficyununideac yeneac amma numuma Anutu dangge edebisina. Imoc ua engena ande, imocac yoac seria deduae. ² Ngicngac yumea nga ruaegoc kecma Anutu eweheimima faka dindingac angkecdae, yeneac kekec gombunga. Nga ifi kecnideac ngictau nga enara tatacfu takecdae, yeneac amma numubisina. ³ Nunumunina ifia imoc gombunga, imoc Anutu memengerecninango negenu ngereeu. ⁴ Amma yeng ngicngac sasawa yeni komoc kpema yoara fora negentegecgecdeac ammikecde. ⁵ Imoc yofiac, Anutu mocgungo kecde amma Anutu nga ngicngac botucninau hengisingngic mocgu kecde, ngic imoc kpara Yesu Kristo. ⁶ Ye yengenaoc ngicngac sasawa donina meudeac kekeha waec. Yoac imocac nasoya hau dekperagiu negenggec. ⁷ Ni yoac imoc dekperagibadeac Anutu yengenaoc meisinnuma aposoro fainuec. Fainuu yeac yoac ne-

gensinggema bangec monnunac ngicngac, yeni yoac fora edekpou ayemmeai. Imoc fora yombong, ikoc mi anduae.

⁸ Neac negen negeng nga songo yofi anu ngic ngeneac deduae, ngic guruama noboc noboc kecdae, ngeni ngaba nga deendema yoacngina wama maringina kpetiac miacma numubisia. ⁹ Ni ifingoc ngac ngeneac yofi deduae, ngac ngeni memaemema wamba isinggema gombunga nga sirihau heibisia. Amma ngeni kibikereng meficgegedecac kubu buma kuneng mi heibisia me orucdzongina mi mudzebisia. Nga ngeni wiac hania hania golngo memea mi faima wamba buma kuneng mi heibisia. ¹⁰ Ngac mong ye faka gombunga mekecma Anutu ewehihehi ammiande, faka imocngo kibikerengngina ambeso. ¹¹ Amma ngac ngeni faka yumea amma kpoukpou yoac negemma enac tofoc tofoho andachisia. ¹² Nga ngac yeneng edekpou angang me ngic yeneac enara anggedecac mi negenduae. Ngac ngeni dekpeborong wama yumea kecbisia. ¹³ Anutungo hana-hema Adang meficgema Ewa ngadeau meec. ¹⁴ Mangana minginango Adang faitobannu mi faiec. Ye ine ngac faitobannu faiu makpema singyoac kpeec. ¹⁵ Ngac mong ye Yesu negensinggema kpetiac kecma ngicngac heresongogoc hoangyunukecma kekeha isinggeudeu ye sabac memeaac amma komoc kpeude.*

3

¹ Ngic mong ye kpebung yeneac enara ua mebeso amideu ye negen negenga gombunga, yoac imoc seria nga fora yombong. ² Nga kpebunggac enara ye dindingac kecma ngac mocgusac yeac ngic ambeso. Amma ye kekeha nomana ambeso. Ye negen negentegecgoc yoac dema kekec sirihau kecma ngicngac amayau heitaiyunubeso. Amma kpoukpou ua imocac siric negembeso. ³ Ye waing doku nema ubasufu ngic mi kecbeso amma ye herebungic kecdeu mi ngereeude. Ye ngic yumea amma ruaegoc kecbeso nga hiedzoac songou negen negenga mi febeso. ⁴ Ye yengena enemmedacfora gombunga garengyunubeso amma yengena nambaracfora yoara tofohoma ewehihehi ammigecdecac garengyunubeso. ⁵ Imoc yofiac, ngic mong ye enemmedacfora garengyunuudeac sing mi negendeu yeng Anutuac kpebung garengyunuudeac sing sirihau ifingoc mi negenude. ⁶ Enarangina ye ubamereng gboriango mi ambeso. Mangana mingina ye sebiengenggac

* **2:15:** Pauro ye nocwiac negensima yoac yomoc ohoec, mitiac negen negengngic yeni imocac uba mocgu mi andae.

amma yoacfu makpeec ye ifi isoc makpebacac. ⁷ Amma ngicngac yeneac kicfu game meficgebacac nga mangana minginaac botacfu mendanggebacac ngicngac ngadeau kecdae, yeneng ifingoc eweheimigec ngereebesoo.

⁸ Kpebunggac enac tofoc tofoho ngic yeneng siriha imocngoc faka nga angammemengina siriha ambisia. Yeni nedzaranggina yohockang mekecdae mi ngereeu de amma waing dokuac songotoa negenggecdeu mi ngereeu de amma hiedzo megecdeac kichodungoc mi kecbisia. ⁹ Yeni ine here negen negengngina kpetiacgoc kecma negen negensinggac yoac keme kemea mekecbisia. ¹⁰ Ngic kpebunggac enac tofoc tofoho ngic ambeso ayemmede, ngeni yeneac haniangina hengising anggec nga ebicngina kpac anuguc kpebunnu enac tofoc tofoho ua naric mebisaa. ¹¹ Amma kpebunggac enac tofoc tofoho ngac yeni ifingoc faka nga angammeme siriha mekecbisia. Yeni ngic me ngac monggac ngadeyoac degecde, imoc mi ngereeu de. Kekecngina imoc nomana ambeso. Amma yeni dewa mong mi ambisia. ¹² Nga kpebunggac enac tofoc tofoho ngic ye ngac mocgusacac ngic kecbeso. Ye yengena enemmedacfora nga goa yegoc kecdae, imoc gombunga garengyunubeso. ¹³ Imoc yofiac, kpebunggac enac tofoc tofoho ngic ua gombunga mekecgec kpebung yeneng eweheihei ayemmegec, yeni Yesu Kristo negensinggema serima nanggecde.

¹⁴ Ni kibi yomoc ohogemma geac negensima gearu bic habadeac anende. ¹⁵ Nga uango dzegenuu bic mi habade isoc kpebunnu yeni sing dafiu kecbisia, imoc negembesena, imocac amma kibi yomoc ohoduae. Kpebung yeni Anutu kekehagoc, yeac ama nga yoac foraac karu amma wotung seria. ¹⁶ Negen negensinninaac hania imoc sufuu sufuyau feec:

Ye kuneng nga engena yombong, imoc fora.

Ye sebiu fingectegerec nga Asungoo haniaya dindingac imoc nonongkac mekperagiec.

Angero yeneng ye henggec.

Ngicngac yeni yeac siduc bangec monnunac ngicngac, yenearu dekperagigec bangec noboc noboc kenu negensinggec.

Ye Anutuac kuc nga kibikperagiau monggoc meemma ihai kecde.

4

¹ Naso wisic wisickeau ngic goa yeneng negen negensingngina ukugec kpeu, yeni hadehade yeneac kpoukpuoyoac negenggec asu hania hania yeneng dekerec ayemmema ikocfu wangecyunugecde. Tiri Asungoo

imocac yoac didiu dekecede. ² Anu ikocngic herenegen negengngina dzadzu kpekpea, yeneng ngicngac dekerec ayemmema ikocfu wangecyunuma ³ ngac megecdeac kpae heiyemmema yakasege anggecdeac dederecge ayemmegecede. Anu ngicngac yeni Anutuac yoac fora negemma Yesu negensinggema kecdae, yeni yakangina ubangerecgoc megecdeacnoc Anutungo yakangina meficgeyemmeec nga yeni imoc sege anggecdeac ikocfu deandae. ⁴ Anutungo wiac deu finge.cdarec, imoc sasawa gombunga. Nga wiac imoc ubangerecgoc mema mekecni, imoc neneacsoc ande. ⁵ Imoc Anutuac yoac nga nunumungo meu kpetiac anude.

⁶ Ge tosofocnina yoac yomoc edekpou ayemmenadeu Yesu Kristoac kingangkpekpe gombunga annade. Kingang kpekpe ifia kecnadeu, negen negensinggac yoac kpougenggec modacnec, imocngo negen negengga meseriude. ⁷ Ge bangecac siduc hania hania ngadehema geangga kekecfu Anutuac faka nga sing imoc meseribesena. ⁸ Ngic ariac ambesonga sebingina mefaiandae, imocngo memefiha efeanecsac ande. Ngicngac yeni Anutuac faka nga sing meseriandae, imocngo kekecngina hafoa meficgeude, imoc yagucac kekec meseride nga kekec ngade haude imoc ifingoc meseriude, Anutungo ifi denemmeec. ⁹ Yoac imoc fora, ubanina ihai naric faini feu negensinggenide. ¹⁰ Anutu kekehagoc, yearu kpeketahema kecdimbe, yeng ngicngac sasawa yeneac memengerecnina ande nga ye negensinggedae, yeneac yombonnoc. Imocac amma uatoa kpendzenggoc mema kecdimbe. ¹¹ Nga ngicngac yeni yoac imoc modacgecdeac seria edekpou ayemmebesena.

¹² Ge medacgbosing kecnecac mongngo geac negenggec mamea mi ambeso. Nga fakaga kpetiac nga dedega amma angammemega nga negen negensingga amma ngicngac heresongogoc hoangyunuannec, yeneng fakaga imoc hemma modacbisia. ¹³ Anu ngicngac yenigoc mitikibi osonegeng amma ubaherengina midima edekpou ayemmekecmana habade. ¹⁴ Nga enara yeneng maringina witigau faima profeteyoac degec Tiri Asuac wosoefacac kuc mong menec, kuc imocgoc ua mekecna mi nomanebeso. ¹⁵ Nga ngicngac yeni yadiseri annec, imoc henggecdeac negen negengga uagau faina seriangoc feu imoc modacma mekecbesena. ¹⁶ Mekecma geangga garengemema yoac edekpou ayemmekecnec, imoc ifingoc garenggebesena. Ifi annadeu ge nga ngicngac yoacga negengandae, ngeni ngenahafoc komoc kpegecede.

5

¹ Ge ngic yada mong yoac edebesonga dema kucgoc nga gereagoc mi ammima ubea midima mangga yoac edeannec, ifi isoc yoac edebesena. Nga medacgboosing yeni dacmunafocga yeneac ubangina midima angannec, ifi isoc ayemmebesena. ² Amma ngac yada yeni nonggogaac angannec, siriha imocngoc ayemmebesena nga naroang yeni naingfocga yeneac angannec, siriha imocngoc herega kpetiac femanu ayemmebesena.

³ Ngac hodzec memeficngina kpac kecdae, kpebung ngeneng yeni eweheihei ayemmemma meficyemmebisia. ⁴ Anu ngac hodzec mong ye nambaracforagoc me esaforagoc kefudeu yenaoc ine warac warac hodzecngina henggareng ammigecdeac ua mebisia. Yeneng ifi amma nonggo mangfocnginaac turung kpouyemmebisia. Faka imocngo Anutuac kicfu ngereeude. ⁵ Nga ngac hodzec mongngo memefiha kpac tembuha kecma Anutungo meficmiudeac negenserima hadzing tofocnac numukefude. ⁶ Anu ngac hodzec mong sebiac songo modacande, ye ine sebiugengsac kecde nga ubahereugeng ine homemea kecde. ⁷ Ngac hodzec yeneac yoac imoc ngicngac seriangoc edeyununadeu yeneac ubakpekpe naric mi fingerude. ⁸ Ngic mong ye sactosofora yenenggareng mi angande nga yengena nonggo mang nga dacmunafora ifingoc mi garengyunuudeu ye negen negensinga bic wama faka mangana amma bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeni feracyunuma faka mangana anude.

⁹ Anu ngac hodzec mong ye kifaya 60 bic ferahema ngic mocguac ngac kefec, yeac kpcsac ngac hodzec yeneac kibiua arenggebesonga. ¹⁰ Amma angammemea gombunga feec nga fede, imoc ngicngac sasawango bic hennegeng angkegcec. Imoc yofi, ye nambaracfora gombunga yenenggareng angkefec nga ngicngac edoc bedoc ayemmekefec amma ngicngac kpetiac haningina dzuacyemmekefec. Ye ngicngac ebicfu kegcec meseriyunukefec amma ngicngac meficyunuudeac naso mong mi ukukefec.

¹¹ Ngac hodzec afo engeng kecdangoc ge yeneac kpac areng imohai mi ohobesena. Yeni Kristoac modzongina tiu ngicac songo monggoc negemma ngicfu kembeso anggecde. ¹² Yeni warac yoac dzegegec, imoc wama yoacfu makpema ebic meficgegecde. ¹³ Amma yeni oyong kecma amayuguc kengkegcecde. Nga imocsac kpac, yeni ifingoc yoac gubekisang amma kpounec nga yoac goa yeneac wiac me dedeacsoc mi ammanu imoc sifu degecde. ¹⁴ Imocac amma ngac hodzec afo engeng kecdangoc yeneac

negemma areng yofi faiba modacbisia. Yeneng ngic monggoc mema sabac meficgema amangina garenggebisia. Yeni ifi anggec ngabafocnina kecdae, yeneng yoac mangana deyem-megecdeac sing naric mi meficgegede.

¹⁵ Ngac hodzec goa yeni sing bic segema Satang modagec.
¹⁶ Nga negen negensinggoc ngac kecdae, yeneac amau ngac hodzec goa kecdae yeneng heimefic ayemmegec kpebung yenearu ebic mi fingebeso. Kpebung ngeneng ngac hodzec makpekpea memeficngina kpac yombong kecdae, yeni ine heimefic ayemmebisia.

¹⁷ Ngic enara habu gombunga ngenenggareng angem-memma uangina meandae, yeni ewehihei ayemmema uaac bung yemmebesonga. Yeni yoac dekperagima edekpou angemmema uatoa mema kecdae, yeneacnoc negensibisia.
¹⁸ Mitikibingo imocac yofi dede,

“Borumakango wit sebera kpetiudeac uatoa mema wit witiau tima yerecgeande, imocac dumbenga mi dzegebesena.” *(Dedeseri 25:4)*

nga

“Uangic yeni uanginango uabungngina meficgebeso, imoc-ngo ngereude.” *(Ruka 10:7)*

¹⁹ Amma mongngo ngic enara mong yoacfu faibesonga negenudeu, ngeni yoac imoc hepuha kpac mi negembisia. Ngic yohockang me harebecngo yoac imocac hepuc angemegec, imohai yoac imoc negembisia. ²⁰ Yeni ngicngac yeneac kicfu kopocsic meficgegedeu, geng ifingoc ngicngac yeneac kicfu demeting seria ayemmena ngicngac tosea yeni ifi hemma yenaoc kekecngina isinggegede. ²¹ Anu ni Anutu nga Yesu Kristo amma angero meisingyunuyunuya, yeneac kicfu yoac imoc modacnadeac seria edeguduae. Ge ifingoc negeung yoac mi debesena me monde monde mi ambesena. ²² Nga mariga ngicngac yeneac witiu bic faima mi kenecyunube-sena. Ngicngac yeneac kopocsicfu mi torokpebesena. Ge kpetiac kecbesena. ²³ Herekiki nga hafei homac anggen-gande, imocac doku tehacsac mi nebesena. Ge ine heregaac amma waing kapianec ifingoc nebesena.

²⁴ Ngic goa yeneac kopocsic didiu bic fede, yeni yoacfu bic enggede. Nga goa yeneac kopocsic sufuu sufuu fede, yeni yoacfu ngade enggedengoc. ²⁵ Ifi isocngoc angammeme gombunga goa yaguc didiu fede. Nga angammeme gom-bunga goa yaguc didiu mi fede, imoc kecma sufuu sufuu naric mi feude.

6

¹ Mong ye wanac arenggac tofo bageau kecdaengo mingingfocngina eweheihei ayemmegec ngereeude. Ifi anggec ngicngac yoac kpouyemmeing nga Anutuac kpac, imoc naric mi demanganegecde. ² Nga wanac areng goa yeneac mingingfocngina negen negensinggoc kecdae. Yeni negen negensinggoc tosofocnina andae, ifi dema negengyemmegec mamea mi ambeso. Yeni ine wanac arenggac siricfu songogoc torokpema mingingfocngina monggoc yombong kingang kpouyemmebisia. Yeni wanac areng yenigoc Yesu negensinggema heresongogoc hoangemema kecdae. Yofinenggac mingingfocngina siricngina ifia kecdaeac, wanac arengngo yeneac amma ua gombunga yenearu mebisia. Ge faka imoc kpouyemmema herengina midibesena.

³ Ngic mong ye netohoma sing mong kpoungemmema Kebunina Yesu Kristoac yoara dindngac wama Anutuac faka nga sing kpoungemmeing, imoc ngadeheande, ⁴ ngic ifia ye hereau sebiengeng fede amma ye wiac mong mi negende. Yeac songo ine manganagoc kekec nga ngic yenigoc nesisic yoac nga negen negeng hania hania deande, faka ifia keracmangang nga ngabasiric amma yoac mangana nga negeung meficgeude. ⁵ Ngicngac ifia yeni negen negengngina fonggou ngaba wisic wisickea kpac angemeandae. Yoac fora imoc ubanginaunac bic meic meickea, monggoc mi fede. Yeni dzofinac meficgegecdeacsac Anutuac faka nga sing modacbesonga negensidae.

⁶ Fora, mong ye dewaidzoha kpac ruaegoc kecma Anutuac faka nga sing modackecde, yeng sing imohai wiac gombunga homac meficgeude. ⁷ Ni foracngoc deduae, bangectoa bangec yomohai entegeng fingering. Nga bangectoa bangec yomoc wama kembesonga dema ifingoc entegeng kennide. ⁸ Semeng nga wambanina soha fenemmeudeu ruaegoc dewaidzoha kpac yumia kecbisina.

⁹ Ngicngac dzofinactogoc anggecdeac negengareng angandae, yeni faitobannu kecma mangana minginaac botacfu emma sebiac songo modacma kapa faka amma kekecngina memanganegecde. Faka ifiango memanganeyunuu kpac anggecde. ¹⁰ Imoc yofiac, hiedzoac songo negen negeng, imocngo mangana sasawaac hania. Ngicngac goa yeni hiedzoac songo kuneng mekecdae, imocngo negen negensingnginau wangecyunuu kemma hereebic kuneng meficgeyemeude.

¹¹ Anutuac ngic, ge faka imoc hemma ngadehema woramibesena. Kekec dindngac modacma Anutuac faka nga sing kekecgau seriudeac mamangkima Yesu

nengensinggema Anutu nga ngicngac heresongogoc hoangyunuma modzotitia kpac kecma kekec yumea mekecbesena. ¹² Negen negensinnu magubacac dzikac gombunga kpema nedzibesena. Amma uatoa mema nedzima kekecseriu hasikenade. Imoc menadeac Anutungo kpacguc. Amma sing gombunga imoc modacheso annec, imoc warac ngicngac yeneac kicfu deficgena hepuc anggeggec.

¹³ Anu Anutungo wiac sasawa kekecnginagoc faiec nga Yesu Kristo yeng Pontio Piratoac kicfu haniaya gombunga deficgeec, yereng hepucna anec yofi edeguduae, ¹⁴ dederegeyoac negennec, imoc modacma goctopoha nga kopocsiha kpac, imoc mekecmana Kebunina Yesu Kristoac hahanasoya fingectegebese. ¹⁵ Nga Anutu yengenaoc nasoya negende, imoc fingecebesande. Anutu ye kenehagoc ye tembuha Kuctoa mingina nga yeng ngictau yeneac Ngictau nga kebu yeneac Kebu. ¹⁶ Ye mocgungo dzonggo dzongoya kpac nga kperagia manau kecede. Nga kperagi imocac manau ngic mongngo naric mi enude, kpac. Amma kperagi imoc mongngo mi henec nga naric mi henude. Kuha nga ewehihei yearu feecngo fede nga nasoya kpac fekengkecebesande. Imoc fora.

¹⁷ Ngicngac naso yomohai dzofinactoanginagoc kecdae, yeni sebiengeng mi anggecdeac nonoseria edeyunubesena. Dzofinac imocngo tinanannina seria kpac. Anutungo wiacnina hania hania songogoc mekecnideac meficgenemmekecede, yeng tinananggina ambeso, imoc edeyunubesena. ¹⁸ Yeni ua gombunga mekecmagec angammengina gombungango hiedzotoangina ambeso. Amma yeni wosoefac amma iwaingina mekecdae, imoc medereyemmema kegecdeac demeseri amma edeyunubesena. ¹⁹ Yeni ifi mekecma kekecngina ngade haude, imohai dzofinacngina tohong kpema tatic gombunga mengeregecede. Mengerema kekec forau hasikebesandae.

²⁰ O, Timoteo, Anutungo wiac garenggenadeac genec, imoc gombunga garenggekecbesena. Amma bangecac siduc nga yoac sicsauha hania hania, imohacnac wadzahemima worabesena. Ngic goa yofi deandae, "Neni yoac negen negengtegehagoc mekecdimbe." nga yoacngina imocngo yoac kpekpe ande. Ge imoc negemma ngadehebesena. ²¹ Anu ngic goa yeneng negen negentegec imohai kpeketahema negen nengensinggac sing segegec.

Anutuac danggunucngo ngenigoc febeso.

Paurongo Timoteo Yeac Ngadekibi Ohoec

¹ Ni Pauro Anutungo negennenu Yesu Kristoac aposoro anai. Nga Yesu Kristoaru kpeketahema yearunac kekec naric menide, yoac dedzege imoc dekperagiyemmedeac suenuac. ² Timoteo medacna, ni heresongogoc hoangguma kibi yomoc gearu faiduae. Anutu Manggac nga Kebunina Yesu Kristoac danggunuc nga wosoefac amma ruaengo gearu febeso.

³ Esangabofocna yeni Anutu eweheimigec, ifi isocngoc herenegeng negenna kpetiacgoc kecma eweheimima dangge deduae. Ifi dema hadzing tofocnac numuma imohai ge negensiguma kecduae. ⁴ Kickumaga mau henai, imoc negensiba herenango geac ammiu monggoc gembadeac anende. Amma gemma sogac sogai hafoangoc meficgebadeac negensiduae. ⁵ Negen negensingga hafoa fede, imocac negensiba ubana ngereede. Negen negensing imocnoc warac ataga Roisi nga nongoga Eunike, yerearu feec. Negen negensing imocnoc yofinenggac gearu fede, imoc negengyombonggeduae.

⁶ Imocac amma yofi edeguduae, ni warac marina witi-gau faibare Anutungo wosoefahaac amma kuc mong genec, imoc monggoc heigereenadeac negensigenduae. ⁷ Imoc yofiac, Anutungo Asu nemmeec, imocngo kucmama mi meficgenemmeude, kpac. Yeng kucgoc kecnideac nga heresongogoc hoangyununideac amma tembus tembus gombunga garengemenideac faka meficgenemmeude. ⁸ Imocac ge gamea kpac kecma Kebuac yoacsiduc dekperagibesena. Nga yeac amma witicamau tacduaeac negenna gameagoc mi ambeso. Ge ifingoc Anutuac kucfu siduc gombunggac amma ni isoc kpendzeng kpebesena.

⁹ Nga komoc kpenideac negemma ebicfunac mesinunuma kpetiac kecnideac Anutungo kpacnunuec. Nenang faka gombunga aninggac ifi mi anec, kpac. Ye yengenaoc arenga negenu feec, imoc bicngoc yombong bangec nga kurumeng mi fingecmaec Yesu Kristoac gombunggac amma wosoefac anemmeec. ¹⁰ Ifi femanu yagucnoc memengerecnina Yesu Kristongo hau Anutuac wosoefac areng imoc fingectegerec. Fingectegeru yeng homec meickema kekec dzonggo dzonggoya kpac, imoc kperagiau mehau hening. Yeng siduc gombung nemmeu kekecseriac faka hentegering.

¹¹ Nga ni siduc gombang imoc dekperagima ngicngac kpouyemmebadeac imocac aposoro denenec. ¹² Imocacnoc kukusisic witiau kecduae. Imoc yofiac, ni ngic negensinggema kecduae, ye negemmiduaeac game naric mi nude. Nga negen negensina seria yofi fede. Ye kuhagocngo wiacna yearu faiai fede, yeng imoc garenggekecmanu nasoya haude. ¹³ Ni sirihau Anutuac yoc ngicngac kpouyemmeanduae, geanggaoc imoc negenec nga imocac sirihangoc edekpou ayemmebesena. Nga Yesu Kristogoc kpeketahema negen negensing nga heresongogoc kecma Anutuac yoc imoc hoanggema modachesena. ¹⁴ Tiri Asu nenang hereu kecde, yeng nonggo tacgemmanu Anutungo wiac gombunga mekecnadeac genec, imoc garenggena febeso.

¹⁵ Ngic Asia prowinsiu kecdae, yeni sasawango ni bic wanugec, imoc negennec. Figero nga Hemogene yeri ifingoc wanuoc. ¹⁶⁻¹⁷ Nga witicamau tacbare Onesiforongo Roma hama serima hofocnukecma meficnuec. Amma ye Roma ngicngac yeneac game mi kpeu naso homac ubangerec meficgenenec. Imocac Kebungo Onesiforo nga arengfora wosoefac ayemmebeso. ¹⁸ Imocac Kebungo negemmanu nasotoayau wosoefac meficgemibeso. Anu Efeso taonnu warac kecbare yeng sebina garenggema ua kuneng yombong meec, imoc geanggaoc hemma bic negennec.

2

¹ Medacna, Yesu Kristoac danggunucngo meseriguu kucgoc kecbesena. ² Ge nga ngicngac homac ngeni ngenahafoc yoacna negenggec. Yoc imoc ngic sing mi segeandae, yeneac mariu faina yeneng mitiu yadima ngicngac tosea torokpema edekpou ayemmegecde. ³ Anu Yesu Kristoac wasaingic gombunga amma kpendzenggoc kecma modzotiti mi ambesena. ⁴ Wasaingic ua mekecdae, yeni ngadeau ua hania hania fede, imoc mong mi megecde, kpac. Yeni enarafocnginagoc yoc dedzege anggec, yeneac enac modacma ua mekecgecde. ⁵ Nga ngic mong ye ariacfu nedzima ariacac singyoac segeude, ye firanggac ira naric mi meude. ⁶ Nga ngic mong ye seserigoc ua heihomec angkecde, yeng hanahema semengfora mebeso, imoc ngereude. ⁷ Ni yoc deduaemoc, imoc negen negenggau faima mekecna. Nga Kebungo wiac sasawa negentegecnadeac meficgegenude.

⁸ Yesu Kristo, Dawidiac fingeceaheunac, ye homecfunac yarec, yeac negensima kecbesena. Yeac siduc gombunoc dekperagiyemmekecduae. ⁹ Ni imoc dekperagikecduae, imocac amma kpendzeng kpema mekecbare ngic yeneng godzungic witicamau faiandae, ifi isoc witicamau fainugec.

Nga Anutuac yoacngo witiagog mi ande, kpac. ¹⁰ Yesu Kristongo meisingfora ebicfunac mesiyunuu yeneng ifingoc komoc kpema kekecseriac kibikperagia megecdeac ni kpendzeng sasawa naric kpema serima namma imoc tofohoduac.

¹¹ Yoac fora nga seria mong yofi fede:

Yegoc homeinnu yegoc nenahafoc ifingoc kecnide. ¹² Amma serima kecma ebic tofohonideu yegoc ngictau kecnide.

Nga ye ngadehenideu ine yeng ifingoc ngadenunuude.

¹³ Amma dedeserinina wama mi modacnideu yeng sifu dedeseria modacmangoc kefude, nocac ye monde mondea kpac.

¹⁴ Ge yoac ohodua, imoc kpebung heigboriyemmena. Nga yeni yoac goa negemma yoacngina engemmama ambacac goroyoac imoc seriagog Anutuac kicfu edeyununa. Yoac engemmagog dede, imoc memefiha kpac. Ngicngac yeneng imoc negenggec yoac imocngo homac yombong memanganeyunuude. ¹⁵ Anutuac hehenu ngereeudeac seserigoc kecma uaga mebesena. Amma yoac fora gbomea tongganang dena gamengo ua ngic geac witiu mi embeso. ¹⁶ Nga ngicngac bangebac siduc nga yoac sicsauha deandae, imocac araing kecbesena. Ngicngac yoac ifia degec imocngo wangecyunuu Anutu ngadehema hereau torokpeu torokpe kenggecde. ¹⁷ Amma yeni yoacngina deyadigec imocngo kubec seria isoc monggoc yadi kenude. Himenaio nga Fireto yeri ngic ifia yenearunac. ¹⁸ Yereng yoac fora wama sing segema deandape, “Homecfunac gborima yacyac, imoc bic fingerec.” ifi dema ngicngac goa yeneac negen negensingngina memanganeece.

¹⁹ Anu Anutungo wotung seria faiu kemeec nande, imoc goroc goroc naric mi anude. Imohai yoac yofi oho ohoya fede, “Kebungo ngicngacfora negengyunuude.” (*Bangeb kisiu 16:5 Septuagintaunac*)

Nga mong yofi,

“Ngicngac Kebuac kpac kpacandae, yeni faka nga angammeme kopocsigoc, imoc sasawa wama araing kecbisia.”

²⁰ Anu ama kunennu enangtapa siriha hania hania fekende. Goa gol me siriwango memea nga goa ic me gbakingo memea. Nga enangtapa goa imoc uangina kuneng ande nga goa ine uangina seuhagoc ande. ²¹ Nga ngic mong ye yengena wiac seuhagoc imohacnac dzuacemeude, yeng enangtapa uaya kuneng, ifi isoc. Ye kpetiac amma minginaac amau efaima namma ua gombunga meudeac siriha imocacsoc ande.

²² Bangecfu sebiac songo sebigbori yenearu feande, imo-hacnac worama hereau kecbesena. Ngic goa yeni herengina kongaha mekecma Kebuac kpac kpacandae, yenigoc seseri ua mema sing dindingac modacma negen negensinggoc kecma ngicngac heresongogoc hoangyunuma ruaegoc kecbesena. ²³ Ge yoc sicsauha nga memefiha kpac, imoc hemma wabesena. Faka imocngonoc ngaba meficgeu ewekpekpe fingerude. ²⁴ Kebuac wanacngicngo eaceasigoc mi kecbeso. Ye ngicngac sasawa yenigoc yumea kecma kpoukpou uaac titiha negemma modzotitia kpac kecbeso. ²⁵⁻²⁶ Nga ngic goa yeni mangana minginaac botacfu tacma yeac negen negeng nga songo modacandae, yeni Kebuac wanacngic yeac yoc kpeandae, ifi ammagec yeng yenigoc yumeau kecma dederecgeyoac edekpou ayemmebeso. Ayemmeu Anutungo ubangina merenggecdeac kuc yemmeu gedang yeni ubangina ireckeu yoc fora negenghomema mangana minginaac botacfunac fotockema woragecde.

3

¹ Naso wisic wisickeau ebic hania hania fingecebesande, imoc negenna febeso. ² Ngicngac yeni imohai yenanggac songo nga hiedzoac songo homac negenggecde. Yeni yenang wiacac negenggec engena anu sebiengggoc kecma tenicfagoc amma nonggo mangfocnginaac yoc kpegecde. Nga ngicngac wiac yemmegecde, yeneac ubangerec mong mi negenggecde. Amma mitiu kekec yenearu mi feude. ³ Nga yeni ngicngac tosofocngina heresongogoc mi hoangyunugecde amma ngicngac yeneac kopocsic wawa mi anggecde. Yeni enacfu faifai amma angammemengina mi garenggema ubagori faka mekecma faka gombunga ubango wagecde. ⁴ Yeni kererengunuma angammemengina sicsauc anggecde amma sebingina meenggecde. Bangec nga sebiac songo yeneac kekecnginau yadiu Anutuac songo ine wagecde. ⁵ Amma yeni sebingosac mitiu kekec siric isoc kegcgecde nga Anutuac kucfakaya imoc wama ngadehegecde. Nga geng ine wayunuma yeneac hereau kecbesena.

⁶ Yenearunac ngic goango gombunga siric kemma amayuguc amma ngac goa yoacfu yukpe kecdae, yeni metai ayemmeandae. Ngac ifia yeni yukpe yukpe fakangina amma songongina hania hania modackecgec kopocsicngina ebiriude. ⁷ Yeni kpoukpouya negengkecdae nga yoc fora ine naric mi hentegecgecde.

⁸ Nga bicngoc Yane nga Yambere yeri Moseac yoc waoc, ifi isoc ngic deduae, yeni negen negeng ikohagoc kecma yoc fora kpeandae amma negen negensinggac sing segegecde.

(*Makekeng* 7:11,22; 9:11) ⁹ Yane nga Yambere yereac sicsauc faka didiu fingeru sasawango imoc negenggec, ifi isoc sasawa yeneng ngic imocac sicsauc fakangina hentegecgecdeac amma ikoc yoacngina monggoc mi yadiude.

¹⁰ Nga Timoteo, ni wiac kpougenai, imoc negemma modacma kecne. Ni angammeme anai nga kekecnaac sing faiai, imoc negennec. Amma negen negensinnagoc modzotitia kpac kecma ngicngac heresongogoc hoangyunuma seserigoc kefai. ¹¹ Ni Antiokia nga Ikoniong amma Ristera taonnu kecbare nukporac anenggec ebicfu nga kpendzenggoc kefai. Ifi kecbare Kebungo ebic sasawa imohacnac mesinuc, imoc negennec. ¹² Nga ngicngac sasawa Yesu Kristoaru kpeketahama Anutu eweheimima kegecdeac negendae, yeni ifingoc yunukporac ayemmegecde. ¹³ Anu ngic manganameme nga ikocngic yeni faitobannu ngicngac faiyunuandae, yeni manganangina monggoc yadiseri anu manganeyombonggegecde. Amma yeni yenaocngoc ikoc angemema goa ifingoc ikocfu wangecyunugec makpegecde.

¹⁴⁻¹⁵ Ngicngac goa gombunga negengyununec, yeneng sabacgaunac kecerenec, naso imohai kpetiac yoac oho ohoya fede, imoc kpougenggec. Kpougenggec yoac imoc hoanggena negen negengga meefaiu Yesu Kristo negensinggema komoc kpenec. Ge imoc negenserina imocngo kekecga meseribeso. ¹⁶ Anu yoac mitikibiu oho ohoya fede, imoc sasawa Anutungo asuya fifu ngicfu kemeec, imocngo yofi meficnunuude, imoc Anutuac enacyoac kpounemmema dederecge anemmeude. Amma mengerenunuma sing dindingac modacnideac garenunuude. ¹⁷ Nga Anutuac ngicngac yeni uaac negen negeng nga kuc imocac sirihau mema ua gombunga megecdeac yoara imoc yemmeec.

4

¹ Yesu Kristongo eucererengau fingecma namma gbori nga homemea isingyunuma desiyunuude. Ni yeac nga Anutuac kicfu serima edeguduae, ² ge nasoyau me nasoya kpacfu Anutuac yoac ngicngac dekperagiyemmema goroyoac edeyunubesena. Amma dederecge ayemmema nanggeyunuma modzotitia kpac wiac sasawa kpouyem-mebesena. ³ Naso mong haude, imohai ngicngac yeni kpoukpouyoac gombunga negembesonga modzongina tiude. Yeni ine yenang songo modacma kpoukpoungic homac kpedzucyunugecde. Kpedzucyunugec yeni ngicngac yeneac kedzacfu wiac songea ande, imocac kpouyemmegecde. ⁴ Amma yeni yoac fora wama ngadehema nemusiduc nga

siduc fora kpac, imohaigeng kpeketahema sing segegecde. ⁵ Nga geng wiac sasawa isinggema geanggaoc garengemema ebic fingecgenu serima nambesena. Ifi namma Anutuac siduc gombang dekperagiyemmema Anutungo uayoac genec, imoc hafoangoc modacma kecbesena.

⁶ Anu homecnasona bic hadeac ngic yeneng waing Anutuac sese faiandae, ifi isoc sacna kpakegecde. ⁷ Dzikac gombunga kpema bic mesiai. Amma ngic firang anggecdeac nedzian-dae, ifi isoc hafoa nedzima bic mesiai nga negen negensinna seria mekecma mi ukuba kpeec. ⁸ Yaguc kekec dindingacac ira neac tomai faifaia fede. Amma Kebungo faka dindingac ising isingngic, yeng naso imohai ira imoc nenude. Nga imoc nisac mi nenude, kpac. Ngicngac sasawa yeni yeac haha nasoya fingectegerudeac songo negendae, yeng imoc ifingoc yemmeude.

⁹ Ua mongngo dzegenude dema naso mi ukuma nearu bic habesena. ¹⁰ Imoc yofiac, Dema ye bangecac kekecac songo negemma bic wanuma Tesaronike taonnu kenec. Nga Kereseke ye Garata prowinsiu kenec amma Tito ye Darimatia prowinsiu kenu ¹¹ Rukangosac nigoc kecde. Mareko ye uaac manau memeficna andeac amma geng ye meficgema hesickena gegoc habesera. ¹² Tikiko Efeso sueba kenec. ¹³ Nga habesonga dema ngakpina herea Troa taonnu Karpoc amau waba feec, imoc nga kibina sasawa ihai faiba fede mehabetesena. Nga kibina sasawa rama seberau oho ohoya fede, imoc negemba wiac engena andeac imoc momoc mehabetesena.*

¹⁴ Aieng gerecfu oho ohongic Aresande,† yeng ebic homac meficgenenec. Nga Kebungo angammemeaac turunga kpoumiude. ¹⁵ Ye faka gerea amma yoacna homac meenti memati angkefec, imocac ge ngic yeac garengga mema kecbesena.

¹⁶ Anu ni hanahema Roma ihai yoacfu namma haniana deai, naso imohai ngic mongngo neac hepuc mi nanec, sasawango ine wanudacgec. Nga ifi anggecac imocngo mi meebiriyunubeso. ¹⁷ Ni siduc gombang bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yenearu dekperagima mesibadeac Kebungo nigoc namma kuc nemma raionggac enacfunac ongonnuma mesinuec. ¹⁸ Ngic yeni ebic hania hania anembesonga negendae nga Kebungo imohacnac ifingoc mesinuu komoc kpeba kurumeng eucererengau fainuude. Yearu dedengerec nga dedengerec fekengkecbeso, imoc fora.

* **4:13:** Kibingina homac imoc papirus mariango memea imohai ohokecgec. Papirus maria imoc sang maria isoc kuneng. Kibingina goa yeni rama me noning seberau ohogec. Sebera imoc ine buma kuneng. † **4:14:** Aresande, ye kopa nganoc imocgoc ua meec.

¹⁹ Neac wenacngerec Prisika nga Akpira amma Onesiforo arengfora yenearu kende. ²⁰ Erasto ye Korintiu kemma kefec. Ye mi haec nga Trofimo ye ine hafei meecac Mirete taonnu waba tarec. ²¹ Nga geng naso mong mi ukuma nomannaso mi ammanu bic habesena. Euburongo wenacngerec degende amma Pudeng nga Rino amma Kraudia nga nengen negens-inggoc tosofocnina sasawa, yeneng ifingoc wenacngerecng-ina gearu faigec hade. ²² Kebungo geac ongaasugoc kecheso. Nga danggunuhango ngenearu febeso.

Paurongo Tito Yeac Kibi Ohoec

¹ Ni Pauro, Anutuac wanacngic nga Yesu Kristoac aposoro. Anutuac meisingfora yeni yeac faka nga sing fora negensinggema negentegecgecdeac fainuec. ² Yoac imocngo kekecseri meficgeude, imoc negensinggedimbe. Anutu memengerecnina yearu ikoc mong mi fede, yeng hanac hanaheau-nacngoc kekecseri menideac enarango deseriec. ³ Anu yengena nasoya hau yoara didiu ngicngac faiyemmeu dekperagigec, imoc debadeac fainuec. ⁴ Tito, negen negensinnu medacyombonna, ni kibi yomoc gearu faiduae. Anutu Mang-gac nga memengerecnina Yesu Kristo yerearunac danggunuc nga ruaengo gegoc febeso.

⁵ Ua noboha feec, imoc mesinadeac negemma Kreta nucfu waguba tacnec. Amma ua areng edzacguai, imoc modacma taong fekendaesoc, imohai kemma kpebunggac enara meis- ingyunuma uayoac yemmebesena. ⁶ Ngic mongngo dindin-gac kecma ngac mocguac ewea kecbeso. Ye nambaracfora negen negensingnginagoc kecdae amma yoackpekpe me ihoc bahoc kekec, yoacsiducngina ifia mong mi febeso. Ngic ifia yeng enara naric anude. ⁷ Imoc yofiac, kpebunggac enara ye Anutuac wiac garenggeude, imocac yeng ngic soronga kecbeso. Nga ye yengenaac negenu engena mi ambeso. Amma ye ngic gerea mi ambeso. Ye waing doku nema uba-sufu ngic anu mi ngereeude. Ye yarengic mi ambeso amma kichodung faka mi mekecbeso. ⁸ Yeng ngicngac ama heiyem-mekecbeso amma faka nga angammeme gombunga, imocac songo negembeso. Fakaya nomana ambeso amma dindingac nga kpetiac kecma fakaya nga kekeha garengemebeso. ⁹ Nga yoac fora edekpou aning, yoac imoc seria mekecbeso. Ifi amma ngicngac sing dindingac kpouyemmema ubangina midiude. Nga yoacnina kpeandae, yeneac yoac negen negen-tegecgec merengyemmeu kucngina mabeso.

¹⁰ Ngic enarafocnginaac bageu kekec waandae, ngic ifia homacngo kecdae. Yeni yoackpekpe amma yoac onea de-andae amma ngicngac ogofocngina ikocfu wangecyunuan-dae. Nga ngic sebi tosangina herecgegec, yenennoc faka ifia angkecdae. ¹¹ Ngic ifia yeneac enac medzickebesonga. Yenennoc dzofinactoa ikocfu meficgegecdeac yoac dedesi-fucgoc edekpou ayemmegecde. Ayemmegec ama areng goa hafaongoc tohoma manganegecde. ¹² Kreta ngic yenang

kpefing ngic mongngo yenanggac yofi deec, “Kretangic yeni nasoya nasoya ikoc angkecdae amma yaka ondzong-gboc nekecma oyong kecma kateyang mangana isoc kecdae.”¹³ Yeac yoac imoc fora, imocac yeni negen negensingngina mengerema sirihau anggecdeac nonosaeng seria edeyunubesena.¹⁴ Amma yudangic yeni nemusiduc goa dema singyoac ngicfunac meserima yoac fora wama ngadeheandae. Yeni yoac ifi mi negembisia, imoc seriangoc edeyunubesena.

¹⁵ Nga ngicngac kopocsicngina kpac kecdae, yeneac kekecfu wiac sasawa kongaha feude. Nga ngicngac goa bic manganema kongaha mi andae amma negen negensingnginagoc mi kecdae, yeneac negen negentegec nga herenegen negengngina momocngoc manganeu wiacngina kongaha mong mi feude.*¹⁶ Yeni Anutu negemmidae, imoc enacnginangosac deficgegede nga fakanginango ine ye busic kpemigece. Fakangina mangana imocac amma urumbeso anemme. Yeni yoac kpekpeareng kecma wiac mong gombunga anganggac siric mi andae.

2

¹ Yoac gombunga nga dindingac fede, ge imoc modacma yofi kpouyemmebesena.² Ngic yada yeni nomana kecma garengemema fakangina ewehelheigoc mekecbisia. Nga yoac yofi edeyununa, yeni negen negensingngina garenggema ngicngac heresongogoc hoangyunuma modzotitia kpac Kebuac ua mebisia.³ Nga ngac yada yeni ifingoc faka nga angammemenginaac arennu ngicngac kpetiac siricfu kecbisia, imoc kpouyemmebesena. Nga yeneng enacfu faifai mi ambisia amma waing doku nene, imocac ebicfu mi kecbisia. Wiac gombunga fede, ngeni imoc ngicngac ogofocngina kpouyemmebisia.

⁴ Imocac ngac naroang ewefocnginagoc yofi kpouyemmebisia, Yeni ewefocngina nga nambaracfocongina heresongogoc hoangyunuma⁵ garengemema kpetiac kecbisia. Amma yeni ama uangnya negen negengoc nga ubangerecgcoc mema kecma ewefocngina yeneac yoac tofohobisia. Ifi anggec ngic mongngo Anutuac yoac naric mi demanganeude.⁶ Ge sebigbori ngic ifingoc garengemegecdeac negen negengngina midima edeyunubesena.⁷ Amma wiac sasawau geanggaoc angammemega gombungangoc kecma sirihau anna

* 1:15: Paurongo dede yaka neneac kpaea mong mi fede. Goa yeneng ine degec, yaka goa imoc kpaeagoc. Mareko 7:19 Roma nadung 14 nga Sesememe nadung 11-15 imocac hania nga negen negeng ihai oho ohoya fede.

modacgubisia. Ge kpoukpouga mekecma ewehiheiagoc kecma yoac fora kpouyemmena. ⁸ Nga ngabafocga yeni gamenginagoc namma geac yoac mong mi megecdeac ngicngac ubadzidzigaunac yoac memefihagoc edeyunuma kechesena.

⁹ Wanac ngicngac mingingfocnginagoc kecdae, yeni mingingfocngina yeneac yoac sasawa tofohogecdeac imoc dederecge ayemmebesena. Nga yeni mingingfocngina yeneac yoac turunga mi merengyemmebisia. Amma yeni mingingfocngina yeneng negengyemmegec ngereeudeac uangina mekecbisia. ¹⁰ Yeni ine mingingfocngina yeneanunac wiabasic mong heikpesia kpac eng mi mekembisia, kpac. Yeni ua sasawa mekecma yoac modac modac ngicngac ambisia. Amma yeni faka ifia anggec Anutu memengerecni-naac kpoukpouyoac imoc ngicngac yeni ubangerehagoc negenggecde.

¹¹ Anutu engenatoa yeac wosoefacngo ngicngac sasawa yenearu fingectegeru komoc kpegecdeac memengerec meficgeyemmec. ¹²⁻¹³ Ye nga memengerecni-na Yesu Kristo, yereng kuc nga kibikperagiau hama fingectegerecde, imocac amma kenehaac tomai kecdimbe. Ifi kecmi-na Anutuac wosoefacngo metinnunuu yofinenggac bangectoa bangec yomocac faka nga songo ngadehema kekecnina garenggema sing dindingac modacma Anutu eweheimima kecdimbe. ¹⁴ Anu Yesu Kristongo singyoac kpekpe arenunac yungecnunuudeac yengenaoc ngabafora maringinau faiemmec. Nga nenang yengena ngicngac amma kpetiac kecma ua gombunga mamangkima menideac faka imoc anec.

¹⁵ Ge yoacna imoc mema dederecge ayemmema ubangina midibesena. Ge yoac sasawa imoc kuc genggena, imocac sirihau edeyunubesena. Nga ngic mongngo geac negenu mamea mi ambeso.

3

¹ Ge yoac yofi heigboriyemmena, ngicngac yeneng gawamangfocngina yeneac yoacngina negemma tofohoma ua gombunga megecdeac nasosoc efaima kecbisia. ² Amma yeni ngic me ngac mong demanganegecde, imoc mi ngereeude, kpac. Yeni deendema mi amma yumea kecma ngicngac yeneac ebic negentegecma ubangerec faka ayemmedachisia. ³ Nga nenang ifingoc warac negen negentegecgo mi kecma yoac kpeni goa yeneng ikocfu wangecnunugec sing seging. Amma bangecac hensongo nga negensongo hania hania imocngo witicnunuuec. Nenang herebugoc nga ogo yeneac keracmanganggoc kecma ubango ukuemeing. ⁴ Anu Anutu

memengerecna, yeac danggunuc nga ubaefacngo didiu fingectegeru ⁵ yeng dzuacnunu Tiri Asungo ua meu fingec fingec gboria fingering. Ye ua gombunga meinggac amma mi mengerenunuec. Ye nenanggac ubamangang negemma mengerenunuu komoc kpeing. ⁶ Anu yeng memengerecna Yesu Kristo yeac amma Tiri Asu ebiriangoc kpakenemmec. ⁷ Kpakenemmema wosoefahaac amma dindingac denemmeu kecdimbe. Amma maridzominnina kekec wisic wisickea kpac, imoc menideac negensima tomal kecdimbe. ⁸ Yoac imoc fora yombong.

Yoac imoc kucgoc edekpou ayemmenadeac negenduae. Ifi anna ngicngac Anutu negensinggema kecdae, yeneng faka gombunga isinggema imoc anggecdeac homac ayemmeude. Ua ifia imoc gombunga nga ngicngac yeneac memeficngina anude. ⁹ Ngicngac goa yeni yoac siraha kpac engemmama deandae amma esangabo yeneac kisic kpema dedeseriac yoac goaac yoacngina engemmama anu ngaba angandae. Geng ine yoac ifia negemma ngadehebesena. Yoac ifia imoc memefiha kpac nga imocngo fora mong mi meficgeude. ¹⁰ Gurunegic ngic mongngo hau naso mocgu nonoyoac edena mi negenu edena atac yohockang ambeso nga yoacga mi negenudeu wana tembuha kecheso. ¹¹ Ngic ifia ye sing segema kopocsic meficgema yengenaoc yoacfu faiemeude.

¹² Ni Atema me Tikiko gearu sueba hau naso mi wama nearu Nikopori taonnu bic habesena. Ni kianomang nasou ihai kecbadeac bic negensiai. ¹³ Aporo nga desi desi ngic kpara Dzena yeri singgac wiac mong mi obohoecdeac ge memefic seriangoc ayecmebesena. ¹⁴ Anu ngicngacfocnina uaac fora mi meficgebauac yeneng ifingoc ngicngac ebicngina hemma faka gombunga mema meficynugecdeac sing kpouyemmena negenggecde. ¹⁵ Ngicngac nigoc kecdimbe, yeneng wenacngerecngina gearu faigec hade. Nga ngicngac Anutu negensinggema neneac songo negendae, yeni wenacngerecna edeyununa. Danggunucngo ngeni sasawa ngenearu febeso.

Paurongo Firemong Yeac Kibi Ohoec

¹ Ni Pauro Yesu Kristoac amma witicngic nga negen negensinggoc tosonina Timoteo, nereng kibi yomoc faide Firemong gearu hade. Ge ua mocgunira nga heresongogoc hoangguma kecdipe. ² Negen negensinggoc nainnina Apia nga Kebuac wasaingic ogonira Arkipo yearu amma kpebung Firemong-gac amau kpedzucneandae, kibi yomoc ngeneac momoc faidipe. ³ Anutu Mannina nga Kebunina Yesu Kristongo danggunuha ngemmema ruae ngemmebeso.

⁴⁻⁵ Negen negensinggoc tosona, Kebu Yesu negensinggema kpetiac areng sasawa heresongogoc hoangyunukecneac, geac siduc ifi negengkecduae. Imocac amma nunumunau geac negemma nasosoc Anutu dangge edekecduae. ⁶ Ge negen negensinnu nenigoc urec kecma Kristogoc kpeketahema kecna wiac gombunga sasawa mekecdimbe, imoc hafoangoc negentegecnadeac numuanduae. ⁷ Nga kpetiac areng uba-herengina heighboriyemmeanec. Heresongogoc ifi hoangyununa henaiac fakaga imocngo meserinuu ebiriangoc sogaiduae.

⁸ Imocac amma Kristogoc kpeketahema kecma ua genggena menadeac naric edegubai, imocac negenna mi ebiribeso. ⁹ Heresongo negengemeeme fakau namma yoac yumea yofi deba, ni Pauro ngicyada yofinenggac Yesu Kristoac witicngic kecduae. ¹⁰ Amma ni medacna Onesimo* yeac yoac debade. Ye witicamau kecbare fingec fingec gboriau medacna isoc fingecnenec nga yeac negemma desambic anggemma yofi deduae, ¹¹ Ye warac gearu memeficga mong mi anec nga yaguc geac nga neac momoc memeficnira angkecde. ¹² Ni neanna ubaherena suebai isoc ye sueba gearu dzigeneude. ¹³ Siduc gombunggac amma witicamau kecbare yeng geac tatic mema nigoc yei kecma meficnubac, imoc naric ambac ifi negenai. ¹⁴ Nga geng naric mi demana ubanaac segereba wabanggac amma wayai. Nga faka gombungaac anggenu songoga modacnadeac sueba haude.

¹⁵ Onesimo ye negen negensinggoc tosoga kecma wisic wisickea kpac gegoc kefudeac gedang warac waguec. ¹⁶ Waguma wanacngic siricfu monggoc mi haude, kpac. Ye yaguc negen negensinggoc songo tosonina ande. Ni yeac

* **1:10:** Onesimo imoc titiha memefihagoc.

ifi yombong negenduae. Nga geng yeac mingina nga negen negensinnu Kebuac amma ye tosoga momoc ande, faka imoc wiac engena. ¹⁷ Ge negenna nerang ogo ogo andipeu Onesimo haude, ye ifingoc neng haba ambang isoc mema ye hoanggebesena. ¹⁸ Nga yeng sing ferahema wiacga mong memanganec me yeac turung gearu fedeu imoc sasawa wana neac turung ambeso. ¹⁹ Pauro neanna marinango kibi yomoc ohoduae. Ni turung imoc kpougembade. Nga geangga kekecac turung nearu fede, imocac yoac ine mi deduae.

²⁰ Ge foracngoc negen negensingoc tosona, Kebunina Kristoac amma meficnuna ubaherenango ruae meficgeude. ²¹ Nga enac tofoc tofohoga fede, imoc negemma kibi yomoc ohogenduae. Nga wiac deduae, geng imoc torokpema mong-goc annade, imoc negenduae.

²² Amma mong yofi negensiduae, ngeneac nunumung-inaac amma witicamaunac mesinugec ngenearu habade. Imocac neac ama mana mong mengerebesena.

²³ Ni Epafragoc nerahafoc Yesu Kristoac amma witicamau kecdipe, yeng geac wenacngerec dede. ²⁴ Ngic nigoc kecma ua nenahafoc meandimbe Mareko, Aristako, Dema nga Ruka yeneng ifingoc wenacngerecngina degec hade. ²⁵ Kebunina Yesu Kristoac danggunucngo ongaasunginau fekecbeso.

Hebiraio Yeneac Kibi

¹ Anutungo bicngoc naso homac singa hania hania imohai yoara profete yeneac enacfu faiu, yeneng bangecfocnina yoac edeyunukegcec. ² Nga yofinenggac naso wisic wisickeau ye yoara Medahaac enacfu faiu yeng yoac ede-nunuec. Bangecfu nga sawau amma kurumennu wiac sasawa fekende, imoc Anutu medahaarusing yegoc meficgeoc nga maridzominga sasawa medahango meudeac desimiec. ³ Anu Medac ye yengenaoc Anutuac kperagia amma yeri siricngira mocgu andape. Nga Medac ye yoara kucgoc amma imocngo wiac sasawa bangecfu nga sawau amma kurumennu fekendacde, imoc nanggedaru fede. Amma ye ngicngac sasawa nenanggac kopocsic heidzuac ua mesima kurumennu Ngictau kuhagoc yeac foiau enec tacde.

⁴ Medac ye angero sasawa yeneac kunengngina. Amma yeng kpac kuneng maridzominggac arennu meec, kpara imocngo angero yeneac kpac sasawa feracyunuude. ⁵ Nga Anutungo angero monggac yofi mi edeec,
 “Ni yagucnoc megudua. Ge medacna nga ni geac Mangga.”
(Mitiyegec 2:7)

Amma yeng angero monggac negemma yofi mi deec,
 “Ni yeac Manggac nga yeng neac Medac anude.” *(2 Samue 7:14; 1 Ngictau siduc 17:13)*

⁶ Amma ye waracmedaha bangectoa bangecfu kefudeac hesicke haec, naso imohai yofi deec,
 “Anutuac angero sasawa yeneng ye ngonducnemima afehebisia.” *(Dedeseri 32:43 Septuaginta mitikibiunac.)*

⁷ Amma angero yeneac ine yofi deec,
 “Ye angerofora sueyunuu yeneng yoara mema kenggec gerechorang uayoac edeyunuu yeneng ye kingang kpemigecde.” *(Mitiyegec 104:4)*

⁸ Amma Medahaac negemma yofi deec,
 “Anutu, geac ngictau tatac imoc wisic wisickeau kpac amma feengkefude. Amma ngictau yasugaac kpara imoc faka dindingac. ⁹ Ge dindingac kekecac anggengande nga singyoac kpekpe, imocac ine ubagango waannec. Imocac amma Anutugango, geac Anutungoc dema ge meisingguma sogaiac kerecdokungo nadzicgenu geac sogac sogai imocngo tosofocga yeneac ferahede.”
(Mitiyegec 45:6-7)

¹⁰ Amma yeng monggoc Medahaac yofi deec,

“O Kebu, hanac hanaheaungoc bangecac kpesinga fainec amma kurumenga kurumenga fekende, ge imoc sasawa marigango meficgedacnec. ¹¹ Yeni kpac andagecde nga geng ine kecbesannec. Yeni sasawango ngakpi isoc dzamema kpac anggecde. ¹² Geng kurumenga kurumenga fekendae, yeni ngakpi isoc kpouyununade nga ngicngac wamba mesima gboria faiandae, ge ifi isoc ine esea meicyunuma gboria fainade. Nga geng nasosoc siric mocgungoc kecnade nga geac kifanaso imoc wisic wisickea kpac.” *(Mitiyegec 102:25-27)*

¹³ Anu Anutungo angero monggac yofi mi edeec,

“Ge foinaugeng tacmana ngabafocga hanigaac bageau faiyunuba yeni hanititiga anggecde.” *(Mitiyegec 110:1)*

¹⁴ Angero sasawa yeni asuareng amma ua mema kecdae nga ngicngac memengereac maridzoming megecdeac tomai kecdae yeni yeneac kingang kpegecdeac Anutungo sueyunuande.

2

¹ Imocac amma sing segema kembangac yocac sasawa imoc negenghomema mekecbisina. ² Moseac nasou angerongo ngicngac yocac edeyunugec, imoc seriangoc faifaia feec. Ifi feu Israe ngicngac yeneng yocac imoc kpema mi tofohogec, yeni kopocsicnginaac sirihau turunga megec. ³⁻⁴ Anu Kebungo monggoc memengerecac sing mong kuha engena yombong edenunuec. Yeng imoc hanaheu yoara negenggec yeneng imocac hepuc amma edenunugec. Anu Anutu yengenaoc yoara meserima negensinggegecdeac kucfaka nga faka kiwa morora mema songoya modacma Tiri Asuac wosoefacac kuc nemmekefec. Ye ifi anecac nenang memengerecac sing kpenideu turungaac naric mi woranide.

⁵ Bangectoa bangec gboria fingerudeac yoara deandimbe, imoc angero yeneac bagenginau mi faifaia. ⁶ Nga kibiu mongngo yofi bic dekperagiec,

“Geng bangecfu ngicngacnec negensinunuma ngicac medac gombunga garennunukecne, imocac warecguduae.

⁷ Naso wegenanecsac angero yeneac mamea anudeac geng faina kefec. Amma ye kuc kibikperagiagoc kekecac iraya heiminec. ⁸ Nga Anutungo wiac sasawa yeac bageu faiec.” *(Mitiyegec 8:4-6)*

Yeng wiac sasawa yeac bageau faima wiac mong mi herandzima hafoangoc faiec. Nga yofinenggac faka imoc mi hengandimbengoc amma sifu hennide. ⁹ Anu nenang Yesuac

yofi hendimbe, Anutungo faka meu Yesungo naso wege-
 nanec angero yeneac mameangina kefec. Kefu Anutungo
 wosoefac anemmeu Yesungo ngicngac sasawa donina mema
 kpendzeng kpema homeec. Imocac ye kuc nga kibikper-
 agia amma ewehihei mekecma imocngo yeac ira ande.
¹⁰ Anutungo wiac sasawa meficgedarec amma ye imocac
 mingina. Amma yeng medacfora homac hesicyunuma
 kibikperaginginagoc anggecdeac ine memengerecac hanac
 hanahengic kpendzenu faiec. Faiu ye yengena sebiu
 kpendzeng negemma uaya mesiu kekeha hafoangoc gom-
 bunga anec. Yeng ifi anecac Anutuac medacfora yeni
 kibikperagiau naric enggecde. ¹¹ Yesungo kpetiac keke-
 cac dzuac dzuac ua mekecde nga ngicngac kpetiac kekecac
 dzuac dzuac mekecdimbe, nenang kpetiac amma arenina
 mocgu kecdimbe. Imocac amma ye nenanggac munafocna
 debesonga game mi kpeude. ¹² Ye yofi dede,

“Ni geac kpac kuneng munafocna dekperagiyemmema kpe-
 bung botucnginau namma eriendzong megembade.”
 (Mitiyegec 22:22)

¹³ Amma monggoc yofi dede,

“Ni yearu heiriduae.”

Amma monggoc dede,

“Nenenggec, ni nga nambaracfocna Anutungo nenec, neni
 yei.” (Yesaia 8:17-18)

¹⁴ Yesungo homec nga mangana mingina meman-
 ganeudeac homeec. Anutuac nambaracfora nenang
 sebifusininagoc nga ye siric ifiangoc sebifusiagoc anec,
 ifi anecac amma mangana mingina naric memanganec.

¹⁵ Amma ye arengfora kekecnina hafoangoc homecac
 kengecnunuande, nenang kengecac witicfunac naric
 yungecnunuude. ¹⁶ Foracngoc, ye nenang Abrahanggac
 bangecfora hoannunuma kecde. Ye angero ifi mi
 hoangyunude, kpac. ¹⁷ Ye donina meudeac amma wiac
 sasawa negemma munafora nenanggac siric yombong
 amma mong mi segeec. Ye ifi amma ngicngac nenanggac
 wosoefac amma uayoara modacma Anutuac kicfu ngicngac
 nenanggac womonggarengtoa anec nande. ¹⁸ Ye ine yengena
 kpendzeng kpema faitobannu enec, imocac yeng ngicngac
 faitobannu engandae, yeni meficynuudeacsoc ande.

3

¹ Kpetiac tosofocna, kurumenggac kpakpacngo ngenearu
 ifingoc haec. Imocac ngeni negen negengngina Yesuaru
 faibisia. Yenc aposoro nga womong garengtoanina nga ne-
 nang yeac kpara deficgekecdimbe. ² Mose ye Anutuac uayoac

modackecma Anutuac amau yoara tofohoma kefec. Nga Anutungo Yesu uayoac miu yeng Moseac siricfu uayoac imoc modackefec. ³ Ama memengicngo kpac kuneng meande, fora. Amma imocngo ama yengenaac kpac kuneng ferahade. Siriha ifia amma Yesungo Mose feraheu nenang yeac kpara afehedimbe. ⁴ Amatehec sasawa imoc ngicngo memea nga Anutungo ine wiac sasawa meficgedarec. ⁵ Mose ye wiac ngadeau fingerudeac sosoha anec. Ye ifi kecma Anutuac amau kingangkpeke kefec. ⁶ Mose ye kingangkpepe kecma Anutuac uayoac modackefec nga Kristongo Anutuac Medac kecma uayoac modacma yeac amagareng kecde. Amma nenang kengeha kpac kurumenggac wiac menide, imoc wiac engena negemma serima mekecnideu Anutuac amanoc angkecnide.

⁷ Imocac amma Tiri Asungo yofi dede,

“Ngeni yaguc yeac yoac negendae, imohai ⁸ herengina mi dzegegec. Ngeni warac bangec kisiu yoacna kpema tobannugec, ifi isoc monggoc mi ambisia. ⁹ Bangecfcngina yeneng imohai neng ua mekefai, imoc kifa 40ac manau hengkecma ni ine toban-nukegec. ¹⁰ Nga ngicngac naso imohai kecgec, yeneac herebu negemma yofi deai, ‘Yeni herengingango nasosoc sing segekecma neac sing fekende, imoc negenggecdeac mi ayemmeande.’ ¹¹ Imocac ni herebu amma deserima yofi deai, ‘Yeni neac kecnegeng kekecfu naric mi enggecde.’” *(Mitiyegec 95:7-11)*

¹² Tosofocna, ngeneurunac mongngo ubahereau negen negeng mangana ereu negen negensing wama Anutu kekec mingina ngadehebauac ngeni henghomema kecbisia. ¹³ Mitikibingo “yaguc” ifi demanu ngeni uamemesoc ubaherengina midiemebisia. Kopocsicngo ngeneurunac goa ikoc ayemmeu herengina dzegebauac ngeni ifi ambisia. ¹⁴ Nenang urecfu Kristo seria negensinggema kecing, negen negensinnina siriha imocngo mekecnideu naso wisickeau serima nanni yeng deude, “Ngeni neac ogofocna.” ¹⁵ Anu monggoc dedea yofi fede,

“Ngeni yaguc yeac yoac negendae, ngeni imohai herengina mi dzegegec. Ngeni warac yoacna kpegec, ifi isoc monggoc mi ambisia.” *(Mitiyegec 95:7-8)*

¹⁶ Negenggec, Mosengo Aigita bangecfunac ngicngac hesicyunuma kenu yeni sasawango Anutuac yoac negemmaguc ine faka hania hania angkecma yoara kpegec. ¹⁷ Amma yeni yoara kpema kopocsic meficgegecac yeng kifa 40 ngaba ayemmeu bangec kisiu homedacgec fedaengoc. ¹⁸ Nga yeng

ngicngac yeac yoac kpegec, yenengsac kecnegenggac kekecfu mi enggecdeac deseriec. ¹⁹ Amma yofi hentegecdimbe, yeni mi negensinggegec, imocac amma yeneng bangec deec, imohai enggecdeac osigec.

4

¹ Anutungo kecnegeng kekecfu ennideac deec, imoc nandengoc. Nga kecma ngenearunac goango enggecdeac obohobauac, ngeni garenggina mema kecbisia. ² Yeneng siduc gombung negenggec, nenang ifi isocngoc imoc negening. Nga yeni ine imoc negemma mi negensinggegec amma Yosua nga Karebe yerigoc uba mocgu mi anggecac amma yoac negenggec, imocngo yenearu memefiha kpac anec. ³ Nga ngicngac negensinggema kecdimbe, nenaoc kecnegeng kekecac areng andimbe. Anutungo bangec nga kurumenggac kpesinga faiu wisickeu wiac sasawa mesidacma kecnegeng kekecac uameme faiec. (*Fingec fingec 2:2*)

Ye ifi faima sifu yofi dede,

“Imocac ni yeneac herebu negemma ine yofi deseriai, ‘Yeni neac kecnegeng kekecfu naric mi enggecde.’” (*Mitiyegec 95:11*)

⁴ Uameme 7gac yoac fekende imocac yoac mong yofi fede,

“Uameme 7 fingeru Anutungo uaya sasawa faidacma tacnegenec.”

⁵ Nga yomohai yoac imocac nobohango yofi dede,

“Yeni ine neac kecnegeng kekecfu naric mi enggecde.”

⁶ Ngicngac goa yeni ine kecnegeng kekecfu naric enggecde. Nga goa yeni hanahema siduc gombung negenggec, yeneng ine enac tofoc tofohongina kpac, imocac kecnegeng kekecfu mi enggec. ⁷ Imocac amma naso hereangoc anu Anutungo monggoc naso mong kpara “yaguc” ifi deserima yoac Dawidi miu yennoc yofi deec,

“Ngeni yaguc yeac yoac negemma, herengina mi dzegebisia.” (*Mitiyegec 95:7-8*)

⁸ Yosuangi kecnegeng bangecfu hesicyunu embacfu Anutungo ngadeu Dawidiac nasou naso monggac naric mi debac. ⁹ Imocac yofi negendimbe, Anutuac ngicngac yeneac hombanggac kecnegeng naso fedengoc. ¹⁰ Nga Anutungo uaya faima tacnegenec, ifi isocngoc ngic mong ye Anutuac kecnegeng kekecfu emma uaya faima kecnegenude. ¹¹ Nga warac areng yeneng makpegec, nenanggarunac mongngo yeni isoc yoac kpekpe ambauac nenang kecnegeng kekec imohai ennideac negemma seserigoc ua mema kecbisina.

¹² Anutuac yoac imoc kekehagoc nga uaya nasosoc mema kecdengoc. Imoc wasaibeang sasawa enara noboc noboc

imoc feracyunuma enara santac yombong ande. Imocngo wiac sasawa nendzicma noboc nesariande. Imoc ongaasu nga ubaonganina hendzicyuruma sic gbotoc gbotoc nga sic manau kereha nendzicyuruude. Amma ubahereninau negen nengeng nga faka sufuma mekecdimbe, imoc isinggema foraya mekperaginemmeude. ¹³ Nga Anutungo wiac sasawa deu finge.cdarec imocac wiac mongngo yeac kicfu sufu sufuya mi fede. Wiac sasawa imoc finge.c finge.c nga didiu yeac kic witiau fedacde amma yearunoc kekecninaac siduc memini imoc isinggedarude.

¹⁴ Nga womong garengtoanina engenango kurumenga kurumenga ferahedacma enec kecde, imoc Yesunoc, Anutuac Medac. Ye ifi kecdeac negen negensinnina deficgeandimbe, imoc negemma seria mekecbisina. ¹⁵ Faitobang finge.cnemmeande, ifi isoc womong garengtoanina ye ifingoc finge.cmidarec nga yeng ine kopocsic mong mi meficgeec. Imocac ye kucmamanina hennegeng andacma nenanggac ubamangang negengkecde. ¹⁶ Imocac nenang kengec nga negengyohoa kpac kecma Anutuac danggunucac ngictau tat-acac wegenac kembisina. Ifi anu memefic naso yombong hau yeac wosoefac meficgeni yeng danggunuha nemmema meficnuuude.

5

¹ Anutungo Yuda yeneac womong garengtoa ngicfunac meisinggema desiu yeng ngicngac yeneac amma Anutuac kicfu namma uaya mema ubangerecac nga kopocsicac sesegerec faiande. ² Amma womong gareng ye yengena kucmamaac bageau ifingoc kecde. Imocac ngicngac negen negentegecngina kpac me sing segeandae, yeni gombunga ayemmeudeacsoc ande. ³ Yeng kucmamayaac amma yengena nga ngicngac yeneac kopocsicac sesegerec momoc faiande, imoc ngicngac yeneacsac kpac. ⁴ Amma ngic mongngo womong garengtoaac tatac yengena ubeaac naric mi meude. Anutungo Arong kpacma womong garengtoa uayoac miec, ifi isocngoc Anutungo womong garengtoa sasawa kpacyunuma uayoac yemmeande. ⁵ Nga Kristo ye yengenaoc ifingoc womong garengtoa anudeac amma kpactoagoc mi meemec, kpac. Anutungo yeac yofi deec,
 “Ni yagucnoc megudua. Ge medacna nga ni geac Mangga.”
 (*Mitiyegec 2:7*)

⁶ Amma monnu yofi oho ohoya fede,
 “Geng Merikisedeac siricfu womonggareng wisic wisickea
 kpac kecengkecnade.” (*Mitiyegec 110:4*)*

* 5:6: Merikisedeac siduc imoc Finge.c finge.c 14:17-24 oho ohoya fede.

⁷ Yesungo bangecsebigoc kecma yofi numuec, “Ge homecfunac megborinubesena.” Ifi numumima kpacsambic am-mima kunengngoc arohoma kiarec. Nga ye Anutu eweheim-ima enac tofoc tofoho kefecac Anutungo nunumuya negenec. ⁸ Yesu ye Medac yombonga. Amma yeng sifu kpendzeng kpema enac tofoc tofoho kekecac faka meec. ⁹ Amma ye kpendzeng kpema hafoangoc gombunga anec. Yeng ifi anu ngicngac yeneng yeac enac tofohoma uayaac amma komoc kpema wisic wisickea kpac kecengkegecte. ¹⁰ Ifi anu Anutungo yeac yofi deec, “Geng Merikisedeac siricfu womong-gareng wisic wisickea kpac kecengkecnade.”

¹¹ Wiac imocac yoac homac fenemme de nga ngeni yoac negenggecdeac tondzera angandae, imocac edekpou angem-meba dema obohoduae. ¹² Ngeni naso herea bic negen negensinggoc kecma kpoukpou ua bic megec ngereebac. Amma yofinenggac mongngo hama ine Anutuac yoac haniaunac monggoc edekpou angemmeudesoc ande. Ngeni yaka seria negecdeacsoc mi amma namuacsac angemme de. ¹³ Nga ngic mong ye namuungoc kecde, ye sabac kecdengoc. Nga neni dindingac kekecac yoac kpoumini ye imoc negemma meudeacsoc mi ande. ¹⁴ Yaka seria imoc ngicngac bic yadiseri angana, yeneac. Amma ngicngac ifia yeni negen negengng-ina naso herea bic midima faka damocngo gombunga me mangana, imoc ireckema negentegecma kecdae.

6

¹ Ngeni mitiu wiac efea hanahema kpoungemmeing imoc monggoc mi denide. Amawotung monggoc ukuni kemeu imoc mi ngereeu de. Imocac amma faka kpakparoha wagecde nga Yesu negensinggegecde amma ² doku nadzicac kpoukpou hania hania nga mari faifaiac ua amma homecfunac gborima yacyac nga hofeac kpendzeng wisic wisickea kpac, ³ imoc Anutungo negenu naric anudeu monggoc mi denide.

⁴ Imoc yofiac, ngicngac goa yeni kperagi bic yemmeyem-mea nga kurumenggac ubangerecac yaka nehemma Tiri Asugoc bic anggec. ⁵ Amma yeni Anutuac yoacac songea amma bangec nga kurumeng ngade kecma fingechesande, imocac kuc ifingoc nehenggec. ⁶ Nga ngicngac imoc nehemma makpema ngadehegecde, yeni monggoc ubamereng meyunuma heitaiyununideac singa mong mi fede. Ifia yeneng Anutuac Medac didiu deengdema ammima mariponnu monggoc kpeandae. ⁷ Bangec mong medzameni kiango naso homac kpema uau doku meficgeu ngicngac yeni yakangina imohai homecgec fora meficgeyem-meu

yofi debesonga, bangec imoc Anutuac kenecfu fede. ⁸ Nga bangec mong medzac medzameango ine witic waeagoc nga tebanghaseng meficgeudeu bangec imocngo uaya kpac amma sowehagoc anu naso wegenu gerecngo dzeu kpac anude.

⁹ Songo tosofocnina, ngeni ngicngac ifia kpac amma ngeneng komoc kpegecdeac areng, ifinoc negensima kecdimbe. Ifi negensima sifu goroyoacngina dedimbe. ¹⁰ Anutungo sing dindingacfu yoc nga fakangina isinggeude. Ngeni uanina meandae nga kpara songogoc hoanggeandae, yeng imoc naric mi nigeckpeude. Amma ngeni kpetiac areng heimefic ayemmegec nga torokpema ayemmekecdaengoc, ye imoc ifingoc naric mi nigeckpeude. ¹¹ Nga ngeni negengyohoha kpac kecma wiac fingecngemmeudeac negensinggema kecdae, ngeni imoc megecdeac tembuc tembuc mamangkima ua mekecmagec naso wisic wisickea haude. Ngeni ifi kegecdeac anemmede. ¹² Imocac ngeni oyonga mi ambisia. Ngicngac negen negensing seriangoc modzotitia kpac mekecdae, yeni maridzomingngina Anutungo warac deyemmeec, imoc megecde, ngeni ifi amma yeneac siric modacbisia.

¹³ Anutungo Abarahangoc yoc dedzege anec. Amma wiac ngade miudeac describeso amma yeac kunenga mong mi kefecac ye yengenaac kpacfungoc kpacma yofi dema deseriec,

¹⁴ “Foracngoc, ni kenecgubade nga fingecsahega sahebe-sande.”
(*Fingec fingec 22:16-17*)

*

¹⁵ Anu Abarahang ye naso hereangoc tomai kefec. Amma ubea kuha mi mamanu Anutungo wiac miudeac deec, imocac fora fingeru henec.

¹⁶ Nga ngicngac yeni yoacngina meserigecdeac kunengngina kpacma yoacngina deseriandae. Yeni ifi anggecdeu deengdema fakangina wisickedarude. ¹⁷ Anu Anutungo ifingoc yoara deseriec. Nga Abrahanggac bangecfora yenearu yoara monde monde mi anec, yeni imoc negemma dzadzahac kuha momoc negentegecyombonggegecdeac ifi deec. ¹⁸ Ye ifi dema yoac seria yohockang meficgenemmeec. Yoac yohockang ifi fecac yoara ikoc naric mi anude.† Fakaya ifia negenni imocngo ebiriangoc meserinunuu bangecac wiac naric wama wiac ngade menideac deec, imoc seria

* **6:14:** Anutungo Abrahanggoc dzadzahac meec, imoc yomohai oho ohoya fede, Fingec fingec 12:1-3; 13:14-18; 15:1-21; 17:1-27; 18:1-15; 22:1-18. † **6:18:** Fingec fingec 12:7; 13:15; 15:1-21, imohai Anutungo Abrahanggoc yoc dedzege anoc. Amma Fingec fingec 22:16-17 imohai ye yoara deseriec. Imocac yoac seria yohockang oho ohoya fede.

mekecnide. ¹⁹ Nga Anutungo wiac menideac denemmeec, yoac imocngo ubaonganinaac angka isoc angande. Imocngo yeac womongtoau emma kpoructoa ferecgema kpetiac nga kpetiac yombonggac manau seria fede. ²⁰ Anu Yesungo nenanggac amma imocac manau warainemmema enec. Ye womong garengtoa wisic wisickea kpac kecengkefudeac emma Merikisedengo kefec isoc kefude.

7

¹ Merikisede ye Sareng taonggac ngictau amma Anutu engenatoa yeac womong gareng kefec. Nga Abarahang ye ngictau yenigoc ewema kpebucyunuecfunac dzigenema hamanu yeng sinnu ye meficgema keneheec. ² Keneheu Abarahangngo iwaiya sasawa dzikacfunac meecmoc, ihacnac tennunac mocgu hendzicma Merikisede miec. Nga Merikisede yeac kpara titiha imoc, “Dindingac kekecac ngictau.” amma monggoc “Sarenggac ngictau.” imocac titiha “Ruaeac ngictau.”

³ Amma ye nonggomama nga esangabofora yeneac kpacarengngina mong mi oho ohoya. Nga ye fingec fingecnasoya kpac amma homec nasoya ifingoc kpac, ye Anutuac Medac siric isocngoc amma womong gareng nasosoc kecengkefude. ⁴ Anu dzite hania bangecnina Abarahangngo wiara dzikacfunac meec, imoc hendzicma teng imohacnac mocgu miec. Imocac ngeni hentegecbisia Merikisede ye ngic engenatoa. ⁵ Nga Rewiac bangecfora yeneng womong gareng ua mekecgecdeac uayoac megec, yeni ngicngac yeneacunac tennunac mocgu imoc mekpedzuc ambisia, dedeseringo ifi dede. Nga ngicngac imoc yeni Abarahanggac bangecfora nga sactosofocngina kecma sifu yeneacunac tennunac mocgu mekecgec. ⁶ Anu Merikisede ye yeneac arenunac mi fingerec, kpac. Amma ye sifu Abarahanggarunac tennunac mocgu mema ngic Anutuac dzadzahac mekefec, yenoc keneheec. ⁷ Nga ngic merang kenec miec, yeac kpacngo kenec meec, yeac ferahede. Mongngo yoac imoc naric mi kpeude.

⁸ Anu mong yofi, womong gareng homec bageau kecdae, yeneng tennunac mocgu kpedzucnema mekecdae. Nga Abrahangngo tennunac mocgu Merikisede miu meec, yeng ine kecdengoc, dedekperagi ifi nemmegec. ⁹ Amma yoac yofi naric denide, Rewi ye tennunac mocgu memeac ngic nga Merikisedengo Abarahanggarunac tennunac mocgu bic meec, imoc Rewiarunac meecac amma Rewi yengenaoc tennunac mocgu ifingoc faiec. ¹⁰ Merikisedengo Abarahanggoc sinnu ewaroc, naso imohai Rewi ye bangehaac hereu bic

tarecac amma Abarahangngo Merikisede wiac miec, imoc Rewingo ifingoc miec ande.

¹¹ Nga Isirae ngicngac yeneng dedeseriyoac megec, imohai yofi feec, Rewiac areng yeni womong gareng ua mebisia. Nga yeneng womong gareng ua megec wiac hafoangoc ngereebac dede Anutungo womong gareng monggoc fingerudeac mong mi debac. Nga yofi fingeCBSO, womong gareng ngic mong Merikisede yeng kefec, siriha ifia fingeCBSO amma ye Arong-gac arenunac fingeCBSO imocngo mi ngereebac. ¹² Nga womong garengac ua areng gboria fingerudeu dedeseriyoacac areng gboria ifingoc fingeCBSO, sing mong mi fede. ¹³ Amma womong gareng imoc ine kisc mong yeneacunac nga yeac kiscfunac mongngo arata henggareng mong mi angkefec. ¹⁴ Kebuninango Yuda kisc yeneacunac fingerec, imoc negendimbe. Nga Yudaac areng, yeneacunac mongngo womong gareng anude, imocac Mosengo mong mi deec, kpac.

¹⁵ Anu Kebuninango Yuda kiscfunac fingeCMA Merikisedengo womong gareng kefec, ifi isoc womong gareng anec, imocngo monggoc dekperagiu Rewi arenggac womonggareng ua soha mi anec. ¹⁶ Womong garengtoa ye sac areng mocguac manau modacma fingeCBSO, dedeseringo imoc dede. Nga Kebunina ine kekec dzonggo dzonggoa kpac imocac kucfu womong garengtoa anec. ¹⁷ Yeac negemma dedekperagi yoac yofi fede,

“Geng Merikisedeac siricfu womonggareng wisic wisickea kpac kecengkecnade.” *(Mitiyegec 110:4)*

¹⁸ Dedeseriyoac kucmama nga memefiha kpac warac hau yoac imocngo faka warac feec, imoc meickeu kpac andarec.

¹⁹ Dedeseriyoacngo memengerec ua hafoa mong mi meec, kpac. Nga Anutungo yofinenggac sing mong mesarinem-meec, imocngo warac sing feec, imoc ferahede. Nga nenang sing imoc modacma Anutuac hoannu kengkecnide.

²⁰ Anutungo yoara meserima Yesungo womonggareng anudeac deseriec. ²¹ Womong gareng Rewiac arenunac yeneac demeseriyoac ifia mong mi feec. Ye imoc Yesuaru fama yofi edeec,

“Kebungo yoara meserima yofi deec, ‘Ge womong gareng wisic wisickea kpac kecengkecnade.’ ye yoara ifi meserima naric mi waude.”

²² Anutungo Yesuac ifi meseriec, imocac amma Yesungo dzadzahac gboria imocac nonggo tarec. Ifi taru dzadzahac gboriango eseaac kuc feraheude.

²³ Womong gareng Rewiac arenunac yeni ngic homac. Nga homebesandaengo ua imoc mekecgecdeac homecngo womonggareng ua imocac kpaec anec. Imocac amma mong

homeu mongngo torokpeu torokpe meerekecma womong gareng ua megec amma yaguc meandae. ²⁴ Nga Yesungo ine wisic wisickea kpac kecengkefude, imocac womong gareng ua yegoc wisic wisickea kpac amma feeng kecbesande. ²⁵ Ye nasosoc Anutuac kicfu yocfu meficnunuudeac kefudeac ngicngac yearusing Anutuaru kennide, nenang hafaogoc mengerenunuudeac mi obohode.

²⁶ Anu womong garengtoa yennoc naric meficnunuude. Ye kpetiac nga kopocsiha kpac, kongaha amma wononga kpac. Anutungo ye ngic kopocsicmeme yeneac botucfunac meickeu ye kurumeng sasawa fekende, imoc feracyunuma wi kecde. ²⁷ Nga womong garengtoa Rewiac arennu yeni wenacsoc yenang kopocsicac sese faimaguc ngicngac yeneac kopocsicac ngade faikecdae. Nga Yesungo faka imocac bageau mi kefec, kpac. Ye ine sese dema yengena faiemec nga yeng imoc naso mocgusac meu soha anec. ²⁸ Foracngoc, dedeseringo ngic kucmamagoc uayoac deyemmeu womong garengtoa angkecdae. Nga demeseriyoacgoc fingerec, imocngo Medac uayoac demiu yeng tatic mema kucmamea kpac nga hafaogoc gombunga wisic wisickea kpac feengkefude.

8

¹ Imocac amma yofi fede, womong garengtoaninango kurumenggac ngictautatic, imocac foiau tataha mema tacde.

² Amma ye Anutuac womong yeac kporuc bedzo fora kurumennu nande, ihai kingangkpekpe ua mema kecde. Kporuc bedzo imoc ngicngo mi memea, kpac. Anutu yengenaoc imoc mema faiec.

³ Anutungo womong garengtoa uayoac deyemmeu yeni ubangerec nga kopocsicac sesegerecngina faikecdae. Imocac amma Yesungo ifingoc sese mong faibeso. ⁴ Womong gareng yeni dedeseriyoac modacma Anutu sese heiheimiac ua imoc bic mekecdae, imocac ye engngoc bangecfu kecbacfu womong gareng naric mi ambac. ⁵ Mosengo kporuc bedzo mema miacheso anu Anutungo goroyoac dema yofi edeec,

“Ni tikiu onga edzacguai, ge siriha imoc yombong modacma wiac sasawa medacnadeac henghomema mebesena.”
(*Makekeng 25:40*)

Nga ngic yaguc womonnu ua meandae, yeni Mose isoc kurumenggac onga modacma uangina mekecdae.

⁶ Yesu ye dzadzahac gboriaac ngicbotuc, dzadzahac imoc dedzege yoc kuha monggoc mekecde, nocac dzadzahac gboriaac dedeseriyoacngo eseaac ferahede. Amma yeac womong gareng ua, imocngo bangecac womong gareng ua siriha ifi isoc ifingoc feraheude. ⁷ Dzadzahac esea ebiha kpac ambac dede dzadzahac gboria mongngo tataha naric

mi mebac. ⁸ Nga Kebu Anutungo ine ngicngacfora yenenu kopocsicnginagoc anggecac yofi deec,

“Kecma naso mong haude, imohai ni Israe nga Yuda areng yenigoc dzadzahac gboria mong mebade. ⁹ Dzadzahac imoc warac bangecfocngina yenigoc meai, imocfia isoc kpac. Naso imohai neng maringinau mema Aigita bangecfunac hesicyunu hayai. Yeni dzadzahac meai, imoc wama imocgoc mi kecgoc ni ifingoc wayunuma yohoc bahoc ayemmeai.”

Ye ifi dema monggoc torokpeec,

¹⁰ “Ni ngadeu dzadzahac gboria Israe areng yenigoc mebade, imocac siraha yofi, dedeseriyoacna ngicngac yeneac negen negennu faima kibia imoc herenginau yombong ohobade. Amma neng Anutungina kecha yeneng ngicngacfocna kecgocde. ¹¹ Nga imohai mongngo Israe ogea me munea mong edekpou ammima yofi mi deude, ‘Ge Kebu negemmina.’ Nocac ngicngac kapi-aunac erema kunengtoau wisickeude, yeni sasawango negennugecde. ¹² Ni wosoefac ayemmeba sing segema me kopocsic meficgeandae, imoc sasawa wama monggoc mi negensibade.”

(*Yeremaia*

31:31-34)

¹³ Ye dzadzahac gboria monggac deec, imohai dzadzahac warac meec, imocngo esea anec, ifi dekperagiec. Nga wiac mong bic wawaya esea ande, imocngo naso kapianecsac fema kpac anude.

9

¹ Dzadzahac waraima haec, imocac fakaya nga singyoara feec. Nga kpetiac amaya yei bangecfu feecngoc. ² Anu kporuc bedzo mana warac warac feec, imocac kpara Mana kpetiac. Nga mana warac warac imohai kifa nananga amma tebo ic sogongagoc nanoc. ³ Nga kporuc monggac ngadea imohai kporuc bedzoac mana mong feec, kpara Mana kpetiac nga kpetiac yombong. ⁴ Imohai hosuc homuna gombunga oho ohoac arata golngo memea nga dzadzahacac katapa taroc. Dzadzahacac katapa imoc golngo faima mekatahedacgec nga imocac manau enang golngo memea mannayakagoc* faigec tarec. Aronggac yasu sera kpekpea nga dzadzahacac tafe ihai ifingoc faigec feec. ⁵ Katapa imocac witiau kerobing kibikperagingiragoc yohockang kpegangngirango tapeau hedzic hedzic ammima semeec feec. Antungo ihainoc

* **9:4:** Anutungo bangec kisiu mannayaka Israe ngicngac engsac yemmeu yeni imoc asoacsoc sobing isoc bangecfunac kpedzucnekecgoc. Manna imoc hebiraio yoac amma titiha yofi, “Noc wiac?”

kopocsicnginaac turung kpoukpou ua mekefec. Nga imocac hania sasawa yofinenggac mi debade.

⁶ Yeni kporuc bedzo siraha ifi mekegec womong gareng yeni ama mana warac warac imohai emma uangina mekecdae.† ⁷ Nga womong garengtoangosac ama mana mong imohai kifasoc atac mocgu engande. Amma ye eng naric mi engande, kpac. Ye sac mema emma yengena kopocsic nga ngicngac yeni kopocsic hania kpacfu eng sicsauc megec, imocac amma sese faiudeac meengkecde. ⁸ Nga Tiri Asungo yofi edzacnunude, Kporuc bedzoac kuha femanu mana kpetiac nga kpetiac yombong ngicngac ihai enggecdeac singa mong mi fingectegerude. ⁹ Ngicngac yofinenggac kecdae, yeni imocac ongea isoc ande. Yeni Anutuac womonnu yeac ubangerec nga kopocsicac sesegerec meemma faimiandae nga imocngo ine yeneac herenegen negengngina hafoangoc naric mi dzuacyemmeude. ¹⁰ Nga ua imocac nenedoku nene nga dzuac dzuacac faka hania hania imoc sebiu uasac meandae. Anutungo singyoac imoc yemmeu, yeni imoc modacma kecmagec nadung gboria monggac nasoya haude.

¹¹ Anu Kristongo bic hama wiac sasawa gombunga yei fede, imocac womong garengtoa anec. Ifi amma kporuc bedzo mong gombunga yombong maringo mi memea amma bangecfunac wiac mongngo mi memea, imoc nande, imoc kuneng nga hafoangoc gombunga amma esea feraheyombonggede. ¹² Kristo ye noning ngiwa me burumaka medahaac sac mema mi enec, kpac. Ye yengena sacngo naso mocgusac sese mema mana kpetiac nga kpetiac yombong, imohai enec. Emma yengena sacngo bunnina meec, imocngo fefeseri fekecbesande. ¹³ Ngicngac yeneng Anutuac kicfu wonongnginagoc anggec womong gareng yeneng noning me burumaka ngiwa yeneac sac nga burumaka ngagera medac mi memea gerecngo dzeu hama ande, hamaya imoc mema ngicngac wonongnginagoc yenearu kpegiandae. Kpegigec wisickeu ngicngac yeni Anutuac kicfu sebiugeng kpetiac anggecde. Imocac amma yofi negembisia, ¹⁴ Kristongo kekecseriac Asugoc namma yengena soronga amma kekeha Anutuaru faiemec. Yeac sacngo yangburumaka sacngina homac ferahede. Imocngo herenegen negennina dzuacdaru angammemenina kpakparoha kpac anu Anutu kekehagoc kingang kpeminide.

¹⁵ Kristo ye yengena kekeha faiemema dzadzahac gboriaac ngicbotuc anec. Nenang dzadzahac esea imocac dedeseriyoac kpeing. Kpeni yeng homema bunnina mema

† 9:6: Naso imohai Anutuac womong Herodengo meec imoc nanec. Kporuc bedzo nga Anutuac womong imocac hania “Yoac goaac dedekperagi” hafac 1126 imohai henggec.

dzadzahac esea imocac bageaunac menunuec. Anutungo ngicngac kpacnunukecde, nenang kekecseriac maridzoming menideac Kristongo ifi anec. ¹⁶ Maridzominggac kibi mong fedeu yofi ambesonga, minginango homeudeu, imoc dekper-agibesonga. ¹⁷ Mingina gbori kecmanungoc maridzoming kibi imoc ohogec eng feude. Minginango homeude, imohai maridzominggac kibi seriude.

¹⁸ Imocac amma dzadzahac esea imoc sacngo meserigec. ¹⁹ Nga Mosengo dedeseriyoac sasawa ngicngac edederecge ayemmedaru wisickeu burumaka nga noning ngiwa sacngina mema dokugoc yerecgema ramadzoea sacsac nga babacmeac mema sacfu nemuruckema imocngo kibi kpou kpouya amma ngicngac sasawa witinginau kpegiu nadzicyemmec. ²⁰ Nadzicyemmema yofi edeyunuec,

“Sac yomoc, imoc dzadzahacac sac. Anu ngeni dzadzahac manau kecgecdeac Anutungo edengunuec.”
(*Makekeng 24:8*)

²¹ Anu Mosengo kporuc bedzo witiau nga manau amma sesegerec faifaiaac wiac hania hania tarec, imoc ifingoc sacngo kpegiu sasawa nadzicmidarec. ²² Ifi anu dedeseri fakau sacngo wiac meu kpetiac anude nga sac mong mi kpakeudeu kopocsic wawa mong mi fingerude.

²³ Bangecfu kporuc bedzoac wiac fede, imocngo womong kurumennu fede, imocac ongea ande. Nga imocngo Anutuac kicfu kpetiac anudeac sacngo dzuacgec. Nga wiac fora kurumennu fede, imoc kpetiac anudeac sac gombunga nga engena yombongngo fede. ²⁴ Kristongo ama kpetiac maringo memea amma wiac fora fede imocac ongea ande, ama imohai mi enec, kpac. Yeng nenanggac amma Anutuac kicfu nanudeac kurumeng forau enec. ²⁵ Amma womong garengtoa ye kifasoc yangsawa mema mana kpetiac nga kpetiac yombong, imohai engande. Nga ye angande, Kristongo ifi isoc mi angande. Ye naso homac sese meemeudeac mi engecde.

²⁶ Kristongo ifi kecbac dede ye bangec nga kurumeng hanac hanaheaunacngoc naso homac kpendzeng kpeerekecbacfu imoc naric mi wabac. Nga ye ifi mi anec, kpac. Ye naso wisickebeso ammanu bangectoa bangecfu naso mocgusac fingeema ngicngac kopocsicnina meickeudeac Anutuaru yengena sebua desima faiu sese uaya medarec. ²⁷ Anu ngicngac sasawa naso mocgusac homenideac dedea nga ngadeau kecma yoacfu nambesonga. ²⁸ Ifi isocngoc Kristongo naso mocgusac ngicngac sasawa nenanggac kopocsic tofohodarudeac amma sesenina anec. Amma ngade haude, imohai

kopocsic tofohoudeac mi haude. Naso imohai Kristongo ngicngac yeac tomai kecdae, yenearu fingecma mengereyunuu komoc kpegecde.

10

¹ Wiac gombunga ngade haude, Moseac dedeseriyoac imoc wiac imocac ongea, imocngo wiac fora mi ande. Ifi anu ngic yeni kifaya kifaya Anutu afehegecdeac yeac hoannu hama sesengina siriha mocgusac faiandae nga imocngo ine dedeseriyoacac kucfu hafoangoc naric mi mengereyunuude.

² Dedeseringo hafoangoc mengereyunubacfu yeneac sese faifai imoc bic kpac ambac. Amma kopocsicngina bic kpac anu yeni herenegen negengngina kpetiac kecma kopocsicnginaac gamegoc monggoc mi kecbau. ³⁻⁴ Imoc yofi, burumaka ngiwa nga noning ngiwaac sawango kopocsic meickeudeacsoc mi ande, kpac yombong. Imocac amma sesegerec faifaiac faka imocngo kifasoc kopocsicngina heigboriyemmekecde-noc. ⁵ Anu Kristongo bangectoa bangecfu mama imocac negensima Anutu yofi edeec,

“Ge ubangerec nga kopocsicac sesegerec hania hania, imocac mi anggengkefec. Nga geng ine bangecsebi mong mengerema nennec. ⁶ Anu Ngicngac yeneng ramaburumaka hafoangoc kopocsicnginaac amma gerecfu faigec dzeande, imocngo songo mi meficgegenude, kpac. ⁷ Ifi anu deai, ‘Anutu, negenna, geac songo modacbadeac hayai nga kibi kpoukpouac manau neac yoac oho ohoya fede.’” *(Mitiyegec 40:6-8 Septuagintaunac)*

⁸ Sesegerec sasawa imoc dedeseriyoac modacma faiandae nga Kebungo ine yoac yofi deec, “Ubangerec nga kopocsicac sesegerec hania hania nga ramaburumaka hafoangoc kopocsicngina amma gerecfu dzeande, imocac mi anggenude nga imocngo songo mi meficgegenude.” ⁹ Ifi dema yofi deec, “Negenna, geac songo modacbadeac hayai.” Ifi dema yeng sing gboria meseriudeac sing esea imoc meickeec. ¹⁰ Yesu Kristongo nenanggac negemma songo imoc modacma sebia mekemma nasu mocgusac sese faiu sing imohai kpetiac aning kecdimbe. ¹¹ Womong gareng yeni wenacsoc namma womong gareng uangina mekecdae amma yeni sesegerec siriha mockicngoc nasoya nasoya mekecdae, imocngo ine ngicngac kopocsicngina meickeudeacsoc mi ande. ¹² Nga Kristongo kopocsic meickeudeac sese mocgusac kuha wisic wisickea kpac, imoc faima Anutuac foiau tataha mema tacde. ¹³ Nga Anutungo ngabafora yeac hania bageu hanititi siricfu faiyunuude, ye imocac tomai tacde. ¹⁴ Yeng sese moc-

gusac faima ngicngac hafoangoc mengereyunuu yeni wisic wisickea kpac kpetiac kechereema kechesandae.

¹⁵ Anu Tiri Asungo ifingoc hepuc amma yofi edenunuec,

¹⁶ “Kebungo yofi dede, ‘Ni ngadeguc dzadzahac gboria yenigoc mebade, imocac siriha yofi, dedeseriyoacna ngicngac yeneac negen negennu faima kibia imoc herenginau ohobade. ¹⁷ Amma kopocsicngina nga singyoac kpekpengina imoc sasawa wama monggoc mi negensibade.’ ” *(Yeremaia 31:33-34)*

¹⁸ Nga Kebungo kopocsicnina wau kpac anecac kopocsic meic meickeac seseac ua monggoc mi mebesonga.

¹⁹⁻²⁰ Negen negensinggoc tosofocnina, Yesu yengena sawaac kucfu nenang kengeha kpac kecma kporucnagu ferahema mana kpetiac nga kpetiacfu naric ennide. Yeng sing gboria nga kekehagoc witinemmeec nga kporucfusing kennideac yengena sebingo sing imocnoc menemmeec.

²¹ Womong gareng engenatoaninango Anutuac arengfora garennunuma kecde. ²² Nga nenang hanahema herenegen negennina gameagoc nga mi ngereeande, yeng imoc dzuaru kongaha fede nga sebinina doku kongahango dzuaru kongac kpeing. Imocac amma nenang ubaherenina fora imocgoc kekecnina isinggeyombonggema ye hafoangoc negensinggema Anutuac hoannu kembisina.

²³ Kebu maridzoming nemmeudeac yoac deseriec, yeng dedea modarude. Nga imoc nenanggaru fingerudeac negensegec amma kecma deficgekecbisina. ²⁴ Amma songo nga angammeme gombunga botucninau feudeac nenang henggareng angemema meseriemেকেcbisina.

²⁵ Ngicngac goa yeni kpekpeturannina waandae, imoc mi ngereede. Nasotia wegenede, ngeni imoc bic negendaeac meseriemেকেcbisia.

²⁶ Nenang yoac foraac negen negeng mema negentegec-maguc kopocsic faka arenggema mekecnideu ine kopocsicninaac amma monggoc sese mong mi feude. ²⁷ Ebictoaninagoc kecni ising ising nasou gerectoa mongngo nonohoma manganenunuudeac tomainina feude.

²⁸ Ngic mongngo Moseac dedeseriyoac kpeu ngic yohockang me harebec yeneng imoc hemma yoara wama yoacfu faigecdeu, ye ubamanganga kpac kpebucgegecdeac areng anude. ²⁹ Anu dzadzahacac sacngo ngic mong bic dzuarec, yeng ngade sac imoc ongea kpac dema Anutuac Medac witiau goteng tima Danggunucac Asu demanganeudeu, yearu turunga noc efea fingecmiude, imoc bic negendae. ³⁰ Nga

“Kopocsicac turung kpoukpou imoc neac uanoc nga ni ngicngac kopocsicnginaac turung kpouyemmebade.”
(*Dedeseri 32:35*)

Kebungo yoac imoc deec, ye negendimbe. Ye monggoc yofi deec,

“KEBUNGO ngicngacfora isingyunuma yoacngina deude.”
(*Dedeseri 32:36; Mitiyegec 135:14*)

³¹ Anutu kekehagocac mariu embesonga, imoc ebihagoc nga kpendzengagoc yombong.

³² Ngeni hanahema Kebuac kperagia megec, naso imohai siduc gombunggac amma uatoa mema kpendzeng kpegec, imoc mi nigecongubeso. ³³ Amma ngic yeneng naso goau ngicngac yeneac kicfu faingunuma gamekpekpe nga defagoc amma ngunukporac angemmegec. Nga naso goau ngaba yeneng ngeneac tosofocngina ifi ayemmegec ngeni ogo angemmema yenigoc nanggec. ³⁴ Ngeni witicngic yenigoc ngenahafoc kpendzeng kpegec nga ngic yeneng goa ngeneacunac witicamau faiyunugec nga ngaba yeneng goa ngeneacunac hamangec faka angemmema hiedzongina megec. Ifi anggec ngeni ine sogaima yofi negenggec, hiedzongina feengkefude imocngo bangectoa bangecac hiedzo ferahedacde. ³⁵ Imocac ngeni kengeha kpac kecbisia. Kecma faka imocac buma kuneng meficgegecde. ³⁶ Ngeni modzotitia kpac kecgec, imoc ngereede. Imocngo meficngunuu ngeni Anutuac enac tofoc tofoho amma maridzomingngina deec, imoc megecde.

³⁷ Anu naso wegenanec fede, imoc wisickeu,

“Ngic haudeac dedea, ye naso mong mi ukuma haude.

³⁸ Ngicngacfocna dindingac kecdac, ngeni negen negensinggoc kecheregecde. Nga ngeneacunac mongngo wanuma kenudeu neng ine yeac negemba ubaherenango mi ngereede.”
(*Habakuc 2:3-4*)

³⁹ Nenang ine ye ngadehema hofeac sing modacma kemenide, imocac areng kpac. Negen negensinggoc kecma firang amma ubaonganinagoc kekecseriu ennide.

11

¹ Wiac mong fingecnemmeudeac seriangoc negensima kecdimbe, imoc kicngo mi hemma sifu negenni fora ande, fakanina imocac kpara negen negensing. ² Ngicngac bicngoc kecgec yeni negen negensingnginagoc kecgecac amma Anutungo hepuc ayemmema yoac nga fakangina deseriec. ³ Wiac kicngo hengandimbe, imoc wiac hehenaunac mi fingerec. Anutungo yoac deu kurumenga kurumenga nga bangectoa

bangec fekende, yeng imoc meficgedaru fingerec, imoc negengensinggoc kecma negentegecnide.

⁴ Abengo negen negensingagoc kecma Anutuac sesegerec faiec, imocngo Kainggac sese feraheec. Ferahau Anutungo yeac sesegerec hemma negenu ngereeu ngic dindingac demiec. Abe ye bic homeec, amma sifu negen negensingau yoara dekecdengoc. ⁵ Enoko ye negen negensinggac amma homec mong mi fingecmiu henec. Nga Anutungo ye engsac meickeu enec. Ye mi emmanu Anutungo yeac yofi demiec, “Ni geac negemba ngereede.” Ifi dema Anutungo ye meickeu ngicngac yeneng hofocma monggoc mi meficgegec.

⁶ Anu ngic mongngo Anutuac hoannu kembeso negende, ye yofi negensinggema kecbeso, Anutu ye kecdenoc nga ngicngac ye kpachofoc angandae, yeni turunga gombunga yemmeude. Nga mong ye negen negensinga kpac kecande, Anutungo yeac negenu naric mi anude, imoc kpac yombong. ⁷ Ngicngac yeni dokutoa haudeac ebic mi hemmagec Anutungo Noa goroyoac edeu yeng yoara negensinggema eweheimima wagettoa mong meec. Ifi mema yengena arengfora ebicfunac onggongyunuec. Yeac negen negensinggema bangectoa bangecac faka mangana mekperagi Anutuac yoacfu kenggec. Yeng ine negen negensingaac amma ngic dindingacac maridzoming meec.

⁸ Anutungo Abrahang kparu yeng yoara negensinggema imoc modacma bangeha wama bangec dahai kenudeac obohoec. Nga bangec Anutungo miudeac deec, imocngo maridzominga anec. ⁹ Anutungo bangec miudeac dedzege ammiec, ye ihai kemma kuric isoc kefec. Kecma Anutuac yoac negensinggema kporuchedzoya faiu nanu Isaka nga Yakobo ihai yerigoc kegec. Yereng Abrahanggoc bangecac dzadzahac imoc mekecgec imocngo maridzominggina anec.* ¹⁰ Anutu yengenaoc taong wotungseriagoc warac arenggema meficgeec nga Abarahang ye kuric kecmanu imocac tomal kefec. ¹¹ Anu Sara ye sabacmeme nasoya kpac anec. Nga ye Anutuac yoac negensinggema kefecac heregoc amma medac kpenanggema meec. Anutungo dzadzahac yoac dema imoc modarudenoc, ye ifi negensiec. ¹² Imocac amma ngic sabac meficmeficgeacsoc kpac, yearunac bangecfora homac sahema fingecgec sawaac asomeng nga kondung tegiau sangi isoc anggec nga ngicngo kpetengina oso osoacsoc mi ande.

¹³ Yenennoc Anutuac yoac negensinggema homegec. Nga Anutungo bangec yomohai bangecngina deec, imoc mong mi meficgeyemmeec. Yeni ine wiac hereaungoc feu kpedzima hemma yofi deficgegec,

* **11:9:** Imocac hania Fingec fingec 15:1-21 fede.

“Neni bangecfu kuric amma naso wegenanecsac yei kecdimbe.” (*Fingec fingec 23:4; 1 Ngictau siduc 29:15*)

¹⁴ Anu ngicngac yoc siriha ifia deandae, yeni yenang bangec yombong meficgegecdeac hofoc hofoc ua mema kecma deficgedae. ¹⁵ Amma yeni bangecngina warac kecma wagec, imoc negensibau dede yeni naric monggoc dzigenebau. ¹⁶ Nga bangec mongngo esea ferahede kpara kurumeng, yeni bangec imocac ayemmeec. Imocac amma “Anutu ye Anutunina.” yeni ifi degec, ye game mi kpekecde, nocac yeng yeneac negemma taong mong bic mengereec.

¹⁷⁻¹⁸ Anutungo Abraham faitobannu faiu, yeng yoara negensinggema medaha faiu sesegereha ambeso anec. Nga Anutungo medac yeac warac yofi deec,

“Isakaarusing bangecfocga fingeceahe anggecde.” (*Fingec fingec 21:12*)

Medaha mocgu imocnoc ye dzadzahacac areng kefec ye sifu mema sesegereha anudeac deec. ¹⁹ Nga ye yofi negensima kefec, “Anutungo ye homecfunac ifingoc naric megboriude.” Imocac yoc yofi heima dedimbe, “Anutungo Isaka homecfunac meec.”

²⁰ Isakango dzadzahacac yoc negensinggema wiac ngade fingerude, imoc negensima Yakobo nga Esau kenecyuruec. ²¹ Nga Yakobo ye Anutu negensinggema kefecac homebesonga amma yeac kpacfu Yosefeac medachora tembus tembus kenecyuruec. Kenecyuruma yasuya susiau merandzima ngonducnema Anutu numumima dengereec. ²² Yosefe ye Anutuac kuc negensima dzadzahac yoara negensinggema Israe areng Aigita bangecfunac dzigenegecdeac kpefing deec. Amma yengena sic mekenggecdeac negensima derecgeyemmeec.

²³ Mose fingerec, naso imohai medac fingecgec yunuhomesongga, ngictauac dede ifi feec. Anu yeac nonggomama yeri siriha gombunga hemma kengec mi amma ngictauac dedeseri kpema Anutu negensinggema afo harebec medacngira mesufuec feec. ²⁴ Nga Mosengo negen negensinggoc kecma yadiu Faraoc naroanggac medac, yeac ifi degecdeac waec. ²⁵ Ye kopocsicac ubangerec hania hania negemma naso wegenanec kefudeac mi ammiec. Ye ine Anutuac ngicngac yenigoc ebic tofohoma kefudeac negenu ngereec. ²⁶ Amma ye Aigita bangecac dzofinac imocac negenu mamea anec. Kristoac amma game meudeac negenu engena anec, imocngo Aigitaac dzofinac ferahede. Ye imoc negensima Anutuarunac bung meudeac kic fiec. ²⁷ Ye Anutuac yoc negensinggema Aigita bangecac ngictauac kengec mong mi kpeu Aigita bangec

waec. Ye Anutu mi hengena, ye kicngo mi henec nga henec isoc kpendzeng kpekecma ubea mi maec. ²⁸ Ngic kpekepe angerongo morocmedacfocngina yunuhomebacac yeng Anutu negensinggema makekenggac ramamedaha kpehou amma sawango nagunginasoc hosoec. ²⁹ Nga Israe ngicngac yeni negen negensinggoc kecma kondung sacsac imohacsing ferecgema bangec kerengaiu kenggec. Kemmagec Aigita areng yeneng ifingoc ferecgeni dema doku nema homedacgec.

³⁰ Israe yeneng Anutuac yoac negensinggema Yerikoac odatoa hocngo memea, imoc yerecgegec uameme 7 ammanu barackema madarec. ³¹ Ngic yohockang yeri Yeriko sufu su-fuu hengkperecge ambesonga kenec singtoangac Rahabango Anutu negensinggeecac ruaegoc heitaiyuruec. Imocac amma ye negen negensingngina kpac yenigoc manganema mi kpac anec.

³² Nga ni Gideong nga Baraki amma Simsong nga Yefita amma Dawidi nga Samue amma profete sasawa, yeneac siduc ifingoc naric debai nga nasona mong mi fede. ³³ Yeni negen negensinggoc kecgecac dzikacfu ngictau homac yeneac wasaingic memayunuma ngictaufocngina anggec amma raiong enacngina medzickegec. Nga singyoac feec imoc garenggema Anutungo wiac deseriec imoc megec. ³⁴ Yeni gerecyada kucngina menomanegec. Nga ngabafocngina yeneng wasaibeangngo yunuhomebeso anggec woragec. Yeni kucmama kecgec Anutungo kuc yemmeec. Yeni dzikac kucgoc kpema kuric wasaingic homac kporacyunugec. ³⁵ Ngac goa yeni negensinggema kecgec Anutungo arengfocngina homecfunac megboriyunuma yenearu monggoc faiyunuec.

Ngictau goa yeni profete dzikacngo yunuma medzoicyunuma Anutuac yoac wagecdeac degec. Nga profete yeni ine homecfunac yacyac, imocac kekec gombung negensima ngictau yeneac yoac wama witicamaunac mi woragec. ³⁶ Nga goa yeni ngickicfu deendema amma defagoc ayemmema dzikacngo yunugec. Amma goa monggoc sengngo wicityunuma witicamau faiyunugec. ³⁷ Anu goa hocngo yeneregec nga goa segengo sebingina merecgegec nga goa wasai beangngo kpebucyunugec. Nga goa yeni wambangina kpac anu rama nga noning sebera heima kengkecma sebiac wiacac obohokecgec. Ifi anggec ngicngac yeneng yunugec ebic witiau kecgec. ³⁸ Kecma yeni bangec kisiu nga bangec sifehau amma kedzebeu me bangec singau yerecgema kecgec. Yeneng gombungngina mehama ngicngac amabangecngina botucfu kecgecdeac sing mong

mi feec. Ngicngac kopocsicnginango sing imoc hedzickeec.

³⁹ Nga ngicngac imoc yeni negen negensinggoc kecgecac Anutungo yenenu ngereec. Amma yeni wiac megecdeac dzadzahac yoac dedea, imoc bangecfu kecma mong mi megec. ⁴⁰ Anutungo nenannu wiac engena faiudeac negenec. Nga yeni nenanggoc hafoangoc mengereyunuudeac imoc negensiec.

12

¹ Ngicngac siducngina arenggema ohoduae, yeni hoeng isoc yerecnunuma boifocnina amma kecdae. Imocac amma wiac sasawa meebirinunuande, imoc meickedacbisina. Nga kopocsicngo mendannunuyomboggema witicnunukecde, imoc herecgedacma sing edzac edzacnunuya fede, imoc seserigoc modacma nedzima kembisina. ² Kemma kicnina Yesuaru fikechisina. Yeng negen negensinnina hafoangoc mengerema kefude nga yennoc ua imocac hania. Ye sogac sogai ngade haude, imoc negensima mariponggac kpendzennu emma game kpekpe bageau kekec, imoc tofohoma wiac efea negenec. Ifi amma Anutuac tatacac foiau emma yaguc tacdenoc. ³ Nga ngeni kucmama amma ubangina mabacac yeac negensima kecbisia. Yeng waraima kpendzeng kpemanu kopocsicmeme yeneng yeac deendema ammigec.

⁴ Anu ngeni ine kopocsic tidzamegecdeac eweyombonggegec amma sac hetic hetinggeaac nadunnu mi emma kecdae. ⁵ Nga Kebungo medacfora meseringunuudeac yofi edengunude, ngeni imoc naric mi nigecngunubeso.

“Medacna, Kebungo gumeting anggenu ge imoc mi ngadehebesena nga yeng yoac seria deu ubaga mi mabeso.

⁶ KEBUNGO medac mong songogoc hoanggekecde, ye metinggeude nga medaha songo negemmide, ye kpemeting ammiude.” *(Yoac negen negengagoc 3:11-12)*

⁷ Ngeni Anutuac medacfora. Nga manggac sasawango medacfocngina metingyunuandae, ifi isocngoc Anutungo kpendzennu faingunuma mengerengunuude. ⁸ Nga yeng medacfora sasawa fakanginaac memengere ua mema ngeni ifi mi angemmeudeu yeac nambaracfora yombong mi anggecde amma ngeni hamangecfunac fingegec isoc anude. ⁹ Amma bangecfu mangfocninango metinnunugec nenang fakangina ifia negensima ewengina heiing. Nga asu yeneac Manggacngo metinnuu yeac yoara monggoc yombong tofohoma kekec mebisina. ¹⁰ Mangfocnina yeni negen negengngina feec, imocac sirihau naso wegenanec sac metinnunugec nga Anutungo metinnunuande, imocngo ine

memefihagoc yombong ande. Nenang yeac kpetiac kekecfu torokpema kecnideac ifi angkecde. ¹¹ Anu memetinnina imoc yofinenggac ubahodung meficgenemmeande, imoc ubangerehagoc mi anude, kpac. Nga ngicngac yeni memetinnu kecma yadiserikecdae, yenearu faka imocngo ngade faka dindingacac ruae kekecac fora meficgeude.

¹² Imocac amma ngeni maringina kucmama me fafocngina mangana meseriemebisia. ¹³ Amma ngicngac hanimangang haningina mepatickebauac ngeni singngina heitumebisia. (*Yoaç negen negengagoc 4:26*)

Ngeni ifi anggec haningina ngereebesoo.

¹⁴ Ngeni kpetiac kekec mi kecgecdeu Kebu naric mi henggecde, imocac ngeni ngicngac sasawa yenigoc ruae nga kpetiac kecgecdeac uatoa mebisia. ¹⁵ Ngenearunac mongngo Anutuac wosoefacfunac mangunubacac henghomema kecbisia. Nga botucnginaunac wiac herebu nga ubaebic imocngo sera mi kpebesoo. Imocngo sera kpema ebic meficgengemmeu wosohodung isoc homac memanganengunuude. ¹⁶ Amma geneac botucfunac mongngo kaisero faka ambacac me Esau isoc Kebuac ihoc bahoc ambacac ngeni henghomema kecbisia. Esau ye naso mocguac yakango waracmedacac kenec muneagoc emekpesi anoc. ¹⁷ Amma yeng ngade maaarunac kenec imoc mebesoo anu mamango waec. Ye imoc meudeac kiaru mengec mengereac sing mong ine mi fingeccmiec.

¹⁸ Israe ngicngac yeni tikingina mewegenema henggec gerechorang dzeu kundung kpema medzickeyombonggeec. Nga firang kpeu ¹⁹ trampet mong kunengngo arohou enacudumeng mongngo yoaç deu mi negenggecdeac desambic anggec. ²⁰ Yoaç yofi dedea, imocngo ebictoa meficgeyem-meec,

“Ngic me yang mongngo tiki imoc kpesereudeu ngeni imoc hocngo hebucgebisia.” (*Makekeng 19:12-13*)

²¹ Anu wiac henggec imocac homac yombong kengecyunuu Mosengo yofi deec,

“Ni kengecnuu dzononna fedede.” (*Dedeseri 9:19*)

²² Ngeni ine tiki ifiau mong mi hagec, kpac. Ngeni Siong tiki, imoc Anutu kekehagoc yeac taong amma kurumenggac Yerusareng, imohai sogac sogaiac tutumannu hagec. ²³ Ihai areng yofi bic kpeturanggegec kecdae. Ngicngac sasawaac Anutu, yeng desi desingicngina. Nga Angero habu teng tauseng dafiguc amma ngicngac Anutungo hafoangoc mengereyunuma yeneac dindingac deyemmec, yeneac ongaa-sungina. Nga kurumenggac osokporennu kpacngina oho ohoya waracmedac isoc kecdae, yeni kurumenggac kpebung

habu andae. Yeni sasawango kpeturanggema ihai kecdae.
²⁴ Nga ngeni Yesuaru hagec yeng dzadzahac gboriaac ngic botucnina andenoc. Amma ye sawa kpegiec, imocngo Abeac sacngo yoac deec, imoc ferahema kuhagoc yombong deude.

²⁵ Imocac ngeni ngic yoac edengunukecde, ye ngadehebauac garengngina mema kecbisia. Imoc yofiac, Mosengo bangecfu kecma ngicngac goroyoac seria edeyunuu yeni yeac yoac negenggecdeac wama kecma kopocsicac turunga, imohacnac naric mi woragec. Nga yeng kurumenga kurumenga imohacnac mama goroyoac edenunumanu yoara ngadehenideu kopocsicac turung imohacnac ifingoc naric mi woranide. ²⁶ Moseac nasou Anutuac ubaudumengngo bangec kpemindzaheec nga yofinenggac ine yofi deserima edenunukecde,

“Naso monnu monggoc bangec kpemindzahebade, imohai ine bangecsac kpac, kurumenga kurumenga ifingoc kpemindzahebade.” *(Hagai 2:6)*

²⁷ Nga “Naso monnu monggoc.” yoac imocngo yofi dekperaginemedede, wiac hanac hanaheau deu fingeccarec ye imoc kpemindzaheu kpac anude. Nga wiac sasawa mi fingeccamanu nanec, ye imoc ifingoc kpemindzaheu seria namma fefeseri feude.

²⁸ Nga eucerereng mong ifi nemmeu mekecdimbe, imoc kpemic kpemindzahasou naric mong mi manganeude. Imocac amma nenang Anutu ubangerec negemmima yeng negenu ngereeude, sing imohai yeac bageau memaemema eweheimibisia.

²⁹ Foracngoc, Anutunina ye gerechorang amma wiac sasawa dzeu kpac andarude. *(Dedeseri 4:24)*

13

¹ Negen negensinggoc tosofocna, ngeni ngenaocngoc heresongogoc hoangemema kecbisia. ² Ngicngac hagec ngeni yeneac ama heiyemmegecdeac mi nigeccngunubeso. Ngicngac goango ifi anggec, yeni mi negemma angero goa ama heiyemmegec. ³ Nga ngicngac witicamau tacgec ngeni ngenahafoc tacdae, ngeni ifi isoc yeneac negensima meficyunubisia. Nga ngic goa witicamau yunuandae, imoc ngeneac sebi momoc kpedae, ifi isoc negemma meficyunubisia.

⁴ Nga eweeneng memeturanggac fakaya imoc eweheimiagoc ambeso. Nga eweeneng yerahafoc fefengira eweheimiec imocngo wononga kpac febeso. Noac, Anutungo kaisero ngicngac haniangina isinggema turunga yemmeudenoc. ⁵ Anu ngeni hiedzoac tusuc faka mi ambisia, ngeni ine

wiac bic fengemme, imoc soha ande, ngeni ifi negemma kecbisia. Anutu yengenaocngoc yofi bic deec,

“Ni ngeni wangunuma me wiacngina segerema naric mi ngadengunubade, imoc kpac.” *(Dedeseri 31:6)*

⁶ Imocac serima kengeha kpac kecma yofi naric denide, “KEBU ye nenanggac memeficnina nga ngic mongngo wiac mong anemmeu imocac naric mi kengecnunuude.” *(Mitiyegec 118:6-7)*

⁷ Ngeni enarafocngina Anutuac yoac edekpou angemekcegec amma dafi kecma fora meficgegec, imoc negesima kecbisia. Ngeni negen negensingngina henghomema namma yeneac siric modacbisia. ⁸ Yesu Kristo ye worang nga yaguc amma nasosoc siric mocgungoc kecengkefude.

⁹ Anutuac danggunucngo ubaherengina meseriu seria nanggecde, imocngo wiac gombunga. Nga nenedokuac singyoac hania hania imocngo ine ubaherengina naric mi meseriude. Imocac ngeni kpoukpou gboria hania hania wagec wiac ifiango mi wangepngunubeso, kpac. ¹⁰ Anu arataninagoc kecma womong gareng yeni kporuc bedzou ua mekecdae, yeni arata imohacnac yaka mong naric mi mema negecde. ¹¹ Womong garengtoango yang yeneac sac mema womong mana kpetiac amma kpetiac yombong, imohai meemma kopocsic meic meickeac sese faiande. Amma yang fora ine tacyac anggec imocac ngadeau faigec dzema kpac angande. ¹² Imocac Yesungo ifingoc yengena sawango ngicngac kpetiac meyunuudeac taong naguac ngadeau kpendzeng kpeec. ¹³ Imocac tacyac angandimbe, imocac ngadeau yearu kemma yegoc gamekpekepe witiau momoc embisina. ¹⁴ Yei bangecfu nenang taong seria mong mi fede. Nga nenang ine taonnina ngade haudeac kicfifi kecdimbe.

¹⁵ Imocac nenang Yesuac kpacfu Anutu nasosoc dedengerec ammini, imocngo sese fora ambeso. Enacbibicninango kpara dekperagikecma fora meficgebisina. ¹⁶ Nga ngicngac goa heimefic ayemmebesonga amma wiacnina fede, imoc hendzicma yemmebisia, faka imoc mi nigecongubeso. Anutungo sese ifiaacnoc negenu ngereude.

¹⁷ Ngeni enarafocngina yeneac ewengina heima yoacngina tofohobisia. Imoc yofiac, yeni ubagbori kecma ubaonganina garenggema kecma uanginaac yoacsiduc degecdeac nasoya faifaia fede. Nga yeneac ua imoc ubangerecgoc ambeso. Ngeni ubaebicfu ua imoc mebau debac ni ngeneac negemba memefihagoc naric mi ambac.

¹⁸ Ngeni neneac numubisia. Neni herenegen negennina kpetiac, ifi negenserima kecdimbe. Nga angammemenina sasawa gombunga feudeac anemme. ¹⁹ Ngeni nunumuu

monggoc yombong meficnumagec neng naso mi ukuma ngenearu bic dzigene habadeac negensiduae.

²⁰ Ruaeac Anutungo dzadzahac fefeseriac sacngo, ramagarengtoa Kebunina Yesu homecfunac megborima mi-arec, ²¹ yennoc ua gombunga sasawa megecdeac kuc ngememema mewakengunuu yengena songo nga negen negeng modacgecde. Yeng ifi anemmema negenu ngereeu, faka imoc nenearu fingecheso. Nga yearu dedengerec nga dedengerec fekengkechesande, imoc fora.

²² Negen negensinggoc tosofocna, ni kibi yomoc ohongemmeduae, imocngo herea mi ande, imocac ngeni dederecge yoac yomoc modzotitia kpac kecma negenggecdeac igocngunuma deduae. ²³ Amma mong edengunuba negenggec, yeni tosonina Timoteo witicamaunac yungecgec. Imocac yeng naso mi ukuma nearu bic hasikeudeu yegoc ngenendedeac ngenearu bic hadede.

²⁴ Neneac wenacngerecngo enarafocngina amma kpetiac areng sasawa yenearu kembeso. Amma tosofocnina Itarianac yeneac wenacngerecngo ngenearu ifingoc hade.

²⁵ Anutuac danggunucngo ngicngac sasawa ngenearu febeso.

Yakoboac Kibi

¹ Ni Yakobo Anutu nga Kebu Yesu Kristo yereac wanacngic kecma kibi yomoc ohoma Israe kisis 12 bangeha bangeha singsararang kpema kecdae, wenacngerecna ngenearu faiba hade.

² Negen negensinggoc tosofocna, faitobang nga ebic hania hania fingecongemu imoc sasawa wiac sogac sogaigoc, ngeni ifi negembisia. ³ Negen negensinggocna faitobannu faigec imocngo meseringunuu ngicngac seria anggecde. ⁴ Amma ngeni modzotitia kpac kecma serima uangina hafoangoc mesigecde. Mesima yadiseriyombonggema wiac monggac naric mi obohogecde.

⁵ Anutungo pakeng dedea kpac songogoc kecma ngicngac wiac homac yemmekecde. Imocac ngenec botucfunac ngic me ngac mongngo negen negentegecac kpedadanggeudeu ye Anutuaru numuma kpesimiu miude. ⁶ Nga ye kpesima numumiude, imohai ine negengyohoha kpac negensinggema numubeso, nocac ngic mong ye negengyohoc anude, ye kondungac siri isoc, firangngo imoc wangecma kengha anu sicsauc kpekefude. ⁷ Ngicngac ifia yeni, “Kebuarunac wiac mong naric menide,” imoc mi negensibisia. ⁸ Ngicngac ifia yeni ubayohoc amma negen negeng mocgucfu naric mi serima yenanggac sing sasawa negengyohocgocsac anggecde.

⁹ Negen negensinggoc tosonina mong ye mamea kecande, ye yengenaac negenu engena ambeso. ¹⁰ Nga ngic mong dzofinahagoc, ye yengenaac negenu mamea ande, imoc negensibeso. Dzaring dzuriango kpindzing manau tohoma moronggema kpac angkecde, ifi isoc ye ifingoc kpac anude. ¹¹ Nga asoac wenac gereango erema kpindzing kpeu imocngo gbanggema dzuria siriha gombunga moronggeu kpac anude. Nga ngic dzofinactoyagocngo wiac meficgeudeac uatoa me-ande, ye siriha ifi isoc bic moronggema kpac anude.

¹² Ngic mong faitobannu serima namma ebic tofohoude, ye kenehagoc. Nga ngicngac Anutu songo negemmiandae, yeni kekecac ira yemmeudeac deseriec. Ngic mong ye faitobannu heiserima kefude, ye imocnoc meude. ¹³ Kopocsicac faitobang ngic fingeconu ye yofi mi debeso, “Anutungo faitobannu fainudac.”

Imoc yofiac, wiac manganango Anutu naric mi memaude nga yeng ngic mong kopocsicac faitobannu ifingoc mi faiude, kpac. ¹⁴ Ngic tembus tembus yengenaac songongo ngic faitobannu faiyunuande amma yengena songongo ye wangecma ikoc negen negeng negemma faka hania

hania meudeac songo meficgeude. ¹⁵ Anu negensongo manganango kpenanggema medac mong meude, ye kpara kopocsic. Nga kopocsicngo hafoa yadiseri amma homec kpenanggema meude.

¹⁶ Songo tosofocna, ngeni ngenaocngoc ikocfu mi wangece-mebisia. ¹⁷ Anutu ye kurumeng kperagiac manggac amma yearu kundung mong mi kpeude, kpac. Yearu kperagia feec nga fede nga fekengkefude. Nga yeng wihacnac wiac gombunga nga soronga suenemmeu maude. Ye ubangereha ifi nemmekecde. ¹⁸ Anutu ye songoya nga negen negenaac amma yoc forau yeac nambaracfora fingering kecdimbe. Yeng deu wiac sasawa bangecfu fingeCdarec, imocac buma heihei annideac ifi anec.*

¹⁹ Songo tosofocna, ngeni yofi negenggec, yoc mong degec hau ngeni bic kedzac faibisia. Faima imocac turunga bic mi merembisia me herebu bic mi ambisia. ²⁰ Ngicac herebungo Anutuac kicfu faka dindigac mi heficgeude, kpac. ²¹ Imocac amma ngeni faka seuhagoc nga faka mangana ifia homac fede, imoc sasawa meickedacbisia. Amma ngeni yumea kecmagec yoc herenginau homec homera, imocac kucngo ubaongangina ebicfunac mesiu komoc kpegecde.

²² Ngeni Anutuac yoc kedzacac nebasac mi negembisia. Ngeni yoara negemma tofohogecde, imocngo ngereeude. Ifi mi anggecdeu ngeni ngenaocngoc ikoc angemegecde. ²³ Ngic mong ye Anutuac yoc engsac negemma imoc mi modarudeu ye ngicngo yengena kicmesuya wikinnu hengande, ifi isoc. ²⁴ Ye ongea engemma kemma imohaingoc yengena siriha dafia, imoc bic nigeckpeude. ²⁵ Anutuac singyoac soronga, imocngo witicfunac yungecnunuude. Nga ngic mongngo imoc hennegeng amma mekecma nigera kpac uaya mekefude, Anutungo yeac ua keneheude.

²⁶ Ngic mong ye yengenaoc yofi negenude, “Ni Anutu eweheimima kecduae,” ifi dema enacibihi mi garenggeudeu yeac eweheihei imocngo sing segeu fora kpac anude. Ye yengena ubaherea ikoc ammiudenoc. ²⁷ Nga Anutu Manggacnina yeac kicfu eweheihei faka kpetiac nga kongaha, imocac siriha yofi, bangectoa bangec yomocac songo ngadehema wonong mi heiemema beging nga ngachodzec ebicfu kecdae, yeni yenenggareng ayemmebesonga. Imocngo Anutuac eweheihei gombunga.

2

¹ Tosofocna, Kebunina Yesu Kristo ye kuc nga kibikperagiagoc kecde. Nga ye negensinggedae, ngeni ngic

* **1:18:** Kontucac buma heiandimbe, ifi isoc annideac denemmeec.

engena mamea sebinginaac sirihau faka ayemmeandae, imoc naric mi ngereede. ² Imoc yofi, ngic mongngo ngeneac kpekpeturannu ring golngo memea amma ngakpi kibia gombunga heima hau naso imohaingoc ngic mong makpekpea wambaya esea wonongagoc heima haude. ³ Ifi haec ngeni ngic wamba kibia gombunga faidac, ye hemma yeac degecde, "Ogo, ge yei hama tatac gombungau tacna." Ifi dema ngic makpekpea yeac ine yofi degecde, "Ge edimoc kemma nanna." me "Ge haninau parannu matacna." ⁴ Ifi anggecdeu ngeni ngenaocngoc siricngina hentegecma sing manganau ngicngac ogofocngina isingyunugecde nga imocngo mi ngereede.

⁵ Songo tosofocna, ngeni kedzac kpema negenggec, ngicngac bangectoa bangec yomohai makpekpea kecdae, yeni negen negensinggoc kuneng anggecde amma eucererenggac mingina amma imocac maridzoming megecde, Anutungo ifi negemma meisingyunuec. Ngicngac heregoc Anutuac songo negengandae, imoc yeneac anudeac deyemmeec. ⁶ Amma ngeni ine ngicngac makpekpea game meficgeyemmeandae. Nga ngic finactoangingoc yenennoc memanganengunuma yoacfu faingunuandae. Nga ngeni yenisac eweheihei ayemmeandae, imoc mi ngereede. Makpekpea yeni faka ifia mong mi angemmeandae. ⁷ Yesuac kpara gombunga warac witinginau enec nga dzofinactoangingoc yenennoc kpac imoc demanganeandae.

⁸ Anu dedeseriyoac mitikibiu yofi oho ohoya fede, "Ge geangga anggengande, siriha imocngoc gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena." (*Sesememe 19:18*)

Ngeni eucererenggac yoac imoc foracngoc modacgecdeu faka gombunga anggecde. ⁹ Nga ngeni ngic engena mamea sebinginaac siricfu ayemmeandaeu kopocsic meficgegecde. Nga dedeseriyoacngo manganangina dekperagima singyoac kpekpe, ifi dengemmeude. ¹⁰ Imoc yofiac, ngic mong ye dedeseriyoac hoanggema nadunga sasawa modacdacma nadunga mocgusac kpeudeu, ye nadung sasawa imocac turunga meude. ¹¹ Anutungo yofi deec, "Ge kaisero mi ambesena." amma monggoc yofi,

"Ge ngicngac mi yunuhomesesena." (*Makekeng 20:13-14; Dedeseri 5:17-18*)

Nga kaisero mi amma ngicngac yunuhomenadeu dedeseriyoac kpekpengic bic annec. ¹² Anutuac singyoacngo witicfunac yungecnunuude, yeng singyoac imoc modacma fakanina isinggeude. Imocac ngeni ifingoc singyoac imoc yoacnginau nga fakanginau modacbisia. ¹³ Ngic mong

ye ngicngac ogofora wosoefacgoc mi ayemmekecde, yeac wosoefac faka mong yoacfu mi fingerude. Nga wosoefacgoc kekecng yoacfu namma firang anude.

¹⁴ Tosofocna, ngic mongngo deude, “Ni negen negensingoc kecduae.” ifi dema angammemea mi feudeu negen negensinga imocac fora mi meficgeude. Nga negen negensing ifiango ebicfunac naric mi mesiyunuude nga yeni komoc mi kpegecde. ¹⁵ Negen negensinggoc ngic me ngac toso mong ye kekehau noc wambaya heiude nga yakaya wenacsoc neudeac kpedadanggekecmanu ¹⁶ ngenearunac mongngo yeac deude, “Ge ruaegoc kemma nomang ngakpiga heima yaka negebec ambesena.” ye enacngosac ifi dema sebiaac wiac obohode, imoc mi miudeu, negen negensingaac fora mong mi fingerude, kpac. ¹⁷ Nga negen negensingga angammemea kpac fede, imocngo homemea ande.

¹⁸ Nga ngic mongngo deude, “Ge negen negensinggagoc kecnec. Nga ni ine angammemena mekecduae. Negen negensingga angammemea kpac, imoc edzacnuna hemmaguc angammemena edzacguba negen negensinna naric hendade.” ¹⁹ Amma Anutu ye mocgusac kecde, imoc bic negensinggenec, imoc gombunga. Nga asu mangana yeni ifingoc imoc negensinggema kengec amma dzonongngina fedekedengoc.* ²⁰ Nga geng ine negen negensinggagoc kecma angammemega kpac kecnec, imoc fora mong mi meficgeude, kpac. Ge ngic negen negengga kpac isoc, imocac siriha negenghomebesena. ²¹ Warac nenang bangecnina Abarahang ye medaha Isaka sese dema aratau faiu Anutungo yeac negen negensing angammemeagoc hemma ngic dindingac demiec.

²² Nga yeac negen negensing nga angammeme yeri meficemema yerahafocngoc ua meoc. Amma angammemeango negen negensinga nanggeu yeri mocgu anoc. ²³ Anu imoc fora ande nga mitikibingo edzacnunuma yofi dede, “Abarahang ye Anutu negensinggeu Anutungo yeac ngic dindingac demiec.”

(Fingec fingec 15:6)

Amma yeac yofi degec, “Ye Anutuac ogea.” ²⁴ Anutungo ngic angammemea arennu yeac dindingac deude nga negen negensinggac arennusac kpac, ngeni imoc hendae.

²⁵ Nga Anutungo singtoangac Rahaba angammemeaac amma dindingac demiec. Yeng ngic sueyuruyuruya ama heiyemecma sing monnusing sueyuruu woraoc. ²⁶ Sebi ongaasuya kpac, imoc homemea nga siriha ifiangoc negen negensing angammemea kpac, imoc ifingoc homemea.

* **2:19:** Asu mangana yeni eng negensinggedae angammemengina gombunga mong mi fede. Imocac negen negensingngina fora kpac.

3

1 Tosofocna, ngeneahunac homacngo kpoukpou anggecdeac mi negensibisia. Anutungo yoacfu fainunuudemoc naso imohai kpoukpou hanianina ebiriangoc isinggema yoacnina desiude. ² Nenang sasawa naso homac kopocsicfu manunuude. Amma ngic mong ye yengenaac yoac segema kopocsic mi meficgeudeu ye ngic hafoangoc gombunga amma yeng sebia ifingoc garenggeudeac mi obohoute. ³ Anu becosi yeni yoacnina negemma modagecdeac enacnginau aiengbisc faima sebinginau hafoa kisangyunuandimbe. ⁴ Nga wagettoa kondunnu kecdae imoc ifingoc hembesonga. Yeni kunengtoa nga firang seriango meyunuu wage gareng ye wiachbisiha merengfai anu wagettoa yeac maria modarude.

⁵ Anu nedzarang ye ifingoc sebininau wiac kapia ande nga sifu yoactoa dema sebinina meenude. Nga negenggec, gerec kapiabisicngo hanahema dzeu ickate kunengtoa faiu dzeande. ⁶ Nedzarannina imoc gerec isoc, imocngonoc sebininaac wiac sasawa feracyunuma manganaac nonggea angkecde. Nga hofengo nedzarannina faiu dzeu nedzaraninango sebinina sasawa meu wonong anu kekecnina hafoa imoc faiu dzeude. ⁷ Yangkasi nga neng amma boudzoc nga kondunnu yang hania hania fedacdae, yeni warac nga yaguc yoac kpouyemmema garengyunuandimbe. ⁸ Nga ngicngo nedzaranga garenggeudeac obohokecde, imoc tacnegenga kpac mangana mekefu marasing manganango yearu wakede. ⁹ Nenang nedzaranninango Kebu Maninaac kenecyoac deandimbe* nga nedzarannina imocngonoc ngicngac Anutuac siric meyunuyunuya, yeni ine sowe-cyunuandimbe. ¹⁰ Enacbibic imohacnacngoc kenecyoac nga sowecyoac momoc maande. Tosofocna, imoc naric mi ande. ¹¹ Doku kiwa mocgu imohacnacngoc doku sawera nga hodungagoc momoc naric mi maecde, kpac. ¹² Tosofocna, fig icngo oriwa gbomea naric mi meficgeude nga waing witicfu fig gbomea naric mi fingerude. Siriha ifingoc doku kondung-gocngo doku sawera naric mi meficgeude.

¹³ Ngeneahunac ngic mongngo negen negentegec nga negen negenga irec ireckea mekecdeu, ye yumea kecma negen negentegecgoc fakaya gombunga edzacngunubeso. ¹⁴ Nga ngeni ubaherenginau keracmangang kuneng amma

* **3:9:** Anutungo meficnunu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeu. (Fingec fingec 9:26; 14:20; 24:48; Mitiyegec 16:7; 26:12; 103:22 nga goa homac fede.)

kichodung negemmanganggoc hoanggedaeu ngenang sebingina meemma ikocgoc kecma yoac foraac yoackpekpe mi ambisia. ¹⁵ Negen negeng ifia imocac hania kuru-mennunac kpac, imoc ine bangecfunac nga uba eseaunac amma hadehade yeneac ua. ¹⁶ Ngeni ubaherenginau keracmangang amma kichodung tusucfaka feudeu ngeni ifingoc ewekpekpegoc kecma memanganeemegecdeac faka hania hania angkecma tohoemema kecgecde. ¹⁷ Negen negentegec wihacnac maande, imocngo hanahema negen negenga kpetiac faima monggoc ruae nga faka yumea meficgeude. Imohai ubaseri me ubagori me ikocyoc mong mi fede nga monde monde mi angande. ¹⁸ Ngicngac ruae kekecac ua meandae, yeni ruae komoha homecgec fora dindingac kekec fingecyemmeude.

4

¹ Ubasebinginau hensongo fede, imocngo igocngunuma botucnginau dzikac meficgeu ewekpekpe angandae. ² Ngeni wiac mebesonga negemma wiac mi mekecdae nga yunukpebuc amma hodzinnu faka mekecma wiac naric mi tigece enude. Amma ngeni gorec gorec nga ewekpekpe angkecdae. Amma ngeni nunumungina kpac kecdaeac wiac gombunga naric mi megecde. ³ Ngeni ine wiac megecdeac numuma yofi negensiandae, “Sebiac hensongou dzofinacnina naric ukunide.” Ifi negemma ngeni sicsauc numuma imocac fora mong mi megecde.

⁴ Ngicngac waemeeme faka angandae, ngeni yofi negembisia, mong ye bangectoa bangec yomocac kekec imocac ogea angande, ye Anutu ngadeheude. Imocac mong ye bangecac kekec ogo ammibeso ande, yeng Anutuac ngaba areng anude. ⁵ Mitikibiu yoac yofi fede, “Ye ongaasu nenang hereu faiu tacde, imocac nenang yeac areng kecnideac homac am-mikecde. Ngeni yeac herebu meficgebauac ye mi wabisia.”* Yoac imoc eng oho ohoya mi fede, imoc negembisia. ⁶ Anu yeng ferahema wosoefac kuneng anemmeude, imocacnoc mitikibingo yofi dede,

“Anutungo ngic sebiengenggoc kecdae, yeni kekecngina memaude nga ubasebingina memama kecdae, yeni wosoefaha yemmeude.” (*Yoaac negen negengagoc 3:34*)

⁷ Imocac ngeni Anutuac yoacac bageau kecma mangana minginaac yoac kpema ngadehegec yeng wangunuude.

⁸ Anu ngeni Anutuac hoannu kenggec yeng ifingoc ngeneac wegenac haude. Manganameme ngic, ngeni maringina

* **4:5:** Mitiac negen negengngic yeni imocac yoac yofi nensidae, Yakobo ye mitikibiunac yoac goa yofia isoc kpeturanggema dede. Makekeng 20:5; 34:14; Dzekarai 8:2

dzuacgec nga ngicngac ubayohocgoc kecdae, ngeni ubaherengina dzuacmengere anggec kpetiac anu. ⁹ Ngeni ubamangang nga ubahodung negemma homac kiacbisia amma dzomocgoc kecdae, ngeni meremma kiacgec nga sogac sogaigoc kecdae, ngeni meremma ubaebicgoc ambisia. ¹⁰ Ngeni Kebuac kicfu memaemegec yeng miacngunuude.

¹¹ Tosofocna, ngeni ngenaocngoc mi demanganeemebisia. Mong ye ogea demanganede me fakaya isinggema demanga-neudeu ye dedeseriyoac deendema amma memaude. Nga dedeseriyoac isinggema memanadeu imohai dedeseriyoac mi modacnade, kpac. Geng ine dedeseriyoacac ising ising ngic annade. ¹² Yoac ising isingngic nga dedeseriyoacac oho ohongic imoc mocgungosac amma yennoc naric ebicfunac mesingunu u komoc kpegecde me memanganengunu u kpac anggecde, ye imocac kuc femide. Nga ge ogoga isinggenadeac kuc mi genggena, kpac.

¹³ “Neni yaguc me wereckenu taong imohai me taong monnu kemma kifa mocguac manau ihai kecma iwaiac emekpesi amma hiedzonina monggoc meficgenide.” ngicngac ifi deandae, ngeniac yofi deba negenggec, ¹⁴ Ngeneng wereckenuac siriha nga kekecngina dafi anude, imoc mong mi negendae. Kekecngina imoc hosuc isoc, naso wegenanec-sac erema kpac anude. ¹⁵ Ngeneng yofi degec ngereebac, “Kebungo negenu ngereeu de isoc nga kecnideu ua imoc me imoc menide.” ¹⁶ Anu ngeni sebiengeng yoac dema sebingina meengandae. Yoac ifia sasawa faka mangana yombong ande. ¹⁷ Imocac negenggec, ngic mong ye angammeme gombunga anudeac negen negengtegec femiu imoc sifu waude, ye kopocsihagoc.

5

¹ Ngicngac dzofinactoanginagoc, ngeni negenggec, ebic kunengngoc ngenearu fingecma memanganengunuudeac amma ngeni arohoma kiacgec. ² Ngeni iwaingina dzamema kpac anude amma wambangina imoc dzaukpadzadzangngoc neu kpac anude. ³ Hufengngoc gol nga siriwangina meude nga hufeng imocngoc siducdede amma haniangina dekperagiug sebinginau gerec isoc ngonohoude. Ngeni naso wisic wisickeaunoc hiefinac mekpedzuc anggec, imocngoc ifi fingecngemmeude. ⁴ Negenggec, ua ngicfocngina yeni semeng uanginaunac fora kpengemmegec ngeni ua bung yemmebeso wagec, imocngoc kiackecde. Nga ua ngic yeneac kiacngoc ifingoc Kebu Kuctoa mingina yeac kedzacfu bic kemec. ⁵ Ngeni bangecfu kecma sebiac songo modacgec dzofinacnginagoc kekecnginau wakeude. Nga Anutungo

ngicngac kpebucyunuudeac nasoya wegenemanu ngeni ine ondzonggboc amma kecdaengoc. ⁶ Ngeni ngic dindingac yoacfu faima kopocsihagoc dema kpebucgegec nga yeng ngaba mong mi mekefec.

⁷ Tosofocna, imocac ngeni modzotitia kpac tomai kecmagec Kebungo habeso. Nga negenggec, semeng ua minginango semenga homeru kia kpeu yeng semenga bangecfunac ya-diudeac modzotitia kpac fora nasoac tomai kefude. ⁸ Nga Kebuac hahanaso bic wegene hadeac amma ngeni ifingoc ubaherengina meserima modzotitia kpac tomai kecbisia. ⁹ Tosofocna, ising isingngic ye nagu ngadeau bic hama nande. Ngeni yoacfu mabauac ngenaocngoc gubepakeng mi angemebisia. ¹⁰ Profete warac Kebuac kpacfu yoac dekegec, yeneng modzotitia kpac yumea kecma ebic tofo-hokegec. Tosofocna, ngeni yeneac siric modacma ifi ambisia. ¹¹ Ngicngac modzotitia kpac kegec, yeneac negenni kenehagoc anec nga ngeni Hiobeac yoac bic negenggec. Ye ebicfu serima kefecac amma Kebungo yearu faka gombunga meec. Kebungo ubamangang kuneng nga wosoefactoagoc fakaya anemmeude.

¹² Nga yoac fora mong yofi, ngeni yoacngina seriudeac wiac mong kpacma mi deseribisia. Ngeni kurumeng me bangec kpacma yoacngina mi deseribisia nga wiac kuneng mong kpacma ifingoc mi deseribisia. Ngeni kecma yoacfu makpebauac fora imoc fora nga kpac imoc kpac, ifi debisia.

¹³ Ngenearunac ngic me ngac mongngo ebic goa fingecmiu ye numubeso nga mongngo sogac sogaigoc kefude, yeng afec afeheyegec heibeso. ¹⁴ Nga ngenearunac mongngo hafei ammiu kpebunggac enara kpacyunuu yeneng yeac amma Kebuac kpacfu kerecdokungo nadzicmima numubisia. ¹⁵ Ifi anggec nunumu negen negensinggoc, imocngo hafeigoc yearu ngerec ngeree fingecmiude nga Kebungo meficgema miaru yarude. Nga kopocsihagoc andeu Kebungo kopocsiha wau kpac andarude. ¹⁶ Imocac ngeni ngerec ngeree meficgegecdeac kopocsihagoc ngenaocngoc deficemema nunumungo meficemebisia. Ngic mong dindingacngo numuude imocngo wiac kuhagoc amma memefihagoc anude. ¹⁷ Eria ye ngic yombong nenang isocngo kia mi kpeudeac numuu kia mi kpekpe kifa harebec nga noboha anec. ¹⁸ Nga ye monggoc numuu sawaunac kia mau bangecngo semeng monggoc meficgeu fingerec.

¹⁹ Negen negensinggoc tosofocna, ngenearunac ngic mongngo yoac foraac sing segema sicsauc kenudeu mongngo ye dzigeneudeac deu dzigeneudeu ²⁰ yeng yofi negembeso, ngic tosoya manganaac sinnunac merende, ye

ngic yeac ubaongaya homecfunac mesimiu kopocsic homac
kperaheude.

Petoroac Kibi 1

¹ Ni Petoro, Yesu Kristoac aposorongo meisingfora Ponto nga Garatia amma Kapadokia nga Asia amma Bitinia bangectoau israengicngac singsararang kpema kuric kecdae, nge-neac kibi yomoc ohoduae. ² Anutu Manggacngo bic negenu feecac yeng meisingngunuma yofi desiec, Tiri Asungo ngenearu ua meu yadiseri amma kpetiac anggecde. Ifi amma ngeni yeac enac tofohogec Yesu Kristoac sacngo kpegiu nadzicngemmeec kecdae. Yeac danggunuc nga ruaengo ngenearu sahema febeso.

³ Nenang Kebunina Yesu Kristo, yeac Anutu Manggac kenehebisina. Yeng wosoefactoa kpenemmema Yesu homecfunac megboriec. Sing imohai nenang kekec meficgenemmeu fingec fingec gboria fingering. Ifi fingecma yeac wiac kekehagoc fingecnemmebesande, imoc negensinggema kecdimbe. ⁴ Ye ifi amma kurumenga kurumenga fekende, imohai maridzominnina tini enudeac bic faiec fede. Nga wiac imoc mi kpac anude amma imoc naric mi dzameude, imoc kongaha feengkefude. ⁵ Ngeni negen negensinggoc kecmagec Anutu ye kuhagocngo garengngunuu naso wisic wisickeau komoc kpegecde. Imoc fingerudeac efaima fede.

⁶ Anu naso kapianec yomohai ebic nga faitobang hania hania fingecngemmeu ongangina dzokonemanu ngeni sifu wiac ngade haude, imocac negemma mamangkima sogaima kecbisia. ⁷ Gol siriha negendimbe. Ngic yeneng imoc tobanggema siriha henggecdeac gerecfu faigec dzema isinggeandae. Gol fora ye fingectegerude nga imoc sifu ngade kpac anude. Nga negen negensingngina fora, imoc gol ferahema wiac engena anude. Yesungo fingectegerude, naso imohai negen negensingngina imocngo dedengerec nga kuc kibikperagiagoc amma eweheihei meficgeude. ⁸⁻⁹ Ngeni ye kicnginango mi henggec amma sifu yeac songo negendae. Nga yofinenggac ye mi hengandae amma ngeni sifu ye negensinggegecde. Amma ngeni ye negensinggegec, yeng ubaongangina kopocsicac ebicfunac mesingemmeu ngeni komoc kpegecde. Ngeni imoc negensima sogac sogai ebiriangoc amma kecdae.

¹⁰ Profete yeni ngeneng Anutuac wosoefac megecdeac kpefing degec amma yeni komoc kpekpea sing negengireckegecdeac uatoa mekecgec. ¹¹ Ifi anggec Kristoac Asungo yenearu kecmanu Kristongo kpendzeng kpema ngade kuc kibikperagiagoc mebesande, imoc Kristoac Asungo herenginau kefecac kpefinnu bic edzacyunuu

dekperagingemmegec. Amma imoc meracac yoac nga noc nasou fingeru henggecdeac kicfifi anggec. ¹² Kicfifi amma yenang meficemegecdeac kpac, imoc ngeni meficngunugecdeac yoara dekperagingemmegec, Anutungo imoc edzacyunuu yeni ireckegec. Kecma Anutungo Tiri Asu kurumennunac bangecfu sueu mama siduc gombang dedengic kuc yemmeu, yeni yoac imoc mema dekperagingemmegec ngeni imoc negenggec. Nga Angero yeni imoc ifingoc henggecdeac ayemmeande.

¹³ Imocac meheng kpeheng amma ubanegen negengga isinggema geanggaoc garengememana Yesu Kristoac hahasoya fingectegeru imohai wosoefaha mehaude, ge negen negengga yeac wosoefacfu hafoangoc seria faina febeso. ¹⁴ Ngeni warac siduc gombangac yoac mi negentegecma sebiac songo modagec. Amma ngeni enac tofoc tofoho nambarac isoc kecdac sebiac songongo monggoc mi garenggunubeso. ¹⁵ Anutungo kpacngunuec, ye kpetiac nga ngeni ifi isoc faka nga angammemengina hafoangoc kpetiac ambeso. ¹⁶ Imocac yofi oho ohoya fede,

“Ni kpetiac, imocac amma ngeni kpetiacngoc kecbisia.” (*Sesememe 11:44-45; 19:2; 20:7*)

¹⁷ Anutu ye monde mondea mi femide nga yeng ngicngac tembus tembus angammemenginaac sirihaui yoacngina desiude. Nga ngeni ye “Manggac” kpacandaeu, ngeni yei kurickekecac nasonginau eweheimima kecbisia. ¹⁸ Ngeni warac bangecfocngina yeneac sicsauc fakau kecmagec Anutungo bungngina mema meisingunuec, imoc siriwa me golngo kpac nocac siriwa nga gol imoc kpac anecde. ¹⁹ Ye Kristoac sacngo bumengunuec. Nga Kristoac sac imoc wiac engena yombong, imoc rama medaha mong puringa kpac nga ebiha kpac, yeac sac isoc. (*Makekeng 12:5; 29:1; Sesememe 22:17-25*)

²⁰ Bangec nga kurumeng mi fingecmaec Anutungo Kristo bic meisinggeec. Meisinggeu yeng yaguc naso wisic wisick-eau nenanggac amma fingectegerec. ²¹ Fingectegema sing meficgenemmeu yofinenggac Anutu negensinggema kecdimbe. Ye medaha homecfunac megborima kuc nga kibikperagi miu nenang Anutu negensinggema yearu negen negennina naric fainide.

²² Ngeni yoac foraac enac tofohogec, imocngo ubaongangina dzuaru ubaherenginaunac songotoa ereu ngeni tosofocngina heresongogoc hoangyunugecde. ²³ Anutuac yoac imoc kekehagoc amma seria nande. Yoac imocngo megboringunuu fingec fingec gboria fingecgec. Kpea imoc

dzonggo dzonggoa kpac imocngo nemonggema kekecserigoc anude.

²⁴ Imocac yoac yofi oho ohoya fede,

“Ngicngac sasawa bangecfu kecdae, yeni kpingding isoc amma kibikperagingina imoc dzaring dzuria isoc. Yeni kpingding dzanggeande nga dzaring dzuria moronggeande, ifi isoc dzanggegede.” (Yesaia 40:6-8)

²⁵ Anutuac yoacngo ine fefeseri feude. Imocngo siduc gombung ande nga ngic yeneng imoc edekpou angemmegec nengengec.

2

¹ Ngeni ngaba hania hania nga ikocfaka amma keracmanggangac faka wama ngicngac mi demanganeyunubisia.

²⁻³ KEBU ye gombunga, ngeni imoc bic tobanggegec. (Mitiyegec 34:8)

Imocac ngeni sabac gboriango namuac ammiande, ifi isoc Asuac arennu namu kongaha imocac angemmebeso. Ngeni imoc nema yadimagec yeng ebicfunac mesingunuu komoc kpegecde.

⁴ Kebu ye hoctoa kekehagoc, ngeni yearu habisia. Ngic yeneng hoc imocac hoc mangana dema meickegec. Nga Anutungo imocac negenu siriha engena anu imocnoc meis- inggeec. ⁵ Nga ngeni ifingoc hoc kekehagoc yeac siric andae. Nga Anutungo asu ama mengunuande. Mengunuu ngeni yengena womong gareng kpetiac amma Asuac sinnu sese faigecde, imoc Yesuac amma Anutungo henu ngereeude.

⁶ Imocac mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede,

“Nengengec, ni hocwotung mong siriha engena imoc meis- inggema Sionnu gununggebade. Ngic mongngo ye negensinggeude, ye gamekpekpeu naric mi enude.” (Yesaia 28:16)

⁷ Ngicngac ye negensinggema kecdae, ngenearu hoc imocngo siriha engena ande. Nga mi negensinggedae, yenearu yofi fingerude,

“Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec. Nga hoc imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude.” (Mitiyegec 118:22)

⁸ “Nga yeni hoc imohai kpondzong heigecde nga peperandziu tifainggema negemmangang meficgegecde.” (Yesaia 8:14)

Yeni Anutuac yoac kpeandaeac ifi anggecde, yoac imoc ye- neac bic dedea.

⁹ Anu ngeni Anutuac faka kuhagoc dekperagigecdeac Anutungo ngeneac areng meisngunuec.

Meisingngunuma ngeni yengena areng ngicngac kpetiac anggecdeac mengunuma ngictauac arennu faingunuu womong garengua mekecgecde. (Makekeng 19:5-6; Yesaia 43:20)

Yennoc kundunnunac hagecdeac kpacngunuma kperagiau heitaingunuma yengena kperagi engena, imohai faingunuec. ¹⁰ Ngeni warac ngicngac areng mocgu mi kecgec, kpac. Nga yaguc Anutuac ngicngacfora amma yeac areng kecdae. Ngeni warac Anutuac wosoefac mong mi hengkecgec. Nga yofinenggac yeac wosoefac hemma kecdae.

¹¹ Songo tosofocna, ngeni bangec yomohai kuric kecdae, imocac ngeni uba eseaac negensongo hania haniango ubaonganginagoc dzikac kpeande nga ngeni imoc wama kecgecdeac gorongina kpema deduae. ¹² Ngeni bangec monnunac ngicngac, yeneac botucfu faka nga angammeme gombunga angkecbisia. Ifi anggec yeni ngeneac dedeseriyoac kpekpeareng dema enacfu faifai angemmema angammemengina gombunga henggecde. Ifi hemmagec Anutungo yeni yugucyunuu naso imohai dengeregecde.

¹³ Ngeni Kebuac amma kia gawamang, yeneac enac tofobisia. Imoc ngictaungo kuc sasawa mekecde nga ¹⁴ yeac bageau gawana sasawa. Yeng uayoac yemmeu yeneng ngicngac angammemengina mangana angkecdae, yeneac turung kpouyemmegecde. Nga faka gombunga angkecdae, yeni dengereyunugecde. ¹⁵ Ngic yeni negen isingngina kpac wiac mong mi negentegecdae, imoc ngeni angammemengina gombungango enacngina midomebisia, imocngo Anutuac songo ande. ¹⁶ Ngeni witicfu mi kecdae nga witiha kpac kekec, imocngo angammemengina mangana mi kperahbeso, kpac. Ngeni Anutuac wanac areng kecbisia. ¹⁷ Amma ngeni ngicngac sasawa ewengina heima negen negensingoc tosofocngina heresongogoc hoangyunubisia nga Anutuac damungunuu ngictau eweheimibisia.

¹⁸ Wanacngic kecdae, ngeni mingingfocngina yeneac enac hafoangoc modacma ewengina heima kecbisia. Ngeni mingingfocngina yumea nga gombunga amma gori goria momoc ifingoc ayemmekecbisia. ¹⁹ Ngic mong ye Anutuac yoac ubahereau feu imoc modaru goango kopocsiha kpac hemmaguc sifu ebicfu faigec kpendzeng kpeudeu faka imocngo danggunuhagoc anude. ²⁰ Nga ngic yeneng kopocsicnginaac amma ngunugec ngeni kpendzennu emma imocac bageu seria kecgecdeu imocngo dedengerecac wiac mong mi ande, kpac. Ngeni ine angammemengina gombunga ammagec

kpendzenu faingunugec imocac bageu seria kecgecde, imocngo Anutuaru danggunuhagoc anude.

²¹ Ngeni ifi anggecdeac Anutungo kpacngunuec. Anu ngeni Kristoac hanititi modacgecdeac yeng ngeneac amma kpendzeng kpema sing imoc edzacngunuec.

²² Ye kopocsic mong mi meficgeec amma yeac enacfunac ikocyoac mong mi negenggec. *(Yesaia 53:9)*

²³ Nga yeni defagoc ammigec yeng turunga sowecyoac mong mi merenec. Nga kpendzeng kpema dekengec mong mi ayemmeec, kpac. Ye ebiha Anutungo yocac dindingac desikecde, yeac mariu faiemmeec. ²⁴ Ye yengena sebiango nenang kopocsic atickema icfu nanec. Nanu nenang kopocsicfunac homema sing dindingac modacnideac ifi anec. Nga yeac kubecngo ngeni hafeidzoicfunac ngerec ngeree meficgengemmeec. ²⁵ Ngeni warac rama isoc sing segema kecgec. Nga yofinenggac ramagarenggaru bic dzigenegec yennoc ubaongangina hengggareng angemmeude.

3

¹⁻² Anu ngac ngeni sing imohaingoc ewefocngina enacngina tofohoma kecbisia. Nga yeneac botucfunac goango Anutuac yocac mi negensinggegecdeu enengfocngina ngeneng Mitiac yocac mi ede edeyunuu angammemengina gombungan-goc angkecgec, imocngo ewefocngina Kebuac sinnu taiyunuu kenggecde. ³ Ngac ngeni orucdzongina dzegeandae nga kubu nganoc golngo memea sebinginau faiandae amma wamba siriha gombunga heiandae, imocngo siric kerengngina mi meficgebeso. ⁴ Nga ongaasungina yumea nga ruaegoc uba-herengina manau sufu sufuya fede, imocngo siric kerengngina meficgebeso. Imocac kibi kuha mi maande nga imocngo fekengkefude nocac imoc Anutuac kicfu wiac engena ande. ⁵ Ngac kpetiac warac kecgec, yeneng siriha ifingoc kibingina meemma ewefocngina enacngina tofohoma Anutuaru negen negengngina faikecgec. ⁶ Imoc Sara isoc, yeng ewea Abraham eweheimima kunenna dema enara tofohokefec. Ngeni faka nga angammeme gombunga mekecma wiac monggac dekengaha kpac kecgecdeu Saraac naroangfora anggecde.

⁷ Ngacac kuc, imoc ngicacsoc kpac. Ngic enengfocnginagoc ngeni imoc negensima imocac sirihau yenigoc kecbisia. Nga ngeni kekecac danggunuc imocac maridzoming ngenahafoc megecdeac nga ngic ngeni nunumunginaac kpae fingeccbacac amma enengfocngina eweheihei ayemmebisia.

⁸ Kpeturanggema deba, ngeni sasawa negen negengngina mocgu febeso. Ngeni wosoefac angemema heresongogoc hoangemema ubamangang negengemema memaemema

kecbisia. ⁹ Ngicngac yeni mangana angemmegec ngeni turunga manganangoc mi merengyemmebisia nga yeni desofoc angemmegec ngeni turunga desofocngoc mi ayemmebisia, kpac. Ngeni kenec imoc maridzomingngina anudeac kpacngunungunuya, imocac yeni ifingoc kenecyoac edeyunubisia.

¹⁰ Imoc yofiac,

“Ngic mong ye kekecac songo negembeso nga naso gombunga hembesonga ammikecte, ye nedzaranga yoac mangana debacac nga enacbibihango ikocyoac debacac garenggebeso. ¹¹ Ye faka mangana ngadehema angammeme gombunga angkecbeso. Amma ye ru-aec sing meficgeudeac uatoa mebeso. ¹² KEBUNGO ngicngac dindingac yenearu kic fima nunumunginaac kedzac kpeude. Nga mangana mekecdae, yeni ine yenengwa anude.” *(Mitiyegec 34:12-16)*

¹³ Ge faka nga angammeme gombunga annadeac mamangkima angkecnadeu ngicngac yeni memanganegugecdeac obohoma wagecde. ¹⁴ Amma yeni dindingac kekecnginaac amma kpendzennu faingunugecdeu, imoc ngeni kenecnginagoc.

Ngeni yeneac damu nga kengec mi ambisia. *(Yesaia 8:12)*

¹⁵ Kebu Kristo ye kpetiac, ngeni negen negeng imoc ubaherenginang mekecbisia. Amma gombungangina ngade haude, imocac hania goriangoc kpesingemmegec turunga merenggecdeac nasosoc efaima kecbisia. ¹⁶ Ngeni ine kpesi kpesiac turunga herebuya kpac, yumea nga ewehiheigoc amma here negen negeng kpataningau merembisia. Ngeni ifi anggecdeu, angammemengina gombunga Kristoac amma angkecdae, imocac ngic dedenggbaring angkecdae, yeni gameyunuude. ¹⁷ Ngic mong ye angammemea gombungaac amma Anutungo negemmiu kpendzeng kpeude, imocngo ngereeude. Nga mong ye fakaya manganaac amma kpendzeng kpeude, ye mi dengerebesonga.

¹⁸ Kristongo Anutuac hoannu fainunuudeac atac mocgu donina mema kpendzengtoa kpeec. Ngic dindingacngo yoackpekpe areng nenanggac amma ifi anec. Ye sebiugeng kpegec homeec nga ongaasuugeng bic megboriu kefec. ¹⁹ Kecma asu goa witicamau kecgec, yenearu kemma yoac edekpou ayemmeec. ²⁰ Noa ye wagea memanu Anutungo modzotitia kpac tomaingina kecbibiemanu yeneng yoara kpegec.

Nga Noango wagea medzickeu naso imohai Anutungo dokungo ngicngac efeanec, 8sac ebicfunac mesiyunuec.

²¹ Dokunadzicngo onga imoc mema ebicfunac

mesingunuude. Dokunadzicngo sebiac wonong mong mi dzuarude, kpac. Imoc yofi, Yesu Kristongo homecfunac yarecac amma herenegen negengngina kpetiac anude, imocngo Anutuac kicfu deficgeude. ²² Yesungo bic kurumennu enec. Amma ye Anutuac foiau tacde. Nga angero nga wiac kpac kuneng memea amma kuc yemmeyemlea, yeac bageu bic faiyunuyunuya kecdae.

4

¹ Kristongo sebigoc kpendzeng kpeec. Nga ngeni yeng kpendzeng kpeec, ifi isoc naric kpegecde, negen negeng imocngo marikungina ambeso. Ngic mong ye sebigoc kecma kpendzeng kpeec, yeng kopocsicac sing bic waec. ² Nga yofinenggac nangennide, ye ngicngac yeneac negensongo hania hania monggoc mi modacma Anutuac negen negeng nga songo modarude. ³ Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneac kekecac negensongoac faka yofi fede, imoc kaiserofaka nga kickerec angkecdae amma doku seria tosofocnginagoc nema ubangina sufuande nga sing sege segea modacma imocac siricfu nemu hania hania afehegecde. Ngeni warac faka ifia angkegcec imoc monggoc mi ambisia. ⁴ Ngeni bangec monnunac ngicngac sicsauc fakangina hania hania anggec ngeni yenigoc monggoc mi torokpema kecdaeac amma yeni imoc hemma negengcec siriha mong anu desusuic amma demanganengunugecde. ⁵ Anu Anutungo ngic gbori nga homemea angammemengina desiudeac efaima kecde, yearu haniangina debisia. ⁶ Ngicngac homemea yeni siduc gombang edekpou ayemmegec negengcec, yeni warac sebiugeng kekec kecgec, imocac sirihau turunga megecde. Ifi mema asuu Anutu kecde isoc kecgecde.

⁷ Wiac sasawa imoc kpac anudeac naso wegenede. Imocac ngeni garengemema negengisinggoc kecma nunumu ua mebisia. ⁸ Heresongogoc kekec imocngo kopocsic hania hania homac kperaheude, ngeni imocac amma songo fora heregoc negengemema hoangemebisia, imocngo faka engena ande. ⁹ Ngeni ubangerecgoc modzotiti nga ngadeyoara kpac kecma ama heiemema garengemebisia. ¹⁰ Anutungo wosoe-fahaac amma Tiri Asuac kuc hania hania ngemmeec, imocac ngeni Anutuac kingang kpekpe gombunga kecma tembuc tembuc meficemema kecbisia. ¹¹ Ngic mong ye miti hania ngicngac dekperagiyemmeude, ye Anutuac yoc modacma dekperagibeso. Amma mong ye memeficac arennu kingang kpeyemmekecde, ye Anutungo kuc miande, imocac sirihau kingang kpekpe ua mebeso. Ifi anggec ngicngac yeneng faka sasawa imoc hemma Yesu Kristoac negemma Anutu

dengeregede. Ye kibikperagi nga kuc mingina nasoya wisic wisickea kpac fekengkecbesande, imoc fora.

¹² Songo tosofocna, faitobang kpendzengagoc fingecngemmeude, imocac mi kpidohobisia. Nga imoc fingecngemmeude, imocngo faka furia mi ande. ¹³ Nga ifi fingecngemmeu imohai ngeni Kristogoc torokpema kpendzeng kpema imocac sirihau sogaibisia. Ifi anggeg yeng kecma kuc kibikperagiagoc fingectegerude, imohai ngeneac sogac sogaitoa fingerude. ¹⁴ Nga ngicngac yeneng Yesuac kpacac amma demanganengunuma defagoc angemmegecdeu ngeni kenecnginagoc, nocac yeni ifi angemmegec Anutuac Asu kuc nga kibikperagiagoc, yeng ngeneac witiu tarude. ¹⁵⁻¹⁶ Nga ngic mongngo kpara, “Kristoac ngic,” ifi dekecdaeac kpendzeng kpedeu ye imocac ine game mi kpebeso, ye kpac imocac amma Anutu dengerebeso. Nga ngeneacunac mongngo ngic kpekpe me wiac hamangec meec me yarengic ande me ngicngac ogofocngina goa yeneac wiac imocac hodzinggeude, ye fakaya ifiac amma kpendzeng kpeu gameagoc ambacac ngeni faka ifia mi angkecbisia, kpac.

¹⁷ Imoc yofiac, Anutu ye yengena ama arengfora yenearu sing hanahema faka nga angammemengina isinggema desiudeac nasoya wegenede. Amma ye nenanggaru sing uaya imoc hanaheudeu areng goa yeni siduc gombunggac yoac kpeandae, yenearu uaya torokpema angammemenginaac turunga engenangoc yemmebesande. ¹⁸ Nga,

“Ngicngac faka dindingac modacandae, yeni faitobannu emma kekec uatoa mema firang amma komoc kpegede. Faka ifia fingecngemmeudeu, kopocsicmeme nga Anutu ngadeheandae, yenearu ebictoa fingerude.” (*Yoac negen negengagoc 11:13*)

¹⁹ Ngicngac Anutungo negengyemmeu kpendzeng kpeandae, yeni angammeme gombunga angkecma ubaongangina hafoangoc Anutu bangec nga kurumeng meficgeec, yeac mariu faibisia, nocac ye dedzegeyoara mi waude, kpac.

5

¹ Kristongo kpendzeng kpeec imoc kicnango henai nga imocac hepuc kecduae. Amma kuc nga kibikperagia fingerude, imohai nenahafoc kecnide. Kpebunggac enara ni ngenigoc ifingoc ua imoc mema kecduaengo gorongina kpema yofi deduae, ² Anutuac habungo ngeneac botucfu kecdae, ngeni yeni gombunga garengyunuma ubaebicfu ua mi mebisia, ngeni ubangerecgoc ua megec Anutungo negenu ngereeude. Amma ngeni hiedzonginagoc anggecdeac

ua imoc mi mebisia. Ngeni uangina imoc mamangkima mekecbisia. ³ Anutungo kpebung ngemmeec, imoc yeneac engenangina isoc mi kecbisia. Ngeni faka gombunga kpebung edzacyunugec, yeni imoc hemma modacbisia. ⁴ Ifi kecmagec gareng yadango fingectegecma yeng irangina kuc kibikperagiagoc dzame dzamea kpac ngemmeude.

⁵ Sebigbori ngeni ifingoc yadafocongina yeneac bageu memaemema kecbisia. Amma ngeni sasawa fakangina yumeau angemema kecma imoc wamba isoc heigec kemebeso. Imoc yofiac,

“Anutungo ngicngac sebiengeng kecdae, yeni wayunuma memayunuude nga memaemema kecdae, yeni danggunuha yemmeude.” *(Yoac negen negengagoc 3:34)*

⁶ Imocac ngeni Anutuac mariseriaac bageu memaemema kecbisia. Ifi kecmagec Anutungo yengena nasou miacngunuude. ⁷ Ye yengenaoc ngenenggareng angkecdeac ngeni ubaebicngina sasawa yearu faidacbisia.

⁸ Ngabangina mangana mingina, ye raiong isoc arohoma yerecgema ngicngac gbokoyunuudeac hofocyunuma uatoa mekecde. Imocac ngeni ubagbori kecma garengemema

⁹ gofochima serima namma negen negensingnginango mangana minginaac yoac hefahebisia. Hefahema yofi negembisia, negen negensinggoc tosofocngina bangeha bangeha kecdae, yeni ifingoc kpendzeng imocngoc kpekecdae.

¹⁰ Anutu danggunuc mingina, yeac kuc kibikperagiango fefeseri fede nga yeng ngeni ihai Yesu Kristogoc kecgecdeac kpacngunuec. Nga ngeni kpendzenu nasu wegenanec kecekemmagec, yengenaoc mengerengunuma nonggo tacngemmeu seria nanggecde. ¹¹ Ye kuc mingina amma kechereema kecbesande, imoc fora.

¹² Siriwano ye negen negensinggoc tosonina yeac yofi negemma deduae, ye uau serima namma meficnuu kibi wegena yomoc ohongemmeduae. Ni nanggengunuma Anutuac danggunuc fora imocac hepuc amma dekperagingemmeduae, ngeni imocac hoannu seria kecbisia. ¹³ Anu Anutungo Babirong taonnu kpebung kecdae, yeni nga ngeni ngenahafoc meisingngunuec, yeni nga medacna Mareko, yeneng ubangerecyoac ngenearu faigec hade. ¹⁴ Ngeni heresongogoc hoangemema wenacngerec dema kpetiacfu titikokoc angemebisia. Ngicngac Kristogoc kpeketahema kecdae, yeac ru-aengo sasawa ngenearu febeso.

Petoroac Kibi 2

¹ Ni Simong Petoro, Yesu Kristoac wanacngic nga aposorongo kibi yomoc ohongemmeduae. Nenang Anutu nga memengerecna Yesu Kristo, yeri dindingac, imocac amma nenang negen negensinggac nadunga mocgu meficgenemmeoc. Imoc wiac engena yombong. ² Anu ngeni Anutu nga Kebunina Yesu hafoangoc negengyemecmagec yereac danggunuc nga ruae, imocngo ngenearu sahema febeso.

³ Anutungo Kristoac dedengerec nga yeac kuc nga kibikperagiau kecnideac kpacnunuec. Nenang ye negemmini Anutungo hama yengena kucfu kekec nga yeac sing modacnideac kuc sasawa nemmeec.

⁴ Bangedac songo imocngo faka dzonggo dzonggoya meficgeude. Nga ngeni Anutuac kekecfu torokpema bagedac songo imoc wagecdeac Anutungo Kristoac kuc nga kibikperagia manau yoac dedzege engena angemmeec.

⁵ Ngeni imocac amma efaima serima namma negen negensingnnginango faka dindingac meficgebeso nga fakangina dindingacngo negen negentegec meficgebeso

⁶ amma negen negentegecnginango garengeme kekec meficgebeso, garengeme kekecngo seserigoc kekec meficgebeso nga seserigoc kekecngo Anutuac enac tofoc tofoho meficgebeso, ⁷ Anutuac enac tofoc tofohongo dacmunac heresongogoc hoangeme kekec meficgebeso imocngo heresongo meficgeude.

⁸ Faka imoc sasawango ngenearu yadiseri amma fedacdeu ngeni ngisima kecma Kebunina Yesu Kristo hafoangoc negemmima kegcgede. Kecma kekec imocac fora gombunga homac fingecngemmeu mong mi obohogecde. ⁹ Nga ngic mong ye kekec imoc mi femide, ye kicpisis nga hereausing naric mi hentegerude, siriha imocacsoc. Ye kopocsiha warac dzuac dzuara, imoc bic nigeckpeec. ¹⁰ Tosofocna,

ngeni Anutungo bic kpacngunuma meisingngunuec, ngeni mamangkima kufung tigeceude naric mi mangunuude. ¹¹ Ifi anggec yeni ubangerec angemmemma Kebu nga memengerecna Yesu Kristo yeac kekecseriac eucererennu heitaingunugec enggede.

¹² Ngeni yoac fora bic negemma mekecgec imoc negenduae, amma sifu nasosoc yoac imoc heigboringemmeduae negenduae. ¹³⁻¹⁴ Amma sebinaac bedzo yomoc hesibadeac nasoya wegenede, Kebunina Yesu Kristongo imoc bic dekperaginenec. Imocac sebinaac bedzogoc kecbade, imohai yoac

goa heigboringemmema midingunubadeac negemba naric ande. ¹⁵ Amma ni ua imoc nasosoc mamangkima mekecduae. Mekecma homeba, yoac imoc mi nigecongunuude.

¹⁶ Neni Kebunina Yesu Kristoac kuc nga hahanasoac deing, imoc nemusiducgoc torokpeni songea anudeac mi deing. Neni yeac kuc nga kibikperagia engena kicinango hemma negeninggac hepuc amma yofi dedimbe, ¹⁷ Anutu Manggacngo eweheihei nga kuc kibikperagia mimanu kuc kibikperagi engenatoa imocac manaunac enacudumengngo fingema yeac yofi deec,

“Yomoc neac Songomedacna, ni ye hensongo ammiduae.”

(*Mataio 17:5; Mareko 9:7; Ruka 9:35*)

¹⁸ Neni yegoc momoc tiki kpetiacfu nammina ubaudumeng imocngo kurumennunac fingeru negening.

¹⁹ Ifi negemma, profete yeneng yoac ohogec, imoc nenannu seria fede. Imoc kifa mong isoc nga imoc amabangec kundung fede, imohai mekperagimanu ama wereckenu asoac asomengngo herenginau dzema mekperagingunuude, ngeni kicngina ihacgeng fima hoanggegec ngereeude. ²⁰ Nga profete yeneac yoac sasawa mitikibiu oho ohoya fede, imoc yeni yenang ubanginaac yoac mong mi degec, kpac. Ngeni imoc negentegecbisia. ²¹ Imoc yofiac, profeteyoac imoc ngic songou fingeru mi degec, imoc Anutuarunac nga Tiri Asungo imoc mehama enacnginau faiu degec.

2

¹ Warac ngicngac yeneac botucfu profete ikoha kecegec, ifi isocngoc kpoukpou ikoha ngeneac botucfu ifingoc kecegede. Yeni dedesifuc yoac goa ikoha dema waic waic botucnginau mehama kekecngina memanganegecede. Nga Kebungo bic bummeyunuec, ye ifingoc basic kpema yenaoc ebic witinginau faigec, imocngo bic memanganeyunuude. ² Kpoukpou ikoha yeni faka hania hania mangana gameagoc angkecegec ngicngac homacngo modacyunugec yeni imoc hemma yoac foraac sing deendema anggecede. ³ Anu kpoukpou imoc yeni ngeneac dzofinac hensongo amma ikocyoac dema hodzinggema wangecngunugecede. Nga Anutungo faka ifia bicngoc ngadeheec amma yofinenggac yoacfu faiyunuma memanganeyunuude.

⁴ Angero yeneng kopocsic meficgegec Anutungo mi ongongyunuma hofeac kundung seriau ukuyunuu kemegec. Kemegec ye ihai sengno wicityunuu desidesi nasoac tomai kecdae. ⁵ Nga Noaac nasou habutoa Anutuac yoac ferahegec mi ongongyunuec, kpac. Yeni ine dokudzohong deu erema semeyunuu homegec. Nga Noa ye faka dindingacac

dedekperagingic, ye nga yegoc ngicngac seweng, yenisac onggongyunuec. ⁶ Anu Sodong nga Gomora taong, yeri desiyuruma memanganeyuruu hamangirasac feec. Nga ngicngac Anutuac sing kpema kecdae, yenearu kecma ifi isoc fingechesandeac ongea edzacyunuma ifi anec. ⁷ Yeneng kaisero faka nga mangana hania hania amma Anutuac yoac kpegec, Roti ye ngic dindingacngo fakangina ifia hemma ubea ebiriu Anutungo onggonggeec. ⁸ Ye ngic dindingacngo yeneac botucfu kefecac uamemesoc kopocsic faka angkegcec, imoc henu ubahereango yeneac faka manganaac amma ebic mema modzotituu kefec.

⁹ Ngeni imoc hemma Kebuac sing yofi negenggecde, ngicngac Anutu eweheimima yead enac tofohoandae, yeneac faitobang fingeceyemmu Kebungo imohacnac onggongyunuudeac kuha fede. Nga fakangina manganagoc kecandae, yeni ine witicamau faiyunuu tacmagec yoacfu faiyunuudeac nasoya haude. ¹⁰ Ngicngac yeni uba eseaac songo modacma faka seuhagoc hoanggeandae, ye yenearunoc ifi angkecde. Yeni Kebu ngadehema deendema amma yenang songo modacma kengeha kpac sawaac asu engena demanganeyunugecde. ¹¹ Anu angero kucngina mongoc yeni sifu Kebuac kicfu asu imoc mi demanganeyunugec.

¹² Yangkposi yeni momorongnginaac songo modacandae, yeni fingegec eng yunuandimbe. Nga kpoukpou ikoha yeni yangkposi isoc momorongngina eng modacma wiac mi negendae, imoc demanganegecde. Amma yeni fakangina mangana modagec Anutungo memanganeyunuude. ¹³ Yeni faka mangana amma imocac turunga megecde. Yeni enackerec amma wenac dzongiau neneyakatoa homac negecdeac ayemmeude. Ayemmeu yeni ngenigoc yaka enacurec nema faka seuhagoc nga gameagoc mema sogaima kecandae. ¹⁴ Ifi kecma kichodung faka homac amma ngac yeneac kickerec amma kopocsic gebeha kpac angkecdae. Amma ngicngac negen negensingoc amma mi serigec, yeni faka manganau kerereyunuma wangecyunugecde. Areng imocfia yeni soweac nambaracfora.

¹⁵⁻¹⁶ Bireang Beoroac medac, ye dzofinacac songo negemma Anutuac sing ferahema hiedzoac ua meu donggi yoac mi dedeango ngic isoc dehanec ammima profetengo sing segema faka kapaya amma kenghei hahei anecac kpaheimiec. Nga kpoukpou ikoha, yeneng Bireanggac sing modacma sing dindingac wama sing segegecde. ¹⁷ Yeni dokukiwa dzike dzikea nga hoeng murayowarec yereng kpema fifiranggeandape isoc. Anutungo yeneac tatic imoc kundung dzapac ihai deec.

¹⁸ Ngicngac sing segeandae, yenearunac bure mema woramagec kpoukpou ikohango enacdoku ayemmema yoac kuneng dema kaiseroac sing nga uba eseaac songou monggoc wangecyunugecde. ¹⁹ Hofeac singngo kpoukpou ikoha witicyunude, yeni deandae, “Ngcngac yoacnina negenggecde, ngeni witicngina kpac anggecde.” ifi dema sing segeandae. Nocac wiac mongngo witicgude, ye kebuga anude. ²⁰ Nga yeni Kebunina nga memengerecnina Yesu Kristo negentegecma namma bangecac faka seuhagoc bic wagec, yeni monggoc kopocsicfu kenggec witicyunuu makpegecdeu ebictoanginagoc anggecde. Nga ebic imocngo warac ebicgoc kecgoc, imoc feraheude.

²¹ Ngic mong ye ubamereng amma Kebuac kpetiac singyoac mema sing dindingac negemma modacande, ye imohacnac monggoc dzigenema keema ebictoa meficgeude. Imocac yeni hanahema sing dindingac negenggec naso imohai mi hoanggebaungo ngereebac. ²² Anu yoac heiheia mong yofi fede,

Kasingo urumma urung urunga imoc monggoc dzigenema neude. *(Yoac negen negengagoc 26:11)*

Nga berecngo doku nadzicmaguc monggoc goteng nadzirude.

Imocac fora imoc yeneac kekecfu fingerec.

3

¹ Songo tosofocna, ngeneac kibi andenga yohockang yomoc ohongemmeduae. Kibi yohockang imocngo ubanegen negengngina heigboriu negentegecma kongaha kecbisia. ² Profete kpetiac, yeneng wiac ngade fingerudeac yoac imoc bic ohogec. Nga Kebu memengerecninango singyoac aposorofora yemmeu yeneng ngenearu hama imoc edengunugec, imoc negenggec fedeac monggoc heigboringemmeduae. ³ Ngeni yofinoc negenghomebisia. Naso wisic wisickeau desusuic ngicngac goa yeneng fingecma yenang faka manganaac hereyacyac modacma desusuic angemmemma ⁴ degecde, “Haudeac edengunuec, ye damoc kecde? Anutungo hanac hanaheaunacngoc wiac sasawa deu fingerec nga mangesafocnina homegecfunac nang erekecma yaguc kecdimbe, imoc sasawa yeni warac fec isoc siriha mockicngoc fede.”

⁵ Yeni ifi dema yoac yomoc wagecde, Anutungo bicngoc bicngoc yombong yoac deu sawa fingerec nga bangec dokuunac fingectegecma erema fec. ⁶ Anu kecma ye dokungoc monggoc edeu yadima bangecfu wiac sasawa fec, imoc semeu manganema kpac andarec. ⁷ Amma Anutungo yoac monggoc dema, bangec yomoc nga wiac sasawa sawau yofinenggac

fedacde, imoc faiyunuu gerecac tomai fedae. Kecma ngicngac Anutu ngadehema kecdae, yeni yeac yoacfu turungngina mema manganegecde, naso imohai bangec nga wiac sawau fedacde, imoc gerecngo dzedarude.

⁸ Songo tosofocna, ngeni ine wiac mocgu yomocac mi nigecongubeso, Kebuac negen negennu uameme mocgu imoc kifa wan tauseng, ifi isoc. Nga kifa wan tauseng, imoc uameme mocgu, ifi isoc.

⁹ Kebungo haudaec deecmoc, ye dafi amma tondzera ande, ngic goango ifi deandae. Nga ifi kpac, imoc ine yofiac, ngicngac ngeni hofeu kemegecdeac songea mi angkecde. Ngeni ubamereng anggecdeac ye modzotitia kpac naso ngemmema tomaingina kecde. ¹⁰ Nga Kebuac hahanaso, imoc hamangec ngicngo haandae, ifi isoc haude. Naso imohai sawau wiac sasawa fedacde, imoc gerecngo yonohodarude nga sawango udumengtoagoc aockema kpac andarude. Amma bangec nga wiac sasawa maringo memea imocac witiau fede, imoc monggoc mi feude.

¹¹⁻¹² Ifi anu wiac sasawa sawau fekendacde, imoc gerecngo yonohodaru sisingaima gagubang amma kpac andarude. Imocac amma ngeni kekecngina garenggema kpetiac kecma Anutuac yoac hoanggema eweheimima kecbisia. Ifi kecmagec yeac nasotoa haudeac singa mema imocac tomai kecbisia. ¹³ Anu bangec nga sawa gboria, imohai faka nga angammeme dindingac feude, imoc ngade fingerudeac deec, nenang imocac tomai kecdimbe.

¹⁴ Songo tosofocna, ngeni imocac tomai kecma Anutuaru hama yegoc ruaeu uba mocgu kegecdeac ngeni kpetiac nga kongaha kekecac tembuc tembuc ngombongemema kecbisia. ¹⁵ Nga ngeni komoc kpegecdeac Kebuninango modzotitia kpac uaya mekecde, ngeni imoc negensibisia. Nga negen negentegec imoc Anutungo songo tosonina Pauro miec, ye imoc modacma yoac imocnoc negensima kibi ohongemueu osogec. ¹⁶ Nga yeng kibi sasawa ohoec, imohai yoac yoc ohongemmeduae, imoc momoc dekperagiande. Amma yoac goa ohoec, imoc ngicngac goango negentegecgecdeac siriha kpac. Nga ngicngac goa mitiu mi heiserima negen negentegecngina kpac kecdae, yeneng yoac imoc mereng kpereng dema kecdae, imoc yeni yenaoc memanganeemema kpac anggecde. Amma mitikibiu yoac fede, yeni imoc momoc mereng kpereng deandae.

¹⁷ Songo tosofocna, ngeni imoc bic negendae, imocac singyoac kpeandae, yeneng wangecongungec tiposockema mangunubacac ngeni garengemema kecbisia. ¹⁸ Nga ngeni

Kebu memengerecnina Yesu Kristo yeac danggunuc nga negen negengtoa imohai yadiseri ambisia. Ye yaguc nga nasoya kpac dengerebesonga, imoc fora.

Yohaneac Kibi 1

¹ Bicngoc bicngoc yombong hanac hanaheaunacngoc kefec, neni ye kedzacninango negemma kicninango siriha nga fakaya hemma marininango kpesereing. Kekecac Yoac, ngic yenoc dekperagidimbe. ² Kekec imocnoc fingectegeru hemma kekecseri mingina yeac hepuc amma dekperagima edengunudimbe. Yeng warac Manggacgoc kefecngo nannu fingerec. ³ Neni wiac hennegeng aning, imoc ngeneng nenigoc urec kekec kecnideac dekperagidimbe. Nga urec kekec, imocngo Manggac nga Medaha Yesu Kristo, yerigoc fede. ⁴ Sogac sogaininango hafoangoc fingerudeac yoac yomoc ohongemmedimbe.

⁵ Neni yearunac yoac yomoc negemma ngenearu yofi dekperagidimbe, Anutu ye kperagi nga yearu kundung mong mi fede. ⁶ Nga yegoc urec kecdimbe dema kundunggac fakaungoc kecnideu nenang ikoc amma faka fora mi modacnide. ⁷ Ye kperagiau kecde, ifi isoc nenang kperagiau kecnideu, ureckekec kecnide. Ifi kecmina medaha Yesuac sacngo kopocsicnina sasawa dzuacnemmekefude.

⁸ Nga kopocsicgoc mi kecdimbe denideu nenang ikocfu wangecemeni yoac forango ubahereninau mi feude. ⁹ Nga kopocsicnina deficgenideu Anutu faka dindingac mekedengo yoac dedea modacma kopocsicnina wanemmema mangananina sasawa dzuarude. ¹⁰ Nga nenang kopocsic mong mi meing denideu Anutu ye ikocngic demini yeac yoacngo ubahereninau mong mi feude.

2

¹ Nambaracfocna, ngeni kopocsic mi megecdeac kibi yomoc ohongemmeduae. Nga mongngo kopocsic meficgeudeu nenang memefic yoacdede mong kecde, imoc Yesu Kristo. Ye ngic dindingacngo Manggacac kicfu agennina tikecde. ² Ye nenang kopocsicac amma yengena sacfusiango bunnina bic meec. Amma nenangsac kpac, ngicngac bangectoa bangec yomohai kecdae, yeneac momoc.

³ Anu nenang Anutuac singyoac modacnide, imocngo ye negemmima negentegecnide. ⁴ Ngic mong ye Anutu negemmiduae dema yeac singyoac mi modacande, yeng ikocngic nga yeac ubahereau yoac fora mong mi fede. ⁵ Nga mong ye Anutuac yoac mekefude, yeac heresongongo ubahereau hafoangoc fingerude. Sing imohainoc Anutuac hereu kecdimbe, imoc negentegecnide. ⁶ Nga mong ye Anutugoc kecduae deande, yeng Yesungo kefec, ifi isoc kecbeso.

⁷ Songo tosofocna, ni singyoac gboria mong mi ohongemmeduae, kpac. Ngeni yoac esea warac hanac hanaheaunacngoc negemma mekecgec, imocngoc monggoc ohongemmeduae. Ngeni yoac warac negenggec, imocngo singyoac esea ande. ⁸ Kundung meickemanu kperagi fora bic fingectegecdeac amma singyoac yomoc gboria monggoc ohongemmeduae. Imocngo Kebuaru nga ngenearu fora ande.

⁹ Anu ngic mong ye kperagiau kecduae dema ogea ubango ukuude, ye kundunnu kecdengoc. ¹⁰ Nga mong ye heregoc ogeaac songo negengande, yeng kperagiau kefu ubahereau wiac mongngo fuseu mi makpeude. ¹¹ Nga mong ye ogea ubango ukuude, yeng ine kundung manau kengkefude. Nga kundungngo kiwa mekundungkpeu ye sing dahai kende, imoc mi negenude.

¹² Nambaracfocna Anutungo Yesuac kpacac amma kopocsicngina waec, imocac kibi yoc ohongemmeduae.

¹³ Hanac hanaheaunacngoc kefec nga kecde, manggac ngeni ye bic negemmigecac amma kibi yomoc ohongemmeduae.

Nga sebigbori ngic, ngeni mangana mingina bic ferahegecac amma kibi yomoc ohongemmeduae.

¹⁴ Naroangmedac, ngeni Anutu Manggac bic negemmigecac kibi yomoc ohongemmeduae.

Hanac hanaheaunacngoc kefec nga kecde, manggac ngeni ye bic negemmigecac amma kibi yomoc ohongemmeduae.

Sebigbori ngic, ngeni kucnginagoc nga Anutuac yoacngo ngenearu feu mangana mingina bic ferahegecac kibi yoc ohongemmeduae.

¹⁵⁻¹⁶ Ngeni bangectoa bangec yomocac kekec nga bangecfu wiac sasawa fede, imocac songo mi negembisia. Imoc yofiac, wiac sasawa bangectoa bangec yomohai, imocac songo yofi fede, sebiac songogoc kekec nga kickeregoc kekec amma bangectoa bangec yomocac finacac amma kpac kunengoc kekec, imocngo Manggacarunac kpac, imoc bangectoa bangec yomohacnac. Nga ngic me ngac mong ye bangectoa bangec yomocac songo mekefude, yeac ubahereau Manggacac heresongo mi fede. ¹⁷ Anu bangectoa bangec nga imocac songofaka, imoc kecma kpac andarude nga ngic mong ye Anutuac enac tofohoande, yeng kechereema kefude.

¹⁸ Nambaracfocna, naso yomoc wisickebeso ande. Nga Yesuac ngabayombong haudeac degec negenggec, ifia homac bic fingectegecgec kecdaeac amma naso wisickebeso ande, imoc negentegecdimbe. ¹⁹ Yeni nenanggoc kecgec nga sifu nenang arenunac kpac. Yeni nenannunac ambau dede

nenanggoc kecbau. Yeni sasawa nenanggarunac kpac, imoc didiu fingctegerudeac, ifi fingerec.

²⁰ Kpetiac minginango Asuac dzimbongngo nadzicngem-
meu ngeni sasawango yoac fora negendacdae. ²¹ Ngeni
yoac fora mi negentegecdaeac amma ngenearu kibi ohoai
isoc kpac. Ngeni yoac fora negendae nga ikoc mong yoac
foraunac mi hakecde, imoc negentegecdaeac amma kibi
yomoc ohongemmeduae.

²² Yesungo kopocsicac witicfunac mesinunuudeac maec,
ngic mongngo imoc busic kpeude, ye ikocngic anude. Nga
mong ye Manggac nga Medac yereac busic kpeude, yen-
noc Yesuac ngabayombong anude. ²³ Ngic mong ye Medac
busickpede, ye ifingoc Manggac mi hoanggeude. Nga
Medac dekperagima hoanggeande, yeng Manggac ifingoc
hoanggeude.

²⁴ Ngeni yoac hanahema negenggec, imocngo ngeneac
hereu fekecbeso. Ngeni ifi anggedeu Medac nga Manggac
yereac heremanau kecgecde. ²⁵ Medac ye yengenaoc kekec-
serinoc nemmeudeac deserinemmeec. ²⁶ Ngic goa yeneng
ikocfu wangcngunubauac kibi yomoc ohongemmeduae.

²⁷ Ngeni Tiri Asuac dzimbong warac megec, imocngo
ubaonganginau feu ngeni kpoukpou monggac mi
obohogecde. Yeac dzimbong imocngo ine wiac sasawa
kpoungemmekecde. Nga yeng yoac kpoungemmede, imoc
fora yombong, imoc ikoc kpac. Ngeni sing imohaingoc yeac
hereu kecbisia. ²⁸ Nambaracfocna negenggec, Kebungo
fingctegeru neni hahasoyau yeac kicfu gamea kpac
serima nannideac ngeni yeac heremanau kecbisia. ²⁹ Yesu
ye kongaha, ngeni ifi negengandaeu ngic mong ye faka
dindingac mekecde, yeac ifingoc negemma yofi negenggecde,
ngic imocngo Kebuarunac fingec fingera.

3

¹ Negenggec, Manggac ye nenanggac noc isoc ammiacac
songogoc hoannunuma yengena nambaracfora denecden-
emnea. Nga nenannoc nambaracfora kecdimbe. Anu
bangectoa bangecac ngicngac yeni Manggac mi negemmi-
daeac nenang ifingoc mi negennunugecde. ² Songo toso-
focna, nenang yaguc Anutuac nambaracfora kecdimbe.
Kecma dafi ambesandimbe, imocac mi dekperaginemeu
negendimbe. Kecma yeng fingctegeru yengenangoc hen-
nide imocac yeac siric isoc amma yengena onga annide,
imoc ine negendimbe. ³ Ngicngac Yesugoc kpeketahema

wiac gombunga fingerudeac negensinggema kecdae, yeni sawango kekecngina dzuacemema ye kpetiac, ifi isoc kpetiac anggecde.

⁴ Anu kopocsicngo dedeseri kpekpefaka andeac amma ngicngac kopocsic meficgeandae, yeni dedeseriyoac kpegecde. ⁵ Yesungo kopocsicnina meickeudeac fingerec. Amma yearu kopocsic mong mi fede, ngeni imoc negendae. ⁶ Nga ngicngac yeac heremanau kecdae, yeneng kopocsic mi mekecgecde. Anu ngicngac kopocsicgoc kecdae, yeni ine ye mi henggec nga ye mi negemmigec.

⁷ Nambaracfozna, ngic mongngo ikocfu wangepngunuu ngeni ye mi modacbisia. Ngic mong ye faka dindingac angkecde, yeng Yesu isoc dindingac anude. ⁸ Mangana minginango hanac hanaheaunacngoc kopocsic meficgeecac ngic mong ye kopocsic mekecde, yenc mangana mingina yearunac. Anu Anutuac Medacngo mangana minginaac uaareng memanganau kpac anudeac amma fingerec. ⁹ Ngicngac Anutuarunac fingegec, yeni kopocsic mong mi mekecdae, kpac. Anutuac kpeango yeneac heremanau fedec kopocsic megecdeac obohogece. ¹⁰ Anu ngicngac faka dindingac mi mekecdae me tosofocngina heregoc yeneac songo mi negengandae, yeni sasawa Anutuarunac kpac. Imohainoc Anutuac nambarac damoc nga mangana minginaac nambarac damoc, imoc fingectegerude.

¹¹ Ngeni hanac hanaheaunacngoc dedekperagi yofi negenggec, nenang songogoc hoangemebisina. ¹² Ngeni Kaing isoc mi ambisia. Ye Satangngo minging ammiu munea kpehomeec. Amma ye yengena angammemea mangana femiec nga muneaac angammemengo dindingac anecac munea kpehomeec. ¹³ Negen negensinggoc tosofocna, bangectoa bangec yomocac ngicngac yeneng ubango ukungunugecde nga wiac imoc faka gboria, ngeni ifi mi negembisia. ¹⁴ Nenang tosofocnina heresongogoc hoangyunuandimbeac amma homec wama ferecgema kekecfu ening, imoc negendimbe. Nga ngic me ngac mong ye heresongogoc kekec mi negende, ye homecfungoc kefude. ¹⁵ Anu ngicngac tosofocngina ubango ukuyunuandae, yeni sasawa ngickpekpe andae. Nga ngic ifia yeneac hereu kekecseri mi fede, imoc negendae.

¹⁶ Yesu Kristongo nenanggac amma kekeha waec. Nga faka imoc hemma songogoc kekec foraac negen negeng meing. Imocac nenang ifingoc negen negensinggoc tosofocninaac amma kekecnina wabisina. ¹⁷ Ngic mongngo bangectoa bangec yomocac finacgoc kecma ogea henu sebiac memeficfu makpekpea kefu ubahereau wosoefacgoc mi meficgeudeu Anutuac heresongongo yeac hereu mi feude.

18 Nambaracfozna, “Nenang heregoc songo negenge-meeme.” Imoc enacbibicngo me yoacac mi debisina, kpac. Nenang imoc faka foragoc yombong angkecbisina. 19-20 Ifi amma yoac foraac arennu kecdimbe, imoc negendimbe. Anu ubahereninango wiac monggac yoacfu fainunuu Anutuac kicfu monggoc meseriemende. Anutu ye engenatoa nga ye nenang ubahereu wiac sasawa fede, imoc negendacde. Amma Anutungo nenang ubahere ferahede.

21 Songo tosofocna, ubahereninango yoacfu mi fainunuudeu Anutugoc seria kecnide. 22 Ifi kecma nenang singyoara modacma yeac songou wiac sasawa fede, imoc angkecdimbeac wiac mong me monggac Anutuarunac kpesima menide. 23 Nenang Medaha Yesu Kristoac kpac negensinggema yeng edenunuec, ifi isoc heresongogoc hoangemebisina. Yeng singyoac imocnoc nemmeec. 24 Ngic mong ye singyoac yomoc modarude, yeng Anutuac hereu kefu Anutungo yeac hereu kefude. Amma yeng hereninau kecde, imoc Anutungo Asuya nemmeec, yeac kucfu negendimbe.

4

1 Songo tosofocna, profete ikoha homacngo bangectoa bangec yomohai kemma kecdaeac amma ngeni asu sasawa mi negensingyunubisia. Ngeni hengising amma asu imoc Anutuarunac me kpac, imocac hentegecbisia. 2 Ngeni Anutuac Asu yofiu hensigecde, Asu sasawango Yesu Kristongo ngic siricfu fingerec, imoc deficgegecde, yeni Anutuarunac. 3 Nga asu sasawango Yesuac ifi mi deficgegecde, yeni ine Anutuarunac kpac. Asu imocngo Yesu Kristoac ngabayombong anude. Yeng haudeac degec negenggec, imoc bic bangectoa bangec yomohai fingeacma kecde.

4 Nambaracfozna, ngeni Anutuarunac. Nocac Asu nge-neac hereu tacde, yeac kucngo bangectoa bangec yomocac asu ferahede, imocac amma ngeni profete ikoha bic feracyunugec. 5 Yeni bangectoa bangec yomohanac. Imocac yeni bangectoa bangec yomocac negen negeng mekecma yoac degec bangectoa bangec yomocac ngicngac yeneng yenearu kedzac faigecde. 6 Nenang Anutuarunac, imocac ngicngac Anutu negemmidae, yeneng nenang yoac negenggecde. Amma mong Anutuarunac kpac, yeng ine nenang yoac mi negenude. Imohainoc nenang yoac foraac Asu nga asu ikoha hentegecnide.

7 Songo tosofocna, nenang heresongogoc hoangemebisina. Heresongogoc hoangeme kecec, imoc Anutuarunac, imocac heresongogoc hoangemema kecbisina. Nga ngicngac

ogofocngina heresongogoc hoangyunuandae, yeneng Anutuarunac fingecgec amma yeni Anutu negendae. ⁸ Anutungo heresongogoc kekecac hania, imocac ngic mong ye ngicngac ogofora heresongogoc mi hoangyunuande, ye Anutu mi negende. ⁹ Nga Anutungo Medaha mocgu, yearu kekecseri menideac sueu bangectoa bangec yomohai maec. Sing imahainoc Anutungo heresongogoc hoannunuu songea nenannu fingectegerec. ¹⁰ Nenang hanahema Anutu heresongogoc mi hoanggeing, kpac. Yeng ine nenang heresongogoc hoannunuma Medaha kopocsicninaac turung sacfusiango kpoudeac sueu maec. Imocngo songoac hania ande. ¹¹ Songo tosofocna, Anutungo heresongogoc ifi hoannunuecac nenang ifingoc heresongogoc hoangemebisina. ¹² Ngic mongngo Anutu mi henec. Nga nenang heresongogoc hoangemekedimbeu Anutungo nenang hereu kefu yeac heresongogoc kekecngo nenannu hafaogoc bic fingectegerec.

¹³ Anu ye yengena Asuya nemmeecac amma yofi negendimbe, nenang yeac heremanau kecni yeng nenang heremanau ifingoc kefude. ¹⁴ Manggacngo ngicngac bangectoa bangec yomocac ebicfunac mesiyunuudeac Medaha faiu maec. Neni imoc hemma hepuc amma dekperagikecdimbe. ¹⁵ Ngic mong ye yofi dema deficgeude, "Yesu ye Anutuac Medac" Anutungo yeac hereu kefu yeng Anutuac hereu kefude. ¹⁶ Nga Anutungo heresongogoc hoannunukecde, imoc negentegecma negensingedimbe.

Anutu ye heresongogoc kekecac hania nga ngic mong ye ngicngac ogofora heresongogoc hoangyunukecde, yeng Anutuac hereu kefu Anutungo yeac hereu kefude. ¹⁷ Ifi kecmina heresongogoc kekecngo nenannu hafaogoc feude. Feu desidesi nasou nenang negengyohoha kpac serima nanide. Nga nenang bangectoa bangec yomohai Yesuac onga isoc kecdimbe. ¹⁸ Kengecgoc kekec, imoc memetingagoc. Nga ngic mong kengecgoc kefudeu heresongogoc kekecngo yearu hafaogoc mi fingectegerude. Imoc yofiac, kengecngo heresongogoc kekec, imocac manau naric mi feude. Imocac amma heresongogoc kekecngo hafaogoc fede, imocngo kengec kporarude.

¹⁹ Anutungo hanahemangoc nenang heresongogoc hoannunuec, imocac amma heresongogoc kecdimbe. ²⁰ Nga ngic mong Anutuac songo negenduae, ifi dema ogea ubango ukude, ye ikocngic. Ngic mong ye tosea kicngo hehena, ye heresongogoc mong mi hoanggeudeu ye Anutu kicngo mi hehena, yeac songo naric mi negenude. ²¹ Kebungo singyoac

yofi nemmeec, ngic mong Anutuac songo negende, yeng ifingoc tosoya heresongogoc hoanggebese.

5

¹ Yesungo ebicfunac mesinunuudeac maec, ngicngac ifi negensinggedae, yeneng Anutuarunac fingegec. Nga ngicngac Manggacac songo heregoc negendae, yeni Medacyombonga yeac songo ifingoc negenggede. ² Imocac sirihau nenang heregoc Anutuac songo negemma singyoara tofohonideu Anutuac nambaracfora yeneac anemmeude, imoc negendimbe. ³ Nenang Anutuac singyoac tofohoma yeac songo heregoc negengyombonggenide. Nga yeac singyoac imoc ebira kpac.

⁴ Ngicngac Anutuarunac fingecec fingera, yeni sasawango firang amma bangectoa bangecec yomocac kuc ferahegece. Nga nenang negen negensinninanonoc firang amma bangectoa bangecec kuc sasawa feraheude. ⁵ Merang firang amma bangectoa bangecec kuc ferahaude? Yesu ye Anutuac Medac nga ngic me ngac mong imoc negensinggede, yeng bangectoa bangecec kuc ferahaude.

⁶ Yesu Kristongo dokuu nga sacfu haec. Ye dokuusac mi haec, kpac. Ye dokuu nga sacfu momocngoc haec. Amma Asu ye yocac foraac Asu, imocac amma yeng Yesuac hepuc amma ye dekperagiude. ⁷ Wiac harebec yeneng Yesuac hepuc amma ye dekperagikecdae. ⁸ Imoc Asu nga doku amma sac, yeni uba mocgu amma yeac hepuc angkecdae. ⁹ Ngic yeni ogonginaac hepuc anggec yoacngina hoanggedimbe. Ifi anideu yofi negembisina, Anutungo wiac mong nanggeudeu imocngo engena ande. Amma ye medaha nanggema yeac hepuc ande. ¹⁰ Ngic mong ye Medaha negensinggede, ye hereango yofi dekperagide, "Yesu ye Anutuac Medac." Nga mong ye Anutungo Medahaac yocac hepuc amma dekperagiec, imoc mi negensinggeudeu, yeng Anutu ye ikocngic, ifi demiude. ¹¹ Nga dedekperagia yomocngo hepucnina ande, Anutungo kecec wisic wisickea kpac nemmeec nga kecec imocngo Medahaaru fede. ¹² Ngic mong ye Medac hoanggeude, yeng kecec foragoc kefude. Nga mong ye Anutuac Medac mi hoanggeude, ye ine kecec foragoc mi anude.

¹³ Ngicngac Anutu Medahaac kpac negensinggedae, yeneng kececserigoc kecegece, ngeni imoc negentegecegeceac kibi yomoc ohongemmeduae. ¹⁴ Anu nenang yofi negentegecma negensinggedimbe, wiac monggac numubeso dema yengena songo modacma kpesimini imoc negennemmeude. ¹⁵ Nga nenang wiac mong me monggac

numuni yeng negennemmeu wiac imoc bic meing dema yeac ifi negendimbe.

¹⁶ Ngic mongngo kopocsic mong homecac sinnu mi kende, ifia meficgeu tosoyango imoc hemma yeac numuudeu Anutungo kopocsicmeme ye kekec miude. Nga kopocsic goango homecfu kengkenggac sinnu fede, kopocsic ifiaac numugecdeac ine mi deduae. ¹⁷ Mangana sasawa imoc kopocsic nga kopocsic goa imocngo ngic homecfu mi faiyunuude.

¹⁸ Nenang yofi negendimbe, ngicngac Anutuarunac fingec fingera, yeni sasawango kopocsic mi megecde. Nga yengena Medahango habangyunuu mangana minginango naric mi memanganeyunuude. ¹⁹ Anu nenang Anutuac nambaracfora kecdimbe, imoc negentegecdimbe. Nga bangec-toa bangec yomoc mangana minginaac kucac bageu fede. ²⁰ Anu nenang yoac fora Mingina negemminideac Medahango hama negen negentegec nemmeec, imoc negendimbe. Amma Anutu yoac fora mingina, yeac heremanau nga Medaha Yesu Kristo, yeac heremanau momoc kecdimbe. Yennoc Anutu fora amma kekecseri. ²¹ Nambaracfocna, ngeni nemu yeneac hoannu mi kenggecdeac garengemebisia.

Yohaneac Kibi 2

¹ Nenggac meising isingguya, ge nga nambaracfoega nge-nearu yadanganango kibi yomoc ohongemmeduae. Ni yoac foraac amma ngeneac heresongo negenduae. Nga nisac kpac, ngicngac sasawa yoac fora negendae, yeneng ifingoc heregoc ngeneac songo negendae. ² Nga heresongo imocngo yoac foraac amma nenang hereu fema nasosoc nenanggoc fekengkefude.

³ Anutu Manggac nga Medacyombonga Yesu Kristo, yereac danggunuc nga wosoefac amma ruae, imocngo yoac forau nga songogoc kekecngo nenanggoc febeso.

⁴ Nambaracfoega goa yeni yoac fora Manggacngo den-emmeu meing, imocac enac tofoc tofoho kecdae, ni yoac imoc negemma ubangerecnea negenduae. ⁵ Nga nenggac, ngeni neac yoac yomoc modacgecdeac ohongemmema desambic angemmeduaeac negemma imoc modacbisia. Nenang heresongogoc hoangemebisina, imocngo singyoac gboria kpac. Imocnoc hanahema modacereing. ⁶ Nga Anutuac singyoac modacerekecni imocngo songoac hania. Nga ngeni singyoac hanac hanaheaunacngoc negenggec, imoc yofi, ngeni heresongogoc hoangemema kecbisia.

⁷ Anu uba mesufungic homacngo bangec yomohai kemma kecandae, yeni Yesu Kristo ngic siricfu fingerec, imoc mi negensinggema ye busic kpeandae. Yesuac ngabayombong, ye uba mesufungic amma ye siriha ifia.

⁸ Ngeni imocac burengina gombunga meemebisia. Wiac megecdeac uatoa meing, imocngo wangunubacac garengemekecma bungngina hafoangoc mebisia. ⁹ Netoc netohongic kecma Yesu Kristoac kpoukpou yoacac sing feraheandae, yeni Anutua kpac kecdae. Nga mongngo kpoukpou yoara seria mekefu Manggac nga Medac yeri yerahafocngoc yegoc kecdape. ¹⁰ Nga ngic mongngo kpoukpou yoara siriha imocngoc mi mehaudeu ngeni ine yegoc mari meme faka mi ambisia nga ngeni amanginau mi heitaibisia. ¹¹ Ngic mong ye ngic ifia yegoc mari meme faka anudeu, ye ngic imocac ua mangana, imoc emema mekefecde.

¹² Nearu yoac yofia ohongemmeduaeac homac fenende, anu kibiuhoba mi ngereude. Imocac amma ubangerecna hafafoangoc fingerudeac neannaoc haba ewacma enacfu denegeng annideac negensiduae.

¹³ Naingga meising isinggea, yeac nambaracfora yeneng ubangerecngina ngenearu faigec hade.

Yohaneac Kibi 3

¹ Gaio songo tosona, ni yadanganango yoac forau geac songo negemma kibi yomoc ohogenduae.

² Songo tosona, ge ubaongagango ebiha kpac nga wiacga sasawa ifingoc naric anudeac nga hafeia kpac kecnadeac numuanduae. ³ Ge faka fora nga yoac fora mekecma imoc gombunga tofohoannec, geac dedekperagi imoc tosofocnira yeneng hama degec negemba ngereeyombonggeec. ⁴ Nambaracfocna yoac forau kecdae, imoc negemba ubangerecnango wiac sasawa ferahede.

⁵ Songo tosona, fakaga gombunga imoc mi wanec amma nenang arengfocnina nga hereaunac hakecdae, yeni momoc meficyunuanec. ⁶ Amma ge heregoc yeneac songo negemma meficyunuanec, ngic yeneng dedekperagiga imoc kpebung yeneac kicfu degec negening. Nga yeni monggoc kenggecdeac anggec geng Anutu songoyaac sirihau ayemmema singgac memefic goa yemmema sueyununa ngereeude. ⁷ Yeni Yesuac kpacac amma ua mekenggec, imohai bangec monnunac ngicngac yeneacunac memefic mong mi megec. ⁸ Imocac yoac foraac ua nenahafoc menideac sing, imoc fingerudeac ngic ifianoc ubangerecac memefic yemmebisina.

⁹ Ni kpebung ngenearu kibi mong ohongemmeai. Nga Diotrefe ye yengenaoc enara kecbeso ammade, yeng ine wanunuma mi hoannunude. ¹⁰ Nga neng kecma ngenearu habade isoc, yeng faka angkecde, imoc didiu dekpesi amibade. Nga ye neneac dedengbarangyoac sicsauc dema faka mangana ifia angande, imocngo mi hetuckeu arengfocnina ifingoc ama mi heiyemmeande. Nga yeni arengfocnina ama heiyemmebeso degec yeng kpetarima kpebung ngadeau faiyunuande, imocnoc dekperagibade.

¹¹ Songo tosona, geng ine faka mangana ifia mi modache-sena, kpac. Ge faka gombunga modachesena. Nga ngic mong ye faka gombunga angkecde, yeng Anutuarunac nga faka mangana angkecde, ye ine Anutu mong mi henec. ¹² Ngic sasawa yeni Demetrioac fakaya gombunga deandae nga yoac forango ifingoc ye dekperagikecde. Neni ifingoc yeac hepuc amma dengerekecdimbe nga nenang dedekperagi imocngo fora ande, imoc negennec.

¹³ Nearu yoac ohogembadeac homac fenende nga imoc kibi ohogemba mi ngereeude. ¹⁴ Ni wegenanec gearu

haba gegoc ewacma enacfu denegeng andedeac negensid-
uae. ¹⁵ Wosonomanggo gegoc febeso. Tosofocngina yei
kecdae, yeneng gearu ubangerecyoac faigendae. Nga geng
tosofocnina kpacnginasoc ubangerecyoac tahockema yen-
earu dekembesena.

Yudaac Kibi

¹ Ni Yuda, Yesu Kristoac wanacngic nga Yakoboac munea. Anutu Manggacngo ngicngac kpacngunuma heresongogoc hoangngunuande, ngeni seria nanggecdeac Yesu Kristongo garengngunuma kecede, ngenearu kibi yomoc hade. ² Anutuac wosoefac nga ruae amma heresongogoc kecec imocngo ngenearu sahema kembeso.

³⁻⁴ Songo tosofocna, Anutungo nenahafoc komoc kpenideac mengerenunuec, imocac yoac kibiuhongemmedadeac efaiyombonggeai. Nga yoac imoc wama ngic goa botucnginau sufuu bic eregec kecedaengoc, yeneac amma yoac mong ohobeso negenduae. Imoc yofi, ngeni sing dafi Anutu negensinggegecdeac yeng warac nenang kpetiac areng nemmedarec, imocac dzikac seriangoc kpebisia amma ngeni imoc mi wagecdeac gorongina kpeduae.

Ngic imoc yeneac negemma warac mitikibiu yofi oho ohoya fede, “Anutungo fakangina isinggema desiu kopocsicac turunga fingeceyemmeude.” Yeneng bangecac faka hoanggema Anutuninaac danggunuc nga wosoefac faka mereng kpereng dema sebinginaac negensongo amma manganaac kpae mong mi heiandae. Nga yeni Kunennina nga Kebunina Yesu Kristoac negenggec mamea anu busic kpeandae.

⁵ Anu ngeni yomoc bic negenggec nga monggoc heigboringemmedadeac negenduae. Kebungo hanahema ngicngacfora Aigita bangecac ebicfunac mesiyunuu hagec amma ngade ngicngac mi negensinggegec, yeni kpebucyunuu homedacgec. ⁶ Nga angero goa yeni kuneng tatacngina imocac negenggec engena mi anu amayombongngina wama magec. Magec Anutungo seng seria wisic wisickea kpac, imocngo witicyunuma kundung seria manau faiyunuu desi desi nasotoaac tomai kecdae. ⁷ Yeneng warac Sodong nga Gomora ngicngac amma guruama yereac wegenacfu tackenec, yeneng faka angandae, ifi isoc anggec. Yeni kaisero amma sebinginaac songo sicsauc modacgec.* Sodong nga Gomora ngicngac, yeni gerecfu yonohoec, yeneng gerec wisic wisickea kpac imocac ongea andae amma ihai yaguc kecma kopocsicnginaac turung mekecedaengoc.

⁸ Amma gaukpefing sicsauc deandae, yeni imoc negemmaguc sebingina sifu memanganegec wonongagoc angande.

* 1:7: Fingec fingec 18:16–19:29; Sesememe 18:22-23; Roma 1:24-28.

Yeni kuc engena hania hania, imoc ubango wama asu engena kecdacdae, yeni eyemmema desusuic angande. ⁹ Nga Mikae ye angero yeneac enara mong kecde, yeng mangana minginagoc Moseac farenggac amma ewema yoacngira engemmama anec. Anu ye kengec amma mangana mingina emmima desusuic ammima ebicfu faibesonga yoac mong mi deec, kpac. Ye yofisac deec, “Kebungo geac yoac desibeso.” ¹⁰ Anu ngic deduaemoc, yeni yamberec isoc negen negengngina kpac kecma wiac monggac hania mi negendae. Yeneng asu engena siricngina mi negentegecma eyemmema desusuic angandae. Amma wiac ubasebinginau negendae, imoc modacma yenaoc memanganeemegecde.

¹¹ Yeni Kainggac sing modacma hiedzongina fingerudeac Bireanggac sicsauc faka imocngo wangecyunuu yeni sing imoc bic kenggec. Amma Korango yoackpekpe anec, ifi isoc yeni bic yoackpekpe anggec, imocngo ebiriangoc memanganeyunuec. Imocac yeni sowecnginagoc. ¹² Ngeni yaka songogoc urecfu neandae, yeni botucnginau seuc heima gamengina kpac, yenaoc garengemegecde. Amma yeni w nacac hoeng kiaya kpac firangngo fifirangyunu kengandae, ifi isoc andae. Amma yeni ic goa foranasou fora kpac imoc kpefuckema ukugecde, ifi isoc andae. Ngic imoc yeni homec yohockang bic homegec. ¹³ Nga tembong kuneng kpema sofororoc seuhagoc mehaande, yeni ifi isoc gamengina ifi kpakegecde. Yeni asomeng sing segedae, ifi isoc kecdae. Nga yeneac ama kundung dzapac wisic wisickea kpac faifaia fede.

¹⁴ Anu Enoko ye Adanggac fingeceahe yenearunac andenga sewennu fingerec, yeng yeneac profeteyoac yofi deec, “Henggec, Anutungo kpetiac arengfora teng tauseng nga dafiguc meyunuu hama ¹⁵ ngicngac sasawa angam-menginaac sirihau isingyunuma desiyunuude. Nga ngicngac sasawa bangecac faka hania hania mekecma kopocsic mefigema Anutuaru ngabayoac dema yoac kpekpe kegec, yeni imocac turunga megecde.”† ¹⁶ Yeni yoac homac osoma negeung nga ubakpekpe amma ubasebinginaac songo modacandae. Ifi modacma ngicngac yeni gombunga ayem-megecdeac, yeni sebingina meemma dekerec ayemmeandae.

¹⁷ Songo tosofocna, Kebunina Yesu Kristoac aposoro yeneng wiac fingerudeac warac degec, ngeni imoc negenggec febeso. ¹⁸ Yoac yofi edengunugec, “Naso wisic wisickeau desusuicngic hania hania kegecde, yeneng bangecac wiacsac negensima yenang ubasebiac songo modacgecde.” ¹⁹ Yenennoc kpebung hendzicyunuma uba

† 1:15: Yoac imoc 1 Enoko 1:9 imohacnac. Kibi imoc mitikibiu mi fede.

eseango garengyunuu Tiri Asugoc mi kecgcede. ²⁰ Anu songo tosofocna, ngeni negen negensingngina kpetiac ande, imoc negemma yadiseri anggecdeac nanggeemebisia. Nga Tiri Asungo ngenearu ua meu ngeni nunumu ua mekecma ²¹ Anutuac heresongou kecgcedeac ua mekecbisia. Nga ifi kecmagec Kebunina Yesu Kristongo ubamangang angemmema kecec wisic wisickea kpac ngemmeudeac tomai kecbisia.

²² Ngicngac negengyohoc angkecdae, ngeni yeneac ubamangang negemma ²³ goa gerecfunac meicyunubisia. Nga yeni uba eseango wambangina meu wonong angande, yeneac ifingoc ubamangang negembisia. Ifi amma yeneac kopocsicac kengecngunuu uba esaac wambangina wonongagoc ngadehebisia.

²⁴ Anutu yengenaoc garengngunuudeac kuc femide, imocac ngeni naric mi mangunuude. Yeng ngeni hesicngunuma yengena kuc nga kibikperagiaac kicfu faingunuu ngeni kopocsicngina kpac sufu sufugoc imohai nanggecde. ²⁵ Memengerecnina Anutu mocgungo kecde. Kebunina Yesu Kristo yeac amma eweheimima dengereni, yeng engenatoanina nga kuc mingina amma wiac sasawa fede, imocac buma ande. Ye wiac mi fingecmanu kefec nga yaguc kecde amma kecbesande, imoc fora.

Yesuac Mekperac Kperagi Yohanengo Ohoec

¹ Yoac yomoc Yesu Kristoac memekperagi. Yeac wanac ngicngacfora yeni wiac bic fingerudeac edzacyunubeso imoc Anutungo Yesu miec. Amma angeroya mong sueu yearusing yoara dekperagima wanacngiha ni Yohane, yoac imoc edenuc. ² Edenuu neng Anutuac yoac nga Yesu Kristoac dedekperagi amma wiac neannaoc hennegeng anai, imoc sasawa mekperagingemmeduae. ³ Naso wegenedeac mongngo profeteyoac yomoc osonegeng anude, ye kenehagoc. Nga ngicngac yeni yoac yomohai oho ohoya fede, imoc negemma hoanggegede, yeni ifingoc kenecnginagoc.

⁴ Ni Yohanengo Asia prowins manau kpebung 7 kecdae, ngeneac kibi yomoc ohoduae. Anutu kefec nga kecdae amma kecma habesande. Ye nga asu 7 yeac ngictau tatacac hoangau kecdae, yeneacunac ruae nga danggunuc imocngo ngenigoc febeso. ⁵ Nga Yesu Kristoarunac ifingoc. Yeng yoac modac modac seria amma ye siducedengic fora. Ye fingeacma homegec yeneac waracmedac amma bangecac ngictau yeneac kunengngina. Amma ye nenang songo negemma sawango kopocsicninaunac mesinunuc. ⁶ Mesinunuma eucerereng-gac habu menunuma yegoc arenunuu neni yeac Anutu nga Mamaac kurumenggac womong gareng amma kecnide, imocac ifi anec. Yearu kibikperagi nga kuc imoc wisic wisickea kpac fekengkecbeso, imoc fora.

⁷ Henggec, ye hoenggoc hau ngicngac sasawa yeneng kicnginango hendacbesandae nga sebiau nenesari am-migec, yeni kicnginango ye ifingoc henggecde. Nga bangeha bangehaac areng sasawa yeni ye hemma fagung madzagoc kiachbesandae. O, imoc fora.

⁸ Kebu Anutu ye kefec nga kecdenoc amma kecma habesande, ye Kucseri minginango yofi dede, “Ni neannaoc A nga Y, hanac hanahea nga wisic wisickea.”*

⁹ Ni Yohanengo Anutuac yoacac nga Yesuac dedekperagiac amma Patmos nucfu kefai. Ngeneac dacngina, ngeni nga ni nenahafoc Yesugoc kpeketahema kpendzeng nga eucerereng mekecma modzotitia kpac seria kecdimbe. ¹⁰ Kebuac naso

* **1:8:** Ye yofi deec, “Ni neannaoc Arafana nga Omega.” Arafana imoc grik yoac nonggeaac kibi hanac hanahea nga Omega imoc wisic wisickea. A imoc dedua yoac nonggeaac hanac hanahea nga Y imoc wisic wisickea.

kereng monnu Asungo nearu ua meu ngadenau enacudumeng kunengtoa mong trampet udumeng isoc negembare yeng yofi deec, ¹¹ “Ge wiac hennecmoc, imoc kibiuhona. Ohoma kpebung 7 Efeso nga Simirna amma Peagamong nga Tiatira amma Sarde nga Firadefia amma Raodikea, ge kibiuhona imoc yenearu faina kenu.”

¹² Ifi deu udumeng imoc hembadeac dzigeneai. Dzigenema hembra kifa nanangagoc 7 golngo memea nanggec yenenai. ¹³ Yenembare yeneac botucfu mongngo Ngicac Medacac siric isoc nanec. *(Danie 7:13)*

Ye ngakpia herea hani susia kpesec kpeserea nga mokuhaufadeng golngo dzege dzegea feec. ¹⁴ Ye orucsira nga orucdzoea kongac kongac imoc ramadzoeya nga hoeng isoc[†] amma kiwa imoc gerec borang isoc. ¹⁵ Nga aieng saccac gerecfu ohogec wewengaima feande, ye hania imoc isoc anec. Nga enacudumenga, imoc doku homac yeneac udumeng isoc anec. ¹⁶ Ye marifoiau asomeng 7 menanec nga enaraunac wasai beang mana ngadea enaragocngo ereec. Kicmesuya imoc wenackiwa kuhagoc neraranggeande, ifi isoc anec.

¹⁷ Nga ye hembra haniau manuu homemea isoc febare yeng marifoiaungo winau faima deec, “Ge mi kengecguu, ni hanac hanahea nga wisic wisickea amma kekecnagoc. ¹⁸ Henna, ni homeai nga monggoc gbori kecduae. Nga negenna, ni wisic wisickea kpac kecengkecma homec nga hofe yereac ki mekecduae.

¹⁹ Imocac ge wiac hendang imoc ohona. Ge wiac yaguc fede nga ngade fingerude, imoc momoc ohona. ²⁰ Asomeng 7 marifoiaungo menandua nga kifa nanangagoc 7 golngo memea hendang, imocac negen negeng sufufufuya yofi ande, asomeng 7 yeni kpebung 7, yeneac angero. Nga kifa nanangagoc 7 yeni kpebung 7 andae.”

2

¹ “Ge Efeso kpebung, yeneac angeroaru kibiuhona faina kenu.”*

“Ngic ye asomeng 7 marifoiaungo menande nga kifa nanangagoc 7 yeneac botucfu yeregede, yeng ngeneac yofi dede, ² ‘Ni geac angammemega nga ua esaga amma seserigoc kecannec, imoc negendacduae. Amma ge ngicngac mangana yeneac mi anggengande, imoc negenduae. Ngic goa yeni yenanggac aposoro dedae nga aposoro mi andae, ge tobangyununa yeni ikocngic, imoc bic fingectegerec. ³ Ge

[†] **1:14:** Hania yoacfu hoenggac “Nomang kongac kongac kiac isoc maande.”

ifi oho ohoya fede. * **2:1:** Grikyoacfusing angero titiha imoc siducedede. Siducedede yoc fede, imoc angero mong me ngic mong imoc mi dekperagide.

modzotitia kpac serima kecanec nga kpacnaac amma ebic homac tofohoma kucga mi maec.’ ”

⁴ “Nga hanahema heresongogoc hoangyunuma kecne, faka imoc wanec, imoc ine negemba mi ngereede. ⁵ Ge warac kekecga dafiu wama maguec, imocac negen negeng ua mebesena. Amma ubaga meremma angammemega hanahema dafi angkecne, imoc mebesena. Ifi mi amma ubaga mi merennade isoc ni gearu hama kifaga nanangagoc tatahaunac meickebade. ⁶ Geac gombangaga ine yofi ande, ge Nikora yeneac angammemengina ubango waannec, neng ifingoc imoc ubango wayai.”

⁷ “Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoc edeyunude, imoc negembeso. Nga firang anude, ye kekecac ic Anutuac eucererennu nande, imohacnac fora naric miba neude.”

⁸ “Ge Simirna kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina kenu,”

“Ngic homema gboriec kecede, ye hanac hanahea nga wisic wisickea, yeng ngeneac yofi dede, ⁹ Ge kpendzeng kpema kecne nga ge makpekpea, imoc negendacduae. Nga sifu finactoagagoc anec. Yudangic yeni yenangac yudangic dema yudangic mi amma Satangac kpekpeturang ama andae, yeni deendema anggengandae, ni imoc ifingoc negenduae. ¹⁰ Ge kpendzeng kpenadeac kengec mi ambesena. Mangana mingina yeng faitobannu faingunuudeac negemma ngenearunac goa witicamau faingunuu ngeni uameme 10gac manau ubahodunggoc kececede. Goa ngunuhomegecede isoc geng ine yoacdedena modacma seria kecmama kekecac ira gembade.”

¹¹ “Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoc edeyunude, imoc negembeso. Firang anude, ye homec kpetea yohockangno naric mi memanganeude.”

¹² “Ge Pegamong kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina kenu.”

“Ngic wasai beang mana ngadea enara santac metacde, yeng ngeneac yofi dede, ¹³ ‘Satangac ngictau tataha tacde, ge bangec imohai kecne, imoc negenduae. Amma Satangno kecede, imohai yeni dedekperagingic nga enactofoc tofohona seria Antipa, ye kpehomegec. Anu ngeneac botucfunac Antipa kpehomegec ge sifu negensinnuma kpacna seria mekecma kpacnaac basic mi kpenec.’ ”

¹⁴ “Faka goa gearu fede, imoc ine modzona tide. Ngicngac goa gegoc kecandae, yeneng Bireangac kpoukpou hoanggeandae. Yeng Israe nambaracfora mayunuudeac suba siraha dafi faiude, imoc Barake kpoumiec. Yeni nemuac seseyang nema sero ua megecdeac ifi anec.† ¹⁵ Anu

† 2:14: Bangec kisiu 25:1-3, 31:16

goa yeni Nikoraac kpoukpou hoanggeandae, yeneng ifingoc gegoc kecdae. ¹⁶ Imocac amma ubaga merembesena. Ifi mi annadeu ni gearu bic yombong hama enacnaac wasai beangngo yunubade.”

¹⁷ “Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoa edeyunude, imoc negembeso. Ngic me ngac firang anude, ni ye man-nayaka‡ sufu sufuya, imohacnac mima hoc mong kongac kongac nga kpac gboria mong ihai oho ohoya fede, imoc mibade. Kpac imoc mongngo mi negemmanu ngic hoc nearunac mede, yengsac negenude.”

¹⁸ “Ge Tiatira kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina kenu.”

“Anutuac medac ye kiwa gerec borang isoc nga hania aieng sacsac gerec dzema wewengaima feande, kperagia ifia, yeng ngeneac yofi dede, ¹⁹ ‘Ni angammemega nga ngicngac songogoc hoangyunukecne, imoc negenduae. Nga negen negensingga nga seserigoc kecma enactofoc tofoho angkecne, imoc negendacduae. Amma angammemega wisic wisick-eango hanac hanahea monggoc ferahade.’ ”

²⁰ “Anu ngac kpara Isebe, ye yengenaac profete deande. Ye kpoukpou ua ikocfu mekecma serofaka nga nemuac yang nene, imocac sinnu wanacngicfocna wangecyunuande. Nga geng imoc mi kpetarimianecac modzona tide. § ²¹ Ye ubea merennudeac naso bic miba yeng ine ubea meremma kaiserofakaya waudeac mi ammidde.”

²² “Negenggec, ye hafei ammiu fefeu tarudeac faibade. Nga damoc yeneng yegoc kpeketahema serofaka angandae, yeni yeac angammemeaunac ubangina mi merenggecde isoc kpendzeng homac kpegecde. ²³ Nga ni yeac nambaracfora kpebucyunuba kpebung sasawango yofi negentegecgecde, ni ubaherenginaac hengisingngic. Ni ngic tembus tembus angammemeaac sirihau turung kpoumibade. ²⁴ Nga Tiatira kpebunnu ngicngac tosea kecdae, ngeni sifu yeac kpoukpou nga Satanggac negen negeng keme kemea dedaemoc, imoc mi megec. Nga ngeni yofi edengunuduae, ngeneac witiu ebic gboria monggoc mi faibade. ²⁵ Amma wiac fengemmede, ngeni imoc seria mekecbisia nga ni kecma habade.”

²⁶ “Ngic firang anude nga neac angammeme seria mekecmanu naso wisickeude, yeac yofi deduae. Ni Mannaarunac kuc meaiac bangeha bangeha yeneac kuneng kecduae. Nga

‡ **2:17:** Yaka imoc yofi, Israe yeneng bangec kisiu yakaya kpac kecgoc Anutungo asoacsoc yaka yemmeu bangecfu meficgegec, imoc kpara mannayaka degoc. “Manna” imoc hebirairo yoa nga imocac titiha “Noc wiac?” § **2:20:** Ngac profeteyoa deec, yeac fakaya ngictau Ahaba enema Isebeac isoc anec.

ifi isocngoc ngic firang anudengo bangeha bangeha yeneac kuneng kefudeac uakibi nga kuc mibade.

²⁷ ‘Nga yeng garengyunuma ngictauyasuya aiengngo memea mekecde, imoc mema ngicngo enang kpedzameandae, ifi isoc yasuyango kpedzameyunuude.’ (*Mitiyegec 2:9*)

²⁸ Amma ni asoacac asomeng ifingoc mibade. ²⁹ Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoac edeyunude, imoc negembeso.”

3

¹ “Ge Sarde kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina kenu.”

“Ngic Anutuac asu 7 nga asomeng 7 metacde, yeng nge-neac yofi dede, ‘Ni angammemega negendacduae. Ge naric kecnecc degengandae nga sifu homemea siric kecnecc. ² Ge imocac amma gauunac yacma homeecac tosea homebeso amma fede, imoc mengerema meserina. Imoc yofiac, geac angammemega hengising amba Anutuac hehennu soha mi anec. ³ Yoac hanahema gearu hau menec nga kedzacgango negennec, imoc negensima hoanggema angammemega mengerebesena. Ge gbori gbori mi kecnadeu ni hamangecngic isoc gearu habade. Amma noc nasou habade, imoc naric mi negennadengoc.’ ”

⁴ “Anu geac arenunac ngicngac efeanecngo ine wambangina wonong mi megec. Ni haniangina ifia henaiac ngeni wamba kongac kongac heima nigoc nenahafoc kengha naric annide. ⁵ Ifi anu mong ye firang ande, ye wamba kongac kongac heimigeccde. Nga ni yeac kpac kekecac kibiunac naric mi meickebade. Amma yeac kpara Manna nga angerofora yeneac kicfu dekperagibade. ⁶ Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoac edeyunude, imoc negembeso.”

⁷ “Ge Firadefia kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina kenu.”

“Kpetiac kekec nga faka foraac mingina, yeng Dawidiac ki metacde. Ye nagu witiu ngic mongngo naric mi heiude nga nagu heiu mongngo naric mi witiude. Nga yeng ngeneac yofi dede, ⁸ ‘Ni angammemega negendacduae. Imoc yofiac, ge kucmama kecnecc amma sifu neac yoacna hoanggema kpacna mi ngadehenec. Imocac nagu mong wutigemba ngic mongngo imoc naric mi heiude.’

⁹ ‘Anu ngic goango Satanggac kpeketurang amaunac, yeni yenangac ikoc amma yudangic dema yeni yudangic mi andae, kpac. Nga ni geac songo negenduae, imoc yeneng negengecgeccdeac ayemmeba yeni gearu hama hanigau fafoc heima ewehei anggenggeccde. ¹⁰ Ge modzotitia kpac serima kecnadeac edeguai, imoc seriangoc mekecneccac amma

ni faitobannunac meicgubade. Faitobang imoc bangectoa bangecac ngicngac yenearu fingerudeac dedea fede. Nga imoc fingeru neng ifingoc hoangguma imohacnac meicgubade.'

¹¹ 'Ni bic habade, imocac geng ira mekecnec, imoc ngic mongngo mi meudeac angammemega garenggema seria mekecbesena. ¹² Firang anude, neng ye gununggeba Anutunaac womong manaac wotung seria anude. Nga ye womong imoc monggoc mi waude. Nga ni yeac witiau Anutunaac kpac amma Anutunaac taongtoaac kpara nga neanna kpacna gboria ifingoc ohobade. Taongtoa imoc Anutunaac taong nga imoc Yerusareng gboria amma kurumennunac neac Anutunac maude.'

¹³ Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoac edeyunude, imoc negembeso."

¹⁴ "Ge Raodikea kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina kenu."

"Ngic kpara Fora, ye dedekperagingic amma yoara modackecde nga yoac fora dekecde. Ye Anutungo wiac sasawa deu fingerec, imocac hania kecde, yennoc yoac yomoc dede, ¹⁵ 'Ni angammemega negendacduae. Ge gerea me nomana mi kecnec. Gerea me nomana kecbannu songo negembai. ¹⁶ Nga geng ine gerea me nomana mi kecma botuhau aka saraka annecac enacnaunac urunggubeso anduae. ¹⁷ Ni finactoganagoc nga wiac monggac mi obohoduae, ge geanggaac ifi dema sifu mangana yombong kecnec nga ngic yeneng geac ubahodung negenggecdeac siriha, imoc mi negennec. Ge makpekpea nga kicpisc amma senggang kecnec, imocac yofi edeguduae, ¹⁸ finactogagoc annadeac nearunac gol gerecngo dzedzea mebesena. Amma senggang gameagoc mi nannadeac wamba kongac kongac mema wambagagoc ambesena. Nga kicfifi annadeac kicac kereha kicga imocngo dzuacnadeac bummebesena.'

¹⁹ 'Neng ngicngac damoc ngeneac songo negengngemmeanduae, ngeni demeting nga ngunumengere angemmeanduae. Imocac serima ubaga merembesena. ²⁰ Henna, ni naguu namma kpong kpong heikecduae. Heikecba mongngo neac kedzac faima ubadzidzina negemma nagu mesideu neng yearu emba neri nerahafoc tacma yaka nedede.'

²¹ 'Ngic firang ande, ni emba Mannagoc yeac tatacfu tacandipe, ifi isoc firang andemoc neng ngictau tatacfu tatacna miba nerahafoc tacede. ²² Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoac edeyunude, imoc negembeso.' "

4

¹ Anu ni nagu mong witi witia kurumennu henai. Amma ubaudumeng warac trampet isoc yoc edenuu negennai, yeng yofi deec, “Ge yei erena. Yomocac ngadeau noc faka fingebebande, imoc edzacgubade.” ² Ifi deu imohaingoc Asungo kicna merecgeu ni kurumennu ngictau tatac faifaia hembra ngic mongngo imocac witiau tarec, ³ yeac siriha hoc seria nga gombunga kpacngira yaspa nga kaneriang, yeri isoc. Nga asommadoc mong emerare hoc isoc, imoc ngictau tatac yerecge ma feec.

⁴ Ni ngictau tatac goa, kpetengina 24, yenenai, imoc yeneng ngictau tatac yerecge ma nanggec. Tatac imocac witiau ngic enara 24 tacgec. Ngic enara yeni ngakpingina kongac kongac heima orucngina witiau ira golngo memea heigec. ⁵ Ifi yenembare piratac nga udumengtoa amma gbumparandang ngictau tatacfunac fingerec. Ngictau tatacac kiwau kifa 7 dzetacgec, imoc Anutuac Asu 7. ⁶ Nga ngictau tatac kiwau wiac mong kondungtoa isoc garasngo memea, garas imoc gontaninga henai.

Anu ngictau tatacac noboc noboc 4, imohai wiac kekecnginagoc 4 orongge ma nanggec, ifi yenenai. Yeni hoangnginau nga ngadenginau imoc sasawa kicngo wake wakea. ⁷ Wiac kekehagoc warac warac, yeac siriha raiong isoc. Nga wiac kekehagoc mong yeac ngadeau, ye burumaka ngiwa kuhagoc isoc. Nga wiac kekehagoc mong yeac ngadeau ye kicmesuya siriha ngic isoc nga wiac kekehagoc wisic wisickea, ye huntoc toa kpututuckeande, ifi isoc anec. ⁸ Wiac kekecnginagoc 4 yeni tembuc tembuc kpegangngina 6. Nga sebingina imoc kicngo sasawa soko sokoya amma kpegangngina bageau, imoc ifingoc kiwagoc anec. Amma yeni wenac nga tofocnasoc kecnegenga kpac yofi dema kecgec,

“Kebu Anutu Kuctoa mingina ye kpetiac, kpetiac nga kpetiac. Ye kefec nga kecede amma kecma habesande.”

⁹ Anu wiac kekecnginagoc yeni ngictauac tatahau takecede nga wisic wisickea kpac kecbesande, dengerema eweheimima dangge dekecgec, naso imohai ¹⁰ ngic enara 24 yeni Kebu ngictau tatacfu takecede nga wisic wisickea kpac kecbesande, yeac haniu makpegec. Makpema ye afehema irangina mesima ngictau tatacac haniau ukuma yofi dekecgec,

¹¹ “Ge Kebu nga Anutunina. Geng wiac sasawa dena finge daret. Ifi negemma meficgedacnecac geng kibikperagi nga eweheihei amma kuc sasawa medacna ngereeyombonggede.”

5

¹ Kebu ngictau tatacfu tarec, ye kibi kpou kpouya mong marifoiau mekefec. Nga imoc kibi manaac ngadeau kibi oho ohoya feec. Anu imohai kendokereha 7 onganingagoc, imocngo mendac mendanggea henai. ² Ni angero mong kuhagoc hembra yeng uba kunengngo yofi arohoec, “Merac ewehaiheiaogocngo kibi mendac mendanggea mekpacgema kpou kpouya imoc witiudeac siriha ande?” ³ Arouhou kuru-mennu me bangecfu me bangec bageau ine ngic mong kibi kpou kpouya imoc witiude me oho ohoya, imoc hehenggac-soc mi kefec. ⁴ Nga ngic mongngo kibi imoc mekpacgeudeac me hengggac siriha hofocgecac kiachodung hodung kiara. ⁵ Kiacba ngic enarafocngina yeneanunac mongngo yofi ede-nuec, “Negenna, ge kiac wana! Yuda kisicfunac raiong nga Dawidiac godeaunac sera, yeng firang anec. Imocac amma ye kibi kpou kpouya mendac mendanggea 7 mekpacgema kibi imoc naric witiude.”

⁶ Ifi deu yofi henai. Ngictau tatac nga wiac kekecnginagoc 4 amma ngic enara 24 yeneac botucfu ramamedaha mong nanec nga ye kpehomemea isoc anec. Ramamedaha imoc ye baiha 7 nga kiwa 7. Kiwa imoc Anutuac Asu 7 nga imoc yeni bangectoa bangecfu sueyunuyunuya. ⁷ Yennoc kemma ngictau tatacfu tarec, yeac marifoiaunac kibi kpou kpouya meec. ⁸ Kibi imoc memanu kekecnginagoc 4 nga ngic enara 24 yeneng yeac kicfu makpegec. Yeni sasawa tembuc tembuc gita kurerenganoc* nga sokoc golngo memea metagec. Sokoc imohacnac hosuc homuna gombunga ereec. Wiac hosuhagoc sokocfu feec, imoc ngicngac kpetiac yeneac nunumungina, imocngo sokocnginau wake wakea feec.

⁹ Anu yeni yegec mong gboria yofi heigec, “Geng kibi kpou kpouya mema kendokereha naric mekpacgenade. Imoc yofiac, ngic yeneng kpebuugugec geac sacngo ngicngacfocga bummeyununec. Ge ngicngac fakaga fakangina nga yoacga yoacna amma sebi siric hania hania nga bangeha bangeha sasawa yeneanunac bummeyununec Anutuac areng amma kecdae. ¹⁰ Bummeyunuma Anutuac eucer-erenu arengyununa yeni womong imocac gareng anggecdeac areng, imoc menec. Mena yeni bangeha bangeha yeneac gareng anggecde.”

¹¹ Ni kicna merec merecgeangoc kecbare angero homac yeni ngictau tatac nga wiac kekecnginagoc amma ngic enara 24 orongyunugec ubaudumengngina negennai. Amma yeneac kpetengina imoc 10 tauseng naso 10 tauseng nga

* 5:8: Musiac onga goa hafac (244) imohai fede.

tauseng naso tauseng. ¹² Yeni ubaudumengtoangingagoc yofi degec,

“Ramamedaha kpebuc kpebucega, ye kpac kuneng nga finactoa amma negen negentegec nga kuc nga eweheihei nga kibikperagi amma kenec mibesonga ngereede.”

¹³ Nga wiac sasawa Anutungo deu fingeedarec kurumennu nga bangecfu amma bangec bageau nga kondunnu, yeneac manau wiac sasawa kecdae, yeneng yoac yofi degec negenai,

“Ngictau tatacfu tacde nga ramamedaha, yerearu kenec nga eweheihei amma kibikperagi nga kuc wisic wisickea kpac fekengkecheso.”

¹⁴ Ifi degec wiac kekecnginagoc 4 yeni “Imoc fora.” degec nga ngic enara 24 yeni makpema ye afehegec.

6

¹ Ni imoc hembare ramamedahango kendokereha 7 ongayagoc warac warac kibi mendac mendanggeau tarec, imoc mekpacgeec. Nga wiac kekecnginagoc 4 yeneacunac mongngo ubaudumenga parandangac udumeng isocngo kpacma yofi deu negennai, “Ge hana!” ² Ifi deu ni fima becosic kongac kongac mong henai nga imocac witiu ngic mongngo tebeagoc tarec. Taru ira mong migec ye imoc heima firang angangac arennu firang anudeac becosicfu kenec.

³ Nga ramamedahango kendokereha mong mekpacgeec, imohai negemba wiac kekehagoc mongngo “Ge hana!” deec.

⁴ Ifi deu becosic mong sacsacngo haec. Yeac witiu ngic tarec, ye wiac goa migec. Ye ngicngac yeni kpebucemegecdeac bangeha bangeha, imohacnac ruae meic meickeac kuc migec nga wasai beangtoa mong migec.

⁵ Nga Ramamedaha kendokereha monggoc mekpacgeu wiac kekehagoc mongngo monggoc yofi deec negenai, “Ge hana.” ifi deu becosic dzadzu mong henai. Nga ngic yeac witiu tarec, ye sigeri mong mariaui metarec. ⁶ Nga wiac kekecnginagoc 4, yeneac botucfunac ubaudumeng isoc mongngo yofi deu negennai, “Wit lita mocguac buma, imoc uameme mocguac uabung ande nga bari lita harebec, imoc uameme mocguac uabung ande. Anu ge kerecdoku nga waing mi memanganebesena.”*

⁷ Ramamedahango kendokereha monggoc mong mekpacgeu negemba wiac kekehagoc mongngo monggoc “Ge hana!” deec. ⁸ Ifi deu hembra becosic meac meac mong amma ngic yeac witiu tarec, kpara homec, yeng hofe hesickeu

* **6:6:** Siriwa dzo me denari mocgu nande. Yohaneac nasou siriwa dzo mocgungo uameme mocguac bung anec.

haoc. Haec yereng bangectoa bangec tegia 4, imohacnac noboha mocgu (¼) imoc yereng wasai beang nga bodi amma homectoa nga kateyang mehaoc. Mehaec imocngo ngicngac yunuhomegecde, imocac uakibi nga kuc yemecyemera.

⁹ Nga ramamedahango kendokereha mong monggoc mekpacgeec, imohai yofi henai. Ngicngac Anutuac yoac mekecma dekperagigecac yunuhomegec, yeneac ubaongangina arataac bageau fegec. ¹⁰Yeni ihai fema kucgoc arohoma yofi kpacgec, “O Kunennina, ge kpetiackekek nga yoac foraac mingina, ge nocac turung kpoukpou naso mehereema sacninaac kopocsic negemma ngic bangecfu kecdae, yeni kopocsicnginaaac turunga mi yemmenec.” ¹¹Ifi degec ngakpi herea kongac kongac tembus tembus yemmema edeyunugec, “Wanacogofocngina nga tosofocngina yeni ifingoc yunukpebus ayemmegec kpeteu heiudeac ngeni kapianec monggoc tacnegembisia.”

¹²Anu ye kendokereha wisic wisickeaac bageau mekpacgeu henai. Hembra usoctoa meu wenackiwa dzadzu kpeec. Imoc ubahodunggac ngakpi isoc, ifia nga afo hafoangoc sac isoc anec. ¹³Nga firangtoa kpema ic kpemindzaheu ic gbomea mangganga icfunac kpemorongyunuu maandaec, asomeng yeni ifi isoc[†] bangecfu fotockema magec. ¹⁴Magec ngicngo kibi kpouandaec, kurumengngo ifi isoc kpouma kpac anec. Kpac anu tiki nga nuc sasawa tatacnginaunac meickedacgec.

¹⁵Ifi anu bangecac ngictau nga ngickuneng amma dzikacac ngickuneng nga ngic finactoanginagoc amma ngic seria amma wanac areng mingingngina bageau kecgec nga ngicngac witicngina kpac kecgec, yeni sasawango kemma kedzebe manau nga hoctoatoa bagenginau sufudacgec. ¹⁶Sufuma tiki nga hoc yeni yofi edeyunugec, “Ngeni witininau mama ngictau tatacfu tacde, yeac kicfunac nga ramamedahaac ngabaunac semenunubisia. ¹⁷Yereac ngabaac nasotoa bic hadacac neni naric mi serima nannide.”

7

¹ Imocac ngadeau angero 4 yenenai. Yeni bangectoa bangec, imocac tuturung 4, imohai nanggec. Nga yenemba yeni bangecac firang 4 medzickema nanggec firang imoc yeni bangecfu me kondunnu me icfu kpegecdeacsoc mi anggec.

²Anu ni angero mong henai. Ye Anutu kekehagoc yeac onga mekecma wenac ere ereaunac haec. Nga angero 4 yeni bangec nga kondung memanganegecdeac ua yemmeyem-mea, yeng yeneac kpacma yofi deec, ³“Ngeni bangec me

[†] 6:13: Ic kpara fig dede.

kondung me ic bic mi memanganebisia. Neneng Anutuninaac wanacarengfora mesunginau kibi faiminaguc ngeni ine wiac sasawa memanganebisia.”⁴ Anu ngicngac mesunginau kibigoc, yeneac kpetengina 144 tauseng degec negenai. Kibinginau imoc yeni Israe medacforaac habuareng 12, yeneacnearunac sasawa.⁵ Mesunginau kibigoc yeneac kpetengina yofi,

Yuda kisicfunac 12 tauseng

Rubeng kisicfunac 12 tauseng

Gade kisicfunac 12 tauseng

⁶ Ase kisicfunac 12 tauseng

Naftari kisicfunac 12 tauseng

Manase kisicfunac 12 tauseng

⁷ Simong kisicfunac 12 tauseng

Rewi kisicfunac 12 tauseng

Isasa kisicfunac 12 tauseng

⁸ Seburong kisicfunac 12 tauseng

Yosefe kisicfunac 12 tauseng nga

Benyaminggac kisicfunac 12 tauseng.

⁹ Imocac witiau habutoa yombong yenenai nga kpetengina imoc ngic monggo naric mi osoude. Ngicngac yenenai, yeni bangeha bangeha nga fakaga fakangina amma yoacna yoacga nga sebi siric hania hania, yeneacnearunac. Amma yeni ngakpingina herea kongac kongac heima maringinau pam icac maria mema ngictau tatacfu nga ramamedahaac kicfu nanggec.¹⁰ Namma yofi dema kunengngoc arohogec, “Anutunina ngictau tatacfu tacde nga ramamedaha yeri memengerec mingina.”

¹¹ Ifi degec angero sasawango hama ngictau tatac nga ngic enara 24 amma wiac kekecnginagoc 4 orongyunuma nanggec, yeni ngictau tatacac kiwau makpema kicngina hetutuckema Anutu afehegec.¹² Afehema yofi degec,

“Fora, kenec nga kibikperagi, negen negentegec nga ubangerec, ewehihehi nga kpac kuneng nga kuc imoc Anutunina ammini nasoya nasoya feengkecbeso, imoc foranoc.”

¹³ Ifi degec, ngic enara yeneacnearunac monggo yofi kpesinenec, “Ngicngac ngakpingina herea kongac kongac yomoc, yeni merac merac nga yeni dahacnac hagec?”

¹⁴ Kpesinenu merenai, “Kunenna, ge geanggaoc negennec.” ifi deba yeng yofi edenuc, “Ngic yomoc yeni kpendzengtoaunac hama ngakpingina ramamedahaac sawango dzuacgec kongac kongac ande.¹⁵ Imocac amma yeni hadzing tofocnac Anutuac womong manau ngictau tatacac kiwau namma yeaac kingang kpema ua mekecdae.

Megec Kebu ngictau tatacfu tacde, yeng yenigoc kecma kporuchedzoya yeneac witiu faiu tarude. ¹⁶ Nga yeni herenginaac monggoc mi homegecde nga dokuac mi ayemmeude. Wenacngo monggoc mi yonohoude nga wiac goaac gereango naric mi yonohoude. ¹⁷ Imoc yofiac, ramamedaha ngictau tatacac dzongiau nande, yeng ramagarenggina amma kekecac dokukiwau hesicyunuude. Nga Anutungo kickumangina sasawa kicnginaunac mekerenggeude.”

8

¹ Ramamedahango kendokereha wisic wisickea mekpacgeec, imohai kurumennu aua nobohaacsoc ning yombong kpeec.

² Ning kpeu angero 7 Anutuac kicfu nandae, yeni trampet 7 yemmeyemmea yenenai.

³ Anu angero mongngo sokoc golngo memea meemma arata kiwau nanec. Nanu sopo homuna gombunga imoc homac migec. Migec imoc ngicngac kpetiac yeneac nunumugoc kpeturanggema arata golngo memea, imohai gerecfu faiec. ⁴ Ye ifi ammanu yeac mariaunac hosuc homuna gombungango ngicngac kpetiac yeneac nunumugoc kpeturanggeu Anutuaru enec. ⁵ Enu angero ye sokohango arataunac gerec fiu wakeu bangecfu ukuec. Ukuu gbumparandang nga udumengtoa amma piratac homac fingeru usoc meec.

⁶ Meu angero 7 trampetnginagoc yeneng fifigecdeac efaigec. ⁷ Efaigec angero warac warac yeng trampeha fifiu nomang gbomea* nga gerec, imoc sacgoc kpeturanggema imocngo fingeema bangecfu maec. Mau bangectoa bangec, imocac tegia harebec imohacnac noboha mocgu ($\frac{1}{2}$) dzeec nga ic sasawa bangectoa imocac manau nanggec, yeneacunac harebecac noboha mocgu ($\frac{1}{2}$) dzeec amma kpindzing tengging tengging sasawa gerecngo dzedarec.

⁸ Nga yeac ngadeau angero mongngo trampeha fifiu tiki kuneng gerehagocngo kondunnu mau kondungtoa tegia harebec imohacnac noboha mocgu ($\frac{1}{2}$) sac anec. ⁹ Anu kondunnu wiac kekecnginagoc kecdae, yeneacunac harebecac noboha mocgu ($\frac{1}{2}$) homedacgec amma wage yeneacunac harebecac noboha mocgu ($\frac{1}{2}$) kpac anggec.

¹⁰ Amma yeac ngadeau angerongo monggoc trampeha fifiu kurumennunac asomengtoa mong ahakifa isoc dzema fotockema maec. Mama dokutoa nga dokukiwa yeneacunac harebecac noboha mocgu ($\frac{1}{2}$) witinginau heiec. ¹¹ Asomeng

* 8:7: Bangec nomanau kia gbomeango sawau nomanema seria anude.

imoc kpara Hodunga. Anu doku yeneacunac harebecac noboha mocgu ($\frac{1}{3}$) imoc hodunga anec. Nga doku hodunga anecac amma ngicngac homacngo homegec.

¹² Nga angero mongngo trampeha fifiec. Fifiu wenac nga afo amma asomeng yeneac kperagiaac kuc imohacnac harebecac noboha mocgu ($\frac{1}{3}$) kundung kpeudeac meickeec. Meickeu hadzing tofocnac yereac kperagiaac kuc imohacnac harebecac noboha mocgu ($\frac{1}{3}$) mi fingerec.

¹³ Anu hembra huntoc mong wi kurumeng botuhau kpututuckeu ubaudumenga negembare kunengngoc yofi arohoec, "Angero harebec yeneng trampetngina fifigec arohou ngicngac bangecfu kecdae, ngenearu ubahodung, ubahodung, ubahodung fingerude."

9

¹ Angero 5ngo trampeha fifiu ni asomeng mong kurumenunac mamaya henai. Hembra ye teng buya kpac, imocac ki migec. ² Migec yeng ki imoc mema teng buya kpac mesiec. Mesiu gerecngo ua dzeu hosuc kuneng ereande, hosuc siriha ifia isocngo tennunac ereec. Teng imohacnac hosuc ereu wenac nga sawaac kperagi kucngira maec. ³ Anu hosucfunac ipua erema bangecfu magec. Magec bangecac weme weme yeneac kuc isoc yemmema ⁴yofi edeyunugec, "Ngeni kpindzing nga wiac sasawa maria tengging tengging fede amma ic, imoc mi memanganebisia. Ngeni ngicngac Anutuac kibi mesunginau mi mekecdae, yenisac memanganeyunubisia."

⁵ Nga yeni dederecge yofi ayemmegec, "Ngeni afo 5 kpendzeng yemmebisia nga ngeni mi yinihomebisia." Nga kpendzenga imoc weme wemengo yiniu angande, ifi isoc anec. ⁶ Naso imohai ngicngac yeni homec hofocma naric mi homegecde. Nga homegecdeac negenggec homecngo yeneacunac woraude.

⁷ Anu ipua siricngina imoc dzikacac becosic mengereandae isoc. Orucnginau ira golngo memea isoc tarec nga kic samacngina imoc ngicngac yeneac isoc. ⁸ Nga orucdzongina imoc ngac yeneac isoc amma enacsicngina imoc raiong yeneac enacsic isoc. ⁹ Nga mariku heigec, imoc aiengngakpi isoc amma kpegangnginaac udumeng imoc becosic homacngo dzikacfu nedzima keretac kpedzima udumenggoc kengandae isoc. ¹⁰ Amma dzingina enaragoc imoc weme weme enacngina isoc anec. Nga yeni ngicngac memanganeyunugecdeac kucngina afo 5 imocacsoc feec. Nga kucngina imoc dzinginau tarec. ¹¹ Hofe buya kpac, imocac angerongo* yeneac ngic-

* 9:11: Hania yoacfu angero imocac titiha siducedede me suesuea.

taungina kefec. Yeac kpara imoc hebiraio yoacfu Abadong nga grik yoacfu Aporiong.†

12 Yei ubahodung warac warac wisickede. Negenggec, imocac ngadeau ubahodung yohockangngoc haecde.

13 Nga angero wisic wisickeaac bageau, yeng trampeha fifiu Anutuac hoannu arata golngo memea, imocac tuturungasoc baiha 4, yenearunac enacudumeng mong negenai. 14 Negemba yeng angero wisic wisickeaac bageau trampehagoc yofi edeec, “Angero 4 Eufрата dokutoa tegiau witicyunugec nandae, yeni yungecyununa.” 15 Angero 4 yeni ngicngac yenearunac harebecac noboha mocgu (½) kpebucyunugecdeac aua nga uameme amma afo nga kifanaso yomocac amma efac efaia kegec yeng yungecyunuec. 16 Anu wasaingic becosic witiau tacgec, yeneac kpetengina 200 mirieng (200,000,000) degec negenai.

17 Nga kicna tegecmangoc taru wasaingic becosicnginagoc yeneac siricngina yofi henai, yeni aiengngakpingina kpaua nga dzadzu amma asong botuc nga dzagec dzagec, imoc hoc kpara sarafa‡ isoc. Nga becosicac oruc imoc raiong isoc nga enacnginaunac gerec nga hosuc amma asenga mangac manganea erema kenec. 18 Kpendzeng harebec, gerec nga hosuc amma asenga mangac manganea, yeneng becosic enacnginaunac erema ngicngac yenearunac harebecac noboha mocgu (½) kpebucyunugec. 19 Kuc imoc becosic enacnginau nga dzinginau tarec. Nga dzingina imoc yeni boudzoc isoc orucnginagoc nga yeni imocngo wiac hania hania memanganekegec.

20 Anu ngicngac tosea kpendzeng 6 yomocngo mi yunuhomeec, yeneng ine ubangina mi dzigenegec. Amma yeni asu mangana nga nemuonga gol siriwa kopa nga hoc amma icngo memea numuyemmegecdeac faka mi wagec nga nemuonga maringinango memea, imoc mi ngadehegec. Nemuonga ifia yeneng wiac mong mi henggecde nga kedzacnginango mong mi negenggecde amma haningnginango naric mi tikenggecde. 21 Nga ngicngac yeni ubangina mi dzigeneu yunukpebuc, dzinac nga mosoc faka amma kaisero faka nga hamangecmeme, faka imoc sasawa mekecma mong mi wagec.

10

1 Anu ni angero kuhagoc mong hembra kurumennunac maec. Ye hoengngo temboc tembonggea oruhau asommadoc heiec nga kicmesuya imoc wenackiwa isoc amma hanihora

† 9:11: Kpara imocac titiha memangac mangane ngic. ‡ 9:17: Hoc imoc gerectikiunac maande nga imoc dzagec dzagec amma homuna mangana.

imoc wotung isoc gerehagoc. ² Amma ye kibibisic kpou kpouya mong mariau yungec yungera metarec. Metacma hanifoia imoc kondunnu nga kanaya imoc bangecfu faiec. ³ Faima raiongngo arohoande, ifi isoc kucgoc arohoec.

Arohomanu gbururung 7 yeneac enacadumengnginango yoac degec. ⁴ Ifi degec ohobeso ambare kurumennunac enacadumeng mongngo yofi edenuu negennai, “Gbururung 7 yoac degec ge imoc mi ohona. Imoc mesufuna febeso.”

⁵ Ifi deu angero bic henaimoc, yeng kondunnu nga bangecfu namma marifoia kurumennugeng miacma ⁶ yoac deserima yofi deec, “Kebu kecede nga kecengkefude nga kurumenga kurumenga nga kondung amma yeneac manau wiac sasawa fede, imoc yeng deu fingececarec, ni yeac kpac kpacma yoara meserima yofi deduae, ‘Naso wisickede.’ ⁷ Angero wisic wisickeango trampeha fifibeso ammanu udumeng negengecede, imohai yofi negembisia. Anutungo wanacngicfora profete yoac bic edeyunuec nga Anutuac negen negeng sufu sufuya feec, imocngo naso imohai fingecegerude.”

⁸ Anu enacadumeng warac kurumennunac negenaimoc, yeng yofi edenuc, “Ge kemma angero kondunnu nga bangecfu nande, yeac mariunac kibi kpou kpouya yungec yungera, imoc mebesena.” ⁹ Ifi deu angeroaru kemma kibibisic kpou kpouya imoc nenudeac edeai. Edeba yeng deec, “Ge mema nena imoc heregau kemema herega dzeude nga enacgau ine kukundzau isoc songea anude.” ¹⁰ Ifi deu ni angeroac mariunac kibibisic kpou kpouya mema neba imoc enacnau kukundzau isoc songea anec. Nga herenau kemema aengagoc anu ¹¹ yofi edenuc, “Ge ngicngac sebi siriha hania hania nga bangeha bangeha amma yoacna yoacga nga ngictau homac yeneac profeteyoac monggoc debesena.”

11

¹ Anu yeni kpetememe mong yasu isoc nemma yofi edenuc, “Ge yacma Anutuac womong nga arataac kpetengira mema ngicngac ihai Anutu dengeredae, yeneac kpetengina momoc mebesena. ² Nga sobeng odayagoc amakiwau fede, imoc bangec monnunac ngicngac yemmeyemlea. Imocac amma ge imocac kpete mi mebesena. Yeni afo 42ac manau taong kpetiac* tidzamema memanganegede. ³ Anu ni enacdedehocna kuc yemecba yeri toruwamba heima uameme 1 tauseng 2 handret 60ac (1260) manau profeteyoac deecde.” ⁴ Yeri oriwa ic yohockang nga bangecac Kebuac kicfu kifa nanangagoc yohockang nangkecdape. ⁵ Ngic mongngo yeri memanganeyurubeso negendeu gerecngo

* 11:2: Taong kpetiac, imoc Yerusarenggac kpara mong.

enacngiraunac erema ngabafocngira yonohou homegecde. Monggoc deba, mongngo yeri memanganeyurubeso negendeu ye homecac areng amma ifi homeude. ⁶ Enacdedehocna yeri profeteyoac dekecma kurumeng heiec kia mong mi kpeude, yeri uayoac nga kuc ifia mekecdape. Amma yeri yeraoc naso dema doku heimerenec sac anudeac uayoac nga kuc mekecdape. Amma yeri kpendzeng hania hania bangecfu faiecdeac uayoac nga kuc ifingoc mekecdape.

⁷ Anu yeri dedekperagingira edeyunudarec wisickeu wasaiyangtoango teng buya kpac, imohacnac erema yerigoc ewema firang amma kpebucyuruude. ⁸ Kpebucyuruu farengngira taonggac sinnu feece. Taongtoa imocac kpara kpefing yoacfu Sodong nga Aigita nga bangec imohaingoc Kebunina mariponnu kpegec homeec. ⁹ Nga uameme harebec nga nobohaac manau ngicngac sebi siriha hania hania nga fakaga fakangina amma yoacga yoacna nga bangeha bangeha ngicngac yeneng farengngira hemma tonggogecdeac kpetariyemmegecde. ¹⁰ Kpetariyemmegec ngicngac bangeha bangeha kecdae, yeni sasawango songo nga ubangerec negemma ubangerecac iwai goa emegecde. Profete yohockang yereng bangeha bangeha ngicngac kpendzennu faiyunuocac ifi ayecmegecde.

¹¹ Anu uameme harebec nga noboha wisickemanu kekecac asungo Anutuarunac hama yerearu kemeu yeri yacma nanoc. Nanec yeremma yeni damu kuneng yunuec. ¹² Nga kurumennunac enacadumengtoa mong negenggec yofi edeyuruec, "Ngeri yei ereec!" ifi deu yeri ngabafocngina yeneac kicfu hoeng manau kurumennu enoc.

¹³ Ene nasu imohaingoc usoctoa meu taongyada tegia 10 imohacnac noboha mocgu (1/10) barackeec. Usocyada meec, imocac manaunac ngicngac kpetengina 7 tauseng yeni homegec. Homegec ngicngac tosea yeni kengec amma Anutu kurumennu kecde, ye afehegec. ¹⁴ Ubahodung botuha imoc yomohai wisickeu ubahodung wisic wisickeango bic haude.

¹⁵ Anu angero wisic wisickeango trampeha fifu kurumennunac enacadumengtoa mong fingecma yofi degec, "Kebunina nga yeac danggunucngic Kristo yeri yaguc bangectoa bangec sasawaac mingina andape. Amma Kebuninango ngictau kecde nga kecengkefude."

¹⁶ Ifi degec ngic enara 24 Anutuac hoannu ngictau tatacnginau tacdae, yeni makpema kicngina hetutuckema Anutu afehegec. ¹⁷ Afehema yofi degec,

"Kebu Anutu Kuctoa mingina, neni dangge edegudimbe. Ge bicngoc kecnecc nga yaguc kecnecc, ge geangga kuctoa mema mekecma yaguc ngictau kecnecc. ¹⁸ Ngicngac

bangeha bangeha kecdae, yeni herebu anggec geac herebuac naso ine yofinenggac hau geng homegec yeni yoacngina isinggema desinade. Wanacngicfocga profete nga kpetiac arengfocga kuneng nga kapiango geac kpacga eweheienda, yeni angammemenginaac turunga megecde. Nga ngicngac bangec memanga-negec geng memanganeyununade.”

¹⁹ Anu kurumennu Anutuac womonggac naguya megec yeac dzadzahacac katapa kicnginango henggec. Hemmagec pi-ratac heiu udumengtoa nga gbururungtoa heiec amma usoc meu nomang gbomeatoa maec.†

12

¹ Anu soi engena mong kurumennu yofi fingeru henggec. Ngac mong tarec, ye wambaya wenac nga hania bageau afo amma oruhau ira mong asomeng 12ngo memea. ² Ye hereagoc amma sabac fingerudeac gadze kiu arohoec.

³ Nga faka mong ifingoc kurumennu fingeru henggec. Imoc sekactoa sacsac mong kuneng yombong. Ye oruha 7 nga baiha 10 nga ye oruhau ira 7 heiu tarec. ⁴ Taru yeac dziango kurumenggac asomeng yenearunac harebecac noboha mocgu ($\frac{1}{2}$) taiyunuma bangecfu ukuyunuec. Nga ngacngo sabac meu sekactoa ye sabac gbokoudeac negemma ngac yeac kicfu nanec. ⁵ Nanu ngacngo medac mong meec. Meu yeac sabaha ine faratac wangecma Anutuaru, yeac ng-ictau tatacfu meemma faigec feec. Nga medac imoc, yeng bangeha bangeha ngicngac aiengyasungo garengyunuude. ⁶ Nga ngac ye worama bangec kisiu dokuya kpacfu kenec. Kenu yeneng ye uameme 2 tauseng 2 handred 60ac (2260) manau nenesemeng mima henggareng ammigeccde. Anu-tungo yeac tatac ihai bic mengereec.

⁷ Anu kurumennu dzikactoa fingerec. Imoc yofi, Mikae nga angerofora yeneng sekactogoc ewegec sekac nga angero-fora yeni turunga merenggec ⁸ kucngina soha mi anu ku-rumennu tatacnginaac titing monggoc mi feec. ⁹ If anu sekactoa, imoc boudzoc esea kpara mong Mangana mingina nga Satang, ye nga angerofora bangecfu ukuyunugec. Ukuyunugec yeng bangecngicngac sasawa ikocfu wange-cyunuu yeni ye modacandae. ¹⁰ Nga enacudumengtoa mong kurumennu negemba yofi deec,

“Memengerec nga kuc amma eucerereng imocac mingina Anutu. Nga yeac danggunucngic Kristongo yaguc imocac uakibi nga kuc metacde. Ngic tosofocnina yoacfu faiyunukefec, yeng Anutuninaac kicfu hadzing

† 11:19: Kia kpema seriu heima dzimbong kuneng ukuu maande isoc.

toforec yoacfu faiyunuma kefu yeneng yegoc ewema firang amma ye bic kurumennunac ukugec maec. ¹¹ Yeni ramamedahaac sawa nga Kebuac yoaac dekperagigec amma yenang kekecngina mi segerema homecac wagecac amma firang anggec. ¹² Kurumeng nga areng kurumennu kecdae, ngeni imocac amma ubangerec negembisia. Nga bangec nga kondung ngeri ebictoa meficgeecde. Mangana mingina ye nasoya wegeneu negemma ngabatoagoc yombong ngenearu haecac ngeri dafi anecde, imoc obohode.”

¹³ Yeni sekactoa bangecfu ukugec, yeng imoc hentegecma ngac sabac medac meec, ye kisanec. ¹⁴ Kisanu ngac ye boudzocaoac kicfunac worama bangec kisiu dokuya kpacfu kenudeac yeneng ngac imoc huntocaoa kpeganga migec. Ye ihai naso mocgu nga naso goa amma naso noboha taru yeni henggareng ammima yaka migecde. ¹⁵ Migec boudzocngo ye kisanudeac enaraunac dokuyuyuangorunu maec. ¹⁶ Mau bangecngo ngac agenga tima enara anggeu sekacngo enaraunac dokuyuyua urunu bangecngo imoc nedarec. ¹⁷ Nedaru sekactoa ngacac amma herebu negemma kemma yeac arengfora tosea Anutuac singyoac modacma kecdae nga Yesu Kristoac dedekperagi mekecdae, yenearu dzikac kpeudeac kenec. ¹⁸ Anu ye sangi witiau kondung tegiau nanec.

13

¹ Hembra kondung manaunac wasaiyang yeneac mimiha mong ereec. Ye baiha 10 nga oruha 7 amma baiha imocac witiau ira 10. Nga oruc imoc yeneac witinginau Anutuac desure kpac hania hania feec. ² Imocac sebia wasaipusitoaac sebi isoc anec nga enara imoc raiong isoc amma ye bea isoc soriherehagoc.

Anu sekactoa uakibi nga kuc nga ngictau tatac wasaipusitoa mima ngicngac homac garengyunuudeac uakibi miec. ³ Miu wasaipusitoa oruha mong yofohagoc henai. Oruha imoc yunugec kubectoa anu homeandae, ifia isoc hembra bangeha bangeha ngicngac yeni wasaipusi imoc hemma kerecgec amma modacgec. ⁴ Modacma sekactoa numumigec nga sekactoa yeng wasaipusingo garengyunuudeac uayoac nga kuc miecac amma yeni wasaipusi numumima yofi degec, “Mongngo ye isoc amma yegoc naric mi eweude.”

⁵ Enara migec ye dearogoc sicsauc amma Anutu desure ammiec. Nga yeni kuc yofi migec, yeng afo 42ac manau ngicngac garengyunuudeac uayoac nga kuc mekefec. ⁶ Amma

ye enara anggema Anutu desure ammima Anutu kpara nga amea amma kurumennu kecdae, yeni desure ayemmeec. ⁷ Ayemmeu yeng ngicngac kpetiac yenearu dzikac kpema firang anudeac migec. Migec yeng ngicngac fakaga fakangina nga sebi siric hania hania amma yoacna yoacga nga bangeha bangeha garengyunuudeac uayoac nga kuc migec. ⁸ Ifi migec ngicngac sasawa bangecfu kecdae, yeneng wasaipusi numumigecde amma ramamedaha kpebucgegec, yeac kekecac kibi ngicngac kpacngina bangec meficmeficgeaunac mi fede, yeneng wasaipusi numumigecde. ⁹ Kedzahagoc kec-dengo yoac yomoc negembeso.

¹⁰ Ngic mong megec witicamau faigecdeac degecdeu ye witicamau kembeso. Ngicngac wasai beangngo yunuhomegecdeac degecdeu imocngo yunuhomebisia.

Anu ngicngac kpetiac yeni modzotitia kpac nga negen negensingoc kecbisia.

¹¹ Ifi hembra wasaiyang mong bangec manaunac ereec. Ye rama isoc baiha yohockang metacma sekactoa yeneac faka modacma yoac deec. ¹² Ifi deu yeng wasaipusi uakibi nga kuc sasawa mekecma yeac amma ngicngac garengyunuudeac ua sasawa meec. Mema bangectoa bangec nga bangecac witiu ngicngac kecdae, yeni wasaipusi home-meaac kubec bic mosiec, ye numumigecdeac ayemmeude. ¹³ Ayemmeu wasaiyang baiha yohockang, yeng yoara negensinggegecdeac fakatoa meu gerec kurumennunac ngicngac yeneac kicfu bangecfu maec. ¹⁴ Mau ye wasaipusi kicfu faka meudeac kuc migecac amma ngicngac bangecfu kecdae, yeni ikocfu wangecyunuu ye modacgecde. Modacgec ngicngac bangecfu kecdae, yeni deu wasaipusi wasai beangngo heigec monggoc gboriec, yeac onga mong megec.

¹⁵ Megec yeng wasaipusi onga ongaasu miudeac kuc meec. Meu ongango ifingoc yoac dede negenec. Nga ngicngac sasawa onga mi numumigec, yeni kpebucyunuudeac kuc metarec. ¹⁶ Metacma ye ngicngac sasawa kuneng nga kapia, finagoc nga finaha kpac, wanacngic nga ngicngac yengenaoc kecde, yeni kibi mong sebikibi isoc marifoinginau me mesunginau mekecgecdeac deseriyemmeec. ¹⁷ Ifi anu ngic mongngo kibia me wasaipusi kpara me kparaac kpete mi mekefude, yeng wiac mong naric mi bummeude me faiude. ¹⁸ Kibi yomoc negen negentegecogc osobesonga. Wasaipusi kpete imoc ngic monggac kpete nga ngic irec ireckeagocngo yomoc osonegeng ambeso. Wasaipusi kpete imoc 666.

14

¹ Ni ramamedaha hembra ye Siong tikiu ngicngac 144 tauseng yenigoc nanggec. Nanggec, yeni ramamedahaac kpackibi nga Manggacac kpackibi mesunginau mekegec.

² Nga kurumennunac udumeng mong doku homac gbururungtoa yeneac udumeng isoc negemba imoc gita kpekepe yeneng gitangina kpegec udumeng fingecande, ifi isoc anec.

³ Anu yeni ngictau tatacfu nga wiac kekecnginagoc ⁴ amma ngic enara yeneac kicfu namma yegec gboria mong heigec. Heigec ngic 144 tauseng bangecfunac bic bummeyunuyunua, yeneng yegec imoc naric negemma heigec. ⁴ Ngic imoc yeni ngac yenigoc mi kecma wonongngina kpac amma kongaha yombong kegec ramamedahango ihai me ihai kengande, imohai ye modackecdae. Ramamedahango bangecac ngicngac yeneacunac buma heima yeni bummeyunuu yeni Anutu nga yeac waracareng anggec. ⁵ Amma enacnginaunac ikoc mong mi ereu yeni kpetiac nga manganangina kpac kegec.

⁶ Ni angero mong henai, ye sawakebangau herecge kenec. Kemma siduc gombang feengkefude, imoc yeng ngicngac bangecfu kecdae, yeni edeyunuudeac metarec. Metacma bangeha bangeha ngicngac nga fakaga fakangina amma yoacga yoacna nga sebi siric hania hania, yeni ⁷ enacadumeng kunengngo yofi deec, “Ngeni Anutuac damungunuu eweheimibisia. Anutungo ngeneac yoac desiude imocac naso bic hadeac ngeni kurumeng nga bangec amma kondung nga dokukiwa meficyunuec, ye numumibisia.”

⁸ Ifi deu angero mongngo ye modacma yofi deec, “Makpedacnoc, Babirong taongtoa imoc bic makpedac. Yennoc ngaba nga kaiserofakayaac waindoku seria ngicngac sasawa gumecyunuu nedagec.”

⁹ Ifi deu angero harebecngo modacyuruma enacadumeng kunengngo yofi deec, “Mong ye wasaipusi nga ongea numumima yeac kibi mesuyau me mariaua mema mekefudeu ¹⁰ ye Anutuac ngabaac waindoku seria nebeso. Waing imoc seria yombong dokugoc mi yerec yerecgea yeac ngabaac taseu kpakegec. Kpakemigec, yeng angero kpetiac amma ramamedaha, yeneac kicfu gerec nga sarafa* manau kpendzeng kpeude. ¹¹ Kpeu ngicngac wasaipusi nga ongea numumikecma yeac kparaac kibi megec, yeneac kpendzenggac hosuc imoc naso wisic wisickea kpac erekefu yeni hadzing tofocnac ruae mong mi meficgegecde. ¹² Ifi anu ngicngac kpetiac Anutuac singyoac modacma Yesu negensinggema kecdae, yeni modzotitia kpac seria kecbisia.”

* 14:10: Imoc hoc dzedzea dzagec dzagec homuna mangana.

¹³ Ifi negemba kurumennunac enacudumeng mong fin-gecma yofi edenuac, “Ge kibi u yofi ohona, ‘Yaguc hanahema ngicngac Kebuaru kpeketahama homedae, yeni kenecnginagoc. O, Asungo yofi dede, angammemengina gombungango modacyunukecdeac yeni ebicfunac tacnegenggecde.’”

¹⁴ Anu ni hoeng mong kongac kongac henai. Hembra imocac witiau ngic mong siriha ngicac medac isoc tarec. (*Danie 7:13*) Ye oruhau ira mong golngo memea heima maria u soe mong enaragoc wit fora heiandae, ifia metarec. ¹⁵ Metaru angero mongngo womonnunac erema hoeng witiau tarec, yeng enacudumeng kunengngo arohoma yeac yofi deec, “Bangedac semeng fora anu kpememenaso bic hadacac amma ge forakpekpe soega sinema kpekpe ua mena.” ¹⁶ Ifi deu ngic hoeng witiau tarec, yeng witkpekpe soea bangecfu ukuma bangedac semeng fora kpeec.

¹⁷ Kpeu angero mong kurumenggac womonnunac ereec, ye ifingoc forakpekpeac soe mong enaragoc metarec. ¹⁸ Nga angero mong gerec garenggeudeac uayoac nga kuc mekefec, yeng arataunac hama enacudumeng kunengngo forakpekpeac soe enaragoc metarec, yeac yofi kparec, “Bangedac waing gbomea bic kpauedac. Imocac ge forakpekpeac soega enaragoc faina kenu waing gbarihagoc kpedzucnedacna.”

¹⁹ Kparu angerongo forakpekpeac soea bangecfu ukuma bangedac waing gbarihagoc herecgema kpedzucyunuma Anutuac ngabaac waing tidzoc tidzohoac hoctau ukuyunuec. ²⁰ Ukuyunuu waing tidzoc tidzohoac hoctoa taong ngadeau nanu tidzamegec. Nga waing tidzoc tidzohoac hoctoaunac sacngo enec, imoc becasic yeneac enacaieng kpeserema feu bangec 300 kiromitaacsoc mewakeec.†

15

¹ Ni kurumennu soi mong engena bibiagoc henai. Hembra angero 7 yeneng kpendzeng 7 wisic wisickea metagec. Anutuac ngabaac kpendzeng 7ngo fingecma kpac andarude. ² Ni kondung garas isoc mong gerecgoc yerec yerecgea henai. Hembra ngicngac yeni wasaipusi nga ongea nga kibia amma kpara imocac kpeteagoc, yeni areng imoc yenigoc ewema firang anggec yeneng kondung witiau Anutuac gita menanggec. ³ Menamma yeni Anutuac wanacngiha Mose nga ramamedaha, yereac yegec yofi dema heigec,

† **14:20:** 300 kiromita imoc Finschhafen kemma Goroka herea, imocacsoc. Ye stadi 1600 ohoec. Stadi mocgu imoc mita 185 isoc ande.

“Kebu Anutu Kuctoa mingina, angammemega imoc engena nga bibiagoc nga ge bangeha bangeha yeneac ngic-tau. Geac sing imoc dindingac nga fora. ⁴ Kebu ge kpetiac, imocac amma sasawango geac damuyunuu kpacga afehebisia. Amma geac faka dindingac didiu fingerecac bangeha bangeha ngicngac yeneng hama geac kicfu numugengcede.”

⁵ Ifi heigec wisickeu hembra kurumennu Anutuac womonnu dzadzahac katapaac kporucedzo naguya megec. ⁶ Megec angero 7 kpendzeng 7 metacdae, yeni wamba kongaha linengngo memea nga kperagiagoc heima fadeng golngo memea mokucnginau yerec yerecgea heima womonnunac magec. ⁷ Magec wiac kekecnginagoc 4 yeneacunac mongngo angero 7 sokoc 7 yemmeec. Sokoc imoc golngo memea nga Anutu kecede nga kecengkefude, yeac herebungo imohai wakema feec. ⁸ Feu Anutuac kibikperagi nga kuc, imocac hosucngo womong mewakeec. Ngic mongngo womonnu mi engengkecmanu angero 7 yeneac kpendzeng 7 sasawa wisickedarec.

16

¹ Ni womonnunac enacudumeng kuneng mong negemba yeng angero 7 yofi edeyunuec, “Ngeni kemma Anutuac herebuac sokoc 7 bangecfu kpakegec mau.” ² Ifi deu angero warac waracngo kemma sokoha bangecfu kpakeec. Kpakeu ngicngac wasaipusiak kibi metacgec nga ongea numumigec, yeni kubecngina gereagoc nga mangana fingecyemmeec. ³ Anu angero yohockangngo sokoha kondunnu kpakeu kondungngo sac amma meremma ngic homececac sac, ifi isoc anec. Nga wiac sasawa kekehagoc kondunnu feec, imoc homeec. ⁴ Homeu angero harebecngo sokoha doku yuyuya nga mafefeaac kiwau kpakeu imoc sasawango sac anec. ⁵ Nga negemba dokuac angerongo deec,

“Kebu kpetiac mingnina, ge bicngoc kecma yaguc kecneec. Geac fakaga imoc dindingac, ifi anu wiac yomoc sasawa yoacfu faiyununec. ⁶ Nga yeneng areng ifia amma ngicngac kpetiac nga profete yeneac sac kpakegec. Imocac amma geng sac negecdeac gume-cyununa negecdeac ngereede.”

⁷ Ifi deu negemba aratango deec,

“O Kebu Anutu kuctoa mingina, ge yoac fora dema ngicngac fakangina isinggema sing dindingacfu forayangina denec.”

⁸ Anu angero 4ngo sokoha wenacac witiau kpakeu imoc ngicngac gerehanggo yonohoudeac kuc meec. ⁹ Mema gerehanggo homac yombong yonohou ngicngac yeni ubangina sifu

mi dzigeneec. Yeni kpendzeng 7gac mingina Anutu, ye mi afehema yeac kpara desure ammigeec.

¹⁰ Anu angero 5ngo sokoha wasaipusiac tatacfu kpakeu yeac eucerereng kundung kpeec. Kundung kpeu ngicngac yeni asira kuneng negemma nedzarangngina kirecgegec.

¹¹ Amma yeni asirangina nga kubecnginaac amma kuru-menggac Anutu desure ammima angammemenginaunac ubangina sifu mi dzigeneec.

¹² Anu angero 6ngo sokoha Eufрата dokutoau kpakeec. Kpakeu ngictau wenac ere ereaunac singngina meficgeudeac doku imoc dzikeec. ¹³ Dzikeu hembra sekactoa nga wasaipusiac dumbengngiraunac amma profete ikoha, yeac ena-raunac asu harebec wononginagoc erema magec nga yeni siricngina waborac isoc.

¹⁴ Asu imoc yeni hadehade mangana yombong amma negensinggegecdeac faka kuhagoc meandae. Nga yeneng bangec sasawaac ngictau Anutu kuctoa mingina, yeac uamemetoa, naso imocac dzikacfu kpedzucyunudacgecac yenearu kenggecde.

¹⁵ “Negenggec, ni hamangecmeme ngic isoc habade. Haba mong ye gbori kecma wambaya garengge kefu ngicngac yeneng sengganga mi henggecde nga gamea mi henggecde, ngic ifia ye kenehagoc.”

¹⁶ Nga asu wononginagoc yeni ngictau bangec mong kpara hebiraio yoacfu Hamagedong, ihai kpedzucyunugec.

¹⁷ Kpedzucyunugec angero 7ngo sokoha sawau kpakeu womonnunac enacadumeng kuneng ngictau tatacfunac hama deec, “Bic fingeccac.” ¹⁸ Ifi deu piratac nga udumeng amma gbururung fingeru, usoctoa meec. Nga ngicngac bangecfu keceregec, imohai usoc kunengtoa nga engenayombong ifia mong mi meec.

¹⁹ Usoc mema taongtoa mendziru harebec anec. Nga ye bangeha bangeha yeneac taong homac hembarackeec. Hembarackeuc Anutungo Babirong taong negensiu ngaba nga herebuac waingsokoha miec.

²⁰ Anu nuc sasawa woragec nga ngicngac yeni tiki hofocma monggoc mong mi meficgegec.

²¹ Nga kurumennunac nomang gbomea kia isoc ngicngac witinginau mau yeni kpendzeng kuneng kpegec. Gbomea mocgu mocguac ebiha imoc 30 kiroacsoc anec nga ngicngac yeni Anutu desure ammigeec. Nga nomang gbomeango kpendzeng kuneng yombong yemmeec.

17

¹ Angero 7 sokoc 7 mekecgec, yenearunac mongngo nearu hama nigoc denegeng amma yofi deec, “Singtoangac kuneng

doku homac yeneac witinginau tacde, ye angammemeaac turunga migecde. Ge hana imoc edzacgubade. ² Bangedac ngictau yeneng yegoc serofaka anggec nga yeac serofakaac waingdokungo ngicngac bangecfu kecdae, yeneac ubangina mesufuec.”

³ Nga angerongo Asuac kucfu menuu bangec kisiu dokuya kpacfu kenic. Kemma hembra ngac mong wasaiyang kpauc kpaucac witiu tarec. Nga wasaiyang ye oruha 7 nga baiha 10 amma sebua sasawa imoc desure kpacngo wake wakea. ⁴ Ngac ye wamba giweng giweng nga kpauc kpauc nga gol nga hoc gombunga amma kubu buma kuneng heima kperagiagoc tarec. Nga ye kpakenec mong golngo memea, imohai kaiserofakaya wonongagoc wake wakea mariaui metarec. ⁵ Amma yeac mesuyau kpac mong negensufuya oho ohoya fec. Kpac imoc Babirong taongtoa, ye bangedac singtoangac amma faka mangana yombong yeneac nonggongina ande.

⁶ Nga ngac henai, yeng ngicngac kpetiac nga Yesuac dedekperagi yoc dema kecgec, yeneac sac nema ubasufu anec. Anu ni ye hemma homac kpidohoi. ⁷ Kpidohoba angerongo yofi edenuc, “Ge mi kpidohona. Ni ngac nga wasaiyang oruha 7 nga baiha 10 ngac atickekecde, yereac negensufu edegubade. ⁸ Ge wasaiyang henna ye bicngoc kefec nga yaguc mi kecde. Ye teng buya kpac imohacnac eredac nga ye manganedacma kpac anudeac kenude. Anu ngicngac bangecfu kecgec kpacngina bangec hanac hanaheunac kekecac kibiui oho ohoya mi fede, yeni wasaiyang bicngoc kefec nga yaguc mi kecma haude, imocac amma yeni hemma kpidohogecde.

⁹ Yei negen negengtegec nga negen negeng irec ireckea mekecbesonga. Oruha 7 imoc tiki 7 anu ngac ye tataha yeneac witinginau ande. ¹⁰ Nga yeni ifingoc ngictau 7. Yeneacrunac 5 bic makpegec nga mocgu taru mong ye mi hadacngoc. Ye hama naso kapianec sac tacbeso. ¹¹ Wasaiyang bicngoc kefec nga yaguc mi kecde, ye ifingoc ngictau kpetea 8 nga ye sifu 7 yeneacrunac mong amma manganedacma kpac anudeac kenude.

¹² Baiha 10 hennec, imoc ngictau 10 bangedac eucerengngina mi megecngoc, yeni ine aua mocguacsoc wasaiyangngoc ngictau ua megecdeac uayoac nga kuc yemmegec megecde. ¹³ Yeni negen negeng mocgu mekecma uakibingina nga kucngina wasaiyang wamima yeng kuc imoc mekefude. ¹⁴ Amma yeni ramamedahagoc ewemagec yeng firang anude. Imoc yofiac, ramamedaha ye kebu yeneac Kebu nga ngictau yeneac Ngictau. Nga ngicngac kpacyunuyunuya nga segec

segereyunuya amma ngicngac ramamedaha negensinggema kecdae, yeni yegoc firang anggecde.”

¹⁵ Anu angerongo yofi edenuc, “Singtoangacngo doku homac yeneac witinginau tacde, imoc yeni habu toa, sebi siric hania hania nga yoacga yoacna amma bangeha bangeha imoc yeneac ngicngac. ¹⁶ Ge wasaiyanggac baiha 10 hennec, yeni wasaiyanggoc singtoangac ngadehema wiara megec ye senggang entegeng tarude. Taru yeni yeac fusia nema ngac imoc gerecfu ukugec dzeude. ¹⁷ Anutungo ubanginau negen negeng yemmeecac yeni negen negeng mocgu amma ngictau uaac kucngina wasaiyang migece. Mima yeneng wasaiyang yoara modacgec kecma Anutungo negene cfu uaareng sasawa mesigece. ¹⁸ Anu ngac hennec yeng taongtoa nga bangecac ngictau yeneac witiu ngictau uaac kuc metacde.”

18

¹ Imocac ngadeau hembra angero mong garengyunuudeac uayoac nga kuctoa metarec, ye kurumennunac mau yeac kperagingo bangec mekperagiec. ²⁻³ Mekperagi u enacudumengtoayango kucgoc yofi arohoc,

“Babirongtoa ye makpema hadehade yeneac amabangec nga asu wonongnginagoc sasawa amma neng sasawa mangac manganea wonongnginagoc, yeneac amabangec fingerec.

Yeac kaisero fakayaac waindoku bangeha bangeha ngicngac sasawa yeni imoc negec. Bangecac ngictau yeni yegoc serofaka anggec nga bangecac emekeng emehaac ngickuneng yeni yeac kuc nga finactoa gombunga uaya kpac, ihacnac finactoanginagoc anggec.”

⁴⁻⁵ Anu negemba kurumennunac enacudumeng mongngo yofi deec,

“Ngicngacfocna, yeac kopocsigoc mi anggecde nga kpendzenga mi kpegecdeac ngeni yearunac wama kenggec.

Yeac kopocsingoc kurumennungoc heiengkefu Anutungo imoc negensima kecde. ⁶ Nga yeng ngeni ngem-meec, ngeni imocac turunga ifi meremmima angam-memeyaacsoc naso yohockang amma migec. Nga ye kpakenec yerecgeec, imohai noc wiac tarec negemma ngeneng naso yohockang yerecgemigec. ⁷ Ifi anu ye yengena sebia meemma finac nga kekec uaya kpac, imohai faiemec, imocac sirihau kpendzeng nga ubahodung migec. Ye ubeau yofi dekecde, ‘Ni hodzec kpac, ni ngactau kecma ubahodung naric mi negembade.’ ⁸ Imocac amma uameme mocguac manau

homec nga ubahodung amma here homehome hana-hemima yeac witiau kpendzeng ifia fingeru ngac ye gerecfu dzeude. Imoc yofiac, Kebu Anutu ye kuhagoc, yeac faka isinggema foraya desiec.

⁹ Nga bangecac ngictau ngac yegoc serofaka angkecgec amma finactoa nga kekec uaya kpac mekecgec, yeni gerehaac hosuc hemma yeac kiacsonggong anggecde. ¹⁰ Yeni yeac kpendzenggac kengec amma hereau yombong namma yofi degecde,

‘Ge aua mocguac manau hanahema yoacfu faifaiguac for-ayaga bic hadacde. Imocac amma yei yei Babirong, ge taongtoa nga taong kucgagoc.’

¹¹ Nga bangecac emekeng emehangic yeni finacngina wageu faiandae, imoc mongngo monggoc mi bummeudeac yeac amma kiacsonggong anggecde. ¹² Finac goa, gol nga siriwa amma hoc seria nga gombunga nga kubu buma kuneng amma wamba gombunga siricngina giweng giweng nga kpaua amma hiring harang. Nga ic sasawa homuna gombunga amma wiac sasawa erefanggac baihango memea nga wiac hania hania ic seria buma kunengngo memea amma kopango nga aiengngo memea nga hoc seria nga kibia gombunga wiac sasawa imocngo memea. ¹³ Imoc mosoki nga wiac hosuc homung kerengagoc nga kerecdoku homuna gombunga nga hosuc homuna gombunga kendo isoc seria amma waingdoku nga kerecdoku nga flawa uuha nga wit gbomea. Burumaka nga rama amma becosic nga kere-tac. Nga ngicngac sebi nga ubaonganginagoc momoc wanac megec, imoc sasawa wagenginaw wakema kengha anggec.

¹⁴ Amma geac ubasebigango wiac forayaac ammikefec, imocngo waguma wiac sasawa gombunga kibikperagingi-nagoc, imoc gearunac bic woraec. Worau ifia monggoc mi meficgegecde.

¹⁵ Ifi anu emekeng emehangic yeni singtoangacngo meficyunuu wiac sasawa yomoc faima finactoainginagoc anggec, yeneng yeac kpendzenggac kengec amma hereau yombong namma kiacsonggong anggecde. ¹⁶ Amma yofi degecde,

‘Yei yei taongtoa, ge wamba gombunga giweng giweng nga kpauc kpauc nga gol nga hoc seria buma kuneng, amma kubu buma kuneng, imocngo faifaia heidang.’

¹⁷ Imoc aua mocguac manau finactoa sasawa gerecngo me-manganeu kpac andarec.’ Amma wage kisang kisang sasawa nga yeneac bagenginaw wageu ua meandae amma ngicngac sasawa kondunnu ua meandae, yeni hereau namma ¹⁸ yeac gerecac hosuc hemma yofi dema kpacgec,

‘Taongtoa ifia mong mi fede, kpac.’

19 Yeni orucnginau sendung ukuma kiacsonggong amma kpacma degec,

‘Ye aua mocguac manau gerecngo memanganau kpac anecac amma, yei yei taongtoa. Nga yeac ngicngac sasawa wagenginagoc kondunnu kengandae, yeni yearunac finactoanginagoc anggec.’

20 Anutungo ngeneac turunga yeac witiu faiecac amma kuru-meng nga kpetiac areng kecdae nga aposoro amma profete, ngeni yeac amma sogaisia.”

21 Anu angero kuhagoc mong, yeng dzamandzingtona mong mema kondunnu ukuma yofi deec,

“Yeni Babirong taongtoa gereagoc kondunnu ifi ukugec monggoc naric mi meficgegecde. 22 Ukugec gitakpekpe nga yegec heihei nga kungac fifi fifi nga trampet fifi fifi, imoc geac manau naric monggoc mi negenggecde. Nga marikibi hania hania imocac uamemengic, yeni geac manau monggoc naric mi kecgecde. Nga hocfu flawa uuha medzameandae, imocac udumeng geac manau monggoc naric mi negenggecde. 23 Geac manau kifaac kperagia monggoc naric mi kperagiude. Nga ngicngac meturangemebesoeso andape, yereac ubangerecac arohoandae, udumeng ifia geac manau monggoc naric mi negenggecde. Ge mosoc fakango bangeha bangeha imocac ngicngac sasawa uba mesufu ayemmenec. Imocac amma geac emekeng emehangic yeni bangecac ngickuneng kecgec. 24 Nga taongtoa imocac manau profete nga ngicngac kpetiac amma ngicngac sasawa bangecfu yunuhomegec, yeneac sacngina meficgegec.”

19

1 Imocac ngadeau kurumennu areng kuneng yombong ubaudumeng isoc negemba yofi degec,

“Halleluya, memengerec nga kuc kibikperagiagoc, imocngo Anutuninaac ande. 2 Imoc yofiac, ye ngicngac yoacngina isinggema fora nga dindingac desiude. Amma yeng singtoangac kuneng serofakayango bangec memanganec, yeac faka isinggema wanacarengfora yeneac sacnginaac turunga yearunac meec.”

3 Yeni monggoc yofi degec,

“Halleluya, yeac hosuc imoc naso wisic wisickea kpac engkefude.”

4 Ifi degec ngic enara 24 nga wiac kekecnginagoc 4, yeni makpema Anutu ngictau tatacfu tacde, ye numumima yofi degec,

“Imoc fora, halleluya.”

⁵ Ifi degec enacudumeng mong ngictau tatacfunac erema yofi deec,

“Anutuac wanacarengfora nga ngicngac kuneng nga kapia amma ngicngac eweheimidae, ngeni dengeregec.”

⁶ Ifi deu udumeng mong negemba, imoc areng kuneng yeneac enacudumeng isoc anec. Imoc doku homac yeneac udumeng nga gbururungtoaac udumengtoa isocngo yofi degec, “Kebu Anutunina kuctoa minginango ngictau bic amma kecede, halleluya. ⁷ Ramamedahaac memeturangnaso hau enemango bic efaidacac amma yeac ubangerec negemma sogaima ramamedaha afehebisina. ⁸ Ifi anu wambaya gombunga kongaha nga kibikperagiagoc heiudeac migec. Wambaya gombunga imoc ngicngac kpetiac yeneac angammeme dindingac.”

⁹ Ifi deu angerongo yofi edenuc, “Ge kibi u yofi ohona, Ramamedahaac memeturanggac fatau kpacyunuyunuya, yeni kenecnginagoc.” ifi dema yofi deec, “Anutuac yoac yomoc imoc fora.”

¹⁰ Ifi deu ye numumibadeac haniau makpeai. Makpeba yeng yofi edenuc, “Ifi mi anna! Ni ge nga tosofocga Yesuac dedekperagi metacdae, ngeneac wanac ogongina. Yesuac dedekperagi imoc profeteyoacac asu. Imocac amma ge Anutu numumina.”

¹¹ Imocac witiau kurumeng anggeu henai. Hembra ngic mong becosic mong kongac kongac, imocac witiau tarec. Nga tarec, yeac kpac yofi, Yoacdedita modackecde nga Yoac fora modackecde. Amma ye ngicngac yoacfu faiyunuude nga dzikau kecma faka dindingac modarude. ¹² Ye kiwa imoc gerec borang isoc nga oruhau ira homac heiec. Amma kpara mong oho ohoya, imoc mongngo mi negende, yengenaoc-sac negende. ¹³ Nga ye wamba mong sacfu nemuc nemuruckea heiec. Ngic yeac kpara imoc Anutuac yoac. ¹⁴ Nga kurumenggac wasaiareng ye modacgec, yeneac becosicngina kongac kongac nga wambangina siriha gombunga imoc kongac nga dzuac dzuara. ¹⁵ Nga enaraunac wasai beang mong enaragoc ereec, ye imocngo bangeha bangeha imocac ngicngac yunuude nga ye aiengyasungo garengyunuude. (*Mitiyegec 2:9*)

Amma ye Anutu kuctoa mingina yeac ngaba nga herebuac waing tidzoc tidzohoc hoctoau tidzohoude. ¹⁶ Kporuhau nga kopohau kpac mong yofi oho ohoya feec, “Ngictau yeneac Ngictau nga kebu yeneac Kebu.”

¹⁷ Hembra angero mongngo wenac manau namma enacudumeng kunengngo arohoma neng sasawa sawakebangau kpututuckeandae, yeni yofi edeyunuc, “Ngeni kpedzuc-nema Anutuac yakatoau hama ¹⁸ ngictau nga wasaienara

amma ngic kucnginagoc negec. Ngeni becosic nga ngicngac yeneac witiau tacdae, yeneac sebifusingina negec. Ngeni ngicngac witicngina kpac nga wanac meyunuyunuya amma ngicngac kuneng nga kapia, yeneac sebifusingina ifingoc negec.”

¹⁹ Anu ni wasaipusi nga bangecac ngictau wasaiarenginagoc yenenai. Yenemba yeni ngic becosic witiau tarec, ye nga wasaiarengfora yenigoc dzikac kpegecdeac kpedzucnegec. ²⁰ Nga profete ikohango wasaipusiac kicfu faka kuhagoc mekefu ngicngac wasaipusiac kibi megec nga yeac ongea numumigec, yeni ubamesufu ayemmeec. Anu yeneng wasaipusi nga profete ikoha yeri meyuruma kondung gerec nga sarfango* dzema kecde, imocac manau gbori ukuyurugec. ²¹ Nga becosic witiau tarec, yeac enaraunac wasai beang ereec, imocngo tosea yunuu homegec. Homegec neng sasawango sebifusingina negec gebecyunuec.

20

¹ Imocac witiau angero mong henai. Hemba ye kurumenunac maec nga yeng teng buya kpac, imocac ki nga sengtoa mong mariauu metarec. ² Metacma sekactoa, boudzoc esea kpapa mong Mangana mingina nga Satang, ye mema kifa 1 tausenggacsoc tarudeac witickeec. ³ Witickema ngicngac ikocfu monggoc mi wangecyunuudeac teng buya kpac, imohai ukuma nagu heimima kpaefae. Faiu kecma kifa 1 tauseng wisickeu monggoc naso kapianec ye yungecgecde.

⁴ Anu ni ngictau tatak homac henai. Ngictau tatak imocac witiau tacgec, yeni ngicngac yoacfu faiyunugecdeac uayoac yemmeyemmea. Amma wasaipusi nga ongea mi numumima kibia mesunginau me maringinau mi megec yeneng Yesuac dedekperagi amma Anutuac yoac dekperagigec. Imocac amma ngic yeneng ubangina herecgegec, yeneac ubaongangina henai. Hemba yeni sasawango kifa 1 tausenggacsoc Kristogoc kecma ngicngac garengyunugecdeac ua megec. ⁵ Yomocngo homecfunac yacyacac warac warac ande. Nga tosea homegec, yeni mi gborima kecmagec kifa 1 tauseng wisickeec.

⁶ Nga Kebungo ngicngac warac warac yacyac imohai metorokpe ayemmeude, yeni kpetiac nga kenecnginagoc. Nga homec kpetea yohockangngo yeni garengyunuudeac kuc mong mi metaru yeni Anutu nga Kristoac womong gareng kecma kifa 1 tauseng yegoc ngicngac garengyunugecde.

⁷ Anu kifa 1 tauseng wisickeu Satang witicamaunac yungecgecde. ⁸ Yungecgec, yeng kemba bangeha bangeha

* 19:20: Imoc hoc dzedzea dzagec dzagec homuna mangana

imocac ngicngac ikocfu wangecyunuma ngicngac bangectoa bangec, imocac tegia 4 kecdae, yeneac kpacarengngina Gogo nga Magogo, yeni dzikac kpegecdeac kpeturangyunuude. Imoc yeneac kpetengina kondung tegiaac sangi isoc. ⁹ Yeni bangeha bangeha, ferecgema kpetiac areng tacgec amma songotaongtoa, imohai kemma yerecgema nanggec. Nanggec kurumennunac gerecngo mama yonohodarec. ¹⁰ Yonohodaru mangana minginango ikocfu wangecyunuec, ye gerec nga sarafa* kondunnu ukugec. Nga wasaipusi nga profete ikoha, yeri imohai bic kecma hadzing tofocnac kpendzeng kpegecde nga kpekengkecbesandae, imoc wisic wisickea kpac.

¹¹ Imocac witiau ngictau tatactoa kongac kongac mong henai. Nga imocac witiau tarec, yeac kiwaunac bangec nga sawakebanga woraec tatacngira mong mi feec. ¹² Nga ngicngac kuneng kapia bic homegec yenenai. Yenemba yeni Anutuac kicfu nammagec kibi homac mesima kibi mong kpara Kekecac kibi mesigec, kibi imohai homegec yeneac angammemengina oho ohoya fede. Nga yeni imoc hemma yoacngina desigec. ¹³ Nga kondung manau homegec kecdae, kondungo yeni wayunuec. Homecac eucerereng manau homegec kecdae, ye nga homecngo yeni wayunuoc. Ifi anu ngicngac tembus tembus angammemenginaacsoc yoacngina desigec. ¹⁴ Faiyunuma homec nga homecac eucerereng gereckondunnu ukugec. Imocngo homec kpetea yohockang ande. ¹⁵ Nga mongngo kpara kekecac kibi oho ohoya mi feec, ye kondunggac gerecfu ukugec.

21

¹ Ni kurumeng nga bangec gboria yerenai. Imoc yofiac, bangec nga kurumeng warac feoc, yeri kpac anoc nga kondung imoc monggoc mi feec. ² Ni Yohanengo taongtoa kpetiac, Yerusareng gboria hembra Anutuarunac kurumennunac maec. Mama efaima ngac ngicfu kende, ifi isoc ewebingehaac amma siriha gombunga yombong anudeac memengere ammigec tarec. ³ Taru ni enacudumengtoa ngictau tatacfunac negemba yofi deec,

“Henggec Anutuac kporucedzongo ngicngac yenigoc kefu yeni yeac areng anggec Anutu yengenaoc yenigoc kecma Anutungina kefude. ⁴ Amma yeng kickumangina sasawa kicnginaunac mekerenggeude. Nga homec nga ubahodunggac kiasonggong amma asira monggoc mi feude. Wiac warac feec, imoc bic kpac anec.”

* **20:10:** Imoc hoc dzedzea dzagec dzagec homuna mangana

⁵ Nga Kebu ngictau tatacfu tarec, yeng yofi deec, “Henggec, ni wiac sasawa gboria mebade.” dema edenuec, “Ge yoac imoc ohona nocac yoac yomoc fora nga ngicngac yeneng imoc negensinggegecdeacsoc ande.” ⁶ Dema monggoc edenuec, “Imoc bic fingeacdac. Ni A nga Y, hanac hanahea nga wisic wisickea. Ngicngac mongngo dokuac ammidide, ye dokukiwaunac kekecac doku eng neudeac mibade. ⁷ Firang anude, yeng wiac sasawa yomoc maridzoming meu neng yeac Anutu amba yeng medacna anude. ⁸ Anu ngic karoha nga negen negensingngina kpac amma fakangina mangana wonongagoc nga ngickpekpe amma serongic nga mosocfaka angandae amma nemu numumiandae nga ikocngic sasawa, yeni ine kondung gerec nga sarafa dzema kecde, imohai torokpegecde. Yomocngo homec kpetea yohockang anude.”

⁹ Anu angero seweng yeni sokoc seweng kpendzeng seweng wisic wisickea wake wakea metacgec, yeneacunac mongngo nearu hama deec, “Ge hana, ni ramamedahaac en- embingeha edzacgubade, ye yeac enema.” ¹⁰ Ifi deu Asungo nearu ua meu tiki kuneng nga herea, imocac bumau menu emma kpetiac taongtoa Yerusareng, kurumennunac Anutu- arunac maecmoc, imoc edzacnuec. ¹¹ Ye Anutuac kuc nga kibikperagigoc amma hoc seria buma kuneng nga yaspis hoc seria, ifia isoc kperagiagoc gontaning amma pirac pirac heiec. ¹² Nga odaya hocngo memea, imoc kuneng nga herea amma naguya 12 nga naguyau angero 12 nanggec. Amma naguyau ifingoc Israeac kisic 12 yeneac kpacngo nanec. ¹³ Anu wenac ere ereaubigeng nagu harebec, nortbigeng nagu harebec nga sautbigeng nagu harebec amma wenac keme kemeaugeng nagu harebec nanggec. ¹⁴ Taongtoaac oda imoc hocngo memea nga imocac titiseria 12. Amma titiseria 12 imohai ramamedahaac aposoro 12 yeneac kpacngina oho ohoya nanec.

¹⁵ Anu angero nigoc denegeng anec, yeng taongtoa nga naguya amma oda hocngo memea, imocac kpete meudeac kpetememeyasu mong golngo memea menanec. ¹⁶ Menanu hamba taongtoa ye titiha 4 amma tegia sasawa yeneac kpe- tengina socfungoc anec. Nga angerongo kpetememeyasungo kpetea meu kpete imoc 2 tauseng 2 handret 20 kiromita anec nga tegia amma witiau kpetengina socfungoc anec.* ¹⁷ Ye odaya kunenggac kpetea meu imoc 72 mita anec.† Kpete imoc ngicngac yeneac kpete amma angero yeneac kpete ifingoc ande. ¹⁸ Oda imoc yaspa hocngo memea nga taongtoa imoc gol tegengngo memea amma garas imoc isoc gontaning anec.

* **21:16:** 2 tauseng 2 handret 20 kiromita imoc Vanimu kemma Honiara imocacsoc. Ye stadi 12 tauseng ohoec. Stadi mocgu imoc mita 185 isoc ande.

† **21:17:** Ye stadi 144 deec.

¹⁹ Nga taongtoaac oda titiseria hocfu siricngina fingerudeac hoc seria sasawa buma kuneng, ifi faigec. Titiseri warac warac imohai yaspa faigec, ngade, imohai sapaia, harebecfu karsedong nga 4u emerare, ²⁰ 5 imohai sadoniks, 6fu koniriang, 7nu krisorite, 8 imohai berire, 9nu topase, 10 imohai krisoprase, 11nu haiasing amma 12 imohai ametise, ifi faifaia nanec. ²¹ Ihai naguya 12 yeni kubu gbomea kuneng 12. Nga nagu tembus tembus imoc gbomea mocgu mocgungo memea. Amma taongtoaac sing imoc goltegegungo memea, garas isoc ngadeau naric hentegecnade.

²² Nga imocac manau womong mong mi henai. Imoc yofiac, Kebu Anutu kuctoa mingina nga ramamedahango womonga andape. ²³ Nga Anutuac kuc nga kibikperagiango taongtoa mekperagiec nga ramamedahango kperagia anec. Imocac amma taongtoa ye wenac me afokperagi uangira kpac, imohai monggoc mi mekperagiecde. ²⁴⁻²⁵ Nga tofocnac imohai mi feudeac naguya wenacfu naric mi heigecde. Anu bangeha bangehaac ngicngac yeni imocac kperagiau kengha anggec bangecac ngictau kibikperagingina mema imohai faigecde. ²⁶ Faigec bangeha bangeha, imocac ngicngac yeneng afec afehe nga kibikperagingina imocac manau mekenggecde. ²⁷ Amma wiac mong wonongagoc nga ngicngac angam-memengina mangac manganea amma ikocnginagoc, yeneng taongtoa imocac manau naric mi enggecde, kpac. Ngicngac kpacngina ramamedahaac kekecac kibiue fede, yenengsac enggecde.

22

¹ Imocac witiau angerongo doku mong mafefea kekecac dokugoc edzacnuec. Doku imocngo gontaning pirac pirac amma Anutu nga ramamedaha yereac ngictau tatacfunac erema ² taongtoaac singtoa botuhau mekengfeec. Feu tegia noboc noboc imohai kekecac ic nanggec, yeni kifasoc forana-soya 12. Yeni afosoc foragoc angkecgec amma ic imocac maria ngiha ngiha yeneac hafeiac memengerec ande. ³ Nga sowec sasawa kpac andarude. Anutu nga ramamedahaac ngictau tatacngira imohai taru wanacarengfora ye kingang kpemigecde. ⁴ Yeni yeac kicmesuya henggecde nga yeac kpara mesunginau oho ohoya feude. ⁵ Imohai tofocnac monggoc mi anude nga kifa me wenacac kperagi imoc yeni uangina kpac, nocac Kebu Anutungo mekperagiyunuude. Nga ngicngac yeni ngictau ua megec nga mekecgec imocac nasoya wisic wisickea kpac.

⁶ Anu yofi edenuc, "Yoac yomocngo fora nga ngicngac yeni imoc negensinggecdeacsoc ande. Amma pro-

fete yeneac asunginaac Anutu, yeng wanacarengfora wiac bic fingecebeso, imoc henggecdeac amma angeroya sueec.”
⁷ “Henggec, ni bic habade. Mong ye profete yeneac yoac kibi yomohai oho ohoya fede, imoc gombunga onggonggema mekefude, ye kenehagoc.”
⁸ Ni Yohanengo wiac yomoc hen-geng anai.

Nga hembra wisickeu angerongo wiac edzacnuec, yeac haniau numumibadeac makpeba⁹ yeng yofi edenuc, “Ifi mi anna. Ni ge nga tosofocga profete, yeni amma ngicngac kibi yomocac yoac gombunga onggonggema mekecandae, ngeneac wanac ogongina. Ge Anutu numumibesena.

¹⁰ Naso wegenedeac amma ge kibi yomocac profeteyoac kasoyagoc wana mi febeso. ¹¹ Mong ye faka dindingac mi angande, ye faka imocngoc mekecebeso. Nga wonongagoc kecede, ye ifingoc kecebeso. Nga faka dindingac angkecede, ye dindingacngoc kecebeso. Amma kpetiac kecede, ye kpetiac kekecfu yadiseriudeac ua mekecebeso.”

¹²⁻¹³ “Henggec, ni A nga Y, warac warac nga ngade amma hanac hanahea nga wisic wisickea. Ni bic hama ngicngac tembuc tembuc angammemenginaacsoc turunga yem-mebadeac mehabade. ¹⁴ Mehaba ngicngac kekecac icac deyecdeyemmea nga naguusing taongtoau naric eregecede amma wambangina dzuac dzuara, yeni kenecnginagoc. ¹⁵ Anu ngicngac kasi isoc kecdae nga mosocfaka mekecdae nga seroareng amma ngickpekpefaka mekecdae nga nemu numumiandae amma sasawango ikocfakaac songo negemma ikoc angandae, yeneng ine ngadeau kecegecede. ¹⁶ Ni Yesungo angerona sueba yeng dedekperagi yomoc kpebung sasawa ngenearu dekperagingemmeudeac haec. Ni Dawidiac sera nga bangeha amma asoacac asomeng kibikperagiagoc.”

¹⁷ Asu nga enembingeha yeri yeac, “Ge hana.” ifi deec mongngo imoc negende, yeng, “Ge hana.” ifi debeso. Mong ye dokuac homeande nga dokuac ammiande, yeng hama kekecac doku buma kpac eng mema nebeso.

¹⁸ Anu ngicngac kibi yomocac profeteyoac negendae, ngeni sasawa gorongina kpema yofi deduae, “Mongngo yoac yomohai nande, imohai yoac mong torokpeudeu Anutungo ye kpendzeng kibi yomohai oho ohoya fede, imoc torokpemiude. ¹⁹ Amma mongngo yoac yomoc nande, imohacnac profeteyoac mong meickeudeu Anutungo kekecac icfunac yeac noboha nga taongtoa kpetiacac manaunac noboha amma wiac sasawa kibi yomohai oho ohoya fede, imohacnac meickeude.”
²⁰ Anu wiac yomocac dekperagingemmeude, yeng yofi dede, “Foracngoc, ni bic habade.” Imoc fora. O Kebu

Yesu, ge hana. ²¹ Kebunina Yesu Kristoac wosoefacngo Anu-
tuac ngicngac kpetiac sasawa ngenearu febeso, imoc fora.